

CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

GEORGIUS CEDRENIUS.

TOMUS ALTER.

35

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXXXIX.

18 37

E X C E R P T A
EX BREVIARIO HISTORICO
IOANNIS SCYLITZAE
CUROPALATAE.

E X C E R P T A
EX BREVIARIO HISTORICO
IOANNIS SCYLITZAE
CUROPALATAE
EXCIPIENTIA UBI CEDRENUS DESINIT.

---

*Τὸν μὲν οὖν τρόπον ὃν εἴρηται τὴν βασιλείαν ὁ Κομνηνὸς ἀνα- P 807
ζωσάμενος, δόξαν τε παρεσχηκῶς ἀνδρείως καὶ πείρην πολεμικῆς
γενναιότητος, αὐτίκα τῷ βασιλικῷ νομισματι σπαθηφόρος δια-
χαράττεται, μὴ τῷ θεῷ τὸ πῦν ἐπιγράφων ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ ἰσχυῖ καὶ
5 τῇ περὶ πολέμους ἐμπειρίᾳ, καὶ οἷα αὐτοκράτωρ τῶν τῆς βασι-
λείας ἀπύρχεται πράξεων, φιλοτίμοις πρότερον τοὺς συναραμένους
αὐτῷ πρὸς τὸ σπούδασμι κοσμήσας τιμαῖς. τό γε δημοτικὸν τῆς
προσηκούσης ἀξιώσεως προνομίας, καὶ φροντιστὰς πολλοὺς τῶν
δημοσίων συλλόγων ἀνέδειξε. τῇ τε μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τὸ οἰκονο-
10 μείσθαι δι' ἑαυτῆς τὰ πράγματα ἀφιεροῖ, ἀλλοτριώσας τούτου Β
παντίπασιν τὴν βασιλείαν, ὥστε μήτ' ἐπὶ τῆς οἰκονομίας μήτ' ἐπὶ*

*Ad hunc modum quem diximus, Comnenus adeptus imperium, qui et
virtutis opinionem de se prae buerat et specimen praestantiae in rebus
bellicis, statim regio numismate districto ense insculpitur, non omnia
accepta deo referens sed propriae virtuti et rei militaris peritiae; ac
veluti cum summa potestate imperator, quae ad imperium pertinerent,
aggreditur, maximis prius honoribus iis qui sibi ad incepta perficienda
operam navant ornatis. et populi habita, quam par erat, ratione,
multos publicorum collegiorum curatores creavit. et magnae ecclesiae
permittit sacras suas res administrare, interdicta prorsus administratione
imperio, ita ut neque ad obeunda sacra munera neque ad habendam*

τῆς τῶν ἱερῶν κειμηλίων προνοίας καὶ προστασίας τινὰ παρὰ βασιλέως προχειρῆσθαι, ἀλλὰ τῆς τοῦ πατριάρχου ἐξουσίας ἡρτησθαι τὸ πᾶν, καὶ τὴν τῶν προσώπων προχείρισιν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων διοίκησιν. ἀγαγόμενος δὲ καὶ τὴν γυναῖκα ἀπὸ τοῦ φρουρίου Πημολλισσης Ἀδγοῦσταν ἀναγορεύει σεβαστὴν. Ἰωάν- 5
 νην δὲ τὸν ἀδελφὸν καὶ Κατακαλὸν τὸν Κεκαυμένον κουροπαλά-
 τας καὶ ἀμφοτέρους τιμᾶ, μέγαν δομέστικον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν
 προβαλλόμενος. σκοπήσας δὲ τὸ τῶν χρημάτων ἀναγκαῖον, ὧν
 οὐδὲν ἄνευ κατὰ τὸν ῥήτορα περαινεται, διὰ τὸ τὰ στρατιωτικὰ
 ἡσθενηκῆναι καὶ τέλειον τεταπεινωσθαι ἐκ τῆς κατεχούσης ἐνδείας 10
 P 808 τὴν βασιλείαν, καὶ τὸ πανταχόθεν τῶν Ῥωμαίων πάντας κατεπαί-
 ρεσθαι, ὃ πρὸς ἀδοξίαν αὐτῷ ἦν καὶ πάντων βιρῦτερον ἰλογίζετο,
 βιαρὸς ἐχρημάτισε φορολόγος τοῖς χρεωστοῦσι δημοσίαις. καὶ τὰς
 τιῶν ὄφθικίων δὲ δόσεις αὐτὸς πρῶτος περιέτεμεν. ἐμέλησε δ'
 αὐτῷ καὶ φειδωλίας καὶ τοῦ προσθήκη ἀγρῶν τῇ βασιλείᾳ περι- 15
 ποιήσασθαι. διὸ καὶ πολλὰ μὲν ἰδιωτικὰ πρόσωπα πολλῶν ἀπε-
 στήρησε κτήσεων, τὰς χρυσοβόλλους αὐτῶν γραφὰς παριδῶν,
 ἐρέσκηψε δὲ καὶ τισὶ τῶν φροντιστηρίων, καὶ πολλὰς αὐτῶν κτίσεις
 ἀφελόμενος διὰ λογοποιίας τὸ ἄρκοῦν τοῖς μονάζουσι, τῷ δημοσίῳ
 τὸ περισσὸν προσουώρισε, πρᾶγμα μὲν τοῖς ἀκρίτως σκοποῦσιν ἐκ 20
 B τοῦ προχείρου ἀσεβείας καὶ παρανομίας ἐς ἄγαν πρὸς ἱεροσυλίαν
 φερόμενον, ἀποτέλεσμα δὲ μηδὲν ἄτοπον φέρον τοῖς ἐμβριθῶς
 σκοποῦσι καὶ πνευματικῶς, ἅτε εἰς ἀκτημοσύνην ἀπάγον τοὺς
 ταύτην ἐπαγγεिलाμένους, καὶ τὴν συβυριτικὴν καὶ χλιδῶσαν περι-

sacri thesauri rationem aliquis ab imperatore delectus praecesset, verum a patriarchae potestate omnia penderent, et personarum delectus et rerum administratio. evocans item uxorem ex oppido Pemolissa Augustam declarat, et Ioannem fratrem et Catacalon Combustum curopalatas creat, et ambos honoribus decorat; fratrem suum magnum domesticum creat, considerans autem pecuniae necessitatem, sine qua nihil secundum oratorem perficitur, eo quod res militares male se haberent, in angustissimum redactae ob imperii inopiam, et undique omnes contra Romanos incitati, quod ei ignominiae esse et omnium gravissimum videbatur, acerbus vectigalium exactor fuit iis qui rei publicae debebant, et ipse primus officiorum donationes amputavit. parsimonia quoque ei curae fuit, nec non ut imperio agros adderet; et idcirco multos privatos homines possessionibus spoliarit, neglectis ipsorum aureis bullis. quibusdam etiam monasteriis multas possessiones ademit, et relictis monachis idoneis sumptibus ad victum, quos computari iusserat, id quod supererat publico vindicavit. quod quidem iis qui inconsiderate et temere iudicaret, ab impietate et iniquitate ad sacrilegium tendere videri queat: sed tamen nihil absurdi eo molimine perficiebat, ut iis videbatur qui rem graviter atque spiritualiter considerabant. nempe eo pacto ad paupertatem eos qui ipsam professi essent adducebat, et molles Sybariti-

κόπτον τρυφήν, καὶ μηδὲ τῶν πρὸς χρεῖαν ἐπιτηδεῖων καὶ ἀναγκαιῶν ἀποστεροῦν, καὶ τοὺς ἀγρογεῖτονους τῆς ἐκ τῶν μοναχῶν κακότητος καὶ πλεονεξίας ἐλευθεροῦν. ὁ καὶ εἶθε εἰς τέλος αὐτῷ κατῴρωθωτο, οὐκ ἐπὶ τοῖς σεμνείοις μόνοις ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς πᾶσι ἀπλῶς. οὕτως μὲν οὖν ταῦτα τῷ βασιλεῖ ἠκονόμενται, καὶ ἡ βασιλὶς τοῦτον εἶχε τῶν πόλειων. ὁ δὲ πατριάρχης τῆ τοῦ βασιλέως ἀπλήστῳ εὐνοίᾳ θυρορήσας ἐφρονηματίσματο κατ' αὐτοῦ, οὐκ αἰτήσεται καὶ παραινήσεται χρώμενος, εἴ ποτέ τις δέοιτο καὶ ὑπὲρ τις, ἀλλὰ πολλάκις ἀποτυγχάνων διὰ τὸ τῶν αἰτήσεων
 5 συνεχῆς καὶ φορτικὸν ἀπειλαῖς ἐχρήτη καὶ ἐπιτιμίαις ἀτόποις, καὶ εἶγε μὴ πείθοιτο, καὶ τῆς βασιλείας ἔκπτωσιν ἀπειλούμενος, τὸ δημῶδες τοῦτο καὶ καθημαξενόμενον ἐπιλέγων "ἔγω σε ἔκτισα, φούρνε· ἔγω ἵνα σε χαλάσω." ἐπεβύλετο δὲ καὶ κοκκοβουῆ περιβαλεῖν πέδιλα, τῆς παλαιᾶς ἱερωσύνης φάσκων εἶναι τὸ τοιοῦτον
 15 ἔθος, καὶ δεῖν τοῦτοις κἂν τῇ νέᾳ κεχρησθῆαι τὸν ἀρχιερέα· ἱερωσύνης γὰρ καὶ βασιλείας τὸ διώφορον οὐδὲν ἢ καὶ ὀλίγον εἶναι ἔλεγε, ἐν δὲ γε τοῖς τιμιωτέροις καὶ τὸ πλεόν τύχη καὶ ἐρίτιμον. ταῦτα δὲ ὁ βασιλεὺς ἐνωτιζόμενος ὑπ' ὀδόντα λαλούμενα ἔσπευσε μᾶλλον δρᾶσαι ἢ παθεῖν. ὕθεν τῆς τῶν ἀρχαγγέλων ἐφισταμένης
 20 ἑορτῆς ἔξισει μὲν ὁ πατριάρχης εἰς τὸ πρὸ τῆς πόλεως, φιλοτίμως τὰ τῆς ἑορτῆς ἐκτελέσαι σπουδάζων· ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν καιρὸν ὡς ἔρμαιον ἀρπάσας, ἵνα μὴ θόρυβος καὶ τάρραχος γένηται

6 τοῦτον Goarus, τοῦτον P

casque delicias auferebat, neque tamen iis quae ad usum necessaria essent privabat; et finitimos, id est qui propinquos agros haberent, a monachorum molestia et avaritia liberabat. quod utinam ad exitum ipse feliciter perduxisset, non solum in monasteriis sed in omnibus rebus ad ecclesiam omnino spectantibus. ita igitur res ab imperatore administratae sunt, et regia urbs in hoc statu erat. patriarcha autem inexplebili benevolentia fretus imperatoris contra ipsum elatus est, non petitionibus modo et admonitionibus utens, si quando alicuius rei et pro aliquo indigeret, verum saepe minime voti compos propter frequentes et odiosas petitiones, minas et absurdas increpationes adhibebat, ac nisi pareret, imperii amissionem minabatur, vulgare et tritum hoc dictum proferens "ego te condidi, furne, ego et te deiiciam." aggressus est etiam cocco tincta induere calciamenta, antiqui sacerdotii morem hunc asserens, et oportere his uti novum quoque archiepiscopum: nam inter sacerdotium et regnum nihil interesse vel admodum parum, et in rebus pretiosioribus amplius fortasse et magis colendum sacerdotium. haec audiens imperator illum missitantem studuit potius aliquid ipse perpetrare quam pati. quare cum archangelorum dies festus advenisset, egreditur patriarcha ad suburbana loca, ut ibi studiose ac solenni ritu quae ad diem festum pertinerent perageret. imperator autem ut lucro sibi oblata occasione arrepta, voritus ne quis tumultus aut perturbatio fieret, turmam

ἐπειδύμενος, στήθος στρατιωτικὸν ἀποστείλας (Βαράγγους αὐτοῦς ἢ κοινῇ ὀνομαζέει διάλεκτος) ἀνάρπαστον ἐκ τοῦ θρόνου ἀτίμως
 P 809 ἐπαίρουσι, καὶ ἡμιόνῳ καθίσαντες συνήλυνον ἄχρι τῆς ἐν Βλα-
 χέρναις ἀκτῆς αὐτόν τε καὶ τοὺς ἀνεψιούς αὐτοῦ, ἐκείθεν τε λέμβοις
 ἐμβληθέντα εἰς Πρωικόννησον περιορίζουσι. κοινολογησάμενος 5
 δέ τισι τῶν μητροπολιτῶν καὶ περὶ τῆς αὐτοῦ καθαιρέσεως συν-
 διασκεψάμενος, τοὺς λογιωτέρους αὐτῶν ἐπιλεξάμενος δηλοῖ δι'
 αὐτῶν ἀποθέσθαι τὴν ἀρχιερωσύνην, πρὶν ἢν ἀτίμως αὐτὴν ἀπο-
 βάλῃται συνόδῳ καὶ συλλόγῳ τῶν κατ' αὐτοῦ δημοσιευθέντων.
 ἀνύλωτος δὲ τούτοις δεφθεῖς καὶ ἀταπεινώτος, τύ γε ἐπ' αὐτῷ 10
 ἀπέγνωστο αὐτῷ ἢ καθαιρέσεις. φροντίζοντος δὲ τοῦ βασιλέως
 B περὶ ταύτης διηνεκῶς, ἐν τῷ μίση μεταλλάττει τὸν βίον ὁ πατρι-
 ἀρχῆς εἰρηκτικῶς. ὁ δὲ βασιλεὺς μετανοοίᾳ βληθεὶς τὸ σῶμα αὐτοῦ
 εἰσάγει ἐντίμως καὶ τῇ μονῇ αὐτοῦ ἀποτίθεται, ἐκπλαγείς ἐπὶ τῷ
 συμβάντι θαύματι αὐτός τε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἢ γὰρ χεὶρ ἢ δεξιὰ 15
 τοῦ πατριάρχου στινροειδῶς σχηματισθεῖσα, ἧ ἔθος εὐλογοεῖν ἐπι-
 στυοῦντι τῷ λαῷ τὴν εἰρήνην, μεμίνθηκεν ἄτρεπτος, μὴ συναλλου-
 θεῖσα τῇ νεκρώσει τοῦ σώματος. προχειρίζεται δὲ ἀντ' αὐτοῦ πα-
 τριάρχῆς Κωνσταντῖνος πρόεδρος καὶ πρωτοβεστιάριος ὁ Λειχοῦδης,
 πρότερον ψήφου προβάσεως ἐπ' αὐτῷ παρὰ τῶν μητροπολιτῶν καὶ 20
 τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ παντός, ἀνὴρ μέγιστον διαλύμας τοῖς
 βασιλικοῖς καὶ πολιτικοῖς πράγμασιν ἀπὸ τε τοῦ Μονομάχου καὶ
 C μέχρι τοῦ τηρικιάδε καιροῦ, καὶ μέγα κλέος ἐπὶ τῷ μεσασμῷ τῆς

militum misit, qui communi lingua appellantur Barangi; qui ipsum non sine ignominia e throno correptum ac nullo impositum usque ad littas quod est in Blachernis impellentem deduxerunt, et ipsum et patruales eius, atque inde lembo impositum ad Proconnesum, ut exsularet, perducendum curant. ipse cum aliquibus metropolitibus collocatus et de ipso abdicando, spectatissimis ipsorum electis eorum opera nuntiat ut archiepiscopatum deponat, priusquam ipsum cum dedecore amittat, iis quas contra ipsum decreta erant expositis et propalatis synodo et concilio. sed cum ipsis visus esset eiusmodi qui expugnari et deprimi non posset, quantum ad ipsum attinebat, desperata fuit depositio sacerdotii; de qua imperatore assidue cogitante, interea vitam cum morte patriarcha tranquille commutat. cuius corpus imperator, quod ipsum iam poenituerat, honorifice importandum et in suo monasterio reponendum curat, perculsus eo miraculo quod acciderat, non ipse modo sed omnes qui cum ipso erant. nam dextra patriarchae manus in crucis figuram conformata, ut mos est benedicendi populo acclamanti pacem, ita firma permansit, neque cum mortuo corpore est immutata. sufficitur in eius locum patriarcha Constantinus Lichudes praeses et protovestiarius, qui prius metropolitanorum et cleri totiusque populi suffragiis delectus fuerat, vir ob regia atque civilia munera clarissimus a Monomacho usque ad illud tempus; quique magnam gloriam ob rei publicae administrationem re-

τῶν ὄλων διοικήσεως ἀπενεγκάμενος καὶ τῆς τῶν μαγγάνων προ-
 τοίαις, καὶ τῶν δικαιομύτων γέλυξ πυρὰ τοῦ εἰρημένου βασιλέως
 καταλειφθεὶς. εἰ καὶ προβέβλητο γούν, οὐκ ἀνενδοιάσιμον τὴν
 ἀρχιερωσύνην καὶ τὴν πατριαρχίαν ἐκέκτητο καὶ ἀναμφήριτον,
 5 ἀλλ' ὁ βασιλεὺς φροντίζων ὅπως τῶν τοιούτων δικαιομύτων ἐγ-
 κραιτῆς γένηται, τοῦτον κειρὸν ἐπιτίθειον οἴηθεὶς, πρεσβύτερον
 χειροτονηθέντι ἐπέσχε τὴν ἐντελῆ χοίσιον τῆς ἀρχιερωσύνης, ἄχρισ
 ἄν, φησί, τὰ ὑποτονθορυζόμενα κατὰ σοῦ σκοπηθῆναι συνοδικῶς **D**
 τε καὶ κανονικῶς. ὁ δὲ Κωνσταντῖνος μὴ ἀγνοήσας δι' ὃν ταῦτα
 10 τρόπον τυρεύεται κατ' αὐτοῦ, τὸ τῆς αἰσχύντης ἀδόκητον λογιού-
 μενος, φέρον τὰ ζητούμενα τῷ βασιλεῖ ἐπιδίδωσι. καὶ ἔκτοτε
 ἀδιστάτως καὶ δίχα τινὸς προφάσεως πάντα τελεῖται ἐπ' αὐτῷ
 ὅσα ἔθος τελεῖν ἐπὶ τοῖς χειροτονουμένοις. γέγονε δὲ δωρηματικὸς
 καὶ προνοητικὸς, οὐ τῶν τῆς ἐκκλησίας μόνον ἀλλὰ καὶ πάντων
 15 ἁπλῶς, ὡς μηδένα ὑπολειφθῆναι τῆς αὐτοῦ προνοίας ἀμέτοχον,
 τὸν μὴ τῆς αὐτοῦ χειρὸς ἀπολαύσαντα.

Τῶν Οὐγγῶν τὴν πρὸς Ῥωμαίους εἰρήνην διαλυσάντων,
 καὶ τῶν Πατζινάκων δὲ ἔξερπυσάντων τῶν φωλεῖν οἷς ἐνεκράβη- **P 810**
 σαι, καὶ τὴν παρακειμένην χώραν σινόντων, τὰ πρὸς τὴν ἐκστρα-
 20 τείαν ἔξαρτύσας ὁ βασιλεὺς ἔξεισι πασίρρωμος εἰς Τριάδιτζαν.
 ἐκεισὲ τε πρόσβεις πρὸς τῶν Οὐγγῶν δεξόμενος, τὴν μετ' αὐτῶν
 εἰρήνην κηρώσας ὡς ἐνήν, ἐπὶ τοὺς Πατζινάκους ἐξώρμησε. διη-
 ρημένων δὲ αὐτῶν κατὰ γενεὰς καὶ φρατρίας, οἱ μὲν λοιποὶ ἡγεμό-

portaverat et Manganorum procrnationem, ac iuris custos ab eo impera-
 tore quem diximus relictus fuerat. et quamvis delectus fuisset, non
 sine contentione archiepiscopatum et patriarchatum, neque sine contro-
 versia adeptus est. verum imperator studens talia sibi iura vindicare,
 hoc ipsi tempus idoneum ratus, presbyterum ordinatum vetuit ne archi-
 episcopatus unctionem perfectam acciperet, quoad, inquit, ea quae con-
 tra te iactantur per synodum canonicè examinentur. Constantinus autem
 non ignorans haec quomodo contra se inquirerentur, inopinatum dedecus
 secum reputans, quae quaerebantur tradidit imperatori. ex eo tem-
 pore sine controversia et sine excusatione omnia ab ipso perficiebantur,
 quaecunque in initiandis pontificibus consuevere. fuit etiam munificus,
 et rationem habuit non ecclesiae tantum sed etiam omnium omnino, ita
 ut curae illius nemo expers esset, qui eius liberalitatem non perce-
 pisset.

Cum vero Ungari pacem violassent erga Romanos, et Patzinacae e-
 lustris, in quibus delituerant, erupissent laederentque finitimam regio-
 nem, imperator paratis iis quae ad protectionem exercitus usui essent,
 cum omnibus viribus se Triaditzam confert, ibique ab Ungaris accepta
 legatione, cum pacem confirmasset ac pro viribus stabilisset, in Patzi-
 nacas profectus est. quibus divisus secundum gentes et tribus, reliqui

νες τῷ βασιλεῖ ὑποκλιθέντες εἰρηνικά τε καὶ φίλια ἐφρόνησαν, μόνος δὲ ὁ Σελτέ χειρα δοῦναι τῷ βασιλεῖ οὐκ ἠθέλησε, τοῖς ἔλεσε τοῦ Ἰστροῦ, οἷς συνέφυγε, καὶ τῇ ἐκείσε ἀποκρήμνη πέτρα ἐπερε-
B δόμενος· οἷς καὶ θαρρήσας εἰς τὸ πεδίον ἐξῆλθε, συρράξαι τῷ βασιλεῖ προθυμούμενος. οὐκ εἰς μακρὰν δὲ τῆς οἰκείας ἀπονοίας 5 ἐκομίσαστο τὰ ἐπὶ χεῖρα· βρυχίας γὰρ μερίδος τῶν βασιλικῶν ἀντιταχθείσης αὐτῷ φυχὰς ᾤχετο, καὶ κρησφύγετον αὐτοῦ ληφθὲν κατεριζώθη ἐκ βύθρων αὐτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς μετὰ τὸ τοῦτον τροπώσασθαι καὶ ἀφανίσαι ἄρδην ἀναξεύζυς ἐσχίνωσεν ἐν τῷ Λοβιτζῷ περὶ τοὺς αὐτοὺς πρόποδας. ῥυγδαῖος δὲ ὄμβρος τῇ 10 παρεμβολῇ ἐπικαταρραγείς καὶ νιφετὸς ἔξωρος (Σεπτέμβριος γὰρ ἦν ἡμέραν ἄγων κδ', καδ' ἦν ἡ τῆς ἁγίας πρωτομάρτυρος Θέκλας ἑορτὴ τελεῖται Χριστιανοῖς) πολλῆς κακώσεως καὶ λύμης ἐτέλησε
C τὸ στρατιωτικόν· ἡ τε γὰρ ἵππος σχεδὸν ἅπασα καὶ τῶν παρόντων οἱ πλείους τῷ κρύει καὶ τῷ ὄμβρῳ, γυμνοὶ καὶ ἀπαρώσχευοι τυ- 15 γάνοντες, τὸ ζῆν ἀπέρρηξαν. ἐπιλελοίπουσι δὲ παρὰ πᾶσαν τὴν ἑλίδα καὶ τὰ ἐπιτήδεια, ποταμίων ῥευμάτων φορῶς καὶ τοῦ χειμῶνος γενόμενα πύρεργον. ἀναστολῆς δὲ μετρίας γενομένης καὶ τῶν νιφετῶν ἀναχωρῆν λαβόντων ἐξῆι ὁ βασιλεὺς, πλείστους δὲ τῷ ποταμῷ ἀποβυλῶν ὑπὸ σκιὰν ἕστη δένδρον τινὸς ἕμα τῶν 20 ὑπερεχόντων τισί. μετ' ὀλίγον δὲ ἡχῆς γενομένης ἐκ τῆς δεξιᾶς πρότεσι μικρὸν ὁ βασιλεὺς, ὅσον μὴ τῷ μήκει αὐτῆς καταλαμιβᾷ-
D νειοθαι, ἤπερ ριζόθεν ἀνασπασθεῖσα ὑπτίῳ τῇ γῆ προσήρισε. γέ-

8 κατηγορώθη?

23 προσήριπε?

duces imperatori se submittentem pacem et amicitiam amplexi sunt: solus Selte manum dare imperatori noluit, Istri paludibus, quo confugerat, et praerupta quae illic erat petra nixus. quibus etiam fretus in planitiem erupit, prompto animo cupiens cum imperatore manum conserere. sed brevi tempore suae dementiae praemia tulit, siquidem cum exigua imperatoris militum manus ipsi restitisset, fugit, et eius refugium captum ab ipsis fundamentis est dirutum. imperator autem post ipsum profugatum atque deletum funditus inde profectus ad Lobitzum tabernacula posuit, ad montis radices. vehemens autem imber in castra delatus et nix intempestiva (erat enim Septembris dies vigesima quarta, qua protomartyris Theclae memoriam celebrant Christiani) multum detrimenti, et calamitatis militibus attulit. nam omnis fere equitatus, et eorum qui aderant plurimi, frigore et imbre, cum nudi essent et imparati, interierunt, ac praeter omnem spem ad victum necessaria defecerunt, relictis tantum quae fluminis impetu superfuerant et imbri. cum autem modicrter pluvia remisisset nivesque cessassent, egressus imperator, et plurimis in flumine amissis, sub umbram cuiusdam arboris cum paucis quibusdam primoribus se recepit; ac paulo post edito a quercu sono parum progreditur imperator, fere quantum arboris ipsius longitudo contingeret, quae radicitus evulsa supina in terram decidit. obmutuit im-

γουε δὲ ἐννεὸς ὁ βασιλεὺς λογισάμενος οὕτως τελευτῆς ἐπιωδύρου
 πικρὰ μικρὸν τυχῖν ἔμελλεν. ἦν δὲ οὐκ ἀγαθὸς οἰωνὸς τὸ συμβῆναι,
 ἀλλὰ προοίμιον τῆς μελλούσης αὐτὸν καταλυθεῖν τύχης καὶ τῶν
 ἤδη γενομένων εἰσπραξίς καὶ τιμωρία. ἐνυμφιστῶν δ' ἐπὶ τῷ
 5 σαρβιβεγκότι τῷ Θιῷ, τῶν ἐν τῷ παλατίῳ τῶν Βλαχεμιῶν ἐπὶ τῷ
 ὀνόματι τῆς πρωτομήνυτρος Θέκλως ἀνήγειρε κάλλιστον. προ-
 βιβάζειν δὲ τὸν στρατὸν ἀπ' αὐτῆς ταχέως ἐπὶ τὴν βασιλεύουσιν λογο-
 ποιούμενος, ἀποστασίαν ἐν τῇ ἀνατολῇ ἐνωτιζόμενος. καταλυθὼν
 δὲ καὶ πάντῃ φειδῶ ἐρηκίως κυριγενοῖς ἐαυτὸν ἐνφυλαχάσθησε καὶ
 10 τῇ ἄλλῃ ἀνέσει, κατὰ τὸν τῆ βασιλίδι προκείμενον περιθμὸν ἀνιών.
 περὶ δὲ ὥραν ἀρίστον φῶς ἀστραπαίβολον τοῖς τόποις ἐκείνοις ἐν- P 811
 ἔσκηψε (Νεάπολις τούτοις τὸ γινώρισμα), χοῦρός τε ποθὲν ἐπιγα-
 νεῖς ἐφ' ἐαυτὸν τὸν βασιλεῖα ἐξεκαλέσαστο, ὃν ἐπιδιώκων ὁ βουσι-
 λεὺς ἄχρι καὶ θαλάσσης ἐξήλασεν. ὡς δὲ ὁ χοῦρος τὴν θάλασσαν
 15 εἰσδὸς ἀφανὴς ἐγένετο, ὁ βασιλεὺς ἐξώκηρης πληγῆς τῷ ἀστρα-
 πηβόλῳ φῶτι τοῦ ἵππου τε ἀπεσφαιρίσθη καὶ πρὸς τὴν γῆν ἀγρί-
 ζων ἐκυλίετο. ἀκατίῃ δὲ ἐμβληθεὶς πρὸς τὰ βασιλεια διασώζεται
 παρακεκομμένος καὶ ἐαυτοῦ μηδ' ὄλως ἐπαισθανόμενος. νοση-
 μαχίσας δὲ ἐφ' ἡμέρας τινὰς τὸν μόρον ἐκαρδιάζει, καὶ οὐα τοῦτο B
 20 πρὸς ἐξιλέωσιν τοῦ Θεοῦ ἀσπάζεται τὴν μετάνοιαν, καὶ τὴν βουσι-
 λικὴν ἔξουσίαν, ἧς παρὰ νόμῳ ἐδιδράξαστο, ἐκοντὶ μεθήσει, τοῦτό γε
 καλῶς ποιησάμενος, καὶ τὸν μοναδικὸν ἀσπάζεται βίον, τὴν πρὶν
 ἐδοξίαν καὶ τροφὴν ἀποπιτώσει ἐκουσίμῃ καὶ μετριότητι διορθού-
 μενος. ὁ δὲ μῦλλον δείκνυσιν ὡς εἰλικρινῶς καὶ ψυχρῆς ἐξ ὕλης

perator, considerans qualis mortis periculum vix evaserit. neque hoc
 erat bonum augurium, quod acciderat, sed initium calamitatis quam mox
 esset accepturus, et eorum quae iam commisisset poenarnum exactio.
 verum pro eo casu gratias agens deo templum in palatio Blachernarum
 protomartyri Theclae dedicatum pulcherrimum construxit, et exercitum
 perducens cito se ad regiam urbem recipere festinabat, cogitans de re-
 bellione quam audiverat in Oriente. qua falsa comperta sese venatio-
 nibus oblectare coepit et aliis quae animi relaxandi gratia fiunt, per
 fretum, quod est ante regiam urbem ascendens. hora vero prandii ful-
 men in ea loca quibus Neapolis nomen est irruit; et porcus nescio unde
 apparens, in se provocavit imperatorem, quem usque ad mare persecu-
 tus imperator expulit. ubi vero mare subiens porcus haud amplius ap-
 paruit, fulgore quodam instar fulguris perstrictus imperator de equo de-
 lectus est, et humi spumam ex ore edens devolvebatur. in parvum au-
 tom navigium impositus ad regiam defertur. attonitus tamen et ob affla-
 tum se ipsum minime sentiens, morboque dies aliquot detentus mortem
 exspectabat, et idcirco ad placandum sibi deum poenitentiam amplecti-
 tur, et imperatoriam potestatem, quam sibi iniuria vindicarat, libens
 deponit, hoc certe recte faciens, et monasticae se vitae dedicat, priorem
 fastum ac delicias voluntario contemptu et molestia corrigens. et quod

μεταμιεμλήται ἐφ' οἷς ἔπραξε, βασιλεῖα προχειρίζεται οὐ τὸν ὀμῆ-
 μονα αὐτοῦ Ἰωάννην, οὐ τὸν ἀδελφιδουὸν ἑαυτοῦ Θεόδωρον τὸν
 Δοκίμανόν, οὐκ ἄνδρα προσζεύξας τῇ θυγατρὶ, οὐτ' ἄλλον τῶν
 τῶν καθ' αἷμα ὑπεικωμένων αὐτῷ, ἀλλὰ τὸν πρόεδρον Κωνσταν-
 C τίνον, ᾧ Δοῦκας τὸ πατρωνυμικὸν ἀνεκαθεν ἦν, ὡς συνίστορα 5
 καὶ συναγωνιστὴν καὶ τῶν χρημάτων ποριστὴν ἀφθονώτατον εἰς
 τὴν τῆς βασιλείας κατὰσχεσιν. ὁ δὲ Κομνηνὸς ῥάκη μοναχικῶς
 περιβαλόμενος, ἐπ' ὀλίγον τε γνωσιμαχῆσας εἶ πως ἀνεθίη τῆς
 νόσου, ἐπέπερ ἔγνω κατ' ἄκρας ταύτη ἁλούς, ἔτι τῇ νόσῳ τρυχό-
 μενος τὴν τοῦ Στουδίου καταλαμβάνει μονῆν, πολλὰ καὶ τῆς Αὐ- 10
 γούστης Αἰκατερίνης συμβαλλομένης αὐτῷ πρὸς τὸ προκείμενον,
 καὶ τῇ τῆς ἐπιγείου βασιλείας ἀποβολῇ τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀπόλαυσιν
 ἐπαγγελλομένης αὐτῷ, βασιλεύσας μὲν ἔτη δύο καὶ μῆνας τρεῖς,
 ἐπιζήσας δὲ τούτων ἐλάττω τῷ μοναχικῷ σχήματι, πᾶσαν ὑπα-
 D κοὴν πρὸς τὸν ἐν τῇ μονῇ ἡγεμονεύοντα ἐπιδεικνύμενος, ὡς καὶ 15
 Θυρωρὸς γενέσθαι καὶ ταῖς ἄλλαις ὑπηρετήσαι διακονίαις διὰ πολ-
 λὴν ἐπιείκειαν καὶ μετριοφροσύνην καταδεξιόμενος. σωφρονέστα-
 τος δὲ εἰσάγειν γενέσθαι λέγεται. στρατοπεδάρχῳ γὰρ ὄντι αὐτῷ
 νόσον ἐνσκήψαι νεφριτικὴν φασιν, ὥστε ἀπογνῶναι αὐτῆς τῆς
 ζωῆς διὰ τὸ παρέσει παντελεῖ καὶ ἀκινήσια κατὰσχεθῆναι. τῶν 20
 δὲ ἱατρῶν, μετὰ τὸ τοῖς ἄλλοις ὑπᾶσι χρῆσασθαι καὶ ἀνηντόις
 ἐλεγχθῆναι ἐπιχειρεῖν, συμβουλευόντων μιγῆναι γυναικὶ αὐτὸς οὐχ
 ὑπήκουσεν. εἰπόντων δέ, εἰ μὴ τοῦτ' ἐπιχειρήσειεν, ἔξ ἀνάγκης

magis ostendit illum vere totoque ex animo poenituisse eorum quae pa-
 trarat, imperatorem delegit non Ioannem sibi sanguine coniunctum, non
 nepotem ex sorore Theodorum Doceianum, non filiae maritum, neque
 alium aliquem sibi consanguinitate proximum, sed praesidem Constanti-
 num, cui iam inde a suis maioribus Ducas cognomen erat, tanquam pe-
 ritum et conscium et adiutorem, quique optime nosset rationes parandae
 copiosae pecuniae ad imperii conservationem. Comnenus autem mona-
 sticas vestes indutus, cum parumper exspectasset si qua ratione a
 morbo liberaretur, ubi novit se insanabili morbo captum, adhuc ipso
 vexatus Studii monasterium ingreditur, multum Aecaterina Augusta eius
 consilium adiuvente, et pro terrarum imperii amissione caelestis gaudii
 fructum ipsi promittente, cum annos duos ac menses tres imperasset, et
 in habitu monastico pauciores hie supervixisset omnem praestans mona-
 sterii praefecto obedientiam, ita ut et ianitor esset et alia ministeria
 obiret, propter multam animi aequitatem et modestiam. castissimus au-
 tem fuisse dicitur, et supra quam credi possit continens. nam cum
 stratopedarches esset, nephritico morbo tentatum dicunt ita ut vitam
 desperaret, eo quod totius corporis languore et nervorum resolutione de-
 tineretur. medicis autem, postquam aliis omnibus adhibitis remediis ea
 quae omnino fieri non possent tentare se cognoverunt, ut cum muliere
 quadam coiret suadentibus, noluit obtemperare. canique dixissent illi,

ἔχειν καυτήρι χρήσασθαι, ἐκ τούτου δὲ ἀπαιδίᾳ κατασχεθῆναι δεινῇ καὶ ἀγονίᾳ, αὐτὸς “ἀρκοῦσί μοι” ἔφη “ὁ Μανουὴλ καὶ ἡ P 812 Μαρία, οἱ ἤδη μοι χάριτι Θεοῦ παῖδες γενόμενοι· τούτων μὲν γὰρ ἄνευ ἔνεστι τυχεῖν τῆς βυσιλείας τῶν οὐρανῶν, σωφροσύνης δὲ χωρὶς οὐδεὶς τὸν κύριον ὕψεται.” ἀλλὰ καὶ ἡ βασιλεία Αἰκατερένα καὶ ἡ ταύτης θυγάτηρ Μαρία τὴν τρίχα χειράμεναι διῆγον ἐν τοῖς παλατίοις τοῦ Μυρειαίου, πᾶσαν ὕσκησιν μοναδικῆν μετερχόμεναι.

Τελευτήσαντος δὲ τοῦ βασιλέως ὑγρότητος μεστῇ Θεαθεῖσα 10 ἡ τοῦτον κατέχουσα σορὸς ὑπόνοιαν πυρίσχε πολλοῖς τιμωρίων εἶναι τὸ γεγονός καὶ κολάσεως ἔνδειγμα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου καὶ τῆς σφαγῆς καὶ τῶν μετὰ τὸ βασιλεύσαι πεπραγμένων αὐτῷ εἰς τε B τὰς τῆς συγκλήτου στερήσεις [καὶ] τῶν ἔκπυλαι διδομένων αὐτῇ, καὶ τὴν τῶν θείων ναῶν καὶ τῶν ἱερῶν σεμνείων ἀποστέρησιν, ἦν, 15 ὡς ἔφημεν, ἐποιήσατο, τὸ ἀπέριττον μὲν καὶ τὴν αὐτάρκειαν αὐτῶν προνοούμενος, τῷ δημοσίῳ δὲ εἰσφέρων μετρίων παρὰ κλίσιν. ἄλλοι δὲ τὸ ρεῦσαν ἀγιοσύνης ἔργον ἐτίθεντο, ὡς καθαρῶς καὶ ἀδιστάκτως μεταγρόντος αὐτοῦ ἐφ’ οἷς ἔπρῳξε· μὴ γὰρ εἶναι ἁμαρτίαν τὴν νικῶσαν τὴν φιλονεικίαν τοῦ Θεοῦ. ἀμφοτέρων 20 δὲ τὴν γνώμην ἐπιεικῶ καὶ ἀποδέχομαι τῷ τὴν μὲν κωλυτικὴν εἶναι τῶν μελλόντων κακῶν, τὴν δὲ προτρεπτικὴν ἀπὸ τοῦ χείρονος πρὸς C τὸ βέλτιον.

5 βασιλεὺς P

nisi hoc tentaret, necessario cauterium adhibendum, ex quo procreandae sobolis facultate privaretur, satis, ipse inquit, mihi sunt Manuel et Maria mihi iam dei beneficio nati liberi: nam sine his licet consequi regnum caelorum, sine continentia vero deum nemo videbit. quin etiam Augusta Aecaterina eiusque filia Maria detonsis capillis debebant in palatiis Myrelaei, omnia monastica munera obeuntes.

Vita autem functo imperatore, conspecta sepultura eius humoris plena suspicionem multis dedit esse illam rem ultionem et indicium supplicii, quo afficeretur ob intestinum bellum ac caedem et ea quae post usurpatum imperium commiserat in privando senatu iis bonis quae ei antiquitus concessa fuerant, et adimendis sacris templis et delubris facultatibus quas diximus, id curans ut nihil ipsis superesset, sed ea tantummodo haberent quae ad victum satia essent, mediocrem adhibens rei publicae consolationem. alii autem fluentem humorem sanctitatis interpretabantur indicium; quod pure ac sine ulla controversia eum factorum poenituisset: neque enim peccatum ullum esse, quod divinam superet erga homines caritatem. utrorumque ego sententiam laudo et approbo, quod altera mala futura prohibeat, altera vero a deterioribus ad meliora adhortetur ac revocet.

Τῆς δὲ βασιλίσσης Αικατερίνης, ἐν τῷ μοναχικῷ Ἑλένης
 μετανομισθείσης, ἐπετείως τελούσης τὰ τοῦ βασιλέως μηνημόνα,
 ἀγκυλοῦσας τε ἄλλους τινὰς μοναχοὺς καὶ δὴ καὶ τοὺς ἐν τῇ
 Στουδίου μονῇ ἀσκουμένους σίμπαντας, ἐπειδὴ ἤμελλε τελευτᾶν,
 ἔτελει μὲν συνήθως καὶ κατὰ τὸ ἔθος τὰ τοῦ βασιλέως ἐτίσια,
 διπλᾶ δὲ τούτοις πάντα τὰ ἐκ τύπου διδόμενα παροψείσθαι προσ-
 ἔταξε. τοῦ δὲ καθηγουμένου διαπορήσαντος, καὶ τὸν λόγον τοῦ
 D διπλασιασμοῦ ἡσυχῇ προσελθόντος καὶ ἀπειτήσαντος, “ὅτι τὸ”
 ἔφη, “ὦ τιμιότατε, οὐκ οἶδα, εἰ καὶ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ὅμῃν
 συνέσομαι, τοῦ θεοῦ τὰ καθ’ ἡμῶς ἴσως ἄλλως, καὶ ὡς αὐτῷ¹⁰
 βουλητὸν, οἰκονομήσαντος.” ὃ δὴ καὶ γέγονεν· ἐτετελευτήκει
 γὰρ ἐν τῷ μείσῳ, ἀξιώσασα τηρεῖναι σὺν τοῖς ἀδελφοῖς ἐν τῷ
 κοιμητηρίῳ τῆς Στουδίου μονῆς. κατεκόμισαν δὲ καὶ ἀμφότεροι,
 αὐτὴ τε καὶ ὁ βασιλεὺς, τὸν πάνσεπτον τοῦ προδρόμου ταῦν, ᾧ
 δὴ καὶ καταλέγειν καὶ κατὰ λεπτὸν διεξιέναι ἄθλος Ἑσράκλειος. ¹⁵

Ἦν δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ ἔθος σιάσιμος, τὴν ψυχὴν ἐπιεικής,
 τὴν γνώμην ὀξύς, τὴν χεῖρα δρυστήριος, τὴν σύνεσιν ἔτοιμος,
 στρατηγικώτατος τὰ πολέμια καὶ τοῖς ἐχθροῖς φοβερὸς, τοῖς περὶ
 αὐτὸν εὐμενής, λόγοις προσκείμενος, καὶ ταῦτα μὴ τοῦτο ἔξ
 P 813 ἀρχῆς ἔθος ἔχων. ἔλεγε δὲ δεῖν τὸν βασιλεῦα φοβερὸν μὲν εἶναι²⁰
 τοῖς ἔξω, ἐνδρόσιτον δὲ τοῖς ἰδίοις. πάλιν ἔλεγε τοὺς τραπεζιῶ-
 τας τῶν βασιλέων ἀπελευθέρους εἶναι σπεύδειν. αἰτιώμενος δὲ
 ὅτι τετυράννηκε κατὰ τοῦ Μιχαήλ, “ὥκνον” ἔλεγε “τῷ συν-

Cum autem Aecaterina Augusta in monasterio mutato nomine He-
 lena appellata quolannis imperatoris memoriam anniversariis sacris co-
 leret, invitatis aliis quibusdam monachis et omnibus iis qui se in Stu-
 diensi monasterio exercebant; cumque diem suum esset obitura, solenni
 more annua sacra peregit imperatoris, et ipsis omnibus duplicia ea quae
 dari consueverant persolvi iussit: antistite autem dubitante et sensim
 accedente ac duplicationis rationem quaerente, “quia non novi” inquit,
 “o maxime venerande, an insequenti anno vobiscum futura sim, deo
 fortasse aliter res nostras pro sua voluntate moderante.” quod etiam
 accidit: illa enim ante illud tempus vita defuncta est, voluitque cum
 fratribus in coeneterio monasterii Studii sepeliri. ornarunt autem uter-
 que, et ipsa et imperator, augustissimum Praecursoris templum iis quae
 connumerare, ac sigillatim recensere Herculeus labor esset.

Fuit imperator moribus constans, aequus animo, mente acutus,
 manu strenuus, intelligentia promptus, in rebus bellicis peritissimus,
 hostibus terribilis, suis re benevolus, verbis infestus. cum tamen a
 principio moribus his haudquaquam praeditus esset, aiebat oportere
 imperatorem externis esse terribilem, suis difficilem. rursus aiebat eos
 qui tyrannidem affectarent, libertos imperatorum fieri velle. cumque
 accusaretur quod tyrannidem invasisset contra Michaelem, “pigebat me”

δοῦλω δουλεύειν καὶ τῶν εἰκότων μὴ τυγχάνειν.³ ἐπισκώπτων δὲ τῇ γυναικὶ ἔλεγε δοῦλῃν μὲν εἶναι πρότερον, νῦν δὲ ἤλευθερωῦσθαι ἐπ' αὐτοῦ. πύλιν ἔλεγε τοὺς συγγενεῖς τοῖς μὲν ἄλλοις τυγχάνειν σπόλοπας, τῷ δὲ τυραννοῦντι ὡφέλειαν. ἔλεγε δὲ καὶ ἡ βασιλις 5 *Αικατερίνα* μηδὲν ζῶον ἐπ' αὐτῇ γεγενῆσθαι βασιλείου βασιλείαν ἀλλυξαμένην.

Μετὰ δὲ τὸν Κομνητὸν Κωνσταντῖνος πρόεδρος ὁ Δούκας Β τῶν σκῆπτρων ἐπιλαβόμενος ἀναιμιωτὶ καὶ δίχῃ πραγμάτων ταραχῆς, λόγους ἐπιεικέως γέμοντας ἐδημηγόρησε πρὸς τὴν σύγκλητον 10 καὶ πρὸς ἄπαν τὸ δημοτικὸν τε τῆς πόλεως καὶ κοινόν. καὶ ἀπ' ἐκείνου τῆς τῶν πραγμάτων ἐνήρξυτο ἀντιλήψεως, τοῦ ἐπιεικοῦς καὶ μετρίου κατ' οὐδὲν ἀφιστάμενος, ἀλλὰ πᾶσι τρόποις αὐτοῦ ἔξεχόμενος, ἐτίμησε δὲ τῶν τε τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ δήμου πολλοῦς. ἀνῶρθωσε δὲ καὶ τοὺς ἤδη ἐπὶ Κομνητοῦ ἐκπεπτωκό- 15 τας τῶν οἰκειωτικῶν· πολλοὺς γὰρ ἐκεῖνος ἀδόξους ἐξ ἐνδόξων καὶ ἀτίμους ἐκ τιμίων ἀπέδειξεν. ἐπιστάσης γὰρ τῆς τοῦ ἁγίου μεγα- C λομάρτυρος Γεωργίου μνήμης κατὰ τὸ ἔθος ἕπεισιν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ Μύγγανυ αἰδοῖ τοῦ μάρτυρος, μετὰ δὲ τὸ τελεσθῆναι τὴν ἑορτὴν τινὲς τῶν κακοθῶν καὶ δολερῶν βουλὴν πονηρὰν ἐξυμνῶ- 20 σαιτες τῷ βασιλεῖ ἐπεβούλευσαν μὲν, ἤνυσαν δὲ οὐδέν, Θεοῦ τὸν σῦλλογον καὶ τὸ πονηρὸν καὶ ἕθιον διαλυσομένον σκαιώρημα· ἦν γὰρ αὐτοῖς γνώμη τῷ βυθῷ παρυδοθῆναι αὐτὸν παγγενεὶ ἄτε διὰ θαλάσσης πρὸς τὸ παλάτιον ἀποπλεῖν μέλλοντα. ζητήσεως δὲ καὶ ἐρευνῆς περὶ τοῦ συμβύαντος γενομένης πολλῆς πολλοὶ τῶν μεγα-

inquit "conservo servire, neque iusta consequi." et cavillo etiam uxorem est prosecutus, siquidem dicebat illam prius servam, nunc a se in libertatem vindicatam. aiebat item cognatos aliis esse crucem, tyranno utilitatem. Aecaterina autem Augusta nihil novi sibi accidisse affirmabat, quippe quae regnum cum regno commutasset.

Post Comnenum autem Constantinus Ducas praeses, sine sanguine et rerum perturbatione potitus imperio, ad senatum et omnem civitatis populum concionem habuit aequitatis plenam, et deinde rerum administrationem aggressus est, nulla in re a modestia et aequitate recedens; et honoribus senatores et plebeios multos ornavit, atque eos qui imperante Comneno propriis honoribus exciderant in pristinum statum vindicavit. multos enim ille ex illustribus obscuros, ex gloriosis ignobiles fecit. cum enim sancti magni martyris Georgii dies festus advenisset, quo eius memoria colitur, de more se confert imperator ad Mangana ob cultum martyris. peracta autem celebritate quidam maligni et improbi malum consilium meditati insidias imperatori struxere. nihil vero perfecerunt, deo coetum illum impium et pravum commentum dissolvente: hoc enim sibi proposuerunt faciendum, ut in profundum ille cum omnibus suis demergeretur, utpote per mare ad palatium navigaturus. habita autem quaestione et accurata inquisitione plures optimates, in

- D** *στάνων καὶ αὐτὸς ὁ τηρικαῦτα ἔπαρχος εὐλώσαν ὡς ἐπίβουλοι καὶ καθοσιώσεως αἰτία ὑπέπεσον, τῶν οὐκείων στερηθέντες κτήσιων καὶ πάσης τῆς περιουσίας αὐτῶν. ἐπόθησε δὲ καὶ ἤγυπτισε διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀπάντων ὁ βασιλεὺς τὴν τε τῶν δημοσίων πραγμάτων ἐπαύξεισιν καὶ τῶν ἰδιωτικῶν δικῶν τὴν ἀκρόασιν, 5 καὶ τούτοις τὴν μείζονα φροντίδα κατεκένου τῆς βασιλείας, τῶν ἄλλων ἦτιον ἐχόμενος, στρατηγικῶν φημί πλεονεκτημάτων καὶ στρατιωτικῶν ἀνδραγαθημάτων. διὰ δὲ ταῦτα καὶ συκοφαντικαῖς ἐπηρεαίαις καὶ σοφιστικαῖς μεθύοις καὶ δικανικῶν προβλημάτων ἱσμῶν καὶ σεκρετικῶν ζητημάτων ἐπιπλοκαῖς τὸ Ῥωμαϊκὸν 10*
- P 314** *ἐκλονεῖτο καὶ ἐκραδαίνετο, ὡς καὶ αὐτοὺς τοὺς στρατευομένους τὰ ὕπλα καὶ τὴν στρατείαν μεθέντας συντηγῆρους καὶ νομικῶν ζητημάτων καὶ προβλημάτων γενέσθαι ξριστούς, μικρὰ χαίρειν εἰπόντας ἐνουαλίῳ τε ἡχῆ καὶ πολεμικῆ ὀρχήσει καὶ περιδινησίαι ἀγχι-στρόφω. εὐσεβῆς δὲ ὢν εἶπερ τις ἕτερος, καὶ φιλομόναχος φι- 15 λόπτωχός τε καὶ περὶ τὸ σῶμα ἦτον κολαστικός, πρὸς ἄλλο τι ἀμβλὺς ἐτύγγανε καὶ νωθρός, φριδωλὸς δ' εἰσάγαν καὶ ποριστικὸς καὶ τῶν δημοσίων χρημάτων ἀδῆτικός. ἔξουσίαζε δὲ καὶ ταῖς κρίσεισι, καὶ πολλὰκις αὐτὰς διὰ τὴν τῶν προσώπων ποιότητα*
- B** *ὑπήλλαττε, βαρὺς δεικνύμενος τοῖς δυνατοῖς καὶ ἀφόρητος. προσ- 20 κειμένον δὲ αὐτοῦ τοῖς τοιοῦτοις διηγεῶς, τῶν δὲ στρατιωτικῶν ἡμεληκότος καὶ ἠμυνησαντος, τὰ τῆς ἀνατολῆς, καὶ μᾶλλον τὰ ἐν τοῖς τέρμυσι τῶν μερῶν τῶν Ῥωμαϊκῶν, ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐφέροντό τε καὶ ἤγοντο, καὶ ἐλιγίζοντο καὶ διεφθείροντο ὕπαντα*

quibus ipse quoque eparchus, convicti sunt insidiarum et laesae maiestatis rei effecti, et iccirco possessionibus et suis omnibus bonis privati. concupivit autem et prae ceteris omnibus maxime amavit imperator publicarum rerum incrementum, et praecipuo studio privatas causas audiendi tenebatur, in quibus maiorem quam in imperio administrando curam exhauriebat, aliis rebus minus vacans, ducum inquam amplificandae dignitati, et iis quae militibus prospere ac strenue gesta essent, et propterea in calumniorum conviciis et sophisticis commentis ac iudicialium quaestionum examine Romana res publica versans occupabatur, ita ut ipsi milites armis depositis advocati et patroni quaestionum ad leges spectantium et causarum fierent, omisso Martio sono et bellicis exercitationibus et equorum agitatione. pius vero cum esset ut si quis alius, et monachorum et pauperum studiosus, et in iis quae ad cultum corporis pertinent non admodum occupatus, in aliis quoque hebes ac segnis erat: at in augendis publicis pecuniis admodum parvus et civilis, nimis sibi arrogabat in iudiciis, et ea subinde propter personarum qualitatem mutabat, gravem se potentibus ostendens, et eiusmodi cui non possent resistere. cum iis rebus ille totus incumberet, re militari neglecta, ac nimium se otio dedisset, res Orientis, praecipue loca in finibus Romanorum, ab hostibus agi ferri ac diripi, et omnia vastari et

τῇ τε τῶν Τούρκων ἐπιδρομῇ καὶ κατισχύσει καὶ τῇ βιαιῇ ὑποχω-
 ρήσει καὶ δειματώσει τῶν ἡμελημένων στρατιωτῶν· συνεχεῖς γὰρ
 ὑπῆρχον ἐκδρομαὶ καὶ λεηλασίαι συχναί, ἀφανιζόμενον τοῦ προσ-
 τυχόντος παντός. διὸ καὶ ἡ εὐδαίμων χώρα τῆς Ἰβηρίας ἰρίπωτο
 5 παντελῶς καὶ ἠφάνιστο, ἤδη προκατειργασμένη καὶ ἰσθινηκυῖα
 καὶ κατὰ μικρὸν ἐπιλείπουσά τε καὶ φθίνουσα, συμμεταλαμβάνου- C
 μένου δὲ τοῦ δεινοῦ καὶ ὅσαι ταύτη παρέκειντο, Μεσοποταμίαι τε
 καὶ Χαλδαία, πρὸς δὲ Μελιτηνὴ καὶ Κολώνεια καὶ τὰ τῷ Εὐ-
 φράτῃ συγκείμενα ποταμῶ, ἀλλὰ μὴν τό τε Ἀρμενιακὸν καὶ τὸ
 10 Βαυσπρακῶν, καὶ εἰ μὴ πολλὰκις στρατεύμασιν, ἐνίοτε δὲ καὶ
 φήμιας μόναις δυνάμεων ἀκείρουσιν τὰ τῶν βαρβάρων. καὶ τινες
 ἀρχηγοὶ τούτων, Χωροσαλᾶριος καὶ Σαμούχ, εἰ μὴ ἀγαθῇ τινὶ
 τύχῃ τὴν ἤτιω συμβαλόντες ἐκληρώσαντο, κἂν μέχρι Γαλατίας
 καὶ Ὀνωριῶδος καὶ αὐτῆς Φρυγίας τὸ ἀντίπαλον περιέδραμεν.
 15 ἔστέλλετο μὲν γὰρ τὸ στρατιωτικόν, ψιλὸν δὲ καὶ ἄοπλον καὶ
 γυμνόν, τῶν κρείττωνων ἀπελαυνομένων ἐκάστοτε τῆς στρατηγίας D
 τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ τῶν ἑνεκῶν καὶ τῶν μειζόνων βαθμῶν. ἃ
 καὶ καταγνώσεως ἐκτὸς οὐκ ἦν, μηδενοῦς γεννυῖου καὶ ἀξιολόγου
 πραττομένου διὰ τοῦτο. συνέβαινε δὲ ἐκ τούτων τοὺς μὲν Ῥω-
 20 μαιοὺς ταπεινοῦσθαι καὶ κατεπτηχέναι, τοὺς βαρβάρους δὲ γυ-
 σᾶσθαι καὶ ἐπαίρεσθαι καὶ μετὰ πολλῆς προσήγγυσθαι πεποιθή-
 σεως· ὅτε δὴ καὶ ἐς τὸ Ἄνιον ἀποστέλλεται δοῦξ Ἀρμενίος τις
 Παγκράτιος τοῦνομα, ἐκ τῶν ἐνότων ὑποσχόμενος τὰ ἐκείσθαι
 στρατεύματα διοικεῖν. τοῦ δὲ σουλτάνου παριόντος, μὴ μέντοι γε

Turcorum excursionibus et oppressione ac violenta fuga et terrore neglectorum militum: continentes enim fiebant incursiones, crebrae direptiones, et quaecunque occurrebant hostibus, evertabantur, et iccirco felix Iberiae regio omnino desolata fuit et prorsus deleta, iam ante confecta et imbecillis, ac sensim deserta et corrupta. atque huius mali participes erant Mesopotamia et Chaldaea et insuper Melitene et Colonia et loca ad fluvium Euphratem sita, quin etiam Armenia et Baaspracania. ac nisi saepe exercitu et interdum sola fama copiarum compressi fuissent barbari, et quidam ipsorum duces Chorosalarus et Samuch bona quadam fortuna commisso praelio cladem sortiti essent, etiam usque ad Galatiam et Onoriadem atque ipsam Phrygiam adversarii excurrissent: mittebatur enim exercitus male instructus et inermis, quod semper praestantiores abdicarentur praefectura maiorum stipendiorum et honorum causa; quae quidem culpa minime vacabant, cum nihil strenuum aut memorabile hac de causa gereretur. quibus rebus effectum est ut Romani imbecilliores redditu terrore complerentur, barbari vero inflati animo efferrentur et multa confidentia irruptiones facerent; cum etiam ad Anium missus fuerit dux Armenius quidam, nomine Pancratius, pollicitus res ad exercitum qui ibi aderat spectantes se pro virili parte administratum. cum vero Sultanus illac iter face-

πημαινομένου τὴν χώραν τὴν Ῥωμαϊκὴν, τῶν περὶ τὸν Παγκρά-
 τιον ἐξιώντες τινὲς τὴν οὐραλίαν τοῦ σουλτανικοῦ στρατοπέδου
 P 815 εἶοντο καὶ κατέκαινον. ἐφ' οἷς καὶ δυσθυμίας ὁ σουλτάνος
 ἐβίβησε τοῦ πρόσω ἴεναι. πρὸς τὸ Ἄνιον δὲ ἀνθυπέστρεψε, καὶ
 δι' ὀλίγων ἡμερῶν αὐτὸ τε τὸ Ἄνιον καὶ τὰ περὶ αὐτὸ πάντα περι- 5
 ποιησάμενος στρατιῶν τε ὀχυρώσας, καὶ στρατηγῶν ἀξιολόγοις τὰ
 ἐκείσε παραδούς, τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐπικρουσίας αὐτὸ τε καὶ τὴν
 αὐτὴν χώραν ἀπεστέρησεν. εἶχε μὲν οὖν οὕτω ταῦτα, καὶ εἰς
 τοσοῦτον σκυλμὸν τὰ Ῥωμαϊκὰ περιήγοντο κατὰ τε τὴν Ἀσίαν καὶ
 τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀνατολήν. ἐν δὲ τῇ δύσει κατὰ τὴν τρίτην Ἰνδι- 10
 κτιῶνα, ἀρχόντων τῶν περὶ τὸν Ἰστρον ποταμὸν τοῦ μαγίστρου
 B Βασιλείου τοῦ Ἀποκάπου καὶ τοῦ μαγίστρου Νικηφόρου τοῦ Βο-
 τανειάτου, τὸ τῶν Οὐζῶν ἔθνος (γένος δὲ καὶ οὗτοι Σκυθικὸν
 καὶ τῶν Πατζινάκων εὐγενέστερόν τε καὶ πολυπληθέστερον) παγ-
 γενεὶ μετὰ τῆς οὐκείας ἀποσκευῆς τὸν Ἰστρον περαιωθὲν ἕξοις 15
 μακροῖς καὶ λέμβοις αὐτοπρέμνοις καὶ βύρσαις, τοὺς διακλώον-
 τας τὴν αὐτῶν περαιώσιν στρατιώτας, Βουλγάρους τέ γημι καὶ
 Ῥωμαίους καὶ λοιποὺς τοὺς ὄντας σὺν αὐτοῖς, κατηγωνίσαντο
 αἰφνιδίως, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν τὸν τε Ἀποκάπην Βασιλεῖον
 καὶ τὸν Βοτανειάτην Νικηφόρον αἰχμαλώτους ἀπήγαγον, καὶ τὴν 20
 C πρὸς τὸν Ἰστρον πᾶσαν ἐπλήρωσαν ὑπαιθρον· συνεποσοῦτο γὰρ τὸ
 ἔθνος, ὡς οἱ εἰδότες διεβεβαιοῦντο, εἰς ἐξήκοντα μυριάδας μα-
 χίμων ἀνδρῶν καὶ πολεμιστῶν. μοῖρα δὲ τις αὐτῶν οὐκ ἐλαχί-

7 τὴν περὶ αὐτό?

8 Is. περίωρον vel πρόσωρον margo P

ret, neque tamen Romanorum regionem vexaret, quidam ex iis qui cum
 Pancratio erant, erumpentes extremum agmen Sultanici exercitus laede-
 bant et caedebant. quibus de causis Sultanus graviter indignatus ulte-
 rius progredi desistens ad Anium reversus est, et paucis diebus tam
 ipsum Anium, tum finitima omnia loca in suam potestatem redacta et
 praesidio imposito munita ac ducibus idoneis tradita Romanorum exemit
 imperio. haec igitur in hoc statu erant, et tantae vexationi obnoxia
 erant Romanorum loca in Asia et in omni Orientis regione: in Occi-
 dente vero circa tertiam indictionem, cum praecessent oppidis ad Istrum
 fluvium situs magister Basilium Apocapes et magister Nicephorus Bot-
 nianates, Uzorum natio (hi etiam sunt genere Scythae, et Patzinacis ne-
 biliores et multitudine superiores) cum tota gente et propriis impedi-
 mentis transmisso Istro longis navibus et lembis e caudice cavate factis
 et utribus, milites transitum prohibentes, Bulgaros inquam et Romanos
 et qui cum ipsis erant, statim debellarunt, ac duces ipsorum Basilium
 Apocapem et Nicephorum Botaniam captivos abduxere, omnemque ad
 Istrum planitiem complerunt. excreverat enim natio, ut ii qui viderant
 confirmabant, ad sexcenta bellicosorum virorum milia. et quaedam band

στη τούτω ὑπομηθεῖσθαι ἄχρι Θεσσαλονίκης καὶ αὐτῆς Ἑλλάδος εἰσέβησεν, καὶ πῦρ τὸ προστυχὸν κατελεμήνατο καὶ ἐκεράϊσε, καὶ λείαν ἤλιπεν οὐκ ἀριθμητὴν. χειμῶνι δὲ περιπετωκνήα πολλῶ, ὅτε πρὸς τοὺς σφετέρους ὑπέστρεψεν, οὐ μόνον τὰ ἀλλότρια ἀλλὰ 5 καὶ τὰ ἑωυτῆς σχεδὸν ἀπέβυλεν ἕπαντα, καὶ δυστυχῆς εἰς τὴν περικριβολῆν ἐπανέβηξεν. ὁ δὲ βασιλεὺς πυνθανόμενος περὶ τοῦ πλ.θ.θ.σμοῦ ἤσχυλλε μὲν καὶ ἡδημόνει, στρατιῶν δὲ ἀφροῖσαι καὶ θυμίεις ἀξιωμαχοῦς ἀφεῖναι κατ' αὐτῶν ὀκνηρότερος ἦν, ὡς μὲν τινες ἔλεγον, τῶν ἀναλωμάτων φειδοῖ (ἦν γάρ, ὡς ἔφαμεν, D 10 φιλοχρήματος καὶ τὸν ὀβολὸν παντὸς προτιμῶν), ὡς δ' ἔνοιοι, μὴ ἀποδουρῶν πρὸς τοσαύτην ἰσχὺν ἀντιπαρατάξασθαι· ἕπαντες γὰρ ἀπρόσμαχον τὸ τῶν ἐναντίων πλῆθος δισχυρῆζοντο, καὶ ἀμήχανος ἐδόκει πῦσιν ἢ λύτρωσις, καὶ μετοικίαν ἤδη οἱ πλείους ἐβουλεύοντο. ὁ δὲ βασιλεὺς πρεσβείαν πρὸς τοὺς ἐθνήρχους αὐτῶν 15 ἐσταλκῶς ἐπειράτο ὡς οἶόν τε περνεγκεῖν αὐτοὺς καὶ κατυστείλαι, πολλὰ τούτοις ἀποστείλους ἐπιωγῶ καὶ θελκτῆρια· χαρίσμισι γὰρ ἐπίους αὐτῶν ἄδρους ἐδέξιόσατο. μέγιστον δὲ ἔθνος ὤν, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς πορισμὸν ὀσημέρους ἐπιρρηγνύμενον, ἐν πολλοῖς μέρεσι τὴν Βουλγαρίαν, ἤδη δὲ τὴν τε Θράκιαν καὶ τὴν Μακεδονίαν P 816 20 συνέβηλιβε. μὴ γέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ λεγόμενα (ἀνένδην γὰρ παρὰ πάντων ὡς φειδωλὸς καὶ γλισχος διεσῦρετό τε καὶ διεβύλλετο) ἔξεισι τῆς βυσιλίδος, καὶ περὶ τὸν τόπον ὃς Χοιροβάχος

2 εἰσήρισε P

minima pars ipsorum divisa usque ad Thessalonicam et ipsam Graeciam irrupit, et obvia omnia vexavit diripuitque, infinita abacta praeda. sed cum in vehementem hiemem incidisset, quando ad suos redibat, non solum aliena sed etiam sua fere omnia amisit, et infortunio accepto in castra reversa est. imperator autem de eorum multitudine certior factus cruciabatur animo et aegre forebat, exercitum tamen cogere et idoneas copias contra ipsos mittere cunctabatur, ac segnis erat, ut quidam aiebant, sumptibus parcens: erat enim, ut diximus, avarus, et numquam omnibus missis anteponebat; ut vero alii, quod non consideret adversus tantas vires posse acie decertare: omnes enim asserebant adversariorum multitudinem inexpugnabilem, omnibusque impossibilis redemptio ducum videbatur, et de migratione iam plures cogitabant. imperator autem missis legatis ad principes nationis tentabat, si factu possibile esset, ipsos abducere et sibi conciliare multis missis muneribus, quibus delinirentur, atque adeo aliquos ex ipsis crebris beneficiis exceperat. sed natio maxima, et iccirco quotidie irruptionem faciens, ut stipendium illud haberet, in multas Bulgariae partes, iam ipsam quoque Thraciam et Macedoniam opprimebat. non ferens autem convicia imperator, quod ab omnibus palam ut avarus atque sordidus incessabatur et accusabatur, regia urbe egressus ad locum qui Choerobachi vo-

καλεῖται τὴν σκητὴν πῆγνυσιν, οὐ πλείους τῶν ἑκατὸν πεντήκοντα στρατιωτῶν ἐπαγόμενος μεθ' ἑαυτοῦ· ὅθεν καὶ πολλοῖς θαυμάζειν ἐπῆει ὅπως μετὰ τοσοῦτων ἀνδρῶν πρὸς τοσαύτην πληθύν ἀπειλίωσεν. ἐν τοιαύτῃ δὲ παρασκευῇ ὄντος αὐτοῦ καὶ περὶ στρατηγικῆς βουλευομένου στρατοῦ, δρομαίως προσελθόντες τινὲς ἰδοῦ-
 5 λον τῷ βουσιλεῖ τὴν τε τῶν ἡγεμόνων λύτρωσιν καὶ τοῦ ἔθρους
 Β παντὸς τὴν ἀπόλειαν, φράζοντες ὡς οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν ἐμ-
 βάντες σκάφεισι τὸν Ἰστρον διαβεβήκασι, τὸ δὲ περιλειφθὲν πλῆ-
 θος λιμῶ τε καὶ λοιμῶ τοῖς τε παρακειμένοις Βουλγάροις καὶ
 Πατζινάκοις καταπολεμηθέντες ἄρδην ἀπόλωτο, θεοῦ τὸ πᾶν¹⁰
 ἐργουσαμένου. λέγεται γὰρ ὡς ἀπογνοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ πάντων,
 νηστειαν παραγγείλας τῷ τε πλήθει καὶ ἑαυτῷ, λιτανείαν ἐκτενῆ
 ἐποιήσατο, αὐτὸς πεζὸς συμπορευόμενος μετὰ δακρῶν καὶ συν-
 τετριμμένης καρδίας, καθ' ἣν ἡμέραν ἐφάνη τοῖς ἐν τῷ Τζουρολῷ
 ἐσκηνωμένοις τῶν Οὐζῶν πλῆθος στρατιωτικὸν ἐπιστῶν ἐναέριον,¹⁵
 C διαύττον σὺν σπονδῇ, βέλη κατ' αὐτῶν ἀφιέναι συνεχῆ, ὥστε
 μηδένα ἐξ αὐτῶν ἀπομείναι ἄτρωτον. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ θεῷ
 θύσας τὰ χαριστήριον εὐθὺς τῆς βασιλίδος πεπόρευτο. εὗρε δὲ
 καὶ ταύτην ἐκπλήξεως γέμουσαν καὶ τὰ σῶστρα τῷ θεῷ ἐπιθύου-
 σαν. ἀλλὰ πάντες ἀπλῶς θεοσημίαν τὸ γεγονός ἐλογίζοντο καὶ²⁰
 τῇ τοῦ βουσιλέως περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείᾳ τὸ πᾶν ἀντιθέσαν, ἄρετῃ
 μὴ κακίᾳ καὶ τῇ ἄρχοντος ῥοπῇ καὶ περὶ τὸ θεῖον εὐλαβείᾳ τὸ
 θεῖον ἐπικλινόμενον. προσῆλθον δὲ τούτων τινὲς μετὰ τὸν τοιοῦ-

catur castra ponit, haud plures centum et quinquaginta militibus secum adducens, ex quo plures admirari quomodo cum hisce homunculis adversus tantam multitudinem congregari auderet. verum cum ille in huiusmodi apparatu versaretur ac de cogendo exercitu consuleret, quidam ad ipsum accurrentes accessere, atque duces redemptos nuntiarunt et totius nationis interitum, asserentes duces ipsorum consensu navigiis Istrum transmisisse, reliquam vero multitudinem fame ac peste et a finitimis Bulgaris et Patzinacis debellatam funditus interiisse, deo omne illud opus procurante. fertur enim imperator desperatis rebus indixisse ieiunium et sibi et populo, et assiduas supplicationes adhibuisse, ipse pedes simul cum lacrimis incedens et contrito corde. qua die conspecta est in Tzurolo ab Uzis in tabernaculis commorantibus militum multitudine in acie emicaro et cum summa festinatione crebra contra ipsos tela iacere, ita ut ex ipsis nemo illaesus remanserit, quin vulnus acceperit. imperator autem deo sacrificio cum gratiarum actione peracto, recta ad regiam urbem se contulit, quam repperit admirationis ac stuporis plenam vota quoque deo pro accepta salute persolventem. verum omnes quod factum erat divinum miraculum censentes, imperatoris erga deum pietati adscribebant, quod virtute et non vitio aut potentia imperatoris, sed religione deus ipse flexus esset. post huiusmodi cladem quidam ex

τον ὄλεθρον τῷ βασιλεῖ, καὶ χώραν λαβόντες δημοσίαν ἀπὸ τῆς Μακεδονικῆς τὰ Ῥωμαίων ἐφρόνησαν, καὶ σύμμαχοι καὶ ὑπήκοοι τούτων μέχρι τῆς δεῦρο γέγονασι, καὶ ἄξιωματων συγκλητικῶν D καὶ λαμπρῶν ἡξιώθησαν. ἦν δὲ τὸ τρηκαῦτα ἔτος μὲν ἕκτον 5 βασιλεύοντι τῷ Δουκί, Ἰνδικτιῶν γ', ἔτος, 599' τῆς κοσμικῆς κτίσεως.

Πρὸ δὲ τούτου τοῦ ἔτους κατὰ τὸν Σεπτέμβριον μῆνα, τῆς δευτέρας ἐπιμετήσεως, κ' ἄγοντος τοῦ αὐτοῦ μηνός, περὶ δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτός, σεισμὸς ἑξαισιος γέγονε τῶν πάποτε 10 γενομένων ἐκπληκτικώτερος, ἐκ τῶν ἐσπερίων μερῶν ἀρξάμενος. τοσοῦτος δὲ ἦν τὸ μέγεθος ὡς καὶ οἰκίαι ἀνατρέψαι πολλὰς καὶ ναοὺς καὶ κίονας. τὰ ὅμοια δὲ τοῖς εἰρημένοις πεπόνθουσι Ραιδιστός τε καὶ Πάνιον καὶ τὸ Μυριοφύτον, ὡς καὶ μέρη τειχῶν P 817 ἀνατραπηῆναι ἄχρις ὑποβάθρου καὶ πλείστας οἰκίας, καὶ γόνον 15 γενέσθαι πολύν. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ Κύζικος, ὅποτε καὶ τὸ ἐν αὐτῇ Ἑλληνικὸν ἱερὸν κατεσείσθη καὶ τῷ πλείστῳ μέρει κατέπεσε, μέγιστον ὄν χρήμα πρὸς θεῶν δι' ὀχρότητα καὶ λίθου τοῦ καλλίστου τε καὶ μεγίστου ἁρμονίαν καὶ ἀνοικοδομητὴν καὶ ὕψους καὶ μεγέθους διάρκειαν. καὶ μέχρι δὲ δύο ἐνιαυτῶν ἕκτοτε φορούδην 20 ἐπεγοίτων σεισμοὶ μηδαμῇ τοῖς ἔξωροτέροις μνημονεόμενοι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἡ Νίκαια πέπονθε· κατεσείσθη γὰρ καὶ ταύτῃ ὅ τε ἐπ' ὀνόματι τῆς ἁγίας Σοφίας ναὸς καὶ ὁ λεγόμενος τῶν ἁγίων

ipsis ad imperatorem se contulere, a quo acceptis agris publicis Macedoniae Romanis steterunt, et socii ipsorum atque eis obedientes hactenus fuere, honoribus senatoriis atque illustribus dignati. agebatur autem tunc sextus annus imperanti Duci, indictione tertia, anno 6573 ab orbe condito.

Anno vero superiore circa mensem Septembrem, indictione secunda, vigesima tertia die mensis, circa secundam noctem vigiliam, terrae motus ingens factus et omnium qui unquam fuere maxime terribilis, ab Occidentis partibus incipiens, atque adeo vehemens ut et domos multas everterit et templa et columnas. et similia iis quae iam diximus accidere Raedesto et Panio atque Myriophyto, ita ut murorum partes usque ad ipsum fundamentum dirutae sint et domus plurimae, et multa caedes facta. quinetiam Cyzicus haud expers damni fuit, siquidem templum Graecorum, quod in ipsa erat, commotum est ita ut maxima illius pars deciderit, cum esset in maximum spectaculum, tum quod munitissimum erat, tum quod ex pulcherrimo lapide et maximo admirabilem structurae ordinem habebat, tum vero quod aedificium videretur et altitudine et magnitudine idonea in perpetuum permansurum. et usque ad duos annos ex eo tempore frequentes terrae motus fiebant adeo ingentes ut eiusmodi maiores natu minime meminissent. eadem damna perpessa est Nicaea, in qua templum sanctae Sophiae dicatum et sanctorum patrum

B πατέρων σιγῆς, καὶ τὰ τεῖχη δὲ ὄν τοῖς πολιτικοῖς οὐκ ἔμελλαν καταπεπιτώκασιν, ὅτε δὴ καὶ τὰ τοῦ τρύμου κατέληξε τέλιον. ἦσαν δὲ ταῦτα καὶ εἰσπραξίς μὲν ἡμαρτημάτων καὶ χόλος θεῶς ἐξ ἄπαντος, ἤντινοντο δὲ καὶ τὴν τοῦ ῥηθέντος ἔθρους ἐπέλευσιν καὶ κατάλυσιν· ἐν γὰρ ταῖς θεοσημίαις οὐ τὸ ἐνεστώδης μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ μέλλον προτεθεώρηται καὶ προσημαίνεται.

Καὶ Μαῖο δὲ μηνὶ τῆς ἰδ' Ἰνδικτιῶνος ἐγένητο κομήτης κατὰ πιν τοῦ ἡλίου δύνοντος, τὸ μέγεθος σεληναίου φέρων, ὅτε ἤδη πλησιφαῆς γένηται. καὶ ἔφκει μὲν τηρικαῦτα ἐκπέμπειν καπνὸν **C** καὶ δμίχλην, ἐν δὲ τῇ ἐπιούσῃ ἤρξατο παραδεικνύειν βοστρίχους ἑταίρας, καὶ ὅσον οὗτοι προετιάννυντο, τὸ μέγεθος τοῦ ἀστέρους ἐπέληγεν. ἀπέτεινε δὲ τὰς ἀκτίνας ὡς πρὸς ἑῶν, καὶ πρὸς ἐκείνην προήρχετο, καὶ ἦν ἐπικρατῶν ἄχρις ἡμερῶν μ'.

Κωνσταντίνου δὲ τοῦ πατριάρχου θανόντος Ἰωάννης μοναχὸς ὁ ἐπίκλην Ξιφιλίνος προχειρίζεται, ἐκ Τραπεζουῦντος μὲν ὄρ-15 μύμενος, ἀνὴρ δὲ σοφὸς καὶ πρὸς ἄκρον παιδεύσεως ἑλλητικῶς καὶ τοῖς πολιτικοῖς περιβλεπτός γεγὼς καὶ ἀρετῆς εὐφρόνως ἐπιμελούμενος, ὥστε ἐν ἀρχῇ τῆς εὐημερίας καὶ τῆς ἡλικίας τὴν μοναχικὴν πολιτείαν ἀσπύσασθαι καὶ τὸν ἀναχωρητικὸν ἐλθεῖν βίον **D** χρόνον οὐκ ἐπὶ μικρὸν παρὰ τὸ τοῦ Ὀλύμπου ὄρος. ὅθεν καὶ οὐ-20 δεις ἄξιός πλὴν αὐτοῦ ἐνομιζέτο πρὸς τὸν ὑψηλὸν τοῦ πατριάρχου βαθμὸν, εἰ καὶ ἀπαναιόμενος καὶ φεύγων ἐδωχόθη πρὸς τῆς τιμῆς. ἀλλὰ μὴν καὶ Θεοδοῦλου τοῦ Βουλγαρίας ἀρχιερέως κομη-

2 Δρόμον margo P

9 πλησιφαῆς P

aedes conquassatae sunt, et muri cum civium domibus collapsi sunt, et loca quoque Dromi penitus corruerunt. erant haec peccatorum exacta supplicia et prorsus ira divina, et innuebant modo dictae nationis adventum et interitum: in divinis enim portentis non praesens tantum sed etiam futurum praevidebatur et praesignificatur.

Maiο quoque mense, quarta decima indictione, apparuit crinita stella post solem occidentem, lunae magnitudine, quando ipsa plena est lumine; quae eo tempore fumum emittere et nebulam videbatur, et in sequenti die coepit crines ostendere, qui quantum protendeabantur, tantum stellae magnitudo deficiebat; immisit autem radios ad Orientem, et ad eam partem progredi quadraginta diebus perseveravit.

Mortuo vero patriarcha Constantino Ioannes monachus cognomento Xiphilinus deligitur, Trapezunte natus, vir sapiens et eruditissimus et in rebus politicis spectatus et virtutem sedulo sectatus, adeo ut in principio florentis aetatis monasticam administrationem susceperit et vitam solitariam degere instituerit tempore haud exiguo in Olympo monte; quare nemo praeter ipsum dignus habebatur qui ad altum patriarchae gradum perduceretur, tametsi recusans ac fugiens ad eum honorem compulsus est. quin etiam vita functo Theodulo Bulgariae archiepiscopo

Θέντος προχειρίζεται ὁ βασιλεὺς Ἰωάννην τινὰ μοναχὸν ἐκ τῆς Λάμπτης μὲν ὠρμημένον, συνασκητὴν δὲ καὶ σύμπονον τοῦ Ξιφιλένου.

Ἀπὸ δὲ μηνὸς Ὀκτωβρίου νόσος ἐνσκήψασα τῷ βασιλεῖ
 6 κατέτρεχεν αὐτὸν δεινῶς ἄχρι τοῦ ἐπιόντος Μαΐου μηνός· ἐν αὐτῷ
 δὲ τοῦτον κατειργάσατο καὶ τῆς ἐντεῦθεν ζωῆς ἀπήγαγεν. ἡ δὲ
 ὁσία τούτου οὐκ ἐνθα προσεδόκησε γέγονεν, ἀλλὰ διαπόντιος P 818
 ἀχθεὶς ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐναπετέθη, ἣ καλεῖται
 Μολιβωτόν. ἔζησε δὲ ἐν τῇ βασιλίδι χρόνους ζ' καὶ μῆνας ἕξ.
 10 ἦσαν δὲ αὐτῷ παῖδες ἕξ Εὐδοκίης τῆς βασιλίδος, ἦν ἔτι ἰδιωτεύων
 ἠγάγετο, ἄρρενες μὲν τρεῖς, Μιχαὴλ Ἀνδρόνικος καὶ Κωνσταν-
 τῖνος (τούτων πομφρωγέννητος ἦν ὁ Κωνσταντῖνος, πάντας δὲ
 βασιλεῖς ἀνηγόρευσε), θῆλειαι δὲ τρεῖς, Ἄννα τε καὶ Θεοδώρα
 καὶ Ζωή. Κούσαρι δὲ τὸν αὐτοῦ ἀδελφὸν Ἰωάννην προχειρισά-
 15 μενος κοινῶν βουλευμάτων μυστηριωδῶν καὶ σκεμμάτων ἐτί-
 θετο. μέλλων δὲ τελευτῶν ἐγγραφὸν ἀπήτησεν ἐκ πάντων ὡς οὐκ
 ἂν ποτε παρὰ τοὺς αὐτοῦ παῖδας βασιλεῦ ἕτερον δεξαινο· ἐν ᾧ B
 καθυπέγραψαν ἅπαντες, ἡμεῖς μὲν καὶ ἡ βασιλις Εὐδοκία ὡς οὐκ
 ἂν οὐδὲ αὐτῇ πρὸς δευτέρον ἐλεύσεται συνοικέσιον, καὶ ἀπαρτι-
 20 σθὲν τῷ πατριάρχῃ φυλάττειν δεδώκασιν. ὅθεν καὶ παρὰ τῇ
 γυναικὶ καὶ βασιλίδι τὰ πάντα πεποίηκε, σωφρονεστάτῃ τε νομι-
 ζομένῃ τάνδρῳ καὶ παιδοτριβῆσαι ἀκριβεστάτῃ καὶ πρὸς τὸ τὰ
 κοινὰ διοικεῖν ἱκανωτάτῃ. τελευτῶ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐτῶν ὦν

21 Ἔσ. πεποιήται margo P

delegit imperator Ioannem quendam monachum Lampensem, qui idem monasterium cum Xiphilino coluerat.

A mense autem Octobri morbus gravis imperatorem invasit, qui eum graviter affligebat usque ad insequentem mensem Maium, quo ipsum profligavit et vita privavit. eius vero exsequiæ non ubi exspectabat celebratæ sunt, sed per mare ductus in monasterio sancti Nicolai, quod Molibotum vocatur, situs est. vixit in imperio annos septem, menses sex. fuere ipsi liberi ex Eudocia Augusta, quam adhuc privatus duxerat uxorem, mares tres, Michael Andronicus et Constantinus. horum porphyrogenitus erat Constantinus, omnesque imperatores declaravit. feminae autem tres, Anna Theodora et Zoe. et cum Caesarem suum fratrem Ioannem delegisset, socium arcanorum consiliorum et deliberationum ascivit. cum diem suum obiturus esset, ab omnibus syngrapham petiit, in qua pollicerentur nunquam se praeter ipsius liberos alium imperatorem suscepturos; et omnes subscripsere. quin etiam imperatrix Eudocia nunquam ad alterum coniugium se transituram promisit. perfectamque ipsam syngrapham patriarchae servandam tradidit. quare et dum uxor et dum Augusta fuit, omnia ita fecit ut et viro castissima et in instituendis liberis diligentissima et in administranda re publica maxime idonea haberetur. moritur imperator annos

ἔξήκοντα καὶ μικρόν τι πρόσ. εἶθιστο δὲ λέγειν περὶ τῶν ἐπιβου-
 λευόντων αὐτῷ ὡς τιμῆς μὲν καὶ χρημάτων οὐκ ἀποστερήσει τού-
 τους, ἀντ' ἐλευθέρων δὲ ὡς ἀργυριονήτων ἐχρήσατο· “ἀφιλά-
 C μην δὲ οὐκ ἐγὼ τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦς, ἀλλ' οἱ νόμοι ἐκπτώτους
 τῆς πολιτείας ποιήσαντες.” τοῖς δὲ λόγοις ἐξόχως προσκείμενος 5
 “ὄφελον” ἔλεγεν “ἐκ τούτων ἢ τῆς βασιλείας ἐγνωρίζομεν.” γεν-
 ναῖος δὲ ὢν τὴν ψυχὴν πρὸς τινα εἰρηκότι ὡς αὐτὸς ἂν ἠδέως
 μαχόμενος ἐκείνου τὸ ἴδιον σῶμα προβάλοιτο “εὐφήμεν” εἶπε,
 “καὶ εἰ βούλοιο γε πεσόντι ἐπένεγκαι πληγὴν καὶ αὐτός.” πρὸς
 δὲ τὸν τοὺς νόμους ἐξακριβούμενον ἐπὶ τῷ βούλεσθαι ἀδικῶν 10
 “οὗτο” ἔφησεν “οἱ νόμοι ἡμῶς ἀπολωλέκασι.”

Κατέσχον δὲ τὰ σκῆπτρα τῆς βασιλείας ἢ τε σύζυγος αὐτοῦ
 καὶ οἱ παῖδες. οἱ δὲ τὴν ἐφ' αὐτῷ κατετρέχοντες Τοῦρκοι πάλιν τοῖς
 D περὶ τὴν Μεσοποταμίαν ἐφ' ἠδρνον, καὶ μάλιστα τοῖς περὶ Μελι-
 τηρὴν ἐστρατοπεδευμένοις Ῥωμαϊκοῖς στρατεύμασιν, οὔτε τῷ 15
 ὑπανισμοῦ ἐνδείσαντες καὶ τῶν συνήθως παρεχομένων αὐτοῖς
 σιτηρεσίων σιερούμενοι ἐνδεῶς εἶχον καὶ ταπεινῶς, πρὸς τοῦτοις
 δὲ καὶ ὀργίλιος διὰ τὴν ἐνδειαν, καὶ μὴ τοῖς ἰθαγενέσι στρατιώ-
 ταις βούλεσθαι συνελθεῖν καὶ τὸν ἑνὸς ἑαυτῶν σὺν αὐτοῖς περαιώ-
 σασθαι. ἐπερχομένων οὖν τῶν Τούρκων, μόνοι οἱ Μελιτηνοὶ 20
 ἀντιστάντες ἄτερ αὐτῶν εὐμαρῶς ὑπὸ τῶν βαρβάρων ὡς ἐκτὸς ἐλ-
 λιμαίνοντο καὶ κατετιτρώσκοντο, ἀπαθῶν αὐτῶν διαμενόντων,

11 ἔσ. οὕτως, vel οὕτος margo P

18 καὶ μὴ] ὅσος μὴ?

natus sexaginta et paulo amplius. consueverat autem dicere de iis qui
 sibi insidiarentur, se honore et pecuniis haudquaquam eos privaturum,
 sed ut captivis argento emptis usurum, non autem eos ut liberos ho-
 mines habiturum: “ademi autem” aiebat “non ego ipsis libertatem, sed
 leges, quae iuro civitatis ipsos excidere fecerunt.” disciplinis eximie
 deditus aiebat “utinam ex iis potius quam ex imperio cognoscere.”
 cumque alto animo esset, cuidam qui sibi dixerat se libenter pugnante
 proprium corpus pro illo oblaturum, “meliora” inquit “loquere, ac si
 me lapsam videris, ipsemet mihi plagam infer.” ad eum qui studioso
 leges inquirebat propterea quod peccare cuperet, dixit “istae nos leges
 perdidere.”

Obtinere autem imperii sceptrum et coniux ipsius et liberi. Turci
 vero Orientis regionem percurrentes rursus eas Romanorum copias quas
 ad Mesopotamiam erant, sed maxime eas quae ad Melitenem castra po-
 suerant, obsidebant; quae commeatus indigentes, et iis cibis qui sibi
 frequenter suppeditari consueverant privati, inopia conflictabantur ac
 misere debebant. ad haec irati ob rerum inopiam cum indigenis militi-
 bus coniungi ac fluvium Euphratem cum ipsis transire volebant. ad-
 venientibus igitur Turcis, cum soli Meliteni restitissent sine ipsis, fa-
 cile a barbaris procul iaculantibus laedebantur et vulnera accipiebant,

Ἔως ἀναγκασθέντες εἰς τὸν ποταμὸν τε ἔφυγον καὶ πρὸς μάχην καὶ P 819
 ἄκοντες ἔστησαν καὶ νῶτα δοῦναι παρεβιάσθησαν· καὶ τροπῆς
 γενομένης ἔπεσον συγχοὶ ἕξ αὐτῶν, τινὲς δὲ καὶ ζωγροὶ ἐπὶ τῶν
 βαρβύρων ἐλήφθησαν. οἱ δὲ λοιποὶ τῷ ἄστει τῆς Μελιτηνῆς
 5 ἀνεδύθησαν. περιφρονήσαντες δὲ τούτους οἱ βάρβαροι ὡς ἦδη
 καταστραφέντας καὶ ἄσθενεῖς ἐκτρέχουσιν ἄχρι Καισαρείας, κα-
 ταλιγίζόμενοι πάντι καὶ καταστρέφοντες καὶ πῦρ αὐτοῖς ὑπανά-
 πτοντες. καὶ τῷ σηκῷ τοῦ μεγάλου καὶ περιωνύμου Βασιλείου
 εἰσπηδήσαντες δηοῦσι μὲν ἅπαντα καὶ τὰ ἱερὰ καθαρπύζουσι,
 10 προσραγέτες δὲ καὶ τῇ τοῦ ἁγίου σορῶ τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ λειψάνῳ
 δρᾶσαι τι ποτηρὸν σὺνδαιῶς ἠδυνήθησαν· προκατησφάλιστο γὰρ B
 καὶ περιεδιδόμετο κτίσμισιν ὄχυροῖς [οῦ] χρόνου δεομένοις πολλοῦ
 πρὸς καθάρσειν. τὰ δὲ τὰς ἄπὸς περιστέλλοντα θυρίδια χρυσῶ
 καὶ μαργάροις ἐξεργασμένα καὶ λίθοις ἑξαιρουσι, καὶ τὸν ὕλον
 15 κόσμον ὁμοῦ συμφορήσαντίς αἴρουσιν ἐκείθεν, πυριδόντες πολ-
 λούς τῶν Καισαρέων σφαγῆ καὶ τὸν ναὸν καταχράννυτες. κάκει-
 θεν ὑποστρέψαντες διέρχονται τοὺς εἰς Κιλικίαν ἄγοντας στενω-
 πούς, μηδενὸς προγόντος τῆν τούτων ἔφοδον, καὶ τοῖς Κιλιξιν
 ἐπισπέντες ἐκπλήκτως ἐμαφύβους εἰργάσαντο, φόβον πολὺν ποιοῦν-
 20 τες τῶν παρεμπιπτόντων αὐτοῖς. χροníσαντες δὲ τῇ χώρῃ καὶ ταύ-
 την λυμηνύμενοι, καὶ λαφύρων ἐνυτοὺς ἐμπλήσαντες καὶ λείας καὶ C
 αἰχμαλωσίους πολλῆς, ἀπίουσι πρὸς τὸ Χάλεπ, παρὰ τιος αὐτο-
 μύλου Ἀμερτικῆ λεγομένου ὀδηγηθέντες ἐκίσει, δυσμενῶς τοῖς

cum illi nihil detrimenti acciperent, quoad coacti ad fluvium fugerunt,
 et ad pugnandum constitero. vel inviti, et terga dare vi compulsi sunt.
 cumque superati essent, multi ex ipsis cecidere, quidam a barbaris
 vivi capti, reliqui in urbem Melitenem se incolumes receperunt; quos
 barbari contemnentes veluti debellatos et imbecilles, percurrunt usque
 ad Caesaream omnia diripientes et evertentes atque igne succenso cre-
 mantes. impetu quoque facto in magni ac celeberrimi Basilii templum
 omnia incendunt et sacra diripiunt; et irrumpentes ipsius sancti sepul-
 chrum sanctis eius reliquiis nihil detrimenti inferre potuerunt: erat enim
 diligenter praemunitum, et circum structa quaedam aedificia ita corro-
 borata, ut ad demoliendum diuturno tempore indigerent. ostia vero
 quae foraminibus apposita fuerant, auro et margaritis elaborata pretio-
 sisque lapidibus, adimunt; omnibusque sublati ornamentis inde profici-
 scuntur, multis interfectis Caesariensibus temploque polluto. et inde
 reversi transcut per angustas vias ad Ciliciam ducentes, ita ut nemo
 praesenserit ipsorum adventum. cumque repente comparerent Cilicas
 multo terrore complessent, multam eorum qui sibi occurrerent caedem
 fecerunt. diutiusque in ipsa provincia commorati cum eam vexassent,
 spoliis ac praeda et captivis multis potiti ad Chalop se recepere, a
 quodam transfuga Amertice nomine eo perducti, qui Romanis infestus

πολλὰ παθόντες ἀνήκεσται εἰς τὴν σφῶν ἀκλειῶς ἐπανέστρεψαν γῆν, τοῦ δουκὸς Βοτανειάτου μετὰ τῶν οἰκείων ὑπισπιστῶν καὶ τιῶν Ξενικῶν δυνάμειν μετρίως αὐτοὺς ἀποποβῆσαι λαχέσοντας. παρα-
 λωθέντος δὲ ἐκείνου τὰ τῶν βυρβύριον ἐπὶ πλέον ἐθρυσάνθη, σιτο-
 5 θείας ἐπὶ πλέον πιεζύσεως τὰς πόλεις καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἐνδείας.

Ἄλλ' ἐπειδήπερ ἕξ ἀνάγκης βασιλείως ἐδείχθη τὰ πράγματα
 στραμένου αὐτὰ ποσιῶς καταστῆσαι τε καὶ ὁμαλίσει ἐν οὗτοις ἐναν-
 τίοις καιροῖς, ἐπιψηφίζετο μὲν ἀξιολογιώτατος ὁ Βοτανειάτης καὶ
 10 ἄλλοι πολλοί, νικῶ δὲ ὅμως ἡ θεία βουλή, διὸ καὶ ἀνάγεται ἐπὶ
 ταῦτα ὁ βεστάρχης Ῥωμαῖος ὁ Κωνσταντῖνος τοῦ Αἰωγένους υἱός.
 ὃν δὲ τρόπον ἀνέχθη, ἔνθεν ἐρῶ. ἦν μὲν προβεβλημένος δυνεῖ
 Σαρδικῆς ὁ Αἰωγένης, πατρίκιος δὲ τυγχάνων ἐξήχησε τὸν βασιλεῦ
 Κωνσταντῖνον τὸν Δούξαν τιμηθῆναι βεστάρχη. ὁ δὲ βασιλεὺς C
 15 ἐπιειπὼν αὐτῷ "δεικνύων ἔργα ἀπατεῖ μισθοῦς" κενὸν αὐτὸν καὶ
 ἀπρακτὸν ἀπεπέριψατο, μὴ προσσχὼν τῇ αἰτήσει αὐτοῦ. ἐξελθὼν
 οὖν ὁ Αἰωγένης καὶ τὴν Σαρδικὴν κατυλαβὼν, περικτυχὼν Πατιζι-
 τάκοις ἐξελθοῦσι καὶ ληλατοῦσι τὴν χώραν τρόπαιον ἐστήσατο
 κατ' αὐτῶν, καὶ τῶν ἐαλωκότων ζῶντις μὲν πολλοὺς, κειράλας
 20 δὲ τῶν ἀνηρημένων τῷ βασιλεῖ πεπομφίδος ἐτιμήθη βεστάρχη,
 γράψαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως ὡς οὐκ ἐμὸν δῶρον, ὦ Αἰωγενες,
 τοῦτο, ἀλλὰ τῆς οἰκείας ἀρετῆς καὶ ἀνδρουγαθίας. διατριβῶν δὲ
 ἐχεισε ἡβουλήθη μὲν ἀντῆραι τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ τὸ μελετώμενον D

passi in patriam suam sine gloria reversi sunt; quos dux Botaniates cum suis protectoribus et quibusdam externis copiis facile potuit repellere. verum cum ille abdicatus esset magistratu, barbari longe audaciores sunt effecti, commeatus inopia plurimum civitates opprimente, et aliarum rerum quae ad victum usui sunt indigentia.

Sed cum necessario res ipsae indigerent imperatore, qui eas posset constituere et in aequum statum adeo adversis temporibus redigere, censebatur maxime idoneus Botaniates et alii multi: attamen divinum vicit consilium, et iccirco ad haec perducitur bestarches Romanus Constantinus Diogenis filius. quo autem modo perductus fuerit, mox dicam. erat creatus dux Sardices Diogenes. cum autem patricius esset, petiit ab imperatore Constantino Duca hoc honore affici ut esset bestarches. imperator autem respondens "ostendens opera repose mercedem," inanem ipsum re infecta dimisit, eius petitioni minime consentiens. egressus igitur Diogenes, cum ad Sardicem pervenisset incidissetque in Patzinacas, qui eruperant et regionem diripiebant, de ipsis tropaea erexit, et ex captis vivos quamplurimos, intersectorum vero capita imperatori misit. et iccirco bestarches ab imperatore creatus est; qui quidem ei scripsit "non meum donum o Diogenes hoc, sed tuae virtutis et fortitudinis." ibi autem commorans voluit contra imperato-

εις φῶς ἀγαγεῖν δεδιῶς ἦν. ὁμῶς ἐπειδὴ ὁ βασιλεὺς ἀπῆν καὶ τὰ τῆς βασιλείας ἐχίρνον, κοινολογεῖται τινι τῶν πιστικωτάτων τὸ πρῶγμα, καὶ δι' αὐτοῦ τοῖς παρακειμένοις ἔδνεσιν ὁμιλήσας περὶ ταῦτοῦ πρῶγματος, φιλίως αὐτῷ διακειμένοις, ἤρξεν ἡμερῶν τινῶν, τῆς αὐτοῦ γενναιότητος πείραν ἔχουσι διαμιλή. καὶ μηνύε-
 P 821 ται παρὰ τινος Ἀρμενίου τὸ γένος, καὶ δὴ συλληφθεὶς δεσμοῦτος πρὸς τὴν βυσιλίδα ἀπάγεται. ἔλεγχθεις δὲ καὶ καταθήμενος καὶ διὰ τοῦτο κατακριθεὶς θανάτου ὡς ἐπίβουλος ὑπερορῶνται καὶ τῆς πόλεως ἐκβάλλεται, πᾶσιν ἀνίαν ἐνθήμενος ὅσοι τῆς αὐτοῦ γεν-
 ταιότητος καὶ ἀνδρίας ἐν πείρᾳ καθίσταντο. οἱ δ' ἀγνοοῦντες ἐκ 10 τῶν εἰδότεων ταῦτα πυρλαυμβάνοντες ὑπῆρχον ἐξ ἀνάγκης ἐρασταί. καὶ διὰ τοῦτο δι' εὐχῆς ἦν τοῖς ὄλοις ἀνώτερον τὸν ἄνδρα γενέσθαι κολαστηρίων καὶ χαρισθῆναι τῇ Ῥωμαίων τούτων ἀρχῇ. ἐπεὶ δὲ ὁ σκοπὸς ζήλου θείου ἦν καὶ οὐ φιλιαντίας, περιαιγῶς τῆς τῶν Χριστιανῶν πληθῦδος πιαχοῦσης καὶ κακῶς κεραιζομένης ὁσημέραι 15 πρὸς τῶν Ἀγαρηνῶν, ἐνηργήθη λοιπὸν τοῖς εὐχομένοις τὰ τῆς εὐχῆς. παραστάντος γὰρ αὐθις αὐτοῦ τῷ βασιλικῷ βήματι περιέσχεν ἔλεος ἄσχετον τὴν Αὐγοῦστιαν Εὐδοκίαν· ἦν γὰρ ὁ ἀνηρ
 B μετὰ τῶν ἄλλων καὶ θεαθῆναι ἀγαθός, ἐπιμήκης τε τὴν ἡλικίαν ὦν καὶ στέρνων καὶ νώτων ἐν καλῷ καθορώμενος, εὐφραδαιμὸς τε 20 εἶπερ τις ἄλλος, καὶ τοῦ πάθους αὐτόθεν παρὰ κλησιν ἐκκαλούμενος, μήτ' ἀκριβὲς τὸ λευκὸν μήτε τὸ μέλαν ἀποσούζων, ἀλλ'

13 τοῦτον?

rem insurgere. sed inceptum in lucem proferre verebatur. statim postquam absuit imperator et imperium orbem erat, rem cum suo quodam fidelissimo communicat, et per ipsum cum quibusdam finitimis gentibus, quibus esset ipsius explorata virtus, collocutus quibusdam partibus imperavit. indicatur autem a quodam Armenio, et comprehensus ad urbem regiam perducitur, convictusque et capitis damnatus ut proditor in exilium mittitur, urbe expellitur, non sine maximo dolore eorum omnium apud quos suae virtutis ac strenuitatis specimen dederat. qui vero ipsum ignorabant, famam ab aliis percipientes statim ipsis amore capiebantur. et iccirco omnes optabant virum supplicio liberari et Romanorum imperio donari. et quia divini zeli propositam, non autem proprii amoris erat, quippe cum Christianorum turba quotidie ab Agarenis miserabiliter vexata cruciaretur, deinceps optata eorum qui vota faciebant ad exitum perducta sunt. cum enim rursus ad regiam suggestum adductus fuisset, Augusta Eudocia immensa misericordia commota est: erat enim vir praeter alia spectatu quoque dignus, statura procerus, pectore et humeris pulcherrimus, et pulchritudine oculorum ut si quis alius praestans, his omnibus levamen calamitatis efflagitans, neque prorsus album neque prorsus nigrum sed ex utroque aequaliter

οἷον συγκεκραμένα κατ' ἴσον ἀμφοτέρα. ὡς οὖν καὶ ἡ πυρεστῶσα
 γερουσία συνέπαθεν, εὐθὺς ἐπηκολούθησεν ἡ συμπύθειμ, καὶ
 περισφθεις τοῦ κινδύνου παρὰ πῦσαν ἐλπίδα καὶ προσδοκίαν βα-
 5 σιλικῆς ἀζιώσεως ἔτυχε. διὸ καὶ ἀπολυθεὶς παρὰ πάντων ἡσπά-
 ζετο. ἔξιὼν οὖν εἰς τὴν Καππαδοκῶν, ἐξ ἧς καὶ γέννησιν ἔσχηκε,
 πάλιν μεταπεμφθεὶς εἰς τὴν βουσιλεύουσαν εἰσελήλυθε, καὶ τοῖς
 γενεαλλοῖς τοῦ σωτήρος Χριστοῦ μάλιστα τιμᾶται καὶ στρατη- C
 λάτης προβέβληται παρὰ τῆς βασιλίδος προελθοῦσης βασιλικῶς
 μετὰ τῶν ἰδίων παίδων εἰς τὸν μέγιστον καὶ περίπυστον τῆς τοῦ
 10 Θεοῦ σοφίας σηκόν. δεδοικυίας δὲ τῆς βασιλίδος τὴν τε σύγκλη-
 τον καὶ τὸν πατριάρχην καὶ τοὺς ὑπογράψαντας καὶ δμύσαντας,
 καὶ διὰ τοῦτο μὴ τολμώσης συζευχθῆναι τιμὴν τῶν ἐπιφανῶν καὶ
 βασιλέα ἀναγορεῦσαι αὐτόν, ἔγνω δεῖν ὑπὲρ γυναικα μὴ φρονῆσαι,
 παουρυλά δὲ καὶ δόλω τὸν πατριάρχην ὑπελθεῖν καὶ οὕτως αὐτῇ
 15 τὸ ἐφετὸν καταπράξασθαι καὶ τὴν τῶν ἰθῶν πουσῶς ἀναγκαισίαι
 ὀρμήν. κοινοῦται γοῦν τὸ πρῶτον τιμὴν τῶν ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος D
 ὡς ἐπιτηδεῖν πρὸς τοῦτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖται ἐκ παντὸς τρόπου
 συμπράξεν αὐτῇ πρὸς τὸ σπουδαζόμενον, ξυρὸς εἰς ἀκόνην, τὸ
 τοῦ λόγου, ὧν εἰς τὰ τοιαῦτα. ἀδελφὸς ἦν τῷ πατριάρχῃ Βάρ-
 20 δας ὄνομα, λαγνίστατός τε καὶ πρὸς ἡδονὰς ἐπτοημένος καὶ μηδὲν
 ἄλλο διὰ βίου ἔχων προτέρημα. πρόσσεισι τῷ πατριάρχῃ ὁ τομίτας,
 ἀπαγγέλλει αὐτῷ μυστικῶς τὰ τοῦ πράγματος, καὶ ὡς εἰ θελήσειε,
 μῦλλον δὲ ἐπινεύσειε μόνον μηδένα κίνδυνον ὑφορεῖσθαι ἐκ τῆς

mixtum colorem conservans. ut igitur etiam praesens senatus commo-
 tus est, statim misericordia iudicium subsecuta est. et a periculo ser-
 vatus praeter omnem spem atque expectationem regiam dignationem
 est consecutus; et iccirco absolutum omnes amplectebantur. egressus
 igitur in Cappadociam, unde oriundus erat, rursus ad regiam urbem
 accersitus sese recepit die natali salvatoris Christi, et magistri honore
 decoratus dux exercitus ab Augusta creatur, quae imperatoris more cum
 suis filiis processerat ad maximum et celeberrimum Sophiae templum.
 cum autem vereretur Augusta et senatum et patriarcham et eos qui iu-
 rati subscripserant, et iccirco non auderet cum illustriore aliquo matri-
 monio copulari ipsumque imperatorem declarare, statuit supra mulie-
 brem animum nil sibi aggrediendum, sed potius dolo ac fraude circum-
 veniendum patriarcham; et ita se voti compotem futuram et gentium
 impetum repressuram, quantum in se esset, existimabat. communicat
 igitur rem quodam cum eunucho ex gynaeceo ut ad id idoneo, qui
 omnino se ei rem e sententia confecturum pollicetur, utpote qui nova-
 cula ad cotem esset, ut dici solet, ad haec negotia: frater erat pa-
 triarchae, Bardas nomine, maxime lascivus vir, et voluptatibus ita ad-
 dictus ut omnia in omni vita eis posthaberet. accedit exsectus ille ad
 patriarcham, eique arcano factum aperit, denuntiatque, si velit, immo

φρικτῆς ἐκείνης χειρογραφίας, ζευχθήσεται μὲν τῇ βασιλίδι ὁ
τούτου ἀντάδελφος, παρυντικῶ δὲ βασιλεὺς ἀναγορευθήσεται.

- Ρ 822 ὡς δὲ ἔσχεν ὄλον τὸν πατριάρχην καταπίοντα τὸ δέλειον καὶ ἦδη
μόνον οὐχὶ τὴν συναρμογὴν ἐπισπεύδοντα, βουλευέται πυθέσθαι
περὶ τούτου καὶ τὴν σύγκλητον. ἔνυ καθ' ἔνυ γοῦν ὁ πατριάρχης 5
πυρ' ἑαυτὸν προσκαλεσόμενος τὸ ἀναγκάϊον τοῦ πράγματος κατε-
σκεύαζε, διασύρων τὸ ἔγγραφον ὡς ἔκνομόν τε καὶ ἄδισμον καὶ
διὰ ζηλοτυπίαν ἐνός ἀνδρός γεγονός καὶ μὴ πρὸς κοινὴν λυσίτε-
λειαν ἀφορῶν. ὅπερ ἔσται πάντως, εἰ ζευχθήσεται ἡ βασιλις
ἀνδρὶ γενναίῳ τε καὶ θυμοειδεῖ· ἀνάθηλῆσουσι γὰρ τὰ Ῥωμαίων 10
Β ἑσαυθίς, ἦδη μαρνανθῆναι καὶ ἀποσβεσθῆναι ἐλπίζόμενα. ὡς δὲ
ἔσχε πάντας συμψήφους, τοὺς μὲν πειθοῖ καὶ κολυκίῃ τοὺς δὲ
καὶ χρημάτων παροχῇ καὶ μειλιγμασιν ἄδροτέρους, καὶ τῷ παρ-
αχθησομένῳ δέος οὐχ ὑπῆν, ἄγεται μὲν ὁ Διογένης τυκτὸς εἰς τὰ
βασιλεία ἐνοπλος καὶ τῇ βασιλίδι προσζεύγνυται, ἀναγορεύεται δὲ 15
παρευθὺς βασιλεὺς κατὰ τὴν πρώτην τοῦ Ἰανουαρίου μηνός, τῆς
ς' ἐπιμεμήσεως, ἔτους σφο', λαθῶν πάντας τοὺς τῆς βασιλίδος
εἰσούς. γίνεται δὲ παραντικῶ τύραχος παρὰ τῶν Βαράγγων πο-
λύς, μὴ ἀνεχομένων αὐτὸν φημίσοι παρὰ τὰ κοινῇ δόξαντα. ἐπι-
φανεῖς δὲ ὁ ταύτης νίδος Μιχαὴλ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς γνώμη αὐτῶν 20
C τὸ γεγονός ἀπαγγέλλουσι γενέσθαι, καὶ αὐτικῶ μετατραπέντες με-
γάλαις καὶ διατόροις φωναῖς αὐτὸν καὶ αὐτοὶ ἀναγορευόουσιν. ὡς
δ' οὖν ἐφάνη ἐκ τούτου, ὡς οὐ μύτην ἡλιπίασιν ἐπ' αὐτῷ οἱ

si tantum annuat, nihil periculi metuendum ex horribili illo chirographo: eius fratrem germanum cum imperatrice copulatum statim imperatorem declaratum iri. utque totum habuit sibi patriarcham veluti inoscatum, iamque studioso matrimonium tantum non procurantem, consulit ut hoc ipsa de re senatus quoque sententiam percunctetur. singulis igitur ad se acceratis patriarcha rei necessitatem confirmabat, scriptum illud accusans ut iniquum et minus legitimum, ab unius viri zelotypia profectum, cui communis utilitas minus proposita fuisset; "cui prorsus" inquit "consuletur si cum generoso et forti viro copuletur regina Augusta: rursus enim res Romanorum efflorescent, quae iam eo redactae sunt ut atteri et penitus exstingui cito posse metus impoudeat." ut vero illi omnes consensere, alii suasu et adulatione, alii pecuniae largitione et crebris muneribus, neque metus ullus suberat transigendae rei, adducitur Diogenes noctu in regiam armatus, et cum Augusta coniungitur, statimque imperator declaratur Ianuarii mensis prima die, indictione sexta, anno 6576, clam omnibus Augustae filiis. ac repente a Marangis exoritur multa perturbatio, quod non sustinerent id vulgari praeter omnium sententiam. verum cum Michael ipsius Augustae filius cum fratribus advenisset, de sua sententia factum id esse dixerunt, ac subito conversi magno et elato clamore ipsi quoque cum imperatorem declarant. ut igitur re comprobatum est, haud temere complures propter

πολλοί. ἐκράτει γοῦν ἡ βασιλις σὺν τοῖς υἱοῖσι μῆνας ἑπτὰ καὶ μακρόν τι πρὸς.

Ῥωμανὸς δὲ ὁ Διογένης οὕτω τῶν σκῆπτρων ἐπιτιγῶν οὐκ ἔλαττον τῶν ἐν ποσὶ πραγμάτων τῆς στρατιωτικῆς καὶ ἐπιτάξιας ἐξελφόντισε καὶ συστάσειως, κἄν ὅτι μάλιστα συνέδρους εἶχε τοὺς προγονοὺς, ἐφέδρους δὲ μᾶλλον εἰπεῖν ἀληθέστερον, καὶ τὸν τοῦ προβεβασίλευκότος ἀδελφὸν Ἰωάννην τὸν Καίσαρα, οἱ καὶ ἐμποδὼν αὐτῷ ἂπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους γεγόνασι, καὶ τὰ Ῥωμαϊκὰ κα- D κῶς διέθισαν πρῶγματα καὶ εἰς ὃ νῦν ὁρῶται ἔχοντα. ἤρξατο 10 γὰρ τοὺς τε ἀλογωτέρους δεξιοῦσθαι καὶ τοῖς ἐχέτροσι καὶ πεπειραμένοις ὁμιλεῖν τῶν στρατιωτῶν, καὶ πολεμικῶν ἔργων ἀντέχεσθαι, πρὸς βεντάς τε ἐτοιμάζειν, καὶ πανταχόθεν τοῖς ἐναντίοις ἐπιτεχνίζειν τὴν ἀπόδοσιν. διὰ ταῦτά τοι διὰ δύο μηνῶν παρολοκῆν ἡ τῆς ἐφῶς αὐτὸν δέχεται Προποντίς, καὶ ὁ ζῆλος τῆς ἐκδι- 15 κίας ἐνίκησε τὴν ἐν τῇ βασιλίδι τρυφὴν τε καὶ θυμηδίαν. ὃ καὶ πάντας κατέληξεν, ἡ ταχεῖα δηλαδὴ ἐτοιμασία καὶ διάταξις καὶ παρασκευὴ πρὸς ἀνάγκης αὐτῷ γενομένη πολλῆς. τὰ μὲν κατὰ P 823 τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Κιλικίαν ταῖς προειρημέναις ἐκδρομαῖς ἀπειρηκότα ἐν ἰσχυάτοις κινδύνοις· ἐν δὲ τοῖς βορειοτέροις αὐτὸς ὁ σουλ- 20 τάνος πανστρατιᾷ ἐξεληλύθε, δυνάμεις ἄγων ἀνυπολίστους καὶ βαρείας, καὶ τοῖς ὁρίοις τῶν Ῥωμαίων τῷ καιρῷ τοῦ φθινοπώρου προσήνωτο, βουλόμενος παραχειμῶσαι ἐκεῖσε καὶ ἀρχομένου τοῦ

10 Ἰσ. λογιωτέρους margo P

14 Ἰσ. φροστίς margo P

ipsum bene sperarunt. itaque Augusta cum filiis suis menses septem et paulo amplius imperavit.

Romanus autem Diogenes ita adeptus imperium haud minorem praesentium rerum rationem habuit quam militaris rei bene componendae atque constituendae, etiam si quam maxime consiliarios habuit privignos, immo ut verius dicam, insidiatores, et Ioannem Caesarem superioris imperatoris fratrem, qui ei semper ab initio ad finem fuere impedimento et Romanorum res in pessimum statum deduxere, qui nunc cernitur. coepit autem et digniores amplecti, et cum prudentioribus ac peritioribus colloqui, et belli munera suscipere, et legatos parare, atque undique hostibus aditum intercludere. his de causis duobus exactis mensibus, Orientis cura ipsum cepit, et ultionis iustitiaeque zelus delicias et animi mollitiem, quae in urbe regia inerat, vicit; quod quidem omnes perculsit, celer videlicet apparatus et ordo, quem maxime necessario requirebant res Antiochiae et Ciliciae excursionibus, quas superius diximus, defatigatae et in extrema adductae discrimina. ad partes autem magis Boreae subiectas ipse Sultanus cum omni exercitu irrupit, graves secum copias et quibus resisti nequiret adducens, et ad fines Romanorum autumno accesserat, ut ibi hiemaret, et incunte vere ut

ξυρος προσεχῶς προσβαλεῖν καὶ ἄρδην ἀνυτρέψαι τὴν Ῥωμαίων
 καὶ καθελεῖν. ὁ δὲ βασιλεὺς στρατὸν ἐπαγόμενος οὐχ οἷον εἰκὸς
 τὸν βυσιλέα Ῥωμαίων, ἀλλ' οἷον περὶ γένος ὁ καιρὸς ἐκ τε Μακε-
 δόνων καὶ Βουλγάρων καὶ Καππαδοκῶν καὶ Οὐζῶν καὶ τῶν ἄλλων
 Β παρτυχόντων ἐθνικῶν, πρὸς δὲ καὶ Φράγγων καὶ Βαράγγων, 5
 τῆς ὁδοῦ σποιδαίως ἐφήψατο. καὶ συνήχθησαν δὲ οἱ πάντες
 κελύματι βυσιλικῷ ἐν τῇ Φρυγίᾳ ἦτοι τῷ θέματι τῶν ἀνατολικῶν,
 ἔνθα καὶ ἦν ἰδεῖν τὸ παράδοξον, τοὺς διαβοήτους προμύχους τῶν
 Ῥωμαίων τῶν πῦσαν τὴν ἐρίαν καὶ τὴν ἐσπέραν καταδουλωσαμέ-
 των ἐξ ὀλίγων συγκειμένους ἀνδρῶν, καὶ τούτων συγκεκυφῶτον 10
 τῇ πενίᾳ καὶ κικονίᾳ καὶ πυνοπλίας ἰσπερημένων, ἀπὲρ μαχα-
 ρῶν καὶ ἄλλων ὀργάνων πολεμικῶν, τὸ τῆς γραφῆς ἔρειν, ζιβῶ-
 C νας καὶ ὀρέπανα οὐκ ἐν καιρῷ εἰρήνης ἐπαγομένους, ἔππου τε
 πολεμικοῦ καὶ τῆς ἄλλης παρυσκενῆς ἐνδεῶς ἔχοντας, ἅτε μὴ
 στρατευσαιμένου βυσιλέως ἐκ πολλοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἀχρή- 15
 στων καὶ ἀσυντελῶν καὶ τὸν ὀψωνικὸν αὐτῶν παρῖμεθῆντων καὶ
 τὸ ἀνέκαθεν σιτηρέσιον. δεῖλοι γὰρ καὶ ἀναλκίδες καὶ πρὸς οὐδὲν
 γενναῖον χρησιμεύοντες κατεφείνοντο, καὶ αὐτὰς τὰς σημαίας
 σιωπηρῶς ἀποφθέγγεσθαι πινυρὰς ὀρωμένους ὡσπερ ἀπὸ λήγνυος
 ἐξοφωμένους κυπνοῦ, καὶ ὀπυδοὺς ἐχούσας ἐδαριμίτους καὶ 20
 πενιχροῦς. ταῦτα τοῖς παροῦσιν ὀρώμενα πολλὴν ἀθυμίαν προσῆ-
 γον καὶ ἐνεποῦν, ἀναλογιζομένοις ἐξ οἷων ποῦ κατηγήκασιν τὰ

20 ἐξοφωμένον P

ex propinquo posset invadere et penitus Romanorum res evertere ac
 demoliri. imperator autem adducens exercitum, non qualem decebat
 Romanorum imperatorem, sed qualem praesens occasio praebuit ex
 Macedonia et Bulgaria et Cappadocibus et Uzis et aliis, ut fors tu-
 lerat, nationibus, insuperque e Francis et Barangis, studiosae iter arri-
 puit, et coacti sunt imperatoris iussu omnes qui erant in Phrygia seu
 provincia Orientalium. ubi cernere poterat nescio quid incredibile, co-
 lebres illos antesignanos Romanorum, qui omnem et Orientem et Occi-
 dentem in servitute redederant, ex paucis viris collectos, iisque pau-
 pertate et vexatione demissis atque omni armorum genere spoliatis, pro
 gladiis et aliis bellicis armis, ut scriptura dicit, iacula et falces non
 tempore pacis adductibus, et bellico equitatu alioque indigentibus ap-
 parata, quippe cum imperator illuc cum exercitu iampridem profectus
 non esset, et hac de causa illis tanquam inutilibus adempta essent ciba-
 ria et qui praebere consueverat commotus: timidi enim et imbecilles et
 ad nullam rem strenuam usui censebantur; ita ut etiam ipsa signa si-
 lentio responderent, sordida conspecta, tanquam ab extincto lumine
 obscurato fumo, et paucos habentia ministros eosque pauperes. haec
 iis qui aderant cernentibus causa erant ut multum desponderent animum
 et metuerent, cogitantes ex quo statu in quem redacti sint Romanorum

Ῥωμαίων στρατόπεδα, καὶ αὐθις τίνα τρόπον καὶ ποιῶν χρημάτων καὶ διὰ πόσον τοῦ χρόνου εἰς τὸ ἀρχαῖον ἐπανελεύσονται, τῶν μὲν γηραιωτέρων καὶ πεπειραμένων ἀφίππων ὄντων καὶ ψιλῶν, τῆς δὲ νεαλοῦς στρατιῆς ἀπειροπολέμου καθιστηκυίας καὶ τῶν πολεμικῶν οὐκ ἐθῶδος ἀγώνων. καὶ αὐθις τὸ τῶν ἀντιτεταγμένων ἠλοκιδυνύτατον ἐν πολέμοις, ἐπίμονον καὶ ἔμπειρον καὶ ἐπιτήδειον. πάντοθεν οὖν ὁ βασιλεὺς ἔξαπορούμενος ὅμως διὰ τὴν κοινὴν λυσιτέλειαν ἔκρινεν ὡς ἐντὴν τοῖς ἐχθροῖς ἀντιπαρατάξασθαι καὶ τῆς πολλῆς αὐτοῦ ποσῶς ἀναγκαιῶσι καὶ ἀναστεῖλαι ὄρητις.

10 τοὺς γὰρ ἐναντίους ἀγροῦντας τὰ οἴκοι τὸν βασιλεὺς πέλονται τε P 824 καὶ θλίβονται ἢ ἀθροῦ τούτου ὄρητι τε καὶ ἔφοδος μᾶλλον ἐξέπληξεν, οἰηθέντας, ὡς περ καὶ ἕστερον μεμαθήκαμεν, ὅτι κινδύνων οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐδένα λόγον πεποιήται, ἀλλ' ἔαρως ὦν φοιτητῆς καινοποιήσει καὶ ἀνηβήσει τὰ Ῥωμαίων πράγματα καὶ ἀντι-

15 σηκώσει τοῖς ἐχθροῖς τὰ ἐπιχειρήματα. ταῦτά τοι ὁ μὲν σουλτάνος ὀπισθόρμητος γέγονε, μοῖραν δὲ τίνα μεγάλην ἀποτεμόμενος, καὶ ταύτην διχῆ διελών, τὴν μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν τὴν ἄνω νοτιωτέραν ἐπέμπει, τὴν δὲ βορειωτέραν παρρηγάλλει γενέσθαι. ὁ δὲ βασι-

20 λεὺς ὡς ἐντὴν τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπιρρώσους ὕλη χειρὶ, καὶ ἀξιώμασι καὶ δώροις ἀναδαρρῆσαι πεποιηκώς, καὶ λοχαγοὺς καὶ ταξιάρχους ἀρίστους ἐκάστω τάγματι ἐπιμελῶς προσησάμενος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ στρατιῶν ἀξιόλογον κατεστήσατο, καὶ μετ' αὐτῆς ἐπὶ Πέρσους προθυμότερον ἤλαυνεν. ὡς δὲ τὸ βόρειον στρατόπεδον τὰς

exercitus, et rursus quam ratione et quibus opibus et quanto tempore in antiquum statum vindicari possint, cum maiores natu et veterani milites et periti carerent equitatu et iuermes essent, tirones autem imperiti neque bellicis certaminibus assueti. ad hoc adversarios quoque maxime strenuos et audaces ad subeunda belli pericula, et stabiles atque peritos et idoneos norant. ex omni igitur parte anceps et sollicitus imperator tamen communis utilitatis causa, statuit, quantum in se erat, contra hostes instrui, eorumque ex aliqua parte ingentem impetum comprimere. et adversarios quidem, ignaros quibus malis domi vexaretur ac premeretur imperator, repentinus ipsius conatus et adventus magis perterruit, ratos, ut postea didicimus, hominem hunc periculorum nullam rationem habiturum, sed verno tempore adventurum, aactoremque fore ut rursus Romana res efflorescat et paria hostibus rependat. quibus de causis Sultanus recessit. verum divisa haud exigua exercitus manu in duas partes, alteram in Asiam superiorem ad Istrum magis sitam emittit, alteram ad partes magis aquilonares. imperator autem suis, quantum licuit, confirmatis omni potestate et dignitate ac muneribus, et bono animo esse iussis, manipulorumque ductoribus et optimis praefectis unicuique legioni diligenter attributis, brevi tempore idoneum contraxit exercitum; et cum ipso in Persas alacrius proficiscabatur. ut vero Borealis exercitus imperatoris successibus

τοῦ βασιλείως προόδους παρέσχετο, ἔγνω λοιπὸν ὁ Διογένης τοῖς νοτιοῖς ἐπεισεπεῖν, οἳ τὰ περὶ κοίλην Συρίαν καὶ Κιλικίαν καὶ αὐτὴν Ἀντιόχειαν καταλιζόντες ἦσαν. καὶ καταλιπὼν τὸ εὐθὺ Κολωνείως καὶ Σεβαστείας φέρεσθαι, τῷ τοῦ Ανκανδοῦ ἐπεχώρησε θέματι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ θέρους· ἐν γὰρ τῷ φθινοπωρίῳ ⁵

C τοῖς Συριοκοῖς παραβυλεῖν ἐμιέλετο μέρσιον, ὡς ἂν μὴ τῷ καύσωνι κακουχηθὲν τὸ στρατόπεδον δυσπραγῆσῃ καὶ διαλωβηθῆ. ἐν τοσοῦτῳ δὲ οἱ Γούρκοι τὴν Νεοκαισάρειαν ἐξ ἀπροόπτου ἐπελάθοντες κατιστρέφουσι, καὶ πολλῶν σωματίων καὶ χρημάτων ἐγένοντο κύριοι, βάρως ἐπιγόμενοι λαφυρουργίας οὐκ ἐλάχιστον. ¹⁰

ὁ καὶ εἰς ὧτα τοῦ βασιλέως περὶ πολλὴν αὐτῷ τὴν ἀγίαν ἐνόσταξε τὸ συμβῆναι, ὅτι καίτοι ἐκστρατευομένου οὐδὲν ἤτιον οἱ πολέμιοι τὴν χώραν αὐτοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ κατεσθίουσιν, ἀμέλει τοι καὶ τὰς δυνάμεις ἀνειληφῶς δι' ἀτραπῶν δυσβάτων ἀπὸ φτυθήρος κατόπιν ἤλυυνε. πλησιώσας δὲ τῇ Σεβαστείᾳ τὴν μὲν στρατιω- ¹⁵

D τικὴν ἀποσκευὴν καὶ τὸ πεζὸν ἔβαν αὐτοῦ πον ἀφίησι μετὰ τοῦ ἰδίου προγονοῦ Ανδρονίκου συνόντος αὐτῷ, ὃν αὐτὸς βασιλέα χειροτονήσας ὡς ἐτέχνρον εἶχεν ἢ συστράτηγον, εἴ πη πολλάκις παρήκων ἐκ τοῦ αἰφνιδίου πολυτρόπως τῷ χρεῶν λειτουργήσειεν· αὐτὸς δὲ μετ' ἐυζωοτέρων ἐδίωκεν ὀπισθεν τῶν ἐχθρῶν διὰ πολ- ²⁰

λῶν καὶ ὑψηλοτάτων βουνῶν τῆς τε Τεφρικῆς καὶ τῆς Ἀργάου, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιτεθῆναι ἐκ τοῦ ἐγκαροῖου ἠπειγέτο. ὄθεν καὶ ἀδόκητος αὐτοῖς ἐπεισεσῶν καὶ τῇ φήμῃ τῆς αὐτοῦ παρουσίας

19 παρεῖκον?

favit, statuit deinceps Diogenes in partes australes eos invadere qui Coelesyriam et Ciliciam ipsamque Antiochiam praedabantur; relictaeque via quae recta ducit Coloniam et Sebastiam, ad Lycandi regionem accessit, aestivo tempore: autumno enim cogitabat in Syriam invadere, ne forte aestu vexatus exercitus parum prospere res gereret et detrimento haud mediocri afficeretur. interea Turci Neocaesaream ex improviso adorti evertant, et multorum virorum opumque potiti sunt, abducta maxime ingenti spoliolorum praeda; quod cum ad aures imperatoris accidisset, multam illi casus hic animi sollicitudinem attulit, quod quamvis cum exercitu prodiisset, nihilominus hostes regionem suam se inspectante vexarent. tandem copias per semitas accessu difficiles veluti habentis a tergo retractis reduxit; cumque Sebastiae appropinquasset, militaria impedimenta et omnes pedites ibi reliquit cum privigno suo Andronico, qui secum aderat, quem delectum imperatorem ut pignus ipse habebat vel collegam, ut si quis repentinus casus exigeret, is res administraret. ipse vero cum expeditioribus a tergo persequeretur hostes per multos et celsissimos colles, et per Tephricem et Argaum in ipsos invadere ex obliquo festinabat. quare cum nec opinantes adortus esset, sui que adventus fama omnes deterruisset, statim caesa fuit ut

πάντας εκδειματώσους ἀτίκτω νῦτα δεδωκέναι ποιεῖ καὶ πρὸς τὴν
φυγὴν ὀρηκῆσαι. φόνος μὲν οὖν αὐτῶν οὐκ ἐγένετο πολὺς, προ-
κατειργασμένων τῶν τοῦ βασιλέως ταῖς ἀνυθείαις, ζωγραφίαι δὲ πολ- P 825
λοὶ ἐάλωσαν. τῆς δὲ ἰδίας ζωῆς οὐκ ἀπάναντο, μαχαίρας ἔργον
5 γυτόμενοι. ἡλικία μὲντοι πᾶσα ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ἐλευ-
θερωθεῖσα τὸν βασιλέα καὶ γλώσση καὶ στόματι ἐπεφήμισαν.
Θαυμαστὸν γὰρ καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐναντίοις τὸ πραχθὲν κατεφαίνετο,
πῶς ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων ἀκρατῶς κατ' αὐτῶν ἤλασε τρόπον εὐ-
ζῶνου καὶ μονοζῶνου στρατιώτου. τρισὶ δὲ μύλαις ἡμέραις ἐν
10 Σεβαστείῃ διανυκτώσας τὸ στράτευμα τῆς πρὸς Συρίαν ἀγούσης
ἦψατο, καὶ διὰ τῶν τῆς Κουκουσοῦ ἀυλώνων εἰς Γερμανίειαν
καταστῆς εἰς τὸ θέμα τὸ καλούμενον εἰσβάλλει Τελούχ, πρότερον B
ἀποτεμόμενος φύλαγγα οὐκ ὀλίγην μετὰ συνταγματάρχου, καὶ εἰς
Μελιτηνὴν ἐκπέμψας ἐπὶ φυλακῇ τῆς ἐφόας καὶ ἀντιπτάσει τῶν
15 ἐκείσε προσεδρευόντων ἐχθρῶν, ὧν ἤρχεν ἀνὴρ πανοῦργος καὶ
μάχιμος ὀνόματι Ἀψινάλιος. διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς
κρείττους τοῦ οἰκείου στρατοῦ τουτωῖ παραδέδωκε, καὶ Φράγ-
γους αὐτούς, ἄνδρας αἰμοχαρεῖς καὶ πολεμικούς. μὴ χρησα-
μένον δὲ τοῦ προύγοντος φιλοτίμως τοῖς πράγμασι δέει τῆς ἀπο-
20 τυχίας (ἦν γὰρ διαφέρων φρονήσει καὶ εὐλαβῶς ἔχων περὶ τοῦ
μέλλοντος) μικροῦ διπλοῦς ὁ πόλεμος τῷ βασιλεῖ ἐπεγίνετο, στε- C
ρισκομένῳ τοιαύτης δυνάμεως. πολλάκις γὰρ προκαλουμένων
τῶν ἐχθρῶν ἐξίναμι τοῦ τῶν Μελιτηνῶν ὕστεος, ὡς εἶδον μηδ'

illi in fugam versi terga darent. quorum caedes haud multa facta est, quippe cum ante defatigati essent milites imperatoris locis inviis: sed vivi capti sunt multi, quibus tamen vita minime profuit, quod gladio confecti sunt. omnis vero aetas ab homine usque ad iumenta in libertatem vindicata imperatorem uno ore celebrarunt, siquidem ipsis quoque hostibus factum illud admiratione dignum videbatur, quomodo Romanorum imperator contra se profectus esset ita ut impediri non poterit, instar expediti et bellica virtute praestantis militis. cum vero tribus tantum diebus Sebastiae exercitum quietis causa continuisset, iter arripuit ea qua ad Syriam pergitur via; et per Cucusi angustias in Germaniciam profectus in regionem nomine Teluch invadit, divisa prius haud mediocri phalange cum legionis praefecto, quam ad Melitenem cum duce misit, ut Orientem custodiret et invasionibus commorantium ibi hostium resisteret, quibus praecerat versutus et bellicosus vir nomine Hapsinalius. iccirco imperator duci ipsi praestantissimos quosque exercitus tribuit, et Francos ipsos, homines caede gaudentes ac bellicosos. verum cum dux haud fortiter rebus usus esset metu ne vinceretur (erat enim prudentissimus et cautus et valde cavens futurum), fere duplex bellum in vaserat imperatorem talibus copiis privatum. saepe enim provocantibus hostibus ut e Melitene egressi pugnarent,

ἐπαιθανομένων αὐτῶν ἀλλ' ἡρεμούντων καὶ οἷον ὑπνωτόντων, διὰ τύπων ἀδήλων βιάσαντες ἀσυνήθως τοῦ βασιλικῆς κατατολιμῶσι στρατεύματος. ἐντυχόντες δὲ μοῖρα τινὶ ἐλαχίστη, δι' ἀγορὰν σιτίων ἐξιούση, ὤρμησαν κατ' αὐτῆς. ἐκεῖνοι δὲ μὴ ἔποσιάντες ἔφυγον ἀμεταστρεπτοί. καὶ τάχα ἂν ἀπώλετο μέρος 5 στρατιωτῶν οὐκ ἐλάχιστον οὐδ' εὐκαταφρόνητον, εἰ μὴ ταχῆς αὐτοῖς ἐπεβοήθησεν ὁ βασιλεὺς ἐπιφανείς, καὶ τῆς αὐτῶν ἐφόδου
D ἐξέλειτο. εἴ τις τοίνυν τοῖς στρατηγοῖς ἐπιγράψει ὡς ἐπίπαν τὰ τῶν ἐκβάσεων, εἴτ' ἐπὶ τὸ κρεῖττον εἴτ' ἐπὶ τὸ χεῖρον συνάγοιστο, οὐ διαμύρτοι τοῦ ὄρθου καὶ τῆς ἀληθοῦς διαγνώσεως· καὶ καλῶς 10 τοῖς παλαιοῖς ἐγνωμολόγηται, βέλτιον λόντα ἄρχειν ἐλάγων ἤπερ. λέόντων ἔλασθον. ἀλλ' ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτω διωσθεῖς καὶ διασώσας τὸ στρατόπεδον πρὸ τῆς τοῦ Χάλεπ χώρας παστορατιῆς κατεσκήνωσε. πρὸ τοῦ καταβῆναι δὲ τοῦ ἵππου τοὺς τε Σκόθας καὶ τῶν Ῥωμαίων οὐκ ὀλίγους εἰς προνομὴν τῆς χώρας ἀήλησιν. 15 ὃ δὴ καὶ γέγονε, καὶ ἤχθη πλῆθος ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ ζῴων πολλῶν. ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς πολεμίας ἰδὼν τρίτατος ἀφικνεῖται
P 826 εἰς Ἱεράπολιν. δόκῃσιν δὲ πυρραχὼν ἐπιθεύσασθαι τὸ ἐκείσε στρατιωτικὸν εἰς χεῖρας ἔλθειν Ῥωμαίων οὐκ ἐθάρασεν, ἀρηβολισμοῖς δὲ τισι καὶ προπηδήσει τὸν πόλεμον ἀφωμοιώσαντο, οἱ τε 20 Ἄραβες δηλαδὴ καὶ οἱ Τοῦρκοι καὶ ὁ τούτων ἔξυρχος Ἀμερτικῆς, εἰς γένος βασιλικὸν ἐν τῇ Περσίδι ἐαυτὸν ἀνάγων. κατισχῶν μὲν

1 ἐπαιθανόμενον — ἡρεμούντα — ὑπνωτόντα?
 σχῶν ἐπιθέσθαι τῷ ἐκείσε στρατιωτικῷ margo P
 σάντο margo P

18 ἰσ. παρα-
 20 ἰσ. ἀπώ-
 σαντο

ubi ne sensisse quidem ipsos noverunt, sed quieti et somno deditas, per obscura loca progressi clam imperatoris exercitum audacter adortur, et occurrentes maxime exiguae parti ad emenda cibaria egressae, in ipsam irruerunt. illi autem non sustinentes impetum, ita fugerunt ut nunquam sese converterent. et fortasse periisset haud mediocris militum pars neque contemnenda, nisi celeriter ipsis imperator, qui advenerat, tulisset opem et hostium impetum repressisset. si quis igitur ducibus adscribit rerum sive prosperos sive adversos eventus, is mihi e recta et vera sententia non videtur aberrare, et recte ab antiquis pronuntiatum est melius leonem cervis imperare quam leonibus cervum. sed imperator ita servatus, servato quoque exercitu, ad Chalep regionem cum omni exercitu castra posuit; et antequam de orno descenderet, et Scythas et Romanorum haud paucos praedatum agros misit. quod factum est, et adducti sunt viri multi et mulieres multaque iumenta. inde per hostilem terram progressus tertia die Hierapolin pervenit, cumque ostendisset velle se aggredi exercitum qui ibi morabatur, non ausi illi sunt cum Romanis congregari, sed levibus quibusdam praefectus Amertices ad genus regium Persarum originem suam referens.

τὴν Ἱερὰπολιν χώμασι καὶ τειχομαχλαῖς καὶ στρατιωτικαῖς ἐπέξε-
 λεύσει, τὸ ἐπίσταντον δὲ τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ἐπὶ συμ-
 γῶτοις γυμνοῦς καὶ ὑόπλους διαφείς, μεσάζοντας ἐν πῦσι τοῦ
 μαγίστρου Πέτρου τοῦ Λιβελλισίου, ἀνδρὸς τὴν τε Ἀσσυρίων καὶ
 5 Ἑλλήνων παιδείαν ἄκρως ἐξησκημένον, θρόνιστος καὶ γεννίμα- B
 τος ὄντος τῆς Ἀντιοχείας πόλεως, καὶ τῶν τὰ πρῶτα διερεγκόντων
 ἐνός. ὁ δὲ ἀμηνῶς τοῦ Χάλεπ ἦτοι Βερροίας, συνάψας τοῖς τε
 Ἀραβίαι καὶ τοῖς Τούρκοις καὶ δύνανται ἀδρὰν συστησάμενος, εἰς
 χεῖρας ἐλθεῖν τῷ βασιλεῖ καὶ μαχέσασθαι διεσκέψατο. τοῦ δὲ
 10 βασιλέως ἔνδον ὄντος τῆς ἐυλωκυίας πόλεως, πυρρομαχοῦντος δὲ
 ἔτι ἐν μέρει κατὰ τὸ ὑπόλοιπον λείψανον τῆς πυρροκρατείας, πα-
 ρατάξεις δύο διατειχίζουσαι τοὺς ἐναντίους εἰς φυλακὴν κατετά-
 χθησαν. εἰσὶ δὲ περὶ τὴν Ἱερὰπολιν ἱππῆλατα πεδία μέγιστα, ἐν
 οἷς τινὲς τῶν Σαρακηνῶν διεφάνησαν ἱππαζόμενοι, καὶ πλὴν γη-
 15 λήφων οὐδὲν ἔστι τὸ ὑπερνεστηκὸς εἰς ὕρος μέγα. κινσῶνδης δὲ C
 ὁ τόπος, καὶ τὸ ὕδωρ χλιαρόν, μεταλαμβάνον τῆς τοῦ ἀέρος
 φλεγμονῆς τε καὶ κούσεως. οἱ δὲ πόλεμοι κατὰ μικρὸν ταῖς
 ἰσταμέναις πλησιάζοντες παρατάξεσιν αὐτοῖς ἀνθυπέστρεφον· ἀπὴν
 γὰρ ἔτι ὁ ἀμηνῶς Μαχμούτιος. ἀκροβολισμοὺς δὲ ποιησάμενοι
 20 παρελάσαι μὲν τινὰς τῶν Ῥωμαίων κατηνάγκασαν, καὶ δις τοῦτο
 καὶ τρὶς πεποήκασιν. ἐν ἑτέρῳ δὲ συμβολῇ οὐκέτι τοὺς Ῥω-
 μῶνους μικρὸν ἐπεδίωξαν καὶ ἔστησαν, ἀλλὰ παρελεύσαντες αὐ-
 τοὺς τῷ τάγματι τῶν στρατηλατῶν εἰς χεῖρας συνερρώγησαν, καὶ
 παρελθόντες τὸ τῶν σχολῶν τάγμα πολλοὺς μὲν ἀνείλον, τοὺς δὲ

obaidens igitur Hierapolin aggeribus, et e muro propugnacionibus multa-
 que eruptione, adventitias exercitus copias nudas atque inermes dimisit
 ad foodus percutiendum, interponente se in omnibus magistro Petro
 Libellisio, viro Assyriorum et Graecorum doctrinae peritissimo, civitatis
 Antiochiae alumno et filio, et inter suos principatum obtinente. ameras
 vero Chalep, id est Berrocae, cum Arabibus Turcisque coniunctus,
 manus cum imperatore conserere ac dimicare statuit; cumque intra ur-
 bem captam esset imperator, et adhuc pro reliqua turris parte expu-
 gnanda dimicaret, adversus instructae binae acies, quae coegerunt ad-
 versarios, ad custodiam dispositae sunt. sunt autem circum Hierapolin
 planities maximae, equorum cursui idoneae, in quibus apparuerunt qui-
 dam Saraceni adequitantes, et praeter colles nihil est quod ad montis
 altitudinem assurgat. est autem locus aestuosus et aqua tepida aëris
 inflammationis et aestus particeps. hostes autem, qui paulatim consti-
 tutis aciebus appropinquabant, rursus recesserunt: nam Machmutius
 ameras aberat. verum levibus quibusdam praeliis coegerunt aliquos ex
 Romanis cedere, quod bis terque ab ipsis factum est. altero vero con-
 gressu non amplius Romanos parum sunt persecuti aut sistere fecerunt,
 sed impressione facta in legionem ducum manus conseruerunt, et scho-
 laram legionem praetereuntes, multis occisis, reliquos turpiter fugere

D λοιποὺς φυγεῖν ἀσχυρῶς κατηνάγκασαν, ἐν δεξιῇ καταλιπόντες τὸ τῶν σχολῶν σύνταγμα. ὅπερ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἦσαν ὕρῶν οὐδ' ὄλως μετεκινήθη τῆς στάσεως, ἀλλ' ὡς μηδεὶς καιροῦ γεγονότος ἀτρεμοῦν ἴστατο, ὡς ἂν εἰ ἐδεδοίκει μὴ φωραθεῖν ἐκείσε ἰστάμενον, καὶ παντὶ τρόπῳ λαθεῖν μηχανώμενον. ὑποστρέψαντες δὲ οἱ πολλοὶ ταχὺ καὶ τοῦτο κατηγωνίσαντο, ἀνηρηχότες μὲν πολλοὺς, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς τὴν παρεμβολὴν κατακλείσαντες, καὶ τὰ σημεῖα τούτων στρατηγικῶς ἀφελόμενοι. πολλοὺς δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τραηλοκοπήσαντες εἰς ἔνδειγμα ταῖς Χαλεπίταις ἀπέστειλαν. θανατούζειν δὲ ἄξιον ἦν ὅτι καταφορῶς καὶ ἤτητος 10

P 827 γεγενημένης Ῥωμαϊκῆς οὐδεὶς τῶν λοιπῶν λόχων τε καὶ λοχαγῶν εἰς ἄμυναν διετίθειστο, ἀλλὰ πάντες ἔνδον καθήμενοι, ὡς δὲ φίλιας γῆς ἐνσκηνοῦμενοι, ἰδιοτροπεῖν ἐποιοῦσιν, καὶ κίνησις ψυχῆς καὶ προθυμίᾳ καὶ ἀγωνία τούτοις τὸ παράπαν οὐδεμίᾳ ἦν. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς ἔνδον ὦν τῆς πόλεως, τοῦτο πυθόμενος ἠνιάθη; 15 μὲν οὐ μετρίως, ἐπαυλῶν δὲ συντόμως μετὰ τῶν συνόντων Καππαδοκῶν ἴασιν εὐρεῖν τῷ πταίσματι ἐμηχανᾶτο. ἡ γὰρ τῆς ἐκείνη πάντως εἶχεν ἐν ἐλπίσιν οὐκ ἀγοθαῖς, καθότι καὶ τὸ ἐξ Ἀρμενίων περὶ τὴν τάφρον διωνυκτερεῦον ἀποστασίαν ἐμελέτησεν. οὐπω δ' ἡμέρα προῆει, καὶ οἱ πολέμιοι τὸν χάρακα 20

B περιέλιωσαν. τὸ γὰρ συμβᾶν ὁ τοῦ Χάλεπ ἄρχων ἀγαμαθῶν μεθ' ὕλης ἦκεν τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ὡς αὐτοβοεῖ αἰρήσων τὸν βασιλεῖα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἔνδον τῆς σκηνῆς διαγράφων τὸν πόλεμον περὶ τρίτην ὥραν ἀθρόον ἐξελέλυθεν ἔφιππος. εἰκοστὴν ἔγνε

coegerunt, a dextro ipso scholarum agmine relicto, quod eadem Romanorum videns nequaquam de statu suo recessit, immo quasi nihil novi accidisset ita immotum stabat, quasi vereretur ne illic stare deprehenderetur, et daret operam ut omnino lateret. sed hostes reversi cito eos quoque debellarunt, et multis interfectis, reliquis in castris conclusis, et signa illis militaria ademerunt, et plurimorum militum abecissa capita miserunt Chalepitis ostentationis causa. et illud maxima dignum est admiratione, quod hac accepta a Romanis clade nullus alius manipulus aut praefectus ad repellendos hostes fuerint impulsus. verum omnes sedentes, quasi in amica regione commorarentur, privatis commodis studebant; nullaque ipsorum animis aut sollicitudo aut alacritas prorsus inerat. sed imperator qui in urbe erat, audito casu, haud mediocri dolore affectus est, statimque cum Cappadocibus quos secum habebat reversus offensionem acceptam resarcire conabatur, illa siquidem nocte omnes de spe bona deciderant, quod etiam peditatus Armenius ad vallum pernoctans de rebellionē cogitavit. nondumque dies advenerat, et hostes vallum cinxere. Chalep enim princeps cognito casu cum omnibus suis copiis accessit, ut illico imperatorem capturus. imperator autem intra tabernaculum ea quibus ad bellum opus foret describens tertia circiter hora noctis cum conferto equitatu erupit. agebatur tunc vige-

τηνκαυτα δ Νοέμβριος μήν, τῆς ζ' Ἰνδικτιῶνος. βοσκήτων ἢ σαλπήγων ἢ ἄλλου τινὸς σημείου μὴ δοθέντος τρανῶς, τῶν δὲ σημαϊῶν τοῦ στρατοῦ ἔξαρθεισῶν καὶ τῆς στρατιᾶς ἑξιούσης συντεταγμένης, ἤρξαντο οἱ παρὰ μέρος ἐν ἀθροίκεσθαι, οὗ τοὺς 5 Ῥωμαίους εἶδον ἐπυλαίνοντας, καὶ ὁ ἀγὼν ὄσος, καὶ ἡ τοῦ μέλλοντος ἔκβασις οἷα, ταῖς ψυχαῖς ἐναπέστακτο. τῶν δὲ κατὰ μέτωπον τὸ ἐνυάλιον ἀλαλαξάντων πολλοὺς τῶν ἐναντίων οἱ Ῥω- C
μαῖοι κατηγωνίσαντο καὶ διεχειρίσαντο. ἔξορμησαντος δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ κλήθους φυγὴ τούτων ἀνυπόστατος γίνεται. οἱ δὲ κατόπισιν 10 τούτων ἐλαύνοντες πολλοὺς μὲν ἀνεΐλον, οὐκ ὀλίγους δὲ ζώγρησαντες ἔλαβον. τῆς δὲ διώξεως μὴ γινομένης μέχρι πολλοῦ, μεγάλης ἐδκληρίας οἱ Ῥωμαῖοι διήμαρτον καὶ νίκης καλλίστης ἔξιστερήθησαν καὶ ἀσχήματος μεγίστου ἔξιστόχησαν. τῶν γὰρ Ἀραβικῶν ἵππων ταχυδρομοῦντων μὲν, μὴ ἐδψυχούντων δὲ μηδ' 15 ἔγκαρτεροῦντων τῷ δρόμῳ, οὐκ ἠθέλησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν ἐκείνων ἔτιονίαν οἰκείαν ἐτιονίαν ποιήσασθαι, ἐπιστρέψαντες δὲ τοὺς ἔπιτηρας ἔξ ἐπιτάγματος βασιλικοῦ ἀμβλείαν ἑαυτοῖς τὴν νίκην ἀπειργάσαντο, κορεσθέντες μόνη τῇ τῶν ἐναντίων ἀποτροπῇ, D
μεγάλην εὐτυχίαν καὶ τοῦτο τοῦ βασιλέως λογιζομένου, ὅτι τέως 20 οἱ ἀνάκιδες ἀνεργώσθησαν καὶ οἱ νεκροὶ ὡς ἐπικεῖν ἀνεζώσθησαν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπανελθὼν εἰς τὸν χάρακα μετὰ τὴν τῶν ἐχθρῶν ἀποσύβησιν ἔγνω τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ἱερραπόλεως ἐνοικῆσαι. κα-
ταστήσους οὖν τὸν Φαρισμάνην ἐκεῖνον βέστην τὸν Ἀποκάτης, ἔξ

4 οἱ] οἱ πολέμοι margo P

20 ἀνεζώσθησαν?

sima dies Novembris mensis, indictione septima, buccinarum aut turbarum nullo edito aperto signo. verum elatis vexillis, et composito procedente exercitu, hostes in unam partem cogi coeperunt, quo Romanos equitantes viderent, et certamen ac rei eventus quodammodo animo iam conceptus erat: nam cum ii qui in fronte erant clamorem sustulissent, plures adversarios Romani debellarunt et occiderunt, cumque reliqua quoque multitudo irruisset, ingens ipsorum fuga facta est. et qui a tergo eos insequerantur, multis occisis haud sane paucos vivos cepere. verum cum multum haud persecuti fuissent, ingenti ac prospere rerum successu defraudati sunt Romani, pulcherrimae victoriae et maxima gloria privati: cum enim Arabici equi celeriter currentes haud possent bono animo esse aut cursum tolerare, noluerunt Romani illorum imbecillitatem suam proprium robur efficere, sed imperatoris inassu retentis frenis imperfectam sibi victoriam compararunt, contenti sola hostium fuga, magnam felicitatem reputante imperatore, quod tunc imbelles convaluissent et mortui, ut ita dixerim, revixissent. Imperator autem in vallum reversus, post expulsos hostes, statuit arcem Hierapolis construendam. praefecto igitur Pharesmano illo Beste Apocape

Ἰβήρων τὸ γένος ἔλκοντα, χώραν δέδωκε τοῖς ἐναντίοις ἀνακα-
 λίσσασθαι τε τὴν ἤτιαν καὶ ἀντίπαλον φέρεσθαι. καὶ ἕως μὲν
 ἐστρατοπεδευμένος ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατὸς διεδείκνυτο, κατὰ
 P 828 χώραν ἐδύκουν μένειν οἱ Ἄραβες· ὡς δ' ἀνυστήσους τὴν στρατιάν
 εὐθὺς τοῦ φρουρίου τοῦ Ἀζῦς ἤλκυνεν, ἤρξαντο σποράδην ἐκ δια-5
 στήματος κατὰ τὸ εἰθισμένον αὐτοῖς ἐπιφάνεσθαι, καὶ περὶ τὴν
 οὐρουγίαν πολλάκις ἐπιτιθέμενοι, τοὺς τὰ σιτία μετακομίζοντας
 κακοῦντες, ἐλόπων τοὺς Ῥωμαίους ὡς ἂν ἐξ ἐπιδρομῆς καὶ λόγῳ
 τὺς ἐπιθέσεις ἐν τῷ λελθῶτι ποιοῦμενοι. καταφραζόμενος δὲ ἐν
 τοῖς ἐκηβόλοις καὶ πελτισταῖς ὁ βασιλεὺς τὸ στρατόπεδον, τεθω-10
 ρακισμένος τῷ φρουρίῳ προσβύλλει Ἀζῦς μεθ' ὕλης τῆς στρατιᾶς,
 εἰς ὑποδοχὴν μαθῶν εἶναι τὸν τύπον ἐπιτίθειον. ὡς δὲ προσεγ-
 γίστας αὐτῷ ἐρημητότατον εἶδε καὶ ὀχυρώτατον, ἐπ' ἀκρωρείας
 B λόφου ἰσχύμενον, τείχεσι διπλοῖς περιέωσμένον καὶ πέτραις
 ὡσπερ γεομηρωμένον, λιθίνην τὴν ἄνοδον πρὸς τὴν πόλιν ἀπο-15
 φερόμενον, μικρὸν τε ὕδωρ ἀπορροῖον καὶ μὴ ἐξαρκοῦν πρὸς ὑπο-
 δοχὴν τοσούτου στρατοῦ, ἀναξέζυξας εἰς τόπον ἐπήξατο τὴν παρεμ-
 βολὴν ἐνθα τὸ ὕδωρ ἀφθονώτερον ἔρρειν. ἀναστὰς δὲ ἐκεῖθεν
 ὤρμησε πρὸς τὰ τῆς Ἀύσονίτιδος ὄρια, καὶ πυρπολήσας χωρίον
 μέγιστον Κάτμι λεγόμενον, τῷ ἀμηρῆ τοῦ Χάλεπ ἀφωρισμένον 20
 ἐκ πυλαιοῦ, εἰς ἕτερον χωρίον κατέλυσαι Τυρχωλὰ κατονομαζό-
 μενον. κοπιωμένου δὲ τοῦ χάρικος, καὶ τοῦ βασιλέως ἰσταμένου
 C κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος, Ἄραβες δύο λαθόντες κατύπιν τῆς ἀκρω-
 ρείας, καὶ τοὺς ἵππους ἀπὸ ῥυτήρων ἐλάσαντες, δύο τῶν πεζῶν

ex Iberis genus ducente, spatium dedit hostibus et damni resarciendi
 et victoriae de adversariis reportandae. et quoad Romanorum exercitus
 instructus ibi ostendebatur, Arabes quiescebant: ubi vero coacto exer-
 citu coepit recta ad oppidum Azae contendere, coeperunt sparsi ex in-
 tervallo, suo more in ipsos invadere, et extremum agmen saepe adorti
 commeatus deserentes vexare, et laedere Romanos, quasi ex insidiis
 clam irruptionem facientes. constipato autem sagittariis et scutatis exer-
 citu, imperator armatus cum toto exercitu ad oppidum Azae accedit,
 ratus locum ad se recipiendum idoneum. sed ubi ipsi appropinquans
 tutissimum vidit ac munitissimum in summo colle consistens, duplici quo
 muro cinctum, et lapidibus quasi clavis quibusdam compactum, ascen-
 sum ad portam referens, et parum aquae inde effluens, quae non esset
 ad tantum excipiendum exercitum idonea, inde profectus, ubi copiosior
 aqua flueret, castra posuit. et inde quoque discedens invasit Ausoni-
 tides fines, inensoque agro maximo, nomine Catma, antiquitus principi
 Chalep assignato, in alium locum se recepit, Tarchola nomine. per-
 ruptoque vallo, et imperatore ad dextram partem incumbente, Arabes
 duo, qui latebant a tergo montis, concitatis equis pedites duos hastis

ταῖς λόγχαις ἀναιροῦσιν. ὁ βασιλεὺς δὲ τούτους θεασάμενος πρώ-
 5 τος διανέστησε πρώτως τοὺς στρατιώτας εἰς δίωξιν. οἱ δὲ ἠθά-
 σαπτες ἐξαισῖα δρόμῳ τῶν ἵππων εἰς τὸ οἰκεῖον στρατόπεδον διε-
 σῶθησαν. . . . κατεῖχον δὲ τοῦτο Σαρακηνοὶ τὸν ἐπιπέδον στρα-
 10 τηγῶν ἐξελύσαντες. πλὴν ἀλλὰ καὶ πάλιν φεύγουσιν οἱ τοῦτο
 φυλάσσοντες, καὶ τῷ βασιλεῖ τὸ οἰκεῖον ἀνασώζεται πόλισμα.
 φρουρὰν οὖν ἐν αὐτῷ βυλῶν καὶ σιτήσεις ἀποχωρώσας ἐναποθέ-
 μενος, πάντα τὰ τῷ καιρῷ πρόσφορα διετάξυτο. ἐπ' αὐτοῦ
 τοίνυν τοῦ βασιλέως ἤρξατο Ῥωμαῖοι ἀντοφθαλμῶσαι καὶ πρὸς D
 15 τὸ γενναϊότατον ἀναφέρειν λόγον καὶ συνίστασθαι πρὸς ἀντίθεσιν,
 ἐπεὶ τά γε κατὰ τοὺς προσιχώς βασιλεύσαντας, πλὴν ἐπιδείξιως
 μόνης καὶ πλήθους συναγωγῆς, ἐν οὐδενὶ κυριερώς πρὸς μίχην
 συνέρραξαν, ὡς εἶναι δῆλον ὅτι τοῦ ἡγεμόνος ἐστὶν ὡς ἐπίπαι τὸ
 κατορθούμενον ἐν πῦσι τοῖς πρύγμασι. κἀκεῖθεν μὴ δυνηθεὶς
 20 ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀντιόχειαν ἀπελθεῖν (προκατείρηγαστο γὰρ λιμῶ
 τε καὶ κακώσει πολλῇ), ὑπερβῆς αὐλῶνας καὶ κλεισοῦρας τινὰς
 ἀδιεξοδέτους εἰς πόλιν τῆς Κιλικίας λεγομένην Ἀλεξανδρῶνα
 καταστῆ, κἀκεῖσε τὸν χάρακα πῆγνυσι, καὶ τὸν Ταῦρον τὸ ὕψος
 ὑπερβῆς πανστρατιῶ εἰσβάλλει τῇ Ῥωμαίων. ἐντυχόντες δ' P 829
 25 ἀθροοὶ τόποις ψυχροῖς ἐξ ἄγαν ἀλεινῶν καὶ θερμῶν πολλῶ
 μεταβολῆς ἤσθοντο· διὸ καὶ ἄνθρωποι πολλοὶ ἀπέθανον καὶ
 ζῶα πολλὰ ἐναπέψυσαν. ἐξόντος δὲ τοῦ βασιλέως εἴς τι χω-
 ρίον τῆς Ποδανδοῦ κλεισοῦρας, Γυτάριον κατονομαζόμενον,

interficiunt; quos conspicatus imperator primus statim milites ad perse-
 quendos eos incitavit. verum illi occupantes velocissimo equorum cursu
 in sua castra incolumes se recepere, (et illinc profecti recta ad Artach
 contenderunt) quod oppidum expulso proprio duce obtinebant Saraceni.
 verumtamen rursus fugiant qui illud tutabantur, et imperatori suum
 reservatur oppidulum, in quo praesidio imposito et idoneo commeatu
 omnia temporis opportuna disposuit. ipso igitur imperante coeperunt
 Romani audacter hostes intueri et virtutis memores esse ac strenuitatis
 rationem habere et adversis consistere, quandoquidem superioribus im-
 peratoribus, qui proxime regnaverant, una excepta ostentatione et coacta
 multitudine, nulla in re fortes se ad pugnam praebuerant; ita ut per-
 spicuum sit ducis ipsius esse ut plurimum prosperum rerum successum.
 cum vero inde non potuisset imperator Antiochiam reverti (confecta
 enim erat fame multaque vexatione), superatis saltibus et quibusdam
 locorum angustiis perviis ad urbem Ciliciae Alexandronam no-
 mine se recipit, ibique vallum constituit, et montem Taurum trans-
 gressus cum omni exercitu in Romanorum regionem invadit. cumque
 conferti in loca frigida devenissent ex admodum tepidis et calidis, in-
 gentem sensere mutationem, et iccirco homines plures interibant, et
 complura animantia frigore confecta sunt. cum vero egressus esset im-
 perator ad quendam locum angustiarum Podandi, nomine Gytarium,

ἤκουσαν ὁ βασιλεὺς τὴν τε τοῦ Ἀμοίρου λαφυραγωγίαν καὶ φέρον ἀνδρῶν ἀμύθητον. κατισκηνηκούας δὲ τῆς περιεβολῆς ἐν τῷ τοῦ Χαλκείως σταθμῷ, ὁ ἐν Μελιτηνῇ κρατῶν τοῦ στρατοῦ οὐδ' ὄλωσ αὐτῷ προσβαλεῖν ἠθέλησεν, ἔχων καὶ ταῦτα τὴν στρατιάν ἐν τῷ τοῦ Τζαμανδοῦ συνηθροισμένην πολίσματι. ἐφ' οἷς ὁ ἀνιαθεὶς, μὴ δυνηθεὶς δὲ βοηθηῆσαι τῷ πρῶγματι, τὰ κατὰ τὸν B στρατὸν ὡς ἐνῆν δεξιῶς διαθέμενος, εἰς παραχειμασίαν τὸ κλεῖον αὐτῶν ἀποστείλας αὐτὸς ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἴετο, πρὸς τῷ τέλει τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς καταλαβὼν ἐν αὐτῷ. διαγαγὼν τοίνυν ἐν αὐτῷ χρόνον, καὶ τὰς πολιτικὰς διοικήσεις ὡς δυνατὸν διοικη- 10 σάμενος, καὶ τιμὰς καὶ δεξιώσεις εἰς τινὰς τῶν συγκλητικῶν ποιησάμενος, καὶ τὰς ἐτησίους δωρεὰς διανεμιμύμενος, καὶ οὐδὲ τὰς πασχάλλους ἡμέρας περιμείνας, εἰς τὸν ἀντίπεραν τῆς πόλεως ἔδκον τῶν Ἡρίων ἀπέπλευσεν. ἐπισυνέβη γάρ τι καὶ ἕτερον πρὸς ἔστρατιείαν ἀναγκαίως καλοῦν αὐτόν. ἀνῆρ γάρ τις Λατῖνος, 15 Κρισπῖνος τὴν κλῆσιν, ἐξ Ἰταλίας τῷ βασιλεῖ προσιλθεὶν πρὸς C τὴν ἑψάν ἀπεστάλη, χειμᾶσων ἐκεῖθεν. δόξας δὲ μὴ τιμηθῆναι ἀξίως ὧν ἠλπίζεν ἀποστασίαν ἐσχόπησε, καὶ αὐτίκα τοὺς συνα- τῶντας φορολόγους τε καὶ λοιποὺς σκυλεύει καὶ διαρπαῖζει, φόνον δὲ Ῥωμαίων οὐδένα εἰργάσατο. πολλοὶ δὲ τούτῳ πρὸς μάχην 20 συστάντες ἠτήθησαν. ἐν δὲ τῷ θέματι τῶν Ἀρμενιακῶν παραχειμᾶζων ὁ βεστάρης Σαμουήλ ὁ Ἀλουϊσιανὸς ὁ Βούλγαρος, ἀδελφὸς ὧν τῆς τοῦ βασιλέως γυναικὸς, ἦν ἔτι ἰδιωτεύων ἡγάγετο, μετὰ τῶν ἑσπερίων πέντε ταγματίων προσβάλλει τῷ Κρι-

audivit Amorium direptum hominumque infinitam caedem. positus autem castris ad Chalcei diversorium, qui in Melitene duxerat exercitum, nequaquam ad ipsum voluit accedere, praesertim cum in oppide Tzamando coactum haberet exercitum. quibus de causis dolore affectus, quod rebus succurrere et opitulari nequireret, quae ad exercitum pertinerent, recte compositis, quantum sibi licuit, et maxima parte in hiberna missa, ipse Byzantium contendit ad mensis Ianuarii finem. ubi quoddam tempus commoratus, cum civitatis statum pro viribus administrasset, honoribus ac muneribus senatores quosdam prosecutus, distributis annuís donis neque exspectatis paschalibus diebus ad Eriorum domum e regione urbis sitam navigavit. evenit enim nescio quid aliud, quod necessario ipsum ad profectionem cum exercitu provocavit. vir quidam Latinus, Crispinus nomine, ex Italia cum ad imperatorem accessisset, ad Orientis partes, ut ibi hiemaret, missus est. qui ratus se non eo honore affectum pro dignitate quem speraverat, ad rebellionem spectavit, statimque occurrentes sibi tributorum exactores et reliquos spoëbat ac diripit; Romanorum vero neminem interfecit, multique cum ipso praelio congressi victi sunt. sed in Armeniorum regione hibernans bestarches Samuel Aluisianus Bulgarus, imperatoris uxoris frater, quam privatus adhuc degens duxerat, cum quinque Occidentis legionibus re-

σπίνω ἔξ ἐφόδου κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἀνοστάσεως, τοῦ πάσχα φημί. συναισθήσεως δὲ γενομένης τοῖς Φράγγοις φεύγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ φόβος τούτων γίνεται πολλὸς καὶ ζυγρεία ἀμύθητος. ὁμοῦ δὴ οὖν φιλονεικῶντες αὐτοῖς διατεθεῖς πάντας D
 5 ἀγῆκε, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ τοὺς πληγέντας νοσοκομεῖσθαι παρέδωκεν. ἐν τῷ Δορυλαίῳ δὲ γενόμενος ὁ βυσιλεύς πρεσβείαν τοῦ Κρισπίνου ἰδέξαστο, ὁμολογίαν τε τῆς δουλώσεώς καὶ τὴν ἀπολογία τῆς ἀντιστασίας φέρουσαν, καὶ ἄπλῶς ἀμνηστίαν κακῶν τῶν παρ' αὐτοῦ πεπραγμένων εἴτε ἐκόντος εἴτε καὶ ἄκοντος. οἷς ὑπή-
 10 κουσε καὶ ὁ βυσιλεύς, καὶ πάντα ὅσα ἐξητήσαστο κατεπράξαστο, τὸ τοῦ ἀνδρὸς γενναῖον καὶ πρὸς τοὺς πολέμους περιδύξον καταιδύμενος· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς ἀποστασίας καιρῷ Τούρκων ἐντυχῶν πληθύϊ πολλῇ μεγάλας ἀνδραγαθίας ἐκ χειρὸς ἀπειργάσαστο. καὶ P 830
 προΐοντι τῷ βασιλεῖ δουλοπρεπῶς ἀπαντῆ, καὶ αὐθις ὡς εὖρους
 15 σπνείπετο, ὀλίγους τινὰς στρατιώτας ἐπαγόμενος· εἴασε γὰρ τοὺς ἄλλους ἐν τῷ τοῦ Μανροκύστρου πολισμίῳ, οὗ τὴν κατώσχεσιν ἐποίησαστο ἐν τῷ Ἀρμενιακῷ, ἐπὶ λόφου κειμένῳ ὑψηλοῦ. μετ' ὀλίγον δὲ ὑπονοηθεῖς ὠμόν τι διαπράξασθαι εἰς τὴν οὐκείαν φυλὴν
 20 καὶ ἄπληστον τὸ γένος τῶν Φράγγων, μᾶλλον δὲ καὶ ἀχίριστον, καὶ πολλοῖς πταίσμασι μεγάλως αἰτίας ἐπεγεῖρον καὶ τυραγᾶς καὶ ἀποστασίας, αἷς ἐντροφῆματι γάννυται) ἀπεπέμφθη τοῦ στρατο- B
 πέδου, μὴ καθαρῶς μὲν ἐλεγχθεῖς, ἀλλ' ἢ μύνον παρὰ Νεμίζου τινὸς ἐπισήμου κατηγορηθεῖς. οἱ δὲ ἐταῖροι τούτου ἐπὶ τῷ γεγο-

penite Crispinum invadit ipsa die resurrectionis, Pascha inquam. quod cum persensissent Franci, fugiunt Romani, ipsorumque sit multa caedes, ac vivi capiuntur numero infiniti. attamen omnes humane tractatos dimisit, immo vero vulneratos curari permisit. cum imperator ad Doryleum pervenisset, a Crispino legationem accepit, qua deditionem fatebatur, et de defectione se ipsum excusabat, et omnino malorum quae sive volens sive invitatus perpetrasset oblivionem petebat. quibus postulatis annuit imperator, et omnia quae ille petierat perfecit, viri nobilitatem et in bello gloriam veritus: etenim defectionis tempore, cum incidisset in maximam Turcorum manum, ingentia manu sua facinora ediderat, et progredienti imperatori instar servi obviam fit. subitoque ut amicus ac benevolus sequebatur, paucis secum quibusdam militibus adductis: alios enim in oppido Maurocastri reliquerat, quod occuparat in Armenia, in alto colle positum. sed paulo post, cum in suspicionem venisset, nescio quid crudele in propriam tribum perpetraturus, quod suae voluntati non obsequeretur (etenim perfidum et inexplebile Francorum genus est, immo etiam ingratum, et multis offensio-nibus magna crimina exsuscitat et perturbationes ac seditiones, quibus tanquam deliciis oblectatur), exercitus imperio abdicatus fuit, non sincere convictus, sed tantum a quodam Nemizzo illustri accusatus. soda-

νότι δεινοπαθήσαντες, ἄραντες ἐκ τοῦ φρουρίου, τὴν Μισοποταμίαν καταλαμβάνουσι καὶ πολλὰ κακὰ τοῖς ἐκεῖσε ἐργάσαντο. ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς μετὰ πλήθους ἦκεν εἰς Καισάρειαν, Τούρκων πλῆθος πολὺ μαθὼν τὴν χώραν λεηλατοῦν, ἀπέστειλε μέρος τι τῆς στρατιᾶς κατ' αὐτῶν. μηδὲν ἀνύσους, ἀλλὰ φεύγον ὑποδεί-
C ξάμενος, συντεταμένως τῆς πρόσω φορᾶς εἶχετο. μήπω δὲ μήτε τάφρου μήτε σκηνώσεως γενομένης, ἐφάνησαν οἱ πολέμιοι τὰ ἐφικνόμενα τῶν τόπων κατέχοντες καὶ τὰς λοφιάς. βοῆς δὲ γενομένης, μὴ ἐκδεδωκότος τοῦ βασιλέως ἐντὸν ἀναπαύσει, ἀλλὰ τὸ ἐνύλιον συλπίσαντος, προήεσαν κατὰ τύξιν αἱ φάλαγγες. **10** ἀρθεισῶν δὲ τῶν σημυαίων προέκοψαν μὲν τῶν ἐναντίων πολλοὶ προλαβόντων δὲ τῶν ταγματίων, ἐν μὲν τῶν Λυκαόνων λεγόμενον, ἕτερον δὲ τῶν ἐσπερίων ἀριθμῶν, καὶ τοῦ συνήθους θρασύτερον κατὰ τῶν ἐναντίων ἐλάσαντα πρὸς φυγὴν εὐθὺς ἀπιδεῖν κατηνάγκασαν. προβιβάζοντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν λοιπὴν στρατιάν, **15** καὶ τὸ λοιπὸν πλῆθος τῶν πολεμίων τοῖς φεύγουσι συνδιέφυγε. παριόντων δὲ τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ μισθοφορικοῦ τῶν Σκυθῶν,
D τῶν Οὐζων φημί, λόχος Τούρκικὸς οὐκ ὀλίγος τοῖς Ῥωμαίοις προσέπεσεν· οὗς δεξιάμενοι οἱ περιλειφθέντες εἰς φυλακὴν στρατιώται, πρὸ πάντων δ' οἱ Φράγγοι, καὶ ἀγχεμάχως συμπλακέν- **20** τες καὶ ἰκανῶς ἀνθαμιλληθέντες ἐτρέψαντο, μηδεὶς τῶν ἰσταμένων ταγματίων Ῥωμαϊκῶν τοῖς Φράγγοις μέχρι καὶ ἀπλῆς ὁρμῆς παραβοηθήσαντος. ἐν τούτῳ δ' ἐπέστρεψε καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς
 5 μηδὲν δ'?

les vero ipsius iniquo animo id passi ex oppido profecti in Mesopotamiam se recipiant, multaque damna ibi commorantibus intulere. ubi vero imperator cum exercitu ad Caesaream pervenit, cognovitque ingentem Turcorum manum regionem depraedari, quandam exercitus partem adversus ipsos misit; quam infecta re fugientem excipiens, continenti itinere ulterius progredi aggressus est. cum nondum neque vallum neque tabernaculum constructum esset, hostes apparuere, qui tutissima loca occupabant et tumulos. edito autem clamore cum imperator sese quieti minime deditisset, verum classicum cecinisset, processero ordine phalanges, sublatisque signis processero adversariorum plures. sed cum legiones occupassent, una Lycaonum tunc appellata, altera occidentalium copiarum solito audacior, adversus hostes irruere, eos ad fugam statim spectare coegerunt. et cum imperator reliquum exercitum ante produceret, reliquam quoque hostium multitudinem cum aliis fugientibus simul fugere compulit. accedentibus autem militibus et Scytharum mercenariis, Uzis inquam, haud exigua Turcorum cohors in Romanos invasit; quos excipientes relictis ad custodiam milites, et ante omnes Franci, cominusque congressi et abundo praeliati fuderunt, nulla ex Romanis legionibus, quas ibi positae erant, Francis vel simplici impetu opem ferente. interea quoque a persequendo redierat im-

διαώξεως πρὸς ἐσπίραν· περὶ δὲ ἡλὴν γὰρ συνέστη ὁ πόλεμος. τῇ
 θ' ἐπαύριον δημοσίᾳ καθίσους τοὺς ἐυλωκότους τῶν πολεμίων τῇ
 τελευταίᾳ ψήφῳ παρέδωκε, μηδενὸς τὸ παρῶπαν φεισάμενος,
 μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἡγεμόνος αὐτῶν, εἰ καὶ πολλῶν λύτρων ὄντιον
 5 ἕαυτὸν ποιήσασθαι ἐπηγγέλλετο. τριημερεύσας δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν P 831
 τῇ παρεμβολῇ, τῷ προτερήματι τοῖτῳ κύρον λαβίων, πολλοῖς
 ἄδειαν δέδωκε τῶν ἐναντίων ἀποφυγῆς, ὡς μηδὲ τῆς λείας ἀπο-
 σχέσθαι. καὶ ἀναστὰς ἐκεῖθεν κατόπιον αὐτῶν ἐβύδιζε. στρα-
 τοπεδυνσάμενος δὲ ὡς ἀπὸ διαστήματος ἡμερῶν δύο τῆς Μελιτη-
 10 νῆς, ἐβουλεύετο μοῖρᾶν τινα τοῦ στρατοῦ μερισάμενος ἀφεῖναι
 τοῖς ἐναντίοις ἐπιτέλισμα, αὐτὸς δὲ ἕμια παντὶ τῷ στρατῷ ὑπο-
 στρέψαι πρὸς τὰ βασιλεια. ἀγεννοῦς δὲ τῆς βουλῆς δοξάσης καὶ
 ἀσυμφόρου μεταθήμενος εὐθὺν τοῦ Εὐφράτου ἐβύδισεν· ἦσαν γὰρ
 παρὰ τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐσκηνωμένοι οἱ πολέμιοι, οἳ καὶ αὐτίκα
 15 πυθόμενοι τὴν τοῦ βασιλέως κατ' αὐτῶν κίνησιν ἀνεχώρησαν. B
 ὁ δὲ βασιλεὺς εὐθὺν Ῥωμανοπόλεως ἐλαύνων, κάκειθεν πρὸς τὸ
 Χλάτ διαγενέσθαι βουλόμενος, ἐν τινι τόπῳ κατασκηροῖ, καὶ τὸν
 Φιλάρητον (ἦν δὲ τοῦ τῶν Βραχυμίων γένους) στρατηγὸν ἀνα-
 δεικνύσι· διελὼν γὰρ διχῆ τὸν στρατὸν τὸ ἰσχυρότερον αὐτῷ ἐπι-
 20 δίδωσιν, ἀνδρὶ στρατηγικῆν μὲν ἀρχοῦντι περιωπήν, ἀισχροῦ δὲ
 βίον καὶ ἐπιρρήτου τυγχάνοντι, καὶ ἀισχίστως τὴν ἑαυτοῦ βιοτήν
 διανόοντι, καὶ μαχεσαμένῳ μὲν τοῖς Τούρκοις διαμύρωσ, ἐν τοῖς
 μεγίστοις δὲ κατυπολεμηθέντι καὶ διὰ τοῦτο καταφρονηθέντι, οὐ
 μὴν δ' ἀπεχομένῳ τούτου, ἀλλ' ἐπιτρέχοντι τῇ ἡγεμονίᾳ διὰ C

perator ad vesperam: nam crepusculo noctis conflatum fuerat praelium.
 postridie vero publice pro tribunali sedens captos hostes extrema sen-
 tentia damnavit, nemini prorsus parcens, ac ne ipsi quidem ipsorum
 duci, tametsi multo pretio se redempturum pollicebatur. triduum vero
 in castris moratus imperator, hoc prospere successu satiatas, pluribus
 hostibus aufugiendi liberam praeiuit occasionem, ita ut ne a praeda
 quidem sese abstinnerint. et inde profectus a tergo ipsorum incedebat,
 et bidui spatii a Melitene castris positae statuebat partem quandam
 exercitus divisam relinquere, ut esset hostibus propugnaculum. quod
 consilium cum minime generosum visum esset et inutile, mutata sen-
 tentia recta ad Euphratem contendit. ad cuius ripas tabernacula ho-
 stes posuerant, qui statim audito imperatoris contra se motu recesserunt.
 imperator autem recta ad Romanopolim contendens, et inde ad
 Chleat proficisci studens, quodam in loco castra ponit; et Philaretum
 (erat hic genere Brachamius) ducem cum summa potestate declarat:
 diviso enim bifariam exercitu fortiozem ipsi partem attribuit, homini
 militarem prudentiam gloriose profitenti, sed turpis ac dissolutae vitae,
 turpissimaeque vitam suam transigenti, qui cum Turcis varie pugna-
 rat, sed in maximi momenti rebus debellatus fuerat; et ideo contemptui
 habebatur; non tamen ab iis se continebat, sed imperium militare ob

φιλοκερδίας καὶ φιλοξενίας ὑπόθεσιν. τῶν δὲ βορειοτέρων με-
 ρῶν ὁ βυσιλεύς ἐπελάβετο δι' εὐρεσιν χιόνος καὶ ὑδάτων ψυχρῶν·
 ἀκρατῶς γὰρ εἶχε τούτων, τὸ σῶμα κατὰ πολὺ διαθερμαινόμενος.
 διελθὼν δὲ διὰ τραχειῶν καὶ δυσβίτων τόπων εἰς τινα τόπον
 λεγόμενον Ἀνθίας κατήνησε· ποηφόρος δὲ ὁ τόπος καὶ σιτοφό- 5
 ρος, καὶ ψυχαγωγία οὐ μικρὰ τοῖς ἐν τούτῳ καταίρουσι, καὶ
 ὅλον ἡμφαλὸς ἐκείνης τῆς γῆς. ἐκειθεν δὲ τὸν Ταῦρον τὸ ὄρος,
 τὸν ἐπιχωρίως καλούμενον Μούνζαρον, ὑπερβὰς εἰς τὴν Κελτῆ-
 νῆν λεγομένην χώραν κατήνησε, τὸ δεύτερον διαβὰς τὸν Εὐ-
 D φράτην ποταμὸν παραρρέοντα καὶ διαιροῦντα τὸ τε ὄρος καὶ τὴν 10
 Κελτῆν ὡσπερ μεθόριον. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Φιλαρέτου κατα-
 λειφθέντες στρατιῶται, ἕξ ἐπιφανείας τῶν ἐναντίων ποίας πλη-
 σθέντες καὶ τὰς ψυχὰς κατασεισθέντες, κατόπιον τοῦ βασιλέως
 ἐβύδιζον, τοὺς τόπους ἀφέντες ὦν τὴν φυλακὴν ἐπετράκησαν,
 ἕως εἰς τοὺς εἰρημένους Ἀνθίας κατήνησαν. κἀνταῦθα δὲ τῶν 15
 πολεμίων φανέντων ἕξ οὐραγίας αἰσχυρῶς τὴν φυγὴν καὶ πρὸ τοῦ
 ἀγωνίσματος ἔλλοντο, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἰς τὴν Κελτῆν
 κατέλαβον ἐκ ποδός. τῆς δὲ γε τούτων ἄποσκευῆς οἱ ἐναντίοι γε-
 γύνασι κύριοι. ταῦθ' οὕτως ἀγγελθέντα πολλὴν ἐνέηκε τῷ βασιλεῖ
 τὸν ἐναγώνιον θόρυβον, ἐπὶ τε τῇ τῶν οἰκείων ἦτη καὶ τῇ τῶν 20
 P 832 ἐναντίων νίκη οὐ φορητῶς σκυθροπύουσι. καὶ εἰ μὴ ἡ τοῦ βα-
 σιλέως φήμη αὐτοὺς περιδεῖς κατειργάζετο καὶ τὴν ὕμνην αὐτῶν
 ποσῶς διεκάλυεν, οὐδὲν ἦν τὸ κωλύον σύμψασαν αὐτοὺς τὴν γῆν

avaritiam et peregrinae militiae stipendia exspectabat. imperator vero ad partes magis Boreae subiectas accessit, ut ibi nives et aquam frigidam, a quibus, quod esset corpore admodum calidus, sibi temperare nequibat, inveniret. progressusque per aspera quaedam et difficilia loca ad locum quendam Anthias nomine pervenit, herbarum et tritici fertilitate praestantem, quique haud mediocrem suppeditaret ibi commorantibus oblectationem, quippe cum illius terrae umbilicus esset. inde Taurum montem, indigenarum lingua Munzarum appellatum, transgressus in regionem nomine Celzenem se contulit, iterum transiisse Euphrate fluvio praeterfluente ac dividente, tanquam confinio, montem ipsum et Celzenem. milites vero cum Philareto relictis ob adventum hostium terrore completi animoque perculti pone imperatorem locis relictis sequebantur, quorum ipsis custodia fuerat commissa, quoad ad ea loca quae diximus Anthias vocari pervenerunt; ubi cum hostes quoque a tergo apparuissent, turpi se fugae vel ante certamen commiserunt, et ad imperatorem in Celzenem se e vestigio contulere. ipsorumque impedimentis potiti sunt adversarii. haec ita renuntiata admodum perturbarunt imperatorem, qui tum suorum cladem tum hostium victoriam haud aequo ferebat animo; quos nisi imperatoris ipsius fama terrore complisset ipsorumque impetum aliqua ex parte compressisset, nihil ob-

καίην καταληθασθαι και εξολοθρευσαι. οπισθορμητοι δε γενόμενοι εὐθὺς τοῦ θέματος τῶν Καππαδοκῶν κατὰ τὸ εἰθισμένον ἀκρατῶς ἤλανον, καταλητίζομενοι μὲν τὸ προστυχὸν ἐξ ἐφόδου, ἐφορμῶντες δὲ πανστρατιᾷ κατὰ τῆς τοῦ Ἰκονίου πολιτείας· ἦν Ἐ γὰρ πλήθει τε ἀνδρῶν καὶ οἰκιῶν καὶ τῶν ἄλλων χρηστῶν καὶ ἰηλωτῶν διαφέρουσα. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν Κελτικῆνῆ τοὺς ἀποφυγόντας σποράδην ὑποδεξάμενος, ὡς ἂν μὴ ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων ἐξ ἐρημίας ἀπόλωνται, κατόπιν τῶν ἐναντίων ὑποστρέφων ἐγένετο. B καὶ κρίσιν δὲ μεταξὺ τοῦ τε ἡγεμόνος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κυδίσιας 10 οὐδενὶ μέρει τὴν νικῶσαν ἀπέδοτο, διαγνωσθέντος τούτου μόνου ἀκριβῶς, ὅτι πλὴν τοῦ βασιλέως οὐδὲν ἐστὶ τὸ συνιστῶν τοῖς Ῥωμαίοις τὸν πόλεμον διὰ τε τὸ προκατειργάσθαι τὸ πλεῖον τοῦ στρατοῦ, καὶ διὰ τὸ τοὺς ἡγεμόνας ἐθέλειν καὶ ἐπὶ μικραῖς καὶ ταῖς τυχοῦσαις ἐτυχλαῖς ἑαυτοῖς καὶ συγγενεῖσι μνῆσθαι τὰ μέγισ- 15 στα τῶν ἀξιομάτων καὶ φιλοτιμιῶν, δι' ἣ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπροθύμους εἶναι πρὸς τὸ γενναῖον τι καὶ ἀνδρικὸν διαπράξασθαι· ὁ παρόντος τοῦ βασιλέως οὐκ ἂν ἔχοι χώραν γενέσθαι, αὐτοῦ δι' ἑαυτοῦ ἐπιστατοῦντος τοῖς γινομένοις, καὶ πάντα καθορῶντος ὁσημέραι, καὶ τοὺς πονοῦντας ἀναλόγως ἀμειβομένου τῶν κυμᾶ- C 20 των. ὁ δὲ βασιλεὺς διὰ τε Κολωνίας καὶ τῶν Ἀρμενιακῶν θεμάτων μέχρι Σεβαστείας σὺν τῷ στρατεύματι διελήλυθεν. ἐκίσει δὲ μαθὼν ὡς οἱ Τυρκοὶ ἐπὶ Πισιδίαν καὶ Λυκαονίαν ἐλαύνοντες ὡς εἰς σκοπὸν ἀποτείνουσι τὸ Ἰκόνιον, ὤρμησε καὶ αὐτὸς κατ' οὐρανὸν αὐτῶν ἐλαύνειν μέχρι τῆς λεγομένης Ἡρακλέους κωμοπόλεως, ἐν

stitisset quominus universam terram illam depopulati funditus evertissent, recedentes igitur recta in regionem Cappadocum solito more vehementer contendebant, ex itinere in quaecunq; inciderant praedantes, et cum omni exercitu in Iconii rem publicam invadentes, quae et virorum multitudine et domorum atque aliarum rerum, quae usui sunt, copia praestabat. imperator autem in Celzene, cum eos qui dissipati fugerant excepisset, ne ab Armeniis, quod deserti essent, perirent, pone hostes redibat. cumque iudicium inter ducem et milites constituisset, nulli parti litem adiudicavit, cum hoc solum exploratum haberet, excepto imperatore nihil esse aliud quod Romanis conflare bellum possit, quod maxima pars exercitus ante defatigata sit, et quod duces velint vel ob exiguos prosperos successus sibi et suis honores et praemia spondere, tum etiam quod alii minus alacres ad strenua et virilia facinora patranda reddantur; quod quidem praesente imperatore fieri nequit, cum ipse rebus praesens omniaque quotidie conspiciens laborantes pro rata laborum parte remuneraretur. imperator autem per coloniam et Armeniorum regionem usque ad Sebastem cum exercitu profectus est; ubi cum cognovisset Turcos ad Pisidiam et Lycaoniam adventare eo consilio ut Iconium peterent, ipse quoque extremum agmen eorum insecutus usque ad Herculis Comopolim, ita dictam, pervenit.

ἦ καὶ μαθὼν ἤδη καταστρεψαμένους αὐτοὺς τὸ Ἰκόνιον ἀπῆραι,
 δεδιότις τὴν αὐτοῦ ἐπιθώξιν, ἀπόμοιραν μὲν τινα τῶν τμημάτων
 ἐπὶ Κιλικίαν ἐξέπεμψεν ἐνωθησομένην Κατατοῦρην τῇ τῆς Ἀντιο-
 χείας δουκί, ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ πολλὰ ἐπιδειξιμένῳ τὰ τῆς ἀρετῆς
 προτερήματα πρότερον, δεξιμένῳ τε εἰς Μόψου ἐστίαν ἀπαντῆ- 5
 D σαι τὸ τάχος (ἐκείσε γὰρ προσεδοκῶντο οἱ Τοῦρκοι διελθεῖν)
 κἀκεῖ προσμένειν αὐτοὺς καὶ παντὶ τρόπῳ λυμῆσθαι. διελθόν-
 τες τοῖνον διὰ τῶν τῆς Σελευκείας ὁρέων εἰς τὴν τῆς Ταρσοῦ πε-
 διάδου κατηκοντισθησαν, ἔνθα παρὰ τῶν Ἀρμενίων συγκουστῆ-
 τες πῦσαν σχεδὸν τὴν λειαν ἀπέβαλον. οἱ δὲ πολέμοι μιθόντες 10
 τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐν Μόψου ἐστία παρεμβολήν, μηδὲ μικρὸν
 χρονίσαντες, διαναπαύσαντες δὲ ἑαυτοὺς ἐν τῇ Βαλτολιβύδι ὡς
 ἐνόη, ἄρχοντο διὰ τῆς νικτὸς, ὑπερβάντες τε τὸ Σαρβυδικὸν ὄρος
 καὶ εἰς τὰ τοῦ Χάλεπ σὺν σπουδῇ ἐπελάσαντες ὄρια, καὶ τὸν κίν-
 P 833 δνον μόλις ὑπαλύξαντες. ἀνία δὲ κατέσχε τὸν βουσιλέα ἀπρυκτη- 15
 σάντων τῶν ἐν Μόψου ἐστία· καταστὰς γὰρ καὶ αὐτὸς εὐθὺς τῆς
 ἐν Σελευκείᾳ Κλαυδιουπόλεως, ἐπεὶ περὶ τῆς τοῦτων ἡμεμαθήκει
 φυγῆς, ἀπογνοὺς ὀπισθόρμητος γέγονεν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον, ἐπει-
 γόμενος ὡς ἤδη λοιπὸν καὶ τοῦ μετοπίωρου ἐπιστάντος, καταλειπὸν
 ἕτερον λαὸν ὀπισθεν διὰ τὸ καὶ ἑτέρους Τοῦρκους καταληξέσθαι 20
 τὴν Ῥωμαϊκὴν γῆν, κατὰ πατρίδας καὶ μοίρας διαιρουμένους καὶ
 κατατρέχοντας λωποδυντῶν τρόπον καὶ κλεπτῶν, καὶ τὸ προστυχόν
 ἄπαν ἀφανίζοντας καὶ ληξίζοντας. δι' αὐτὴν καὶ δυσχερῆς ἦν ἡ τοῦ-

13 τσ] δὲ P

ubi cum didicisset ipsos everso Iconio proficisci, veritos ne se ille persequeretur, partem quamdam legionum in Ciliciam misit, quae cum Caturio Antiochiae duce coniungeretur, viro generoso, quique virtutis prius multa documenta dederat, ut ea accepta primo quoque tempore ad Mopsuestiam occurreret, quo Turci adventuri existimabantur, ibique eos exspectans omnibus modis offenderet. praetereuntes igitur per Seleucia montes ad Tarsi planitiem iaculis confecti sunt; ubi ab Armeniis comprehensi omnem fere praedam amisere. at hostes cognitis Romanorum castris ad Mopsuestiam ne parum quidem commorati, cum se ipsos in Baltolibade pro viribus refecissent, noctu abierunt, et superato Sarbadico monte ad fines Chalep summo studio vix evitato periculo concessere. molestia afficiebatur imperator, quod ii qui Mopsuestiae erant otiosi degerent. cumque recta Claudiopolim in Seleuciam profectus ibi de ipsorum fuga didicisset, desperatis rebus reversus est Byzantium, adhibita celeritate, quod iam autumnus appeteret, relicto altero exercitu, eo quod alii quoque Turci per tribus et curias divisam Romanorum terram excursionibus depopularentur latronum ac praedonum more, omniaque in quaecumque inciderent demolirentur; quibus de

των κώλυσις, πάσαις ταῖς ὁδοῖς ἐφεδρευόντων, τῶν στρατευμά-
των αὐτῶν καθ' αὐτὰ μειοιωμένων, μὴ δυναμένων ἀντιστῆναι **B**
αὐτοῖς, τοῦ δὲ βασιλέως αὐθις μὴ οὔου τε ὄντος μερῖξασθαι,
ἀλλ' ἐνὶ παρόντος τόπω. εἰσιόντος δὲ αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλίδι,
5 ἐπ' οἶκον καὶ τὸ λοιπὸν στράτευμα γέγονεν, ἰνδικτιῶνος ὀγδόῃς
ἐνισταμένης τοῦ ,σροῆ' ἔτους, ὅτε καὶ τὸ μέγιστον ἱερὸν ἐπιρπο-
λήθη τῶν Βλαχερινῶν ἕως ἐδάφους. ἐπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ὑποφαίνεσθαι
ἤρξατο, ἐσκέπαστο πυρεῖναι τῇ βασιλίδι ὁ βασιλεύς. προκρίνας
δὲ Μανουῆλ πρωτοπρόεδρον τὸν Κομνηνόν, καὶ τοῦτον τιμήσους
10 τῷ τοῦ κουροπαλάτου ἀξιώματι, στρατηγὸν καὶ ἀρχηγὸν τοῦ
στρατεύματος ἀποδείκνυσι. τὸ δ' ἐντεῦθεν τὰ προσάντη καὶ
δυσχερῆ καὶ λυπηρὰ τῇ βασιλείᾳ Ῥωμαίων προσεκύρησεν. ἔξωδὸν
σὺν ὁ προβεβλημένος εἰς τοῦτο, εἰ καὶ νέος τὴν ἡλικίαν ἐτόγγυεν, **C**
ἀλλὰ γε πεπλατυμένον οὐδὲν ἢ μειρικιῶδες ἐνεργῶν κατεγίνετο,
15 πολὺν δὲ τῶν εἰκότιων λόγον ποιούμενος· τὰς γὰρ δυνάμεις συνη-
θροικῶς πασιρρωμος τῇ Καισαρείᾳ ἐπεδήμησεν, οὐ τῆς εὐνορίας
μόνον ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατοῦ φροντίζων προσσηκόντως, καὶ τοὺς
ἀδικουῦντας τῶν στρατιωτῶν ἐπίσειων προστίμοις κατάγγων. πο-
λέμοις δὲ τισὶν ἐντυχὼν νικητὴς κατεγένη, καὶ τὴν περὶ αὐτοῦ
20 ἐδόξαν ἤδη πλατύνειν διηγωνίζετο. πυνθανόμενος δὲ ταυτὶ ὁ
κρατῶν ἐθθυμῆν μὲν ἐρύκει, κρύψας ἐν ἑαυτῷ τὸν φθόνον· ὅμως **D**
δ' οὖν ἵνα τὴν τῆς Ἱερουσόλειος τύχη λύσῃ πολιορκίαν καὶ τὴν
σιτοδείαν παρμυθῆσεται, μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ἀποτεμνόμενος

causis difficulter prohiberi poterant, si quidem omnibus viis insidiaban-
tur, et exercitus ipsorum per se soli relictis non poterant resistere.
imperatoris vero exercitus dividi nequibat, sed uni loco tantum inter-
erat, cum vero regiam urbem ipse ingressus esset, reliquus quoque
exercitus domum se recepit, indictione octava, anno 6578, quando etiam
maximum Blachernarum templum incensum est usque ad solum, ubi
vero ver appetiit, decrevit imperator ad regiam urbem accedere, dele-
ctumque Manuelem primum praefectum Comnenum, et eo honore deco-
ratum ut curpalates esset, ducem et principem totius exercitus decla-
rat. quae deinceps consequuntur, molesta ac difficilia et laboriosa Ro-
manorum imperio accidere. egressus igitur is qui ad hoc munus dele-
ctus fuerat, etiam in aetate iuvenis esset, attamen nullum facinus in quo
erraverit aut quod juvenili aetate condonaretur patravit, immo multa
habita eorum quae decerent ratione coactis copiis totis viribus ad Ca-
saream profectus est, non acquitatem tantum sed etiam populum curans
decenter, et peccantes milites debitis afficiens poenis; cumque in quae-
dam praelia incidisset, victor evasit, iamque suam gloriam dilatato
contendebat. quae cum audiret imperator, laetari quidem videbatur,
sed invidiam dissimulabat. attamen ut Hierapolis obsidionem cito sol-
veret et commeatus inopiae succurreret, non minimam exercitus partem

τοῦ στρατοῦ κατὰ Συρίαν ἀπελθεῖν διωρίσατο, καὶ τοῦτον τὸν
 τρόπον τῆς ἐκ τούτων ἰσχύος τὸν στρατηγὸν διεστέρησεν. εἰς δὲ
 Σεβίαστειαν παραγενομένου μετὰ τῶν ὑπολειμμένων δυνάμεων
 καὶ περὶ τὸ ἄστυ στρατοπεδεύσαντος, ἐπῆλθέ τις πληθὺς Τουρ-
 κικῆ. ἐξῆι γοῦν κατ' αὐτῶν ὁ κουροπαλάτης. φαντασίαν δὲ 5
 φυγῆς παρεσχημένων τῶν πολεμίων ἐκ συνθήματος, ἐπεὶ διασε-
 δασθέντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐδίωκον, ἐπιστροφὴν αἰφνίδιον ποιησάμε-
 νοι πάλιντροπον τὴν νικην εἰργάσαντο· διὸ καὶ πολλοὶ μὲν εἰώ-
 P 834 σαν, πλείους δὲ καὶ μαχαίρας ἔργον γέγονασι. συναλλοκεται δὲ
 καὶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις ὁ κουροπαλάτης, καὶ τῆς παρεμβολῆς ἀπό- 10
 σης παράστασις καὶ ἄρπαγὴ καὶ διασχύλευσις γέγονε. καὶ εἰ μὴ
 τὸ ἄστυ πλησίον ὄν τοὺς πλείους διέσωσεν, ἐκινδύνευσεν ἂν πα-
 στρατιᾷ ἢ τῶν Ῥωμαίων ἡλικία, ὅση πρὸς τὴν ἐνταῦθα ἐστρα-
 τείαν συνέδραμε. τῆς φήμης δὲ καταλαβούσης τὸν βασιλέα
 πολλή τις ἀνία κατέσχευεν αὐτόν. μήπω δὲ σχεδὸν ταύτης ἤκου- 15
 σμένης ἑτέρα ἐπῆλθεν ἕξτέρα καὶ τομωτέρα φήμη πολλῶ, τοὺς
 Τούρκους ἀπαγγέλλουσα τὴν ἐν Χάναις πολιτείαν καὶ αὐτὸν τὸν
 περιβόητον ἐν Θαύμασι καὶ ἀναθήμασι τοῦ ἀρχιστρατήγου ναὸν
 B καταλαβεῖν ἐν μαχαίρα, καὶ φόνου μὲν ἅπαντα τὰ ἐκεῖσε πλη-
 ρῶσαι καὶ λύθρου, πολλὰς δὲ ὕβρεις τῷ ἱερῷ ἐμπαροινισθῆναι, 20
 ἱππῶνα τὸν πάνσεπτον ἐργασαμένους ναόν, καὶ τὸ δὴ σχελιώτε-
 ρον, μηδὲ τὰς τοῦ χάσματος σήραγγας, ἐν ᾧ περὶ οἱ παραρρέοντες
 ποταμοὶ ἐκεῖσε χωνευόμενοι διὰ τῆς τοῦ ἀρχιστρατήγου παλαιᾶς
 ἐπιδημίας καὶ θεοσημίας ὡς διὰ πρᾶνοῦς ἀστατοῦν τὸ ρεῦμα καὶ

in Syriam iussit abire. hac ratione ducem ea potentia quae inde pro-
 ficiscabatur defraudavit; qui cum profectus esset cum relictis sibi ce-
 ptilis et ad urbem castra locasset, quaedam Turcorum manus, adversus
 quos egressus fuerat curopalates, accessit, cumque fugae ex composito
 speciem praebuissent hostes, ubi dissipati Romani eos persequerantur,
 repente conversi sibi victoriam compararunt, et ideo multis captis
 plures quoque gladio confecti sunt. et cum aliis captus est et curopa-
 lates, et castra omnia expugnata capta ac direpta. ac nisi propinqua
 urbs plures servasset, funditus interiisset omnis Romana actas, quae
 ad hoc bellum concurrerat. haec fama cum pervenisset ad imperatorem,
 ingenti eum dolore affecit; qua vix audita, altera quoque velocior et
 multo magis penetrans perlatas est, quae nuntiaret Turcos rem publicam
 Chonensem et ipsum celeberrimum inter miracula et dona principis mi-
 litiae templum armis occupasse, atque omnia illic caede et cruore com-
 pleta, multasque contumelias a debauchantibus templo illatas, ipsumque
 maxime venerandum templum equorum stabulum effectum, et quod in-
 dignissimum erat, neque hiatus cloacas, ubi praeterfluentes fluvii eo
 derivati per principis exercitus antiquam adventum et divinum miracu-
 lum, tanquam per praecoeps fluxum habent eiusmodi qui consistere ne-

5 *ἀλλ' ἐδδρομοῦν ἔχουσι, τοὺς καταπεφευγότες διατηρῆσαι καὶ
 ὑπαλύξαι τὸν κίνδυνον ἰσχυροῖσι, ἀλλ' ὑπερ οὐ γέγονέ ποτε, πλημ-
 μωρῆσαι τὸ ὕδωρ καὶ αἶον ἀναρροιβδῆσαι καὶ ἀνεροβῆσθαι καὶ
 πάντας ἄρδην τοὺς καταπεφευγότες κατακλύσαι καὶ διὰ ξηραῖς
 5 ὑποβρυχίους ποιῆσασθαι. ταῦτα τοιγαροῦν ἐπιδηγηθέντα πολ- C
 λὴν ἐνῆκαν τὴν ἀθυμίαν ἡμῖν, λογιζομένοις θεοσημίαν εἶναι τὸ
 γεγονός καὶ μῆνιν καὶ χόλον θεοῦ, ὡς μὴ μόνον τῶν πολεμιῶν
 ἀλλὰ τῶν στοιχείων ἀντιμαχομένων ἡμῖν. πρότερον γὰρ ἢ
 τοσαύτη τῶν ἐθνῶν ὀρμηὴ καὶ ἔπαρσις καὶ τῶν ὑπὸ Ῥωμαίους
 10 τελοῦντων κατακοπή ὀργὴ μὲν τοῦ θεοῦ, κατὰ τῶν αἰρετικῶν δέ,
 οἱ τὴν Ἰβηρίαν καὶ Μεσοποταμίαν μέχρι Ἀνκαδοῦ καὶ Μελιτη-
 τῆς καὶ τὴν παρακειμένην οἰκοῦσιν Ἀρμενίαν, καὶ οἱ τὴν Ἰουδαί-
 κην τοῦ Νεστορίου καὶ τῶν Ἀλεξάνων θρησκέουσιν αἵρεσιν· καὶ
 γὰρ πλήθονσιν αἶδε αἱ χώραι τῆς τοιαύτης κακοδοξίας. ἐπὶ δὲ
 15 καὶ τῶν ὀρθοδόξων ἦψατο τὸ δεινόν, ἐν ἀμηγάνοις ἦσαν πάντες
 οἱ τὰ Ῥωμαίων θρησκέοντες, πεπληρωσθαι καὶ τὸ αὐτῶν μέτρον D
 οἶα καὶ τὸ τῶν Ἀμορραίων λογιζόμενοι, καὶ πιστεύοντες τηρικουῖα
 ὡς ἔρα οὐ μόνον πίστις ἀπαιτεῖται θρηθ' ἀλλὰ καὶ βίος τῇ πίστει
 ἀνθωπιόμενος. διὸ καὶ ἀμφότεροι, ὃ τε περὶ τὴν πίστιν σφιλ-
 20 λόμενος δηλαδὴ καὶ ὃ περὶ τὸν βίον ὑποσκάζων καὶ χωλεύων, ἐν
 ἴσῃ τιμωρίᾳ καθίστανται· ὃ γὰρ ποιήσας καὶ διδάξας ἐπυινεῖται
 καὶ μακαρίζεται. ταῦτα ἐνωτισάμενος ὁ βυσιλεὺς προθυμίαν μὲν
 εἶχεν ὥστε ἀντίκα ἐξορμηῆσαι καὶ τῇ ἑαυτοῦ χώρᾳ βοηθῆσαι,*

quit, quique admodum celeriter currit, non potuisset eos qui illuc con-
 fugerant servare evitato periculo: immo, quod nunquam ante acciderat,
 ita abundasse aquam, et veluti absorptis fluminibus omnes penitus qui
 eo confugerant diluvio et inundatione oppressisse et sub terra demer-
 sisse. haec igitur ad alia nuntiata ingentem nobis animi dolorem et
 cruciatum attulere, reputantibus quod acciderat esse divinum portentum
 et iram atque indignationem dei, cum non hostes modo sed ipsa quo-
 que elementa nobis repugnarent. prius enim tot nationum concursus et
 concitatio, et eorum qui sub Romanis debebant defectio, ira divina
 quidem evenere, sed contra haereticos, qui Iberiam et Mesopotamiam
 usque ad Licandum et Melitenem et finitimam incolunt Armeniam, Iudai-
 camque Nestorii et Acephalorum colunt haeresim. etenim plenae spat
 haec regiones huiusmodi pravae opinionis. sed ubi orthodoxos quoque
 invasit calamitas, omnes qui Romanorum cultui addicti essent quo se
 verterent nesciebant, reputantes et ipsorum mensuram perinde atque
 olim Amorraeorum impletam esse, et tunc credentes non tantum rectam
 fidem requiri sed et vitam fidei respondentem; quare utriusque, et in fide
 videlicet errantes et in vita offendentes atque claudicantes, pari suppli-
 cio affecti sunt; qui enim fecit et docuit, hic beatus censetur. his au-
 ditis imperator summo studio et animi alacritate quamprimum egredi et

ἀπειρογέτο δὲ τοῖς τε συμβούλοις καὶ τῇ ἀγνοίᾳ τοῦ πλήθους τῶν ἐναντίων. ἦσαν δὲ ὁ τε Παλαιολόγος Νικηφόρος ὁ ὑπέρτιμος, P 835 καὶ τῶν φιλοσόφων ὑπάτος Κωνσταντῖνος ὁ Ψελλός, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ὁ Καῖσαρ ὁ τοῦ προβεβασιλευκτός σύναμιος· οἳ ὅσον μὲν ἐπ' αὐτοῖς, οὐδὲ ζῆν ἤροῦντο αὐτόν (βαρὺς γὰρ ἦν αὐτοῖς καὶ 5 βλεπόμενος λίαν αὐτῷ ἀπεχθανομένοις ὡς ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ θυμοειδεῖ, καὶ τοὺς ἐφείδρους τῆς βασιλείας ἔχοντι, τοὺς παῖδας φημι τοῦ Δουκός), ὁμοῦ δ' οὐκ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἠδοῦντο συμβουλευέν αὐτῷ τὰ ἀσύμφορα. μεθ' ἡμέρας δὲ τινὰς ἦλθε καὶ ὁ κουροπυλάτης Μανουήλ, ἐπιγόμενος μεθ' ἑαυτοῦ τὸν κατα- 10 σχόντα αὐτὸν Τούρκον οὐκ ἄκοντα, ἀλλ' ἐκόντα τὴν ὑπὸ τὸν βασιλέα δουλείαν αἰρετισιάμενον. δυσμενῶς δ' ἔχοντος τοῦ σουλτάνου πρὸς αὐτὸν διὰ τινὰ συμβάντα αἰτιώματα, στρατιῶν κατ' B αὐτοῦ μετὰ τινος στρατιάρχου ἐξαπέστειλε, παντὶ τρόπῳ ἔλειν αὐτὸν μηχανώμενος, οὗ τῷ φόβῳ κατασεισθεὶς τῷ βασιλεῖ κατα- 15 πέφενγε; καὶ πρόεδρος παρωντίκα τετίμηται. ἦν δὲ τὸ μὲν φαινόμενον νέος, πνυγμαῖος δὲ σχεδὸν τὴν ἡλικίαν, καὶ τὴν ὕψιν Σκίθης καὶ ἄχαρις. διεῖπε δὲ αὐτὸν ὁ βασιλεύς, συμβαλέσθαι αὐτῷ κατὰ τῶν Τούρκων ἐλλήνων, καὶ τῇ προκειμένῃ στρατιῷ. κατά- 20 λογον δὲ τῶν στρατιωτῶν ποιησάμενος, ἄρτι τοῦ ἔαρος ἑπαροί- γοντος διαπεραιωθεὶς εἰς τὰ τῶν Ἑρῶν παλάτια κατέγεται περὶ αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ὀρθοδοξίας, τῇ πρὸ αὐτῆς ἡμέρᾳ τὴν ἐτησίαν χώραν τῷ τε στρατιῷ καὶ τῇ συγκλήτῳ διανεμιμύμενος, οὗ

23 Is. δωρεὰν αὐτὸν ῥόγαν margo P

suae regioni opem ferre cupiebat. sed a consiliariis et ignoratione multitudinis hostium prohibebatur. hi erant Nicephorus Palaeologus, vir honestissimo loco natus, et philosophorum princeps Constantinus Psellus, atque in primis Caesar illius qui antea imperaverat cognatus, qui quantum in ipsis erat, ne vivere quidem eum cupiebant, quod sibi gravis esset, et valde eum oderant ut virum generosum ac fortem, quique regni adsores haberet ducis filios; attamen aperte verebantur ipsi inutilia consulere. aliquot post diebus venit item Manuel curopalates, secum adducens Turcum illum a quo detentus fuerat, non invitam, sed sponte se in servitutem imperatoris dedicantem. nam cum Sultanus erga ipsum inimico animo esset ob quasdam causas, exercitum adversus eum cum quodam duce miserat, id moliens ut eum quovis modo caperet; cuius metu ille commotus ad imperatorem confugit. statimque eo honore affectus est ut praeses esset. erat autem specie iuvenis, statura vero fere pygmaeus et facie Scythia et ingratus. deligit autem ipsum imperator, sperans fore ut cum Turcis et adversario exercitu ille pugnaret. habitoque delectu militum, appetente vere traiciens exercitum ad Kriorum palatia perducitur ipsa die orthodoxiae, cum pridie exercitui et senatai largitionem annuam fecisset, non eam totam auro, sed

διὰ χρυσίου πύσαν, ἀλλὰ τὸ ἐνδέον σηρικῶς ὑφάσμασιν ἀναπλη- C
 ρωσάμενος. διωπεριουμένον δ' αὐτοῦ περιστερά τις οὐ πύνη
 λευκή, πρὸς τὸ μέλαν δὲ πλεῖστον αὐτῆς ὑποβαίνουσα, ποθὲν
 ἐπιταμένη τὴν φέρουσα τὸν βασιλέα τριήρη περιποῦτο, ἕως εἰς
 5 αὐτὸν ἐκείνον καθέσθαι χερσὶ ταῖς αὐτοῦ προσερρῆ. κακείνος
 ταύτην τῇ βασιλίδι ἀνέπεμψεν ἐν τοῖς ἀνακτόροις παρὰ τὸ εἰωθὸς
 ἀπομεινάση διὰ τινος θρόνους γυναικείας καὶ ἀκκισμούς. ἔδοξεν
 οὖν ἡ περὶ τὴν σύμβολον οὐ χρηστῆς ἀποβύσεως αὐτῷ τε τῷ
 λαβύντι καὶ πρὸς ἣν ἔσταλτο. ἀλλ' ἐκείνη περιτεῶς σχοῦσα τῆς
 10 θρόνους, μεταμειληθεῖσα πρὸς τὸν βασιλέα ἀφίκετο, τὸν συν-
 τακτῆριον ἀποδώσουσα καὶ αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἐκστρατεῖαν προπέμ-
 ψουσα. ἐκείθεν οὖν ἀπύρας ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐν Νευκώμου οὐδὲ D
 ἐν ὑπατίας χωρίοις τισὶ βασιλικῶς προσωρμίσατο, ἀλλ' ἐν Ἐλε-
 νουπόλει, ἣν οἱ ἐγγύρωιοι ἀγροικικώτερον κικλήσκουσιν Ἐλερινού-
 15 πολιν· ὃ καὶ αὐτὸ οἰωνὸς οὐ χρηστὸς ἔδοξε. συνέβη δὲ καὶ τι
 ἕτερον· τὸ γὰρ συνέχον τὴν βασιλικὴν σκητὴν μέγιστον ξύλον
 κατεαγὲν πεσεῖν αὐτὴν αἰφνηδὸν παρεσκευάσεν. ὅμως δ' οὖν
 οὐδὲ πρὸς ἐν τούτων ἡ τῶν ἀνθρώπων ἀβελτηρία καὶ ὡς οἶον εἰ-
 πεῖν καχεξία καὶ τὸ ἐν τῇ δοκούσῃ πίστει ἄπιστον καὶ ἀσύμβλητον
 20 διαβλέψαι ἠθέλησε, τοῦ χρεῶν ἐμποδίζοντος πανταχοῦ, καὶ μηδ'
 αὐτῷ παρεγομένου συνάσθαι πρὸς ὃν ἀποσκήπτειν ἐμελλον.
 προῆει τοίνυν ὁ βασιλεὺς, καὶ τῆς ἐψῶας προσωτέρω προήρχετο, P 836
 ἕως τῇ τῶν ἀνατολικῶν ἐπιρχία προσέβαλε, φειδωλῆ παρὰ τὸ

quod deesset, sericis velis supplevit. cum vero ipse traiceret, columba
 quaedam non admodum alba sed maxima ex parte nigra alicunde volans,
 circum triremem quae vehebat imperatorem, volitabat quoad ad ipsum
 illum deveniens in eius manus defluxit; quam ille imperatrici misit in
 palatium praeter morem commoranti ob quasdam muliebres delicias et
 simulationes. et visa est igitur columba symbolum haud boni eventus
 tum ipsi qui ceperat, tum illi ad quam missa fuit. verum Augusta cum
 praeter modum se deliciis satiasset, tandem poenitentia ducta ad impe-
 ratorem venit, ut precibus adhibitis eam ad exercitum educendum prae-
 mitteret. illinc igitur profectus imperator non Neocomi neque in locis
 quibusdam regis classem in statione habuit, sed Kleinopoli, quam indi-
 genae rusticae Kleinopolim appellant, quod ipsum quoque augurium haud
 optimum visum est. accidit etiam nescio quid aliud: nam maxima na-
 vis, quae continebat regum tabernaculum, confraeta statim illud cor-
 ruere fecit. verumtamen ne ad unum quidem horum hominum stultitia
 et, ut ita dixerim, depravatio animi et importuna atque inutilis non
 credendi pertinacia respicere voluit, fato impediante et ei sensum
 omnem auferente in quem ea omnia deventura erant. progressus est
 igitur imperator, et ulterius in Orientis regionem procedebat, quoad
 in praefecturam Orientis pervenit, in omnes, praeter id quod par erat,

ἐκὸς πρὸς πάντας συνεχόμενος. συνεῖς δέ, ὡς ἔοικε, τὸ συνεχῆς
 τῶν προγεγονότων σημείων εἰς αὐτὸν ἀποσκήψον, οὐκ ἐν σκηνῇ
 οὐδὲ ἐν πεδίοις ἀλλ' ἐν γηλόφοις καὶ δωματίοις ἐποιεῖτο τὴν κατα-
 σκήνωσιν. ἔνθα δὴ τι καὶ συνέβη οὐκ ἔλαττον εἰς κακοδαιμονίας
 οὐλώνησιν· πῦρ γάρ ποθεν ἐνεχθὲν τοὺς δόμους ἐν οἷς ὁ βασιλεὺς 5
 ἐσκήνωτο κατενεμήσατο, ἐν οἷς συγκατεκαύθησαν ἵπποι τε καὶ
 ἐφεισπρίδες βεβαλικάι καὶ χαλινὰ τῶν ἄλλων πολὺ διαφέροντα,
 B καὶ τοῦ πυρὸς διόλου γεγόνασιν πυρανάλωμα. οἱ δ' ἵπποι ἡμι-
 φλεκτοὶ καθορώμενοι τῷ στρατοπέδῳ ἔλεινον διεφαίνοντο θάμα-
 τὸν δὲ Σαγγάριον διαπεριωθεῖς, παρ' ᾧ ταῦτα γέγονε, διὰ τῆς 10
 Ζόμπου λεγομένης γεγύρας τὰς οἰκείας δυνάμεις ἀθροῖζεν ἤρ-
 ξατο, σκεδυσθείσας διὰ τὴν τῶν βυρβάρων ἐπίθαισι. καταλῆξας
 δ' οὖν ἐκ τούτων ὕσον ἠβούλετο, τὸ λοιπὸν ἀπεπέμψατο στρα-
 τιστῶν τε καὶ λοχιγῶν, τοὺς μὲν, τοὺς στρατιώτας, ὡς προ-
 κατειργασμένους ταῖς προβεβηκυῖαις ἦνταις, τοὺς δὲ λοχαγοὺς 15
 αὐτὸς δειλιῶν ἀπύγεσθαι σὺν αὐτῷ ὡς τῷ μέρει τῶν ἐφέδρων
 C προσιανίχοντιας. εἶπε μὲν οὖν αὐτὸ εἰς πάντας ἐπέπρακτο, καὶ εἰ
 μὴ δυνατὸν ἦν τὸν θεῖον ὄρον παρελθεῖν καὶ τὸ κεκραμένον ποιή-
 ριον ἐκρυγεῖν· τέως δ' οὖν ἀσφαλῶς πράξας ἐφάνη ἄν. τὸν
 Βοτανειάτην δὲ Νικηφόρον καὶ τοιούτους τινὰς ὡς ὑπόπτους δια- 20
 σάμενος, τοὺς δόλου καὶ κακοθηλείας μεστοὺς συνεπήγετο, ὡς
 προῖων ὁ λόγος δηλώσει. αὐτὸς δὲ οὕτως ἰὼν τῶν καταληγόντων
 αὐτὸν κακῶν ἀνεπαίσθητος, ἐπεραιώθη τὸν Ἄλυν λεγόμενον πο-

miro parcus, intelligensque, ut verisimile est, crebra illa praemon-
 strata signa ad se pertinere, non in tabernaculo neque in planis locis,
 sed in tumulis et domunculis habitabat, ubi etiam aliud quoddam non
 minus infortunium portendens accidit prodigium. ignis enim nescio unde
 delatus domos in quibus commorabatur imperator incendit; ubi combusti
 fuere equi et regiae vestes equorum, et fraena aliis longe praestantia.
 prorsus ab igne consumpta sunt. equi vero semicom combusti ab exercitu
 conspecti miserandum spectaculum praebuere. cum vero Sangarium,
 ubi haec accidere, per pontem qui Zompi dicitur transisset, suas co-
 pias in unum cogere coepit, ob barbarorum irruptionem dissipatas.
 cum igitur ex iis quantum voluit coegisset, reliquos milites ac duces
 manipulorum dimisit, milites quidem ut superioribus cladibus confectos,
 manipulorum vero ductores secum adducere veritus ut parti insidiato-
 rum adhaerentes. utinamque idem in omnes fecisset, et si divinus ter-
 minus transiri non poterat, et commistum poculum evitari. nam ita
 suae incolumitati consulere visus fuisset. verum Nicephoro Botaniata
 et huiusmodi quibusdam viris eiectis, eos qui omnibus dolis et pravis
 moribus instructi essent secum adducere festinabat, ut insequens decla-
 rabit oratio. ipse autem sic pergens, neque imminetia sibi mala prae-
 sentiens, Halym fluvium transiit, quamvis commoratus in quodam op-

ταμόν, εἰ καὶ αὐτὸς ὑπομείνας εἰς τι νεοπαγῆς φρούριον, πρὸς αὐτοῦ τὴν οἰκοδομίαν λαχόν, ἐσκηνώσατο. μετὰ ταῦτα δὲ περραιωθεὶς τὴν διαίρεσιν εἰς οἰκείας κτήσεις συνδιεγράψατο. τὴν δὲ Και- D
σάρειαν παρελθὼν εἰς τὴν λεγομένην κατήνησε Κρούαν πηγὴν· ἣν
5 γὰρ ὁ τόπος πρὸς ὑποδοχὴν στρατοῦ εὐθετος, πῦσι βροθῶν τοῖς
χρησίμοις, ἀστυκώμασι καὶ ἀγροπόλεσι, διὰ τῆς συμμιγοῦς πορι-
μότητος γνωρίζομενος. κειρομένης δὲ τῆς χώρας καὶ ἐρημουμένης
παρὰ τῶν στρατιωτῶν ἀπηνέστερον προσηρέχθη τισὶ τῶν ἐκ τοῦ
τάγματος τῶν Νεμίτζων. ἄλλ' οἳ γε δηχθέντες ἀποστατοῦσι.
10 γνωσθέντος δὲ τούτου, Ἴππου ἐπιβὰς ὁ βασιλεὺς καὶ στρατιωτικὸν
σχηκαλεσόμενος τοὺς ἰδιοξένους κατέπληξε καὶ αὐθις ὑποσπόνδους
καὶ μὴ βουλομένους κατέστησεν, ἐν τούτοις μόνους τὸ πρόστιμον
ὄρισας, ἐν τῷ ἐσχάτῳ τετάχθαι ἀντὶ τῆς πρώτης ἐγγύτητος καὶ
σωματοφυλακίας. ἐκεῖθεν χωρεῖ εἰς Σεβάστειαν, τὴν Ἰβηρίαν P 837
15 καταλαβεῖν ἐπειγόμενος, ὅτε καὶ τῶν σὺν τῷ κουροκαλάτῃ Μυ-
σουήλ τῷ Κομνηνῷ πεσόντων θεατῆς τῶν πτωμάτων ἐγένετο.
πᾶκείθεν σχολῆ καὶ βάδην ἰὼν καταλαμβάνει τὴν Θεοδοσιούπολιν,
πρώτῃ μὲν ἀμεληθεῖσαν, ἔξ ὕτου δὲ ἐπολιορκήθη τὸ Ἄρτζε, ἀνοι-
κοδομηθεῖσαν καὶ κατοχυρωθεῖσαν, ἐντεῦθεν διμήνου τροφῆν ἐκά-
20 στῶ φέρειν ἐπαρηκουσόμενος ὡς δι' αὐοικήτου καὶ ἡρημωμένης
χώρας βυθίζων μέλλουσι. πάντων δὲ τὸ προσταγὲν ποιησαμένων,
τὸ μισθοφορικὸν τῶν Οὐζῶν καὶ τοὺς Φράγγους σὺν Ῥουσελίῳ
ἀνδρὶ γενναίῳ καὶ πολεμικῷ διαφίσει κατὰ τοῦ Χλματ εἰς προνο-

pido nuper constructo, cuius aedificia ab ipso curata sunt, ibi taber-
naculum posuit. deinde cum traiecisset, divisionem propriarum posses-
sionum descripsit, et Caesaream praetergressus ad fontem nomine Cryam
pervenit, qui quidem locus ad excipiendum exercitum idoneus erat,
omnibus abundans quae usui essent, oppidanis et paganis, quia fre-
quenter eo ventitabant, notus. cum autem vexaretur regio et a militi-
bus desolaretur, infestiores se praebuit quibusdam ex legione Nemitzo-
rum, qui reprehensi et laesi rebellant. hac re cognita cum equum con-
scendisset imperator et milites convocasset, proprios hospites deterruit
rursusque impositis condicionibus vel invitos sibi subegit, hanc unam
poenam definiens, ut in extrema parte exercitus ponerentur, qui erant
in prima et proximi corporis custodes. illinc ad Sebastiam profisciscitur,
contendens in Iberiam pervenire, ubi etiam eorum qui cum Manuele
Curopalate Comneno ceciderant spectator fuit. et inde sensim ac pau-
latim progressus ad Theodosiopolim se confert, ante quidem neglectam,
sed ex quo expugnatum fuit Artze, instauratam et communitam. inde
iussit singulos duorum mensium cibaria secum ferre, tanquam per in-
cultam et solitariam regionem iter habituros. cum omnes imperata fe-
cissent, mercenarios Uzos et Francos cum Rusello, viro forti ac belli-
cose, ad Chliat praedatum misit, quod prius etiam fecerat. ille a tergo

- B** μήν. τοῦτο δὲ καὶ πρότερον ἐποιήσατο. ἐκείνος δὲ κατόπιον ἐλαύνων εἰς τὸ Ματζικιέρτ παρεγένετο, πόλιν Ῥωμιαϊκὴν μὲν, χειρωθεῖσαν δὲ τῇ σουλτάνῳ πρὸ τοῦ καὶ Τούρκους ἐγκυθημένους ἔχουσαν. καταφρονήσας δὲ τούτων ὡς ὀλιγοστίων, ἐτέρην μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ὑποτετιμένους τοῦ στρατοῦ Ἰωσήφ μαγίστην τῷ Ταρχανειώτῃ παραδίδωσι, προσεπιδούς καὶ στίφος πεζῶν οὐκ ἐκταφρόνητον, μᾶλλον δὲ τῶν ἵπποτιῶν τὸ ἔκκριτόν τε καὶ μαχημώτατον κὰν τοῖς πολεμοῖς προκινδυνεύσῃ ἀὶ καὶ προμαχόμενον. ἄρας δὲ ὁ Ταρχανειώτης ἄπεισιν εἰς τὸ Χλιάτ, βοηθήσων τοῖς
- C** Οὐζοῖς καὶ τοῖς Φράγγοις καὶ παντὶ τῷ μισθοφορικῷ ἠγκυόει **10** γὰρ ὁ βασιλεὺς πλῆθος μυριάδων κατ' αὐτῶν φέρεσθαι. διείλε δὲ ὁ βασιλεὺς τὸν στρατόν, ἐπιζῶν αὐτὸς ταχὺ τὸ Ματζικιέρτ παραστήσασθαι, ὃ δὴ καὶ γέγονε, καὶ ἐπιδημήσαι τοῖς ἐν τῷ Χλιάτ, εἰ δὲ τις ἀνάγκη κατεπέσει, ταχέως αὐτοὺς παρακαλέσασθαι, πλησίον ἐσκηνοτιμένον τῶν στρατευμάτων ἤκουε γὰρ τὸν **15** σουλτάνον ἐπέχεσθαι κατ' αὐτοῦ. καὶ γε ἦν οὐκ ἀνεύλογος ἡ διαίρεσις τῶν στρατευμάτων, καὶ λογισμῶν οὐκ ἀποστρατηγηκωτάτων, εἰ μὴ πεπωμένη, μᾶλλον δὲ θείης χάριτος ἢ λόγος ἡμῶν
- D** ἀπυρρητότερος τὴν ἔκβασιν εἰς τοῦναντίον περιέτριψε, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ ἔργου καὶ τῇ ἀσθημερινῇ τῶν στρατευμάτων ἐπέσει **20** καὶ τὸν σουλτάνον ἀκρινκτὶ τοῖς Τούρκοις ἐπέστησε καὶ τὰ δοκηθέντα τελεσθῆναι διακεκόλυκε. παραλυτῶν γὰρ ὁ βασιλεὺς τὸ Ματζικιέρτ κατεπλευγένειν καὶ ὀρητοδησάντων τῶν Τούρκων τὴν αὐτοῦ ἐπέλευσιν, καὶ πίστιν αἰτησασμένων καὶ λυβόντων, οὗ καὶ

insequens ad Matziciert pervenit, utdem Romanam, sed a Sultano subactam et ante a Turcis obsessam. aspernatus autem hos ut paucos, aliam manu hand exigua ab exercitu abscissam Iosepho magistro Tarchaniotae tradit, addita etiam hand contemnenda cohorte positam, immo etiam equitum selectorum, qui maxime bellicosos erant et inter hostes semper principes pericula adibant primique pugnabant. profectus autem Tarchaniotes ad Chliat opem laturus Uzis et Francis et omni mercenario exercitui. audierat enim imperator multitudinem numero infinitam adversus ipsos venire, et diviserat exercitum, sperans se statim Matziciert in suam potestatem redacturum, quod etiam accidit, et ad eos qui erant in Chliat adventurum. quodsi qua necessitas urgeret, confestim ipsos revocaturum, cum exercitus prope castra posuissent. audiebant enim Sultanum studiose adversus se contendere. et quidem certe non carebat ratione rerum divisio et consiliorum, neque aliena erat a peritissimo duce, nisi fatum, immo vero divina ira seu ratio a nobis maxime remota, eventum rerum in contrariam partem pervertisset, et ad exitum rei et coniunctionem exercitus eadem die etiam Sultanum sine praecoue Turcis adiunxisset, et prohibuisset decreta ad exitum pernici. nam cum occupasset imperator Matziciert percussis Turcis eisque veritus adventum, iique fidem quam petierant accepissent, ubi

συνέβη ῥινοτιμηθῆραι Ῥωμαίων τινα ἠνέριον Τουρκικὸν ὑφελόμε-
 ρον, εὐορκίαις χάριν ἧς ἠμωμόκει τούτοις ὁ βασιλεὺς, τὴν Θεο-
 τάκον καὶ τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἁγίους πάντας μιστίας προση-
 λόμενος. ἐν ὧσιν δὲ ταυτὶ τῷ βασιλεῖ διετύττετο, τοῖς εἰς τὴν
 5 *Χρεια*ν ἔξιοῦσι στρατιώταις Ῥωμαίοις πληθὺς Τουρκικῆ ἐπιτίθε-
 ται. οὐδεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἠγεμόνα τοῦ σουλτάνου μετὰ τινος P 338
 ἀγῆθαι δυνάμειος καὶ διακλονεῖν τοὺς σποράδας τοῦ βασιλικῆ
 στρατοῦ, ἀπέστειλεν ἐπ' αὐτὸν Νικητῆρον μύμιστρον τὸν Βρυέν-
 ριον μετὰ τῆς ἀρχαίτης δυνάμειος, ὅς καὶ συμβαλὼν αὐτῷ οὐκ
 10 ἐνίδωκε μὲν, ἐτραυματίσθησαν δὲ πολλοὶ τῶν σὺν αὐτῷ, οὐκ
 ὀλίγοι δὲ τούτων καὶ ἔπεισαν. ἠωμυλιωτέρων δὲ φανέρτιον ἐκ τῆς
 συγκρούσειος τῶν πρῶτην ἐθάδιον. θρασύτερον γὰρ προσηγγνύ-
 μενοι ἀγγεμάχοις ὄπλοις ἀντικαθίσταντο. ὅθεν καὶ ἠέβη κατα-
 σεισθεὶς δύνυμιν ἐξήτει παρὰ τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ κατωγνοὺς αὐ-
 15 τοῦ δειλίαν (ἠγνόει γὰρ τὸ ἀληθές) ἐκκλησίαν συστισάμενος ἐδη-
 μεγῆρησε τὰ περὶ πολέμιον, ἐν δὲ τῷ μέσῳ καὶ τραχετέρων ἤματι B
 λόγων. καὶ ἐν τοσούτῳ ὁ ἱερεὺς ἐπεφώνησε τὴν τοῦ εὐαγγελίου
 ἀνάγνωσιν. εἶχε δὲ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα τίλλα παρῶ, "εἰ ἐμὲ
 ἐδίωξαν, καὶ ὑμῶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν, καὶ
 20 ὑμέτερον τηρήσουσιν," ἕως τοῦ "δόξαι λατρίαν προσήρειν τῷ
 Θεῷ." ὁ καὶ ἐπισημηγόμενοι οἱ συνειώτεροι ἐδίωξαν ἀπειδές
 τοῦτο καὶ Θεωρόπιον. ζέοντος δὲ τοῦ πολέμιον ἀπέστειλεν ὁ βα-

1 ἠνέριον Τουρκικὸν ὑφελόμενος P post ὁ βασιλεὺς. transposuit
 Goargus

etiam accidit ut quidam Romanus inrisiurandi gratia naribus privaretur,
 quod iuraverat ipsis imperator, quod ille asellum Turcicum rapuerat,
 dei genitricem et Christum et omnes sanctos intercessores invocans. in
 quibus dum imperator occupatur, in milites Romanos, qui praedatum
 egressi fuerant, Turcica manus invadit. ratus igitur imperator ducem
 Sultani cum quibusdam copiis advenisse, ut dispersos regii exercitus
 coerceret, adversus ipsum misit cum idonea manu magistrum Nicepho-
 rum Bryennium, qui cum ipso congressus haud cessit: verum multi cum
 ipso vulnerati sunt, et haud pauci ex ipsis occiderunt. et cum validius
 ex incursu paulo ante assueti pugnarent, audacius incumbentes armis,
 comminus resistebant. quare metu commotus copias ab imperatore pe-
 tiit. ille autem condemnata illius timiditate (ignorabat enim rei veri-
 tatem) coacta concione habuit orationem de iis quae ad bellum pertine-
 bant. in media quoque oratione gravioribus verbis uti exorsus est, et
 interea sacerdos lectionem evangelii exclamavit, quae ita se habebat,
 ut alia omittam, "si me persequenti sunt, et vos persequenti; si ver-
 bum meum servaverunt, et vestrum servabunt," usque ad illud "arbi-
 trabitur obsequium se praestare deo." quod cum etiam prudentiores
 annotassent, existimarent hoc verbum oraculum. fervente autem bello

σιλεύς καὶ Νικηφόρον μάγιστρον καὶ δοῦκα Θεοδοσιουπόλειως τὸν Βασιλάκιον μετὰ τῶν Ἰθαγενῶν στρατιωτῶν. προστεθέντος οὖν
C τῷ Βρυεννίῳ μέχρι τινὸς ἀκροβολισμοῦ ἰσοπαλῆς καὶ ἀμφήριστος ἦν ἡ μάχη. συνθεμένων δὲ τῶν στρατιωτῶν ἀκολουθεῖν ὀπισθεν τῶν στρατηγῶν πρωταγωνιστεῖν καθυπέσχετο, καὶ εὐθὺς ἔξορμή-5 σας νῶτα δεδωκότων τῶν ἐναντίων ἐδίωκε. τοῦ δὲ Βρυεννίου τοὺς ῥυτῆρας ἀνασχεῖν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐγκελευσαμένου, μόνος διώκων ὁ Βασιλάκιος ἀνοία τοῦ πραχθέντος, ἐπεὶ τῷ χάρακι τῶν ἐναντίων προσέμιξε, περιπαρέντος αὐτῷ τοῦ ἵππου προσέσχε τῇ γῆ, βῆρος τῶν ὄπλων ἐπιφερόμενος. διὸ καὶ περιχυθέντες οἱ 10 πολέμοιοι αἰροῦσιν αὐτὸν ζωγρίαν, καὶ πρὸς τὸν σουλτάνον ἀπάγουσι δέσμιον· ὃ καὶ εἰς ὕψιν παραστὰς οὔτε ὡς δοῦλος ἦδη γεγωνὸς οὔτε ὡς ἀλγμῖάλωτος ἀπαχθεὶς τῷ σουλτάνῳ καθυπετάγη.
D ἄλλ' οὔτε ὁ σουλτάνος εἶτε ὡς δούλω εἶτε ὡς ἀλγμῖάλωτῳ προσή-15 χθη αὐτῷ, συνεχῶς δὲ παριστῶν περὶ τοῦ βασιλέως τε ἐπηρώτα καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἰσχὺν ἐναπεδείκνυε καὶ εἰς θρῶνδιαν καὶ πτοίαν ἐνέβαλλεν. ὁ δὲ πάντα ἐπιειῶν καὶ μεγαλύνων τὰ αὐτοῦ, τὸ ἀντιπαρατάξασθαι βασιλεῖ Ῥωμαίων ἀσύμφορον αὐτῷ συνεβούλευεν. ἀλλ' οὔτω μὲν οὗτος· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀναγκασθεὶς ἔξῃ μετὰ τῆς λοιπῆς πληθῆος εἰς τὴν τῶν πραγμάτων θέαν. μέχρι 20 δ' ἐσπέρας ἐπὶ τινῶν λόφων ἐστίως, ἐπέπερ οὐκ τὸ ἀντικαθιστάμενον, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν παρεμβολήν. καὶ ἀντίκα περιχυθέντες
P 839 οἱ Τοῦρκοι τόξων βολαῖς καὶ παριπνεύσει φόβον οὐ μικρὸν τῇ

21 ἰσ. οὐκ ἦν τὸ margo P

misit imperator etiam Nicephorum magistrum et Ducam Theodosiopolis Basilacium cum indigenis militibus, quo Bryennio adiuncto usque ad quoddam leve praelium aequalis et anceps pugna fuit. cum autem milites imperatores ac duces sequi statuerent, primas partes pugnae sustinere pollicitus est, statimque impetu facto hostes, qui terga dederant, persequabatur. cum vero Bryennius suis fraena detinere iussisset, solus Basilacius persequens ignoratione facti, ubi ad vallum hostium accessit, confixus ipsius equo ad terram decidit, armorum pondere oppressus, et iccirco circumfusi hostes ipsum vivum capiunt, victumque ad Sultanum abducunt. in cuius conspectum adductus, neque ut servus iam effectus neque ut captivus abductus, Sultano se subiecit. sed neque Sultanus ipso ut servo aut captivo usus est, sed crebro accersens de imperatore eum percontabatur, suamque ipsi potentiam ostentabat, ut ei metum terroremque iniiceret; qui omnia ipsius laudans et extollens, praeliari adversus Romanorum imperatorem ipsi inutile consulebat. sed hic quidem in his versabatur. imperator autem coactus cum reliquo exercitu egressus est ad rerum spectaculum; et usque ad vesperam in quibusdam tumulis consistens, ubi qui resisteret et sese opponeret, neminem vidit, in castra reversus est. statimque circumfusi Turci arcuum sagittis et equitatu hand mediocrem exercitui terrorem iniicere,

στρατιᾷ ἐνεπολῆσαν, ἐντὸς τοῦ χύρικος βιαζόμενοι. πῦξ ἦν ἀπέ-
 ληρος ὅτε ταῦτα ἐγένετο, καὶ διάκρισις ὑδνείων καὶ γνωσιῶν,
 γενγόντων καὶ διοκόντων οὐκ ἦν. διὰ πίσης δὲ νυκτὸς περιγ-
 χούντες ἦσαν ὑλαγμοῖς ἀσήμεοις τὸ στρατόπεδον, ὡς ἅπαντα δια-
 5 νυκτερεῦσαι ἠνεργημένοις καὶ ἀγρόπνοις τοῖς ὕμμασι. προῖτας δὲ
 γενομένης μοῖρά τις Οὐζική, ἔξαρχον ἔχουσα Ταμίην τινὰ οὔτως
 ὀνομαζόμενον ὑπὸ Τορνικίῳ τῷ Κοτέρτζῃ ταττόμενον, τοῖς ἐναν-
 τίοις προσερόρη· ὅπερ οὐκ εἰς μικρὰν ἀγωνίαν τοὺς Ῥωμαίους
 ἐνέβουλεν, ὑποπιεύοντας καὶ τὸ λοιπὸν ἔθνος ὡς πολέμιον. τινὲς
 10 δὲ τῶν πεζῶν ἐξιώντες Τούρκων ἀνείλον πολλοὺς βέλεσιν ἐκτρυβόλους
 καὶ ἀγγεμάχοις ἀμυντηριοῖς ὕπλοις, καὶ τῆς παρεμβολῆς ἐκστῆραι B
 παρέπεισαν. ὁ δὲ βουσιλεὺς ταχυδρόμους ἀποστείλας εἰς τὸ Χλιατ
 τοὺς ἐκείσε ἡγεμόνας ἐκάλεε μετὰ τῶν ὑπ' αὐτοὺς δυνάμειων,
 παραντίκα θέλων ἀγγεμάχῳ πολέμῳ διακρῖναι τὰ πράγματα. καὶ
 15 ἀναμμένων τὴν ἕξ αὐτῶν βράθειαν τὸν καιρὸν τὴν ἄλλως ἔτριβεν·
 ἦσαν γὰρ οἱ τῶν ἄλλων μάλιστα τὴν πυρρίχῳ ἐκμεμελητότες
 ὄρησιν. ὡς δ' ἀπεγνώκει τὴν ἀπὸ τούτων βοήθειαν, κάλυμμά τι
 εἶναι ἐποπιεύσας ἐσκέπτετο μετὰ τῶν συνόντων εἰς τὴν ὑστεραίαν
 διαγωνίσασθαι. ἠγγύει δὲ ἕρα ὡς ὁ Ταρχανειώτης παραπέσας
 20 καὶ τὸν Ρουσελίον συνελθεῖν τῷ βουσιλεῖ προθυμούμενον, μωθῶν C
 τὴν τοῦ σουλτάνου ἀφίξιν καὶ τὴν αὐτοῦ κατὰ τοῦ βουσιλέως ἐπέ-
 λεσιν, ἕρας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἅπαντας διὰ τῆς Μεσοποταμίας
 φηγὰς ἀγεννῶς εἰς τὰ Ῥωμαίων ἐνέβουλε, μηδένα λόγον τοῦ δεσπό-
 του, μήτε μὴν τοῦ εἰκότος ὁ δειλμιοῦ ποιησόμενος. ὁ γοῦν βα-

intra vallum impellentes. nox erat illunis cum haec gerebantur, neque
 fugientes et persequentes utrum externi an noti essent et amici discerni
 poterant, verum tota nocte obscuris ululatus circumsonabat exercitus,
 ita ut omnes apertis ac vigilantibus oculis pernoctarent. cumque iam
 illuxisset, pars quaedam Uzorum duce quodam nomine Tame, et exer-
 citus cui Tornicius Cotertzes praecerat, ad hostes confluit; quod haud
 mediocre sollicitudinem Romanis attulit, suspicantibus reliquas natio-
 nes sibi inimicas. quidam vero pedites egressi Turcos occidere telis
 quae eminus iaciuntur, et armis quibus comminus pugnatur, et coege-
 runt e castris exire. imperator autem missis ad Chliat antecursoribus,
 duces qui illic erant ad se accersivit cum copiis quas habebant, statim
 cupiens de summa rerum praelio decertare; quorum exspectans auxilium
 frustra tempus conterebat: erant enim ii qui Pyrrichiam saltationem
 maxime meditati fuerant. ut vero de eorum auxilio desperavit, suspi-
 catus aliqua re eos impediri, cum familiaribus statuebat postridie ma-
 num conserere. ignorabat videlicet Tarchaniotem quoque sibi adinecto
 Ruselio, qui ad imperatorem se alacri animo conferebat, cognito Sul-
 tani adversus imperatorem adventu cum omnibus suis per Mesopotamiam
 haud gloriose fugientem in Romanorum regionem invasisse, nulla neque
 domini sui neque honesti habita ratione. imperator igitur, ut consti-

σιλεὸς κατὰ τὸ συγκείμενον, τὴν εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὴν ἐξ τὴν αὐριον ἔξαυτύσας, τὰ κατ' αὐτὸν διετάττετο, ἔτι τῆς βασιλείου σκηπῆς ἐντὸς καθιστάμενος, ὅποτε καὶ τὸ ἐκ τῶν συντόμων Σκυθῶν, τῶν Οὐζῶν φημί, δέος ἀφαιρούμενος ὄρακον συνήθει τῆς αὐτῆς θρησκείας αὐτὸν κατοχυροῦσάτο. ἐν ὅσῳ δὲ τὰ τοιαῦτα ἐπράττετο καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ τάξεις καὶ λόγους ἐπὶ τῶν ἔκπυον

D ἐφίσταντο ἔνοπλοι, πρέσβεις ἦγον ἐκ τοῦ σουλτάνου τὴν εἰρήνην ἀμφοτέροις ἐπικηρυκεύμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐδέξατο μὲν αὐτοὺς καὶ λόγων αὐτοῖς καὶ νόμων τῶν πρεσβυτέρων μετέδωκεν, οὐ πάνυ δὲ τούτους φιλανθρώπως ἐδέξατο. ὁμῶς δ' οὖν συνεπινεύσας **10** καὶ σταυρὸν αὐτοῖς ἐπιδέδωκεν, ἵνα τῇ ἐπιδείξει ἀβλαβεῖς πρὸς αὐτὸν ὑποστρέψωσι, κομίζοντες ἀγγελίας ὡς ἂν ἐκ τοῦ σουλτάνου πύθοιντο. δεδιόλωκε γὰρ τῷ ἀνεπίστῳ τοῦ μηνύματος ἐπαρθείς, ἵν' ὁ σουλτάνος καταλιπὼν τὸν τόπον τῆς ἰδίας παρεμβολῆς πορρωτέρω στρατοπεδεύσῃται, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ ὡς **15**

P 840 τὸν σουλτάνον εἶχε πρότερον ἐπικαταπήξῃ τὸν χάρακα, τηλικαῦτα πρὸς συμβιβάσεις αὐτῷ χωρήσας. ἔλαθε δὲ τὴν νίκην ὑπὸ ἄψηλογοροσύνης τοῖς ἐναντίοις καταπροέμενος, καθὼς οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα διακριβοῦντες συμβύλλουσι, τὸ νικητικώτατον σύμβολον ἀποστείλας αὐτῷ τὸν σταυρὸν. οὕτω τέλος ἔσχεν οὐδ' ἀναμογήν **20** ἢ τῶν πρέσβων ἄφιξις, καὶ τινες τῶν ἐγγυάτων τῷ βασιλεῖ πείθουσιν αὐτὸν ἀποβυλλῶσαι τὴν εἰρήνην ὡς ψευδομένην τὸ ἔργον καὶ ἀπατιῶσαν μᾶλλον ἢ τὸ συμφέρον ἐθέλουσαν· δεδιέναι γὰρ

tuerat, instructo ad praelium in posterum diem exercita suas res componebat, adhuc intra regium tabernaculum consistens, quando a Scythis, Uzis inquam, qui cum ipso erant, metu liberatus, consueto iure iurando ipsum confirmavit. interea dum haec fierent et milites et ordines ac manipuli armati in equis consisterent, a Sultano legati venerunt, qui pacem utrique annuntiarent; quos quidem imperator excepit, et colloquium ipsis secundum legationis ius impertitus est, non tamen eos benigne et humane tractavit. verumtamen cum consensisset, crucem illis tradidit, qua ostendenda revertentur incolumes et illaesi, a Sultano responsa referentes. speravit enim inasperato nuntio elatus, fore ut Sultanus relicto proprio castrorum loco ulterius progressus castra poneret, et ipse eodem in loco ubi prius Sultanus fuisset vallum construeret, et tunc ad consentiendum sibi et pacis foedus percutiendam accederet; neque animadvertit se prae animi elatione victoriam hostibus concedere, quemadmodum ii qui talia accurate examinant consueverunt, cum miseret ipsi telum quod maxime ad victoriam pertinet et illius est symbolum, crucem videlicet. nondum finem habuit, neque legatorum exspectatus fuerat adventus, et quidam ex iis qui maxime familiares erant imperatori, ei persuadent ut pacem negligat, quasi rem quae mendacii haud expers deceptura sit potius quam utilitatis aliquid

ἐπέλαβον τὸν σουλτάνον διὰ τὸ μὴ ἀξιόλογον ἔχειν δύναμιν, περι-
 μένειν δὲ τοὺς κατόπιν ἀφικομένους καὶ τῷ προσχήμετι τῆς εἰρή-
 νης μετεωρίζειν τὸν χρόνον. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν σουλτάνον, κατὰ **B**
 σφῶς αὐτοὺς ἐπαρελθόντων τῶν πρέσβειν, τὰ περὶ τῆς εἰρήνης
 5 ὠμίλου καὶ ταύτην ὀλοσχερῶς ἐπραγματεύοντο· ὁ δὲ βασιλεὺς
 ἀκηρυκτὴ σαλπίσας τὸ ἐνυάλιον τὸν μῦθον παρὰλόγως ἐκρότησε.
 καταλαβοῦσα δ' ἡ φήμη τοὺς ἐναντίους ἐξέπληξε. τέως δ' οὖν
 καθοπλισόμενοι καὶ αὐτοὶ τὸ ἄχρηστον πλῆθος εἰς τοῦπίσω προσ-
 ἤλυον, αὐτοὶ δὲ κατόπιν ἐδίδον φαντασίαν πολεμικῆς παρατά-
 10 ξεως, τὸ δὲ πλεῖον φυχὴ τις κατεῖχεν αὐτοὺς συντεταγμένους ἰδόν-
 τας τῶν Ῥωμαίων τὰς ἀλλαγὰς ἐν τάξει καὶ κόσμῳ πολεμικῆς
 παρατάξεως. καὶ οἱ μὲν προήεσαν εἰς τοῦπίσω, ὁ δὲ βασιλεὺς **C**
 πανστρατιῇ κατόπιν αὐτῶν ἐπεδίωκεν, ἕως ἄρα καιρὸς δέλλης
 ὀψίας κατέλαβεν. ἐπεὶ δ' ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀντιτεταγμένους οὐκ
 15 εἶχε καὶ ἀντισπολεμοῦντας, τὴν δὲ παρεμβολὴν ἐπιλωμένην στρα-
 τιστῶν καὶ πεζοφυλίκων ἐγίνωσκε διὰ τὸ μηδ' εἶπορεῖν ἰκανοῦ
 πλῆθους ὥστε καὶ παρατάξεις ἐν ταύτῃ καταλιπεῖν, ἥδη προεξ-
 ἀντληθέντων, ὡς προδιελθῆται, ἔγνω μὴ ἐπὶ πλεῖον ἐπιτεῖναι
 τὴν δίωξιν, ἵνα μὴ ταύτῃ ἀφυλίκτως οἱ Τοῦρκοι ἐπίθωνται, καὶ
 20 ἄμμι διασκοπῶν, εἰ ἐπὶ πλεῖον ἐκμακρυνθεῖη, καταλήψεται αὐτὸν
 ἢ νύξ, καὶ τρηκαῦτα οἱ Τοῦρκοι καλίντροπον θήσουσι τὴν φυχὴν **D**
 ἐκτρύβου τυγχάνοντες. διὰ δὲ ταῦτα καὶ τὴν βασιλικὴν σημαίαν
 ἐπιστρέψας νόστου ἐπιμνησθῆναι παρήγγειλεν. οἱ δὲ πόρρω τὰς

6 τὸν πόλεμον?

allatura: timere enim suspicabantur Sultanum, quod non idoneas copias haberet, sed expectare eos qui a tergo insequerentur, et obtentu pacis tempus differre. illi igitur qui cum Sultano erant per se reversis legatis de pace colloquebantur, eamque omnino integram fieri studebant. imperator autem non indicto per praeconem bello, cum classicum cecinisset, temere clamorem sustulit. quae fama cum ad hostes pervenisset, eos maxime perculit. illi igitur instructa et armata inutili multitudine ulterius progrediebantur. a tergo vero aciei ad praelium instructae speciem praebebant. sed magis illi ad fugiendum concitabantur, quod viderent Romanorum phalanges instructas ad praelium ordine progredi. et illi quidem retro processerant. imperator autem cum omni exercitu a tergo ipsos persecutus est, quoad noctis crepusculum advenit. cum imperator adversarios non habuisset, neque qui sibi oppositi repugnarent, offendissetque vacua a militibus castra et a custodibus, quod idoneo numero minus abundaret, ut posset ibi praesidia relinquere, statuit haud amplius esse persequendum, ne se incompositum Turcae aggredierentur, simul considerans, si amplius cunctaretur, sibi superventuram noctem, et tunc Turcos eminus iacentes e fuga redituros. his de causis converso regio signo praecepit milites redire. verum ii qui procul

φάλαγγας ἔχοντες στρατιώται, τὰς σημαίας ἰδόντες ὑπισθορη-
 τούς, ἤτιαν εἶναι τὸ πρᾶγμα βασιλικὴν ὑπετόπασαν. μῦλλον
 δέ τις τῶν ἐφεδρευόντων αὐτῷ, Ἀνδρόνικος ὁ τοῦ Καίσαρος μὲν
 υἱὸς τῶν δὲ βασιλέων ἐξάδελφος, προβεβουλευμένην ἔχων τὴν ἐπα-
 βουλήν αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ τὸν τοιοῦτον λόγον διέσπειρε, καὶ τοὺς 5
 περὶ αὐτὸν στρατιώτας ἀναλαβὼν ταχὺς τῇ παρεμβολῇ ἐφόρτησεν.
 ὃ καὶ οἱ λοιποὶ μιμησάμενοι εἰς καθεὶς ἀμαχητὶ τὴν φυγὴν ἠσπά-
 P 841 σαντο. ὁ δὲ βασιλεὺς ἰδὼν τὸ παράλογον ἔστη τὴν τῶν οικείων
 φυγὴν, ὡς ἔθος, ἀνακαλούμενος. ἦν δὲ ὁ ἐπακούων οὐδεὶς. τῶν
 δ' ἐναντίων οἱ ἐπὶ λόφων ἰστάμενοι, τὸ παράλογον ἰδόντες ἔξα- 10
 φνης τῶν Ῥωμαίων ἀτύχημα, τῷ σουλτάνῳ σπουδῇ ἀπαγγέλλουσι
 τὸ ὀρώμενον καὶ τὴν ἐπιστροφήν αὐτοῦ κατεπέηγουσι, φεύγοντι
 καὶ αὐτῷ ἤδη καὶ μακρὰν τῆς οικείας γενομένην ἐπαύλειος. εὐθὺς
 οὖν ἐπανελθόντι αὐτῷ μάχη τις ἀθρόα τῷ βασιλεῖ προσήγγυσται.
 κειλεύσας δὲ τοὺς ἄμφ' αὐτὸν μὴ ἐνδοῦναι μηδὲ μαλακὸν τι πα- 15
 θεῖν, ἀλλ' ἄνδρας φανῆναι ἀγαθοῦς, ἡμόνατο μὲν ἐρρωμένως
 μέχρι πολλοῦ. ἐν τούτῳ δὲ τῆς τῶν ἄλλων φυγῆς περιαντιλησάσης
 B ἔξω τὸν χάρακα λόγος σαφῆς οὐκ ἤκούετο, ἄλλοτε ἄλλων ἄλλο
 ἀφηγουμένων, τῶν μὲν τροπὴν τῶν δὲ νίκην ἀπαγγελλόντων, καὶ
 καταλεγκόντων ἄσημά τε καὶ ἀδιάνγνωστα, ἕως καὶ τῶν Καπκαδο- 20
 κῶν ἠρξάντο τινες καὶ αὐτοὶ αὐτοῦ ἀποφοιτῶν κατὰ φαρτίαν καὶ
 συμμορίας. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν βασιλικῶν ἱποκόμων σὺν αὐτοῖς
 ἕπτοις ὑπέστρεφον, μὴ ἰδεῖν τὸν βασιλέα διενιστάμενοι. καὶ ἦν
 σεισμὸς οἶον καὶ ὄδυρμὸς καὶ φόβος ἀκίχητος, καὶ οἱ Τούρκοι

phalanges habebant, conspicati signa retro conversa cladem ab impera-
 tore acceptam suspicati sunt. immo vero quidam ex iis qui ei aderant,
 Andronicus Caesaris filius imperatoris patruelis, ante meditata insidias,
 ipse per se talem famam disseminavit, et cum militibus quos habebat
 cito ad castra se contulit; quem reliqui quoque imitati ad unum omnes
 fugere. imperator autem conspicatus id quod temere fieret, suorum fugam,
 ut mos est, eos revocans, sistebat: verum nemo obediens erat.
 adversarii vero in tumultis consistentes, cum vidissent id quod nulla ra-
 tione fieret, repente Romanorum infortunium Sultano studiose renun-
 tiant: et ad redeundum concitant, quippe iam et ipse fugiens a suis
 castris procul aberat. statim igitur cum imperatore acre praelium in-
 itur. cumque suos iussisset minime cedere neque molliter aliquid facere,
 sed strenuos et fortes viros se praebere, aliquamdiu fortiter restitit.
 sed cum interim alii extra vallum fugerent, explorata fama minus au-
 diebatur, quippe cum alii aliud nuntiarent, hi cladem, illi victoriam,
 et obscura atque incerta disseverent; quoad etiam ex Cappadocibus ali-
 qui per tribus et curias abire coeperunt, et multi ex regis equitibus
 cum ipsis equis revertebantur, ne viderent imperatorem contententem.
 eratque veluti motus et luctus metusque incredibilis, Turcis undique

πανταχόθεν ἐπιρρέοντες. ὄθεν καὶ ἕκαστος ὡς εἶχεν ὄρμηξ, ἑαυτῷ
 τὴν σωτηρίαν ἐπραγματεύετο. ἐπιδιώκοντες δὲ οἱ ἐναντίοι οὓς μὲν
 ἀγγήρουν οὓς δὲ ζωγράφας εἶλον, ἑτέρους δὲ συνεπάτου. καὶ ἦν τὸ
 πρῶγμα λίαν ἐπόδνον καὶ πάντα θρηῖνον ὑπερβῆλλον καὶ κοπετόν.
 5 τὸν δὲ βουσιλέμ περιστοιχίσαντες οἱ πολέμιοι οὐκ εὐχείρωτον εἶχον C
 αὐτὸν εὐθύς, ἀλλ' ἄτε στρατιωτικῶν καὶ πολεμικῶν εἰδήμων καὶ
 κινδύνοις προσομιλήσας πολλοῖς κυρτεριῶς ἡμένυτο, καὶ πολλοὺς
 ἀνελὼν τέλος ἐπλήγη φασγάνῳ τὴν χεῖρα, τοῦ τε ἵππου κατακον-
 τισθέντος ἐκ ποδὸς ἰστάμενος διεμύχγετο. καμῶν δ' ὁμῶς πρὸς
 10 ἐσπέραν ἄλώσιμος (ρεῦ τοῦ πάθους) καὶ αἰχμάλωτος ὁ περιώ-
 νυμος βασιλεὺς Ῥωμαίων γίνεται. καὶ τῇ μὲν νυκτὶ ἐκείνῃ ἐπ'
 ἴσης τοῖς πολλοῖς ἐπὶ γῆς ἀτίμως καὶ περιωδύνας κατέδραθε, μν-
 ρίοις περικλυζόμενος λυπηρῶν κύμιασι. τῇ δ' ἐπιούριον ἀγγελ-
 θείσης τῷ σουλτάνῳ καὶ τῆς τοῦ βασιλέως ἄλώσεως, χαρὰ τις D
 15 ἄπληστος καὶ ἀπιστία κατέσχευ αὐτὸν, οἴομενον, ὥσπερ καὶ ἦν,
 μετὰ νίκην τοσοῦτου καὶ τηλικούτου στρατοῦ καὶ αὐτὸν τὸν βα-
 σιλέα ἄλώσιμον λαβεῖν καὶ ὑποχείριον· ἀνθρωπίνως δὲ ὁμῶς τὸ
 γεγονός λογισάμενος καὶ τὴν νίκην μετριοφρονῶς ἐνεγκῶν, καὶ τὸ
 γεγονός ἐτόχμημα συστολήν μᾶλλον καὶ ψυχῆς ἀγαθῆς ἐνδείξειν
 20 καὶ τρόπων καλοκαγαθίας μιστῶν θέμενος, θεῶ τὸ πᾶν ἀρετίζει
 ὡς μείζον ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἰσχὸν ἀποτελέσας τὸ τρόπουων. διὰ
 τοῦτο καὶ προσαχθέντος τῷ σουλτάνῳ ἀξάντου βασιλέως Ῥωμαίων

22 Ἄσαν τοῦ margo P

confluentibus. quare singuli perinde ac poterant sibi salutem quaere-
 bant. persequentes vero hostes alios occidere, alios vivos capere, alios
 pedibus conculcare. eratque res admodum miseratione digna, omnemque
 lamentationem exsuperans atque omnem dolorem. cum vero imperato-
 rem circumstetissent hostes, non statim ipsum capere, quippe qui rei
 militaris peritus ac bellicosus multaque pericula expertus strenue se de-
 fendeat, multisque occisis ad extremum ipse in manu gladio percussus
 est, et equo iaculo transfixo pedes pugnabat. verumtamen defatigatus
 ad vesperam capitur, et captus, o incredibilem calamitatem, clarissimus
 Romanorum imperator nocte illa, aequae atque multi alii, humi iacens,
 sine ullo honore, multa cum miseratione dormivit, infinitis oppressus
 infortuniorum fluctibus. postridie vero cum Sultano renuntiatus fuisset
 quaedam laetitia perfusus est, neque adduci
 poterat ut crederet factum, rem secum perpendens quanta esset, post
 victam talem ac tantum exercitum ipsum quoque imperatorem captivum
 et sibi subiectum accipere. humane tamen factum reputans, victoriam-
 que aequo animo ferens, et prosperum successum potius occasionem ad
 sese colligendum et boni animi indicium ac morum omni probitate prae-
 ditorum ratas, deo id totum acceptum referebat, quod maius quam pro
 suis viribus tropaeum erexisset. ideo perducto ad Asan Sultannum

- P 842 ἐν εὐτελεῖ καὶ στρατιωτικῇ ἀμπεχόνῃ, διμπορῶν ἦν καὶ περὶ τοῦ-
του μαρτυρίαν ζητῶν. ὡς δ' ἐπληροφόρηθη παρὰ τῶν πρίσβειων
καὶ τοῦ Βασιλακίου πεπόντος μὲν παρὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, οἰκτρῶν
δέ τι καὶ γοερὸν ἀνοιμώξαντος, εὐθὺς ὡσπερ ἐμμανῆς ἀνέθραξε
τοῦ θρόνου καὶ ὀρθὸς ἔστη. πεσόντα γοῶν ὁμῶς πρὸ τῶν ποδῶν 5
αὐτοῦ πατήσας ὡσπερ ἔθος, καὶ ἀναστήσας καὶ περιπετίζόμενος,
"μὴ δέδιθε" ἔφησεν, "ὦ βασιλεῦ, ἀλλ' εὐέλπις ἔσο πρὸ πάντων,
ὡς οὐδενὶ προσμηλῆσεις κινδύνῳ σωματικῷ, τιμηθῆσι δ' ἀξίως
τῆς τοῦ κράτους ὑπεροχῆς. ἄγριον γὰρ ἐκαίνος ἐμοὶ λογίζεται ὁ
μὴ τὰς προόπτους τύχας ἐξ ἀντεπιφορᾶς λογιζόμενός τε καὶ ἐβλα- 10
B βούμενος." ἐπιτάξας οὖν αὐτῷ σκηρὴν ἀποταχθῆναι καὶ θερα-
πειάν ἀρμόζουσαν, σύνδειπνον αὐτὸν τρηκικῶτα καὶ ὁμοδίαιτων
ἡπειρογύματο, μὴ παρὰ μέρος καθίσας, ἀλλὰ σύνθρονον ἐν εὐθύ-
τητι τῆς ἐκκρίτου τάξεως καὶ ὁμόδοξον κατὰ τιμὴν ποιησόμενος,
δις τῆς ἡμέρας συνερχόμενος αὐτῷ καὶ συλλαλιῶν καὶ παρακλή- 15
σεισιν ἀνακτώμενος, μέχρις ἡμερῶν ὀκτώ τῶν ὁμοίων ἐκοιτώται
αὐτῷ λόγιον καὶ ἁλῶν, μηδ' ἄχρι γὰρ βραχυτάτου λόγου πρὸς
τοῦτον πεπαρρηγκίως, περὶ τινῶν δὲ δοκοῦντων σφαλμάτων ἐν τῇ
ἐλώσει τῆς στρατιᾶς ὑπομνήσας. διερωτήσαντος δὲ μὴ τῶν ἡμε-
ρῶν τοῦ σουλτάνου τὸν βασιλεῦ "τί ἂν ἔδρασας, εἰ ἔσχατος ἐμὲ 20
C ὑποχίριον;" ἀνποκρίτως καὶ ἀδωπεύτως ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνατο
"ὅτι πολλαῖς ταῖς πληγαῖς κατεδυπάνησαι ἂν σου τὸ σῶμα, γίνω-
σκε." "ἀλλ' ἐγὼ" φησὶν ὁ σουλτάνος "οὐ μιμήσομαι σου τὸ

Romanorum imperatore, vili ac militari veste induto, de ipso dubitabat testimoniumque exigebat. ut autem certior a legatis factus est et a Basilacio, qui ad eius pedes acciderat miserabiliter flets, statim quasi furore correptus de throno desiliit, rectusque stans ipsum ad pedes suos lapsum secundum morem conculcavit. cumque exurgere iussu complexus esset, "ne timeas" ait, "imperator, sed bona spe sis ante omnia, quia nullum corporis periculum sustinebis, verum pro imperii dignitate apud me in honore eris: ille enim mihi imprudens videtur, qui non e contrario adversae fortunae ratiocinetur ac provideat incommoda ac vereatur." cum igitur iussisset ipsi constitui tabernaculum, imperassetque curari diligenter, ut par erat, summ commensalem ac socium tunc esse voluit, non deorsum cum sedere iubens, sed ad eandem mensam ut eximii ordinis collegam, et pari honore afficiens. bis die cum ipso congregiendi et colloquendi et hortatu suo recreans, usque ad octo dies eadem verba et sal cum ipso communicabat, in nullo quidem vel minimo verbo ei insultans, sed de quibusdam erroribus, qui sibi ab eo in ducendo exercitu commissi viderentur, admonens. cum vero die quadam Sultanus interrogasset imperatorem, "quid mihi fecisses, si me in tua potestate habuisses?" simpliciter ac sine adulatione respondit imperator "scito quod multis plagis tuum corpus confecissem." "at ego" inquit Sultanus "tuam severitatem aut crudelitatem non imitabor. ve-

ἀνστηρὸν καὶ ἀπότομον. πλὴν ἀκούω ὅτι καὶ ὁ ὑμέτερος Χρισ-
 τὸς εἰρήνην ἐμῶν νομοθετεῖ καὶ ἀμνηστίας κακῶν, καὶ τοῖς
 ἐπισημαίοις ἀντικαθίσταται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν.” μετὰ
 τοῦτο ῥοῦν σπονδὰς ποιησάμενοι καὶ συνθήκας εἰρηναίας διηγε-
 5 κῆς, καὶ κῆδος ἐπὶ τοῖς παισὶ συστησάμενοι, καὶ τὰ δίκαια ἐκά-
 στης ἐπικρατείας ἃ ἦν ἐξ ἀρχῆς θέμενοι, φιλίως τε ἀλλήλους
 προσμύγνωσθαι, μηκέτι δὲ λεηλοῦσθαι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας
 παρ’ οὐτινοσοῦν τῶν Τούρκων γίνεσθαι, ὑποστραφῆναι τε πάν- D
 τας τοὺς ὅσοι ποτὲ κατὰ τῆς Ῥωμαίων ἐστίασαν, καὶ τὴν ἀλχη-
 10 λωσίαν ἄπισαν, καὶ μάλιστα τὸ πρόεχον τῶν Ῥωμαίων καὶ ἔκ-
 κριτον, δεξιῶσιν ἄδραν τοῦ βασιλείως προσομολογήσαντος τῷ
 σουλτάνῳ. ἐσφάγησαν δὲ τηρικαῦτα Λέων ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων
 καὶ ὁ μύγιστρος Εὐστάθιος καὶ πρωτιστηκρήτις, ἐάλω δὲ καὶ ὁ
 πρωτοβεστιάριος Βασίλειος ὁ Μαλέσης. μετὰ δὲ τὸ ταῦτα οὕτω
 15 πρᾶξθη τε καὶ συμνησθη αἰετῶν ἀπέλυσε ὁ σουλτάνος τὸν βα-
 σιλεῦ σὺν πολλῇ περιπλοκῇ καὶ συντεκτριφῇ τιμῇ, προσεπιδούς
 καὶ τῶν οὐκείων πρέσβεις. κατεῖχετο δὲ τὰ Ματζικίερ ὑπὸ Ῥω-
 μαίων. ὡς δ’ ὁ βασιλεὺς ἀπυλωθεὶς ἐπανῆλθε δι’ ἄλλης ὁδοῦ, P 848
 ἀπέρτες ἐκείνοι νυκτὸς ἔφυγον, περιτυχόντες δὲ πολεμίοις ἐκ-
 20 δύνευσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς κατηντηκῶς εἰς Θεοδοσιούπολιν μετὰ
 Τουρκικῆς σουλτανικῆς στολῆς ὑπεδέχθη φιλοτίμως. ἡμέρας δὲ
 τινος διεκατέστησε τὴν χεῖρα θεραπευόμενος καὶ ἑαυτὸν ἀνακτιώ-
 μενος, καὶ πάλιν μεθυρομύζων πρὸς τὸ Ῥωμαϊκώτερον, ὡς ἐνῆν,
 ἑαυτόν. ἄρως δ’ ἐκεῖθεν διίγει τὰς Ἰβηρικὰς κόμους· συνῆσαν

rumtamen audio vestrum vobis Christum pacem praecipere et oblivio-
 nem malorum, superbisque resistantem humilibus gratiam dare.” deinde
 igitur invito foedere, et facta pace perpetua, habitaque filiorum ratione
 et eorum quae ad utriusque imperii iura spectarent, pristina foedera
 confirmarunt, ut mutua esset amicitia, neque amplius ab ullo Turcorum
 res imperii Romani diripi permetteretur, verum omnes quicumque ad-
 versus Romanos missi fuerant revertentur, et omnes captivi, maxime
 principes et eximii Romanorum, liberarentur, promittente Sultano se
 benigne imperatorem semper tractaturum. interfecti sunt eo tempore
 Leo, qui supplicibus praecerat libellis, et magister Eustathius et primus
 a secretis. captus est item Basilius protovestiarius Maleses, postquam
 haec ita gesta sunt et ita inter eos convenit, dimisit Sultanus impera-
 torem multum amplexatus, multoque cum honore iubens a suis legatis
 eum deduci. tenebatur autem Matzicier a Romanis. ut autem impe-
 rator dimissus alia via reversus est, illi relicto oppido noctu effugerunt,
 cumque in hostes incidissent, adiere pericula. imperator autem ubi ad
 Theodosiopolim pervenit cum Turcica Sultanica veste, liberaliter excep-
 tus fuit. ibique dies aliquot commoratus est, dum manum curaret se-
 que ipsum pro viribus reficiens melius haberet. indeque profectus per-

δ' αὐτῷ καὶ οἱ ἐκ τοῦ σουλτάνου πρέσβεις. κἀκεῖθεν προσελπί-
 νει μέχρι Κολωνίας αὐτῆς. γενομένου δὲ ἐν τῷ Μελισσοπετρῷ,
 Β Παῦλος πρόεδρος ὁ τῆς Ἐδέσσης κατεπάνω νύκτωρ αὐτὸν κατα-
 λιπὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπέδρασε, προμαθῶν τὰ ἐκεῖσε
 καττύμενα· Ἰωάννης γὰρ ὁ Καῖσαρ καὶ οἱ τούτου νείεις, καὶ τῆς 5
 συγκλήτου ὅσοι τὰ αὐτοῦ ἐφρόνουσιν, τὴν μὲν βασιλίδι ὑπερόριον
 τίθενται εἰς τὸ παρ' αὐτῆς συστὰν φροντιστήριον, Πικερὸς
 σὺντα κολουμένον, ἀποκείραντες καὶ μὴ βουλομένην, τὸν δὲ Μι-
 χαὴλ μόνωρχον ἀναγορεύσαντες αὐτοκράτορα ἔγραψαν ἀπανταχοῦ
 ἐπανιόντα τὸν βσιλέα μὴ ὑποδέξασθαι μήτε ὡς βασιλέα τιμῆσαι. 10
 ἤρξατο δὲ τῆς ἀποκηρύξεως πρῶτος ὁ τῶν φιλοσόφων ἕνατος ὁ
 Ψελλός, καθὼς καὶ αὐτὸς ἐν τινι τῶν ἰδίων συγγραμμῶν με-
 γαλαυχεῖ. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ἡ βσιλις αὐτῆ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ
 C ἦν, ὥστε μὴ προσδέξασθαι τὸν Διογένην ἐπανιόντα. ἀπέρριψεν δὲ
 τάχει μαθῶν τοῦτο καὶ ὁ Διογένης, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι κοινῶς 15
 ἀποκεκέρχεται, φρούριόν τι κατασχὼν Δύκειαν ὀνομαζόμενον
 ἐκεῖσε ἐστρατοπεδεύσαστο. ὁ δὲ Καῖσαρ τὰ τῆς βασιλείας, ὡς
 ἐδόκει, ἄριστον κρατυνόμενος, τὸν πρόεδρον Κωνσταντῖνον τὸν
 βροχύτερον τῶν νείων μετὰ δυνάμειως ἀδρῶς κατὰ τοῦ Διογένους
 ἀφίησιν, ὅς καὶ ἐνωθεὶς αὐτῷ ἐν τῇ Δοκειᾷ ἀπεδειλίω τὴν πόλι- 20
 μον. ὄρων δὲ ὁ Διογένης ὑπεριερούνητα τοῦ Κωνσταντίνου ἑαυ-
 τόν, ἄρας ἐκεῖθεν ἀφικνεῖται εἰς Καππαδοκίαν. ἐν τοσοῦτῳ δὲ
 πληθος Φράγγων τῷ Κωνσταντίνῳ προσγίνεται, καὶ Κρισπῖνος

agrabat Iberios vicos una cum Sultani, qui secum aderant, legatis, et
 inde usque ad ipsam Coloniam processit. cumque ad Melissopetrium
 pervenisset, Paulus praeses superioris Edeesae noctu ipso relicto ad
 Cpolim fugit, perceptis iis quae ibi composita fuerant. nam Ioannes
 Caesar et eius filii, et ex senatoribus quicumque eius partes sequeban-
 tar, reginam in exilium mittunt in monasterium ab ipsa conditum Pi-
 perudum nomine, vel invitam tondentes, et Michaele declarato impera-
 tore in omnes partes scripsere, reversum imperatorem non esse exci-
 piendum neque ut imperatorem colendum. princeps et auctor fait de-
 clarationis philosophorum eximius Psellus, quemadmodum ipse quoque
 in quodam scripto gloriatur. fertur item regina eiusdem particeps con-
 siliū fuisse, ne reversum Diogenem reciperet. sed immatura celeritate
 his cognitis Diogenes et certior factus communiter se per praecone-
 m imperio abdicatum, occupavit quoddam oppidum nomine Doceam, ibi-
 que castra posuit. Caesar autem ut sibi videbatur imperio optime po-
 titus, praesidem Constantinum filiorum natu minimum cum frequentibus
 copiis adversus Diogenem immittit; qui etiam coniunctus cum ipso Do-
 ceae bellum metuebat. at Diogenes superiorem se Constantino cernens
 profectus inde pervenit in Cappadociam. interea multitudo Francorum
 ad Constantinum confluit, et Crispinus ipse cum cognatis, quem rever-

αὐτὸς μετὰ τῶν ὁμογενῶν, ὃν ἀνιῶν ὁ Διογένης ἐν Ἀβύδιῳ περιώ- **D**
 ρισε πρῶτερον. Θεόδωρον οὖν τὸν Ἀλνύτην ἄνδρα γενναῖον καὶ
 ἐπιφανῆ, μεγέθει τε καὶ θέμει θυμαυσιώτατον, στέλλει κατ' αὐ-
 τῶν. ἔρρωμένως δ' ἀντιπαραταξαμένων τῶν περὶ Κωνσταντῖνον,
 5 ἤτιόντων οἱ περὶ τὸν Ἀλνύτην, ἀλλοκεται δὲ καὶ αὐτός, καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς ἐξορύττεται σκηρικοῖς σιδηροῖσι. περιώδυνος δὲ ὁ
 Διογένης ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι γεγονῶς εἰς τὴν Καππυδοκῶν ἐπέ-
 βαλε, πανταχόθεν τὸ στρατεύμα προσκαλούμενος. αὐτὸς δὲ
 διῆγεν ἐν τῷ Τυροποῖῳ· φρούριον δὲ οὕτως κυλούμενον ὕψυρον
 10 λῶν καὶ ἀπόκρημνον. προσκαλεσάμενος οὖν ὁ Κωνσταντῖνος
 καὶ τὸν Ἀντιοχείας δοῦκα τὸν Λυγατούριον σύμμαχον κατὰ τοῦ **P** 844
 Διογέτους οὐκ ἔσχεν ὑπακούοντα· προσέθετο γὰρ τῷ Διογένει.
 καὶ τοῦτον παραλαβὼν παραγίνεται εἰς Κιλικίαν, ἔνθα καὶ προσε-
 καρτέρει τὴν ἀπὸ τοῦ σουλτάνου ἀναμένων βοήθειαν, ὁμοῦ μὲν
 15 καὶ διὰ τὸν χειμῶνα διάγων ἐκείσε, ἀλλ' ἄλεινοτέρα τὴν Κιλι-
 κίαν ἐπιστάμενος, καὶ πάλιν πρὸς συλλογὴν στρατοῦ ἐυντὸν ἀπη-
 σχάλει. ὁ δὲ γε Κωνσταντῖνος μετὰ τὸν Διογέτην ὑποχωρῆσαι
 ὑπέστρεψεν εἰς τὸ Βυζάντιον. ἀντ' ἐκείνου δὲ στέλλεται κατὰ
 τοῦ Διογέτους ὁ πρόεδρος Ἀνδρόνικος ὁ τοῦ Καίσαρος υἱός. δια-
 20 νέμιας δὲ τοῖς στρατιώταις σιτηρέσια διὰ τῆς κλεισοῦρας τοῦ Πο-
 δανδοῦ ἀφικνεῖται εἰς Κιλικίαν, ἔνθα συναντᾷ αὐτῷ ὁ Λυγατού-
 ριος, ὃν καὶ πρὸς βραχὺ μαχεσάμενον αἰροῦσιν οἱ τοῦ Ἀνδρόνι-
 κου. τῶν δὲ ἄλλων συμφυγόντων εἰς Ἄδαναν, ἔνθα καὶ ὁ Διο-
 γένης διέτριβε, πολιορκίᾳ τὴν πόλιν διέλαβεν ὁ Ἀνδρόνικος. συν-

11 et 21 Καχατούριον margo P

sus Diogenes prius in Abydum relegarat. Theodorum igitur Alyatem, virum generosum et illustrem, magnitudine ac specie maxime admirabilem, adversus ipsos mittit. cumque fortiter se in acie opposuissent ii qui cum Constantino erant, vincuntur milites Alyatis, et ipse capitur, captoque oculi effodiuntur ferro quo tentoria defiguntur. Diogenes autem ob ea quae acciderant summopere dolens in Cappadociam ingressus est, undique accersens exercitum. ipse vero commorabatur in Tyropoeo. erat hoc oppidum admodum munitum et valde praeruptum. igitur Constantinus accersitum Antiochiae ducem Chachaturium adversus Diogenem sibi socium haud obedientem dicto habuit, quod ad Diogenem se contulerat, quo socum ille ducto in Ciliciam proficiscitur. ubi etiam auxilium a Sultano exspectans commorabatur, simul et propter hiemem ibi degens, tepidiorem noscens Ciliciam; et rursus in cogendo exercitu occupabatur. at Constantinus, postquam Diogenes recessit, Byzantium reversus est. in eius locum mittitur adversus Diogenem praeses Andronicus Caesaris filius. diviso autem militibus comiteatu per clausuram Podandi pervenit in Ciliciam, ubi ipsi occurrit Chachaturius, quem cum brevi pugnasset, occidunt milites Andronici; cumque alii in Adanam fuga se recepissent, ubi etiam Diogenes morabatur, obsidione urbem

θηκιῶν δὲ γενομένων ἐφ' ᾧ τὸν Διογένην ἀποθέσθαι μὲν τὴν βα-
 σιλείων, τὴν τρίχα δὲ καρέντα διάγειν ἰδιωτικῶς, ἔξεισι τοῦ κά-
 στρου μελανειμονῶν καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀποκλαιόμενος. νόστου
 δὲ εὐθὺς μιμησκεται ὁ Ἀνδρόνικος, καὶ τὸν Διογένην μεθ' ἑαυ-
 C τοῦ ἐφελκόμενος μελανειμονοῦντα, ἐν εὐτελεῖ ὑποζυγίῳ ὀχούμενον, 5
 δι' ἐκείνων τῶν κωμιῶν καὶ τῶν χωρῶν αἷς τὸ πρὶν ἰσόθεος ἔγνω-
 ρίζετο. μέχρι δὲ τοῦ Κοτυαίου τὴν ὁδοπορίαν ὑδνηρηῶς ποιη-
 σάμενος (ἦν γὰρ νοσηλεύμενος ἀπὸ κοιλιακῆς διαθέσεως ἐκ
 κωνείου προποθέντος αὐτῷ ἐξ ἐπιβουλῆς ἐπιγενομένης) ἐκείσε δὲ
 κατεσχέθη, ἄχρις ἂν ἐκ βασιλείως τὸ ποιητέον αὐτῷ ὄρισθῃ. ἀλλ' 10
 ἦκεν ἡμέραις ὕστερον ἢ κατὰ τοῦ μύτην δυστυχοῦντος ἀπόφασις
 διοριζομένη τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διορηγῆναι. οὗς καὶ παρα-
 τίκα ἐξορύττεται, τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐπὶ τῷ δοῦναι λόγον ἀπα-
 θείας ἰσταλμένων μηδ' ὅλως ἐπαρηξάντων αὐτῷ· οἵτινες ἦσαν
 D ὁ τε Χαλκηδόνος, ὁ Ἡρακλείας καὶ ὁ Κολωνείας Θεόφιλος, οὗς 15
 καὶ τῶν ὄρκων ὑπεμίμησε καὶ τῶν ἐκ τοῦ θείου νεμίσεων. οἱ
 δὲ καίπερ βοηθήσαι προαιρούμενοι ἀσθενῶς εἶχον καὶ ἀδυνάτως,
 ἀνδρῶν ἀμηστῶν καὶ ἀπηνῶν ἀναρπασάντων αὐτόν, καὶ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐξορυζάντων ἀηλεῶς καὶ ἀφιλανθρωπίως.
 προαχθεὶς ἐν εὐτελεῖ τῷ ὑποζυγίῳ μέχρι τῆς Προποντίδος ὡσπερ 20
 πτώμα σεσηπός, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ἐξορωρημένους, τὴν
 δὲ κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπον ἐξωδηκός, σκωλήκων βρόνον καὶ
 δυσωδίας, ἡμέρας ὀλίγας ἐπιβιὸς ἐπωδύνως, καὶ πρὸ τῆς τε-

expugnavit Andronicus. percussoque foedere, ut Diogenes deposito im-
 perio capillisque detonsis privatus degeret, e castro exit nigra veste
 indutus suasque deffens calamitates. statim autem reditus mentionem
 facit Andronicus, et secum attrahens Diogenem pullatum vilique malo
 vectum per illos vicos iter habebat et regiones, a quibus prius ut deo
 aequalis vir cognitus fuerat. cum vero usque ad Cotyaetum iter luctuoso
 fecisset (laborabat enim ventris morbo ex cicuta, quae ipsi per insidias
 prius propinata fuerat) ibi detentus est, quoad ab imperatore definiretur
 quidnam ipsi faciendum esset. sed paucis post diebus venit sen-
 tentia imperatoris contra eum, qui frustra miser erat, quae quidem ipsi
 oculos effodiendos censebat; statimque ei oculi effossi sunt, cum nihil
 ei opis attulissent archiepiscopi, qui missi fuerant ad reddendam ratio-
 nem cur nihil ei esset patiendum. erant hi Chalcedonis archiepiscopus
 et Heracleae, et Coloniae Theophilus, quibus etiam in memoriam rede-
 git iusiurandum et iustam dei indignationem. ipsi vero quamvis opita-
 lari instituisent, aegre id facere et cum difficultate haud poterant, cum
 crudeles et impii homines ipsi correpto oculos sine ulla commiseratione
 effodissent ac sine ulla humanitate. perductus autem vili iumentum usque
 ad Propontidem, veluti putridum cadaver, cui oculi essent effossi, ca-
 put et os inflatum, vermibus plenum et foetore, cum paucis diebus su-
 pervixisset, miserabiliter et ante obitum male olens excessit e vita, in

λευτῆς ὕδωδός, ἀπολείπει τὸν βίον, τῇ νήσῳ Πρώτῃ τῶν χοῦν
 ἀποθήμενος, ἔνθα νέον ἐκείνος ἐδείματο φροντιστήριον, κηδευθεὶς P 845
 πολυτελῶς παρὰ τῆς ὁμεωνέτιδος καὶ βασιλίδος Εὐδοκίας, μνήμην
 καταλιπὼν πειρασμῶν καὶ δυστυχημάτων ὑπερβαινόντων ἀκρόασιν.
 5 ἐπὶ δὲ τοῖς τοσοῦτοις καὶ τηλικούτοις κακοῖς οὐδὲν βλάσφημον ἢ
 ἀπόρημον ἐφθέγγατο, εὐχαριστῶν δὲ διετέλει, φέρων εὐμαρῶς
 τὰ προσπίπτοντα. λέγεται δὲ τὰ κατ' αὐτοῦ πραχθέντα γνώμης
 ἄτερ γενέσθαι τοῦ βασιλέως Μιχαήλ, ὡς ὕστερον αὐτὸς ἐνωμό-
 τως δισχυρῶζετο, τοῦ Κούσουρος ὑπὸ σκότῳ καὶ ἀφανείᾳ ταῦτα
 10 τελεσιουργοῦντος καὶ διαπραττομένου. οὗτος ὁ βασιλεὺς καὶ
 τὴν ἐπισκοπὴν Ναζιανζοῦ εἰς μητροπολικὸν διεβίβασε δίκαιον.
 ἔβουλιλευσε δὲ ἄχρι τῆς αἰχμάλωσις αὐτοῦ ἔτη τρία καὶ μῆνας B
 ὅκτω.

Διαδεξάμενος δὲ τὴν βασιλείαν τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Μι-
 15 χαήλ ἐπεικῆς τε ἐδόκει καὶ γέρον ἐν νέοις διὰ τὸ παρεμμένον καὶ
 ἀναπεπτωκὸς καὶ ἀπαλόν. προσελάβετο δὲ διὰ τοῦτο Ἰωάννην
 τὸν Σίδης μητροπολίτην εἰς τὸ τὰ κοινὰ διοικεῖν, ἐνούχον μὲν
 τὴν φύσιν, δραστήριον δὲ καὶ ἀμφιδέξιον, πρωτοπρόεδρον τῶν
 πρωτοσυγκέλλων τυγχάνοντα, ἄνδρι πῦσι τοῖς ἀγαθοῖς σεμνυνό-
 20 μενον· ὅθεν τὸ τοῦ βασιλέως ἔκλυτον καὶ περὶ τὸ διοικεῖν τὰ
 κοινὰ ὡς εἰπεῖν Θῆλυ καὶ ἀναπεπτωκὸς καὶ ἀδέξιον ὁ τούτου τρού-
 πος καὶ ἡ περὶ ταῦτα ἐντρέχεια καὶ σπουδὴ ἐπεκόσμη τε καὶ
 κατήρτυε. παρεμίγη δὲ τῷ σίτῳ τούτῳ καὶ ζιζάνιον. ἦν γάρ τις C

Prota insula cinerem deponens, ubi novum ille monasterium aedificarat,
 ab uxore sua et Augusta sumptuose curatus ac sepultus, relicta miseri-
 riarum et calamitatum, quas sustinuit, et infertuniorum exsuperantium
 omnia quaecunque antea audita fuerint memoria. in talibus autem ac
 tot malis nullum maledictum protulit, neque aliquid nefarii locutus est,
 sed deo gratias agere perseverabat et casus aequo animo ferre. dicuntur
 autem quae contra ipsum facta sunt insciantes et invito imperatore
 Michaele facta, ut postea ipse iureiurando adhibito asseverabat, Caesare
 haec clam et occulte administrante ac perficiente. hic imperator
 episcopatum Nazianzi ad iura metropolitana perduxit. imperavit usque
 ad id tempus quo captus est, annos tres, menses octo.

Michael autem hac ratione adeptus imperium, et moderatus vir videbatur et senex inter iuvenes propter imbecillitatem et demissionem ac mollitiem, et iccirco adiunxerat sibi Ioannem Sidae metropolitanam ad rem publicam gubernandam, eunuchum natura, sed strenuum et solertem, primum praesidem protosyncellorum, virum omnibus bonis ornatum; ex quo imperatoris vitium, quod dissolutae vitae attribuebatur et mollitiei, ut ita dixerim, muliebri ad gubernandam rem publicam; et inertiam huius mores et ad haec dexteritas et studium adornabat et corrigebat, verum cum hoc tritico etiam zizanium mixtum fuerat. erat

ἐνοῦχος Νικηφόρος ὄνομα, ὃν ὑποκορῖζοντες Νικηφορίτζην ὠνό-
 μιζον, ἐκ Βουκελλαρῶν ἔλκων τὸ γένος, δεινὸς ἐπινοῆσαι συγ-
 χύσεις καὶ ῥάψαι πράγματι καὶ τρικηνίαις ἐγείρει ἐν γαλήνῃ καὶ
 ἀκυτυτυσίας καὶ καιτυτύσει ἐπενεγεῖν, ὡς εἰς τύξιν σεκρητυσίω
 τῷ πατρὶ τοῦ Μιχαὴλ ὑπηρετησάμενος, ἐπεὶ σκυῖος καὶ δουβολεὶς 5
 ἐφάνη καὶ σοφιστὴς τῶν κακῶν κερδαλέος, καὶ τῷ βασιλεῖ κατὰ
 τῆς βασιλίδος μοιχίαις ἔγκλημα ὑποψιθερίαις, φθόνῳ τοῦ στυ-
 εῦπηρετουμένου. δυνῆ δὲ Ἀντιοχείαις ἀναδειχθεὶς καὶ ἕπαξ καὶ
 D δεύτερον μνήριον ὀχλήσειον καὶ τυραχῶν τῇ Συρίᾳ γέγονεν αἷσιος.
 ὅμως δ' οὔν κατηγορηθεὶς, συλληφθεὶς ἐκέῖσε, τῇ τοῦ αἵματος 10
 φρονηῖ παραδίδοται· καὶ ἦν ἔμψρορος ἐπὶ χρόνον τιὰ ὃ πρὶν
 περὶδοξος γνωρίζόμενος. ἀναρροσθεὶς δὲ τῇ τοῦ Αἰογένους ἀτι-
 γορθεύσει καὶ εἰς νῆσόν τινα ἐξορισθεὶς, ὑποσχέσει χρημάτων δι-
 κιστιῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλησπόντου προσβέβληται, καὶ τὰ κατ'
 ἐκείνην ἦν διοικῶν. τοῦτον ἐπὶ κακῶ τῶν Ῥωμαίων ὁ βασιλεὺς 15
 Μιχαὴλ μεταπεμψόμενος εἰς τὴν τῶν κοινῶν διοίκησιν κατεστή-
 P 846 σαιο, λογιθῆτην αὐτὸν προβαλούμενος. καὶ γίνεται ὁ βασιλεὺς
 ἀλώσιμος ταῖς αὐτοῦ τεμικίαις καὶ μαγγανείαις οἷα μὴ εὐμοιρῶν
 φρονημάτων ἀνδρείων καὶ σταθροῦ· διὰ καὶ ἐξωθεῖται μὲν ὁ
 Σίδης, πάντα δὲ αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν ἀναδέχεται, ἀθύρμασι τοῦ 20
 Μιχαὴλ καὶ παιδιαῖς παιδαρνούδεσι προσκεκρίμενον, τοῦ ἐπίτου
 τῶν φλοσούγων Κωροσταντίνου τοῦ Ψελλοῦ πρὸς ἕπαν ἔργον ἀδί-

3 ἐγείρει καὶ ἀκαταστασίας ἐν γαλήνῃ καὶ κατ. P

enim eunuchus quidam nomine Nicephorus, quem diminuentes Nicepho-
 ritzen appellabant, a Bucellariis oriundus, peritus et doctus in excogi-
 taudis perturbationibus et consuendis dolis atque excitandis tempestati-
 bus et procellis tranquillo tempore; qui cum patri Michaelis minister
 fuisset a secretis, ubi compertus est manifesto seditiosus et calumniator
 et malorum egregius commentator, quique imperatori adversus impera-
 tricem adulterii crimen insurraverat, invidia simul ei opitulante, dux
 autem Antiochine declaratus semel atque iterum infinitarum perturbatio-
 num et seditionum Syriae auctor fuerat, atamen accusatus et compre-
 hensus illic in custodiam traditus fuerat, ubi aliquamdiu detinebatur,
 prius ibi illustris cognitus. effugiens vero quo tempore Diogenes fuit
 declaratus, et in quandam insulam relegatus, pecuniarum pollicitatione
 iudex Graeciae et Peloponnesi delectus est, et res ad eam pertinentes
 moderabatur. hunc Romanorum malo Michael accersitum rei publicae
 administrationi praefecit, logothetam ipsum declarans. capiturque im-
 perator illius praestigii et machinationibus, utpote qui virilis mentis et
 stabilis expertus esset, et iccirco expellitur Sidae praefectus, omniaque
 ipse ad se unum revocat, Michael interim iugis et ludis puerilibus
 perpetuo vacante, cum philosophorum praestantissimus Constantinus
 Psellus ipsum imperatorem ad omne opus inutilem et minus idoneum

ξιον αὐτὸν καὶ ἄπρακτον ἀπεργασαμένον. παραγκωνίζεται δὲ καὶ τὸν τοῦ βασιλεύοντος θεῖον Ἰωάννην τὸν Καισαρα, καὶ τῷ ἀνεπιψῷ καὶ βασιλεῖ ὑποπτον ἀπεργάζεται. καὶ πάντας ἄπλῶς τοὺς οἰκειοτάτους ὡς πολεμιωτάτους συκοφαντεῖ, καὶ πάντων ἀποξενοῖ τὴν 5 τοῦ βασιλέως διάθεσιν, ὅλον τε τὸν μειρακίσκον ὑποποιεῖται B ἄνακτα. κάκεινο πᾶσι βασιλικὸν ἐνομιζέτο πρόσταγμα, ὃ τῷ μηχανορράφῳ τούτῳ ἐδόκει. ἐντεῦθεν κατηγορεῖται καὶ ἀπαιτήσεις ἀδύων καὶ ἀκατακρίτων ἀνδρῶν καὶ τίσεις ἀχρεωσῆτων, καὶ κρίσεις τῷ δημοσίῳ τὸ πλῆον, οὐδὲ τῷ δικαίῳ βραβεύουσα, ἀφ' ὧν 10 δημεύσεις καθολικαὶ τε καὶ μερικαὶ, κατηγορεῖται συχναί, καὶ πίστις εὐθὺς ἀπαραλύγιστος, καὶ τῶν πωσόντων θρήνος ἔλεινός, καὶ τῶν γυμνουμένων κωκυτὸς ἀρύρητος καὶ πολύδακρυς. ἀλλὰ τούτων οὕτω γυμνουμένων θεήλατός τις ὄρηγῃ τὴν ἐψῶν κατείληφε. τῶν γὰρ πρὸς Διογένην εἰρηρικῶν συμφώνων ἀργῶν μεινάντων 15 καὶ ἀπράκτων, θυμῷ συνεχόμενοι οἱ Τοῦρκοι ἐφ' οἷς, ὃν αὐτοὶ C ὡς ἐχθρὸν εἰληφότες καὶ ὑποχείριον πύσης κομιδῆς καὶ τιμῆς ἡξιώασιν καὶ τῇ ἰδίᾳ ἐπικρατεῖα ἀνδρῶν ἀποκατέστησαν, οἱ οἰκείοι μακροδῶς ὡς ἐχθρῷ προσερχθέντες ἀσπὸνδῳ, ἃ παρ' αὐτοῖς ἐχρῆν αὐτὸν παθεῖν, οἱ γνωστοὶ καὶ συγγενεῖς καὶ τοῖς τῆς εἰρή- 20 νης νόμοις ἀγόμενοι διυπεπράχασιν καὶ οἰκτίστῳ καὶ ἐπιωδύνῳ θανάτῳ παραδεδώκασιν (ἐπήλγουν γὰρ αὐτῷ καὶ οἱ ἀλλότριοι διὰ τὸ πλῆθος τῶν δεινῶν καὶ τὸ τῆς συμφορᾶς ἀπαρηγόρητον), ἄραν-

13 Ἰσ. γυνομένων margo P

reddidisset. sed et imperatoris patrum Ioannem Caesarem submovit et fratris filio ipsique imperatori suspectum effecit. et omnes prorsus maxime familiares ut inimicissimos calumniatur, omnesque imperatoris benevolentia privat, ac totum adolescentulum sibi regem subiicit. atque illud omnibus pro imperatoris edicto habebatur quodcumque huic machinatori videretur. hinc accusationes et frequentes delationes eorum qui indicta causa damnarentur, et poenae minime debitae, et iudicium saepius ad voluntatem vulgi quam iuste prolatum. unde bonorum publicationes tum universonum tum singulorum, crebrae accusationes et fides statim temeraria, eorum qui patiebantur miserabilis lamentatio, et spoliatorum luctus intolerabilis et multae lacrimae. verum his ita spoliatis divinitus quaedam immissa ira Orientem invasit. nam cum pacis foedus erga Diogenem violaretur atque irritum esset, ira perciti Turci, propterea quod quem ipsi ut inimicum captum et in suam potestatem redactum omni cura et honore dignati fuerant propriumque ei imperium restituerant, sui erga ipsum furiose ut inimicum minime conciliatum se gesserant, et quae ab ipsis illum pati oportuerat, amici et cognati in pace praesertim degentes in illum perpetraverant et miserabili ac luctuosa morte affecerant (nam externi quoque ob multitudinem calamitatum ipsius et infortunium vix consolabile summopere dolebant), e Per-

τες ἐκ Περσίδος περιπληθές, ὡς μηδενὸς ὄντος τοῦ κολούοντος,
D τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ἐπιστρατεύουσι θήμισι, καὶ ταῦτα κατελημίγατο,
 οὐ σποράδες ἐπιφοιτῶντες ὡς τὸ πρὶν, καὶ φρυγίδες ἀντόχρημα,
 μᾶλλον δὲ ὡς δεσπόουσι τῶν προστιχόντων κατακτριεύνοντες. ταῦτα
 διενοτιζόμενος ὁ βυσιλεύων, συναγείρων στρατόπεδον ἰκανόν,⁵
 στρατηγὸν αὐτοῦ ἐλάσθησι τὸν Κομνητὸν Ἰσαάκιον. συνίστησι
 δ' αὐτῷ καὶ Ῥουσέλιον τὸν Λατῖνον μετὰ Φραγγικῷ συντάγματος,
 εἰς τειρακοσίους Φράγγους ἀναβαίνοντος. ἐν τῷ Ἰκονίῳ δὲ τοῦ
 στρατοπέδου γενομένου παντός, φιλονεικίας συμβάσης τινὸς ἀπο-
 στατεῖ τηρικαῦτα ὁ Ῥουσέλιος προσημανῶς, καὶ τοὺς Φράγγους¹⁰
P 847 παρὰ λαβῶν ἐτέρων ἐτρέπετο, καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν τῷ ἰδίῳ ἐπι-
 τρέπει θελήματι. ἀνελθὼν δὲ εἰς Μελιτηνίην, Τούρκους περι-
 τυχὼν ἀριστεύει, ἔξ ἐφ' ὅδου τούτοις ἐπισπεσίων. τὸ δὲ λοιπὸν
 στρατεύμα τῇ Κουισαρείῳ παρὰ βύλλει. σκεπηόμενος δὲ καὶ ὁ
 Κομνητὸς τοῖς ἐναντίοις προσβυλεῖν ἔξ ἐφ' ὅδου, πράξει μὲν [ὡς] ¹⁵
 διὰ τῆς νυκτός, ὡς ἀπαρμασκέοις ἂν ἐπιπέσει αὐτοῖς, τὸ δ' ἐγερ-
 τὸν πύσχει τῆς οἰκείας βουλῆς· ἐμπαρμασκέοις γὰρ καὶ ἡτοιμα-
 σμένοις ἐντυγχάνει αὐτοῖς. συρρήγγουσι δὲ τούτοις καὶ μὴ βυυλό-
 μενος, καὶ ἡμιτύται εὐθύς, καὶ ἀχμάλωτος αὐτίκα γίνεται. ἀλί-
 σκεται δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ χάρᾳκι ἅπαντα, πολλῶν μὲν Ῥωμαίων²⁰
 πεσόντων, ζωηρίαι δὲ ληφθέντων τινῶν, πλειόντων δὲ τῆν σιστι-
B ρίην ἐνραμένων φρηγῆ. τῆς δὲ φρήμης τὸν βυσιλείᾳ καταλαβοῦσίης
 ἴδοξε μὲν τι σκυθροπὸν παθεῖν, οὐ μὴν δὲ πατιάπυσι τῶν πολι-
 τικῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν κοσμικῶν ἀπέσχετο ταῖς τοῦ Νικηφύ-

side cum omnibus copiis profecti nullo obvio impedimento in Romanas regiones invadunt, easque vexarunt, non dispersi accedentes ut prius, et exsules statim, sed potius ut domini eorum in quas inciderant. haec audiens imperator coacto idoneo exercitu ducem ei praeficit Isaacium Comnenum, eique collegam tradit Ruselium Latinum cum Francica legione quadringentorum Francorum numero. cumque Iconium pervenisset omnis exercitus, exorta quadam contentione Ruselium aperte rebel- lans, secum Francos adducens, in aliam partem iter arripuit, data suis venia quo vellent abeundi. cum vero ad Melitencum pervenisset, in Turcos repente invadens superior evadit, et reliquam exercitus partem ad Caesarcam appellit. Comnenus quoque meditatus in hostes repente impetum facere progrediebatur nocte, quasi imparatos ipsos aggressurus: sed aliter atque opinatus fuerat ei accidit. incidit enim in ipsos compositos et paratos, et invitus cum ipsis congressus superatur et illico capitur. omnia quoque quae intra vallum erant, corripuntur, multis interfectis Romanis, vivis quibusdam captis: plures autem sibi fuga salutem quaesivero. cumque fama ad imperatorem pervenisset, visus est tristior et dolore affectus. non tamen omnino ab inferenda civibus iniuria neque a nefariis rebus sese abstinuit, quod Nicephori monitis pa-

ρου ἑποθημοσύναις· μὴ ἔχων γὰρ γέσσην διαγνωστικὴν καὶ ἔξιν
 διακριτικὴν καὶ ἐρηγηροειῶν, πῶν τὸ προστατιζόμενον πυρὶ τοῦ
 Νικηφόρου ἐποίει ὡσπερ ἀνδρόποδον. ἔκιοτε οὖν ἰδέσθαι λαγύ-
 μνοι οἱ τὴν ἐφῶν κατατρέχοντες Ἀγαρηνοὶ οὐκ ἐπιείκοντο καὶ
 5 ἐκάστην κεραιζόντες καὶ ταύτην καταλυμνιόμενοι. ἀλλὰ ζυμίνου
 δὲ τοῦ Ἰουακίου τὴν αἰχμιαλοσίαν χρησιμίων πολλῶν καὶ βυλιαν-
 τίου ἀδρουῦ, αὐθις στρατηγὸς αὐτοκράτωρ ὁ Καῖσαρ Ἰωάννης
 προχειρίζεται, ὃς δικτυοιωθεὶς καὶ μέχρι τοῦ Ἀσραλαίου προῖων C
 ἄρως ἐκείθεν πορρωτέρω πεπόρηνται, καὶ μέχρι τῆς γηγέρας τοῦ
 10 Ζήριπου κατέλαβε. πρὸ δὲ τοῦ περιουθῆναι τὸν Σαγγάριον ἀγι-
 κνέται ὁ Ῥουσέλιος ἐκ τοῦ Ἀρμενικοῦ σπουδῆ πολλῇ καὶ στρατιο-
 πιδείαν ἐκείσε πήγνυσι. πέμψας δ' ὁ Καῖσαρ ὡς καθὰ πρὸς
 κρούσαντι καὶ ἐξαμυρῶντι, εἰ γνωσιμυχῆσαι καὶ τὸν οὐκίον ἐπι-
 γιοτῆ δεσπότην, συμπάθειαν καὶ ἄριστηίαν κικῶν ἐπεγγέλλετο.
 15 ἤρκευζαμένον δὲ τοῦ βουρβάρον οἷα ἐπὶ ταῖς ἰδίαις χερσὶ καὶ τῷ
 πολέμῳ θαροσίντος καὶ τῷ πλήθει τῶν σὺν αὐτῷ ἐρειδομένου,
 ἄπρωκτος ἢ πρεσβεία ἐδείχθη καὶ κερῆ· διὸ καὶ πολέμῳ κριθῆναι D
 τὸ πᾶν ἔδοξε. διαβὰς οὖν τὸν ποταμὸν ὁ Καῖσαρ καὶ ὁ συστρέ-
 τηγος αὐτοῦ Νικηφόρος ὁ Βοτανειάτης μετὰ τῆς λοιπῆς πληθύνος
 20 αὐτίκα πρὸς πόλεμον τῷ Ῥουσελίῳ προσέβηκε. μὴ ἐνεγκύντων
 δὲ τῶν Ῥωμαίων τὴν τῶν Φράγγων ἐπίθειον, φρηγὴ γίνεται παν-
 τὸς τοῦ στρατοῦ, καὶ ἀλώσιμος ὁ Καῖσαρ τῷ Ῥουσελίῳ καθίστα-
 ται καὶ ἄλλοι πολλοί, τοῦ Βοτανειάτου μόνου φρηγόντος σὺν ἄλλ-
 γοις τισίν. ἐγγύονε τοίνυν ὁ Ῥουσελίος ἐκ τούτου μέγας καὶ δια-

reret. cum enim eo esset ingenio ut discernere non posset facile, ne-
 que ea mente esset ut vigilaret, omne quod imperabatur a Nicophoro
 faciebat quasi mancipium. ex eo tempore igitur licentiam nacti Agareni
 Orientis regionem percurrentes non desistebant eam vexare atque va-
 stare. cum autem Isaacus multis sese pecuniis redemisset et pleno
 marsupio, statim summus dux Ioannes Caesar declaratur; qui cum
 transisset usque ad Dorylacum, profectus inde ulterius progressus est,
 et usque ad Zompi pontem pervenit. sed antequam Sangarium transiret,
 advenit Ruselius ex Armeniaco multo studio, et ibi castra locat. cum-
 que misisset Caesar legatos tanquam ad eum qui offendisset atque pec-
 casset, si mutato consilio se proprium dominum agnosceret, veniam et
 malorum oblivionem promisit. fremente vero barbaro veluti eo qui pro-
 priis manibus et bello fidebat et suorum multitudine nitebatur, legatio
 re infecta et inanis rediit. iecirco proelio de summa rerum decertan-
 dum statuit. igitur Caesar cum fluvium transisset, et collega ipsius
 Nicephorus Botanitates cum reliquo exercitu, statim praelio cum Ruselio
 congressus est. non sustinentibus autem Romanis Francorum impetum,
 omnis exercitus in fugam vertitur, et a Ruselio Caesar capitur aliique
 multi; solus Botanitates cum paucis quibusdam fugit. ex eo tempore

βύητος τῆ μεγέθει τοῦ κατορθώματος. χωρῶν δὲ κατευθὺ τοῦ Βυζαντίου τὸν Καίσαρα εἶχε σιδηρόδετον καὶ πολλοῖς ἀνωροῖς ἐπαντλούμενον καὶ ληπηρῶν κύμασιν ἄλλεπαλλήλοισ βαλλόμενον.

- P 848 ὡς δὲ προσηγγέλθη καὶ τοῦτο τὸ οἰκειακὸν ἀτύχημα τῆ βασιλεῖ
καὶ ἡ τοῦ Φράγγου ἐπιδημία τοὺς πάντας ἐξέπληξε, πολλή τις 5
ἀθυμία καὶ μέριμνα κατέχεν αὐτόν τε καὶ τοὺς λοιποὺς ὑπάντας.
τὴν ἐξ ἐκείνου οὖν ὕδοιπορίαν διηνεκῶς ὁ Ῥουσέλιος ἐπαγόμενος
μεθ' ἑαυτοῦ τὸν τε Καίσαρα καὶ τὸν Μυλέστην Βασίλειον, ἄφτι
τῆς οὖν τῷ Διογένει ἀλγμυλωσίας ἀπολυθέντα, κωτασκηροὶ ἐν
Χρυσόπολει, καὶ ταῖς ἐκεῖσε οἰκίαις ἐνήκε τὸ πῦρ, καὶ πολλῆν 10
ἀνήγειρε τοῖς ἐποίκοις τὴν βοήην καὶ τὸν κωκντόν. καταμαλάσαι
δὲ σπεύδων ὁ βυσιλεύς τὴν τοῦ βαρβύρου θρυσύτητα ἀξίωμά τε
B ὑπισχνεῖται δοῦναι αὐτῷ κουροπαλίτου, προσεπιπέμπει δὲ καὶ
τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα. μεταπέμπεται δὲ καὶ Τούρκους κατ' 15
αὐτοῦ λαθραίως, πολλαῖς ὑποσχέσεσι πείθων τὸν Ῥουσέλιον κατ-
αγωνίσασθαι. ὄρων δὲ οὗτος ἑαυτὸν ἀσθενῆ πρὸς τοσαύτην
πληθύν, ἀπολύσας τῶν δεσμιῶν τὸν Καίσαρα ἀναγορεύει βασιλεῖα,
εὐφημίαις μεγαλοπρεπέσι καὶ διατόροις τὸ κρῖτος αὐτῷ συγκατα-
στησόμενος. μήνω δὲ τῆς φήμης ἄπλωθείσης μηδὲ πλαιτυθείσης
τῆς τοῦ Καίσαρος ἀναρρήσεως, καὶ διὰ τοῦτο μήτε στρατιωτῶν 20
προσχωρησάντων, ἐξαίφνης περὶ τὸ ὄρος τὸν Σόφωνα πληθὺς
C Τουρκικῆ παραφαίνεται, πέντε ἢ καὶ ἕξ χιλιάσιν εἰκυζομένη. καὶ
αὐτίκα ὁ Ῥουσέλιος ἐξήρτυε τὰ πρὸς πόλεμον. ἀνέστελλον δὲ τὴν
ὄρμην αὐτοῦ ὃ τε Καίσαρ καὶ τινες τῶν ἑξοχωτέρων, ὡς ἂν δια-

magnus Ruselius et celebris evasit prosperi successus magnitudine, rectaque Byzantium contendens Caesarem vincum habebat, multis afflictum malis et fluctibus calamitatum subinde succedentium exagitatam. ubi autem hoc quoque domesticum infortunium imperatori nuntiatum fuit et Franci adventus omnes deterruit, ingens sollicitudo et cura animos omnium occupavit et ipsius imperatoris. Ruselius igitur inde profectus, secum adductis Caesare et Basilio Malese, qui nuper a captivitate cum Diogene liberatus fuerat, in Chrysopoli tabernaculum collocat, et aedificia quae illic erant igne incendit. quo facto ingentem excitavit clamorem et luctum indigenarum. imperator autem mollire studeas barbari audaciam, pollicetur ei curopalatae honorem, et insuper ad eum mittit uxorem et liberos. sed clam contra ipsum Turcos accersit, multis pollicitationibus persuadens ut Ruselium debellent. videns autem iste se imbecillum adversus eiusmodi multitudinem, Caesarem e vinculis liberatum imperatorem declarat, laudibus magnificis et claris celebrans, eique imperium tribuit. nondum autem divulgata fama neque dilatata Caesaris declaratione, et iccirco neque milites concurrerant, statim ad montem Sophonem manus Turcica apparet, quae videbatur quinque aut sex milium. atque e vestigio Ruselius se ad praelium comparavit. verum illius impetum coercebant et Caesar et quidam ex pra-

γροῖεν πρότερον τὴν πληθὺν ὑπόσῃ τις εἴη τῶν φανέντων. μὴ
 ἐντοκίον, ἀλλ' ἀδοξίαν ἄκραν ἠγούμενος εἰ πρὸς ἕξ ἢ δέκα χιλιά-
 δας ἀμφιγνωμονεῖ ὁ Ῥουσέλιος, σὺν πολλῇ ῥύμῃ τοῖς ἐναντίοις
 ἐπῆλθε μετὰ τῶν Φράγγων. ἔπεισον οὖν τῶν Τούρκων πολλοί,
 5 μηδεὶνὸς τῶν Φράγγων κερὸν τὸ δόρον ἐσχηκότος, οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς
 φυγὴν ὤρμισαν. τῆς διώξεως δὲ ἐπὶ πολὺ γενομένης παρὰ τὸ
 εἰθισμένον αὐτοῦ, καὶ ταῦτα δι' ὀρέων ἀβάτιον καὶ δυσδιεξιτήτων,
 ἔλαθε τοὺς πλείους τῶν σὺν αὐτῷ ἀπολιπῶν ὑπίσω, αὐτὸς δὲ μετὰ
 βραχέων τιῶν ὑπολειψθεὶς καὶ τοῦ Καῖσαρος ἐν ἵπποις κεκμηκόσι
 10 τῷ συνεχεῖ τῆς διώξεως καὶ ἐπιτεταμένῳ. οὕτω δὲ ἔχοντι ἀνε-
 φάτη πλῆθος ἔϊτρον Τούρκων ἡπειρον, εἰς ἑκατὸν χιλιάδας πο-
 σοῦσθαι στοχαζόμενον. περιστοιχισθεὶς οὖν πάντοθεν καὶ ἄκων
 αὐτοῖς προσήγγνται μετ' ὀλίγων πάντων τῶν περὶ αὐτόν. ἀντίσχο-
 μὲν οὖν οἱ Τούρκοι, ἔπεισον μέντοι καὶ τότε πολλοί. ὅμως κν-
 15 κλωθέντες ἐπὶ τισούτου πλῆθους ἐκηβόλοις τοῖς βέλεσιν, ἀποβυ-
 λόντες τοὺς ἵππους καὶ πεζοὶ ὑπολειψθέντες σύμπαντες οὕτως ἐνέ-
 δωκαν. πίπτοισι δ' ὅμως πολλοί, καὶ Τούρκοι δὲ δεκάκις τοσού-
 τοι. ἀλίσκεται δὲ ὅ τε Καῖσαρ καὶ ὁ Ῥουσέλιος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ.
 οἱ δὲ τῶν Φράγγων ὑπολειψθέντες εἰς τὸ τῆς Μεταβολῆς ἡροῦριον P 849
 20 σπρηγγύοντες μετὰ τῆς τοῦ Ῥουσελίου γυναικὸς δι' ἐπιμελείας
 ἐποιῶντο τὴν τούτου φυλακὴν καὶ συντήρησιν. οἱ δὲ Τούρκοι
 τὸν μὲν Ῥουσέλιον ποδοκῆχ ὑσφωλισόμενοι, τὸν Καῖσαρα ἄνετον

9 κεκμηκότος P

stantioribus, ut prius dignoscere quanta esset hostium vis. sed ille
 haud sustinens, quin potius loco summae ignominiae ducens, si adver-
 sus sex aut decem milia pugnam Ruselius cunctaretur, multo impetu in
 hostes cum Francis invasit. cecidere igitur ex Turcis plures, cum
 Francorum nemo hasta inani usus esset. reliqui in fugam coniecti sunt.
 cum vero diutius persequeretur, praeter id quod consueverat, praescri-
 ptum per inaccessos atque inuios montes, non animadvertit a tergo se
 suorum plures reliquisse. ipse autem cum paucis quibusdam relictus,
 et Caesare inter equites defatigato continua et longa hostium insecta-
 tione, incidit in eam calamitatem quam mox dicemus, nam in ipsum
 ita laborantem altera Turcorum infinita manus, fere centum mille, quan-
 tum coniectura assequi poterant, invasit. undique igitur circumventus
 vel invitus cum hostibus congregitur, cum paucis admodum quos circum
 habebat. igitur restitere Turci, et tamen multi tunc quoque ex ipsis
 cecidere. verum enimvero circumventi a tanta multitudine telis, quae
 longe iaciebantur, amissis equis, pedites omnes relictis ita cesserunt.
 attamen multi cadunt, et Turci decuplo plures. capiuntur Caesar et
 Ruselius et qui cum ipso erant. ex Francis autem qui relictis fuerant
 fuga ad Metaboles oppidum se recipere, una cum Ruselii uxore, quod
 summo studio servabant. Turci vero Ruselium compedibus vinctum

εἶχον καὶ ἐν τῇ ἰδίᾳ ἤγον τιμῇ. τοῦ δὲ τιμήματος τῶν ἐυλωπώ-
 των ἐπιζητουμένου ἔσπευδε μὲν ὠνίσασθαι τοῦτον ὁ βασιλεὺς·
 ἐπικυτλαθε γὰρ καὶ ὁ Μυλέσης ἔρτι ἀπολυθεὶς παρὰ τοῦ Καί-
 σαρος, καὶ αὐτίκα εἰς ὑπερορίαν στέλλεται δημείσει τε καθεπο-
 βάλλεται, αἰχμαλωσίαν αἰχμαλωσίας τῆς σὺν τῇ Διογέει τῆν 5
 τοῦ Ῥουσελλίου καὶ δήμεσιν καὶ ἔξορίαν τούτων ἀνταλλαζόμενος,
 B ἀλλήμ τοῦ Ῥουσελλίου γυναικί, σπουδῇ πολλῇ τοῦτον ἐλυτρώσατο,
 ὅθεν οἱ παρὰ τοῦ βασιλέως σταλέντες τὸν Καίσαρα μόνον λυτρω-
 πάμενοι ἀνθυπέστρεψαν. ἐν δὲ τῇ Προποντίδι γενόμενος, εὐλα-
 βηθεὶς μὴ ποτε ὡς ἀποστάτης καὶ ὑποπτος νομισθεὶς πάθῃ τε 10
 φάβλον καὶ ἀνήκεστον, τὴν κοσμικὴν ἀποβαλόμενος ἐσθῆτα τὴν
 τρίχμ κείρεται καὶ τὰ μοναχῶν ἀμφιέννυται, καὶ οὕτως ἐν εὐτελεῖ
 τῷ σχήματι τοῖς βασιλεῖσι παρέβυλεν. ἔξ ὧν ἀπάντων οἱ εὖ
 φρονούντες τὴν Θεομηρίαν συνέλογίζοντο, καὶ ὅπως αὐτοῖς τὸ
 θεῖον ἐκπεπολέμωται διὰ τὴν τῶν θεῶν ἐντολῶν καὶ ἐνταλμάτων 15
 παρῶρουσιν καὶ ἀθέτησιν, ἕς καίπερ ἑαυτοῖς συνεπιστάμενοι εἰς
 πολέμους μεγάλους καὶ κινδύνους, μὴ πρότερον τὸν θεὸν ἰλιωσά-
 μενοι, τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις εἰσάγουσι, καὶ πάσχοντες κακῶς
 C καὶ ἡττώμενοι ἀφειδῶς αἰσθήσιν οὐ λαμβάνουσι τῆς τοῦ θεοῦ
 νειμείσεως. οἱ δὲ πάλαι Ῥωμαῖοι οὐχ οὕτω ποιοῦντες τὰς φοβερὰς 20
 ἐκείνας καὶ ἀδομίνας στρατηγίας κατώρθουν, ἀρετῆς δὲ καὶ δι-
 καιοσύνης καὶ ἀγάπης καὶ ἀληθείας ἀντιποιοῦμενοι, καὶ ἀπλῶς πᾶν
 καλὸν καὶ ἀγαθὸν ὡς δυνατόν μετερχόμενοι· διὸ καὶ τὸ θεῖον συμ-
 παρῆν αὐτοῖς, καὶ παντὶ τρόπῳ τοὺς ἐναντίους κατηγωνίζοντο.

asservantes, Caesarem autem solum in honore habebant. cumque
 exigeretur captivorum pretium, studebat imperator eum redimere: nam
 paulo ante Maleses quoque absolutus a Caesare statim in exilium mis-
 sus est publicatis bonis, Ruselii captivitatem cum captivitate Diogenis
 et publicationem et exsilium commutans. verum Ruselii uxor ipsam
 redemerat. quare missi ab imperatore Caesare solum redempto rediere.
 cum vero ad Propontidem pervenisset, veritus ne forte ut rebellis et
 suspectus aliquid mali et eiusmodi cui remedium adhiberi non posset
 sustineret, deposita veste usitata capillisque detonsis monachorum ha-
 bitum induit, et ita vili indumento ad regiam se recepit; ex quibus omni-
 bus sanae mentis homines divinam iram ratiocinabantur, et quoadmo-
 dum deus ipsis inimicus effectus fuerat propter divinorum mandatorum
 ac praeceptorum violationem et contemptum, quorum sibi conscii ad in-
 gentia bella et pericula non prius placato divino numine Romanas co-
 pias adducunt, et cum male afficiantur semperque vincantur, non tamen
 ullum divinae indignationis percipiunt sensum. antiqui vero Romani
 non ita facientes immensas illas et prosperas pugnas edebant, sed vir-
 tutem et iustitiam et caritatem et veritatem profitentes, et omnino
 omnia honesta et bona pro viribus tractantes; quare etiam divinum nu-
 men illis aderat, et omnibus modis hostes debellabant.

Εἰσελθόντος δὲ τοῦ Καίσαρος ἔδοξε μὲν ὁ κρατῶν ἡγεμῶν
 εὐὸ πᾶν, ἡνῆκε δὲ τῆ τοῦ 'Ρουσελίου ἀποστολῆς τὴν γὰρ τῶν ὁμο-
 γενεῶν ἀπώλειαν καὶ τὴν ὑφαίρεισιν τῆς ἀρχῆς καὶ τὸ σφάττεισθαι
 τοὺς Χριστιανούς καὶ δουλοῦσθαι τὰς κώμας καὶ τὰς χώρας ἀφα- **D**
5 ρῆσθαι ἐν δευτέρῳ ἐπίθετο. ὁ δὲ γε 'Ρουσελιος ἄρας ἐκ τοῦ τῆς
 Μεταβολῆς φρουρίου μετὰ τῶν ἠπολελεμιμένων Φράγγων στρατιω-
 τῶν καὶ τῆς συνεόνου καὶ τῶν παιδῶν καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ
 διὰ μίσης τῆς χώρας ἀτρέπτως ἐβύδιζε, καὶ τὸ θέμι τῶν Ἀρμε-
 νιακῶν καταλαβῶν τοῖς προτέροις αὐτοῦ κῆστροις ἀποκατέστη,
10 καὶ κῆθεν ἐκδρομῆς κατὰ τῶν Τούρκων ποιούμενος ἀπεῖρξεν αὐτοὺς
 τῶν κατὰ τοῦ τοιοῦτου θέματος ἐγῶδων. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐνωτιζό-
 μενος ταῦτα μᾶλλον ἐνόμιζε συμῆρον τοὺς Τούρκους ἔχειν τὰ
 'Ρωμαίων ἢ τὸν 'Ρουσελίον χωρεῖσθαι ἐν τόπῳ ἐνί, παρὰ τοῦ
 Νικηφόρου πρὸς τοῦτο νυττόμενος καὶ διεγειρόμενος. στέλλει **P 850**
15 τοῖσιν τινὰ τῶν εὐπατριδῶν, τὴν μὲν ἡλικίαν νέου, δραστήριον
 δὲ ἄλλως καὶ ἐχέροντα, ἰὸν πρῶεδρον Ἀλέξιον τὸν Κομνηνόν, δε
 ἐν τῷ ἄσκει τῆς Ἀμυσειῦς γενόμενος ἐκαραδύκει τὸ μέλλον. ὁ δὲ
 'Ρουσελιος συνθήκας καὶ γιλίας μετὰ τοῦ τῶν Τούρκων ἐξῶρχον-
 τος θέμενος συνῆλθε τούτῳ ἐπιλωμένος στρατιαπτῶν ὡς ἤδη συνῆ-
20 θης καὶ ἐθάς. ἐν μὲν δὲ συνδειπνῶν αὐτοῖς ἀλίσκεται καὶ δισμύ-
 τῆς ἀποδείκνυται· ἀπατῶν γὰρ 'Ρωμαίους ἐνωμότης παρὰ τοῖς
 Τούρκοις ὄρος καὶ λόγος ἐνδύσιμος καὶ ἀλογοθέτης. τοῦτον
 ὄνιον πολλῶν ὁ πρῶεδρος Ἀλέξιος ὠησάμενος ἐς βασιλέα ἀπάγει
 δέσιμον. παραδούς οὖν ὁ βασιλεὺς τοῖς βυσαυσταῖς ξισμοῖς **B**

Ingresso autem Caesare, visus est qui imperabat omnia perfecisse.
 sed cruciabatur quod Ruselii consilium non successerat. nam cognato-
 rum exitium, amisionem imperii, Christianos occidi, vicos comburi et
 regiones everti posteriora ducebat. Ruselius autem ex oppido Metaboles
 profectus cum iis Francis militibus qui relictis fuerant, et uxore ac libe-
 ris et bonis suis per mediam regionem sine metu ibat; cumque ad Arme-
 niacorum regionem pervenisset, ad sua priora castra se recepit, et inde
 adversus Turcos excursions faciens coercuit ipsos ne amplius in eam
 regionem irrumperent. audiens haec imperator praestare existimabat
 Turcos obtinere loca Romanorum quam Ruselium aliquo in loco permit-
 tere, ad hoc a Nicephoro instigatus ac stimulatus. mittit igitur quen-
 dam ex nobilibus civibus aetate iuvenem, sed alioqui strenuum atque
 prudentem, praesidem Alexium Comnenum, qui cum pervenisset Ama-
 siam, ibi rei exitum expectabat. Ruselius autem inita societate et
 amicitia cum Turcorum principe congressus est cum ipso sine militibus,
 ut consueverat. verum quadam die cum ipsis cenans capitur et devin-
 citur: fallere enim Romanos etiam iureiurando interposito, apud Turcos
 solenne est, et venia dignum censetur: nec est quod quis periturum
 accuset. hunc multo pretio emptum praeses Alexius ad imperatorem
 victum perducit, quem traditum tortoribus bovinis nervis caedendum

ἀνηκέστοις διὰ βουνεύρων ὡς τινα δοῦλον δραπέτην ἠκίσατο, καὶ εἰς ἓνα τῶν ζοφωδεστάτων ἐγκαλείσας πύργων ἀτημέλητον εἶχεν ἀλύσει δέσμιον.

Ὁ δὲ λογοθέτης μέγα δυνάμιενος, ὡς εἶρηται, παρὰ βασιλεῖ, ἄγων τε καὶ γέρον πάντα ἤπερ ἐβούλετο, τὴν τοῦ Ἐξδόμεου 5 μονὴν διὰ δωρεῆς ἐξαιτησάμενος, πάντα κτήματα καὶ πῦσαν σχεδὸν ὅσην ἤλιος ἐφορᾷ ἔσπευδε προσκυρῶσαι αὐτῇ καὶ προσόδοις ἀφθόνοις ἐμπλατῦναι, σκεπτόμενος ἐκ μοχθηρίας οἰκειοῦσθαι τε τὸν βασιλέα καὶ παρυκερδαίνειν τὰ μέγιστα τῆς ἀβελτηρίας αὐτοῦ
C καὶ τῷ ὀνόματι τῆς μονῆς πλοῦτον ἐπικτῦσθαι ὑπερφνη. **πορι-** 10 μώτατος δὲ ὧν εἰς κακίαν, εἴπερ τις ἕτερος, καὶ τοῦ κερδάλειου χάριν μηδενὸς δυσσρήμιου ὀνόματος ἀπεχόμενος, φούνδακα ἐν τῇ Ῥυιδεσιῷ καὶ μονοπωλεῖον συνεστήσατο, κωλύσας καὶ ἀπειρῶσας τοὺς πωλοῦντας ἅπαντας, τὸ βασιλικὸν δὲ μόνον πραιτήριοι ἐμψυχήσατο· παρὸ καὶ λιμὸν ἐπραγματεύσατο μέγιστον καὶ τῶν 15 πώποτε μνημονομερίων ἀπανθρωπότατον, ὡς καὶ τῷ βασιλεῖ ἀντ' ἐπιωνυμίας γενέσθαι αὐτόν, καὶ ἀπὸ τούτου μᾶλλον ἢ τοῦ προγονικοῦ γινώσκεισθαι τοῖς μετέπειτα· *Μιχαὴλ γάρ τις εἰπίων, εἰ μὴ προσθείη καὶ τὸν Παρπινάκιον, οὐκ ἂν γένοιτο συντόμως*
D γνωριμώτερος, διὰ τὸ τηρικῶτα τὸν μύδιον παρὰ πινάκιον τῷ 20 νομίσματι πιπρῶσκεισθαι.

Τῷ δὲ πρώτῳ ἔτι τῆς βασιλείας αὐτοῦ, Ἰνδικτιῶνος α', τὸ τῶν Σέρβων ἔθνος, οὗς δὴ καὶ Χροβάτας καλοῦσι, τὴν Βουλγαρίαν ἐξῆλθε καταδουλωσόμενον. τὸν δὲ τρόπον ἄνωθεν ἀνα-

ut fugitivum aliquem servum flagris intolerabilibus cruciavit, et in obscurissimam turrim inclusum contemptui habebat catenis vinctum.

Logotheta autem plurimum potens, ut dictum est, apud imperatorem, omnia pro arbitrio moderans, Hebdomi monasterium sibi donari petens, omnes possessiones et omnem fere quantam sol cernit regionem studuit sibi vindicare et copiosis proventibus dilatare, cogitans improbitate sibi amicum imperatorem facere, et maxima lucrari ob eius simplicitatem, ac nomine monasterii ingentes divitias adipisci. et cum esset maxime idoneus ob versutiam, si quis alius, ad lucrandum, et quaestus gratia nulli parcens infamiae, officinam in Rhacedesto et monopolium instituit, prohibens et coercens omnes vendentes; solumque imperatoris forum venale machinatus est. ex quo maximae famis auctor fuit, et eorum quae unquam meminerint homines crudelissimae, ita ut inde imperator cognomentum invenerit, a quo magis quam a maiorum suorum nomine posteris est cognitus: nam si quis dicat Michael, neque addat Parapinacius, haud statim cognoscitur, eo quod tunc modius numismate venderetur, sed pinacio minus, qui medimni quadrans est.

Primo autem imperii ipsius anno, indictione undecima, Servorum gens, quos etiam Chrobatas vocant, exiit ut Bulgariam in servitatem

λαβὼν διηγήσομαι. Βασιλείου γὰρ τοῦ βασιλέως, ὑπήνηκα τὴν Βουλγαρίαν ὑπηγάγετο, μὴ θελήσαντός τι νοχομηῆσαι τῶν ἐθίμων αὐτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς σφετέροις ἄρχουσί τε καὶ ἤθεσι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ὀρίσαντος διεξάγεσθαι, καθὼς πον καὶ ἐπὶ τοῦ Σαμουήλ, 5 ὃς αὐτῶν ἀρχηγὸς ἐγένετο, ἤδη μὲν οὖν καὶ πρότερον τὸ ἔθνος τετάρωκτο, τὴν ἀπλησίαν μὴ φέρον τοῦ ὀρησανοτρόφου, ὅτε τὸν P 851 Δολιάνον ἐκτῶν βασιλείᾳ ἐπευφήμεσαν, περὶ ἧν κατὰ μέρος δεδήλωται ἄνωθεν, ἀπέβλεψε δὲ καὶ νῦν πρὸς ἀποστουσίαν. τὴν γὰρ τοῦ Νικηφόρου μὴ φέρον ἀπλησίαν καὶ ἄ κατὰ πάντων αὐτῶ 10 μμιχάντη, οὐδενὸς ἐπιστρεφομένου τοῦ βασιλέως, ταῖς παιδαριώδεσι δὲ παιδιαῖς μόνον προσυνέχοντος, οἱ κατὰ τὴν Βουλγαρίαν προέχοντες ἀξιοῦσι τὸν Μιχαηλῆν ἀρχηγὸν ὄντα ἐπαρῆσαι αὐτοῖς καὶ συφεργῆσαι, δοῦναι τε αὐτοῖς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὡς ἂν αὐτὸν βασιλεῦ Βουλγαρίας ἀνακηρύξωσι καὶ τῆς ἐκ τῶν Ῥωμαίων 15 ἐλευθερωθεῖεν καταδυναστείας καὶ βασιλείας. ὁ δὲ ἀσμένως ὑπακούει αὐτῶν, τριακοσίους τε τῶν ἐκείνου ἀπολεξάμενος καὶ τῶ οἰκείῳ υἱῷ Κωνσταντίνῳ τῷ καὶ Βοδίνῳ ὀνομαζομένῳ παριδοῦς B εἰς Βουλγαρίαν ἐξαποστέλλει. ἔξισιν οὖν εἰς τὰ Πρισδιάννα, ἐνθα συναθροισθέντες οἱ ἐν τοῖς Σκοπίοις προέχοντες, οἷς ἐξαρχος ἦν 20 Γεώργιος ὁ Βοϊτάχος, τοῦ τῶν Κομχάνων γένους καταγόμενος, βασιλεῦ Βουλγάρων αὐτὸν ἀνεκήρυξαν, Πέτρον ἀντὶ Κωνσταντίνου μετονομάσαντες. ὅπερ ἀκούσας ὁ ἐν Σκοπίοις διέπων τὴν ἀρχὴν τοῦ δουκὸς Νικηφόρος ὁ Κυραντηνός, τοὺς ὕφ' αὐτῶν

redactura: quomodo vero, altius ipse repetens enarrabo. nam cum Basiliius imperator, eo tempore quo Bulgariam subegit, nollet aliquid innovare eorum quae ipsi usitata erant, verum praefinisset ut a suis principibus regeretur suisque moribus degeret, quemadmodum item imperante Samuele, qui dux ipsorum fuit . . . . . iam igitur et prius natio perturbata fuerat, quod non ferret orphanotrophi avaritiam, quando Doleanum suum regem declararunt, quae sigillatim superior demonstrata sunt. et nunc quoque ad rebellionem spectavit: neque enim ferebat Nicephori avaritiam, et quae contra omnes ipse machinatus fuerat, nihil curante imperatore, sed solis puerilibus ludis occupato. Bulgariae principes Michaelom suum praefectum petunt sibi opem ferre et opitulari, sibi quoque tradere filium, ut ipsam Bulgariae regem declarent, et a Romanorum imperio et crudelitate eum vindicent. ille autem libenter ipsis obtemperabat, delectisque e suis trecentis, et suo filio Constantino, cui Bodino cognomen erat, traditis, in Bulgariam eum mittit. exit igitur ad Prisdiana, ubi coacti proceres qui in Scopiis erant, quorum princeps erat Georgius Boitachus, a Comchanis originem ducens, Bulgarorum regem ipsum declararunt, Petrum pro Constantino mutato nomine vocantes. quod quidem audiens is qui Scopiis ducis imperium administrabat, Nicephorus Carantenus, cum suis ducibus quos habebat, ad Pris-

στρατηγὸς παρλαβὼν ἄπεισιν εἰς τὰ Πρισδίωνα μετὰ τῶν Βουλ-
 γαρικῶν δυνάμειων. ἐν ὄσῳ δὲ οὗτος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐξήρ-
 τουν, ἐπικατέλαβε διώδοχος αὐτοῦ Δαμιανὸς ὁ Δαυλασσηνός.
 C ἐνωθεὶς τοίνυν μετὰ τοῦ Κυρατηγενοῦ, πολλά τι κερτομίσις αὐ-
 τόν, καὶ ἐς ἕκαστον δὲ τῶν σὺν αὐτῷ στρατηγῶν ἐμπαιροτήσις 5
 οὐκ ὄληα καὶ ὡς ἀνάνδρους μνηστρίσις αὐτούς, συνταξίμενος
 συμβάλλει τοῖς Σέρβοις εὐθίως. καὶ γίνεται μάχη φρικτὴ καὶ
 τροπὴ τῶν Ῥωμαίων φρικωδέστερη· πίπτονσι γὰρ πολλοὶ ἔκ τε
 Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων, ζωγροῦνται δὲ πλείστοι καὶ αὐτὸς ὁ
 δευῆς Δαμιανὸς ὁ Δαυλασσηνός ὁ τε λεγόμενος Προβατῆς καὶ ὁ 10
 Δογγιβυρδόπουλος καὶ ἕτεροι σιγχροὶ σὺν αὐτοῖς. ἐλίγηθη δὲ καὶ
 ἡ περιεμβολὴ ἅπασα, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πάντων διασκύλεισις γίνε-
 D ται. ἐντεῦθεν ἀναλθὴν οἱ Βούλγαροι τὸν Βοδῖνον βασιλεῖα ἀνα-
 γορεύουσιν, ὡς εἴρηται, Πέτρον μετονομάσαντες. διχῆ τε δια-
 ρεθέντες οἱ μὲν μετὰ τοῦ Βοδίνου εἰς τὸν Νίσον ἀπήσαν, οἱ δὲ 15
 Μετρίλον τινὰ τὰ πρῶτα παρὰ τῷ Βοδίνῳ φέροντα παρλαβόντες
 κατὰ τῶν ἐν Καστορίᾳ Ῥωμαίων ἀπίσιν· ἐκεῖσε γὰρ διατετιχι-
 σθαι τὴν πόλιν οἱ τὰ Ῥωμαίων φρονούντες, ὡς εἴρηται, ὁ τε τῆς
 Ἀχρίδος στρατηγὸς Μαρμανὸς καὶ ὁ τῆς Διαβόλεως ὁ πατριεὶος
 καὶ ἀνθύπατος Θεόγνωστος ὁ Βοῦρτζῆς, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ὁ ἐν 20
 Καστορίᾳ στρατηγῶν. μεθ' ὧν καὶ ὁ Βορίσης Δαβὶδ καὶ ἄλλοι
 πολλοὶ, οἵτινες δεδιότες τὴν ἐκ τῶν Ἰθαγενῶν Βουλγάρων ἀπειλὴν
 ὡς εἰς χρησιμῆταιον τὴν Καστορίαν συνέφυγον. καταλαβόντων οὖν
 ὁ Πέτρολος τὴν Καστορίαν μετὰ πλείθους Βουλγάρων ἀμυθίτω

dianna se confert cum Bulgaricis copiis. interea vero dum hic ad bel-
 lum se comparabat, supervenit successior ipsius Damianus Dalarsenus;
 qui cum eo coniunctus cum multis eum conviciis affecisset et haud me-
 diocriter in eius milites debacchatus fuisset, tanquam imbelles eos irri-
 dens, instructa acie cum Servis statim praelium committit. sitque hor-
 ribilis pugna, sed multo horribilior Romanorum clades: cadunt enim
 multi ex Romanis et Bulgaris, et vivi plurimi capiuntur, in quibus ipse
 prope dux Damianus Dalarsenus, et qui dicebatur Probatas, et Longi-
 bardopulus et alii frequentes cum ipsis. capta sunt item omnia castra,
 et omnia quae in ipsis erant direpta. hinc aperte Bulgari Bodinum re-
 gem declarant, ut dictum est, mutato nomine Petrum appellantes. et in
 duas partes divisi, alii cum Bodino ad Nisum se contulere, alii Petri-
 lum quendam, cui primae apud Bodinum partes deferebantur, secuti ad-
 versus Romanos, qui in Castoria erant, profecti sunt: illic enim muro
 muniendam urbem curaverant, Romanis fauentes, ut dictum est, et
 Achridis praetor Marianus et patricius Diaboleos et proconsul Theogno-
 stus Burtzes, et cum ipso Castoriae praefectus, quibuscumque Boris David
 et alii multi, qui veriti indigenarum Bulgarorum minas in Castoriam
 tanquam ad asylum confugere. cum igitur Petrus ad Castoriam per-
 venisset cum innumerabili Bulgarorum manu, quae ad bellum pertinerent

τὰ πρὸς τὸν πόλειον συνεσκευάζετο. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι καὶ οἱ συν- P 852
 τειζόμενοι ἐξῆλθον κατ' αὐτῶν, καὶ μετὰ ἰσχύος σφοδρῆς συμβυ-
 λότες αὐτοῖς τρέπουσι τὸν Πετρίλον, καὶ φεγγῆν καταναγκάζουσι
 δε' ὄρεων ὑψάτων πρὸς τὸν ἑαυτοῦ κέριον τὸν Μιχαηλῆν ἀφικί-
 5 μενον. κτείνουσι δὲ καὶ τῶν Βουλγάρων πολλούς· αἰροῦσι δὲ καὶ
 τὸν μετὰ τὸν Πετρίλον ἐν Χροβάτοις τετυγμένον, καὶ πρὸς τὸν
 βασιλεῦ Ἰεσιώτην ἀπάγουσιν. ὁ δὲ Βοδίνος τὸν Νίσσον καταλα-
 βὼν ὡς ἤδη βασιλεὺς τῶν Βουλγαρικῶν πραγμάτων ἀντείχετο, πῦν
 τὸ προστυχὸν ληϊζόμενος, καὶ τοὺς μὴ δεχομένους μηδὲ δουλου-
 10 μέτους αὐτῷ κεραιζέον καὶ λυμαινόμενος. ὅπερ ἀπλοῦς ὁ βασι-
 λεύς, τὴν τε τοῦ δουκὸς ἤτιαν δηλαδὴ καὶ τὴν αὐτοῦ ἀναγόμεν- B
 σιν, τὸν Σαρωνίτην κατ' αὐτοῦ ἐξαπέστειλε, πρὶν ἐξαφθῆ τὸ κα-
 κὸν καὶ εἰς μεγάλην ἐξαφθῆ γλῶσση, κατασβέσαι τοῦτο κατεπειγ-
 μενος. συνῆξαπέστειλε δὲ αὐτῷ καὶ στρατεύμα ἀξιόλογον συγκελ-
 15 μενον ἔκ τε Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων καὶ Φράγγων. ἀλλ' οὗτος
 μὲν πρὸς τὴν τῶν Σκοπίων πόλιν τὴν ὑψηλὴν ποιούμενος τῶν ἐν τῷ
 Νίσσῳ οὐδεμίαν φροντίδα ἐτίθειτο. παραγενόμενος οὖν, καὶ τῷ
 πιστευόμενῳ ταύτῃ Γεωργίῳ τῷ Βοϊτάχῳ λόγον δεδωκὼς ὡς οὐδὲν
 φλαῦρον ὑποπίσειαι, τὴν πόλιν τῶν Σκοπίων αἰρεῖ, κὰν ταύτῃ
 20 τὴν στρατοπεδείαν πῆγνυσι, καὶ περὶ τῶν ἐν τῷ Νίσσῳ τὸ ποιητὸν
 ἰσχύει καὶ ἐμελέτω. ἀλλ' ὁ Βοϊτάχος μεταμεληθεὶς ὅτι δὴ ποσιῶς C
 ἀγαθὸς γέγονε καὶ τὰ Ῥωμαίων ἐφρόνησε, λαθροῶς τοῖς ἐν τῷ
 Νίσσῳ ἐδήλου ἀγκνεῖσθαι μὲν ἐν τάχει πρὸς αὐτόν, καὶ τοὺς περὶ

8 βασιλεῦ P

comparabat. Romani vero etiam ipsi instructi adversus erupere, et in-
 genti impetu cum ipsis congressi fundunt Petrilum, et in fugam conie-
 ctum cogunt per invios montes ad summum dominum Michaellem pervenire,
 et Bulgarorum plurimos occidunt, capiuntque eum qui post Petrilum in
 Chrobotis secundum ordinem ducebat, et ad imperatorem vinculum per-
 ducunt. Bodinus autem cum ad Nisum pervenisset, ut iam imperatorem
 a Bulgaria provincia coherceret, omnia obvia praedabatur, eos a quibus
 non exciperetur, quibus recusarent eius imperium, vexans et offendens.
 quod cum audisset imperator, cladem videlicet ducis et eius declaratio-
 nem, Saronitem adversus eum mittit, antequam malum accenderetur et
 in magnam flammam evaderet, extinguere festinans; et cum ipso ido-
 ueum quoque misit exercitum, ex Macedonibus et Romanis Francisque
 conatum. verum hic ad Scopiorum urbem profectus, nullam eorum qui
 Nisi erant rationem habebat. profectus igitur, et Georgio Boitacho, cui
 urbs commissa erat, data fide nihil eum detrimenti passurum, Scopio-
 rum urbem expugnat, ibique castra locat, et quid faciendum de iis qui
 Nisi erant consultabat ac meditabatur. verum Boitachus, quem iam pro-
 nituerat tam diu bonum fuisse et Romanos secutum esse, clam iis qui
 Nisi debebant indicavit ut ad se quam celerrime venirent, et eos qui

τὸν Σαρωνίτην ῥηθνυμότερον διάγοντας καὶ ἀμελέστερον ἀνοίκτους καὶ ὠμιῶς ἤβηθὸν ἀποσφάζει. οἳ δὴ τὴν ἀγγελίαν δεξιόμενοι, ἄρραγτες ἐκ τοῦ Νίσου, πρὸς τὰ Σκόπια ἵεντο, χιόνι κεκαλυμμένης οὔσης τῆς γῆς· χειμῶν γὰρ ἦν, Δεκεμβρίου ἰσταμένου μηνός. συναισθήσεως δὲ τοῖς περὶ τὸν Σαρωνίτην γενομένης ἔξισει κατ' 5

D αὐτῶν παμπληθεῖ, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν ἔν τιτι τόπῳ λεγομένῳ Ταωνίῳ ἀνωρεῖ σχεδὸν τοὺς σύμπαντας· ἄλισκεται δὲ καὶ ὁ Βοδίνος. ὁ δὲ Λογγιβαρδύποσλος, ὡς εἴρηται, ἀρθεὶς πρὸς τὸν Μιχαηλᾶν καὶ λόγῳ δούς καὶ λαβῶν, ζεύγνυται τῇ τούτου θυγατρὶ καὶ λαὸν ὅτι πλεῖστον πιστεύεται ἀπὸ Λογγι- 10 βάρδιον καὶ Σέρβιον συγκαίμενον, μεθ' οὗ καὶ πρὸς βοήθειαν τῆς Βοδίνου ἀποσταλαῖς αὐθις τοῖς Ῥωμαίοις ἀποκαθίσταται. ὁ δὲ Σαρωνίτης τὸν Βοδίνον ἐξυπέστειλε πρὸς τὸν βουσιλέα δέσιμον. περιορισθεὶς δὲ ἐν τῇ τοῦ ἁγίου Σεργίου μονῇ, μετὰ βραχὺν παρα- 15 δοθεὶς τῷ Κορμηνῷ Ἰσαακίῳ ἤδη προβεβλημένῳ Ἀντιοχείας δονκί ἀπήχθη εἰς Ἀντιόχειαν. ὅπερ ἀκούσας ὁ τούτου πατὴρ ὁ Μιχαη-

P 853 λῆς, μισθωσάμενος Βενετικὸς τινὰς βυζαντινοὺς ἄδρου, οἷς ἔρπον θαλαττοπορεῖν, ἀπέκλεψε τοῦτον ἐκεῖθεν καὶ τῇ ἰδίῃ ἀρχῇ ἀποκατέστησεν· ὃς καὶ μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς τὴν ἀρχὴν κἂν τοῖς ἡμετέροις χρόνοις διήνυσεν. ὁ δὲ Βοϊτάχος ἐτυσθεὶς σφοδρῶς ἐν 20 τῷ ἀπέναι πρὸς τὸν βουσιλέα τελευτῆ, μὴ ἐξυμάρτας ταῖς ἐκ τῶν πληγῶν ὑδύνας. οἳ γε μὴν Ἀλαμάνοι καὶ Φράγγοι (γένη δὲ οὗτοι δυτικῶ) κατὰ τῆς χώρας ἀπεθέντες καθαιροῦσι μὲν τὰ ἐν τῇ Πρί- σπῃ τῶν Βουλγύριον ὑπολελειμμένα βουσιλεία, σκυλεύουσι δὲ καὶ

cum Saronite erant ignavins degentes ac segnus, sine ulla miseratione crudeliter omnes ad unum interficerent. qui accepto nuntio profecti Niso Scopia petebant, cooperta terra nive: hiems enim erat, Decembri mense. — quod cum persensissent ii qui cum Saronite erant, adversas ipsos cum omnibus copiis irrumpunt, et in itinere deprehensos ad que- dam locum nomine Taonium, fere omnes interficiunt. capitur etiam Bodinus. Longibardopulus vero, ut dictum est, ad Michaelem perductus, data acceptaque fide, eius filiam uxorem ducit. eique ingens committitur exercitus, e Longibardis et Servis conflatus; quocum ad auxilium Bodini missus rursus Romanis repugnat. Saronites autem Bodinum misit imperatori vincitum, relegatus autem in sancti Sergii monasterium paulo post Isaacio Comneno traditur iam Antiochiae duci declarato. et per- ductus est in Antiochiam. quod cum audisset ipsius pater Michael, pretio ingenti conductis Venetis quibusdam, quorum opus erat per mare navigare, cum inde furatus in propriam patriam reduxit, eique restituit imperium. atque hic post patris obitum nostraque tempestate regnavit. Boitachus autem vehementer tortus, dum rediret ad imperatorem, non sustinens verberum cruciatus moritur. Alamanni tamen et Franci (sunt hae nationes Occidentis) per regionem immisai relictam Bulgarorum regiam in Pruspa destruant, templumque illic sancto Achillio constructam

τῶν ἐκείσε γαῶν, ὃς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου Ἀχιλλίου ἴδονται, μηδεὶν τῶν ἐν ἐκείνῳ ἡμισάμενοι ἱερῶν, ὧν τινὰ μὲν αὖθις ἀνεσιώθησαν, τὰ δὲ λοιπὰ ὁ στρατὸς διατεριμύμενος εἰς χρῆσιν ἰδίων μετεσχεύασαν. τὶς οὖν τῶν στρατιωτῶν τῆς Μακεδονικῆς φύλαγ- B
 5 γος ἴων, ἀξιότιμος ἀποδοῦναι ὑπερ εἰλήμει ἱερὸν, ἐπεὶ μὴ ἐπέσθη, ἀνδρακιώσας τοὺς ὤμους τελευτῆ, τῆς δίκης μὴ ἀνασοχίτης ὡς ἔθος, ἀλλὰ μετελθούσης αὐτῶν εἰς ὑπόδειγμα τοῖς ὑψηλότεροις. ἐν δὲ ταῖς παρακειμέναις τῇ ὄχθῃ τοῦ Ἰστρου ὑπέλει τῶν στρατιωτῶν ἡμελημένων οἷα δὲ μηδὲν εἰς διοίκησιν λαμβανόντων,
 10 στέλλεται ὁ βεσιάρχου Νέσιωρ, δοῦλος γεγνηὼς τοῦ πατρὸς τοῦ βασιλέως, δοῦξ τῶν Παριστρίων ὀνομισθεὶς, καὶ συμφωνήσας τῷ Τάτῳ ὡς ὁμογνώμονι, Πιτζινάκοις πλείοσιν ὑπλισθέντες εἰς τὴν βυσιλεύουσαν παρεγίνοντο. καταθῆναι δὲ τὰ ὄπλα ἐγκλιεῦ- C
 15 Νικηφόρον ἐκ μέσου ποιήσειεν ὡς κοινὸν ἐχθρὸν καὶ πολέμιον κοσμικόν, καὶ αὐτὸν οὐκ ὀλίγα λυπήσαντα καὶ τὴν αὐτοῦ περιουσίαν δημεύσαντα. ἀλλ' ὁ βασιλεὺς οὐκ ἐπέιδετο, ἅπαξ ἐαυτὸν ταῖς αὐτοῦ γοητείαις καὶ ἀπάταις ἐκδεδωκώς. ὁ δὲ Νέσιωρ ἐπιβουλεύει ἐπὶ τῶν οἰκείων ἀνανίσταται μὲν ἐκείθεν, λήϊζεται δὲ
 20 τὴν τε Μακεδονίαν καὶ Θράκην καὶ τὰ παρακείμενα τῆς Βουλγαρίας, καὶ εἰς τὴν τῶν Πιτζινάκων ὑποχωρεῖ. μῆρου δὲ στρατιωτῶν Μακεδονικῶν στιρομένηη προσήλθε τῷ βασιλεῖ, τὴν στήρισιν ἀποκλειομένηη. προστάξει οὖν βυσιλικῇ τυφθέντες καὶ ὑβρισθέντες ἐδιώθησαν, μηδεμιᾶς ἐπιστροφῆς αὐτῶν γενομένης. ἀλλ'

ac dedicatum exspoliant, a nulla re sacra abstinentes earum quae ibi erant; ex quibus quaedam rursus servata sunt, reliqua divisa exercitus in proprios usus convertit. quidam igitur ex militibus Macedonicae phalangis, cum ab eo repeteretur sacra res, neque adduci posset ut id faceret, humeris anthrace depastis obit, iustitia haud differente, ut mos est, supplicium, sed ad exemplum posteriorum ipsum puniente. in orbibus autem maritimis, neglectis militibus utpote qui nihil acciperent ex praeda, mittitur bestarches Nestor, qui fuerat servus patris imperatoris, dux eorum populorum qui secundum Istrum degunt vocatus. inita cum Talo societate, ut cum viro eiusdem sententiae, cum pluribus Patzinacis instructi ad regiam urbem profecti sunt. iussus autem arma deponere non aliter se facturum hoc dicebat, nisi logothetam Nicephorum e medio tollerent ut communem inimicum et hostem capitalem, quique in se haud parva commisisset suaque bona publicasset. verum imperator haud paruit, cum semel se ipsum eius praestigii et dolis dedisset. Nestor autem, cui a suis paratae insidiae fuerant, inde proficiscitur, Thraciamque depraedatur et Macedoniam et Bulgariae finitima, et ad Patzinacorum regionem secedit. pars autem Macedonum militum defraudata accessit ad imperatorem, id factum defleus. iussu igitur imperatoris pulsati et contumelia affecti repulsi sunt, nulla ipsorum habita ratione.

D ὃ γε πρὸς τὰ οἰκεῖα λύπης σὸ μικρᾶς ἐπιστραφέντες ἀνάμιστοι οὐκ ἤθελον μένειν ἐτι ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φρονήματος, ἀλλὰ τοὺς πολεμίους πῶσι τρόποις ἀμύνασθαι διασκέπτοντο.

Ἀποστείλας δὲ πρὸς τὸν τὴν Λογγιβαρδίαν κατέχοντα Φράγγον Ῥουμπέρτον καλούμενον, τὴν αὐτοῦ θυγατέρα τῷ υἱῷ **5** Κωνσταντίνῳ γυναῖκα ἠγάγετο, Ἑλλήνη μετονομάσας αὐτήν. κατεσχέθη δὲ ἡ Λογγιβαρδία πρὸς τοῦ Ῥουμπέρτου τοῦτον τὸν τρόπον. Γεώργιος ὁ Μανιάκης ἐπὶ καυσιτύσει τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραγμάτων ὑποσταλὲς προσιτιμωρίσαστο μὲν Φράγγους πολλούς, καθ' ἡμέραν δὲ καὶ τοὺς παρὰ τοῦ Λοκκιανοῦ κακωθέντας καὶ **10** **P** 854 ἡσυχίαν ἄγειν ἐν τισὶ τέρμισσι τῆς Ἰταλίας παρεσκευάσεν· ἐδεδιόσαν γὰρ αὐτὸν, πείραν τῆς αὐτοῦ ἐν πολέμοις γενναιότητος ἔχοντες. ἀντίρραντος δὲ τῷ Μονομάχῳ καὶ κατηγωνισμένου, οἱ μὲν σὲν αὐτῷ περιωθέντες τῷ βασιλεῖ δουλωθέντες Μανιακάτοι τε ἐπινομομάθησαν καὶ τῇ Ῥωμαίων πολλῇ ἐνυπέμειναν, οἱ δὲ λοιποὶ **15** ἐν Ἰταλίᾳ ὑπέλειφθησαν. ἦν δὲ τις ἐν αὐτοῖς Ῥουμπέρτος τοῦ νομίου, ἀνεψιὸς Ἀρδοῖνου τοῦ ὑπὸ Λοκκιανοῦ μιστιχθέντος, δεινὸς καὶ θυμοειδής, τυραννικὸν ἔχων τὸ φρόνημα, ὅστις φανερώς μὲν ἐξελάσαι τῆς Ἰταλίας τοὺς Ῥωμαίους ἐμελέτω, ὡκνεὶ δὲ ὁμῶς τὴν ἐγχείρησιν καὶ ἀνεβύλλετο, ἀσθενῆ ἑαυτὸν ὄρων, καὶ πρὸς τὴν **20** τοῦ βασιλείου λαχὼν ὠρῶδει ἑαυτὸν ἀντιξυαγαγεῖν. τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ, ἦν ἀπὸ Φραγγίας ἠγάγετο, τελευτησάσης εἰέραν ἄγειται, Γαΐταν μὲν καλομένην, θυγατέρα δὲ οὖσαν πρὸς ἡλικίαν χῶρον οὐκ ὀλίγην ὑφ' ἑαυτὸν ἔχοντος. ἀγαγόμενος οὖν ταύτην **15** πόλει margo P

verum illi in patriam reversi, haud mediocri dolore affecti, non amplius in eadem sententia manere voluerunt, sed omnibus modis cogitabant hostes ulcisci.

Cum autem misisset ad eum qui Longobardiam obtinebat Francum, Robertum nomine, eius filiam suo filio Constantino uxorem adduxit, quam mutato nomine Helenam vocavit. occupata autem fuit Longobardia a Roberto in hunc modum. Georgius Maniaces ab Augusta Zoe ad componendas res in Italia missus, magistri honore decoratus, conciliaverat sibi Francos multos, et in dies eos qui a Dociano vexati erant effecit in Italiae finibus quiescere: verebantur enim ipsum, quod eius virtutis in praeliis periculum fecerant. cum vero se opposuisset Monomacho et debellatus fuisset, qui cum ipso erant traiecti et in servitutum imperatoris redacti, Maniacatae appellati sunt et in urbe Romanorum permansere, reliqui in Italia relictii sunt. erat autem quidam in ipsis Robertus nomine, fratris filius Ardoini, qui a Dociano flagris caesus fuerat, gravis et iracundus et tyrannica mente praeditus. qui aperte Romanos expellere meditabatur, attamen provinciam aggredi metuebat differebatque, se ipsum imbecillum cernens, verebaturque contra imperatoris potentiam se opponere. cum vero uxor illius, quam a Francia duxerat, Gaïta nomine, filia principis cui haud mediocris regio subiecta

κατέκρησεν ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς διαφερούσαις τῇ αὐτοῦ γυναικί, ὣν ἡ πρώτη μὲν καὶ μεγίστη Σαλερὸς ὀνομάζεται. ἐκεῖθεν οὖν οἷα κλέπτης καὶ ληστής ἐξιὼν τὰ τῇ Ῥωμανίᾳ ὑποκείμενα ἐλπίζετο, τοῦτο μὲν Καλαβρίαν ἀρχμαλωτίζων, τοῦτο δὲ τὴν Ἰταλίαν 5 δούλούμενος. τῶν δ' ἄλισκομένων ἀρχμαλώτων ὧν μὲν χεῖρας ἀφ' ἑρρεῖ ὧν δὲ πόδας ἠκρωτηρίαζεν, ἄλλων δὲ ἀπέκοπτε καὶ ἀμφότερα, τινὲς δὲ καὶ ἀπημπούλει χρημάτων πολλῶν, δεδιτόμενος ὡς εἰ μὴ προδοῖεν τὰς πόλεις καὶ ὑποκλιθεῖεν αὐτῷ, οὐ ταῦτα C μύτα ἀλλὰ καὶ χεῖρονα πείσονται. νοσοῦντων δὲ ἐν τοῖς βασιλείοις 10 τῶν οὐκείων, οὐδεμία τῶν γενομένων ἐν Ἰταλίᾳ ἐγένετο ἐπιστροφῆ. τοῦ γὰρ Μονομάχου μετὰ βραχὺ τελευτήσαντος, Θεοδώρου δὲ τῆς Αἰγούσσης ἐφ' ἕνα χρόνον τὴν βασιλείαν κατασχούσης, τοῦ τε Μιχαὴλ ἀναιρεθέντος καὶ τοῦ Κομνηνοῦ ἐπαναστάτος αὐτῷ, καὶ τῶν στρατευμάτων ἀσχολουμένων τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις, 15 μηδεὶνός τε ὄντος τοῦ τὴν ὁρμὴν τοῦ Ῥουμπέρτου κωλύσαντος, μέγας ἐκ τούτου καὶ περιβόητος γέγονε· στρατὸν γὰρ ἀξιόλογον συνεστῆρατο καὶ ἵππων καὶ χρημάτων καὶ ἀρμάτων ἐγένετο κύριος, τῶν ἐν ταῖς πόλεσι στρατηγεῖν τεταγμένον πρὸς βασιλέα μὴ δυνα- D μένων ἀντιεῖναι ὀλιγανδρία καὶ κακότητι τῶν σὺν αὐτοῖς. τοῦ 20 δὲ Κομνηνοῦ τῆς βασιλείας ἐγκρατοῦς γενομένου τὰ μὲν τῶν Τούρκων τὴν ἀνατολὴν ἔθλιβεν, οἱ Πατζινάκοι δὲ τὴν δύσιν ἐπέλιζον. ὑποχωρεῖ γοῦν τῆς Καλαβρίας ὁ Θερμβός, ὃς ἐκέισε στρατηγῶν ἐτέγγανε, τὸ κατὰ τοὺς Σκρίβωνας ἄγος ἀνέδην τετολιμικῶς· μὴ

2 I. Σαλερὸς vel Σάλερνον margo P 18 βασιλέως?

erat, secum esset, ad eas urbes migravit, quas uxori suae serviebant, quarum prima et maxima Salernus nominatur. illinc igitur veluti fur erumpens loca Romanorum imperio subiecta praedabatur, partim Calabriam mancipans, partim Italiam redigens in servitutem. eorum vero captivorum quos ceperat aliis manus amputare, aliis extremas partes pedum incidere, aliis utrasque, quosdam etiam ingenti pecunia vendere, metuens, si non proderent urbes et sese ipsi dederent, ne non solum haec sed etiam his deteriora paterentur. cum vero res privata imperii in regia laboraret, nulla habebatur eorum quae in Italia fierent ratio. nam vita paulo post functo Monomacho cum Theodora circiter annum unum obtinuisset imperium, et Michael declaratus esset, atque adversus ipsum Comnenus incitatus, et exercitus essent intestinis bellis occupati, ac nemo Roberti conatus prohiberet, magnus ex hoc et illustris evasit; idoneum enim coegit exercitum, et equorum atque pecuniae et armorum potitus est, cum il qui ab imperatore duces urbibus praefecti erant, non possent contra erumpere ob paucitatem sanorum et modicam virtutem. Commeno autem adepto imperium Turcorum natio Orientem premere, Patzinaci vero Occidentem. cedit igitur Thyribus Calabria, qui illic dux erat exercitus, aperte contra Scribonas facinus ausus: cum

ἀρίστων γὰρ τοῖς ἔγχωροις ὄρων τὸ πεπραγμένον, φηγὰς ὡς βα-
 σιλίῳ γίνεται. στέλλεται γοῦν δοῦξ Ἰταλίας ὁ Ἀβουλχαρῆ. ὁ δὲ
 Ῥοῦμπερτος τῇ τῶν Σκριβάνων ἀναιρέσει δεινοπαδοῦν τὸ γένος
 ὄρων τῶν Καλαβρῶν ἕμια κὰκ τῆς αἰτίας ταύτης ἀπόστασιν μελε-
 P 855 τῶν, οὐκέτι μὲν ὡς ὑποστρέψων ἔξεισι, σπουδῇ δὲ ἐλάσας αἶρεῖς
 τὸ Ῥήγιον πόλιν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, ἐν ᾗ συνήθως ὁ δοῦξ Ἰτα-
 λίας διέτριβεν· ἦσαν γὰρ ἐν τούτῳ οἰκήματά τε διυπρεπῆ καὶ
 τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονία πολλή. ὁ δ' Ἀβουλχαρῆ τὸ Δυρράχιον
 καταλαβὼν ἐξ ἐκείνου τε εἰς τὴν Βάριν περαιωθείς, πυθόμενος
 ὅτι τὸ Ῥήγιον ἰάλιω, ἔμεινεν αὐτὸν ἐν τῇ Βάρει, κἀκεῖθεν ὡς ἦν 10
 δυνατὸν τῶν ἔτι τὰ Ῥωμαίων φρονοσῶν ἀντίχετο πόλεων, στρα-
 τηγῶς ἐφιστιῶν καὶ στρατῶν ἐπιπέμπων εἰς φυλακὴν· ἔτι γὰρ
 ἐφρόνον τὰ Ῥωμαίων ἢ τε Βάρις, ἢ Ὑδροῦς, ἢ Καλλίπολις, ὁ
 Τάρας, τὸ Βρενδίσιον καὶ αἱ ὼραι καὶ ἄλλα πολλῆνια ἰκανὰ καὶ
 B πῦσα ἢ χώρα ἁπλῶς. ἐν τῇ μεταξὺ δὲ προεβλήθη δοῦξ τῆς 15
 Ἰταλίας ὁ Περηνός. μὴ δυνηθεὶς δὲ εἰς Λογγιβυρδίαν περαιω-
 θῆναι διὰ τὴν τοῦ Ῥοῦμπερτου καταδυναστείαν ἔμεινεν ἐν Δυρρα-
 χίῳ, ὀνομασθεὶς τοῦ Δυρραχίου δοῦξ. Νικηφόρος δὲ ὁ Καρα-
 τήνυς ἐκδρομὰς ποιοῦμένου τοῦ Ῥοῦμπερτου καὶ κακώσεσι μυρίας
 τοὺς Ἰταλοὺς κατατρήχοντος ἐδειλία μὲν, ἔμεινε δ' ὁμῶς τὴν ἐκ 20
 βασιλείας ἀνυμμένων ἐπικουρίαν. πῦσαι οὖν αἱ Ἰταλικαὶ πόλεις
 προσεχώρησαν καὶ φρουρὰν παρεδέξαντο· τινὲς δὲ καὶ φρουρὰν
 μὴ καταδεξόμεναι ὑποφύρους κατέστησαν. τούτων δὲ οὕτω τε-

enim indigenis minime placere cerneret quod factum esset, exsul ad im-
 peratorem proficiscitur. mittitur igitur dux Italiae Abulchar. Robertus
 autem cum propter Scribonarum caedem Calabros exasperatos videret, hac
 quoque de causa rebellionem meditatus, non ut amplius reversurus egre-
 ditur, adhibitaque celeritate Rhegium capit urbem magnam et illustrem,
 ubi consueverat dux Italiae commorari, quod ibi essent et magnificae
 domus et eorum quae ad victum necessaria sunt copia multa. Abulchare
 autem cum Dyrrachium pervenisset, inde Barium transmisit, cumque
 Rhegium captum cognovisset, eum Bari exspectabat, et inde quantum
 poterat, urbes adhuc amicis Romanis in officio ac fide continebat, prae-
 ficiens duces, et exercitum mittens ad locorum custodiam: adhuc enim
 a Romanis erant Baria, Idrus, Callipolis, Tarentum, Brundisium et Ho-
 rae et alia oppidula multa et omnino tota regio. interea vero declara-
 tus dux Italiae Perenus fuit. cum vero non potuisset in Longobardiam
 copias traicere propter Roberti potentiam, Dyrrachii mansit, dux Dyr-
 rachii appellatus. Nicephorus autem Carantonus excursions faciente
 Roberto et infinitis malis Italiam vexante timebat quidem, verumtamen
 ab imperatore auxilium exspectabat. omnes igitur Italicae urbes ad
 eum se applicuerunt, et praesidia acceperunt; quaedam vero praesidia
 accusantes stipendiaras se fecero. his autem ita perfectis fugere de-

λαυμένων φηγεῖν μὲν ἔγνω καὶ ὁ Καραντηνός, ἀδξανομένους τοὺς C
 Φράγγους καθ' ἑκάστην ὁρῶν· τὸ δὲ τῆς αἰσχίνης ἄδοξον λογι-
 ζόμενος ἐπὶ χώρας ἔμεινε, τὸ Βρενδσίαιον συντηρῶν ἐν τῇ πρὸς
 τὸν βασιλεῖα πίπτει τε καὶ δουλώσει. ἀπάτη δὲ καὶ δόλῳ τοὺς
 5 προσοίκους Φράγγους ὑπέρχεται. λαθραίως οὖν αὐτοῖς ἐντυχῶν,
 καὶ περὶ τοῦ προδοῦναι τὴν πόλιν λόγους καὶ δοῦς καὶ λαβῶν,
 ἤκοντας τοὺς Φράγγους ἐδέξατο ἀνιόντας διὰ κλίμακος. Ἔνα καθ'
 Ἔνα γούν τῶν ἀνιόντων ἀποσφάξας εἰς ἑκάτον ἀριθμουμένους, καὶ
 τὰς κεφαλὰς αὐτῶν πλοίῳ ἐμβαλῶν, περαιοῦται εἰς τὸ Δυρράχιον, D
 10 ἐκεῖθεν τε εἰς βασιλεῖα τῶν συμβεβηκότων ἄπεισιν ἄγγελος. ὁ μὲν
 οὖν Περηνός ἐν Δυρραχίῳ ἔμεινε, τὴν δὲ βασιλείαν τὰ οἴκοι ἀνιαρὰ
 ἔθλιβε, καὶ τὴν ἀνατολὴν τὰ ἐκ τῶν Τούρκων δεῖνὰ ἐπίεζον, ἀν-
 ξανόμενα καθ' ἑκάστην καὶ μηδεμίαν λαμβάνοντα ἄνεσιν καὶ
 ἀνάγκη. τελευτήσαντος δὲ τοῦ δουκὸς Κωνσταντίνου τοῦ βασι-
 15 λέως, τῆς δὲ βασιλίδος Εὐδοκίης πρὸς βραχὺ τὴν βασιλείαν ἀντι-
 σχούσης, ἐπεὶ εἰς Διογένην τὰ σκήπτρα τῆς βασιλείας περιῆλθε,
 τῷ μὲν Ῥουμπέρτῳ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν δέος οὐ τὸ τυχὸν ἦν, μὴ
 καὶ τῶν οἰκείων ἐκπέσωσι καὶ στερηθῶσι πείραν τῆς αὐτοῦ γεν-
 ναυότητος ἔχοντες, τῶν δὲ γε τῇ Ῥωμανίῳ διαφερουσῶν χωρῶν τε
 20 καὶ πόλειων πᾶσι τρόποις ἀνήγγον ἑαυτοὺς καὶ ὑπέστελλον. ταῖς δὲ P 856
 κατὰ τῶν Τούρκων ἐκστρατείας προσέχοντος καὶ αὐτοῦ, καὶ τῷ
 πλέον θάμβοντι τὴν πᾶσαν σπουδὴν νέμοντος, οὐδέτι μὲν ὡς δε-
 σπύται, τρόπον δὲ κλεπτῶν καὶ ληστῶν ἐπιόντες ὑπόφορα ἑαυτοῖς

14 ἀνακασήν?

cōvit etiam Carantennus, videns quotidie Francos angeri. sed secum
 reputans ignominiam, in provincia mansit, Brundisium in fide erga im-
 peratorem et in servitute continens, fraude vero ac dolo finitimos Fran-
 cos aggreditur. clam igitur cum ipsis collocutus, et de prodenda ipsis
 urbe mentione ultro citroque habita, venientes Francos excepit, et per
 scalam ascendentes singulos interfecit, centum circiter numero, quorum
 capita in navigium imposita ad Dyrrachium transmittit, et inde ad im-
 peratorem eorum quae acciderant nuntius proficiscitur. Perenus igitur
 Dyrrachii mansit, imperium vero intestina mala opprimebant, et Orien-
 tem Turci vexabant iis malis quae quotidie aucta nulla ex parte remit-
 tebantur. mortuo autem duce Constantino imperatore, cum imperatrix
 Eudocia ad breve tempus imperium obtinuisset, ubi ad Diogenem sce-
 ptra pervenere, Roberto et iis qui cum ipso erant haud vulgaris metus
 iniectus est, ne etiam e suis sedibus pellerentur privarenturque suis,
 experti eius virtutem. ab iis autem locis et oppidis quae ad Romano-
 rum spectabant imperium, omnibus modis sese subducebant. verum cum
 ipse quoque occuparetur in expeditionibus adversus Turcos, et omne
 studium poneret in eo quod magis urgeret, non amplius ut domini sed

τὰ τῆς Ἰταλίας ἐποίησαντο. τῶν δὲ κατὰ τὸν Διογένην ἤπειρ
 ἀνωτέρω διεληφται οἰκονομηθέντων τε καὶ πρυθέντων, καὶ τοῦ
 Μιχαὴλ τὴν βασιλείαν ἀμελῶς καὶ παιδαριωδῶς διδύροντος, ὡς
 δεσπύται βέβαιοι ὑπὸ θαλάττης ἕως θαλάττης τὴν τε Λογγιβαρ-
 δίαν καὶ τὴν Καλυβρίαν ἑαυτοῖς ὑπεποίησαντο, καὶ ταύτην δια-
 νειμάμενοι καὶ τὰ κύστρα διμερισάμενοι ἑαυτοὺς μὲν κύμητας
 B τὸν δὲ Ῥούμπερτον δοῦκα προσωνομάχασιν. ὁ δὲ Μιχαὴλ οὐ
 μόνον οὐκ ἀντεποίησατο τῆς διαφερούσης ἑαυτῷ χώρας, ὡς εἶρη-
 ται, ἀλλ' ὡς ἂν τοὺς Τούρκους τῆς ἀνατολῆς ἐξέλαιε, θέων
 ἐνόμισε σπείσασθαι αὐτοῖς καὶ δι' αὐτῶν καὶ σὺν αὐτοῖς ἀποσοῦν-
 10 σαι αὐτῶν τὴν ἄλογον κατὰ τῆς Ῥωμανίας ἐπέλευσιν. ὅθεν καὶ
 κῆδος πρὸς τὸν Ῥομπέρτον ποιεῖται, καὶ τὴν αὐτοῦ θυγατέρα
 Ἑλένην κατεγγυᾶται τῷ ἑαυτοῦ υἱῷ Κωνσταντίνῳ. ἠβούλετο μὲν
 τρυπὶ ὁ βασιλεύς, κέραι δὲ δοθῆναι παρὰ θεοῦ κεκώλυται, πύλαι
 ψηφισαμένον τῆς ἀνατολῆς πανωλεθρίαν καὶ ἀνάστασιν. 15

Ἐπὶ τούτου ἐτέχθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τρίπους ὄρεσι καὶ
 παιδίον ἔχον κατὰ τὸ μέγιστον ἐνυ ὄφθαλμῶν, τραγυσοκέλες δὲ τοὺς
 C πόδας. δύο δὲ τῶν ἀθανάτων στρατιωτῶν γέγονασιν κεραινόβλη-
 ται. τὸ δὲ τεριτωῶδες παιδίον ἐν τῇ τῶν δικυκίσσης δημοσίᾳ
 παρήδω κλυθμὸν ἡγίει παιδικῷ προσεικότα. οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ
 20 καὶ κομηταὶ κυρετείνοντο πλεῖστοι καὶ συχνοί. λέγει δὲ καὶ οἱ
 βάρβαροι τὰ τῆς ἐξίας ἐλιζόντο καὶ τὸ πληθὺς τὸ μὲν ἀγγρεῖτο
 τὸ δὲ φεῦγον τῇ Κωνσταντίνου προσέφευγεν, ἐδέϊτο μὲν ὁ καιρὸς

praedonum ac piratarum instar Italiae loca in suam potestatem redige-
 bant. cum vero Diogene imperante, ut superius demonstratum est, res
 administratae ac gestae fuissent, sub Michaele vero imperium negligenter
 ac pueriliter administraretur, ut stabiles domiui a mari usque ad
 mare et Longobardiam et Calabriam sibi subegere, eaque distributa et
 oppidis divisim se comites, Robertum vero ducam appellarunt. Michael
 autem non solum non retinuit regionem quae ad se pertinebat, ut dic-
 tum est, sed ut ipsos Turcos ex Oriente expelleret, existimavit sibi
 faciendum esse ut cum ipsis foedus percuteret, et ipsorum ope ac so-
 cietate Turcorum temerarium in Romanorum regionem insultum coerce-
 ret. quare etiam affinitatem cum Roberto contraxit, eiusque filiam He-
 lenam despondet suo filio Constantino. volebat hac ratione imperator
 finem aliquem rebus imponi, sed a deo prohibitus est, qui iam pridem
 decreverat Orientis perniciem et eversionem.

Hoc imperante Cpoli orta est tripes avis, et puer habens in fronte
 oculum unum et pedes hircinos; et duo ex immortalibus militibus fal-
 mine percussis sunt. puer autem monstruosus in publico ingressu diaco-
 nissae stertum emittebat lugubri similem. praeterea crinitae quoque stel-
 lae plurimae et crebro apparere. ubi vero barbari res Orientis praed-
 abantur, et multitudo partim caedebatur partim fugiens ad Cpolin con-

οικονομικῆς καὶ πρεσβυτικῆς καὶ μεγαλοψύχου φρενός, ὃ δὲ τοσοῦτον ἦν φειδωλὸς καὶ μικρολόγος ὥστε μηδ' ὀβολὸν προέσθαι θέλειν μηδὲ περιέχειν τινὶ τὸ οἰνοῦν, ἢ πρόνοιαν γοῦν τροφῶν διακομιδῆς γεννημάτων διὰ σιτηγῶν πλοίων ποιήσασθαι, ἀλλὰ τῇ **D**
5 ματαίᾳ καὶ ἀνηγνῆτι περὶ λόγους σπουδῇ καὶ τῷ λαμβίσειν καὶ ἀναπαίστους συντιθέναι προσέχων διηγεκῶς, καὶτοι μηδ' ἐν χροῶ τῆς τέχνης γευσίμενος ἀλλ' ὑπὸ τοῦ τῶν φιλοσόφων ὑπύτου ἔξαναπατιόμενος καὶ ἀποβουκολούμενος, τὸν κόσμον ὅλον διέφθειρεν ὡς εἰπεῖν. γίνεται γὰρ λιμὸς ἰσχυρὸς, ἧ δὴ καὶ λοιμὸς ἐπακο-
10 λουθεῖ καὶ θάνατος, τὰ σύντροφα ταῦτα καὶ πρὸς ὕλεθρον ἀνθρώπων ἀδελφὰ καὶ ὁμότιμα. καὶ ἔθνησκον καθ' ἐκάστην σιγῆν, ὥστε μηδὲ δύνασθαι τοὺς ζῶντας ἐκίρειν τοὺς νεκρούς, καὶ τοῖς **P 85**
λεγομένοις ἐμβύλοις κείσθαι ἀτημελήτους, καὶ φορούδην κομίζεσθαι πολλούς, πολλάκις ἐν μιᾷ κλίῃ πίπτε καὶ ἐξ τιθεμένων νε-
15 κρῶν, καὶ πάντοθεν ἐπισυρρέειν τὰ σκυθρωπά, καὶ πάσης κατηγείας πληροῦσθαι τὴν βυσιλεύουσιν. τῶν δὲ καθημερινῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν παρὰ νόμων κριμάτων καὶ ἰσπριζέων οὐδεμία τις ἀναστολὴ τοῖς κριτουσῖν ἐπενόετο, ἀλλ' ὡς περὶ μηδενὸς τὸ παρίππων ἐνοχλοῦντος τοῖς Ῥωμαίοις ἀλλοσηύλου πολέμου ἢ θείας ὕργης ἢ
20 τοὺς ἀνθρώπους κατατρυνούσης ἐνδείας καὶ βίως βιωτικῆς, οὕτως ἀδεῶς ἐπηρεττο τὰ θεομισῆ καὶ τυραννικά. καὶ πᾶν προσιούλεγμα βασιλικὸν καὶ ἐννόημα εἰς τὸ τοὺς οἰκείους ἀδικεῖν καὶ κατασοφί- **B**
ζεσθαι καὶ θηρεύειν τοὺς βίους αὐτῶν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ζωῆς

ingiebat, indigebat tempus mente senili et excelsa ad res gubernandas, ipse vero tam erat avarus ac vilis ut ne obolum quidem vellet effundere, neque praeberet alicui quidpiam, quicumque is esset, aut providere fructus, qui navigiis veherentur, ad victum necessarios importandos: verum inani et inutili eloquentiae studio et iambis atque anapaestis componendis continenter vacans, quamvis ne in cute quidem artem gustasset, a philosophorum eximio deceptus et illusus totum, ut ita dixerim, mundum perdidit. oritur enim ingens fames, quam consecuta est pestis et mors, quae simul nutriuntur et cognatae sunt ad hominum perniciem et consanguineae, moriebanturque quotidie frequentes, ita ut non vivi quidem mortuos efferre possent, et in iis quae dicuntur septa, neglecti iacerent, et simul deferrentur multi in uno lectulo, cum saepe quinque aut sex ibi cadavera posita essent, et undique calamitates confluerent, omnique macstitia urbs regia completeretur. atque iniuriarum quae quotidie fierent, et iniquorum iudiciorum et vexationum remissio nulla ab iis qui imperabant excogitabatur. verum, quasi nullo alienigenarum omnino Romanis molestiam exhibente bello, vel divina ira, vel homines affligente inopia et vi ad victum pertinente, ita sine metu perpetrabant ea quae odio divino digna essent et tyrannica, et omne imperatoris consilium atque institutum ad offendendos et iniuria afficiendos subditos et decipiendos, et venandas ipsorum vitas, et occasionem

κατεγίνετο, ὡς καὶ ἄχρι τῶν θείων σηκῶν ἐπεκταθῆναι τὴν πλεονεξίαν αὐτοῦ, καὶ τὰ ἱερὰ τούτων χειμήλιω καὶ ἔπιπλα ἀφελῆσθαι.

Ὅτι δὲ τῶν πραγμάτων διοικουμένων, καὶ οὕτω τῶν τε ἐκτὸς καὶ τῶν ἐντὸς λεηλατουμένων καὶ κεραιζομένων δυσβουλίας 5 καὶ κακότητι τῶν κρατούντων, οἱ ἐν τῇ ἀνατολῇ προέχοντες, Ἀλέξανδρός τε καὶ ὁ Καβασιλαῦς οἱ Συναθηνοί, ὁ Γουδέλιος, ὁ Στραβορωμανὸς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συγκλητικῶν ἀρχόντων λογάς, ἦν ἐκ πολλοῦ ἀποστασίαν ᾠδήθησαν, εἰς ἔργον ἐξάγουσι τῶν, καὶ τὸν 10 κουροπαλάτην Νικηφόρον τὸν Βοτανειάτην συνελθόντες βασιλέα 10 ἀναγορεύουσι, Ὀκτωβρίου μηνὸς ἵσταμένον, τῆς πρώτης ἐπινομήσεως. ὅπερ εἰς ὧτα τῷ βασιλεῖ πεσὸν οὐ μετρίως αὐτὸν διετίραξεν· ἦν γὰρ καὶ ὑπὸ πολλῶν προλεγόμενον ὡς ἔσται ποτὲ δτε ὑπερτερῆσει τὸ Ν τοῦ Μ. καὶ αὐτίκα τοῖς Τούρκοις ὡς οἰκείοις καὶ γνησίοις ἔγραψεν, ὑπισχνόμενος καὶ δῶρα δοῦναι, εἰ μόνον 15 συλλαβόντες αὐτὸν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἐξαποστέλλουσι. ἦν δὲ ὁ Βοτανειάτης τῶν ἐπατριδῶν, ἐκ τοῦ Φωκῆ τὸ γένος πολυπλόκως μὲν ἀλλ' ὅμως κατάγων, καὶ τῶν περιουσίμων 20 Φαβίων, οἳ τὸ γένος ἐκ τῆς περιούξου καὶ πριεστυτέρας Ρώμης κατήγον, καθὺ ἡ ἀνεκασθεν παράδοσις κρατεῖ περὶ αὐτῶν. τρίτην 20 δὲ ἄγοντος τοῦ Ὀκτωβρίου μηνός, μέλλοντος ἤδη τὴν βασιλικὴν πῆξασθαι σκηπὴν, φῶς ἀθρόον περὶ τὸν ἄερα διεφάνη περὶ πρώτης νυκτὸς φυλακῆς μέχρι Χαλκηδόνος καὶ Χρυσοπέλειος καὶ τῶν

8 η̄ λοιπῆ?

insidiandi ipsis captandam referebatur, ita ut etiam usque ad sacra monumenta eius avaritia pertineret, et sacri ipsorum thesauri et suppellectilia auferrentur.

Cum vero ita res administrarentur, itaque et interna et externa rapinis ac praeda laborarent pessimo consilio et ignavia imperantium, principes in Oriente Alexander et Cabasilas Synadeni, Gudelius, Straboromanus et reliqui senatorii ordinis principes delecti, quam pridem rebellionem conceperant ad opus perducunt; et curopalam Nicophorum Botaniatem convenientes imperatorem declarant, Octobri mense, indictione prima. quod cum ad imperatoris aures accidisset, haud mediocriter ipsum perturbavit: erat enim a multis quoque praedictam fore ut olim N superaret M. et statim Turcis tanquam cognatis et propinquis scripsit, pollicens dona se daturum, si illum solum comprehensum, et qui cum ipso essent ad se mittant. erat autem Botaniates ex nobilibus a Phoca oriundus, variis quidem modis, tamen ab illustribus Fabiis genus ducens, qui ex illustri et antiqua Roma originem ducebant, quemadmodum antiqua de ipsis traditur fama. tertia vero Octobris mensis die, cum iam figendum esset imperatoris tabernaculum, densum lumen in aëre apparuit circiter primam noctis vigiliam, usque ad Chalcedonem

ἐν Βλαχέρναις ἀνακτόρων· ὃ καὶ οἰωνὸς πᾶσιν ἀγαθὸς ἔδοξεν, ὡς
 καὶ ἐπιφοιτᾷ τινὰς ἀπὸ λάμπης λαμπτήρα φωσφόρον ἐπιδημη-
 σαι τοῖς βουσιλείοις. ὠρμημένου δὲ ἤδη πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἀπο-
 στατικῆ ἑτέρα κακόνιοι τὴν δύσιν περιεκλόνησε. Νικηφόρος γὰρ
 5 πρῶεδρος ὁ Βρυέννιος τὴν τοῦ Δυρραχίου δουρικτὴν διέπων ἀρχὴν P 858
 καὶ ταύτης παραλυθεὶς βουσιλέως ἐαντιῷ περιέθηκεν ὄνομα, καὶ
 τοῖς ἐκείσε στρατιώταις ὑπιδούσι καὶ συνεργοῖς χρησόμενος ἕξεισι
 μὲν ἐκείθεν, ἐπιέγεται δὲ πρὸς Ἀδριανούπολιν. ὃ γὰρ αὐτῷ ἀδελφος
 αὐτοῦ τινὰς τῶν ἐσπερίων δυνάμεων εἰς τὴν προσδοκωμένην ἐπι-
 10 βοιλήν καταστύσας, μετὰ Βυρῳγγων καὶ Φωρῳγγων πλήθους πολ-
 λοῦ τῷ ἀδελφῷ συνθέσθαι παρεκένυσσε. σὺν αὐτῷ δὲ καὶ τὸν
 κατεπάνω τῆς αὐτῆς πόλεως συγγενέα τούτου τυγχάνοντα, καὶ
 πρὸ τοῦ καταλυθεῖν δὲ εἰς Ἀδριανούπολιν τὴν εὐφημίαν αὐτοῦ καὶ
 τὴν ἀνάρρησιν τῆς βουσιλείας προδιεγράψατο. ὃ δὲ βουσιλέως μιλα-
 15 κώτερον πρὸς τὸ πρῶγματι διακείμενος· εἰ μὴ γὰρ ἦν τοῦτο, ἐδ- B
 κῶως ἂν τὸν Βρυέννιον κατηγωνίσαιτο, στρατῶν τε ἰδιωτικῶν
 ἔχων, οὗς ὀνομάζουσιν ἀθανάτους, καὶ ἕτερον οὐκ ἀγεννή ἀπὸ
 συγγλῶδων ἀνδρῶν συγκείμενον. καὶ διὰ πάντων εὐχερῶς εἶχεν
 ἐπιθέσθαι ταῖς ἐν Ἀδριανουπόλει μὲν πρότερον, εἴτω δὲ καὶ τῷ
 20 Βρυέννιῳ αὐτῷ. ἀλλ' ὡς εἴρηται, ῥυθυμιότερος ἔχων ἐκείνῳ τε
 ἔψωσε καὶ ἐκ μικροῦ μέγαν ἐποίησε, καὶ ἐαντιῷ παρεῖχε πρῶγματα.
 καὶ Νικηφόρος γὰρ πρῶεδρος ὁ βουσιλικὸς διῶδοχος αὐτῷ σταλείς
 ἐν Θεσσαλονικῇ συναγῆσθαι αὐτῷ, εἶγε δεξιῶς ἐχρήσατο τοῖς

et Chrysopolim et regia palatia in Blachernis; quod optimum omnibus
 visum est augurium, ita ut vaticinarentur quidam a splendore Luciferi
 facem ad regiam accessisse. cum autem Byzantium proficisceretur, al-
 tera quaedam male cogitata rebellio Occidentem exagitavit. Nicephorus
 enim Bryennius praeses administrans Dyrrachii ducatum, ipso abdicatus,
 sibi imperatoris nomen vindicavit. et militibus qui ibi erant, ministris
 atque adiutoribus usus, inde egreditur, et ad Adrianopolim festinabat:
 nam Germanus eius frater instructas quasdam Occidentis copias ad spe-
 ratas insidias cum Barangorum et Francorum haud mediocri multitudine
 adduxit, ut cum fratre conspirarent, et secum eiusdem quoque urbis
 praefectum, cognatione coniunctum; et antequam ad Adrianopolim per-
 veniret, celebratum et declaratum ipsum imperatorem prius scripsit. im-
 perator vero mollius ac segnius rebus gerendis intentus (nisi enim hoc
 fuisset, facile ipsum Bryennium debellasset) et proprium exercitum ha-
 bens eorum quos nominant immortales, et alterum haud ignobilem e
 collecticiis viris coactum, facile potuisset cum omnibus suis prius eos
 invadere qui erant Adrianopoli, deinde etiam Bryennium ipsum. verum,
 ut dictum est, segniorem se praebens et illum extulit et ex parvo ma-
 gnum fecit, et sibi negotia conflavit. Nicephorus enim praeses regius
 et successor missus Thessalonicae cum ipso congressus, si deoerter re-

C πράγμασι, ἐκόλως ἂν αὐτὸν ἐν ἀρχῇ τῆς ἀποστασίας κατηγωνί-
 σαιτο. καταλαβὼν δὲ εἰς Τραιανούπολιν, ἐκείσε τῷ τε ἀδελφῷ
 Ἰωάννῃ καὶ τοῖς ἐν Ἀδριανουπόλει συνήντησε Φράγγοις τε καὶ
 Μακεδόσι καὶ τῷ λοιπῷ τὰ αὐτοῦ φρονοῦντι στρατεύματι, ἔνθα
 καὶ τὰ βασιλικὰ παράσημα περιβάλλεται. κατασφαλισμένός τε 5
 πάντα ὄρκους καὶ συνθήκας φρικταῖς, οὕτω τὴν εὐφημίαν ἀπει-
 λήφει μετ' εὐφημίας καὶ δυσφορίας πολλῆς, καὶ ὅσα βασιλεὺς
 τῶν πρυμμάτων ἀπάρχεται, καὶ τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπιβαίνει,
 σὺν πολλῇ τιμῇ καὶ σεβασμῶντι ἔξωσιβῶ ὑπάντησιν ποιησαμένον

D αὐτῷ τῶν φυλετῶν διὰ τὸ οἰκείως ἔχειν πρὸς αὐτὸν καὶ θεραπευ- 10
 τικῶς. ἀντιπεξελθὼν δὲ τισιν ὁ πρόεδρος Κωνσταντῖνος ὁ Θεο-
 δωροκάνος τῶν τοῦ Βρυεννίου ἀλλοικεῖται καὶ πρὸς αὐτὸν αἰχμάλωτος
 γίνεται, ἀνὴρ ἔνδοξος καὶ γένους ἐπισημότητι καὶ βίου λαμπροτητι
 κατωφανῆς γινώσκόμενος. παρωράθη δὲ ὡς εἰς τῶν ἀτίμων καὶ
 ἀγεννῶν. οὐ μὴν δὲ σωματικὴν τιμωρίαν ὑπέστη, καίτοι γε ἐπί- 15
 δοξος ἦν ταύτην παθεῖν διὰ προηγησαμένης ἔχθρας καὶ μύχας
 κεφαλικάς. φρυγυδευθεὶς δὲ πρὸς τινα τῶν Μακεδονικῶν πύλων
 μετ' οὐ πολὺ τῷ χρεῶν ἐλειτούργησε. τὸ δὲ τὰ βασιλικὰ παρά-
 σημα ἐν Τραιανουπόλει περιβυλίσθαι τὸν Βρυέννιον καὶ τὴν εὐ-
 φημίαν καὶ τὴν ἀνάρρησιν δέξασθαι οὐκ ἀγαθὸν οἰωνὸν οἱ σπε- 20

P 859 τώτεροι καὶ ἐχέφρονες ἐλογίζοντο. ἡ γὰρ Τραιανούπολις αὕτη
 οὐκ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ βασιλέως τοῦ Τραιανοῦ ὠκοδόμηται, ἐπ'
 ὀνόματι δὲ τῶν μεγιστάνων τινὸς Τραιανοῦ καλουμένου, γεννηίου

6 εὐφημίαν] immo ἀνάρρησιν

7 οἶα?

14 ἀτόμων P

bus usus esset, facile ipsum in principio defectionis debellasset: cum vero ad Traianopolim pervenisset, ibi cum fratre Ioanne et Francis, qui Adrianopoli erant, et Macedonibus et reliquo exercitu secum conspirante congressus est. ubi etiam regia induitur insignia, omnibusque iureiurando et horribili foedere confirmatis ita celebratur laudibus multis, multoque satellitio stipatus imperatoris modo se gerit, et Adriano-
 polim multo cum honore se recepit et observantia, obviam illi prodeun-
 tibus suis tribubus eo quod ipsum ex animo colerent et observarent. egressus autem contra quosdam Bryennii praeses Constantinus Theodorocanus capitur et ad ipsum captivus ducitur, vir clarus et genere nobilissimus, vitacque splendore illustris. sed neglectus fuit ut quidam ignobilis et obscuro loco natus, neque ullum corpore supplicium subivit, quanvis existimaretur id passurus propter superiores inimicitias et pugnas capitales. verum missus in exilium in quandam Macedonicam urbem haud multo post naturae debitum persolvit. quod vero regia insignia in Traianopoli indutus fuerit Bryennius, ibique declarari et celebrari se permiserit, haud bonum augurium prudentiores existimabant. haec enim Traianopolis non Traiani imperatoris nomine condita fuit, sed nomine cuiusdam ex primatibus Traiani vocati, generosi eo tam-

τὸ τηρικαῦτα κατὰ τε χεῖρα καὶ κατὰ ψυχὴν, ὃν ὁ Καῖσαρ Τραια-
 νὸς διὰ τι πταίσμα τῶν ὀφθαλμῶν ἐστέρησεν. ἐπὶ Πέρσας δὲ
 δυνάμεις ἐνταῦθα τοῦτον ἐθείεσθε πρώτως. περιώδυνος δὲ τῇ θείᾳ
 γενόμενος, τῶν στρατηγημάτων καὶ τῆς ἀνδρίας ἀναμνησθεῖς, ἐν
 5 αὐτῷ τῷ τόπῳ πόλιν ἐκλίεσε πόλιν εἰς μνήμην ἄληστον τοῦ
 ἀνδρός. διὰ ταῦτα γοῦν οὐκ ἀγαθὸν οἰωνὸν οἱ ἐλέφρονες τὸ γε-
 γονὸς ἔλογίζοντο. ὁμῶς δ' οὖν τὸ ἀποτελεσμα ὁ Βρυένιος ἀγνοῶν
 (τοῦ γὰρ τὸ μέλλον) τῶν πραγμάτων ἀντείχετο. ἐφρόνησε δὲ Β
 τὰ ἀπὸ Ραιδεστῶν συνεργίᾳ τῆς συγγενοῦς αὐτοῦ τῆς Βατατζαί-
 10 ης· οἱ γὰρ Ῥαιδεστηνοὶ καὶ κατὰ τοῦ Πανίου ἐξωρηκότες ἐβιά-
 σαιτο αὐτὸ ἀναγορεῦσαι τὸν Βρυένιον. τιμήσας δὲ τὸν ἑαυτοῦ
 ἀδελφὸν κουροπυλάτην καὶ τοὺς ἄλλους ἕπαντας ἀγαλόγως καὶ
 ἀξίως τῆς οἰκείας καταστάσεως, φοβερὸν πρὸς τὴν βασιλίδι δι'
 ἀποστόλου τοῦ ἰδίου ἀδελφοῦ κενῆσαι ἐνόμισε. παραδούς γὰρ
 15 αὐτῷ στρατὸν οὐκ ὀλίγον ἐν ἐλίσειν ἦν ὡς ἐπέειπε οἱ πολῖται τὸν
 λογοθέτην δι' ὀργῆς καὶ μίσους οὐκ ἀγεννῶς ἔχουσι, προσεξίουσιν
 τε αὐτῷ καὶ προσδέξονται σὺν ὁμολογίαις ἐντός, καὶ οὕτως ἀδειῶς C
 ἐπιφοιτήσει καὶ αὐτὸς ἐν ἐτοιμιαίᾳ βασιλικῇ. ἀλλὰ πολὺν διή-
 μιματε τοῦ σκοποῦ. εἰ γὰρ καὶ τὴν Ἡράκλειαν ἐδήλωσε καὶ πολ-
 20 λούς ἀνεῖλε τῶν ἐν αὐτῇ, ὑποχωρήσαντος ἑναγχος τοῦ προέδρου
 Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ὅς ἐν Σηλυβρία ἐφύδρευεν, ἀλλ' ὁμῶς
 οἱ τὴν βασιλίδι οἰκοῦντες οὐδαμῶς πρὸς τὴν ἐπιφοίτησιν τῆς τοῦ
 Βρυενίου στρατιᾶς κατεπλήγησαν· παραγενόμενοι γὰρ ἠκροβολί-

pore viri tum manu tum animo, quem Caesar Traianus ob nescio quam
 offensionem luminibus privavit. et in Persas proficiscens hic eum pri-
 mus conspexit, quo spectaculo admodum dolens, recordatus expeditio-
 num et virtutis illius, eodem in loco urbem construi iussit ad indelebilem
 viri memoriam. hac igitur de causa prudentes viri factum haud
 bonum augurium censebant. attamen Bryennius ignorans decretum (cac-
 ens est enim futurorum eventus) res aggressus est. Raedestus quoque
 eadem cogitavit, opitulante sibi cognata urbe Batatzacene: nam Raedestini
 adversus Panium profecti coegerunt ipsum quoque Bryennium cele-
 brare. cum vero suum fratrem eo honore affecisset ut esset curopala-
 tes, et alios omnes habita ratione propriae ipsorum dignitatis, existima-
 vit se formidabilem ad urbem regiam propter missum fratrem adventu-
 rum. cui cum tradidisset haud mediocrem exercitum, sperabat fore ut,
 quando cives imperatorem et logothetam ita oderant ut adversus ipsos
 strenue se gererent, sibi ipsi consentirent, et intra urbem se cum ali-
 que condicione reciperent, et ita sine metu ad ipsos cum apparatu re-
 gio adventaret. verum multum a proposito consilio aberravit: nam tam-
 etsi Heracleam incendiderat, et plures ex iis qui ibi erant interfecerat
 (quod paulo ante ceccerat praeses Alexius Comnenus, qui in Selymbria
 commorabatur), verumtamen regiam urbem incolentes nequaquam
 Bryennii adventu deterriti sunt: accedentes enim ad murum Blacherna-

σαντο κατὰ τὸ τεῖχος τῶν Βλαχερνῶν, καὶ ἀποκρουσθέντες ἐπαιώθησαν τὴν τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος γέφυραν, καὶ τὰ ἐκείσε
D πάντα πρὸς κατελυμήναντο, καὶ οὐδὲν ἄξιον λόγου πεπραχότις ἐπέστρεψαν ἐκεῖθεν. αὐτὸς μὲν δύο τάγματα λαβὼν τῷ Ἀθύρῳ ἐπιφοιτᾷ, τὴν δὲ λοιπὴν στρατιῶν εἰς παραχειμισίαν ἀπέστειλεν.⁵ ἐν τσοσούτῳ δὲ κακῶν γενόμενος ὁ βασιλεὺς μόλις εἰς μνήμην ἤκε τοῦ Ῥουσελίον φυλακῆ καὶ δεσμοῖς ἐτι' συνεχομένου καὶ τῷ Βοτανειάτῃ αὐτομολῆσαι ἐπιχειρήσαντος. ἔξαγαγὼν οὖν αὐτὸν τῆς φυλακῆς καὶ πύσης ἀξιώσας τιμῆς καὶ ἀνέσεως, καὶ πολλοῖς ἐπιγωγοῖς καὶ θελκτηρίοις χρησόμενος ῥήμασιν, εἰς τὴν κατὰ τοῦ 10 Βρυεννίου παρατάξιν ἐξηρέθισεν καὶ ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῖς σὺν τῷ Βρυεννίῳ Φράγγοις διαλεχθῆναι παρέπεισεν. ὡς δ' οὐκ ἔπεισεν, ἐπιστρατεύει τῷ ἀδελφῷ τοῦ Βρυεννίου ἐν τῷ Ἀθύρῳ διατρίβοντι,
P 860 στρατηγούντος τοῦ προέδρου Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ μετὰ τῶν ἐν τῇ βασιλίδι στρατιωτῶν, ὄρκοις ἀσφαλῆσι πρότερον τὰ πιστὰ δεδωκώς,¹⁵ συναποσταλέντων διὰ θυλάσσης καὶ Ῥωσικῶν πλοίων κατ' αὐτῶν, αὐτῶν δὲ περὶ κατεπειξάντων εἰς τὸν Ἀθύραν. ἀλλ' ἔφθυσαν προγόντες διαφυγεῖν. ἐπιδιώξει δὲ οἱ περὶ τὸν Ῥουσελίον καὶ τὸν Κομνηνὸν βουλόμενοι καὶ τῶν ἐναντίων σφῆλαι πολλούς, οὐκ ἔσχον πειθομένους τοὺς στρατιώτας, δεδιότας τὸ ἐκβησόμενον.²⁰ ἔπεισον δὲ τῶν Μακεδόνων πολλοί, καὶ ζῶντες οὐκ ὄλγοι εἴλωσαν,
B καὶ λαφυραγωγία ἐλήφθη πολλὴ καὶ τὰ πρῶσινα τοῦ κουροπαλίτου ὀχήματα. ὅς καὶ φεύγων ἀφικνεῖται εἰς Ῥαιδεστόν. οἱ δὲ

rum levia praelia quaedam fecere, et repulsi transiere sancti Panteleemonis pontem, et quae ibi erant omnia igni combussere. cumque nihil memoratu dignum gessissent, inde reversi sunt. ipse cum duabus legionibus ad Athyrā se confert, reliquum exercitum in hiberna distribuit. in tantis autem malis versans imperator vix recordatus est Ruselii, qui adhuc in carcere vinculus detinebatur et ad Botaniatē transfugere conatus erat. igitur eductum ipsum e custodia omnique honore affectam, multa remissione ac blandis illud usus verbis, ad praelium contra Bryennium incitavit, et persuasit ut a muris cum iis Francis qui cum Bryennio essent colloqueretur. sed ubi non persuasit, ad Bryennii fratrem in Athyra comorantem cum exercitu proficiscitur, duces exercitus praeside Alexio Comneno, cum iis militibus qui in regia urbe erant, iureiurando sacrosancto prius fide data, et simul per mare missis adversus ipsos Roxolanorum navigiis, ipsisque peditibus ad Athyrā festinantibus. verum occupant illi re cognita fugere, cumque vellent persequi ii qui cum Ruselio erant et Comneno, et hostium plures occidere, non habuerunt milites sibi dicto obediētes, eventum rei pertimescentes. cecidere autem ex Macedonibus plures, et vivi haud pauci capti sunt, et praeda multa capta, et vehiculum prasini coloris quod curopalatae erat; qui etiam fugiens Rhacdestum pervenit. Patzinaci autem

Πατρινάκοι μετὰ πλήθους οὐκ ἐλαχίστου τῆ Ἀδριανουπόλει ἐπε-
φάνησαν, καὶ ταύτην περικαθίσαντες τινὰς κατὰ τῆς χώρας ἀ-
πέστειλαν καὶ τὰ ταύτης κάλλιστα ἐλωβήσαντο, φόνον μὲν ἀνδρῶν
ποιησάμενοι, ζῶν δὲ ἀγέλας ἀπείρους ἐλάσαντες, καὶ οὐδὲ ἔν
5 εἶδος παραλιπόντες κακώσεως. ὁ δὲ Βρυνένιος ἐπὶ συνθήκαις καὶ
χρυσοῦ δόσει καὶ ὑφασμάτων ὑποχωρῆσαι παρασκευάσας αὐτοὺς
ἠγγυρολόγει τοὺς ἰδίους, παντὶ τρόπῳ τοῦ κατὰ σκοπὸν μὴ δια-
μαρτεῖν προθυμούμενος. ἀποσταλείς δὲ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάν- C
της εἰς τὴν τῆς Κυζίκου χειρρόνησον ἐπειρᾶτο τοὺς ἐγχωρίους ὑπα-
10 γαγείσθαι. ἐντυχὼν δὲ αὐτῷ ὁ Ῥουσέλιος κατὰ κράτος αὐτοὺς
ἐτραπώσατο, ἐνισταμένου Μαρτίου μηνός, τῆς α' ἰνδικτιῶνος.

Τοῦ δὲ πατριάρχου Ἰωάννου τοῦ Ξιφιλίνου κοιμηθέντος καὶ
πρὸς τὴν ἀγήρω λήξιν μεταθεμένου, ὁ βασιλεὺς ἕτερον προχειρί-
σατο, οὐ τῶν τῆς συγκλήτου, οὐ τῶν τῆς ἐκκλησίας, οὐκ ἄλλον
15 οὐδένα τῶν Βυζαντιῶν τῶν ἔκ τε λόγου καὶ πράξεως ὀνομασιῶν
καὶ περιωνύμων, Κοσμῶν δὲ τινα μοναχὸν τῆς ἀγίας μὲν πόλεως
ἀφαικόμενον, μεγίστη δὲ τιμῇ παρὰ βασιλείως τιμώμενον διὰ τὴν
ἐπιπρέπουσαν αὐτῷ ἀρετὴν· εἰ γὰρ καὶ τῆς ἔξωθεν σοφίας ἀγε- D
στος ἦν καὶ ἀμύητος, ἀλλ' ἀρεταῖς ποικίλαις ἐνωραΐζετο. διὸ
20 καὶ πάντων ὑπεριδὼν αὐτὸν καθίζει ἐπὶ τῶν οὐράκων τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ δὲ Βοτανειάτης τὰ καθ' ἑαυτὸν εἶς διατιθέμενος, καὶ
πρὸς τὸ προκείμενον ἔργον ὃ ἀνερεθήσατο ἐτοιμαζόμενος, πάντας
δοσοὶ ποτὲ στρατείας μετεποιήσαντο προσκαλεσάμενος τάγματα ἔκ

cum hand exigua manu Adrianopolin invasere, quam circumsidentes
quosdam per regionem misere, qui optima quaeque ipsius loca vasta-
runt, virorum caedem facientes et animantium abigentes infinitos gre-
ges, neque illius generis vexationem ullam praetermittentes. Bryennius
autem foederibus et auri largitione et stragulorum efficere studens ut
ipsi secederent, a suis argentum exigebat, omnino cupiens a proposito
consilio non aberrare. missusque frater ipsius Ioannes ad Cyzici Cher-
ronesum conabatur indigenas ad se adducere: sed incidens in ipsum
Ruselius per vim eos fugavit, principio Martii mensis, indictione
prima.

Sepulto autem patriarcha Ioanne Xiphilino et ad domos aeternas
translato, imperator alium delegit, non ex senatorio ordine neque ex
ecclesia, neque ullum alium Byzantium sive eloquentia sive rebus ge-
stis clarorum et celebrium, sed Cosmam quendam monachum, qui a
sancta civitate venerat, et in maximo honore apud imperatorem habe-
batur propter virtutem qua praeditus erat. nam tametsi externae sa-
pientiae expers erat et illius mysteria minime gustarat, attamen variis
virtutibus efflorescebat; quapropter omnibus aliis neglectis ipsum ad ec-
clesiae gubernacula collocat.

Botanates vero bene compositis suis rebus, et ad propositum opus,
quod distulerat, paratus, omnibus quicunque unquam militiam professi

τούτων συνεστήσατο, ὡς καὶ χρημάτων διανομῇ καὶ ἀξιοματίων περιωπῇ τὸ ἀμέριμον καὶ πρὸς τὸ προκείμενον ἐπέρρωσε πρῶτον. ὧν ἀκούσαντες καὶ οἱ τὴν Νικαίαν τηρεῖν πρὸς βασιλέως P 861 ἑσταλμένοι παμπληθεὶ ἀντὶ προσεφοίτησαν ἀντόμολοι καὶ τὴν πόλιν ἀμαχητὶ προεδιόκασιν. συνεστήσατο δὲ καὶ Τυρρακικὸν στρατὸν ἀξιόλογον, ὃ καθεργεῖτο Κουτλουμοῦς ἐκείνος ὁ περιβύρτος σὺν νίκαι πέντε, τούτους προσεταιρισάμενος προσγενεῖς μὲν τῷ σουλτάνῳ τεγγάνοντας καὶ ἀντιποιουμένους μὲν τῆς Περσικῆς ἀπάσης ἐπικρατείας, ἀδυνατήσαντας δὲ πρὸς ἐκεῖνον μάχεσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τῇ Ῥωμανίᾳ ἐπιδημήσαντας ὥστε κράτος ἐκείνῳ 10 ἀντίθετον κήσασθαι, μᾶλλον δέ, εἰ δεῖ τάληθές εἰπεῖν, μάχην συστησάμενος πρὸς τὸν σουλιάνον καὶ περὶ τῆς ὅλης ζυγομαχοῦντας ἀρχῆς κατὰ τὸν τόπον ὃς καλεῖται Ῥέας. καὶ ἤδη συρρήνυσθαι B 861 μελλόντων τῶν στρατευμάτων, εἰς ὧτα πῆπτι τὸ πρᾶγμα τῷ Χαλιφῇ, ὃς παρ' αὐτοῖς ἐν ἰσοθέῳ τιμᾷται τιμῇ. καὶ ἐκεῖνος 15 αὐτίκα καταφρονήσας πυντὸς ὕγκου καὶ ἔθους (ὃ γὰρ ἐφεῖτο αὐτῷ προβῦναι τῆς ἰδίας καταγωγῆς ἐκτὸς) ταχὺς ἐλάνας εἰς τὸ Ῥέ παραγίνεται, καὶ πρὸς παρατάξεις ἤδη μελλούσας συρρήνυσθαι μέσος στάς τὰ πρὸς εἰρήνην αὐταῖς διήτησεν, ἐπὶ συμφέροντι μὲν τῶν Περσῶν καὶ τῆς αὐτῶν ἀρχῆς, ἐπὶ κακῷ δὲ τῆς τῶν Ῥωμαίων 20 ἐπικρατείας καὶ ἔξουσίας. λόγων γὰρ διαφόρων κινήθόντων καὶ λεχθέντων τελευταῖον κρατεῖ τὸ δόξαν αὐτῷ κοινῇ λυσitelés, ὥστε τὸν μὲν σουλτάνον ἄρχειν τῆς Περσίδος ἤπερ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ,

3 βασιλέα P

fuerant ad se accersitis, legiones ex illis coegit. quibus et pecunias et dignitatum insignia elargitus, etiam negligentem ad propositum opus promptos reddidit atque alacres. quibus auditis illi etiam qui ab imperatore missi fuerant ut Nicaeam custodirent, cum omnibus copiis ad ipsum transfugere et urbem sine pugna dederunt. coegit item Turcicum exercitum idoneum, cuius dux erat Cutlamus ille celebris cum filiis quinque. hos sibi conciliavit qui Sultano cognatione coniuncti erant et studebant sibi vindicare omne Persicum imperium. sed haud poterant adversus illum pugnare, et iccirco ad Romanorum regionem advenerant, ut parem ad illi resistendam potentiam nanciscerentur. magis vero, si vera dicere oportet, pugna adversus Sultanum commissa de toto imperio contentendum in loco qui Rheas vocatur, iamque conflicturis exercitiibus, ad aures accidit Chaliphae factum, qui apud ipsos eodem aequali honore quo deus celebratur: et ille statim spreto omni fasto et more (non enim concedebatur ipsi extra propriam hospitium egredi) celeriter Rheas perveniens divertit, et acies iam congressuras in medio stans ad pacem hortatus est pro utilitate quidem Persarum et ipsorum imperii, malo vero imperii et potentiae Romanorum: variis enim sermonibus ultro citroque habitis, ad extremum vicit id quod ei comiter utile visum est, ut Sultanus Perside potiretur, cuius etiam pater dominus fuerat, ii

τὰς δὲ περὶ τὸν Κοιτιλονμοῦς λαβόντας δύνωμιν πικρὰ τοῦ σουλ- C
 τάνου καὶ συγγέριαν τὴν τῶν Ῥωμαίων χώρων ἑαυτοῖς περιποιή-
 σασθαι καὶ ἔχειν εἰς ἰδίαν χώραν καὶ ἔξουσίαν καὶ βιουσιλείαν, ὥστε
 μετὰ ἐπιθροῦν ἀλλήλοισι. καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποθήκῃ καὶ
 5 Διαιτήσῃ τοῦ Χαλιφᾶ διαλύεται μὲν ἡ μάχη καὶ ὁ στρατὸς ὑπο-
 χυρεῖ καὶ πῦσι ἡ ἔρις ἀποδιοπομπεῖται, καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων
 καταδουλοῦν ἑαυτοῖς ἀπέρχοντο. τούτους οὖν προσεταιρισόμενος
 μετὰ στρατιᾶς ἀξιολόγῳ καὶ ἐπὶ συνθήκαις ῥηταῖς μεθ' ἑαυτοῦ
 στυγαίητο, καὶ τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενος ἐχώρει ἐπὶ τὴν Νίκαιαν.
 10 πολὺ δὲ πλῆθος τῆς μεγαλοπόλεως ἐκίστοτε συνέρρειον πρὸς αὐτόν.
 καὶ τὸ δὴ παρόδοξον, ὅτι οὐδὲ οἱ Τοῦρκοι ἐμποδῶν αὐτῷ καθί- D
 σταντο, προέπεμπον δὲ μῦλλον οὖν αἰδοῦ καὶ σεβᾶσθαι. καὶ ἡ
 βιουσιλὶς δὲ τῶν πόλεων καὶ πᾶν τὸ ἐν αὐτῇ ἔξαιρετον, ὅσον τε ἐν
 ἄρχουσι καὶ ὅσον ἐν ἀστικοῖς καὶ δημοτικοῖς, ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ τῆς
 15 ἐκκλησίας ἔκκριτον, κοινῇ συνελθόντες εἰς τὸν περίπυστον τῆς τοῦ
 Θεοῦ λόγου σοφίας νεών, ἄρτι τῶν τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεομή-
 τερος ἐπιβυτηρίων ἐπισταμένων, ἀναγορεύουσι τὸν Βοτανειάτην
 αὐτοκράτορα, προεξάρχοντος τούτων τοῦ πατριάρχου Θεουπόλεως
 μεγάλης Ἀντιοχείας, τοῦ ὀνομαζομένου Αἰμιλιανοῦ, καὶ τοῦ μη-
 20 τροπολίτου Ἰκονίου. συννεύει τε πᾶς ὁ κλήρος αὐτοῖς καὶ ἡ σύγ-
 κλητος καὶ ἡ πόλις σχεδὸν ὅπασα. καὶ διαίρεθέντες κατὰ πατριᾶς P 862
 οἱ τῆς πολιτείας ἐπιόντωνι συνταγματιάρχῳ τε προβάλλονται καὶ
 λόχους ἐπιφανεῖς συνεστήσαντο. κυριεύουσι δὲ καὶ τῶν ἀνακτύ-
 ρων ἔξ ἐφύδου καὶ στρατιώτας ἐφιστώσι, τοὺς τοῦ βασιλέως Μι-

vero qui cum Cudumo erant, acceptis copiis et auxiliis a Sultano in
 suam potestatem Romanorum regionem redigerent, et haberent in pro-
 priam regionem potestatem et imperium, ita ut nullo se mutuo convicio
 afficiant. tali admonitione ac suasu Chaliphæ dirimitur pugna, et cedit
 exercitus, omnisque contentio propulsatur, et Romanorum loca sibi in
 servitutem subicere coeperunt. hos igitur cum sibi ascivisset, cum
 idoneo exercitu pro inito secum foedere festinabat, et inito itinere ad
 Nicaeam contendebat. ingens autem numerus ex Megalopoli ad ipsum
 quotidie confluere. et quod dictu est incredibile, ne Turci quidem ipsi
 impedimento fuere, immo potius cum reverentia quadam et observantia
 comitabantur, et regina urbium, et omnes ipsius principes, quique ma-
 gistratus gererent, quique in suburbanis et vicis erant. quin etiam ec-
 clesiae proceres in unum convenientes ad celeberrimum dei verbi So-
 phiae templum, nuper imminentibus Epibateriis annuntiationis b. Mariae,
 declarant imperatorem Botaniatem, praecunte his patriarcha divinae ur-
 bis magnae Antiochiae, nomine Aemiliano, et metropolita Iconii; ipsi-
 quo omnis clerus consensit, et senatus et omnis fore civitas. et divisi
 per tribus, qui erant in re publica illustres, et legionum praefectos de-
 clarant, et ordines insignes constituunt, et palatiis derespente potiuntur,
 militesque disponunt qui imperatoris Michaelis milites expellant, praelio

καὶ ἐκδιώξαντες, πολέμῳ τὸ μισθοφορικὸν καταγωνισάμενοι· καθαιροῦσι δὲ καὶ τὸν βασιλεύοντα Μιχαὴλ φηγόντα εἰς τὰ ἐν Βλαχέρναις ἀνάκτορα σὺν τῇ Ἀγούστῃ Μαρίᾳ τῇ ἐξ Ἀλάνων καὶ τῷ τούτου παιδί Κωνσταντίνῳ τῷ πορφυρογεννήτῳ, καὶ πρὸς τὸν μονήρην μεταλλάττουσι βίον, τῇ τοῦ Στουδίου μετ' εὐτελοῦς τοῦ ὀποζυγίου παραπέμψαντες μονῇ, μοναρχήσαντα χρόνους ἕξ, ἐν αὐτῷ τῷ σαββάτῳ ᾧ ἢ ἐπὶ Λαζάρῳ θαυματουργία παρὰ τῶν πιστῶν ἐορτάζεται· καὶ προϋστῶσιν ἀρχὰς τὰς τε ἐπὶ Ξηραῶς, ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς θαλάσσης δρουγγύριον τοῦ στόλου προβαλλόμενοι.

10

Οὕτως δὲ τῶν κατὰ τὴν πόλιν πραγμάτων φερομένων παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν τοῦ τε βουσιλέως καθαιρεθέντος, ὁ Βοτανειάτης πεποιθῶς ἐχώρει πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἀναίμακτον ὥσπερ ἀπολαμβάνων τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτοκράτορα, εἰ καὶ αὐτὸς πρὸς μάχας καὶ πολέμους διεσκευάζετο καὶ τὸ ὑπ' αὐτὸν συνεκρότει στρατιω-15 τικόν. ὁ δὲ λογοθέτης Νικηφόρος καὶ ὁ τούτου ὁμοῦτροπος Δαβὶδ πρὸς ἐσπέραν ἐξώρμησαν, καὶ καταλαμβάνουσι Ῥουσέλιον ἐν Ἡρακλείᾳ ἀυλιζόμενον καὶ τὰ τῆς τῶν ἀντιπάλων νίκης τῷ θεῷ χαριστήριον θύοντα. οἱ δὲ τῆς πόλεως ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις τὰ ἀνάκτορα ἄτερ βουσιλέως συντηρήσαντες γράμμασι τὸν Βοτανειά-20 τὴν διανυστῆναι καὶ ἐλθεῖν ταχινώτερον ἔσπενδον. σπουδῇ δὲ εἰς Ἡραίνετον ἀφικόμενος, ἕνα τῶν σὺν αὐτῷ ἀνδρῶν γενναίων καὶ δραστήριον ἀποστειλάς Βορίλον τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον, κρατεῖ τὰ ἀνάκτορα. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ αὐτὸς εἵσεται κατ' αὐτὴν τὴν με-

mercenarios debellantes. capiunt autem imperatorem Michaelē, qui ad palatia in Blachernis fugerat cum Augusta Maria ex Alanis suoque filio Constantino Porphyrogenito, et ad monasticam vitam traducunt ad Studii monasterium, cum vili iumento transmissum, cum annos sex imperrasset, eodem sabbato quo a fidelibus miraculum Lazari celebratur. et constituunt praefectos qui continenti imperent, quia etiam drungarium classis creant.

Cum in hoc statu praeter omnem expectationem versarentur res urbis et imperator abdicatus esset imperio, Botaniates fiducia plenus Byzantium contendebat, quasi sine sanguine accepturus summum imperium, tametsi ipse ad pugnas et praelia paratus erat, et milites quos habebat cohortabatur ut prompti ac parati essent. Nicephorus autem logotheta, et eius morum studiosus David, ad vesperam erupere, et ad Ruselium in Heraclea commorantem perveniunt, et deo sacrificia in quibus gratias ageret de hostium victoria peragentem. cives vero cum tribus diebus palatia sine imperatore servassent, literis Botaniatem ut quam celerrimo veniret urgebant; qui cum adhibita celeritate Praenetum pervenisset, unum ex iis qui cum ipso erant, virum generosum et strenuum in rebus gerendis, misit, Borilum suum familiarem, qui palatia occupavit, ac paulo post ipse quoque ingreditur eadem magna tertia

γάλην τρέτην, καὶ ταῖς τοῦ πατριάρχου χερσὶ τῷ βασιλικῷ ται-
 νιοῦται διαδήματι. φιλοτιμησόμενος δὲ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ
 ἔν τε δώροις καὶ κτήμασι καὶ ἀξιώμασι, καὶ τοὺς Τούρκους δὲ
 ἔσκηνωμένους κατὰ τὴν Χρυσόπολιν φιλοφρονησάμενος, τῶν ἄλ- D
 5 λων πραγμάτων τῆς βασιλείας ἐφήφατο. πάσας δὲ τὰς δημοσια-
 κὰς ὑφειλὰς ῥιζόθεν ἀπέτεμεν, σὺ μετὰ προσδιορισμοῦ ἀλλὰ σὺλ-
 λήβδην πάντων τῶν χρόνων ἁμοῦ, ὡς μηδ' ὄνομα τούτων ἢ μητή-
 ριν εὐρίσκεισθαι ἢ μνημονεύεσθαι. ἐπεὶ δὲ ὁ Βρυέννιος ἐκτὸς ὦν
 τὰ τῆς ἐσπερίας ἐκύκω καὶ συνεκλόνει, στέλλεται πρὸς αὐτὸν
 10 πρεσβεία βασιλικὴ ἀπαγγέλλουσα μεθέσθαι μὲν τὴν ἄλογον ὁρμὴν,
 τὴν δὲ τοῦ Καίσαρος λαβόντα τύχην στήναι τὴν ὄρεξιν. ἐπεκύρου
 δὲ καὶ τὰς τιμὰς τοῖς σὺν αὐτῷ ἀποστατήσασιν. ὁ δὲ ἄτεγκτος P 863
 ἦν καὶ ἀτεράμων καὶ ὑπερήφανος καὶ τῆς βασιλείας μὴ ἐξιστάμε-
 νος μηδὲ τῶν πρωτείων παραχωρῶν, ὧν οὐκ ἦν κύριος. στέλλε-
 15 ται καὶ δευτέρω πρεσβεία πρὸς αὐτόν, καὶ γέγονεν ἄπρακτος. ἐπὶ
 ταύτῃ δὲ καὶ τρίτῃ πρεσβεία φοιτῆ, σταλέντος Ῥωμανοῦ πρωτο-
 προέδρου καὶ μεγάλου ἐταιρειάρχου Στραβορωμανοῦ. οὐδ' ἐκεί-
 νην σὺν δέχεται, μᾶλλον μὲν σὺν καὶ τὸν ἄνδρα ἀτίμως δέχεται,
 καὶ οὐδ' ὡς ἐκ βουσιλέως ἀλλ' ὑποστρατήγου τινὸς ἀποσταλέντα.
 20 καί τοι ἰερὸν εἶναι σῶμα ὁ πρέσβυς λελογισται καὶ παρὰ τοῖς ἀπίστοις
 αὐτοῖς ὡς εἰρήνης μεσίτης καὶ διαλλάκτης τῶν μαχομένων καὶ
 πολεμικῶς περιστάσεις ἀποσοβῶν. ἔπεσε δὲ τηρικᾶντα ἀπὸ ταυ-
 τομύτου καὶ ἡ τοῦ Βρυεννίου σκηνή, τοῦ ὀρόφου ταύτης παρὰλυ-

11 στήσαι?

die, et patriarchae manibus imperatoris diademate coronatur. omnesque
 suos donis et possessionibus prosecutus atque honoribus, et Turcos
 item ad Chrysopolim commorantes benigno amplexus, alias res ad im-
 perium pertinentes aggressus est, omneque publicum aes alienum sustulit
 radicibus, non praescripto aliquo tempore, sed comprehensus simul
 omnibus temporibus, ita ut neque nomen ipsius aut memoria reperire-
 tur. sed cum Bryennius foris res Occidentis perturbaret et commove-
 ret, mittitur ad ipsum ab imperatore legatio, quae denuntiaret ut a tem-
 merario incepto desisteret et accepta Caesaris dignitate cupiditatem
 comprimeret, et eorum qui cum ipso defecerant honores ratos esse com-
 probaret. sed ubi adduci non potuit, et in proposito permanebat, at-
 que superbus imperio minime cedebat, neque principatu, cuius minime
 compos erat, mittitur item altera legatio, quae itidem re infecta rediit.
 postquam etiam tertia advenit legatio, misso Romano primo praeside et
 magno betaeriarcha Straboromano, neque illam admittit, sed potius ho-
 minem ignominiose accipit, non tanquam ab imperatore sed quasi a
 ducis alicuius legato missum, quamvis sacrosanctum corpus legati habe-
 tur vel apud infideles ipsos quasi pacis proxeneta et pugnantium con-
 ciliator bellicarumque seditionum depulsor. tunc etiam fortuito cecidit
 Bryennii tabernaculum, tecto ipsius a manibus quae videri noquibant

- B** θέντος ἀοράταις χερσὶ. γέγονε δὲ καὶ ἔκλειψις τῆς σελήνης, ἥτις εἰς αὐτὸν ἐπέσκηψεν, ἐπεὶ καὶ πεφύκασιν ὡς ἐπίπαν τὰ τοιαῦτα τυραννούντων καθαιρέσεις δηλοῦν, καθὼς οἱ περὶ τὴν τῶν ἀστέρων ἀδόλεσχον μεταιότητα καταγινομένοι τερατεύονται. ἐπαελθόντος οὖν τοῦ Στρυβορωμανοῦ καὶ τῆς πρεσβείας ἀπράκτου μει-5 νύσσης, ἔργων πολεμικῶν ὁ βασιλεὺς εἶχετο καὶ ἐπ' αὐτὸν συνέταττε τὸ στράτευμα, καὶ θαρρῶν τὴν αὐτοῦ κατάλυσιν προηγόρευσε· τὸ γὰρ ἀδόλεμον στοιχεῖον τοῦ Ν ἄπλοῦν μόνον καὶ οὐ διπλοῦν τοῖς ταῦτα φοιβάζουσιν ἔσκοπεῖτο. καὶ δὴ καὶ στρατηγὸν ἐπιστήσας ἓνα τῶν ἐπατριδῶν τὸν νωβελίσσιμον Ἀλέξιον τὸν Κο-10 μνητὸν, μέγα αὐτὸν δομῆστικον προβαλόμενος, δε τὸν Ῥουσελιον
- C** ἐμμηχάνως τὸ πρὶν ἔχειρώσατο, κατὰ τοῦ Βρυεννίου ἀφίησι, φρονήσει καὶ διανοίῃς σταθιρότητι χειρῶν καὶ πρὸς κινδύνους πολεμικοὺς ἐδραῖόν τε καὶ ἀπερικτύπητον· δε δὴ τὰς δυνάμεις ἀνειληφῶς κατὰ τοῦ Βρυεννίου ἐβάδιζε, καὶ πρὸς τόπον Καλα-15 βρῶν ἐπονομαζόμενον διαναπαύων τὸν στρατὸν ἔμαθε παρὰ τῶν σκοπῶν ὡς ὁ Βρυέννιος ἔγγιζει πανστρατιῇ τῆς Μισηνῆς ἀπαραστάς. καὶ αὐτίκα ὁ νωβελίσσιμος Τούρκους τοὺς ἐναντοῦ ἀπολεξάμενος ἀφικέσθαι μὲν ἄχρι τοῦ Βρυεννίου ἐκέλευσεν, ἐπίδειξιν δὲ ποιησαμένους μόνην πάλιν ἐπαναστρέψαι πρὸς αὐτόν· αὐτὸς δὲ 20
- D** λόχους ἐν ἐπικυρήροις θέμενος, καὶ τὰ κατὰ τὸν στρατὸν ὡς ἄριστον ἐδόκει διαταξάμενος, ἔμενε τὴν τοῦ Βρυεννίου ἐπέλευσιν. φανέντων δὲ τῶν σημείων τῶν στρατευμάτων ἀμφοῖν, καὶ ἀλαλαζάντων ἐκυτέρων τὸ ἐνυάλιον, πύλεμος συνέστη κριτερός. ὡς

verso. accidit item lunae defectio, quae ad ipsum respexit, siquidem haec consuevere ut plurimum tyrannorum eversiones praesignificare, quemadmodum ii qui in astrorum nugaci vanitate versantur declarant et vaticinantur. reverso igitur Straberomano re infecta, bellica munia aggressus est imperator, et adversus ipsum instruxit exercitum, ac fiducia plenus illius demolitionem praedicavit. celebratum enim eloquentum N simplex tantum et non duplex a vatibus spectabatur. atque etiam ducem praeficiens unum ex illustribus, nobilissimum Alexium Comnenum, magnum ipsum domesticum declarans, qui Ruselium ingenioso prius subegerat, adversus Bryennium mittit, prudentia et mentis stabilitate venerandum et ad pericula bellica firmum et intrepidum; qui cum suis copiis adversus Bryennium profectus, et in loco quodam Calabrya nomine quiescere iusso exercitu, didicit ab exploratoribus Bryennium a Mesene profectum cum omni exercitu appropinquare. statimque nobilissimus Turcos a se delectos iussit usque ad Bryennium pervenire, ac tantum ubi se ostendissent, ad se reverti. ipse autem opportunis in locis collocatis insidiis, instructoque ut sibi optime videbatur exercitu, Bryennii morabatur adventum. cum vero signa apparuissent utriusque exercitus, et classicum clamore sublato utriusque cecinissent, iustam est

δὲ ἑώρα ὁ Βρυέννιος τῶν ἑαυτοῦ ταγματῶν τὴν ἤτταν καὶ τὸ τε-
 θοροβημένον καὶ σφαιλερόν, τὰς κρατίστας τῶν σὺν αὐτῷ δυνά-
 μων συνήλικῶς αὐτὸς δι' ἑαυτοῦ τὸν ὑπὲρ τῶν ὄλων ἀγῶνα ἐκρό-
 τησεν. ἀπεκρούσαντο δὲ τὴν τούτου ὄρμην οἱ τοῦ βασιλέως.
 5 φιλοτιμιουμένων δὲ ἀλλήλων περὶ τῆς νίκης καταπληκτικὴ τις ἦ
 μάχη καὶ φόβου μεστὴ γέγονεν. ὁ δὲ Κομνηνὸς σύνθημα δοὺς P 864
 τοῖς ἐν τοῖς λόχοις διαναστῆναι καὶ τοῖς ἐναντίοις μεθ' ὄρμης
 βιαίας ἐσβαλεῖν, τροπὴν τοῦ Βρυεννίου ἐργάσατο καρτεράν.
 εὐάλω μὲν οὖν ὁ Βρυέννιος ζῶν, ἔπασον δὲ καὶ συχνοὶ τῶν αὐτοῦ,
 10 εὐάλωσαν δὲ οὐχ ἤττορες, καὶ μᾶλλον οἱ τῶν ἄλλων προέχοντες.
 ὁ δὲ Βρυέννιος ληφθεὶς τῆς τοσουύτης ἀπονοίας πρόστιμον τὴν τῶν
 ὀφθαλμῶν ὑφίσταται πήρωσιν, πολλὰ μετακλινοσόμενος τῆς δυσ-
 βουλίας ἑαυτῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν ἀγγελίαν δεξόμενος τῷ θεῷ
 καὶ τῇ αὐτοῦ μητρὶ τὰς εὐχουριστίας ἀνέθετο.

15 Ἀναιρεῖται δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ἐν Βυζαντίῳ παρὰ τῶν
 Βαράγγων. τοῦ γὰρ Βρυεννίου ἀποστατήσαντος καὶ τῶν ἐκτὸς
 Βαράγγων ὁμοφρονησάντων αὐτῷ, οἱ ἐν τῷ παλατίῳ Βάραγγοι B
 ἕνα τινὰ ἑαυτῶν ἐπιλεξόμενοι πρὸς τοὺς ὁμοεθνεῖς ἀποστῆλουσιν,
 ἀξιούντες ἀφεῖναι μὲν τὸν ἀποστάτην φρονῆσαι δὲ τὰ βασιλέως.
 20 γνωσθεὶς δὲ καὶ κρατηθεὶς ἔτιοσθεὶς τε σφοδρῶς πᾶσαν ἀνεκύλυψε
 τῶν μηρυθέντων τὴν δόλωσιν, στερεῖται δὲ καὶ τῆς ἰνός, παρὰ
 τοῦ Ἰωάννου ταύτην λωβηθεὶς. ὅθεν καὶ μὴ πρῶως ἐνεγκῶν τὴν
 ὕβριν ἦν πέπονθεν ὁ βάρβαρος ἀναιρεῖται τὸν Ἰωάννην ἐξιόντα τοῦ

16 ἀποστήσαντος P

23 ἀναιρεῖ μὲν? an te?

acre praelium. cumque cerneret Bryennius suarum legionum cladem et
 perturbationem atque periculum, assumptis secum optimis copiis ipse
 per se certamen de summa rerum sustinebat, et strenue munus obibat;
 cuius conatum imperatoris milites propulsarunt. cum vero de victoria
 utrique ambitiose contenderent, horribilis quaedam pugna et metus plena
 conflata est. Comnenus autem signo dato iis qui in insidiis erant ut
 erumpentes in hostes violento impetu invaderent, auctor fuit ut Bryen-
 nius profigeretur. captus est igitur Bryennius vivus, plures ex ipsius
 militibus occubuerunt, et haud pauciores capti, et qui aliis praestabant.
 Bryennius autem captus tantae dementiae poenas sustinuit oculorum
 amissionem, multum secum lugens ac conquerens de suo pessimo consi-
 lio. qua de re certior factus imperator deo atque eius matri gratiarum
 actiones persolvit.

Occiditur etiam frater ipsius Byzantii a Barangis: nam cum Bryen-
 nius defecisset et cum eo Barangi qui extra erant conspirassent, Ba-
 rangi in palatio delectum unum ex suis ad suos gentiles mittunt, peten-
 tes ut relicto perduelli ad imperatorem accederent. sed cognitus et de-
 tentus graviterque examinatus omnia quae sibi indicata fuerant aperuit.
 cui Ioannes ob hoc offensus nares amputat. quare haud aequo animo
 contumeliam hanc forens barbarus Ioannem e palatio exeuntem occidit,

παλιτίου, μαγαρίαις ἔθνικαῖς κατακόψας αὐτόν. ἐκινέστησαν δὲ καὶ τῷ βασιλεῖ οἱ Βάραγγοι, καὶ διαχειρίσασθαι αὐτὸν ἔσπευδον. ἀντιταξαμένων δὲ τούτοις τῶν τοῦ βασιλέως εἰς ἰκετείας

C ἐτρέποντο, καὶ τὸν βασιλέα ἐξιλωσάμενοι συγγνώμης ἔτυχον.

Ὁ δὲ βασιλεὺς τῆς γυναικὸς αὐτοῦ τελευτησούσης τῆς Βερ-5
 δηνῆς ἅμα τῇ ἀναρρήσει ἀναγορευθείσης καὶ αὐτῆς, ἐτέραν ἠγά-
 γετο. πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῷ ἐμνηστεύοντο. Ζωὴ τε γὰρ ἡ τοῦ
 βασιλέως τοῦ Λούκα θυγάτηρ, παρθένος οὖσα καὶ τῷ εἶδει εὐπρε-
 πῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν συγκλητικῶν θυγατέρες πολλαί, ὧραν ἔχουσαι
 γάμου· ὁ δὲ μίαν ἠρέετο τῶν δύο, ἣ τὴν τοῦ Λούκα σύζυγον καὶ 10
 αὐτῆς τοῦ Διογένους Εὐδοκίαν ἢ τοῦ ἔναγχος βασιλεύοντος Μι-
 χαὴλ Μαρίαν τὴν ἐξ Ἀλανῶν. στέλλει γοῦν ληψόμενος τὴν Εὐ-
 δοκίαν· ἣ δὲ ἔγκολούθει περιγαρῶς. ὅπερ γνοὺς ὁ τηρικαῦτα ἐπ’
D ἀρετῇ διαβεβοημένος μοναχός, ὃν δὴ καὶ πανάγιον ἀνι’ ἄλλου
 παντὸς ἐκύλουν ὄνθυμος, παντὶ τρόπῳ διακυλύειν ἔσπούδασε τὸ 15
 ἀτόπημα, πολλῶν ὑπομνήσας αὐτὴν τῶν δυναμένων κωλύσαι τῆς
 προθυμίας. ἄγεται τοίνυν τὴν Μαρίαν ἀπηρυθρασμένως ὁ βα-
 σιλεὺς, καὶ ἱερολογεῖται αὐτῇ, καὶ παραντίκῃ καθαιρεῖται ὁ ἱερεὺς
 αἰς προφανοῦς μοιχείας τετελεσμένης. ὁ δὲ Μιχαὴλ τὴν τρεῖς
 χειρᾶμενος ψῆφῳ τοῦ πατριάρχου καὶ τῶν μητροπολιτῶν χειροτο- 20
 νεῖται Ἐφέσου ἀρχιερεύς. ἀπαξ μέντοι μόνον ἐν ἐκείνῃ ἐφοίτησε,
 καὶ ὑποστρέψας ἔμεινεν ἐν τῇ τοῦ Μανουὴλ μονῇ, χερσὶν ἰδίαις
 ἐργαζόμενος. ἐτιμήθη δὲ διαφερόντως ὑπὸ τοῦ μετὰ ταῦτα βα-

gentili gladio ipsam percutiens. in imperatorem quoque Barangi in-
 rexerunt, eumque occidere studebant. verum cum se illis opposuissent
 imperatoris milites, ad preces conversi placato imperatore veniam con-
 secuti sunt.

Imperator autem vita functa eius uxore Bordena, quae una cum
 ipso regina declarata fuerat, aliam duxit: multae enim ipsi desponde-
 bantur, Zoe imperatoris Ducae filia virgo et forma decora, et senato-
 rum filiae multae aetate iam nubiles. sed ille unam e duabus petebat,
 vel uxorem ducis ac rursus Diogenis Eudociam, vel Michaelis, qui nuper
 regnaverat, Mariam ex Alanis. mittit igitur qui sibi adducerent Eudo-
 ciam, quae cum summa voluptate saquebatur. quo cognito monachus,
 qui tunc summa cum virtute vixerat, quemque pro alio quovis nomine
 sanctissimum vocabant, omnibus modis studuit impedire absurdum hoc
 facinus, multa ei in memoriam redigens quae ipsam ab hac cupiditate
 reprimere possent. ducit igitur Mariam omni pudore remoto imperator,
 et cum ipsa sacrilegio coniungitur, statimque sacerdos abdicatur ut
 aperto commisso adulterio. Michael autem detonsis capillis sententia
 patriarchae et metropolitaram Ephesi archiepiscopus deligitur. semel
 tamen ad ipsam urbem accessit, et reversus in Mannelis monasterium
 ibi mansit, suis manibus elaborans. egregie vero cultus est ab Alexio

σιλεύσαντος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἐφ' οὗ δὴ καὶ ἐκοιμήθη, τὴν P 865
 ἑαυτοῦ σύζυγον Μαρίαν μετὰ τὴν τοῦ Βοτανειάτου καθύψεσιν
 μοναχὴν γενομένην συμπαθείας τῶν εἰς αὐτὴν ἐπαισιμῶν ἀξιώ-
 σασ ἐν τῇ τελευτῇ.

6 Ὁ δὲ πρωτοπρόεδρος Νικηφόρος ὁ Βασιλάκιος τὸ Δυρρά-
 χιον καταλαβὼν στρατὸν ἤθροιζεν ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖσε χωρῶν,
 μετεπέμψατο δὲ καὶ Φράγγους ἐξ Ἰταλίας διὰ τοῦ ἐπισκόπου Δια-
 βαλάως Θεοδοσίου, φιλοτίμοις ταῖς ἀξιώσεσι κατὰ τοῦ Βρυεννίου
 συσκευαζόμενος. συναγροχῶς δὲ στρατιῶν ἀξιόλογον ἔκ τε Φράγ-
 10 γων καὶ Βουλγάρων Ῥωμαίων τε καὶ Ἀρβανιτῶν, ἄρας ἐκεῖθεν
 πρὸς Θεσσαλονικὴν ἠπέιγετο. ἀφιγμένος δὲ εἰς Ἀχρίδας ἠβούλετο
 μὲν ἐκεῖσε ἀναγορευθῆναι, σπουδῇ δὲ τοῦ ἐκεῖσε ἀρχιερατεύοντος B
 ἐκαλύθη. ἐν δὲ Θεσσαλονικῇ γενόμενος ἐπληροφορήθη τὴν τοῦ
 Βοτανειάτου ἀναγόρευσιν, καὶ δουρικὰ πρὸς αὐτὸν ἀπέστειλε
 15 γράμματα, ἐν τῷ λεληθῆσι τὰ τῆς ἀνταρσίας διεπράττετο, συνερ-
 γὼν ἔχων πρὸς τοῦτο τὸν τε λεγόμενον Γυμνὸν καὶ Γρηγόριον τὸν
 Μισήμαρ καὶ τὸν Τεσσαρακοντάπηχυν. προσεκαλεῖτο δὲ καὶ τοὺς
 Πατιζινάκους εἰς συμμαχίαν. ὁ βασιλεὺς δ' ὡς ἔγνω τὸν τούτου
 σκοπὸν καὶ τὴν προαίρεσιν, χρυσοβούλλη γραφῇ τὸ ἀμέριμον
 20 αὐτῷ περιποιησάμενός τινα τῶν οἰκείων πρὸς αὐτὸν ἐξαπέστειλε, C
 παντὸς μὲν ἀπολύων δέους αὐτὸν καὶ νωβελισσίμου βρυβείων
 ἀξίωμα. ὁ δὲ τὰς ἐν χερσὶν εὐεργεσίας περιφρονήσας ἀνόνητα
 μετεκλεύσατο ὕστερον. διὸ καὶ στέλλεται κατ' αὐτοῦ ὁ νωβελισ-

15 ἐν δὲ τῷ? 19 χρυσοβούλλη?

Comneno, qui postmodum imperavit, sub cuius etiam imperio diem suum
 obiit, suam uxorem Mariam, post Botaniatae abdicationem monacham
 factam, venia eorum quae in se admiserat in ipsa morte dignatus.

Nicephorus autem Basilacius primus praeses, cum Dyrrachium per-
 venisset, exercitum ex omnibus illis locis coegit. accersivit etiam Fran-
 cos ex Italia per episcopum Diaboliae Theodosium muneribus ac donis
 adversus Bryennium conciliatos. coacto autem idoneo exercitu ex Fran-
 cis et Bulgaris Romanisque et Arbanitis, profectus inde ad Thessaloni-
 cam contendebat; cumque pervenisset Achridas, cupiebat ibi declarari,
 sed diligentia ac studio illius qui ibi archiepiscopus erat prohibitus fuit.
 Thessalonicae autem certior factus est de Botaniatae declaratione, et
 literas quidem ad ipsum misit, quibus se ei subiectum declarabat. ve-
 rum clam contra eum nescio quid moliebatur, adiutorem sibi ad hoc ascito
 quodam nomine Gymno et Gregorio Mesemero et Tessaracontapechy;
 accersivit item sibi Patzinacas in societatem. imperator vero ubi eius
 consilium cognovit et institutum, scripto aureo diplomate, quo ipsum ab
 hoc incepto averteret, quandam ex familiaribus ad ipsum misit, qui
 omni eum metu liberans nobilissimi quoque dignitatem polliceretur. ille
 autem beneficia quae sibi in promptu erant aspernatus, postea deflevit
 incassum. et adversus ipsum mittitur nobilissimus Alexius, eo honore

σιμος Ἀλιζίως τιμηθεὶς σεβαστὸς μετὰ στρατιῶν ἀξιολόγον καὶ
 ἰκανῆς· φροντῶν ὅν ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ Βασιλαίων καταλα-
 βὼν στρατιῶν ἔχουσιν τὸν Ἰνμόν, πολέμῳ τοῦτον ἀνέρηπασι-
 μορηθῆναι δὲ τὴν στρατιῶν ἔχει Θεσσαλονίκης ἀπαθῆς διασώθῃ
 κακίῳ. ἔκ τινος δὲ διαστήματος τὸν χάριται θεὶς πέρον τοῦ⁵
 ποιημῶν τοῦ λεγομένου Βαρδυρίου, ἐκείσε τὸν στρατὸν διαναπαῦ-
 σαι ἐσκόπησεν. ὁ δὲ Βασιλάκιος τὴν νίκην κλέψαι ἀγωνιζόμενος,
 D ἐσκέψατο γενικολογος ἐπιπεσεῖν αὐτῷ καὶ τοῦτον κατὰ κράτος εἰλεῖν
 καὶ ἀπωλεῖν περιουθῶναι παντελεῖ. τοῦ δὲ Ἰεμιστοῦ τὴν ἐπιβου-
 λὴν καιαμηγύσαντος τῷ σεβαστιῷ, ἐφυλάξατο ταύτην αὐτὸς τε καὶ¹⁰
 οἱ περὶ αὐτῶν. ἔλιους ταῖνον ὁ Βασιλάκιος δι' ὕλης τῆς τυκτός,
 ἀκροβαίως τῷ δοκεῖν καὶ ἀδιαγνώστως, πολέμῳ χαλεπῷ περιέ-
 πεσε. καὶ κρείως ὅν ἠτιηθεὶς καὶ τῶν οικείων πλείστους ἀπο-
 βαλὼν, καὶ μῦλλον τῶν Φράγγων, καὶ αὐτὸς δὲ τῷ δομασίῳ
 ἀντιπαθῆς καὶ παρ' αὐτοῦ καταπονηθεὶς εἰς τὴν τῆς Θεσσαλονί-¹⁵
 κης ἀκρόπολιν καταπέτηγεν, οἴομενος τῷ ὄχρωμάτι ἀποσοβῆσαι
 P 866 τὴν τοῦ σεβαστιῶ ἐπέλευσιν. ὁ δὲ σεβαστὸς μηδὲν μέλλῃσας τὴν
 ἄλωσιν τοῦ φρονήλου τοῖς ἀμφ' αὐτὸν προετρέψατο διὰ τάχους
 ποιήσασθαι· οἱ καὶ ἐνεργεῖς τὰς προσβολὰς ποιησάμενοι, τῶν
 Θεσσαλονικέων σιμηρονησάντων αὐτοῖς, ταχὺ τούτου περιγίνεται²⁰
 καὶ τῆς ἀκροπόλεως ἐκνήκυσεν. ἄλίσκεται δὲ καὶ αὐτὸς, σιδηροῖς
 ἐμβύλλετι διαμῶς, καὶ τῷ βυσιλεῖ ἀποστῆλλετι δέσμιος. τῆς
 δὲ ἀγγέλιος καιαλαβουήσας τὸν βυσιλεῖ πρησιάζει αὐτοῦ τὸς
 ὀφθαλμοὺς ἐξορέττειται ἔγγιστι τῆς Χρυσοπόλεως· καὶ ἔκτοτε ὁ

affectus ut esset Augustus, cum idoneo exercitu. cum igitur praesidium
 Basilicium esse Peritheorii comperisset, cui praefectus erat Gymnus,
 praefectio id ipsi eripuit, traiciensque exercitum Thessalonicam omnium
 ualorum expertus ibi se recepit, et ex quodam intervallo constructo vallo
 trans fluvium nomine Bardarium ibi exercitum et castra locare decre-
 verat. sed Basilacius victoriam praeripere contendens, cogitavit noctu
 per insidias in ipsum invadere et vi captum cum omni exercitu per-
 dere atque omnino delere. verum cum insidias Gemistus indicasset Au-
 gusto, eas evitavit tum ipso tum qui cum eo erant. profectus igitur
 Basilacius per totam noctem improvisus et incognitus, quantum sibi vi-
 debatur, in difficile praedium incidit. igitur omnino victus, et pluribus
 ex suis amissis, praesertim ex Francis, et cum domesticis praefectis et
 ab ipso debellatus in Thessalonicae arcem confugit, existimans loci ma-
 tatione se prohibendum Augusti impetum. Augustus autem nihil curans
 expugnationem oppidi, suos hortatus est ut quam primum impetum face-
 rent. qui crebro et efficaciter impetu facto Thessalonicensibus sibi con-
 sentientibus statim hostes superarunt; et Augustus arce potitus est.
 capitur autem ipse Basilacius, et in ferrea vincula coniectus ad impe-
 ratorem vincens mittitur. huius rei nuntio ad imperatorem perlato,
 ipsius iussu ei oculi effodiuntur, proxime Chrysopolim, et ex eo tem-

τόπος ἀνόμαται βρόσις τοῦ Βασιλακίου. τούτου δὲ γενομένου ἤχθη ἐφ' αὐτῆς γότος ἐλεινὸς καὶ δεστυχὴς καταγύγιον.

Ἐν ὅσῳ δὲ τὰ στρατεύματα εἰς τὴν περὶ τὸν Βασιλάκιον ἤσχυλοῦντο ἐστρατιῶν, Πατζινάκοι ἀναμῖξ Κομάνοις τῇ Ἀδρια- **B**
5 νονπόλει ἐπῆλθοι, ὀργιζόμενοι διὰ τὸ παρὰ τοῦ Βρυεννίου ἀνα-
 ρεθῆναι τινος αὐτῶν. πρὸν οὖν ἐγένεσαν πολλά τῶν ἐκείσε
 οἰκημάτων κατέπησαν, καὶ μηδὲν ἄξιον λόγου πεπραχότις ἐπέ-
 στρεψαν.

Ἐμολόγησε δὲ τούτῳ τῷ ἔτει καὶ Φιλάρητος κοροπολάτης
10 ὁ Βραχάμιος πίστιν τῷ βασιλεῖ καὶ δούλωσιν. ἔν τισι γὰρ τόποις
 ὄχυροις τέχσει καὶ ξυναγκείαις περιελημμένοις τὴν οἴκησιν ποιού-
 μενος, Ἀρμενίων τε πληθὺν καὶ συγκλύδων ἀνδρῶν συλλεξάμενος,
 τῷ μὲν προβεβασιλευκῷ Μιχαῆλ ἀκαταδούλωτος ἦν, καὶ τὴν
 βασιλικὴν ἐπικράτειαν ἐαυτῷ οικειούμενος, τοῦ δὲ Βοτανειάτου **C**
15 περιώσασμένου τὴν ἀρχὴν τὴν ἀδιοκράτορι δούλος ἀπεπάγγελτος
 γέγονε.

Ἄεκις δὲ τις ἀπὸ Πανλικιάνων Φιλιπποπόλεως ὠρημίτος
 ἐξ Ἐπιγαμβρίας ἠτομώλησε τοῖς Πατζινάκοις, καὶ τούτοις συμ-
 φρονῶν τῇ Ῥωμίων ἠπίλει τὰ ὀσβερώτατα. ἀλλὰ καὶ Ἀσβρο-
20 μηρός τις ἐν Μεσημβρίᾳ διακυκῶν. καὶ τῷ βασιλεῖ ἀντῆρι με-
 λειῶντες, δείσαντες καὶ τοῖς τῶν ἄλλων σιωηροισθέντες κακοῖς,
 πρὸ τῆς πείρας δουλικῷ ζυγῷ τοὺς ἀγένας ἐπέκλιναν καὶ προσῆλ-
 θον ἐκείναι αὐτόμολοι. τότε δὲ ὁ Ἄεκις τὸν ἐπίσκοπον Σαρδικῆς
 Μιχαῆλ τὰ τοῦ βασιλέως φρονοῦντα καὶ τὴν πόλιν αὐτὸ τοῦτο

pore locus ille appellatus est fremitus Basilacii; quo facto perductus est in curru onus miserabile et infelix ludus.

Interea vero dum exercitus in expeditione adversus Basilacium occupabatur, Patzinaci cum Comanis conjuncti Adrianopolim invaserunt, irati quod a Bryennio quidam ex ipsis interfecti fuerant. successa igitur pyra multas ibi domos combussere, nullaque re memoratu digna gesta reversi sunt.

Professus est hoc anno etiam Philaretus curopalates Brachamius fidem et servitutum imperatori: in quibusdam enim locis muris munitis et convallibus comprehensis habitans coacta Armeniorum et advenarum multitudine, nunquam Michaeli, qui antea imperaverat, subiici voluit, et sibi regiam potestatem vindicaverat. verum cum Botanates adeptus esset imperium, servus ultro ad eum accessit.

Lecas autem quidam a Paulicianis ex Philippopoli profectus, Epi-
 gambria ad Patzinacas transfugit, et cum his consentiens Romanis formidabilis minabatur. quin etiam Dobromiris quidam in Mesombria res perturbans, et uterque meditantem imperatori resistere, veriti et aliorum malis edocti, ante conatum servilli iugo cervicem submittere, et ad eum ultro supplices accesserunt. tunc Lecas episcopum Sardices imperatoris studiosum, et civitatem ut hoc ipsum faceret adhortantem, occi-

ποιεῖν παραινοῦντα ἀνείλε, τὴν θείαν καὶ ἱερατικὴν στολὴν ἀμ-
 D πεχόμενον. ἤξιωσε δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ τὴν πρὸ τοῦ Ἀνγούστιαν
 Ἐδδοκίαν προνομίας μεγάλης. ἄρτι δὲ τῶν Τούρκων τὴν ἐφ' αὐτὴν
 κατατρεχόντων, στρατὸν ἀξιόχρεων συνηλικῶς στρατηγὸν αὐτοῦ
 ἐφίστησι Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνου τοῦ Λούκα. καὶ 5
 αὐτίκα διαπεράσας νεωτερίζει κατὰ τοῦ βυσιλέως, καὶ βασιλεὺς
 αὐτίκα ἀναγορεύεται παρὰ τοῦ ἐν Χρυσοπόλει συνόντος αὐτῷ
 στρατιωτικοῦ πλήθους. ἀξιῶσας δὲ περὶ τούτου ὁ βασιλεὺς καὶ
 μὴ εἰσακουσθεῖς, τοὺς μὲν δώροισι καὶ ἀξιώμασι μελιζήμενος,
 ἄλλους δὲ ἄλλον τρόπον μεταχειρισάμενος, λαμβάνει τοῦτον ἀνα- 10
 P 867 μωτί, αὐτῶν τῶν ἀναγορευσάντων προδεδωκότων αὐτόν. ἀπο-
 κείρει γοῦν αὐτὸν μοναχὸν καὶ εἰς τινα νῆσον περιορίζει. λέγεται
 δὲ ὅτι καὶ εἰς πρεσβυτέρου ἀνήχθη βυθμόν.

Ἐκτωβρίῳ δὲ μηνί, ἰνδικτιῶνος γ', κεραυνὸς ἐνοσκήσας ἐν
 τῷ τοῦ μεγάλου Κωνσταντῖνου κίονι, οὗ ἄνωθεν ἡ στήλη αὐτοῦ 15
 ἴστατο, Ἀπόλλωνος οὖσα ἀφίδρυμα πρότερον, εἰς ὄνομα δὲ μετο-
 νομασθεῖσα, μέρος τι τούτου διέτεμε, καὶ ζωστήρας τρεῖς, σιδη-
 ροῦς μὲν τὰ ἔνδον τὰ δὲ ἔξω χαλκοῦς, κατέκωψε. τοῦ δὲ ἀρχιε-
 ρεῶς τῆς Βουλγαρίας Ἰωάννου τελευτήσαντος ἐν τῇ τοῦ Βασιλα-
 κίου διάδῳ, ἕτερον ἀπ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς προεβάλετο, Ἰωάννην 20
 καὶ αὐτὸν καλούμενον, Ἄοινον δὲ ὀνομαζόμενον διὰ τὸ μηδ' ὄλως
 B μετέχειν αὐτοῦ. ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ Ἀντιοχείας πατριάρχου κοι-
 μηθέντος προεβάλετο ὁ βασιλεὺς τινα Νικηφόρον, Μαῦρον τὴν

17 τσ] δὲ P

dit, sacram et sacerdotalem vestem indutum. magnam quoque curam
 gessit imperator Eudociae illius quae ante se fuerat Augusta. cum vero
 nuper Turci Orientem percurrerent, coacto idoneo exercitui ducem prae-
 fecit Constantinum Constantini Ducis filium; qui statim traiecit exer-
 citu adversus imperatorem res innovat, et e vestigio imperator ab ea
 militari multitudine quae cum ipso erat Chrysopoli salutatur. cumque
 de ipso imperator voluisset nescio quid statuere, non exauditus, alios
 donis atque honorum pollicitationibus deliniens, alios alia ratione ab in-
 cepto abducens, ipsum sine sanguine accipit, proditum sibi ab iis qui
 eum imperatorem declaraverant. detondet igitur illum monachum, et in
 quandam insulam relegat. fertur etiam ad presbyteri gradum perductus.

Octobri autem mense, indictione decima tertia, fulmen magni Con-
 stantini columnam percussit, supra quam stabat ipsius columna, quae
 prius erat sedes Apollinis, deinde nomine ipsius appellata; et partem
 eius discidit, triaque vincula intus ferrea, extra aerea combussit. vita
 autem functo Ioanne Bulgariae archiepiscopo in transitu Basilicæ, alium
 in eius locum imperator declaravit, Ioannem itidem nomine, qui Aoinus,
 id est abstemius, vocabatur, quod nunquam vinum gustaret. similiter mortuo
 Antiochiaë patriarcha declaravit imperator quendam Nicephorum Mas-

ἐπιωνυμίαν φέροντα. Σκοπίων δὲ δοῦξ προεβλήθη ὁ Κυβασίλκις Ἀλεξάνδρος. Λέων δὲ ὁ Διαβατηρὸς εἰς Μεσημβρίαν ἀπυσταλείς τὰ ἐκεῖσε ἦν διοικῶν καὶ μετὰ τῶν Πατζινάκων καὶ τῶν Κομάνων συμβιβάσεις καὶ σπονδὸς τιθέμενος. δέδωκε δὲ καὶ τὴν ἀνεριὰν 5 αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς τὴν Συναδηγὴν, θυγατέρα οὖσαν Θεοδούλου τοῦ Συναδηνοῦ, τῷ κράλῃ Οὐγγυρίας εἰς γυναικα, οὗ καὶ τελευτήσαντος αὐθις εἰς τὸ Βυζάντιον ὑπέστρεψε. καὶ χειροτονίας δὲ πολλὰς μητροπολιτῶν τε καὶ τῶν ἄλλως ἱερωμένων γεγόνυσιν ἐπὶ C τῆς βασιλείας αὐτοῦ, μὴ ἔχουσαι τὸ ἀνεπιληπτον. ὁ δὲ βασιλεὺς 10 λιτότητι καὶ ἀπλότητι συνειδισμένος κατ' οὐδὲν τοῦ οἰκείου ἐξέστη τρόπον. φιλοδωρότατος δὲ ἦν καὶ προετικὸς καὶ πῦσιν ἐτοιμῶς ἐπικληνόμενος. ἦσαν δὲ τούτῳ δοῦλοι δύο, Βορίλος τε καὶ Γερμανός, οὗ κατὰ δούλους αὐτοῦ ὑπακούοντες, ἀλλὰ πῦν τὸ αὐτοῖς βουλευτῶν διαπρατιόμενοι ἀνευδοιόστως· δι' οὗς καὶ φορτικὸς τοῖς 15 ἔξοχωτέροις τῆς συγκλήτου ἐνομιζέτο, δακνομένοις ἐφ' οἷς εἰς πάντα ἐπεδείκνυτο. ἐπεὶ δὲ, ὡς ὁ λόγος φθάσας ἰστόρησεν, ὁ λογοθέτης τῷ Ρουσελίῳ προσέδραμε καὶ παρὰ τούτῳ διῆγε κατασχεθεὶς τε πρὸς αὐτοῦ ἐτηρεῖτο, τὸν μὲν Ρουσελίον φαρμάκῳ ἀνωρεῖ, παρὰ δὲ τῶν ἐπιτηδείων τοῦ Ρουσελίου τῷ Βοτανειάτῃ D 20 προσαχθεὶς φρουρεῖται ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ. τῶν δὲ περὶ αὐτὸν εἰδόντων ἀκριβῶς ὡς εἰ μόνον ἴδη αὐτόν, συμπαθείας τε τεύξεται καὶ εἰς τὸ τὰ κοινὰ διοικεῖν προυληφθήσεται ὡς πολύπειρος, ἀμβλύτερον πρὸς ταῦτα τοῦ βασιλέως ἔχοντος, ὅπερ μὴ συμφέρον αὐτῷ οἱ περὶ τὸν βασιλέα λογιζόμενοι (ἔισομαι γὰρ αὐτὸν σκόλοπι

rum cognomento. Scopiorum autem dux delectus est Alexander Cabasilas. Leo vero Diabatenus in Mesembriam missus res illic moderabatur, et cum Patzinacis et Comanis percusso foedere consensus. dedit item sororis suae filiam Synadenen, Theodulo Synadeno genitam, crali Ungariae uxorem, quo etiam mortuo rursus est Byzantium reversa. et alii multi metropolitae et sacri viri ipso imperante delecti sunt; qui omni reprehensione caruerunt. imperator autem frugalitati et simplicitati assuetus nulla ex parte a suis moribus declinavit. erat autem maxime promptus ad largiendum et liberalissimus et ad omnes propensus. erant ipsi duo servi Borilus et Germanus, qui non ei ut servi obediebant, sed quaecumque ipsis liberent, sine controversia peragebant; propter quos ille odiosus erat senatus principibus, qui aegre ferebant illorum in omnes facinora. ubi vero, ut superius declaratum est, logotheta ad Ruselium confugit et apud ipsum commoratus est, detonsusque ab ipso servabatur, Ruselium veneno interficit. sed a propinquis Ruselii ad Botaniam perductus in Prota insula asservatur. cumque ii qui cum ipse erant optime nossent, si solum ipsum videret, fore ut veniam consequeretur, ntpote qui multarum rerum usu praeditus esset, et imperator ipse ad res gerendas esset hebetior, qui cum imperatore erant hand conducere sibi existimantes (fore enim ipsum sibi impedimento

ἐαυτοῖς ὑπελάμβανον) ἀποστείλαντες τὸν μέγαν ἐταιριάρχην τὸν
 Στραβορωμιανὸν ἀναιροῦσιν αὐτόν, παρὰ μὲν τοῦ βασιλέως προσ-
 τεταγμένον ὃν περὶ τῶν τῆ βασιλίδι διαφερόντων χρημάτων πυθέ-
 P 868 σθαι μόνον αὐτοῦ καὶ μὴ περαιτέρω τούτῳ ἐνοχλῆσαι. ὁ δὲ ἄμα
 τῷ ἀφικέσθαι δεσμεῖ τε αὐτόν καὶ ἐτάζει σφοδρῶς, ὃς δὴ καὶ ἐν 5
 τῷ ἐτάζεσθαι ἀφῆκε τὴν ψυχὴν. καίτοι γε ὑπισχνεῖτο, εἰ μὴ
 ἐτασθείη, ὁμολογῆσαι ταῦτα καὶ ἀναδοῦναι· ἀλλ' ὥσπερ ἔφη, οὐ
 τοσοῦτον ἔμελεν αὐτοῖς τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ὅσον ποιῆσαι
 αὐτόν ἐκποδῶν πρὸ τοῦ εἰς ὄψιν ἐλθεῖν καὶ ὁμιλίαν τῷ βασιλεῖ.
 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἀνείρεσιν τοῦ λογοθέτου τοιοῦτον ἔσχε τέλος. 10

suspicabantur) misso magno hetaeriarcha Straboromano eum interficiant;
 cui tamen ab imperatore id unum mandatum fuerat, ut de iis pecuniis
 quae ad regiam urbem pertinerent eum modo interrogaret, neque alte-
 rius in rebus ei molestiam exhiberet. ille autem simulatque ad eam
 pervenit, vinciri iubet et acerbe torqueri, adeo ut in ipsis tormentis
 animam efflirit, quamvis promitteret, si non torqueretur, se et confes-
 surum et redditurum ipsas pecunias. verum, ut dixi, non tantum ipsis
 curae erant regii thesauri; quantum efficere ut e medio tolleretur,
 priusquam in conspectum veniens imperatoris cum eo colloqueretur. et
 quae ad eadem logothetae pertinent hunc exitum habuere.

X Y L A N D R E T G O A R I

A N N O T A T I O N E S .

GULIELMI XYLANDRI AUGUSTANI
ANNOTATIONES IN CEDRENUM.

GEORGIUS CEDRENUS

IN OBSCURIORIBUS ILLUSTRATUS,

GULIELMUS XYLANDER

INTERPRES ET SCHOLIASTES EX PARTE EMENDATUS

ADDITIS POST OPUS EDITUM AB IACOBO GOARO I. S.
NOTIS.

p. 3 v. 3. *Syncellus* dignitatis est seu officii nomen. ita appellabant eum qui patriarchae (sic crebro nuncupant Cpolitanae ecclesiae summum antistitem) defuncto successurus erat, quasi suffraganeus quidam. auctor noster in vita Constantini Monomachi, de bello Sultanico et Liparita capto agens; et est idem apud Zonaram. atque in Leone Iconomacho noster Anastasium Germani syncellum facit, in Leone Basillii filio Stephanum eius fratrem Photii, in Romano Lacapeno Theophylactum huius filium Stephani Ameseni; alios alibi. vox unde sit deducta, ut et multae aliae id genus, coniectu est difficile neque magnopere necessarium. quid si is sit qui in eadem cella cum eo degat cui sit successurus? in Michaelo Stratiotico mentio fit protosyncelli, quasi principem syncellorum dicas, Leonis Strabospondylae, qui tum in re publica primarius fuerit gerenda. id videtur aliquid ab aliis habere diversi. ego in his annotationibus ea tantum statui referre quae maxime necessaria videbantur. quam brevitatem pro excusatione accipient aequi lectores, si non ubique eos adiuvabimus. **XYL.**

ibid. Syncellus primis temporibus, non alius quam contubernii societatis ac convictus particeps, successor nusquam erat, virtutis siquidem et eruditionis merito CP throni, sublato e vivis Tarasio,

successionem adeptus est Nicephorus confessor. plura de Syncello expetita suis locis exponentur; quaeque de illo, non plana licet et integra, probanda tamen Xylander rettulit, alibi commodius inserentur. GOAR.

p. 3 v. 4. *Maximianum et Maximinum*] horum prior collega fuit Diocletiani, cognomento Hercules, posterior ab eodem Diocletiano imperatore gener ac Caesar est adscitus. Cedrenus Maximianum vocat in ipsius historia, quidam *Maximianum* scribunt, nomen ei fuit Gallerio. tyranuos vocat, quod Christianis fuerunt iniui. XYL.

p. 4 v. 1. *Θεοφάνης*] hic Georgii Syncelli filium secutus ab eius sine principium historiae suae dedit, Theophili et Michaelis filius tempore, quo monasterii Agri praepositus decessit. GOAR.

ib. v. 2. *τοῦ ἀπὸ γενικῶν*] sic etiam Zonaras eum vocat in inscriptione imperii eius, tomo tertio f. 99, paulo ante ea referens quae ego huc perspicuitatis gratia transtuli. est apud Suidam in *Ἀρτέμιος, γενικόν* vocari eum qui tributorum vel reddituum rationes putat, *τῶν φόρων λογιστήν*. et in Basilio Macedone noster eius mentionem facit, ac ibidem non procul initio *γενικόν* loci nomen fuisse ostendit, ubi debitae publico seu tributii seu vectigalis nomine pecuniae exigentur. alioqui creditur voce *λογοθέτης* cancellarius aut libellorum magister aut aliquid tale, designari: officii nomen utique est. fuit Nicephorus iste aequalis Caroli Magni. XYL.

Ioannis Monachi nomine Zonaram alias intelligi notum est. XYL. is mihi nonnullisque aliis est Zonaras. nomen, professio, scripta id evincunt. at repugnant illi qui Cedreno Zonaram habent posterioriorem. unde? quod ulterius hic deduxerit narrationis filium. levius argumentum est: Cedrenus etenim opere nondum absoluto scribendo destitit. GOAR.

De Niceta Paphlagonone non habeo quod dicam: nam Chonintus ille Phryx fuit, vel se ipso teste. XYL. hunc cognomento Davidem vitae Ignatii patriarchae sanctissimi et rerum sui temporis (vivebat autem nono saeculo) fidelissimum scriptorem laudat Baronius, eundem Paphlagonem cognomine citat Meursius in Lexico. GOAR.

ib. v. 3. *ὁ Σικελιώτης*] de Siculo isto nihil a me temere dictum volo: quod Possevinus Heidelbergensis Bibliothecae cod. 394 scribit, fideliter exscribo. *Ioannis Siculi Chronicon ab urbe condito usque ad imp. Michaelis Theophili P. praecipuas historias complectens. meminerunt eius Zonaras et Cedrenus.* haec ille. GOAR.

ib. v. 4. *Ψελλός*] quis hic Psellus? non unus siquidem cognomine Psellus, sed plures, iidemque *τῶν φιλοσόφων ὑπάτοι*. non *consules*, ut quidam rentur, sed supremi, quasi *ὑπέριτατοι*. primus Michael Leonis philosophi praeceptor eruditissimus et *ὑπέριτιμος*, quo celebriorem et antiquiorem, Baronio indice, non reperias, de quo refert auctor p. 550. alter Constantinus, de quo p. 803

priori quaedam historica adscribit Possevinus. ac cum sua tempestate Psellum scripsisse testetur europalates, de posteriore sermonem ab auctore fieri penitus est indubium. GOAR.

p. 4 v. 8. οἱ λοιποὶ Βυζάντιοι] quos de nomine citat europalates, Iosephus Genesius et Manuel Byzantius. GOAR.

ibid. Αἰὼν ὁ Καρίας] grammaticus cognomine, Romanae classis dux, novem imperatorum post Theophanem gesta conscripsit. latet adhuc in Regia bibliotheca. GOAR.

ib. v. 9. Augustanus] Sebasteae natus. est autem Σεβάστεια Augusta, a Σεβαστός Augustus. utque Augustae multae fuerunt urbes in regionibus occidentalibus, ita Graeco nomine Sebasteae in Oriente fuerunt. nam et Samariam Herodes Sebasteam appellavit, ut Strabo testatur, et Sebasteam Cappadociae commemorat Plinius 6 3. XVI. Augustanus nusquam dicendus (nisi forte Xylandro Augustano, Latine quidem, verum improprie loquenti) qui non Augustae natus, verum ecclesiae quae est in Sebaste praesulatum gessit. GOAR.

ib. v. 10. ὁ Κυζίκου Δημήτριος] hic trito loquendi more Cyzici episcopus censetur. num ille Cyzici Demetrius de quo narrat auctor p. 723 et 740, quique in Armenos Dioscori discipulos feliciter stilum exacuit? nullo scriptorum habito sermone reliquit incertum. GOAR.

p. 5 v. 4. πρωτοβεστιάριος] literam B puto pro V consonante cum usurpasse, ut cum Βάρρων, Βιργίλιος scribunt Graeci, et similia. nam minus rectum esse Οὐάρρων Οὐιργίλιος vel hoc docet, quod numerus syllabarum augetur. neque doctos homines puto moris esse bestii praefici; neque sane eruditi imperio in belluas aut honorantur aut delectantur. itaque suspicor πρωτοβεστιάριον nomen quidem esse officii, sed eum notare qui regio vestitui praecisset, quod cubiculariorum videtur hodie officium esse. neque est alienum dignitate ac commodo regis eos habere assidue sibi ad quoscunque usus praesentes qui sint literati. vestiariorum quidem infra mentio fit in 22 Iustiniani anno, βεστιαριῶν, quorum incuria imperatoris corona fuerit amissa. et saepe ad res summas ac bestiarum nequaquam committendas protobestiarum leguntur destinati, ut in nuptiis neptis Lacapeni imperatoris cum Petro Bulgariae principe est videre. nunquam ad rem gerendam, quod ex locis plurimis constat: quin etiam in Basilio Romani F protovestiarius Leo dictator imperatoria potestate creatur contra Sclerum. aliquando, quod est intimorum, ad invidias ipsi structas imperatori explorandas, ut in Leone Basilio F noster ostendit. et in Constantino Romani F protovestiarii dignitas proxima a domestico scholarum et accubitore, biglae drungario superior ostenditur. quodsi cui a vestitu deductum hoc nomen minus placeat, is sciat βεστιάριον apud Choniatham ἀντὶ ταμιείου poni, pro cubiculo nimirum, ut, sicut dixi, hac quoque ratione intimorum ali-

quem administratorum designet. ad *ἰνδιδόναι* deest, opinor, participium, utpote *βουλόμενος* aut simile. XYL. Ioannem istum eundem esse qui vulgo curopalata, probat nomen, confirmant scripta, auctor ipse Cedrenus non obscure suggerit. nomen in manifesto est: eius historia ab exitu Nicephori, a Michaelis videlicet cognomento Rancabis imperio, sumit exordium; nec est scriptorum hic memoratorum ullus a quo plura collegisse Cedrenus convincatur, qui compendiosum, qua graditur ille, viam secutus est; nec ad damnandam vel commendandam ullius memoriam, quod in illo laudat, manum ad scribendam se admovisse testatur. adversatur nihilominus, quod nemo facile non deprehendat, Scylitzæ cognomen et officium curopalatae, a Thracessii et protovestiarii notatis hic non modico spatio dissita: at si patriae hic, alibi familiae nomen, nil quod secum oppositionem vehat producit. officia vero quantumlibet varia diversitatem hominum non arguunt frequenter, cum is idem primo curopalata historiam texere, tum secutis annis ad protovestiarii dignitatem promoveri eoque titulo a Cedreno potuerit decorari. alienus quippe sum ego ab eorum coniectura, qui curopalatae Cedreno posteriorem affirmant. nam cum utriusque sit eadem narratio verbis, si pauca demas, iisdem contexta, hunc ex alio sua mutuari fuit necesse. memoratis autem in utriusque prooemio iisdem historiarum auctoribus, Ioannis Thracessii nomen et opera Cedrenus exprimit, cuius velut ipsius Cedreni apud curopalata nulla mentio; quod argumento est Ioannem illum, quisquis fuerit, Cedreno, non curopalata priorem: alias quomodo curopalatae ignotus, si praecessisset? vel qua ratione a curopalatae praevios historiae scriptores enumerante tum Ioannes ille, si foret alius, tum Cedrenus ipse sileretur, si Cedreni verba sigillatim secutus cunctos alios auctores ordine recenseret, horum nomina suppressa vellet ex invidia vel ex ignavia? satius itaque dicendum, Cedrenum aetate curopalatae supparem nondum absolvisse historiam, curopalatae vero ulterius deduxisse, et ex eo nec non aliis plura absque labore et immutato narrationis stylo, in suam synopsis Cedrenum integre et plagiaro transtulisse. GOAR.

p. 6 v. 2. *parva Genesi*] idem liber Apocalypsis Mosis nominatur, ut paulo post Cedrenus monet. huius etiam meminere Theodorus Metochites, Zonaras, Glycas et Syncellus. est autem apocryphus; quem non magno religionis et literarum detrimento prorsus interiisse, una cum Enochii Apocalypsi aliisque eiusdem farinae commentis, arbitrator. qualis enim fuerit, satis ex iis quae inde proferuntur liquet. Zonaras principio suorum annalium prudenter eum *ἁποδιοπομπεύει*. Iudaei magnam Genesim, magnum Leviticum etc. habent, in iisque miras nugae. quod de alimento sequitur, ad verbum reddidi. est autem prope hoc quod vulgato proverbio extulisset, se quasi praemannum in os nobis ingerere, compendio omnium aetatum historias tradentem. in quo tamen plura multo promittit quam praestare potuerit, ut in praefatione docuimus. XYL.

p. 7 v. 4. *vigesimus nonus*] mihi religio fuit quicquam mutare, cum unico tantum uterque codice, et eo satis negligenter multis locis scripto. nam plures duodecim mensibus habuisse Aegyptios nemo, quod sciam, tradidit. annum aliquando iis menstruum, aliquando quadrimestrem fuisse, Plutarchus in Numa aliique, et Augustinus etiam de Civ. dei l. 15 meminit. sed haec antiquitas: post duodecim mensibus eum definivisse constat. ceterum Martium mensis ab Aegyptiis Phamenoth appellatum diserte testatur in Arateis Theon, quo loco poeta sphaerae primarios circulos describit. et Plutarchus novilunium mensis Phamenoth esse principium veris perspicue docet, *περὶ Ἰσίδος καὶ Ὀσίριδος*. XYL.

ib. v. 11. *quinquies millesimo*] Nicephorus quoque in sua Chronologia ab origine mundi quinquies mille quingentos annos usque ad Christum numerat. verior autem et sacris literis demonstrata ratiocinatio docet Christum anno ab initio mundi 3963, anno ab u. c. 751 esse natum, inito iam anno imperii Augusti 42; id quod in Augusto Cedrenus quoque expressit. XYL.

ib. v. 16. *nota*] semel illud ὅτι volui indicare in mea versione, deinceps omissurus. solent Graeci recentiores capitibus eorum quae aliunde collecta tumultuarie in suos commentarios transferunt, eam notam praefigere, sicut nos vulgo *item* vocabulum usurpamus. apud Suidam id est frequentissimum et apud Eustathium. XYL. plura deinceps se omissurum pollicitus scholiastes, hoc quoque praecipuum omittit in observationibus, vocabulo ὅτι, contracto caractere in mas exemplaribus expresso ac in principio periodorum tumultuario congestarum semper praefixo, semel vel pluries aliud vocabulum *σημειώσαι* (ut ex eo, qua lecto qua subintellecto, cum alio ac sequentibus sensus integer habeatur: *σημειώσαι ὅτι* etc.) in margine correspondere. num integre fideliterque tot particulas expunxerit interpres, aequus lector indicabit. GOAR.

ib. v. 17. *prima post sabbatum*] D. Augustinus ad Casulanum, epist. 86, citato loco de una sabbati, Actorum 20, una sabbati, inquit, tunc appellabatur dies qui nunc dominicus appellatur, quod in evangeliiis apertius invenitur. nam dies resurrectionis domini prima sabbati a Matthaeo, a ceteris autem tribus una sabbati dicitur; quem constat eum esse qui postea dominicus appellatus est. haec ille ante eum Iustinus Martyr *διαλόγῳ πρὸς Τρύφωνα* ita rem explicavit: *μία γὰρ τῶν σαββάτων πρώτη μένουσα τῶν πασῶν ἡμερῶν, κατὰ τὸν ἀριθμὸν πάλιν τῶν πασῶν ἡμερῶν τὴν κυκλοφορίαν ὀγδόη καλεῖται, καὶ πρώτη οὖσα μένει*. huc faciunt etiam quae Eustathius annotavit ad versum Iliad. π' 173, *τῆς μὲν ἰῆς στιχὸς ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ*. quae annotavi rudium causa, et ne cui temerarius viderer. XYL.

ib. v. 19. *νηχήμερον* verti *diam naturalem*, qui integra aequinoctialis revolutione absolvitur. XYL. docte magis et clare literatus Allatius de mensura temporum cap. 3: *simile spatium est νηχήμερον, quod*

scilicet elabitur interim dum sol exoriens vel obiens vel in meridie existens iterum ad ortum vel meridiem vel occasum revertitur.
GOAR.

Africanus scriptor fuit ecclesiasticus, magni nominis. Eusebius citat de genealogia Christi ad Aristidem epistolam eius, 1 histor. Eccles. 6, et Augustinus 2 retract. et 7, et alii. Gotefridas Viterbiensis, qui historias conscripsit circa annum domini 1200, Iulii Africani Chronica sub M. Crasso scripta se habere affirmat. quod ego ab inepto homine profectum puto, qui cum legeret Marcum, Crassum adscripserit, crasso errore, qui praeter M. Crassum nullum Marcum sciret. quis enim non videt hoc ad Antoninum debere referri? sane sub Commodo floruisse Cedrenus noster alicubi tradit. Eusebius hist. Eccles. 6 31 sub Maximino eum innotuisse perhibet. Africanus libros χρονογραφικῶν Eusebius de Praeparatione evangelica l. 10 citat, et alibi. ceterum locus est obscurus, cum Cedrenus νοητόν modo id dicat quod mente sola percipitur, modo id quod sub alio indicatur. mihi de his philosophari non libet, cum Basilii Ambrosii Augustini aliorumque de re hac exstent doctissimae disputationes. XYL.

p. 8 v. 1. *firamentum*] hoc vocabulum Graecae voci στερέωμα videtur non pessime respondere. Cedrenus de caelo interpretatur: alii aërem intelligunt, cum quibus facit Abenezra Iudaeorum, ut aiunt, doctissimus, teste Kimchi in Ps. 19. et Thargum Hierosolymitanum pro voce cui στερέωμα respondet, קרקע Genes. 1 ponisac aërem, testis est Elias Thisbitae suo. sed meum non fuit quicquam mutare. *aridam* porro et *siccam* terram cognominari v. 6 usitatum est. epitheton loco substantivi positum nescio an inveniatur apud Latinos, nisi quis Virgiliana haec sic accipiat, *donec rostra tenent siccum*, Aeneid. 10, et alibi *exsilit in siccum*. Homerus quidem ἐπὶ τραφερήν τε καὶ ὑγρὴν dixit Iliad. ξ 308, terram et mare notans humidi et sicci vocabulo: est enim τραφερὸν τὸ συμπαγὲς καὶ στερεὸν καὶ οὐτῶ τοῦ ὑγροῦ διεσταλμένον, solidum ac compactum probe. iam caelum παρα τὸ ὄραϊν a videndo dictum esse opinio est recepta; et apud poetas Dorica dialecto ὄραϊν positum ipsi animadvertimus. XYL.

ib. v. 14. *omnis pecoris*] omnis carnis, est in Levit. 17, σαρκός, non, ut noster habet, κτήνους. XYL.

p. 9 v. 10. *librorum quibus Iudaei*] receptus est, hodieque usitatum, libros veteris testamenti 24 recenseri; unde etiam vetus testamentum, quae sunt Iudaeorum biblia, עשרים ודעשרים, id est, viginti quattuor, inscribuntur ac nominantur. de utraque sententia satisfaciet non nimis curioso lectori prologus D. Hieronymi in Biblia, qui galeati titulo exstat. XYL.

ib. v. 22. *bestiae ac*] per interrogationem haec, ut quaestionem quam sibi propositam auctor solvat, exprimens duxi. refellit enim eos qui serpentis alloquium in argumentum trahunt, quo probent bestias locutas ante Adami lapsum. XYL.

p. 10 v. 2. *ratione praedita*] aut *sermone*: utrumque enim λόγος significat; neque est hoc unquam sine illo, cum oratio sit quasi sensibilis quaedam ratio. XYL.

p. 16 v. 10. *quadraginta annis*] χρόνους frequenter loco ἐνιαυτῶν ponit, quod facile est cuivis observare. sed ante haec verba deest aliquid: itaque asteriscum appinxi. apud Iosephum non est Siridus mons, sed κατὰ τὴν Συριάδα, in Syria. Egregores quid vocabali sit, non assequor. de coruscante Moysis facie res est ex sacris literis nota, Exod. 34 2, Corinth. 3 etc. XYL. filios Seth deo dilectos, pios, proceros, formosos, sacerdotes, natarum Cain cupidine captos, nec non exortos ex profano cum iis complexu liberos Georgius Syncellus vocat Ἐργηγορους, ab auctore dictos Ἐργήγορας, a patris Seth venustate. εὐσεβῆς ἦν ὁ Σηθ καὶ εὐδιάπλαστος σφόδρα, καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ πάντες εὐσεβεῖς καὶ ἀραῖοι ἦσαν. GOAR.

p. 17 v. 10. *nomine dei vocari*] hoc vult, Enosum dei nomine appellatum fuisse. sed ineptae sunt hae nugae, et quae (ne de Ebraica veritate dicamus) usu Graecae linguae resellantur. est enim medium, ut vocant, verbum ἐπικαλεῖσθαι, *invoco*, quod nemo nescit nisi qui biblia Graeca non legit. Enosus ergo, qui a vitae humanae miseriis hoc nomen habet (quod Ebraice eruditi norunt, et hoc loco demonstrare intempestivum est) inter eas primus in deo spem suam reposuit eumque fiduciae plenus invocavit. porro locus videtur corruptus: manifesto quidem falsum est Mahalaleelem fuisse Enosi filium, cuius fuit ex Cenano nepos. quod sequitur de Urielo, ambiguum est isne Adamum docuerit an preces ad deum deferat; quam ego ambiguitatem reliqui. prius probo, quia Urielus idem post Enochum quoque quaedam docuisse traditur. XYL.

p. 19 v. 1. *et nomen*] sane Πύλας Graecum videtur vocabulum; placetque Eustathio idem significare quod γηγενής, terra natus, non inepto quidem etymo a γίνεσθαι et γᾶ. exemplis id probat, in Ulyssaeae δ' ad v. 159. Ebraice בני נח vocantur, quod, ut doctissimi Iudaeorum scripserunt, cor horum qui eos vident prae terrore concidat. Chaldaeus מריבא a robore transtulit. sed et a terrore iudem מריבא nominantur, terribiles, Deut. 2 et alibi. XYL.

ib. v. 15. *mortique id nomen*] חרן anathema significat, Iudicum 7 et Numer. 18 et alibi, rem devotam. itaque hoc etymon colore non caret. et huius narrationis persimilem invenies apud Hilarium in Ps. 132, quam referre supersedeo. XYL.

p. 20 v. 18. τὰ ὄρη Ἀραράτ ἐν Παρθία τῆς Ἀρμενίας] aliis apocryphis ab auctore relatis venia data, liceat hoc ex Armenorum scriptis historiis et paternis traditionibus adiungere. Iacob Mousponoë
Georg. Cedrenus tom. II. 48

catholicum (ita vocant patriarcham) impulit libido ad supremum montium Ararat verticem, Massis dictum, proficisci, ut curiosius inspecto loco et generis humani deo reparatore adorato, ex diluvii reliquiis (arcam enim Noëam inter nivium aggeratos cumulos ibi superesse credunt accolae) fragmentum ligni, si daretur, asportaret. iter aggressus, a Massis verticis accessu secreta virtute repulsus, precibus fuis, fragmentum quod optaverat dei dono recepit, quod in oppido Aquiri ad montis radices sito repositum Armeni frequentius invisant, et penes se, ut aiunt, asservant lignum quo deus humani generis reliquias iussit quondam ab exitio praeservari. Zonaras: ἀποβατήριον δὲ τὸν τόπον καλεῖσθαι τοῖς Ἀρμενίοις φησὶν ὁ Ἰωσήφορος, καὶ λείψανα δείκνυσθαι τῆς λάβνακος ἐκεῖ. GOAR.

p. 20 v. 21. ἡμέρα πρώτη, nimirum τῆς ἑβδομάδος, quod infra expressum, hic omiserat. porro annum diluvii ab initio mundi eundem habet Nicephorus. sed Ebraicus calculus habet 1656, quem docti sequuntur. Clemens Alexandrinus annos ab Adamo facto usque ad diluvium 2148 et 4 dies numerat, l. 1 Strom. quod paulo post sequitur, Noam a Chaldaeis fuisse Xisuthrum appellatum, Eusebius Praepar. Evang. 9 Abydeni Assyriam historiam citat, in qua Seisither dicitur, Ζεῖσιθρος, fol. Graeco 243 b. ceterum pro στ in Mestrom et Mestraea, id quod perspicue verum est secutus, ζ posui; nisi quis σ malit, ut est apud Zonaram. XYL.

p. 22 v. 13. annis a diluvio 630] μετὰ γὰρ ἔτη τοῦ κατακλυσμοῦ. numerus hic insto maior est; et sane parum convenit inter scriptores de annorum numero a diluvio usque ad natales Abrahami. Ebraei tradunt 4 annis demptis bis mille annos unicum sermonis genus in terra fuisse, confusionem linguarum annis post diluvium 340 extitisse. verba eorum sunt מֵאִים פָּחוּ ד' שָׁנָה הָיָה הָעֵלָם לִשְׁוֹן אֶחָד ד' מֵאִים פָּחוּ עַד הַבְּנִי ל' מ' וְחָרְבוּ, de tempore diluvii et confusionis linguarum, מִן הַבְּנִי עַד הַפְּלִנָה שֵׁשׁ שָׁנָה. Funckius annos non plures 132 in sua chronologia ponit a diluvio usque ad eam confusionem. paulo ante Eberus, turris architectus, hic plane ab ea re alienus idem ponitur. et mons Lubanus, in quo deinde Noë plantasse vitem scribitur, Lubarus postea legitur; cuius varietatis similia etiam alibi annotavimus. catalogum historicorum videtur ex Iosephi principio collegisse.

Ceterum ad notas numerorum quod attinet, antiquis usus libenter sum; et qui in usum talia reducunt, minime reprehendendos dabo. interim non nescio de his ipsis aliud aliis videri. ego id secutus sum quod putavi simplicissimum ac verissimum. neque pigebit post Priscianum et Manutium, qui haec in doctissimo ad epistolas Tullii ad Atticum commentario explicavit, me quoque rudiorum causa exponere quid sentiam. imitari ego has notas puto rationem linearum, quibus in abaco ductis calculorum adiumento ratiocinamur. quod ut melius intelligatur, exemplo ante oculos constituto aperiam.

CCCCXX	10000
CCXX	5000
CC	1000
C	500
L	100
X	50
V	10
I	5
	1

Vides ut calculus in linea superiori positus in proxime inferiore collocati sit decuplus, et qui in spatio seu intervallo ponitur, eum proxime superioris dimidium lineae proximeque inferioris ob id ipsum lineae quincuplum posse. compositionis ratio est nota, et LX esse 60, et XL esse 40, IIX vel VIII 8, IV aut IIII 4, XC 90, XXC 80 etc. nemo non videt. sed de harum notarum origine diversae sunt conjecturae. illud primo omnium liquet, rectae intra quinarium ac denarium numeros reliquos tanquam in cardinibus versari, cum manus utraque digitos habeat quinque, qui sunt decem omnes, qua de re etiam Aristoteles *Problem. sect. 15* mentionem facit; et digitos primum ac simplicissimum esse numerandi instrumentum, usus vitae communis demonstrat ac simplicium ratiocinationes, indeque adeo ducta proverbia. iam I unitatis nota non est, puto, litera, sed lineola; idemque de II, III, IIII iudico: singulas unitates singulis lineolis etiam ab illiteratis et idiotis, ut vocant, notari notissimum est. proinde quinario veluti cardini primo quaerendus fuit suus character, quo cum reliquis coniuncto usque ad denarium pergi posset. is est V, non sane litera: cur enim non Q potius esset? sed duae lineae ad angulum acutum coincidentes; qua nota utuntur itidem omnium ignari literarum, aliqui inversa sic A. ex hac geminata, aut altera potius alterius verticibus iunctis addita, fit X, quasi X: qui enim fiat ut litera ξ decem significet, ratio esse nulla videtur. unde autem L nota sit quinquagenarii, subtilem affert Priscianus causam, et quae meo iudicio multo est subtilior quam ut in re vulgari locum habere possit. ego duas lineolas puto esse ad rectum angulum commissas, quae *κατὰ συνθήκην*, ut loquitur de rerum vocabulis Aristoteles, usurpata et recepta 50 denotaret, ut V 5. ab hoc usque ad centum non fuit nova opus nota, cum prioribus cum hac compositis omnia scribi possint: placuit tamen 90 non LXXXX, sed compendii causa denario a centenario subtracto exprimi, ut 9 non VIII, sed I a X detracto; quod fit, cum minor character maiori praeponitur, ut IX 9, XC 90. atque etiam XL usitatius quam XXXX, ob compendium, 40 signat. hinc etiam illa XXC pro LXXX, IV pro IIII, et IC pro XCIX, aliaque id genus. nota centenarii est C, quod receptum est putari literam C

in ordine tertiam esse, ut quae vocabuli *centum* sit caput; idemque sentiunt de litera *m*, quae millenarii sit nota, quod vox *mille* ab ea litera incipit. et habet hoc aliquam speciem: sed ubi ad rem venit, aliud apparet. cur enim non *q* etiam vel quinarii vel quinquagenarii nota est, aut *n* denarii? cur *x* et *v* et *l* literae huc irrepererunt, si quidem capita vocum pro notis sumebantur? nam et illud perinfirmum est, *d* significare 500, quia a *c* proxima sit litera: sic enim *κ* decem nugabimur significare et *L* quinquaginta, ut *κ* ob similitudinem atque affinitatem in *x* degenerarit. nam *y* vel *z*, ut non Latinas literas, huc fingamus recipi ideo non meruisse: quid autem fiet literis *z*, *r*, *n*, *o* et aliis? mihi quidem haec commenta non placent. credo adhibitis prius rectis lineis etiam curvas non incommode iis adiectas, praesertim iam crescente numerorum agmine. sit ergo semicirculus literae *c* adsimilis nota centenarii; quod eo facilius est creditu, quia reliqui characteres, etiam millenariorum, ab hoc, ut ostendemus, oriuntur. nam huic contrarius *o* adlita lineola, sic *io*, quingentas unitates refert, semissem nimirum millenarii, qui sic antiquitus exprimebatur *cio*, lineola inter priores characteres interiecta, ne coalescerent, ut opinor; quae lineola et in *r*, quod longiuscula pingeretur et litera *l* putaretur, deformata est a librariis. iidem ut uno calami ductu mille scriberent, *o* exaraverunt, sicut et *io* in *n* literam mutarunt iidem, quae Manutius praecclare notavit. *m* pro millenarii nota usurpari hodie notum est, et commemorata causa. reliqua ut hinc nascantur, in promptu est videre. nostras interim notas utilitatis ac compendii causa plurimi facio, ut 500, 675 etc. sed maiusculas has in libris usurpari e dignitate videtur. porro novem (verbi gratia) milia ego compendiose putarem sic scribi *ix cio* aut *ixcio*. sed de his hoc loco satis: quisque sequatur quod volet, dummodo alios non vituperet. **XYL.**

p. 24 v. 10. *ulteriores regiones*] τὰς κατ' Ἰόπην χώρας habet liber Graecus; quod quale sit, alii viderint. κατ' Εὐρώπην puto legendum, κατόπισιν potius: Ioppae enim hic nihil. sed Geographica alibi explicantur. **XYL.**

p. 25 v. 7. *septuagenimum*] quae hinc exciderunt, dam alterius codicis ope restituantur, ex Iosepho et aliis scriptoribus peti debent. satis apparet descriptas fuisse nationes, quae a filiis Noe ortae et occupatae fuerunt. **XYL.**

ib. v. 8. Mastusia Thraciae Chersonesi promontorium est e regione Ilii, Hellesponto interfluente. Derris, quae hic cum Maeotide et Sarmatia commemoratur, ignota mihi est. pro Εὐβοία Euboeam legi, quod erat in promptu. cetera huius loci non sunt. **XYL.**

p. 28 v. 1. *ad annum Abrahami*] annis duodecim plures habet Nicephorus. ex Bibliis ab origine mundi ad natales Abrahami (exclusive) non plures 1949 annis computantur. cum qua ratiocinatione convenit Ebraeorum supputatio, qui a linguarum confusione annos praeterea usque ad natales Isaacii 52 numerant. ergo is natus

fuit anno 2048 vel 2049, annum agente Abrahamo centesimum. paulo post v. 8 ubi scripsi ex *Chami stirpe*, Semi est in Graeco, sed perspicue falsum. mox de Semiramide, *fraena repperit*. in Graeco est *ποταμοῖς περιέβαλε στόμια*; quod mendo non vacat. ego suspicor *ποταμοῖς* esse vitiosum, sive *ἵπποις* sive quid aliud scripserit auctor, ut equestris rei inventio bellicosae viragini tribuatur. Virgilius quidem Aeneid. 7 Picum huius filium, si Cedrenus vera retulit, equorum domitorem nominat, fortassis eo invento insignem, ut ibidem alius perhibetur vitisator. *στόμια* fraenos significare notum est. significant etiam orificia seu ora, ut vasorum, venarum. de fluminibus, eorum ostia ut significant, non legi, neque videtur quadrare. infra quidem in Heraclio *στόμια ἐρήμου* fauces vocat sive angustias, per quas in solitudinem penetratur. XYL.

p. 34 v. 21. *praetextas coccino*] *ἰχουσίας ταβλῖα ζούσια*. non observavi alibi *ταβλῖα*. videntur autem sic appellari panniculi, quibus orae laenae praetexerentur, *die bräm*. nisi quis clavos malit, de quo alias. *ζούσιον* verti coccinum. russatorum aurigarum fuit genus, quod in Nerone Xiphilinus ex Dione *πυρροῦ σκευῆ* appellat. meminit Plin. 7 53. plerique roseum vocant hunc colorem, neque sane a rubore sanguineo colore praeditarum rosarum color est alienus. coccinum talem aurigam appellat alicubi Martialis. XYL. nil dubium quin voce *ταβλῖων* Romanorum *latus clavus et limbus purpureus vestem insigniter praetextens* sit intelligendus. *ζούσιον* enim *χρῶμα roseus* est sive *purpureus color*, atque unus ex iis quos inter aurigandum factiones ostentasse scribit auctor in Michaeli Theophili filio. Prasino porro Veneto et Candido *ζούσιον* adiungit, quem *roseum* interpretantur. GOAR.

p. 36 v. 7. *principio*] versus sunt confusi in Graeco, quorum sententiam conatus sum edere. XYL.

p. 37 v. 5. *ἐν γονίμῳ φύσει πεσῶν*] apud Suidam in *Ἐρμῆς* haec eadem, paucis mutatis, referuntur. sed vitiose ibi legitur *παῖς ὦν καί*, sicut contra nos vitiose *ἐαυτῷ* paulo ante pro *αὐτῷ* habebamus. sed et precatio apud Suidam nonnihil variat. XYL.

p. 42 v. 4. *Agenorem autem*] locus perspicue corruptus, fabula vel ex Ovidio nota. XYL.

p. 47 v. 16. *ex uxore sua*] in nostro codice scribitur *θυγατρὸς*, et annotatur superne *γυναικός*; quod secutus sum, contextu approbante.

Nachor Abramus

Tharas — Edna

Abramus Tharae et patruus et socer.

Abramus, qui deinde Abrahamus; quam diversitatem vel Cedrenus vel librarius neglexit, diligenter a Mose annotatum.

XYL.

p. 49 v. 14. *septimo*] nimirum inito, non completo; ut intelligatur agens annum 75 migrasse. XYL.

ib. v. 23. *Ierusalemam*] quam Graeci urbem, et eos secuti Latini, Hierosolyma appellant. nostra vox Ebraicae proxima est. etymon Cedreni sacrae linguae non congruit. mox Pentapolis quinque urbes notat, Sodomam videlicet, Gomorram et tres reliquas, quas paulo post etiam Cedrenus recenset. XYL.

p. 51 v. 1. *Geraris*] Gen. 20, antequam Isaacus naceretur; de Chetura Gen. 25. mutilate haec Cedrenus citat, in margine est esse ex Africano petita. incertum, haecne an quae sequuntur de Loto et mari mortuo. posterius puto verum esse; neque eius miracula Cedrenum sed Africanum tibi visa referre. quod de fructu et fumo dicit, non assequor. XYL.

p. 59 v. 9. *edulio*] generis vocabulum retinui, cum quæsi esset forma *κολλυρίδος* non assequer. Athenæus sane l. 3 de panis variis generibus disserens, ex Aristophanis Pace versum citat de collyra, quam inde ostendit ex panibus fuisse. poetae interpret panis vel exiguum frustum vel aliquid ex panum genere fuisse monet, quale pueris daretur; ut non male videatur torta panis verti in lexicis. idem post eos *κολλάβους* appellari tradit, in eadem comoedia versans, quasi mutilatos, id est exiguos panes diceret. ceterum *κολλυρίδος* et verbi agnati mentio exstat 2 Samuel. 13, in Thamaris historia. et ante c. 6 *κολλυρίς ἄρτου* nominatur. sed hoc in Ebraea lingua כֹּלֵי הַלֶּחֶם, illud כֹּלֵי חֵלֶב appellatur, quod posterius sorbitionem b. Hieronymus vertit, cum in priore vocem Graecam retineret. et sunt sane vocabula diversa. quod c. 6 nominatur, id panis placentam fuisse videtur ex Levit. 2 et 8 capite, atque alias posse demonstrari. posterior locus videtur ostendere lagana fuisse, vel aliquid ex pasta farinacea coctum quacunque ratione, cibum quidem potius quam potum. nam profecto Ammon reuebat edere, non hibere, ut quidem verba simpliciter sonant. neque ego haec annotassem, nisi b. Hieronymi auctoritas me, ut debuit, admonuisset; et puto, sorbitiones si quis edi etiam dicat, merito reprehendi non posse. vocabulum a corde recreando ductum, et ut ita dicam, cordiale aliquid significare in sancta lingua videtur. sed haec alii viderint. iampridem scripseram haec, cum Adversaria edita vidi, libros longe utilissimos, Adriani Turnebi, quem nuper rei publicae literariae dispendio amissimus, virum doctrinae et solertiae incomparabilis. eius libri 4 initium cum nostris coniungat lector diligens. XYL.

ib. v. 13. 45] sacrae literae tantum 40 perhibent, et nomina paulo aliter leguntur. vide Gen. 26 in fine. XYL.

p. 60 v. 10. *astrologiae*] locus perspicue mutilus. ideo asteriscum adieci, quia aliud in praesentia vix possum. post paulo, *qua equi decurrunt*: in Graeco est *εἰς τὸν ἱππόδρομον*. in via quidem sepultam scribitur Gen. 35. aliqui Graecam vocem scio Circum significare: sed huc non quadrat. quod *εὐφρανθᾶ* est in nostro ce-

dice, id apud Iosephum sub finem 1 Antiq. libri κατὰ τὴν ἑφραθάην legitur. Ebraica vox recte Graece redditur ἐφραθᾶ, sicque et hic et alibi legit Complutensis editio. et eandem fere habet Zonaras lectionem. ΧΥΛ.

p. 61 v. 21. *Idaeorum*] librarius, cui Iudaeorum nomen nimirum notius erat, utrobique *Ἰουδαίων* pro *Ἰδαίων* scripsit; quem vel *δακτύλων* vox poterat a lapsu revocare. de Curetibus et Idaeis dactylis multi multa: optime Diodorus Siculus l. 5 fol. Graeco 230, et praecclare ex antiquitate interpres Argonauticorum Apollonii Graecus, annotationum in l. 1 num. 42, ne alios citem. quanquam ne hic quidem gravabor adscribere verba Clementis Alexandrini de primo Stromateon libro, hunc locum explicantia. *τινὲς δὲ μυθικώτερον τῶν Ἰδαίων καλουμένων δακτύλων σοφοῦς τινὰς πρώτους γενέσθαι λέγουσιν, εἰς οὓς ἢ τε τῶν Ἑφραθίων λεγομένων γραμμάτων καὶ ἢ τῶν κατὰ μουσικὴν εὗρεσις ἑνὸν ἀναφέρεται. δι' ἣν αἰτίαν οἱ παρὰ τοῖς μουσικοῖς δάκτυλοι τὴν προσηγορίαν εἰλήφασιν. Φρυγῆς δὲ ἦσαν καὶ βάρβαροι οἱ Ἰδαῖοι δάκτυλοι. Ἡρόδοτος δὲ τὸν Ἡρακλέα μάντιν καὶ φυσικὸν γενόμενον ἱστορεῖ, παρὰ Ἄτλαντος τοῦ βαρβάρου τῷ Φρυγῶς διαδέχεσθαι τοὺς τοῦ κόσμου κίονας, αἰνιττομένου τοῦ μύθου τὴν τῶν οὐρανίων ἐπιστήμην μαθήσει διαδέχεσθαι.* loquitur ibi de inventoribus artium variarum et philosophiae. de Curetibus etiam in Orphei hymnis invenient antiquitatis profanae studiosi aliquid. paulo ante multicorporos ad verbum reddidi quos auctor *πολυσωμάτων* nominat: non enim vasta modo corpora habuisse dicuntur, sed et membrorum multiplici copia monstrosa, Aegaeon qualis, verbi gratia. nota sunt Virgilio carmina. ΧΥΛ.

p. 64 v. 9. *in tremoribus*] ut hunc locum sic verterem, cum vocis *καλμωτικόν* movit etymon, tum Suidae me permovit testimonium, qui, ex quocumque tandem auctore (mihī enim non liquet), *καλμικόν οἰώνισμα* explicat, cum praesagitur quid praemonstret subsultatio vel tremor (verbi gratia) oculi dextri; et ait Posidonium ea de re aliquid esse commentatum. sane apud Theocritum quoque de amore suo bene ominans quidam ita ait: *ἄλλεται ὀφθαλμός μοι ὁ δεξιός*, id est, oculus dexter mihi subsilit. ceterum quid divinationibus huiusmodi tribuendum sit, optime intelliges ex D. Augustino multis locis, et praecipue l. 2 de doctrina Christiana, c. 20 et tribus sequentibus. atque ibi quidem etiam salientium membrorum praesagia commemorantur. itaque non optimo iure carpi eos puto qui ex Epiphaniī Panario *καλμόν* tremorem seu concussionem converterunt, praesertim cum eo quoque loco *καλμός* inter ea ponatur divinationis genera, quae cum extispicum doctrina et extorum palpatione non multum videantur habere commune. porro Potipharem culinae aut si mavis coquorum praefectum nominavi, secutus Graecam *ἀρχιμάγειρος* vocem. nam Ebraicum secus sonat vocabulum, praesertim si Ortelio Chaldaeo paraphraetae credimus c. 39; cui admodum suffragari videtur

Ieremias, hoc ipso titulo Nebuzardanem appellans, qui a rege Babylonio missus fuit ad Hierosolyma diripienda. nam ea res non, ut opinor, valde appositae est officio magistri coquorum. certe b. Hieronymus magistrum militum vel exercitus vertit; et *נבז* mactare significat, quo artificio barbaros milites gaudere etiamnum scimus: *XYL.*

p. 66 v. 4. *ἐν τῷ ἄχιν*, quod vocabulum est etiam in Complutensi editione in hac historia, Gen. 41. alii, interque hos Argentoratensis (nam ad manum Aldinus non erat), *ἐν τῇ ὄχθῃ* legerunt. librarius Cedreni in margine annotavit ita se in exemplari reperisse, nisi incuria peccatum sit. *οὕτως εὐρηται τὸ ἄχιν ἐν τῷ ἀντιγράφῳ, πλὴν λάθος ἦν.* Hieronymus vertit in *locis palustribus*, ut quidem nunc etiam in Complutensi libro legitur. nam in eiusdem versione Iobi c. 8, quo loco hypocritae iuncis et id genus in humido viventibus plantis elegantissime comparantur, idem quod hic vocabulum *ἄχιν*, caretum legitur interpretatum. quo quidem loco *βοῦτομον*, de qua voce nihil hic agam, substituere 70 interpretes. plerique pratensem herbam intelligunt. et Iobi quem citati locus satis videtur demonstrare esse herbam de earum genere quae et in humidis atque adeo aquosis locis proveniant, et sine liquore statim sua sponte concidunt, ut carex esse non possit, quando Columella caricem filici aequat, et ut undiquaque nascentem suo tempore recte exatirari docet l. 2 c. 2; quod in Achu illud non videtur competere. Kimchi Ebraeorum facile doctissimus non abhorret ab iis qui pro loco (nimirum humecto et herbido) accipiant. hoc annotavi, ut meae versionis rationem afferrem: neque enim credo vocem *ἄχιν* esse 70 interpretum. paulo superius *ἄτρους χουδρίτας* verti panes delicatos, quod ea vox non satis a me intelligeretur. et vero cum de Ebraica *ארת* Ebraei, tum de Graeca Graeci grammatici non valde consentiunt. si farreos vis aut aliceos aut quovis modo interpretari, non impedio. *XYL.*

p. 74 v. 1. *a magno*] hexametris versibus oraculi sententiam expressi. in Graeco confusa omnia sunt, et tamen non videntur fuisse *ἄμετρα*. *XYL.*

p. 78 v. 21. *ἐπιύσσει*] *ὡς ἐπισφάγη*. sed legendum apparet *ἔως*. p. 75 v. 20 ubi scribitur forma Mosis captam Tharben Aegyptii Sabbam prodidisse, annotantur in margine haec: *εἰ διὰ κάλλος Μωσαϊκὸν πόλεις προεδέδοντο τῷ τότε βαρβαρικαί, τί ἴδει γενέσθαι νῦν διὰ σέ, ἀραιότατε Ἰσάκιε βασιλεῦ;* pulchritudinem Isacii laudat, imperatoris sui, dignam ob quam ipsi, ut quondam Moai, urbes a barbaris dederentur. hem argutias. *XYL.*

p. 79 v. 10. *de Corinthiis*] lapsus est memoriae: non enim de Corinthiis sed de Hymenaeo et Alexandro apostatis haec dicuntur, 1 Timoth. 1. Corinthium quidem etiam illum, qui incestum cum noverca coniugium fecerat, Satanae tradendum iudicavit idem Paulus,

2 Corinth. 5. quos locos confudit ἀμαρτήματι μνημονικῶ scriptor noster. XYL.

p. 82 v. 9. *deus unus*] Sophoclis versus in nostro codice turpiter mutilatos integros legent qui volent (quis autem sanus nolit?) apud Iustinum Martyrem περὶ μοναρχίας, quo noster alludit, itemque in Paraeneticis, et apud Clementem προτροπικῶ ac l. 5 Stromat. mutilus est et sequens locus, quod asterisco apposito monui. Iannes et Iambres (vetus interpres legit Mambres, 2 Timoth. 3) magi Pharaonis etiam a b. Augustino dicuntur, epistola 119 ad Ianuariam. XYL.

p. 91 v. 12. *clade dei secundum Davidum*] locus perspicue mutilus. Davidica historia suo loco sequitur. sed nescio quid Moysi cum ea fuerit, nisi forte parva Genesis aliquid habet. θραῦσιν, quae vox rupturam aut comminutionem potius et contritionem significat, perspicuitatis causa verti cladem. locus de clade 14700 Ebraeorum est Numeris 16 ad finem. deinde quod est in montem Nabau, legitur in Complutensi Ναβαῦ, Nabau, Deut. 32 et 34, in Ebraico Nebo. ideo in margine Ναβαῦ annotavi. XYL.

p. 99 v. 10. *testata*] δίδωσιν ἀντὶ δῆλους. nescio an sic locutus sit Cedrenus. res est manifesta, et pro ἑλιθαβάρ historia fretus repono ἐπὶ θαβάρ. XYL.

p. 100 v. 12. *pastam hordeacam*] μαγίδα κριθίνην, quod quid sit, non pronuntio. sane neque a Graeco neque ab ipso Ebraico מן לחל עררין procul puto abesse meam interpretationem. Zonaras habet μάζαν κριθίνην. Iosephus addit ὑπ' εὐτελείας ἀνθρώποις ἄβρωτον, quae ob vilitatem ab hominibus pro cibo non usurparetur, l. 5 c. 8. porro qui sequitur Madianitarum numerus, eum expressi ut repperi, 312000. verum is omnem non fidem modo sed et veritatem excedit: quin imo etiamsi pro myriadibus chiliades legas, ut sit 312000, tamen amplior iusto videri possit. in scriptura sacra exercitus non numeratur, tametsi maximum fuisse locustarum comparatio indicat. Iosephus quidem auctor est occubuisse in pugna Madianitarum 120 milia. XYL.

p. 101 v. 7. Ephod quid rei sit et quem usum spectet, hic explicare omitto, cum iis qui sacras literas diligenter legerunt non sit obscurum, et non multo post in Michae historia vocem Cedrenus utcumque interpretetur. post Orpheus vocatur Bryosius, mihi prorsus ignota appellatione; quam tamen mutare non debui. et versus hexametri qui ex eo citantur miserabiliter sunt confusi, neque difficile est primum sic scribere:

ὦνάξ Αἰητοῦς υἱ' ἑκατηβόλε Φοῖβε κραταίε.

post a πανδερεκῆς integer incipit. item ab ἦλιε, si χρυσείοισιν scribas. est et metrum a δωδεκάτην utcumque constans, et cui proclive sit succurrere. postremum erit σοῦ φαρμένοιο, σὲ δ', etc. verum reliqua languent. quae ex ingenio emendare velle non videbatur in praesentia commodum. exstant sane multa hinc inde apud Clementem Iustinum

Eusebium et alios Orphica. si quis in haec quoque alicubi incidet, ex melioribus deteriora corrigit. ego, nisi allucinator, sententiae nullum attuli detrimentum. quae post versus sequuntur Orphica, etiam apud Suidam leguntur in Ὀρφεύς, paulo licet aliter. sed et qui de humana miseria inferius citantur eiusdem versus, partim integri partim mutili partim depravati sunt. XYL.

p. 104 v. 2. *Tyrus*] in margine librarius pro Tyro Tarsum annotavit, sic: *πότε τὸ ἴλιον ἐκτίσθη, ἢ Κύζικος καὶ ἡ Ταρσός.* quod monendum duxi. XYL.

p. 108 v. 3. *septimus*] nisi forte *ἑβδόμη* pro *ἑβδομος* legendum sit, quod non puto. sed et ut supra Samanes quidam Samsonis successor nominatur, Iosepho iuxta ac Scripturae ignotus. Elin a Samsonis morte coepisse gubernare Israelicos receptum est; et Iosephus quoque id confirmat l. 5 c. 2. iam quod mox liber primus Regnorum citatur, is quem hodie primum Samudicum nominamus, *ἡ πρώτη τῶν βασιλειῶν*, id suspectum esse lectori non debet. vocabantur enim hi libri Regnorum, quod (verbi gratia) regnum Saül, regnum Davidi, regnum Solomonis etc. ordine describerent. qua ratione et Regum libri appellantur. sic librum Regum tertium Iustinus Martyr in Exhortatione allegat *τρίτην βασιλειῶν ἱστορίαν*, et scripturam Regnorum beatus Augustinus aliquoties, ut 2 Retractat. 1 et 55. itemque Regnorum libros, ad Ianuarium epistola 119 et alii. XYL.

p. 109 v. 12. *Iosephus duos tantum*] vel hic locus est corruptus, quod puto, vel Iosephi codex, qui 4 menses habet, *ποιήσασα παρὰ τοῖς Παλαιστινοῖς μῆνας τέσσαρας.* liber quidem Iadicum perspicue habet et absque ulla lectionis varietate menses 7, c. 6. sed et filii Iechoniae in historia non nominantur: tantum dicitur Bethschemenses fuisse. XYL.

p. 111 v. 11. *διαπορευθεὶς καὶ ἑγκαταστάμενος*, vitiose. quid si legas *διαπορηθεὶς καὶ μὴ ἑγκαταστάμενος*? ex Ebraico textu et Iosepho adhuc planius constare potest loci vententia, Antiquit. 6 c. 7. Saulus miserat ad Samuelem hostibus ingruentibus, eumque ad se evocarat. is septimo die se venturum responderat, mandato ut interim hostiae pararentur, quibus caesis hostem aggredierentur. Saulus interim ab ipso dilabentibus suis, in magnis haerens difficultatibus, cum septimus dies appetiisset necdum adesset vates, eum diutius sibi operiendum non ratus ipse deo sacrificavit, diffidens nimirum vati, neque quantum oportuit eius mandato deferens. quo facto dei adversus se commovit indignationem etc. in hanc sententiam Zonaras quoque scripsit. XYL. abductus in contrarium auctoris sensus, genuina eius lectione retenta, sic resstituit: *cum tempore et expectatione diuturna longius processisset ac moras trahendo tolerasset Saul, domino tandem sacrificium obtulit.* GOAR.

p. 112 v. 4. *ρομφαλαῖς*] de romphaea disputat Cedrenus paulo infra, quo loco heroas Davidicos recenset. XYL.

ibid. *manus componeret*] reliqui Ebraismum, ne cui viderer audaculus. sensus est: iussit eum omittere arcae et ephodi tractationem, vaticinandi causa institutam, cum iam de eventu pugnae dubitandum non videretur amplius. XYL.

ib. v. 9. *omnis autem terra prandebat*] asteriscum apposui loco et pravo et mutilo. Ebraica habent universam et ex omnibus hinc inde partibus collectam ad Saulum multitudinem intrasse silvam, in qua mel per solum flinebat, a quo tamen omnes ob votum regis abstinnerint, dempto Ionatha, qui eius inscius gustarit etc. XYL.

p. 113 v. 21. *variis instrumentis musicis*] *ἐν κινύρα, ψαλτηρίῳ καὶ ναύλῃ*; quae quia nobis ignota sunt, vocabulo generis uti malui. cinnynam quidem decem fidibus constitisse plectroque ici solitam, nablum duodecim habuisse voces et digitis pulsatum fuisse, Iosephus memoriae prodidit *ἡ ἀρχαῖοι. ἰ.* id scias obiter, saepe me nomina propria non ut sunt in Cedreno, aut etiam 70 versione, sed ut sunt in Ebraeo et recepta, posuisse, ut Michol, Ramatha etc. XYL.

p. 115 v. 9. *ubi statuam*] haec sunt de posterioris libri Samueli c. 18, ut facile appareat locum hunc esse mirifice mutilatum: nam quae mox sequuntur de heroibus Davidi, sunt de eiusdem libri c. 23, vel 1 Paralip. 2. estque etiam in margine hoc annotatum, *οἱ θυνατοὶ τοῦ Δαβὶδ*, potentes, id est fortes, et qui praecipua virtutis causa officia administrabant apud Davidum. ceterum loca dicta cum Cedreno lector conferat ipse, adiunctis iis quae apud Iosephum habentur l. 7 c. 10. diversitatem enim omnem annotare non est nostrae brevitatis, neque ita difficile ut opera nostra magnopere debeat requiri. XYL.

p. 116 v. 1. de romphaea, spatha et framea Thomas Dempsterus in Romanis Antiq. GOAR.

p. 119 v. 12. *Asa*] perspicue falsum: nam Abias Ieroboamum vicit, ut paulo ante ex 2 Paralip. 23 rettulit, neque est ibi scriptum Solomonis imitatore[m] fuisse Asam. sunt et reliqua mirabiliter confusa; quibus illustrandis nolui vacare, cum existent in Bibliis et apud Iosephum, sintque notissima. XYL.

p. 128 v. 6. *Zinaicam solitudinem*] montem Sina habet Cedrenus, errore perspicuo. XYL.

p. 131 v. 14. *volandoque fatigatae*] locus hic in Graeco mutilus et depravatus est, et vexavit me, donec eum, cogitans ex Iosepho esse desumptum, ibi integrum repperi Antiq. 3 1. XYL.

p. 132 v. 4. *Iothore socero*] Cedrenus monet etiam *γαμβρόν* Mosis eum dictum fuisse, et vero liquet uxorem Mosis fuisse Iothoris huius sive Iethronis filiam. *πενθερός* non modo socerum significat, sed et Herodotus *γαμβρόν* Cyri Croesum ait fuisse, eius sorori Aryenidi matrimonio copulatum. quo pacto et Eustathius Eurylochum

scribit *γαμβρόν* fuisse Ulyssi, maritum scilicet sororis eius *Climenae*. et apud Sophoclem *Oedipus* tyrannus *Κρέονθ' ἑαυτοῦ γαμβρόν* dicit, cum *Creon* *Iocastae* frater fuerit, *Oedipi* et *Θειός* et *γυναικά-δελφος*. hos proprie *κηδεστάς* vocari *Eustathius* idem docet ad *Iliad.* ε 474: *οἶος σὺν γαμβροῖσι*. ibidemque ex tragoedia citat *κηδεύσας καλοῖς γαμβροῖς*, quo loco *γαμβρός* *socerum* significet. ego quidem aliud tale exemplum nullum memini observare. et *γαμβρός* non tam a danda quam a ducenda uxore videtur dici; unde verbum *ἐπιγαμβρεύειν*, quod etiam in *Evangelio* est, *Matth.* 22. *ΧΥΛ.*

p. 132 v. 6. *Sepphoras angelus*] in Graeco haec habentur ad marginem: *σημειώσαι ὅτι ἐν τῇ λεπτῇ γενέσει κείται τὸν συναντήσαντα τῷ Μωσῆι μὴ εἶναι ἄγγελον, ἀλλὰ πολυώνυμόν τινα Σαμαρῆλ καὶ Βελλὰρ καὶ Μαστελιάν· ὅς ἐστιν ὁ Σατανᾶς. ΧΥΛ.*

ib. v. 12. *etiam praestig.*] sic et *Augustinus* ad *Marcellinum* epist. 7. *ΧΥΛ.*

p. 137 v. 17. *in crastinum*] de manna haec sunt ad marginem: *τὸ μάννα ὁ Ὀλίων ἐρμηνεύων τοιαύτη· φησὶν αὐτοῦ εἶναι τὴν ποιότητα ὥστε κατὰ τὴν φαντασίαν τοῦ ἑσθίουτος μετακινῶσθαι, καὶ εἶναι μὲν καθ' ἑαυτὸ οἰονεὶ κέγγρον ἐψημένον ἐν μέλιτι, παρέχειν δὲ νῦν μὲν ἄρτον νῦν δὲ κρέας, καὶ κρέας τοιοῦδε ἢ πετεινοῦ ἢ χερσαίου, νῦν δὲ λάχανον τὸ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἐκάστου καὶ ἰχθύος, ὡς τὸ ἰδίωμα τῆς καθ' ἕκαστον γένος ποιότητος ἀκριβῶς ἐν τῇ γεύσει τοῦ ἑσθίουτος διασώζεσθαι. ceterum adscribam verba *D. Augustini* ex 118 ad *Januarium* epistola. valet etiam, inquit, ad hanc similitudinem, quod in primo populo unicuique manna secundum propriam voluntatem in ore sapiebat etc. quae verba sum ipse recensens 2 *Retract.* 20, non, ait, mihi occurrit unde hoc probari possit nisi ex libro *Sapientiae*, quem *Iudaei* non recipiunt in auctoritatem canonicam; quod tamen fidelibus potuit provenire, non illis adversus deum murmuratoribus, qui profecto alias escas non desiderarent, si hoc eis saperet manna quod vellent. locus libri *Sapientiae* est c. 16 et librum *Philonis Ebraei* creditum esse vel ex *D. Hieronymi* praefatiuncula notum est. *ΧΥΛ.**

p. 138 v. 8. *Osea*] vel *Auscis*, *Αὐσῆ*. vide *Num.* 13 et *Euseb. hist. Eccles.* 1 4. *ΧΥΛ.*

ib. v. 17. *Σκυθόπολις* legi, cum scriptura videatur *συνθύ* *πολις* habere. qua vero occasione huius urbis mentio hic fiat, non habeo excogitare. *Scythopolim* urbem fuisse in finibus *Galilaeae* docet *Strabo* l. 16, ubi refert quomodo *Iudaea Pompeius Magnus* sit potitus. *Stephani* verba sunt corruptissima; apud quem tamen est eam olim *Βαίσων* (forte *Βάσων* aut *Βάσαν*) a barbaris vocatum. *Plinius* 5 18 eam in *Decapoli* *Iudaeae* vicina ponit, aitque *Nysam* prius fuisse dictam a *Bacchi* nutrice. l. 2 *Machab.* 12 mentio fit *Scytharum* urbis, huius ipsius nimirum, dissitae a *Hierosolymis* ad stadia 600. ea ergo *Basan* fuit olim, regia *Ogi*. vide *Iosephum Antiquit.* 4 5, et confer cum his: facile intelliges *Scythopolim* esse *Basa-*

nera, caput Galadinae vel Gaulonitidis, Galilaeae imminentem. vide et quae de hac urbe infra Cedrenus in Orestis fabula refert. sed haec in Geographicis nostris uberius, deo volente. XYL.

p. 140 v. 25. *Leviticus*] atqui haec non in Levitico sed sine Exodi leguntur. XYL.

p. 143 v. 6. *Clytaemnestram*] malim Hypermnestram. sed haec omnia persequi nolo, ex poetis et libris ad eorum intelligentiam parandam scriptis repetenda inque scholis ideo nota. XYL.

p. 144 v. 17. *χειρῶν ὀλλυμένων*] nihil habeo; ut neque de bove, Iove, qui sequitur. XYL.

p. 147 v. 16. *Eglon Zabulonius*] Elom. emendavi et supplevi haec ex superiori de iudicibus narratione, et Iudic. 12. XYL.

p. 149 v. 10. *quibus arca*] locus corruptissimus. historia exstat 1 Samuclii libri primis 7 capitibus. XYL.

p. 153 v. 11. hic numerus, *μυριάδες σάδ'*, neque cum iis quae statim, neque cum iis quae non multo inferius dicuntur, neque omnino cum veritate congruit. Iosephus Antiq. 7 10 habet numerum Israelicorum *ἐνενηκοντα μυριάδας*, 900000, Iudaeorum *τεσσαράκοντα μυριάδας*, 400000. Zonaras horum 500000, illorum 800000 numerum concipit; quae est Bibliaca summa. Cedrenus saepe variat, librarii puto culpa. porro Ebraismum non obscurum retinui, quo viri gladium stringentes identidem in Scriptura dicuntur, qui aetate et robore sunt militari. XYL.

p. 157 v. 14. *domino deo*] in margine notatur alia lectio, *τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ*, nomini domini dei, quae eodem recidit. desumpta sunt haec ex 1 Paral. 28. ceterum Solomonis nomen *πατρώνυμον* est. XYL.

ib. v. 19. mea paupertas] in margine alleverat librarius, nisi forte Cedrenus tam fuit factus, *τοιούτη καὶ ἐμοὶ πτωχεία γένοιτο, θεῷε Δαβίδ*, lepide profecto et historiae convenienter *ἐπιφωνήσας*. talis erat etiam supra folio 38 ad Manassis et Ephraimi benedictionem annotatio: *οἶμαι διὰ τοῦτο καὶ ἐμοὶ ὡς τῷ Μανασσῆ τὸ δυστυχεῖν ἀποκεκλήρωται*. sunt et alia passim talia, quae consulto omisi, nihil sane lectorem iis praeteritis defraudans; qui, si volet, utilius aliquid margini facile allinet. XYL.

p. 158 v. 1. *erat autem Davidus*] in margine *ἔλιπεν ἐκ τοῦ ἀντιγράφου*. mihi autem profecto non videtur hic aliquid desse, ita ut mirer librarii religionem, qui tam multa loca mutilata pro integris describens hic demum senserit aliquid excidisse. XYL.

ib. v. 6. ἐκ σωφείρ mendose scripsit pro *ἐξ Ὠφείρ*, duplici litera non recte discrepta 1 Paralip. 29. XYL.

p. 159 v. 20. *neque existimandum*] ad marginem annotatum est, *σημειῶσαι, θαυμαστόν πρὸς τὴν νῦν μωρῶν καὶ ἀνοήτων τῶν κοινοτέρων ἀνθρώπων γνώμην. καὶ ὅρα τί λέγει*. sensus est, hunc locum esse observandum, quia faciat ad rudium imperitorumque hominum, quorum maxima est multitudo, sententiam de hac

re fatuam et imprudentem refellendam. haec annotatio a me praeterita non est, cum sit vera: nam profecto, si quid ego indico, locus dignus est animadversione, utcumque haec aliunde Cedrenus desumpserit. XYL.

p. 165 v. 19. *ὁ Τύριος* mendose pro *ὁ Σύριος*: nam Stephanus testatur gentile ab Syro fieri *Σύριος*, nisi codex fallit; quod minime puto, cum sic et apud Diogenem Laertium legatur, et insulam Syron Homerus Odys. *ὁ* versu 401 Syriam appellet, Strabonis opinionem ibi Eustathio et in Dionysium approbante. Latini Syrum vocant Pherecydem, ut Cic. 1 Tusc. ubi eum regnante Servio Tullio fuisse ait, annis nimirum post Solomonem haud paucioribus 400. Syrus insula est una Cycladum, Delo Rhenaca et Mycono cincta, vide Strabonem sub finem decimi. ibi Pherecydes *ὁ Βάβιος* dicitur, ut et apud Suidam: apud Eustathium in Homeri locum citatum *Βαβυλώνιος*, apud Laertium 1 in vita eius *βάβιος*, ut appareat Badym patrem eius fuisse, et emendandos ex hoc reliquos. vulgo obtinuit cum ex Syria oriundum fuisse, nobili illa ad Euphratem Asiae regione. quam opinionem auxit b. Augustinus, Assyrium eum nominans, 3 ad Volusianum epistola, et quidem Assyrium Virgilio ex Polliione amonum, ad eius de immortalitate disputationem torquens. nam l. 3 contra Acad. eundem Syrum vocat. XYL.

p. 180 v. 12. *et requievit*] locum hunc asterisco insignivi, quia prorsum est mutilus. verba haec ad Eliam in Horebi montis spelunca delitescentem refero, quam eandem Mosis fuisse receptaculum quidam crediderunt. XYL.

p. 182 v. 21. *qui a rege erat tertius*] *τριστατήν*. *τῆς* sic Ebraice docti interpretantur: nomen enim a ternario est. Iosephus Antiquit. 9 3 *τρίτης μοίρας ἡγεμόνα* transtulit, tertiae copiarum parti praepositum. Suidae *τριστατης* est stipator aut satelles regis, ternas manu hastas tenens. XYL. improprie Xylander ac mutilus. proprie vero ac integre *misit rex triarium* (seu triumvirum) *cui innitebatur*. Sanctius in Reg. lib. *τριστατήν* interpretatur *triarinus*, e tribus ministris unum, cui stans vel ambulans per vices rex solebat inniti. GOAR.

p. 184 v. 11. *Namesii*] sic est in Bibliis. sed et annos regum multo aliter noster codex habet notatos quam veritas Scripturae sacrae ferat. historiae ipsae legantur, quae hic et mutilae et non optimo ordine qua notantur qua inculcantur. XYL.

p. 198 v. 14. *cum computruerit*] non esse vel vera vel in loco etiam suo allata, ea quae de Iudaea et urbe Hierosolymorum disputantur, cuivis perspicuum esse puto. hic autem Hieronymi versionem sum secutus, cum meus liber haberet *συμφησιθεις*, Complutensis apud Hierem. *συμφιθεις*, Argent. *συμφησθεις*, quae duo vocabula quid significant, non facile dixerim; et minime ferre locus videtur ut deploratum aut comploratum vertamus, cum Hesychius *ψιζομένην* annotarit esse *κλαίουσαν*, et *ψιάδες* apud Homerum stil-

lae sint, sanguineae Iovis lacrymae, Iliad. π' 459. verbum ψῶ significat λεπτύνω, ut Graeci tradunt, attenuo. Ebraicum בִּרְחָבָה indicat fore ut tractum seu raptatum proiciatur, nulla prorsus putredinis significatione, ut coniecere nequeam vel quid Hieronymus secutus sit, vel quomodo in Graeca versione legendum sit. nam nostri Cedreni vox prorsus est aliena. viderint peritiores. XYL.

p. 199 v. 20. in voraginem] βόρβορον, quae vox coenum significat. fuit autem in foveam coniectus, non aqua sed coeno obsitam, Ierem. 38. XYL.

p. 214 v. 7. Μίνως τῆς Κρήτης ὁ υἱός] in margine τῆς Εὐρώπης signatum erat, ita ut post υἱός inserendum ostenderetur. credo scriptum fuisse ὁ Διός, non υἱός. fortassis etiam Europa addita. res est nota. XYL. dictionis inversum ordinem, omissis Xylandri coniecturis, hoc pacto facile restitues: ὁ υἱός Εὐρώπης Μίνως, τῆς Κρήτης ἔβασίλευεν. GOAR.

ib. v. 11. scribam quod verti, in Graeco est νοτάριος, notarius. et post λῶρον, lorum, sicut alibi κουβλίον cubiculum. δουλίδας dixit, imitatus θεραπεινίδας. paulo inferius solennem festivitatem, κοσμικήν, quod non scio quid sibi velit. XYL.

p. 217 v. 20. εὐστολον gracilem verti, cum aliud non succurreret, neque de vestitu hic agatur. nam gracilitatem in mulieribus laudatam fuisse apud priscos notam est vel ex Terentio. XYL. nihil commune cum antiquitus laudata mulierum gracilitate vox εὐστολος habet, quae comptam ac vestibus elegantem refert. GOAR.

p. 220 v. 8. Palamedis tabula qualis ludis fuerit, non est adeo perspicuum. ταύλαν noster vocat, tabulam, quod alii ἀβάκιον, mensulam. et verbum ταυλίξιν pro ludere talis in abaco usitatum fuisse ex Eustathio liquet in primum Ulyss. 107. apud Suidam in voce τάβλα invenies eadem prope quae hic habet Cedrenus. fuisse ludam talorum (πεσσῶν), qui per turriculam in alveum seu tabulam suppositam deicerentur ac pro linearum aut spatiorum varietate ludi variam condicionem facerent, satis videtur apparere. linea fuisse quinque distinctas Eustathius docet, quo dixi loco; quem vide etiam in Iliad. β' 300, et Pollucem l. 9. talos verti, quod aliud vocabulum non habui, alioquin ἀστράγαλον κύβον et πεσσόν diversa fuisse non ignoro. sed et hoc observavi, interpretem Orestae Euripidei Palamedi inventum κύβων et πετταίας promiscue tribuere. quanquam cur non verterem talos, cum pro me faciat Flaccus poetarum praestantissimus? apud quem Volanerius scurra chiragricus, Serm. 2 7, qui pro se tolleret atque mitteret in pyrgum talos, mercede diurna conductum pavit. hunc pyrgum Martialis turriculam vertit, πεσσούς talos, quos Cedrenus per ψηφόβολον videtur intelligere. Suidas ψηφιδόλον habet. κοκκία notas intelligo talorum; et Suidas habet ἐπὶ κοκκία, septem granula. ipse vidi abacum albis ac nigris distinctam quadratis, quo modo tabula scachica dividitur; eique superne imminens infundibulum, per quod cubis (die würfel) deiectis in

abacum vel fritillum luderetur. μεταωρισμόν Cedrenus vocat quod διαγωγὴν Suidas, vocabulo elegantiori et magis apto: nam μεταωρισμόν alibi sic positum a probo scriptore vix puto. locus Martialis, quod pene oblitus fueram addere, est in Apophoretis, distichon libri 14 16. ΧΥΛ. τάβλαν scribit Suidas cum Glossis Graecobarbaris; et est ὄνομα παιδιᾶς, tabula, qua talis luditur. GOAR.

p. 220 v. 11. κάσους] χαρακώματα substituit Isaacius Porphyrogeneta in Paral. Homeri, quibus de ludo a Palamede invento disserens πρώτος, inquit, ταυλίξεν ἤτοι κυβεύειν ἐξέφεραται. ac inferius, ὠρίσατο τὴν ταύλαν ἤτοι τὸν πίνακα τοῦ παιγνίου τὸν γήινον κόσμον, τοὺς δὲ δώδεκα κάσους ἤτοι τὰ χαρακώματα τοῦτου τὸν ζωδιακὸν ἀριθμὸν. GOAR.

ibid. ψηφοβόλον cornu sive alveolum, e quo primum in turrim sive canalem, et e turri in tabulam tali et tesserae decidunt. GOAR.

ib. v. 12. κοκκία ipsi tali seu potius tesserae numero septenario varias tabulae faveolas subintrantes, varios quoque planetarum et zodiaci siderum concursus ac subinde prosperam vel adversam vitae ludique sortem secundum astrologorum regulas manifestabant. GOAR.

ib. v. 14. de literis Graecis est alius commentandi locus aptior. ceterum aliquot deinceps loca sunt mutila, quibus asteriscum iccirco allevi. ΧΥΛ.

ib. v. 19. χῖος vitiose legitur pro Κεῖος. aut saltem auctor erravit: nam Ceo insula, urbe Iulide fuisse oriundum constat ex probatis auctoribus; quae insula post Helenam prima est ab Attica Asiam versus, errorem non annotassem, nisi pervulgatum etiam in aliis libris scirem. ΧΥΛ.

p. 223 v. 5. Dictys] in margine Δίπυς, ἐξ οὗ Ὅμηρος ἀφορμὴν εἰληφώς τὴν Ἰλιάδα συντάξαεν, μετὰ 98' ἔτη τῆς ἀλώσεως Τροίας. ego ut non negem Dictyn atque etiam Daretem historiam belli Troiani composuisse, ita persuaderi mihi nunquam patiar ut qui hodie istis titulis circumferuntur libelli, pro genuinis aut fide vel etiam lectu dignis habeam. ΧΥΛ.

p. 234 v. 20. ἀγαπάντων] ἀγαπᾶν est diligere. ergo ἐκπεπόντων aut aliquid tale scriptum suspicor. locus est vitiosus, historia seu fabula notissima. oraculum senariis iambis reddidi, sententiam consecutus. ΧΥΛ.

p. 236 v. 23. Diabena] Adiabenam scio regionem esse quae inter Tigrim et Euphratem flavios iacet. sic eam et Stephanus appellat et Eustathius in Dionysium et alibi; de qua videndus Ammianus Marcellinus l. 23. apud Strabonem l. 11 extremo prope διὰβηνή legitur, sed vitiose puto, quando etiam eius epitoma ἀδιβηνήν habet. sed haec alias. de Scythopoli vide supra annotata. de iis quae sequuntur annotare quicquam nolui, cum (ut alios plurimos harum rerum scriptores praeteream) Dionysius Halicarnassensis libro

antiquitatum Romanorum primo copiosissime Aeneae res sit persecutus. **XYL.**

p. 239 v. 8. *ἔννη* habet codex, duplici *v.* et annotavit Eustathius non defuisse qui per duplex *v.* scriberent, tametsi magis probat unicum. sed et aspirari τὸ *ε* a nonnullis indicat, in versum Od. τ 307 τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἰσταμένουιο, qui exstat etiam Od. ζ'. et Plutarchus in Solone indicat enen kae nean eo notari, id est ultimum diem mensis, cum luna soli congregiens et vetustissima est respectu elapsi mensis (ἐνόν est τὸ παλαιόν) et respectu incuntis eadem novissima. vide et Suidam et alios. versus Aristophanis exstat Nubibus: εὐθύς μετὰ ταύτην ἔσθ' ἔννη τε καὶ νέα. ac potest ibi videri quae habeat scholiastes. de eo die interpretantur grammatici Hesiodicum hoc, μήτ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον ἔς τ' ἔννηφιν. **XYL.**

p. 244 v. 4. *παραπυλεῶνα*] quod ante *παραπύλιον*. Polybius *ῥινοπύλην* de simili re dixisse videtur. nihil volui mutare: alioqui τὸν *παραπυλεῶνα αὐτοῦ* vel papilionem vertissem. miror autem ab Indithae recepta historia variare nostrum. **XYL.**

ibid. *παραπύλιου*] *posticum* et *secretiorem portam* hac voce percipiendam contextus ipse commonet. narrationis seriem a nostra diversam praetereo. **GOAR.**

p. 245 v. 1. *Κηταλους*] omnia haec ita sunt vitiosa, ut in iis emendandis metnendum sit ne oleum operamque, quod aiunt, ludamus. et possunt haec aliunde conquiri. certe hoc videtur significare, Mysos in Italiam transivisse. Telephus enim Mysus fuit. et Mysos ipse Homerus *Κητειους* appellat libro Ulysseae 11; de filio Telephi Eurypylo loquens, πολλοὶ δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι Κητειοὶ κτείνοντο, non dissimulante etiam Eustathio. **XYL.**

p. 257 v. 23. *mensi a deo*] in margine est hoc adscriptum: ἐγὼ δὲ εὐρον ἐν ἑτέροις ἱστορικοῖς ὅτι ἀπὸ τοῦ κατ' αὐτὸν τὸν μῆνα κλαίειν αὐτοὺς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανόντας Μόρτιουμ τὸν μῆνα ἐκάλεσαν· μόρτεμ γάρ παρ' αὐτοῖς ὁ θάνατος ὀνομάζεται. mirum est eum auctoris tam sacrae etymologiae nomen potuisse dissimulare. quae sequitur Circi descriptio, eam non assequor; et nescio quid Graecanicarum ineptiarum posteriorum temporum sapit. de quattuor aurigarum generibus seu coloribus res nota est ex Latinis scriptoribus qualis sit et quando instituta. itaque nihil annotavi. et a mendosa lectione libere discessi, quoties ex re fuit. **XYL.**

p. 258 v. 15. *πέλμα* totius Circi est *area* sive *arena*. **GOAR.**

ib. v. 16. *Εὔριπον*] quem Circi solum et arenam decenpedali profunditate simul et latitudine ad aquas recipiendas editis nau-machiae spectaculis, cingere, scripsit ex Dionysio Dempsterus Rom. antiquit. 6 4. **GOAR.**

ib. v. 17. *καμπτόν*] qui et *καμπτήρ*, circa metam *flexus*. **GOAR.**

ibid. *σφενδόνη*] *circi carceres*, ex quibus, velut e funda **Georg. Codrenus tom. II.**

lapis, equis curribus cursu decertantes erumpunt, *σφενδόνην* frequentissime vocat auctor. GOAR.

p. 258 v. 19. *ἀέρος* voce intelligo *velum*, quo ad arcendas imperatoris aeris iniurias, et ut populus salubrius consisteret, Circus tegebatur. quid enim huiusmodi velo caelum in Circo commodius referret? fundamentum mihi est, quod etiam sacris superpositum maius et amplius *velum*, *ἀήρ*, non infrequenter in Chrysostomi liturgia et in Simonis Thessalonicensis, Cabasilae, Germani et aliorum expositionibus vocatur, et eo expanso sacerdos exclamat "*operuit caelos gloria eius et laude eius plena est terra.*" a sacris itaque ad Circum voce tractata, velum illius caelum referens auctor appellavit *ἀέρα*. de velis theatrorum Dempsterus iam citatus abunde. GOAR.

ib. v. 22. [*Προσέντου*] audiebant Graeci magistrum *in Praesenti* dici, qui satellitum imperatori iugiter *praesentium* (qui et *praesentialis*) esset dux; unde et *Viridem* colorem diutius permanentem, velut oculis *praesentem* et facile obvium, *ἀπό τοῦ προσέντου, κράσινον*, extorto nimium etymo, dictum voluerunt. GOAR.

ib. v. 24. *τὸ Βένετον ἀπὸ τῆς Βενετίας*] feliciter vocis radicem inverisset, si non Venetus color et vocabulum pluribus saeculis *Venetias* superarent. GOAR.

p. 260 v. 2. [*littera a signatos*] *ἀπὸ ἀσημείου*. conieci scriptum fuisse *ἀπὸ Ἀσημείου*, facile mutaturus, si quis aliter expediat locum. scio enim Varroni *assem* ab aere dici. ΧΥΛ. ad Xylandri votum locus hic expediatur, si nusquam corrumpatur et facilem accipiat interpretationem. *asses argenteos et aereos Romanis largitus est primus*. *ἄσημον* enim *argentum* est, ac aeri, prout in *praesenti*, adiunctum monetae materiam indicat. *ἐπίσημον* iterum vocat auctor inferius p. 178. at hoc *cusum* est et *notatum*, illud proprie *infectum*; quamvis in promiscuo sensu utriusque vocis nonnunquam occurat usus. GOAR.

p. 263 v. 13. [*regnum ab ipso affectari*] *ὡς ἀνταρξίαν μελετῶντος*, ut qui rebellionem cogitaret. ego *ἀνταρχίαν* suspicabar scriptum esse. sed aliis quoque locis tyrannidis affectationem sic expressit. locus est vitiatum, et narratio nescio unde repetita. longe quidem abest a recepta istorum temporum historia. *τοῦ μέρους τῶν Γάλλων καταγόμενος*, nescio quid sit istud *καταγόμενος*. ΧΥΛ. noscet si interpretetur. *erat quidam ex Galliarum partibus originem ducens vel ab adversa Gallorum parte abductus, et affectu in eam propensus*. GOAR.

p. 264 v. 7. in margine adscriptum est: *καὶ τὰ περὶ τοῦ μηνὸς τούτου ἄλλως εὗρον ἐγὼ ἐν ἑτέροις ἱστορικοῖς, ἅπερ διὰ τὸ ἀπέραντον γράφειν οὐ δύναμαι. ἀρκέσει δὲ τοῦτο μόνον, ὅτι Ῥωμαῖοι φέμπερ τὸ πολὺ ψῦχος λέγουσι. τὸν γοῦν μῆνα τούτου ὡς ψυχρότατον Φεβρουάριον ἐκάλεσαν.* haec ille. cetera aliunde huc afferre non est operae. ΧΥΛ. rationem ab hac diversam promittit auctor inferius p. 168 C. GOAR.

p. 269 v. 23. *Seres*] hi ubi fuerint et quales, disputabimus alibi. in margine erat, *οὐκ οἶδα τίνες εἰσὶ. θαυμαστὸν δὲ εἶ τινὲς ποῦ τοιοῦτοι εἰσὶν.* quid autem sint Cabes p. 270 v. 9 nescio, nisi si forte nomen est Indicae gentis hominivorae. neque Agelaeos proprio sic dicto nomine novi. et historia docet ante haec verba p. 271 v. 2 *cuius palulem* aliquid excidisse. XYL.

p. 277 v. 9. *animalia*] *ζῴδια*, quod hand scio an de Zodiaci signis voluerit intelligi. ceterum ex Diogene Laertio, ex Plutarcho de philosophorum placitis, ex Cicerone et aliis malo repetere lectorem ea quae huc pertinent, quam ipse ei ista annotando molestus esse. nec mendas quidem omnes emendare hic institui, qualia sunt de terrae forma, *τὸ σχῆμα αὐτῆς ὑγρόν στρογγύλον χιονῶδες λίθω παραπλήσιον* p. 276 v. 21, quae asterisco notavi. versus de Anaxagora sunt Diogenis Laertii. sed distichon posterius omissum est. Plato non procul a fine Phaedonis Socratem facit de illo querentem, quod de mente sententiam non tenuisset. sed haec alio pertinent. Platonis locus quem Cedrenus citat ex Legibus, est duabus a principio libri de Legibus quarti paginis (p. 716 St.). de diis deorum et Caeli progenie locus est in Timaco. locus de Iove volacrem currum agente est in Phaedri pagina quarta. XYL.

p. 291 v. 8. *Hyrcano favebat*] nemo non videt pessime haec inter se cohaerere. ego satis habeo lectorem ad Iosephum legendum ablegare. vide librum Aetiquit. 14 ab initio. XYL.

p. 294 v. 18. *et Decembris*] prorsus est in Graeco, et menses ita utrinque numero recensentur, ut erratum esse non possit videri. notum est hodie non Decembri sed Octobri sex Nonas tribui; quae opinio infra etiam perscribitur. A. D. significant ante diem. *πρὸ τριῶν. πρὸ μιᾶς* etc. etiam Graeci hoc imitati dicunt; de quo alibi. etymologus quoque nostri auctoris in medio reliqui; quas si voluissent persequi qua comprobando qua refellendo, prolixior ut essem oportebat, et aliquando Oedipus. XYL.

p. 296 v. 17. *Tenes*] in Graeco est *τέλης*. sed ego secutus sum historiam. Bellerophonis et Hippolyti res notiores sunt quam ut de iis sit aliquid annotandum. Tenes autem, a quo insula Tenedos nomen habet, Cycni filius Neptuni nepos fuisse traditur; qui novercae de stupro ipsum appellanti noluerit obsequi, ideoque in mare a patre falso crimini novercae credente in cista expositus, incolumis ad insulam Leucophryn delatus ei nomen fecerit ibique regnaverit. est hoc apud Tzetam in Lycophronem, apud Eustath. in Iliad. α' 38; qui Philonomen istam novercam, ab aliis Polyboeam appellari ostendit, etiam in Dionysium. atque ita est apud scholiasten quoque Homeri, in dictum locum. meminit et Diodorus Siculus in fine l. 5, sed nomine novercae omisso. noster Alpheisibeam vocat. quae scriptura si sit recta, nihil est absurdi: nam quod idem Peleum Aestydam abstinuisse ait, eam Pindarus in Nemeis Hippolytam Cretheidem,

Magnessam Hippolytam Horatius in odis vocat. quae historia est etiam apud interpretem Apollonii, nam. 14 lib. 1. ΧΥΛ.

p. 297 v. 14. καμηλαύκια] καμηλαύχια scribunt moderni, et *pilosos* ex camelorum pilis confectos, summo tantum vertici haerentes καὶ πρὸς ἀνύχνα ad cervices desluentem, ita vocant. Suidas aliter: καμηλαύκιον Ῥωμαίων ἢ λέξις. ἐθελήθ' ἂν ἑλληνιστὶ παρὰ τὸ καῦμα ἐλαύνειν. GOAR.

ib. v. 20. pro οὐ σπάτια scripsi οὐς σπάτια. quid autem sit μίσος hoc loco, nescio. μισθός praemium significat, τῷ ἄθλῳ vox vicinior. quanquam in spectaculis et certaminibus huiusmodi rerum quoque missilium, quae in populum emitterentur tanquam donaria, usus fuit. mappae mittendae mos apud Suetonium c. 22 Neronis et apud Martialem ubique refertur, meminitque etiam Tertullianus cum alibi tum quasi per adagionem in extremo libri adversus Valentinianos. ΧΥΛ. quid sit hoc loco μίσος fatetur se ignorare Xylander: ἄθλον quoque se nescire sateri debuerat. est autem ἄθλος certamen. exercitamentum vocat Dempsterus Antiq. Rom. 5 4. idque proprio vocabulo commissio nuncupabatur. Suetonius in Augusto c. 89: *admonebatque praefectos ne paterentur nomen suum commissionibus obsoleferi*; unde committere pro digladiari, certare etc. cuius exempla numerum omnem excedunt. μίσος itaque certantium in Circo commissio est, quae vox ἀντὶ τοῦ ἄθλου scribitur. GOAR.

p. 298 v. 2. *repurgamenta*] ὕλην res elementarias et materiarias vocat. σκύβαλον excrementum est, quod ut vilissimum sordescat et abiiciatur, sicut D. Paulus humana ac caduca vocat ad Philippenses suos; et apud Phocylidem σκυβαλίσματα τροπέξης dicuntur quae adulatoribus et aliena quadra viventibus dantur. *oraculum*, cuius mentio sit, excidit. iam bixillationes quid sint nescio: bigas et bigarias novi, de quibus loqui cum putarem, nisi mox eorum seorsim mentionem faceret. βιξίλα audacter vexilla reddidi, descriptione id ferente. quanta fuerit Cedreni peritia antiquitatis Romanae, quivis cernat. bixillationes poteram vexillationes reddere, sed omitto. ΧΥΛ. *vexillationes sunt Romanorum equitum agmina*. idem habet Notitia imperii. GOAR.

ib. v. 9. ἢ παρ' Ἑλλήσιν] Xylander ut nimis proprie, sic ridicule: πλινθον Graeci vocant laterem coctum. quis hoc nesciat? verum quid ad Cedreni propositum vel Graecorum πλινθος vel Latinorum coctus later? relictis iccirco Xylandro lateribus, *laterculum* erudite aperit Pancirollus in Not. Imp. c. 92. *erat aerarium in aede Saturni, ubi plebiscita et senatusconsulta reponbantur. id postea laterculum dictum. mathematici enim quadratum figuram et ad aliquam similitudinem instar lateris surgentem πλινθιον id est laterculum vocant, cui codex similis laterculum est appellatus. sic et lapidem quadratum architecti, et agmen Aelianus nuncupant. a quo laterculum hoc derivari Cedrenus auctumat. qui, inquit, later coctus est, seu πλινθιον Graecis,*

lateralium a Romanis dicitur. est autem hic later publicus, in quo senatorum et legionum nomina scribebantur. GÖAR.

p. 306 v. 14. *iam si velimus*] totum hoc vitiatum est. neque deerant nobis fortassis coniecturae emendandi, si totum computum (quem vocant) ecclesiasticum excutere et huc adhibere consilium fuisset. itaque quia id nobis alienum videbatur huius loci, verba auctoris reddidimus. XYL.

p. 312 v. 5. *ἐπὶ τῆς βασιλείας*] et lacuna sequitur. ceterum vel ex Cedreno ipso liquet excidisse haec, *Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου*: nam res incidit in imperium Iustiniani magni. XYL.

p. 314 v. 14. *ἀσπασμός* ubi de sacris imaginibus est sermo, osculum etiam sibi coniunctum expetit. officia Graecorum sexcentis in locis. GÖAR.

p. 320 v. 10. oraculum hoc mendose, ut omnia alia oracula, scriptum est. primum versum sic legerem, *Ἐβραῖος κέλεται με παῖς μακάρισσιν ἀνάσσειν*. sed cetera male habent, videre potes etiam Suidam in *Ἀγγούστος*, ubi pro *ἀοιδόν* lege *ἄιδος*; ut videatur legi posse utrumque, *τόνδε δόμον προλιπεῖν καὶ ἄιδος αὐτίς ἐκείσθαι*. tertius mancus est. XYL.

p. 325 v. 19. *ἐβδόμῳ μηνί, καθ' Ἐβραίους δεκάτῳ*] ultimum vocabulum est mendosum, neque video quomodo restituam. Ebraeis September est omnino septimus mensis, non minima saltem sui parte. Tisei et Ethan vocant eum: sed conicere fuisse scriptum *δὲ ἔθαν* aut *ἔθαν*, est durum. XYL.

p. 326 v. 10. *σιτόχρους*] ad verbum, frumenti colore. quod vocabulum qualem colorem denotet, cum frumenti non sit semper idem, non satis video. si quis doceat, discam. XYL.

p. 328 v. 7. *πρὸ χρόνων τῆς Χριστοῦ παρουσίας*] numerus annorum videtur excidisse. qui minor quam 250 esse nullo modo potuit, ut rationes chronologicae demonstrant. XYL.

ib. v. 21. *post biennium Herodes*] quid si legas *duabus ab eius discessu diebus Herodes*, eum in margine sit adscriptum *ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τῆς εἰς Αἴγυπτον φηγῆς τοῦ Χριστοῦ γέγονε περὶ Ἡρώδην ἢ βρεφονομία*. alioqui bimulos fuisse occisos notum est. sed hoc alterum habet aliquid peculiare. XYL.

p. 330 v. 22. *Tertullianus*] locus exstat non ita procul ab initio Apologetici, et apud Euseb. 2 Hist. 2 Graece exponitur, unde videtur mutuatus Cedrenus. ceterum inde etiam constat legendum fuisse *εἰς τὸν κόσμον εἰσελήλυθεν, μαθῶν*. post Herodias Cleopatra nominatur, non scio an absque menda. XYL.

p. 332 v. 13. *a Ioanne*] perspicue falsum. Lucae 3 mentio fit anni 15 Tiberii. triennium Christum docuisse non est sacris literis expressum: nam si esset, ea de re non disputassent patres. Clemens Alexandrinus *ἀστροματ.* affirmat unicum annum a Christo fuisse evangelium praedicatum; eoque vaticinium adducit de anno gratiae, quod ex Esaiac c. 61 recitatur. de Iudaeae in filios Herodis distribu-

tione vide Iosephum sub exitum l. 17: nam quae Geographica sunt; alibi exponemus. sed et annorum ab Adamo ad Christum supputatio quae sequitur p. 333 v. 20 mendosa est, et sibi non congruit, si ἐξὸ τοῦ μᾶ' ἔτους Κύρον legas. et quidem tot annos Cyrus regnam non tenuit: ergo pro μᾶ' reponemus α'. XYL.

p. 343 v. 22. *nam octies undecim*] locus hic lubricus est, quanquam de re tota longe rectius alibi disputetur. notae quibus Graeci utuntur in numeris signandis partim obscurae plerisque sunt, partim ineptorum librorum depravationi nimis quam obnoxii. αθ' ε' est viginti novem cum dimidio, xxix. s. et Δ necesse est ex re ipsa ut quadrantem designet. sed profecto 8 multiplicata in $11\frac{1}{2}$ dies efficiunt, quod est ultra tres lunares menses adhuc dierum $11\frac{1}{2}$ tempus. alioqui constat mensem lunarem $29\frac{1}{2}$, annum lunarem 354, so- larem annum $365\frac{1}{4}$ dierum fuisse illo tempore ad quod haec referuntur; ut praecisa ratio hic inita nequaquam videri possit. id monendum duxi, ne quis me aliquid dissimulare putaret: nam et cetera huius loci non sunt omnia integra. XYL.

p. 344 v. 2. de Thrasylo Tacitus l. 5 et Dio noster l. 55. κλισμακτῆρες qui sint aut qui Latine vocentur, aliis explanandum relinquo. Plinium ego imitatus (quem vide l. 7 c. 49) et historiam, exprimere conatus sum. XYL.

p. 346 v. 19. στοιχειωματικός, qui notis et imagunculis magicis aliisque praestigiis miraculosa efficeret. Apollonii res ex Philostrato notae sunt. infra de Iannis patriarchae praestigiis in Michaelo Theophili filio στοιχειωτικοὶ λόγοι. et diximus alibi de hac voce plura. XYL. *geniis familiaribus addictus et eorum obsequiis utens. στοιχείων quoque genius est et daemon familiaris; de quo alio loco.* GOAR.

p. 347 v. 3. *Aegyptius latro*] videtur de eo loqui cuius Act. c. 21 fit mentio. et ex Iosephi l. 2 c. 23 de excidio Hierosol. historiam eam repetunt Euseb. hist. Eccles. 2 20 et Nicephorus Xanthopulus 2 26. XYL.

ib. v. 7. inter Theram] vide annum decimum Leonis Iconomachi. ceterum scribit Plinius 2 87 inter Cycladas anno 4 Olympiadis 135 Theram et Therasiam enatas. fuit autem hoc anno ab u. c. 516, quinquennio post finitum bellum primum Punicum. idem Plinius ibidem scribit inter easdem post annos 130 (id est anno 646 ab u. c., biennio antequam Cicero nasceretur, in fine belli Jugurthini) enatam Hieram, quae et Automate dicatur. et ab ea, inquit, duobus stadiis post annos 110, in nostro aevo, M. Iunio Silano L. Balbo coss. a. d. 8 idus Iulias, Thia. ii consules ponuntur ad annum 771 ab u. c., Tiberii quintum. quare Plinii locus, si non esset mendosus, dissentiret a communi calculo totis 15 annis. quod neque ipsius diligentiae neque aliorum scriptorum cum eo convenientiae est consentaneum. Dio Cocceius l. 60 insulam ait prope Theram fuisse enatam Claudio 4, L. Vitellio 3 consule, qui annus fuit ab u. c. 800

aut, ut visum aliis, 779. loquitur autem haud dubie hac de re et de Thia ista. itaque videndum est an non scripserit Plinius *post annum* 150, ubi nunc 130 leguntur: nam hoc quidem novum non est, 150 pro 153 poni, non exacte aut praecise numeris annotatis. porro Theram et Therasiam (neque hic loquor de ea quae una ex Acolis fuit, Plinius 3 9) insulas esse duas, non unam ex Plinü 4 12 facile intelliges; ubi Therasiam a Thera avulsam, interque eas primum Automaten, postea etiam Thiam enatas scribit. *Claudiopolim* p. 347 v. 10 Cappadociae idem refert 5 24. Xiphilinus ex Dionis Adriano nominat Cithynidem Bithyniae urbem, quae alias *Claudiopolis* dicatur. et de tumultu Iudaeorum sub Claudio vide Iosephum Antiquit. 20 4, Euseb. hist. Eccles. 2 19. apud Iosephum quidem tantum δύο μυριάδες leguntur perisse, 20 milia. sed Eusebius habet ut noster. XYL.

p. 347 v. 16. *atroces per orbem*] in margine ἀναλογίζομαι καὶ αὐτὸς τὴν τότε συμφορὰν· φύσει γὰρ ἐχθρὸν τὸ δοῦλον τοῖς δεσπόταις. Nerva hoc edictum abolevit. XYL.

p. 348 v. 15. *a Ionadabo*] vide Ierem. 35. de Essacis lege Iosephum Antiquit. 18 2, et multo plura belli Iudaici 2 12, unde noster complura transtulit. XYL.

p. 356 v. 1. *ad veniam incontinentia*] locus est mutilus, quem ad verbum expressi: neque enim vacabat. Basilium evolere huius rei causa; quod faciet qui hac disputatione delectatur et otium habet. sed et Platonica mutila sunt, atque adeo in margine adscriptum est ἀσαφῆ ταῦτα πάντι σχεδὸν τὰ τοῦ Πλάτωνος διὰ τὸ μὴ εἰδέναι ἡμᾶς τὸ αὐτοῦ βιβλίον ἐν ᾧ ταῦτα κεῖται. sunt autem ex secundo libro de re publica desumpta, et Aeschylus versus ex Thebaica obsidione citatur ibi; quem locum apud Plutarchum convertimus in Aristida. ego operae pretium non duxi hic me corrigendo defatigare, cum sit Platonis liber ad manus. XYL. nihil hic mutilum aut truncum etiam Xylandro, si modo iudex aequus auctoris verba penitus inspicat. cum enim de exhibito verbis evangelicis quibus castitas apprimè laudatur obsequio, dixisset nuptiis vincetos, acque ac monachos, ex iis sententiam in iudicio laturus, illos violati dominici consilii liberos asseruit renuntiandos, veniamque consecuturos, qui proferrent ex continendae libidinis impotentia vel uxoris affectu vel eius convicta ductos ad legitimas nuptias convolasse. qui sensus ut catholicus, etiam integer est et perfectus. GOAR.

p. 361 v. 7. *Oblias*] cuius linguae hoc vocabulum sit et quid significet, non intelligo. περιουσίαν λαοῦ ad verbum reddidi complexum populi. narrationem hanc noster aut ex Nicephoro descripsit aut ex ipso Egesippo, ex quo eam Nicephorus refert hist. Eccles. 2 38. quem si Graecum habuissem, potuissem plurimis locis in corrigendo Cedreno adhibere. XYL. Epiphanius Haeresi 78 n. 7: ἔσχε μὲν οὖν ὁ Ἰωσήφ πρωτότοκον τὸν Ἰάκωβον τὸν ἐπικληθέντα Ὀβλίαν,

ἐρμηνεύμενον ταῖχος, καὶ δίκαιον ἐπικληθέντα, Ναζωραῖον δὲ ὄντα, ὅπερ ἐρμηνεύεται ἅγιος. GOAR.

p. 373 v. 4. *sub Constantio*] *audacter Constantium restitui* pro Constantino, cum et Zonaras in eum faciat in vita Constantii, et Nicephorus 10 2, et Theodoritus 3 18, et fragmentum Dorothei martyris, quod Lucae evangelio solet praefigi, quanquam in eo quoque *Κωνσταντίνου* pro *Κωνσταντίου* vitiose legitur et is filius Magni perhibetur. nam Constantinus Magni filius celerius est sublatus quam ut ipsius imperio aliquid horum fieri potnerit. sed et in Sophronii scriptum est de D. Luca fragmento, anno Constantini vigesimo reliquias eius Cpolim esse allatas; quod mendosum prorsus est et in nomine et in anno. XYL.

p. 378 v. 7. *Flavius*] *Βάλβιος* vel *Βάλβος* Balbus, vel *Flavius Βλάβιος* legendum videbatur. sed cum P. Cornelii Taciti liberum 15 consulerem, inveni Flavium rectum esse. Subrii enim Flavii tribuni est illud dictum ibi relatam; et quidem eundem nominat in hac ipsa historia Xiphilinus ex Dione, stipatoribus praefuisse indicans. quod autem Cincinnatus dicitur ad rem publicam gerendam ab aratro vocatus Nerone imperante, est summae *ἀνιστορησίας*. XYL.

p. 384 v. 5. *matrem vocat eius*] in margine *ἐντεῦθεν δύνασαι νοῆσαι καλῶς καὶ τὸ τροπάριον τὸ λέγον "σὲ ἡ ἀκανθηφόρος Ἑβραίων συναγωγῇ, οὐ στοργὴν εὐεργέτου πρὸς σε φυλάξασα μητρικὴν."* de tropariis infra dicitur. locus qui non multo post citatur ex Thren. 4, ibi et apud Eusebium Iustinum aliosque aliter paulo legitur: sed insistere huic disputationi non libuit. XYL.

p. 429 v. 16. *ἄριστον πολιτεῖαν*] aequam imperii legem et laudatam in administranda re publica solertiam, potius quam privatos mores, hic inspice. GOAR.

ib. v. 22. *εἰκότως — κομισάμενος*] ad verbum *promeritam olim innatae sibi ferocitatis praemia reportavit*. GOAR.

p. 431 v. 5. *me non interimes*] versus est de initio Iiadis Homericæ libri 22, quo Apollo Achillem a se insequendo dehortatur. de Apollonio exstat iustum Philostrati opus, et haec fabula est in l. 8. Damidem quoque, non Damantem legi debere satis ex eo, Suida aliisque constat. XYL.

p. 434 v. 17. *τὸ πέταλον πεφορηκῶς*] atque sic etiam legitur apud Eusebium, unde haec Cedrenum descripsisse apparet. quid autem sit *πέταλον φέρειν*, nondum satis scio, nisi quod laneum pileum insigne doctoris fuisse ex Suidae collectaneis utcanque suspicor, qui honoris et auctoritatis causa a primario ecclesiae doctore gestaretur, quales olim flaminum apices. XYL. ut doctorem, doctoris quoque ornatum insignibus, ac *πέταλον laneum pileum flaminum* more gestasse, censuit Xylander. sic *aurum lana* compensat, et sancto spiritu afflatum apostolum et praecipuum ecclesiae doctorem *flaminum* honore donat. at non potius antiqui sacerdotii dignitatem

aliquo titulo exaequatam novique maiestatem assumpto quodam eius insigni manifestatam voluit apostolus, cum *πέταλον bracteam laminamve auream* fronti praetulit appensam? Hieronymus de Eccles. Script. in Polycrate: *Ἰωάννης ὃς ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ κυρίου ἀνεκλήθη καὶ ἱερὸς αὐτοῦ γέγονε, χρυσοῦν πέταλον ἐν τῷ μετώπῳ βασιλέων μάρτυς καὶ διδάσκαλος ἐν Ἐφέσῳ ἐκοιμήθη.* de Iacobo domini fratre narrat simile Eriphanius Haeres. 78: οὗτος ὁ Ἰάκωβος καὶ πέταλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρεσε. eius interpres: *Iacobus iste bracteam in capite gessit.* GOAR.

p. 435 v. 4. *magni Gregorii frater Caesarius*] idem Suidas et alii. quod in Graeco sequitur *ἐπὶ σενάτου*, nescio legere: fortassis est *ἐπὶ σενάτου* in senatu. fuisse hunc Caesarium magistrum aulae Theodosii primi, est apud Nicephorum 12 44. id valde dissentit ab eo quod Gregorius Nyssenus in vita Nazianzeni habet, Caesarium Constantio imperante e vivis excessisse. XYL. exstantem in vetustis editis Cedreni exemplaribus notam, duabus literis *σε** coniunctam, conicio indicare *σεπέτου* vel ut Xylander opinatur *σενάτου*, vel denique, ni *s* obsisteret, *συνόδου*. eligat sibi placitam, vel certiozem proferat alius coniecturam. GOAR.

p. 437 v. 17. *Ἀδριανοῦ Θήρας*] confundit hanc auctor non ignotus cum Thracica Adrianopoli. at Mysiae, non Thraciae urbs est, et a Cuspiniano ex Dione et Suetonio *Adriani venatica septa* nuncupatur. GOAR.

ib. v. 18. *in Mitatis*] hoc quid sit, non facile dixerim. apud Xiphilinum ex Dione urbs simpliciter *Ἀδριανοῦ Θῆραι* dicitur, quod venatica Adriani septa convertit Merula. eodem modo Zonaras habet. Spartianus: oppidum Adrianotheras in quodam loco, quod illic et feliciter esset venatus et ursam occidisset, aliquando constituit. quid si *μιτάτοις* metatis significare debuit, ut Adriani venationem certis metis ac finibus urbis inclusam designet? XYL. *mitata*, seu Latinius mavis *metata*, castrorum loca interpretor, in quibus staret vel longiore protectione suscepta paululum quiesceret exercitus. hinc *metatores*, de quibus Vegetius 2 7. GOAR.

p. 438 v. 8. *annos aetatis adeptus multos*] Xiphilinum, et vero id quod perspicue verum erat, secutus hic sum. nam illud *βιώσας μὲν ἔτη ζ'* est ab aliquo positum qui elegantiam inscriptionis non intellexit. fuit scribendum *βιώσας μὲν ἔτη πολλά* vel (ut habet Xiphilinus) *τόσα*. nam vitam otio et tranquillitate carentem, cum iniucunda fuisset, vitae nomine non dignabatur. ac *ζῆν*, vivere, pro suaviter et iucunde vivere demum poni satis notum est vel ex epigrammate de horis diurnis, in quo est "*vivere post illas litera Zeta iubet.*" XYL.

ib. v. 9. ubi Cedrenus refert Adrianum urbibus atque civibus debita dimisisse, in margine assignatum est: *τοῦτο καὶ ὁ ἐμὸς βασιλεὺς Ἰσαάκιος ἄμα τῇ ἀναρρήσει ἐποίησεν.* XYL.

p. 438 v. 18. * *Traiano enim*] haec neque de Antonino accipi possunt neque omnino huc pertinent, sed ad Adrianum, qui fictis a Platina Augusta literis Traiano adoptatus fuit. constat hoc ex Xiphilino Spartiano Zonara atque aliis. XYL.

p. 439 v. 4. *Bardesanem*] perspicue falso hic Bardesanis nomen inculcatur, hominis, ut aliud nihil dicam, Syri. legendam apud Phryges *Priscillam* etc. de Bardesane vide Euseb. sine libri quarti histor. Eccles. de Cataphrygon haeresi, Montani et falsarum vatum Priscillae ac Maximillae, idem 5 16 et alias. XYL.

ib. v. 15. *is cum adversus*] in margine haec stabant: ἐκὶ τοῦ πρὸ αὐτοῦ Ἀντωνίνου τοῦτο γενέσθαι ὁ σοφώτατος γράφει Θεμιστίος, ἄλλως δὲ καὶ οὐχ οὕτως. Apologiae Iustini Martyris secundae subiuncta est ea de re ipsius Antonini epistola: sed utrius ea sit, Piine an Philosophi, ambigi potest. ex Orosio 7 15 satis palet sub Philosopho eam rem gestam, itemque ex Eusebii narrationum ordine, et quod fratrem alterius Antonini (nimirum Veri) Marcum ait bellum Germanicum gessisse et Christianis precantibus aqua potitum, 5 6. sed et Melito apud eundem paulo ante Adriani nepotem appellat, 4 26. Xiphilinus quoque et Zonaras ex Dione Philosophi imperio rem narrant. Iulius item Capitolinus et Germanicum Marcomannicumque bella ab hoc gesta diserte indicat, et cum fulmen contra hostium machinamentum aquamque suis siti laborantibus ellicuisse precibus memorat. XYL.

p. 440 v. 16. *εἰς μετάνοιαν*] haereticus *ad resipiscentiam* interpretatur, orthodoxus *ad poenitentiam*. GOAR.

ib. v. 19. narratio de eo qui arena baptizatus fuit est ex Nicephori sine tomi tertii. sed haec verba *ergo quia nihil* etc. quid sibi velint, nescio. XYL. se ipsum itaque non intelligit. planus est tamen verborum sensus. *ergo quia nihil horum fuit arenae baptismus*, ut qui ad figurativum Moysi, poenitentialem Ioannis, sacramentalem Christi, sanguineum martyrum revocari nequiret, *iuste non est receptus*, qui susceperat illum Hebraeus. GOAR.

p. 442 v. 6. Severus qui sit idem quod haereticus ignoro. credo autem haec a sciolo fuisse adscripta, qui Severum haereticum nosset; de quo Cedrenus postea dicit in Aureliano. XYL. nihil hic cum Xylandro a sciolo quovis existimo corruptum. *Severus enim Latinis cum trucem, rigidum, vindicem* etc. sonet, poterit quoque pro *exiliati, pernicioso*, et ut loquitur Apuleius, *peremptorio sumi*, quem Graeca vox ἀλεστεικός (et si mavis ἀναστεικός) refert. GOAR.

ib. v. 17. *κυνήγιον*] *venatum* apud auctorem interpretabere in Antonino. hic et sparsim, non ut plerique *cynegium*, sed *arenam*, locum certamini cum bestiis subeundo (ad occidentalem urbis regionem adhuc hodie *κυνηγός* audit) deputatum, ad quod illae ibidem in caveis et foveis publicis sumptibus alebantur: *ἐν ᾧ*, scribit Suidas, *ἐριπτοῦντο οἱ βιοθάνατοι* sive *βαιοθάνατοι*. in quo nominatiores

sceleratos nec non ex contemptu nobilissimos leges quandoque capite multatos. GOAR.

p. 446 v. 3. ἀνόσιοι impios haereticos significat: ego perspicuitati servire nolui, et fieri potest ut ἀνομοουσιοι Cedrenus scripserit. XYL. at qui scripsisset, si necdum a Xylandro conficta vox erat? certius dixero fieri potuisse ut scripserit, ἀνισοι vel ἀνίσιοι, quae voces, tum apud antiquos tum apud neoterios Orientales, *inaequalitate affectos et ductos* refert; ut nimirum iidem essent ἀνίσιοι qui et ἀνόμοιοι. GOAR.

ib. v. 16. ἐπανηγήσθαι βίον] ἐπανάητο, ἐπισιῶτο, εἴλετο. ἐπανηγημένος, προηγημένος, θέλων. Suidas. ascetica vita est quae corpus domare adsuescit et soli pietati vacare. ei exercitationi monachi studebant, indeque ascetae dicebantur quasi exercitatores. ceterum haec omnia apud Suidam aliquanto etiam quam hic plenius et integrius leguntur in Ὁριγένης, quem secutus sum suis locis. vide etiam Nicephorum 5 32 et 33. XYL.

p. 449 v. 12. Maurus Cappadox] apud Xiphilinum ex Dione, quem et secutus est Zonaras, legitur Maurum fuisse ex Sicilia Caesarea; quod quid sit, non video. certe si Maurus fuit, neque Cappadox esse potuit neque Siculus. ex Mauritania Caesariensi fuisse probabile est. XYL.

p. 450 v. 21. qui a Maximino ad Philippum usque fuerunt imperio Romano potiti, admodum obscure et confuse hic recensentur. cum autem in manibus sint Herodianus Capitolinus Zonaras alii, malo lectorem ad eos remittere quam huc transscribere ista. pro Pupliano (p. 451 v. 5) ex historia restitui Pupienum. sed quid sibi iste Iunior (ib. v. 2) velit, non conicio. protectorum quidem, ut dignitatis, mentio apud Ammianum est creberrima. inter protectores domesticos se quoque sub Constantio fuisse indicat l. 15, et ex eiusdem l. 30 apparet fuisse gradum ad tribuniciam dignitatem proximum: apud nostrum προτικτωρῆς dicuntur. is Iovianum quoque sub Constantio fuisse protectorem ait. apud Marcellinum eundem scholarum quoque palatinorum mentio non rara. satisque liquere pato scholarum nomen legionibus, quae perpetuo stipendio alebantur, tributum fuisse; quarum praefectus domesticus appellatione identidem deinde afficitur, nonnunquam etiam ἐξηγουμένος τῶν σχολῶν dicitur. XYL. Candidatos agmen militare recenset Marcellinus l. 25 et 31. ac eosdem pari fere casu Iuliano et Valenti violenta morte perituris militantes. Protectores quoque memorat idem l. 24, nec non et Scholares; quos omnes imperatoris stipatores et satellites fuisse ostendit quam erudite Henricus Valesius in annotationibus. eosdem plerisque locis παθαρακανδιδάτους vocat ius Graecoromanum. GOAR.

ibid. Marcum autem, qui post Gordianum lectus fuit, triennium imperasse (ib. v. 16) falsissimum est, cum vel ex Zonara constet eum nondum octepo imperio extinctum fuisse. ei Severus Hostilianus

sufficitur, cuius imperium eadem fuit condicione. is a Cedreni librario Iustilianus, a Zonaræ recte Hostilianus dicitur. certe pro *ἡμέρας*, pro annis dies legendum puto. quod supra est (*ib. v. 1*). is fuit pater s. martyr *Eugeniae*, quale sit, ex Philippo Zonaræ discas. XYL.

p. 450 v. 22. *Βόστρων* est etiam apud Zonaram; et Arabem hanc fuisse ac Bostra Arabiae urbem, reliqui tradunt. et quidem Ammianus Marcellinus, scriptor diligentissimus, Bostram Armeniae ingentem atque munitam urbem commemorat, l. 14. XYL.

p. 452 v. 1. *is ob corporis*] ambiguum, de Saporene an de Philippo intelligi debeat. Zonaras de Sapore exponit. Valerianus autem huc non pertinet. sed vel Zonaras hic lectorem explicabit. XYL.

p. 454 v. 9. *mirificus Gregorius*] Neocaesariensis episcopus. vide Nicephorum 6 17. quae de Manete sequuntur, sunt etiam in Suidae collectaneis; quae secuti sumus, ubi rectius nostro codice habere iudicabamus. XYL.

p. 464 v. 4. *Perinthis ad convivium*] locus est mutilus paulo ante certae perniciæ obnoxia verti, quae noster *μετὰ κλιμακτῆρων* dicit. XYL. *κλιμακτῆρας* interpreto rerum dubios casus, quae ut nonnunquam consistere et augeri, ita et frequentius in ruinam praecipites agi consueverunt; metaphora a revoluto septenorum annorum circulo, in quo, ut unius in aliud temperamenti, sic et vitae solito saepius fit in mortem mutatio. GOAR.

ib. v. 23. haeresin quattuordecimanorum] nempe ut pascha Iudaico instituto ac die celebraretur. XYL.

p. 470 v. 8. *Ἀδακρον*] lego *Ἀδαυκρον*, quae est Eusebii 8 11. litera *v* vitio librarii extrita et Latina, ideoque Italo non male conveniens; quales sunt Honorati, Consentii, Innocentii, aliorum. quod autem de eius uxore et siliabus refert, id Eusebius capite sequenti nequaquam his tribuit, sed aliis apud Antiocheam hoc modo stupro elapsis. porro quid dignitatis sit magister, ex Eusebii de Audacto narratione et ex aliis colligere licet. hodie quoque magistri vel aulae vel equitum in aulis sunt. et praedivites fuisse eos magistros historia Xyluntæ in Leone Iconomacho docet. quod ad quaestionem attinet, August. 1 26 de Civit. Dei ait se nihil audere de iis temere pronuntiare quae harum similes exitus habuerunt. sed ista aliorum sunt. XYL. Eusebius de hoc praeclaro martyre 8 23: *Ῥωμαϊκῆς ἀξίας ἐπιλημμένος Ἀδαυκος ὄνομα, γένος τῶν παρ' Ἰταλοῖς ἐπισημῶν, διὰ πάσης προελθὼν ἀνῆρ τῆς παρὰ βασιλεῦσι τιμῆς, ὃς καὶ τὰς καθόλου διοικήσεις τῆς παρ' αὐτοῖς καλουμένης μαγιστρούτητός τε καὶ καθολικότητος. quidam Romanarum dignitatum summis potitus, Adaucus nomine, genus ab Italiae nobilissimis ducens, vir per omnes honorum, qui ab imp. sunt gradus proventus, ita ut magisterii ab ipsis vocati, et generalis administrationis principatum obtinuerit. Graeca ex animi proposito*

iuxta Christophorsoni versionem non exhibui, qua ultima verba reddidit *magistri officiorum et quaestoris generalis munera integre et incorrupte executus, magisterii siquidem praefecturam, magistri officiorum dignitatem indicasse ratus, de quaestore generali tacui, ceu de munere ab officiorum magistro diverso, quorum utrumque in ea qua tunc erat imperium amplitudine et mole solus unus gerere nequiret; nec καθολικότης, ἀπὸ τῆς μαγιστρούτητος seiungenda, quas particula coniunctiva voluit Eusebius esse connexas; ita ut Adauci magisterium generale esset, et in plures (ut a magistris rei privatae dignoscendum) extenderetur: ac non palatinis tantum et principis ministris, ait Pancirollus in Notitiam imperii Orient. c. 62, nec non scholis palatii arma tractantibus, sed et fabricis et limitaneis ducibus et comitibus imperaret. haec fuit de magistro, cuius dignitate plures ornatos recenset Cedrenus: viginti quattuor suae legationis tempore ex visu numeravit Luitprandus, prout testatum reliquit l. 6 c. ult., cunctique ut dignitate ita summa auctoritate, labentis imperii saeculis sunt potiti. GOAR.*

p. 472 v. 23. in descriptione formae Constantini magni est eum fuisse dictum τραχηλᾶν, quod cervicosum transtuli. apud Aurelium Victorem est Traculam fuisse cognominatum, sed aliam ob causam. XYL. apage a tam praeclearo colendoque principe *cervicosi*, quam hic comminiscitur Xylander, infamem vocem. et qui os humerosque deo similis Constantinus τραχηλᾶς, ceu *lata erectaque cervice* (corporeae fortitudinis et ingentis animi signis) *conspicuus*, communi verborum copia laudem potius suae celsitudini imparem accipiat, quam uno solo minus feliciter adinvento iniuriam et offensam patiatur. GOAR.

p. 473 v. 16. ἐβασίλευσε Γαλλιῶν] hoc secum felicitis ominis Galliarum regnum portendit, ut sibi et ecclesiae datus e coelo rex, sicut inter fideles principes primas obtinet, ita et *Christianissimi* nomen assequeretur, uniusque *sacerrimas* et *divinissimus* prae ceteris proclamaretur. GOAR.

p. 491 v. 22. ὑποδέξασθαι τοῦτο τὸ ὄνομα] ipsi Graeci fabulosae Iudaeorum traditioni adherent, ubi composita Tryphonis nomine oratione pronuntiant adversus insecta quaeque agros devastantia, ὀρκίζω ὑμᾶς κατὰ τοῦ μεγάλου ὀνόματος τοῦ ἐπὶ τῆς πέτρας ἐπιγραφέντος, καὶ μὴ βαστασάσης ἀλλὰ διαρκυγείσης ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός. GOAR.

p. 495 v. 21. Κορδοῦβης] scribe, Κορδοῦβης. loquitur de Osio Cordubae episcopo, viro magnae isto tempore auctoritatis, ut ex Eusebio et reliquis scriptoribus ecclesiasticis notum est. vide haec de re Socratem 1 7 et 9, Sozom. 1 16, Theodoritum 1. XYL. Κορδοῦβης Theophanes quoque vice Κορδοῦβης, iuxta receptum a Graecis modernis literas transponendi morem. sic κραδιαν et ἀμύγδαλα loco καρδιαν et ἀμύδαλα pronuntiant et scribunt. GOAR.

p. 496 v. 1. *οικοδομησαι τη Θεοτόκω πόλιν*] hinc ut deiparae dicata Θεοτόκου πόλις quandoque, sicut et *Κωνσταντινούπολις* legitur. ita Menacum 2 Maii, cuius anniversario die redeunte per totum Orientem celebrantur encaenia, quorum historiam festi eiusdem Synaxarion exhibet, et Zonaras commemorat in Constantino. GOAR.

p. 497 v. 6. *annum atque 8 menses*] sane ex historia huius belli liquet fuisse diuturnum. quot autem confectum mensibus fuerit, non satis apparet. in Graeco undecim et octo mensibus durasse dicitur, numero satis insolenti, nisi forte primum undecim mensibus belligeratum, et post raptο foedere rebellio facta et octo mensibus oppressa sit. ΧΥΛ.

ib. v. 7. Licinium duobus n n scripsi, Graecum secutus codicem. alii unico n Licinium habent. sed eam ipsam syllabam ci Horatius et longam et brevem in odis extulit. ΧΥΛ.

ib. v. 12. *ἀπομηθῆναι*, nimirum *την κεφαλῆν*, si quidem verbum recte habet: nam occisum fuisse simpliciter tradant reliqui. *κυριακάς* verti templa, suppleto nomine *οίκλας*. nostrum *kirchen* inde esse deductum multo est probabilius quam ab ecclesia. ΧΥΛ. intellige *οίκλας*, a Latinis *dominica* vocatas; quae *κυριακά* quoque in neutro scribuntur. GOAR.

ib. v. 18. *ἰθματίσθη*] *θέμα* iuxta modernorum usum explicamus *legionem, provinciam, aedificium, positionem*. hinc quoque stellarum errantium sicut et fixarum ordo, caelorum situs, siderum mansiones, ut aiunt, et eorundem ad sese respectus *θέμα*; Zonarae *θεμάτιον* nuncupantur, quod alii trito sermone vocant *horoscopium*; cuius si tibi figuram composueris, *θεματίξεν* Cedrem verbo diceris. GOAR.

ib. v. 20. *indictione tertia*] quod in codice meo ante γ̄ signum est, eo signo notari indictionem (*ἐπιπέμησην*) deprehendi ex Iustiniani anno undecimo, ubi agitur de magni templi instauratione, et Zonaras perspicue indictionem pro hoc signo habet. quod et aliis locis observabit attentus lector. porro autem ad verbum omnia reddidi, ne quis temeritatis me accusaret. apud Zonaram est, annos 696 duraturam Cpolim praedixisse Valentem, idque ex themate seu positu siderum in natali urbis eum iudicasse. hinc verba nostri potes intelligere. quod de morte Crispi dicitur, menda non videtur vacare. constat ex historicis eum falso a noverca Fausta delatum crimine, quasi pudicitiam eius tentasset, capite damnatum fuisse. et quid sibi velit *στεφθεῖσα δι' ἀπτασίας*, non satis liquet. vide Nicephor. 8 29. et quod obscure ac concise noster de Armeniis et Teridate refert, intelliges ex eodem c. 35. de Persis idem proluxe capsequenti, ubi Ust hazanes dicitur qui nostro *Οὐθαξάδ*. ΧΥΛ.

p. 498 v. 5. *τοῦ ἀρχιστρατήγου*] Xylander *copiarum praefecti* vertit. quarum? rectius dixisset: *caelestis militiae principis*,

id est Michaelis archangeli. antiquam exinde erga beatos spiritus devotionem collige. GOAR.

p. 500 v. 6. *συνάναρχον*] an ita filius, sicut pater *ἀναρχος*; non ita, sed filius quoque *ἀναρχος*, quia licet principium originis, non temporis tamen aut creationis agnoscit. Gregorius Theologus. GOAR.

p. 504 v. 1. *κανονίσας*] *canone edito statuere*. Paphnagii dicto, cui velut fabulae alii, Cedrenus ut historiae verissimae perhibet testimonium. GOAR.

p. 518 v. 1. *φόρον*] Simocatta: *φόρος περιλαμπρος χῶρος τῆς πόλεως*. etiam appellatione a Latina deducta gaudet. GOAR.

ibid. hinc inde forum stipabant *ἔμβολοι*. sunt autem secundum Allatium *porticus* variis asseribus coniunctis et tegulis superimpositis ad caloris incommoda et imbres repentinos arcendos, umbrarum etiam et deambulationis gratia aedificatae, sic dictae ab *ἐμβάλλω*, quod ad eas et per eas ingressus pateat. Asconius *provolantia tabulata* vocat. belle, si tamen addideris *ἐμβόλους* a Constantino lapidibus exstructos, columnis marmorcis sultos et opere concamerato tectos, iucundissimum ambulantiis spectaculum, sicut et amplissimum in eos se recipientibus spatium praebuisse. GOAR.

p. 519 v. 4. *Σενάτου*] ut nova veterem Romam imitaretur, ad fori maximi latus curia in utraque constituta erat. haec *Σινάτον* vel *Σενάτον* Crol. dicebatur, quod Zonaras *ἐν τῷ Σενάτῳ καλούμενον μέγιστον οἶκον* scribit. GOAR.

ib. v. 18. *αὐτομάτοις θερμοῖς*] aquas nulla humana industria, sed naturae sponte beneficioque ad balnea praeparatas intellige. GOAR.

p. 520 v. 10. *τὸ δὲ τούτους ἀναιρεθῆναι*] absque his verbis sensus integrior, si praemiseric: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀλόγιστος*. GOAR.

ib. v. 17. *ad fratrem Constantium*] falsum hoc est et contra historiae fidem. Constanti enim absentem bellum inferens apud Aquileiam ab eius exercitu cecus periit Constantinus. et sic paulo post recte legitur. XYL.

p. 521 v. 1. *χαροπός*] hic aequae ac in Iustiniano *χαροπὸν τὴν ὄψιν* *ad spectu truem* reddidit interpret. constat autem, ut moribus, ita corporis signis Iustinianum summam mansuetudinem praetulisse. rectius itaque cum Io. Baptista Porta in Physiogn. *χαροπὸν caesiis oculis*, quales sunt leonini, *illustrem* verto, quem eundem *περιφερῆ καὶ εὐόφθαλμον, volubilibus benignisque* conspicuum Suidas cum lexico Anonymo bibl. Reg. interpretatur. GOAR.

ib. v. 8. *κακοδοξία*] favit enim Arianæ impietati. et recte in margine additur *ὅτι ἐν τῷ πάντων ἰσχύτῳ*. deplorat eum hoc uno vitio laborasse, quod omnium sit summum. XYL.

ib. v. 22. *Macelium*] scriptura perversa. Ammianus non longe ab initio l. 15 Marcelli fundum vocat: legerem ergo *Μαρκελλίῳ*.

apud Sozomenum μαρκέλλω legitur, 5 2: sed in eo scriptore nomina propria vitari non est novum. XYL.

p. 522 v. 12. ἀπὸ ἀμμάτων] non ab oculis, quorum lamen extinctum erat, innotescebat Didymus, sed quod a videndo excessisset; ea phrasi qua ἀπὸ ὑπάτων, et ἀπὸ γραμματίων exconsul et exscriba nuncupatur. GOAR.

p. 524 v. 19. insulam Thalamonem] apud Sozomenum legitur φλάβωνα νῆσον, 4 7. apud hunc et reliqua fusius enarrantur. Marcellinus Gallum interfectum apud Polam Histriae ait prope finem l. 14. XYL.

p. 525 v. 20. quidquid in Macello] in margine εἰς δὲ τὸ ἐχόμενον τοῦ ἀποστολικοῦ ζητοῦ τί ἐμελλες εἰπεῖν, σοφώτατε Κεδρηνέ; λέγει γὰρ παρακατιῶν ὁ μέγας Παῦλος "εἰ δέ τις ὑμῖν εἶπῃ ὅτι τοῦτο εἰδωλόθυτον ἐστὶ, μὴ ἀψησὲς αὐτοῦ." magna profecto quaestio, et multum habens difficultatis. vide August. Poplicolae epist. 154. XYL.

p. 526 v. 7. ἄμας] unde vocem hanc verterit urnas, edisserat, si potest, interpres: Graecis batillos sonat, ad egerendam terram instrumenta: sicut σκαπάναι, ad effodiendam. GOAR.

ib. v. 24. δόκιμος cum de monachis dicitur, non is est qui iam ascetica vita probatus virtutibus effulget proventus, sed is proprie cuius vires propositum animus probantur et ad virtutem informantur: uno verbo, non monachus praeclarus iuxta Xylandrum, sed iuxta tritum in monasteriis loquendi usum novitius est. GOAR.

p. 529 v. 10. ὠμοφόρω] humerale ad verbum reddidit interpres: tu fasciam honoris gratia, pontificum humeros ambientem et extremis ante retroque pendulam, a Latinis pullium, archiepiscoporum insigne, dictam, intelliges. ἐπωμίδα vocat auctor frequentius. GOAR.

p. 530 v. 10. τὸ φέαρ τοῦ μαρτυρίου puteum testimonii vertendum censuit interpres, erronee. μαρτύριον enim ecclesia est martyri dicata, ut habet Chrysostomus hom. 31 tom. 5, statim sub initio. hic quoque de Acacii martyris templo aperta sit mentio; ac insuper in Marciano aedes Euphemiae μαρτύριον scribitur p. 303. GOAR.

ib. v. 23. τὸ μύρον] sacrum chrisma intelligit unguentis baptismo initiatis institutum, cuius consecrationem, de qua hic sermo, continet Euchologium. GOAR.

p. 531 v. 1. θεοφανοῖς] baptismum non secus in Theophanis quam in paschate ac pentecoste solemni ter quondam Graeci conferebant. eius aquam, veteri more retento, etiamnum hodie festi pervigilio consecrant, morisque institutionem Petro Fulloni Cedrenus assignat. GOAR.

ib. v. 3. τῇ μεγάλῃ παρασκευῇ] in vigilia magna, reposuit dormitans Xylander, ubi magnam parasceuem, passionis nimirum celebritatem non difficulter scribere potuisset. GOAR.

p. 531 v. 11. *προτίκτωρ*] cuius officium apud Meursium ieiune describitur, latissime apud Pancirollum in imperii Notit. c. 89. imperatoris latus stipabat. GOAR.

ib. v. 12. *ἡρώων*] tumuli priorum imperatorum a Constantio in limine ss. apostolorum positi *ἡρώων* sunt, *heroum loca et heroicarum cinerum locali*, *ἐν ἰδιαζούσῃ μέντοι στοᾷ in peculiari nimirum porticu* a praefato Constantio constructa dispositi. Zonaras in Constantino versus finem. GOAR.

ib. v. 15. *trulla*] ne vel me impedirem vel alios, haec ad verbum reddidi. est enim oppido difficile hybridas voces, quas a Latinis Gracci malè assecuti et vitiantes suas fecerunt, recte exprimere. ex Evagrii 4 §1 apparet trullam esse *θόλον*, id est rotundum fastigium. arbor Persica de cuius miraculo inde refert, in margine *ροδακινέα* appellatur; quod obiter annotandum videbatur. XYL.

ibid. *φουρνική, ἄμβωνα, σολέας*] hybridas voces asserit Xylander, et se aliosque in eis interpretandis impedire veretur. an oppido, ut existimat, difficile interpretari τὸ *φουρνική*, ecclesiam sive trullam *fornicibus laqueatam*, vel ut scribit Meursius, *instar furni concameratam?* *φούρνον* enim ita vocant Gracci. τὸν *ἄμβωνα suggestum altiore*, in ecclesiae medio locatum, in quam ab oriente et occidente gradibus ascenditur, ex quo dei verbum et legitur et enuntiatur. τὰς *σολέας gradus altari viciniore*, in quibus sedem habent subdiaconi, et e quibus velut *e solio* regis Christi corpus in populum fidelem distribuitur. GOAR.

p. 532 v. 19. *νουρίσκους*] puerascit interpres, *puerulos* hanc vocem referre suspicatus, quae *tonsores* diminutive significat. Paulus Diaconus in Iuliano. GOAR.

p. 534 v. 6. *δόγαν*] *stipendia militum*, vel imperatorum *dona* calendis Ianuariis, natalibus principum et urbium regiarum, ut hic narrat Paulus Diaconus, eisdem exhibita. ab *erogando* vox deducta. GOAR.

p. 536 v. 14. *ἑρομάρτυρος*] pontifices simul ac martyres *ἑρομάρτυρας* ecclesia Graeca nuncupat. GOAR.

p. 539 v. 4. *eique inscriptum*] locus mutilus: Tarsi enim hoc epitaphium ei factum est, quod vel Cydni mentio docere possit, si Zonarae non moveremur auctoritate. XYL.

p. 541 v. 5. *itaque multi*] in margine *τοιούτὸν σε, τρισάγουστα Ἰσάκισ, ὃ καθ' ἡμᾶς χρόνος ἐγνώρισε, κἄν ἐπὶ ταῖς ἄλλοις ἀγαθοῖς περὶ τρημάσιν ἔχεις τὸ ἀπαραιμιλλον*. loquitur nimirum de Isacio Comneno, qui aequalis fuit Heurici quarti, annis abhinc circiter quingentis. quod annotavi, ut cum satis constet verba haec non ipsius esse Cedreni sed librarii, appareat codicem exemplari ipso non multis annis fuisse recentiore. XYL.

p. 542 v. 16. *Natoliam*] ita vocatur Asiae pars quae Propon-tide et Hellesponto ab Europa dirimitur, in qua est etiam Bithynia. *Georg. Cedrenus tom. II.*

XYL. *minorem Asiam* perperam hic intelligi putat Xylander, quae Graecis ἀνατολή, Turcis *Anatolai*, aliis *Natolii* corrupte dicitur. errandi praebeuit ansam prava vocum affinitas, quam sincerior emendabit, si vice *Νατωλίας* legatur *Νακωλίας*. ad eam enim Phrygiae civitatem, ad Sangarim sitam, Procopius Valenti occurrit, ibidemque conseruerunt manus utriusque acies. Marcellinus l. 26: *Valens castra promouit ad Phrygiam, et prope Nucoliam collatis manibus*. vide Leunclavii Onomasticon v. Enagiol. GOAR.

p. 543 v. 16. cum his praeter historias Marcellini et aliorum gentilium conferenda sunt quae l. 6 habet Ecclesiasticae historiae Sozomenus. apud eum proditores Procopii Ageloni et Gomarini, a magno, leguntur, 6 8. vide et Nicephori l. 11 et Socratem l. 4. oraculum de Chalcedone ex Zonara emendavi; quod etiam apud Socratem exstat, 4 20. Nymphaeum quid sit, disputat Cuspinianus in Valente; citatque locum Zonarae, qui idem est apud Cedrenum, et meo iudicio diversum sentientes refellit. XYL. *νυμφαίων* domus publica celebrandis nuptiarum conviviis et ludis dicata. auctor infra: *νυμφαίων ἐν ᾧ περ οἱ γάμοι ἐγίνοντο τῶν οὐκ ἐχόντων οἴκουσ*. GOAR.

ib. v. 17. *ἱερομηνίαν ἐπετέλεσεν*] *diem festum egit*, Xylander interpretatur. at quem? quo ritu? qua de causa? paucis expeditio. nascentis anni celebritatem, sopitis at non extinctis ob breuius iusto Ioviniani imperium, imo iam renovatis et excitatis gentilium ritibus, captata ex Nymphaei et aquaeductus iam absoluti occasione, ceu dedicationem utriusque vetusto more habiturus et operibus perennitatem superstitione precaturus, amplo in populum distributo congiario, urbis praefectus peregit. in sinistram huiusmodi sententiam adducor pravo Valentis erga Christianam religionem animo et libertate gentilibus ab eo concessa, qua ut Theodoretus 4 22 scribit *Ἑλληνικὰς τελετὰς ἐπετέλεσαν οἱ τῇ πλάνῃ δεδουλωμένοι*. eandemque sugillat auctor inferius anno 7. moveor etiamnum vocis *ἱερομηνίας* proprietate, qua nil Christianum sapimus, quam *νομηνία* et *καλιανδαίς* a concilio Trullano can. 62 et 65 proscriptis, auctoritatum non mediocri producta congerie, praerponderare docet Stephanus; quam denique celebratis Saturnalibus, antiquo ac proinde profano ritu peragi fatetur Herodianus. *τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς ἱερομηνίαν ἄγουσι τῶ τῶν Ἰταλῶν ἔθει*. GOAR.

p. 544 v. 11. *πραϊπόσιτον*] Simocatta 4 15: *εὐνοῦχον εἰς τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν συντεταγμένον κορυφαϊότατον, ὃν πραϊπόσιτον εἶθιστο Ῥωμαίοις ἀποκαλεῖν, ἐξέπεμψε*. GOAR.

ibid. *αὐτοῖς τοῖς ἀμφοῖσι*] vestibus nimirum oslicii insignibus. GOAR.

ib. v. 19. *Dacibyza*] Sozomenus 6 14 legatos Nicomediam ad Valentem venisse scribit; navem eorum incensam fuisse, eam medium Astacii sinus navigarent, et usque ad Dacidam maritimae Bithyniae pagum perdurasse. apud Suidam quoque in *Οὐάλης*

μέγροι Δακίβλων. apud Nicephorum legitur ita ut apud Sozomenum. XYL.

p. 545 v. 11. *quae intercesserat magno Basilio*] in Graeco locus est depravatus et Iuliani nomen alienissimum a sententia inculcatum. ego historiam secutus sum, quam habet Sozom. 6 15 et Nicephorus 11 18. XYL.

p. 546 v. 8. *concilium in Illyrico*] Συμίου. XYL.

p. 548 v. 2. *Dominica*] Zonarae Domnina. noster Δομνίκαν et alii Dominicam rectius appellant. quod autem dicitur statura fuisse Valens διμοραία, non sane scio quid intelligendum det. δίμοιρον bessem significat. et si ἡλικίαν aetatem vertas (quod alienum loco videtur), cur 50 annorum aetas δίμοιρον vocetur, non satis apparet, nisi fortassis 75 anni iustum hominis sunt aevum. XYL. salebras in plano quaerit hic Xylander, et quam pro *statura* sumere deberet, *aetati* vocem applicat in Observationibus. sed nec allata verba sonant: *fuit Valens statura mediocri*: quin potius *ita pro-cera ut bessem videretur exaequare*. nec mirum: frater enim Valentinianus ἦν τῷ σώματι εὐμεγέθης, ac in pietate absimili parem ei potuit natura concedere corporis proceritatem. GOAR.

p. 550 v. 12. ἀρετικὸς initio Gratiani vox prorsus supervacanea veritatique adversa est. et quod de Theodosio dicitur, falsum alii historici ostendunt. ac qui eum curavit interfici, is ab aliis, non ut a nostro Maximianus, sed Maximus nominatur. et sic etiam noster habet anno Theodosii septimo. XYL.

p. 553 v. 20. συντακτήριον λόγον] orationem titulum hunc praeferebant componendis episcoporum dissidiis a Gregorio theologo pronuntiatam cum Xylandro plerique autumant, quam Billius Observ. sacr. 1 22 ἀποτακτήριον potius censet, qua nimirum alios valere quis iubet. eius coniectura Damasceni maxime, sive auctoris opusculi quod mortui viventium beneficiis iuventur, verbis fulcitur, quibus damnati a iustis separati θρηνεῖν τὸ συντακτήριον, in ultimo digressu lamentari et de futuro in aeternum dissidio conqueri, perhibentur. scribit quoque auctor inferius p. 555 συντακτήριον ἐκπληροῦν, pro eo quod est discessum votis conceptis deo commendare. Lexicon anonymum: συντακτήριοι λόγοι οἱ ἐν ἐξόδοις ἐπὶ τῶν ἀρχόντων ἀποχαιρετισμοί, οἶος καὶ ὁ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γρηγορίου τοῦ θεολόγου συντακτήριος. auctor Bardam Michaelis avunculam mari se commissurum refert συντακτήριον ἐκπληρῶσαι, ante discessum videlicet *nuncupatis votis iter deo commendasse*. GOAR.

p. 556 v. 10. *quibusdam rebus*] δι' αἰτίας τινάς est apud Zonaram. noster habet διὰ μιτάτα, quod quid sibi velit non assequor. historia haec est praeter ceteros apud Theodoritum Hist. Eccl. 5 17, apud Sozomenum 7 24, Nicephorum 12 40. sed μιτάτα nullibi quadrant. nisi certamen circense mitaton dixerit, a metis quibus id includeretur. XYL. ad metam hic allisus iacet Xylander, nescius decertationes aurigarum carrus ad *metam agitantium* in

Circensibus ludis vocari *μιτάτα*, caedemque Thessalonicensium seditioni ansam praebuisse, de qua Sozomenus 7 24: *ἦν τῆς ἀμαρτίας πρόφασις τοιαύτη. Βατερλίχου τότε τοῦ ἡγουμένου τῶν Ἰλλυριῶν στρατιωτῶν ἡνίοχος τὸν οἰνοχόον αἰσχροῦς ἰδὼν ἐπέκρασε, καὶ συλληφθεὶς ἐν φρουρᾷ ἦν. ἐπισήμου δὲ ἵπποδρομίας ἐπιτελεῖσθαι μελλούσης, ὡς ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἀγωνίαν ὁ Θεσσαλονικίων δῆμος ἐξήτει ἀφίεσθαι· ὡς δὲ οὐκ ἤνυσεν, εἰς χαλεπὴν κατέστη στάσιν.* fateor tamen a *metationibus*, quibus inter proficiscendum castra morarentur, τὰ *μιτάτα* deduci. legatur Pancirolus in Notitiam imperii c. 65 et auctor ipse in Adriano voce hac iterum utens non nisi secundo sensu usurpat. Theophanes etiam scribit populum ad seditionem motum διὰ τὰ *μιτάτα* τοῦ στρατοῦ *propter castrorum metationes*. GOAR.

p. 559 v. 2. *πλησίον τῶν κυκλίδων*] *iuxta cancellos* populum a sacris penetralibus arcentes, de quibus Allatius de templis, et nos quoque nonnulla circa Euchologium observavimus. GOAR.

ib. v. 22. λεωβημένων] potes etiam vertere leprosos: nam *λώβην* aliquoties pro lepra καὶ *ἐξοχὴν* dicunt hi scriptores. exemplum habes de lepra Constantini magni. XYL.

p. 563 v. 14. de nummis victoriatis Theodosii divinavi. qui aliquid rectius proferet, a me laudabitur. et de ornamentis urbis nolui curiosius omnia persequi, aliis intentus quam hisce parergis. XYL. aversa numismatum facies sunt *νικάρια*, aliis emblemata dicuntur. eorum de quibus hic sermo, figuram auctor exprimit. ante particulam *ὅτι* subintellige scriptum in ms. margine *σημειώσαι*, quod se nusquam exscripturum semel promisit Xylander. GOAR.

ib. v. 18. Πιττάκια locus urbis Regiae. GOAR.

ibid. Λοντος] Leonis magni, qui Marciano successit. GOAR.

ib. v. 20. στρατηγίω] multa hic urbis loca statuis et vetustis monumentis ornata confuse percenset. unus eorum *στρατήγιον*, quod se praetoriani milites recipiebant. GOAR.

p. 564 v. 1. *μῆλιον*] ad aedem S. Sophiae est *μῆλιον*, aureum miliare, a quo, sicut et Romano, ab urbe Cpol. incipiebant numerari miliaris. Leunclavius in Pandectis. GOAR.

ibid. ἀψίδος] aedificium arcuatum, sive arcum marmoreum principis olim triumphantis memoriae dicatum, *ἀψίδα* vocat. GOAR.

ib. v. 6. hospitalis illa] videtur loqui de Placilla Augusta, Theodosii uxore. XYL. in aedícula forsan ad Lausi plateam sita, ubi ad manum in tersis poculis cuilibet siti presso transeunti propinatur aqua, quod humanitatis opus religiosissime observant Turcae, iis in urbibus ad quas magis conferta plebecula confluit. GOAR.

ibid. unde habebat nomen] fortassis rectius, ubi convivium celebrabat. XYL.

p. 565 v. 5. *οἱ δώδεκα κόφινος*] Christi panes multiplicantis miraculo illustres. septem etiam sportas pari portento quondam de-

servientes ibidem repositas narravit auctor anno Constantini 23 et 24, ubi expressius columnam eandem depingit. **GOAR.**

p. 565 v. 19. *magnam crucem*] οἶμαι τὸν ἐν τοῖς ἀρτοπωλείοις, adscriptis librarius margini. **ΧΥΛ.**

p. 566 v. 1. *rursum alii*] senarii sunt in Graeco, sed quales omnino postrema aetas protulit; et paulo post alii sequuntur de sole et luna. et librarius annotavit, τοῦτο πῦν ὁ πολὺς ἄνθρωπος ἀνεμοδοῦ καλεῖ, vulgo sua actate anemodu, quasi ventorum viam dicas, vocari. **ΧΥΛ.** ἀν ἀνεμοδούλιον?

p. 568 v. 5. *socero Carini*] imo Numeriani, qui huius frater, Cari filius fuit, gener Apri. omnes historici. sed et quae sequuntur ita obscura sunt, ut si rem non acu tetigerim, saltem veniam videar meritis. **ΧΥΛ.**

ib. v. 17. ἐν τοῖς μαγχιπέοις] Suidas: ἀρτοπωλεῖον τὸ μαγχιπεῖον ἐν ᾧ οἱ ἄρτοι γίνονται. non *mancipium*, sed *pistoris officina*, *pistrinum* est μαγχιπεῖον. ex quo minus fidelem sic restitues versionem: *abolavitque consuetudinem, qua in publicum pistrinum fortuito delapsa aut casu occurrentia animalium molas agere ad senectulem usque cogebantur.* **GOAR.**

p. 572 v. 2. *pauca quaedam*] in margine ὄντως ἐλάλησεν ἐναντίον βασιλέων, καὶ οὐκ ἤσχύνετο. alludit ad Ps. 118. sed quod de indictionis sequitur etymo, est ridiculum. **ΧΥΛ.**

p. 575 v. 18. *προλήψει*, id est opinioni non ratione certa et explorata, sed ob auctoritatem receptae consuetudinis valenti. sic usurpavit etiam Iustinus Martyr ad Zenam, et noster supra. Theophilus autem hic fuit Alexandriae episcopus. Nicephorus 13 4, Sozomenus l. 8, qui liber cum hisce historiis est legendus. **ΧΥΛ.**

p. 578 v. 3. *in colloquiis arrogans*] in margine, θυμὸς δεκαίου κρείσσων ἢ τιμὴ κακοῦ. senarius est, indicans praestare ut succenseat tibi probus quam ut malus te honoret. item: ἀληθεντικὸς γὰρ ἦν τὰ πολλὰ, ὅτι καὶ στόμα σοφοῦ λαλήσει ἀλήθειαν. veritatem enim colebat, iuxta illud: os sapientis loquetur veritatem. **ΧΥΛ.**

p. 581 v. 5. *in quercu*] Chalcedonis erat suburbium. Sozom. 8 17. ex eodem et Niceph. 13 16 Praenetum scripsi, cum codex habeat *Πραινέτον*: fuit Bithyniae emporium. sed et sub finem Leonis Iconomachi rursus Praenetum scriptum est in nostro. **ΧΥΛ.** urbis CP, non Chalcedonis, ut comminiscitur Xylander, suburbium: Rufinianum enim palatium CP fuisse produnt historiae. Chrysostomus ipse ep. 1 ad Innocentium de Theophilo quam pluribus conqueritur, quod magnam divinoque cultui deditam urbem CP ingressus, iuxta praescriptum clericis morem, ad ecclesiam non se contulisset, sed eius praetercursis vestibulis e navi egressus confestim extra urbem se proripisset eum in locum quo deinde in Ioannem nefariam tulit sententiam. sacrum morem illum quo episcopus civitatem ingressus ad ecclesiam primo se conferret, a se sororem Marcinam afflicta vale-

tudine iactatam invisente observatum refert Nyssenus in eius vita, ex quo Theophili exscendentis e navi et ad Rufinianum extra urbem, ut Chrysostomo strueret insidias, recta contententis improbitas manifestatur. GOAR.

p. 581 v. 19. Hebdomum autem, cuius mentio haud multo post inferitur, fuisse suburbium Cpolis ex Cedreni ipsius multis locis observatum est, ne alios scriptores allegem. itaque ut proprium retinui, non converti. XYL. *Ἑβδομον* locus septimo ab urbe lapide dissitus. GOAR.

p. 582 v. 3. Comana Armeniae urbs est, Sozomeno sine l. 8 ac Nicephoro 13 37. quod annotandum duxi, ut Zonarae loco mutilato succurrerem. Socrates ad Euxinum pontum collocat 6 21. XYL.

p. 583 v. 4. *adversus mihi cognominem*] Isidori verba haec non intelligo. XYL.

p. 585 v. 8. *Arsacius*] *μεθ' οἶον οἶος* est in margine. et quidem Sozomenus minime malum fuisse refert, nisi quod aliena peccata eum infamem fecerunt. vide 8 23. sed hoc ipsum quod hic in margine est, Simeonis cuiusdam est, ut legere potes apud Nicephorum 13 28. XYL.

p. 586 v. 6. *χρυσίου λίτρας*] *auri libra*, scribit Budaens de Aas. l. 5, non minus aureis solidis centum aestimari potest. septuaginta duobus pendere testatur Lexici Iuridici auctor. - decidente imperio decem solummodo numerabatur. ubi namque Paulus Diaconus scribit decem libras, *νομισματα ἑκατόν* ponit Theophanes. ultimis temporibus octo tantum aestimata est iuxta Blastarem c. 7 τοῦ Τ στοιχείου: ἢ παρ' ἡμῶν νομιζομένη λίτρα νομισματα ἔχει ὀκτώ. auri porro, non argenti vocabulum in textu legendum est. GOAR.

p. 589 v. 4. *Galbam* cur sceleratis annumeraret, non video quam instam habuerit causam. *γάλλας* est in codice. et vicinius non habebam quam *Γάλλας*. XYL.

ib. v. 12. *in comoedia*] apud Aristophanem de Pericle. quod sequitur in Eudociae historia de Paulino magistro, observatum est ex Zonara Ammiano aliisque scriptoribus magisterium aulicae potestatis ac dignitatis primariae nomen esse. XYL.

p. 590 v. 19. *διπτύχοις*] tabulae geminae, e quarum una vivorum, ex altera mortuorum ecclesiae communicantium nomina inter missarum solemnias leguntur, *διπτυχα* sunt. GOAR.

p. 591 v. 4. quod ad pomum attinet ab Eudocia Paulino dono datum, apud Nicephorum 14 23 legitur non pomum sed ovis. et sane *μηλον* utrumque significat. narratio tamen Cedreniana maxime omnibus suis circumstantiis magis de malo quam de ove videtur esse. quod apud Nicephorum legitur Eudociam marito respondisse domi suae munus ipsius suaviter pasci, si ita est in Graeco, omnino de ove accipiendum videtur. quomodo Graeca ibi habeant, nescio.

certe Zonaras itidem ut noster habet, respondisse Eudociam se τὸ μῆλον comedisse. quod de ove responsum quis credat? et apud Nicephorum post c. 49 hoc ipsum μῆλον ἐρίδος appellatur, ut est in margine annotatum; et ab Eride fuisse pomum in nuptiis Pelci propositum, notum est. atque ab ove ad pomum ambiguitatis occasione lusisse auctorem non valde videtur probabile. de eo monendum lectorem duxi, ne me nullo consilio a Nicephoro Latino diversum scripsisse putet. XYL.

p. 593 v. 3. *suo syncello*] is fuit, nisi fallor, Anastasius presbyter, cuius mox mentio fit. quid sit syncellus, prima annotatione docui. haec autem historia in codice satis est confuse et concise. utiliter leges iuxta Socratem 7 32 et deinceps, ac Euagrii l. 1. XYL. ut de *syncello*, potioribus in alium locum dilatis, nihil hic temere obtrudatur, vocem σύγκελλος dignitatis et honoris, non officii notam esse commoneo; eumque hoc titulo patriarchas insignivisse, quem privati convictus sodalem, animi sui conscium, in negotiis consiliatorem, spiritus directorem, a confessionibus patrem, ac ideo larium eorundem consortem et *concellaneum* (κελλίον enim, ut iam leges, *cella* est) in contubernium admitterent. hinc Nestorii syncellus iste Anastasius presbyter ab Euagrion 6 2, et fautor eius acerrimus, eidem ad episcopatum proficiscenti comes adiunctus enarratur; et ut *syncellus* deinceps, Socrate 7 32 teste, *συνῆν αὐτῷ Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, ἄμα αὐτῷ ἐκ τῆς Ἀντιοχείας σταλείς. τοῦτον διὰ τιμῆς εἶχε πολλῆς, καὶ ἐν τοῖς πράγμασι συμβούλω ἐχρῆτο.* quae alibi de *syncello* se animadvertisse monet Xylander superflua sunt et loco incongrua. qua namque ratione patriarchae fuisset successor designatus, qui non successit, quique non a patriarcha sed ab imperatore throni pontificii haeres solcebat tunc temporis enuntiari? GOAR.

ib. v. 7. *Augustae scholasticus*] rhetor Nicephoro 14 32. XYL. e *scholaribus* Augustae domus custodibus unus. de Scholis Paucirrollus ad Notitiam imperii c. 63. GOAR.

ib. v. 11. *Troclus*] Cyzici fuit episcopus, et Byzantii honoris (puto) causa orationem sacram ad populum habuit, praeside Nestorio. vide Nicephor. idem de Eusebio Dorylai episcopo, 14 47. et Euagrius 1 9. XYL.

p. 594 v. 4. *sacram epistolam*] sic aliquoties vocantur edicta imperatorum de rebus ecclesiasticis. in ecclesiasticis historiis divales sacras nominari eas observavi. XYL.

p. 595 v. 16. Oasis in Arabia est. Zonaras. XXL.

p. 598 v. 14. *in Anaplo*] CP loco ita vocato. GOAR. ἀνάπλωος interpres Nicephori transitum vertit, 15 22. apparere fuisse suburbium Cpoleos. XYL.

p. 599 v. 9. *φοιδεράτων*] *φοιδεράτοι ἤγγον ὑπόσπονδοι*, scribit Harmenopolus l. 4 tit. 12. de quibus Rigaltius in Glossario Tactico, et lordanus de rebus Germ.: *dum famosissimam Constan-*

linus suo nomine conderet civitatem, Gothorum interfuit operatio, qui foedere inito cum imperatore quadraginta suorum milia illi in solatia contra gentes varias obtulere. quorum numerus et milia usque ad praesens nominantur in re publica, id est foederati. ac quoad propositum spectat, quo de Theodosio fit sermo, subdit inferius: cunctus exercitus in servitio Theodosii imperatoris perdurans Romano se imperio subdens cum milite velut unum corpus effecit, miliaque ista dudum sub Constantino principe foederatorum renovata, et ipsi dicti sunt foederati. GOAR.

p. 600 v. 12. *suumque baiulum*] equidem sic est ad verbum in Graeco et fortassis ita notatur is cuius operae omnia imperator commisisset, *der das fac totum vere*. ΧΥ. βαῦλος ὃς καλεῖται ἐπίτροπος, vocatur procurator, inquit Gregoras 4 9. Moschopolus autem παιδαγωγὸς καὶ παιδοτρέβης ὁ λεγόμενος βαῦλος. auctor de hoc eodem Antiocho fol. 334: Ἀντιόχον τινα θαυμαστὸν καὶ λογιώτατον ἄνδρα ἐπίτροπον καὶ παιδαγωγὸν ἀποστειλάς. Lemnclavius: Magnus baiulus imperatoris qui moderator est et arbiter consiliorum ipsius et actionum, aut etiam tutor eius in minore aetate constituti. GOAR.

ibid. Papa hic clericum significat, *ain Pfaffen*; quomodo Augustinus et alii in epistolis persaepe utuntur. Zonaras disertè scribit clericum factum fuisse Euphemiani apud Chalcedonem collegi. quae sequuntur narrationes, male sunt affectae in Graeco. ΧΥ. alius πάπας, et alius παπᾶς: hic sacerdos vel clericus privatus, in saeculo tamen degens, ille papa, Romanus pontifex. de illo super auctor fol. 339. Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, ὃς Κελεστίνου πάπα Ῥώμης τὸν τόπον διείκε. de hoc Allatius, nec non Codinus. Choniates etiam ποῦ ποτὲ ὁ παπᾶς; Theophanes: ὁ Κύρος προσφώνων τῇ ἐκκλησίᾳ ἐγένετο παπᾶς. GOAR.

ib. v. 17. *χάρτους*] communis tamen dicitur *χάρτης*: a quo, reor, vetus Gallicum vocabulum *charte* et *chartre*. ἀπὸ τοῦ γωρῶ deducit Lexicon anonymum bibl. Regiae. GOAR.

p. 601 v. 2. *Hypogothos*] forte Visigothos. ΧΥ.

ib. v. 3. *Abaris*] inde Avarès, ut Serbi pro Servis et alia. ΧΥ.

ib. v. 6. *Vasorum custos*] σκευοφύλαξ. Nicephori interpretès habet custodem sacrorum donariorum, 14 47. ΧΥ.

ib. v. 14. *Zumnas*] in eclogis Theodori Anagnostae, principio statim, Tzumas dicitur interfectus a Pulcheria. ΧΥ.

p. 603 v. 2. *μεταστέλλεται τὸν πατριάρχην*] Marcianus primus principum Christianorum a pontifice imperii suscepit insignia. GOAR.

ib. v. 12. *νομέρου*] nil *numero* pro militum cohorte accepto Latinis communis. ab his vox ad Graecos translata. mutuo repudiato *numerum* Graeci ex penu sibi propria dixerunt ἀριθμόν, de quo supra. Oecumenius in Act. c. 15: σπειρά δέ ἐστιν ὁ καλοῦμαι

νῦν τούμερον. quid vero σπειραι; Suidas: πλήθη στρατευμάτων, φάλαγγες, νούμερα. GOAR.

p. 606 v. 18. *αυτίου*] ἄβιβος. sed secutus sum emendatiores scriptores. XYL.

ib. v. 22. ὁ τῆς μάνδρας στυλίτης Συμεών] tres Simeones, eodemque tres stylitas fuisse in senioris huius vitam editis notis demonstrat Rosweidius. unum πρεσβύτερον καὶ ἀρχιμανδρίτην, alium ἐν Θαυμαστῷ ὄρει, editissimo monte sic dicto, vixisse narrat. hic, qui omnium primus, τῆς μάνδρας, ex monasterio in quo iuvenilem aliquam egit aetatem, ab auctore ἐν Ἀνάκλω columnam conscendisse scribitur frequentius. GOAR.

p. 607 v. 2. Eudoxiae nomen hic pro Eudocia situm est, quae confusio est alibi quoque obvia. et quod mox dicitur Anatolius successisse Attico, aperte est mendosum: nam Chrysostomo Arsacius, deinceps Aticus, Sisinnius, Nestorius, Maximianus, Proclus, Flavianus Anatolius successerunt. post mentio fit Timothei Aeluri. in margine est ἐβεβαίωσε τὴν ἐπωνυμίαν τοῖς ἔργοις ὁ τρισκατάρατος. significat autem aelurus catum, ut vulgo vocamus; et artes eius animalis notae sunt atque ingenium. de incendio Cpolitano confer Eusebii 2 13. in Eclogis Theodori legitur Θωμᾶ τῶν Ἀμαντίου. XYL.

p. 611 v. 12. κληρικῶ] clerici nomen apud Graecos non adipiscitur quis clero cooptatus, sed is tantum qui dignitatem vel officium in ecclesia obtinet. hinc praecipis qui sint patriarchae clerici, illi nempe qui circa illum aliquo defunguntur officio, a quo monachus omnis excluditur, eumque licet clero annumerent Graeci doctiores, clericum tamen nusquam esse vel nuncupari concedunt. GOAR.

ib. v. 21. στρατηγὸν τῆς ἐώας ἀπάσης] qui senescente imperio δομέστικος τῆς ἀνατολῆς, τῶν ἀνατολικῶν, τῶν ἐώων, τῶν θεμάτων τῆς ἀνατολῆς, ab auctore vocabitur, idem est qui Latinis, si bene conicio, praefectus praetorio Orientis dicitur. vide Pancirollum in Not. imp. GOAR.

p. 612 v. 16. *tropariorum*] id est sacrarum hymnorum sive carminum. sic infra. XYL. ποιηταί] diversa diversis affecta nominibus Graeci cantillant in ecclesiis hymnorum genera, e quibus quamplura vocant τροπάρια, παρὰ τοῦ τρέπεσθαι, ad instar nimirum aliorum, velut sui cantus exemplarium, vertenda, sive ut aptius dicam, occinenda: *modulos* vocavi in Euchologio, ut ad aliorum *modum* metris compositos et *modulandos*. carminibus quidem iisque elegantibus primitus edebantur: deinceps vero servato syllabarum numero et quantitate neglecta, pressa rudis et austera τῶν τροπαρίων compositio evasit, cuius nihilominus auctores poetarum insigni nomine nusquam se professi sunt exactoratos. de tropariis et eorum poetis Allatius et Arcudius pluribus disseruerunt. GOAR.

p. 613 v. 12. χρυσίου ροξέ] duplicatum ρρ positum est pro nota centenarii, fuitque vertendum auri centenarios 65 et argenti cen-

tenarios 70. id cum ipsa re deprehendi, tum ex repetitione huius notae infra in Michaelo Paphlagoue, de avaritia Theophanis metropolitae Thessalonicaei; ubi idem cum libra fuisse apparet. neque est ignotum libram etiam minam fuisse. repetitur postea Zonae post Calaphatis mortem imperio, ubi memorantur centenaria 53, *πεντήκοντα τρία* diserte. apud Procopium est Leonem in hoc bellum milia trecenta erogasse, l. 3 de bello Vandalico, apud Nicephorum 15 27 mille et ducenta centenaria auri pondera. haec quam inter se et cum Cedreno consentiant, ignoro. quodsi horum scriptorum alterutrum Graece licuisset audire, fieri poterat ut facilius divinarem. *Χη*. duo *ρ'*, linea transversa adacta simul cum accentu utriusque superposito, *ρ'ρ'*, ex notis Graecorum arithmeticiis putat Xylander significare *πεντηνάριον*, ab ipso millenis aureis, iuxta Ioannis Kahl computum, aestimatum. erudite quidem. at ubi 65 tantum *auri centenaria* enumerat, *argenti* vero 70, videat quam parva sit summa, quae et exercitui centum milia hominum superanti et exhauriendis regis aeriis satis sit. Theophanes ad 1300 centenaria clare scribit ascendisse, cui consentit Procopius ab ipso Xylandro citatus, nec ab utriusque computo nisi 100 centenariis distat Nicephorus: unde mihi liquet Xylandrum 1225 centenariis a vero numero aberrasse, vel male notas arithmeticas legisse. GOAR.

p. 613 v. 18. quod de Asparis filio sequitur, male congruit cum aliorum historicorum narratione et Zonara Nicephoroque in primis, videturque prorsus esse aliquid ex mutilatis versibus consutum. Euthymius monachus fuit, de quo hic loqui Cedrenum constat ex Nicephoro 14 52. *Χη*.

p. 614 v. 4. *στέφανος βασιλέα*] ex quo forsans profluxit mos, ut quos posteri principes collegas imperii crearent, eisdem quoque mane propria coronarent. videndus Codinus c. 17. GOAR.

ib. v. 8. *τῷ ναῶ αὐτῆς*] triplici de causa templum hoc Anastasiae nomen praetulit: unam hic auctor refert, duas alias fol. 315 memoratas reperies. GOAR.

ib. v. 9. quod Augustulum scripsi pro Augustalio, auctores correctiores secutus feci, ut et pro Berenica Verinam. *Χη*.

p. 615 v. 8. quod Zeno dicitur imperium per annos 27 tenuisse, verum non est, sed pro *κζ* scribendum *ιζ*, 17, non 27. testes historici, et nominatim Euagrius, 3 29. *Χη*.

p. 617 v. 11. *cum typis*] id est edicto universali, quod nimirum ad omnes pertineret. *τύπον γενικόν* Theodorus anagnosta in hac ipsa historia vocat. saepe admodum hoc vocabulo utitur Cedrenus, et *τυποῦν* pro edicere usurpat aliquoties. Nicephorus, ut in margine versionis annotatum deprehendi, *ἐγκυκλίους συλλαβίας*, quarum et exemplum refert 15 3. postea generale edictum appellavi. vocat et Euagrius circulares epistolas *ἐγκυκλίους ἐπιστολάς*, cuius librum tertium consule. *Χη*.

p. 617 v. 14. *πάπα* nomen, quamvis cuilibet sacerdoti absque delectu Graeci soleant affigere, τοῦ *πάπα* nihilominus non nisi Romano et Alexandrino pontificibus attribunt: ac ne testes petamus extraneos, sic p. 421 435 et alibi passim Romae antistitem in auctore scriptum legimus. Alexandrinum quoque sic dictum civitatis illius incolarum Timotheo Aeluro praesens facta compellatio demonstrat. ἐψώμισας τοὺς ἰχθροὺς σου πάπα. ostendunt et quaecunque ab Alexandrina sede prodeunt diplomatum tituli, ex quo Caelestinus ad Cyrillum, ut locum suum in Ephesina Synodo teneret, scripsit. ἐξ οὗ λόγος, scribit Nicephorus 14 84, καὶ τὸ τῆς μητρὸς ἐπίθεμα εἰληφέναι καὶ τὴν τοῦ πάπα προσηγορίαν λαβεῖν καὶ τῆς οἰκουμένης κριτὴν ὀνομάζεσθαι. GOAR.

p. 618 v. 19. ἡ σφαιρα τοῦ ἀνδριάντος τοῦ φόρου] *globus* ille nimirum quem statua Constantini in foro erecta manu gerebat, non vero *columnae globus*, ut perperam Xylander; nisi vocabulo columnae statuam in columna Porphyretica positam intelligat, de qua iam auctor fol. 265. GOAR.

ib. v. 20. τοῦ Ταύρου] platea civitatis ita dicta. GOAR.

p. 619 v. 8. ἔκδικον] longe est ab exsequendo Latini interpretis officio Xylander, qui non *defensorem* sed *executorem* vertit ἔκδικον. quid exsequeretur, edicat? *defensor* certe causis pauperum et ecclesiarum vacabat, cuius titulum gessit Sebastianus martyr. eundem, imo plures, et super omnes primatem ecclesia Graeca inter officiales, de quibus Codinus, recenset. de iis concilium Carthaginense apud Balsamonem can. 78. GOAR.

p. 620 v. 3. Ὀασιν] magnam videlicet, iuxta Abydon sitam, sterilem, incultam et inhabitatam, in quam deliquentes deportabantur. plura Pancirollus c. 140. GOAR.

ib. v. 7. τρισάγιω] oratio est, qua nil frequentius in ore Graecorum: ἅγιος ὁ θεός, ἅγιος ἰσχυρός, ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς. ante cuius ultima verba haec alia Petri Gnaphaei sequaces voluerunt inserta: ὁ σταυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. hic porro hymnus non *sanctissimus* utcumque, iuxta Xylandrum, sed *ter sanctus*, ob *ter sanctus* vocem repetitam, in ecclesia Graeca nuncupatur. GOAR.

ib. v. 17. Euthymius] Euphemius legendum, ex Nicephoro Zonara Theodoro Suida Euagrio, tametsi infra in Anastasio rursum ita legatur. ceterum silentiarium fuisse non magnae dignitatis officium, initio Anastasii monet Zonaras. Cuspianus quietis ministrum vertit, et esse putat quem iurisconsulti virum clarissimum sacri palatii nuncupent. et sic apud Procopium l. 2 belli Persici legitur Adolium Armenium fuisse imperatoris in palatio ad ea quae sunt quietis ministrum, quod munus Romani silentiarium vocent. sed quid Graeca habeant, scire expediret. alii, meo iudicio, non inepte scribam anlicum, hoc est eum fuisse putant qui nunc secretarius dicitur. rectius σιλεντιάριος scribi puto quam σιλεντάριος. certe in Leone Iconomacho σιλέντιον ποιεῖν decretum scribere significat, ubi Leonis cum

Germano acta referuntur. **XYL.** silentiariorum schola inter imperatoris stipatores spectatissima, cui adlectus fuit Anastasius. Euagrius hist. eccl. 3 29: Ἀναστασίου τὸν στέφανον περιτίθησιν οὐκ ἔτι μὲν ἦκοντι εἰς γερουσίαν, ἐν δὲ τῇ λεγομένῃ τῶν σιλεντιαρίων σχολῇ καταλεγόμενον. isti Graecis sunt ἡσυχοποιοί, qui ad imperatoris latera *silentium* et quietem *indicunt*, iuxta Agathiam, ἐπιστάται τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς. inter *clarissimos* a Dorotheo numerantur: eorum enim, ut ait, λαμπρὰ στρατιά, quamvis Anastasium hunc τῶν χαμαιζήλων ἀξιωματῶν infimae dignitatis Zonaras scribat; qui nimirum inter aulicos praeclarus, longe tamen ab ambienda purpura positus fuisse videretur. **GOAR.**

p. 622 v. 19. καλήγια } allusum putat Xylander ad *caligas* Latinas. qui vero limum, lanam aut sericum corrosisset et devorasset Zeno? facilius certe *calceos*, quos vox καλήγια refert. dubium omne tollit Euchologium, ubi religionis candidatum habitum monachi suscepturum, cui ritui praesens olim adfuit, iubet a se abdicere τὰ ἐν ποσὶ καλήγια (ita scribit), non *caligis*, sed *calceis* pedes nudare. **GOAR.**

ib. v. 22. ὄθεν — ἔκτοτε] reddidit Xylander mutilum et ignare. repono: unde et eius iussu, ne recluderetur Zeno, regionum sepolcrorum custodes fuerunt instituti. **GOAR.**

p. 623 v. 2. qui vocantur *Nepthalitae*] quae antecedunt, mutila iudicans asterisco notavi. hi autem Hunni Persarum vicini, a Procopio l. 1 belli Persici Euthalitae vocantur, ut quidem in Volaterrani legitur versione. nam etiam apud Nicephorum sunt Nephthalitae, 16 36, et apud Suidam ex Iosepho gens ad orientem habitans commemoratur. **XYL.**

p. 626 v. 3. ἀπατεῖται ὁμολογίαν παρὰ Εὐθύμου] ex quo postmodum imperatores et principes ut fidem publicent et scripto sacramentoque firment, in consuetudine posuerunt. scripto vero fidem professus est Zeno, cum deinceps repetierit et vi facta receperit p. 358. vide p. 403. **GOAR.**

p. 627 v. 6. φύλλεις] folles. huius monetae meminerunt etiam alii auctores, et lege finem Cononis Iconomachi apud nostrum. quin et Suidas docet follem esse obolum. idem testatur Timotheum Gazaem grammaticum istius tributi causa in Anastasium edidisse traegodiam, in Τιμόθεος. **XYL.**

ib. v. 19. *Ioannis Scethis*] Scythae legitur apud Euagrium, 3 35, et in Eclogis l. 2 Theodori anagnostae. loquitur autem de Longino Zenonis fratre, eiusque socio Theodoro, qui Isauris concitatis rebellabant; quanquam Zonaras Longinum hunc a Zenonis fratre diversum faciat. **XYL.**

p. 628 v. 14. Aretham puto ducem Persicum dici, qui Nicephoro est Zarethos, 16 35. Amida urbs est Mesopotamiae. de bello hoc Persico Procopius l. 1 copiose. **XYL.**

p. 629 v. 2. τῶν δύο μερῶν] Prasinorum videlicet et Venetorum frequenter in Circensibus certaminibus digladiantium. de quibus alibi. GOAR.

ib. v. 16. εἷς τι φρούριον] quale sic explicat Theophanes: ὃς ἐξώρισεν αὐτὸν εἰς τὴν Πέτραν τὸ φρούριον τῆς Ἀσίας, καὶ ἐκεῖ ἐτελεύτησε. GOAR.

p. 630 v. 2. percussorem Macedonii non Ascholim sed Eulicholim lego in Eclogis Theodori, *Εὐχόλιον*. et pro *ἱεροουλίαν* ibidem rectius *ἱεροσόλους*. de Anastasiopoli, a Nisibi stadiis 98 dissita, Procopius loco citato. quid *ᾠρεῖα* sint, Suidas videtur docere, cum *ταμιτίον* interpretatur; et Graece in Pandectis pro horreo ponitur. alioquin putassem *ᾠδεῖα* scribendum, *οἰκα*. ΧΥΛ.

ib. v. 21. *Barbarum*] apud Nicephorum legitur *Barbam*, 16 35. Euchaita urbs est ad Pontum, ut ex sequentibus patet. ΧΥΛ.

p. 681 v. 14. mansiones ad verbum dixi, quae vulgo monasteria aut claustra dicuntur, unde monachi *ἐγκλειστοί*. alicubi in margine *μονή* est, quod in textu *ναός*, templum. de Studio et eius aede vide et Suidam. ΧΥΛ. de inclusis monachis vide Balsamonem in can. 41 Trullanum. GOAR.

p. 682 v. 8. *uncis gladiis concidisset*] *ἠγκυλοκόπησεν*. apud Nicephorum est, eos exsectis linguis adhuc locutos, 16 36. ΧΥΛ. correctius interpreto: *Cabades autem quosdam in Perside Christianos cum aculeis lacerasset, illi nihilo secius postmodum ambulaverunt*. vox enim *κόπτω* alteri in compositione iuncta nusquam, recentiori Graecae locutionis modo, scissionem, sed actionis repetitae frequentiam indicat. sic *θαβδοκοπῶ* sustibus saepius caedo, *σφυροκοπῶ* malleo iterum atque iterum tundo. unde *ἠγκυλοκοπῶ* uncis scorpionibus aculeis factam in cruribus pedibusque lacerationem potius quam gladii conscissionem significare censendum est. GOAR.

p. 636 v. 14. *Ἀκυντιανῆ*] ex Acyntiano marmore *flavo*, ex Acyntio monte ad Chalcedonis littus delato. *λάρνακα* vero interpreto *capsam* et *tumulum*, non *cistam*. Constantinus in *porphyretico*, id est rubro, hic in *flavo*, Iustinus in Proconesiaco, id est albo, Tiberius in *prasino* marmore fuere repositi. GOAR.

p. 637 v. 1. *Λουπικίαν ἔστεψεν*] Iustinus uxorem celebri pompa coronasse primus legitur. coronationis ritum habes apud Codinum c. 17 et in Euchologio nostro ad calcem. GOAR.

ib. v. 2. *δημοί*] numero multitudinis non populum gregatim, sed varias populi factiones partesque in ludis pompis conventibus publicis sibi invicem pro variis coloribus quibus se ornabant in varia quoque studia nonnunquam abeuntes significat. de quibus nonnihil supra et infra copiosius. GOAR.

ib. v. 13. *de interitus experte*] vide Niceph. 18 45. ΧΥΛ.

p. 638 v. 6. *ἰδημοκράτει τὸ Βένετον μέρος*] hoc est, pars Veneta supra reliquas tres eminebat potestate, et Prasinam sibi semper aemulam vi rapinis tumultu cadibus devastabat. Venetam vocat

partem Veneto, id est caeruleo, colore a Prasina viridi conspicua dignoscendam. duarum partium residuarum haec albis, altera roseis insignibus utebatur. factiones, ut nuper diximus. singulae audiebant, et ex aurigantium curuli certamine et de pernecitate cursus decertantium studiis inter se discrepantibus conflabantur. ex oppositis vero ludorum aemulationibus graviora per civitatem dissidia enascebantur, quae cives ad arma seditiones et nefanda quaeque facinora impellebant exempla suggeret auctor Iustiniani anno 22 p. 375, 36 p. 387, Mauricii ultimo p. 403. Simocatta plerisque historiae suae locis. *δήμαρχοι* erant eorum capita et duces, quos propria voce tribunos vocares, *δημοτεύοντες* singuli quique parti addicti et adscripti. v. memoratus Simocatta 8 7. hinc, quos in Iustiniani anno 81 p. 386 vocat auctor *κοσμικὰς δημοκρατίας*, unius in alteram partem, non CP modo sed et alibi passim, *generales conflictus*. et verbum eiusdem *δημοτεύειν*, quod est *populum per tribus et partes recensere* ac deinde ceterae militiae annumerare. videndus omnino Balsamon in can. 24 Trullanum. GOAR.

p. 639 v. 9. de Homeritis videndus Niceph. 8 35 et 17 32, qui historiam Arethae atque Elesbaanis fusius habet descriptam, 17 6. sed populi agitatores verti, qui sunt *δήμιοι*: puto loqui eum de factione Veneta. de Homeritis etiam Procopius l. 1 belli Persici: noster infra, ubi de Mahometo. XYL.

ib. v. 23. *Scirtus annis saltabit*] apud Nicephorum 17 3 in margine hexameter Graecus est adscriptus: *Σκίρτος σκίρτήσει τε κακὸν σκίρτημα πολίταις*. ego pro *τε* scriberem *τι*, nisi forte de multis versibus hic unus est, quo copulae sit locus: *affliget miseros Scirti saltatio cives*. XYL.

p. 641 v. 5. *ἑπέχον*] lego *ἀπέχον*. planities vero illa, a septimo lapide quo distat, dicitur *Ἑβδομος*. de qua supra. GOAR.

ib. v. 20. *Πυραπανταε*] quod nimirum quasi in occursum prodiretur Christo in templo dedicando. est enim solemnitas quam usitate purificationis dicimus. quod primo ex Martini Poloni Chronicis didici, qui tamen pestis causa institutam dicit sub Iustiniano magno; quod idem est apud Nicephorum 17 28. et consentit, quod Sigebertus perhibuit id fuisse anno a Christi natalibus 542, quo sane tempore Iustinus decesserat, vel ipso Cedreno teste. meminit Paulus Diaconus l. 16 rer. Rom. mansionem Augustae credo intelligi monasterium a Pulcheria conditum. XYL.

p. 642 v. 8. *Euphraemius Amidenus*] fuisse Orientis praefectum (quod hic *κόμης* dicitur, comes) satis liquet ex Euagr. 4 6 et Nicephoro 17 3. XYL.

ib. v. 13. *χαροπόν*] *truci vultu* exposuit Xylander, a quo sensu longe vox abest, de oculis tantum interpretanda, *caesiis et volubilibus oculis* spectabilem Iustinianum commendans. GOAR.

ib. v. 15. *ὑπατεῖαν*] epulum putavi, aut missilia dona in populum de more coniecta, vel ludos. vide infra. XYL.

p. 642 v. 20. *templo Sergii et Bacchi*] locus mutilus, ut mirum non sit si non optime divinaverim. tamen Procop. orat. 1 de structuris Iustiniani videtur non repugnare a nostra versione. **ΧΥ.**

p. 643 v. 1. *μοναστήριον περιφανῶν ἀνδρῶν*] in quod nobiles illustresque viri se recipere. **GOAR.**

ib. v. 8. *στρατηλάτην*] magistrum militum vocat Rigaltius, de quo Pancirollus abunde in notitiam imperii. **GOAR.**

ib. v. 11. *Herulorum*] hos emendatius Herulos vocari scias quam Eluros. et apud Euagrium *Ἑρουλοι*, citato etiam ad partem Procopio, vocantur, 4 20. quod itidem est apud Niceph. 17 13. itaque ausus sum scriptionem pravam Zonzrae, etiam insessam, elidere, tametsi varie corrupta sciam gentium nomina. sed hinc emendatio nulla speranda, ut puto. **ΧΥ.**

ib. v. 18. *οὐ γὰρ εἶχεν Ἀρμενία*] Pancirollus c. 131: *Iustinianus subactis finitimis barbaris magnam et interiorem Armeniam dictam novam provinciam creavit, l. ult. c. de Offic. Magist. militum, quem Zetae Magistro militum (Τζήταν vocat auctor) commisit. magnam, inquit, Armeniam, quae interior dicebatur, et gentes Antizenam videlicet, Angilenam, Astyaneam, Sophenam, Sophonenam, in qua est Martyropolis, Belabitenam, et primam et secundam Armeniam, et Pontum Polemoniacum curae tuae cum suis ducibus commisimus. duces enim et comites magistro militum subiiciebantur. Pancirollus idem c. 139. **GOAR.***

p. 644 v. 2. *Οὐννων τῶν λεγομένων Σαβηρ*] hi versus Danaprim et Danastrim fluvios siti, Chersonae viciniore ex Constantino de admin. imp. agnoscuntur. **GOAR.**

ib. v. 13. *Βοσπόρου*] Bosporus hic non Thracicus sed Maeoticus est, cuius accolae Patzinacae; de quibus et illo Bosporo Constantinus de adm. imp. c. 42. **GOAR.**

p. 645 v. 8. *ἔξωκιονιτῶν* non assequor. conicio eum Arianis fortassis templa extra urbem et quasi privatos conventus permisisse. sane infra in Nicephoro Generali mentio sit cuiusdam improbi eremitae Nicolai, qui in Exocionio degens impietatem imperatoris iuverit. *ἔξω κίονιον*, columnam quae extra sit, aut columellam, ad verbum notat. **ΧΥ.** extra urbem regiam ad columnam *ἔξω κίονιον* dictam, a qua vicini *ἔξωκιονίτας*, Ariani ecclesiam retinere permessi morabantur. auctor infra p. 552. **GOAR.**

ib. v. 14. *πληροῖ — ἐπόησε*] veritati textus, fidelior haec versio quadrat. *absolvit etiam aream regiae Illi cisternae (super-nam) eamque maioreni reddidit.* vixit autem Illus sub Leone et Zenone magister militum. **GOAR.**

p. 647 v. 11. *ἡ ἀνταρσία τοῦ λεγομένου Νίκα*] ex corruptis et obscuris Theophanis verbis series rei colligitur. ad Circenses ludos quandoque profecto Iustiniano inter ceteras acclamationes populus etiam *τοῦ βίκας* *tu vincas*, Latine, Graece *νίκα*, apprecatus est; confestimque gravaminum sibi illatorum Calepodium quandam ream

postulavit ad poenam. ex Prasinorum autem et Venetorum sibi ingiter adversis vocibus non modico tumultu exorto, αἱ τῶν δῆμων factiones de quibus superius, Hypatium imperatorem exclamarunt, qui nihilo secius cum plurimis perduellibus Belisarii Mundi et Narsctis armis in illa seditione misere extinctus est. GOAR.

p. 647 v. 15. ἦ τε ἅγλα Εἰρήνη] clarius Sanctas Irenes templum. GOAR.

ib. v. 16. προσκῆνιον τῆς βασιλικῆς] suggestum elevatius atrio exteriori regiae domus. vocat Simocatta 1 1 προαύλιον περιφανές καὶ περιδοξον προσκῆνιον. GOAR.

ib. v. 17. τὸ Ἀύγουσταῖον] Simocatta 1 10 scribit esse ἀνάκτορον ἐν τῷ μεγάλῳ θαλάμῳ τῷ πρὸς τῇ μεγίστῃ τῶν βασιλείων αὐλῇ. Ἀύγουσταῖος δ' ἄρα οὗτος κατονομάζεται. e regione erat columna, et columnae statua Iustiniani superposita, de qua hic eiusdem anno 16. GOAR.

p. 649 v. 20. ὑπατείαν ποιήσας] supra annotavi ὑπατείαν pro munere quod consul populo daret poni, principio Iustiniani ὑπατείαν διδόναι. verum id hic locum quomodo habeat aut non habeat intelliges. Zonaras de hac re ita: Βελισάριος δὲ καὶ ὑπατείας ἡξίωτο. apud Procopium, qui Gilimericum hoc negotium libro belli Vandalici priore descripsit, ita legitur, Volaterrano interprete: "paulo post Belisario decretus triumphus more antiquorum. nam consul factus est, curuli sella humeris captivorum invectus argentea, zonas aureas aliasque e spoliis Vandalorum divitias populo dispersit, quanquam rem novam facere visus." ΧΥΛ. consulatum gessit in urbe, expressit Xylander; unde et male agit interpretem. ad auctoris mentem: militibus donativum. populo congiarium distribuit, vel vetusto consulum more pecuniam in populum sparsit. nam de nummis eius Victoriatis. ὥστε Ἰουστινιανόν, etc. GOAR.

ib. v. 24. enimvero invidia] non ineleganter in margine est adscriptum: τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἦν τῶν ἀνθρώπων ὁ ὄλεθρος. ἀνάγκη τοίνυν ἐστὶ καὶ μέχρι τέλους παρέπεσθαι τοῦτον καθάπερ σκιάν τῷ ἀνθρωπείῳ γένει. ΧΥΛ.

p. 650 v. 14. carmen] τροπάριον. id totum annotatum est apud Nicephorum 17 28. ΧΥΛ. in Arianae haeresis odium, ad laudem verbi dei incarnati hymnum huiusmodi, tum alio tempore, tum in missa statim sub initio, persolutis duobus primis antiphonis occidendum Iustinianus edidit. ὁ μονογενῆς υἱὸς καὶ λόγος τοῦ θεοῦ ἀθάνατος ὑπάρχων, καὶ καταδεξάμενος διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν σαρκωθῆναι ἐκ τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἀτρέπτως ἐνανθρωπήσας, καὶ σταυρωθεὶς θεὸς ἡμῶν, θάνατον θανάτῳ πατήσας, εἰς τῆς ἁγίας τριάδος, συνοξαζόμενος τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. GOAR.

p. 651 v. 6. Ξενοδόχος τοῦ Σαμψών] eo quod ad S. Sampsonis ecclesiam a Constantino exstructam domus hospitalis esset,

cius Menas praefecturam agens vagis pauperibus excipiendis intendebat. GOAR.

ib. v. 9. *ζήσας χρόνον ένα*] hunc Silvestrum alii, qui pontifices Romanos descripserunt, Silverium nominant; qui cum successisset Agapeto, ab Antonina Belisarii uxore iussu Theodora Augustae, quae cum ob Anthimum Theopaschitam ab Agapeto deiectum oderat, falso crimine Romae prodendae circumventus, pontificatu spoliatus et in Pontiam relegatus est, cum papa anno paulo amplius fuisset. Paulus Diaconus l. 16, Marianus Scotus, Martinus Polonus. miror Nicephorum Agapeto successorem facere Agathonem; quem eius interpretas Bonifacium cur putet, non satis intelligo. Silverio susseptus fuit Vigilus; quod ipsum quoque ex Procopio Nicephorus refert 17 18, et Agathoni successisse Silverium scribit 17 26. scribit autem Procopius l. 1 belli Gotthici, non longe a fine, Silverium, quod ad Gotthos defecturus esset, a Belisario in Graeciam transmissum, eique Vigilium substitutum fuisse. vide et Novell. 42. **XYL.**

ib. v. 11. *processio*] usus sum trito vocabulo, quo notatur caterva eorum qui pontifices in solemnitate aut publica supplicatione subsequuntur. *λιτή* est in Graeco. **XYL.** *ἐξῆλθεν λιτή ἀπὸ τῆς ἀγίας ἀναστάσεως.* postremus et praecipuus in aede sacra dedicanda ritus, est sacrarum reliquiarum in ea depositio. has, praevis dedicationis caeremoniis iam absolutis, ex vicina ecclesia, solemnibus processibus ordine in recens consecratam inferunt Graeci. in dedicando itaque S. Sophiae templo e S. Anastasiae, de quo superius, processio pompa cum reliquiis profecta est. GOAR.

ib. v. 14. in numero annorum forte cum Zonara legendum *ς* μ pro *ς* η, quadraginta, non octo anni supra 6000. **XYL.**

p. 652 v. 6. *στρατηλάτην τοῦ Ἰλλυρικοῦ*] non praefectum, sed magistrum militum in Illyrico. GOAR.

ib. v. 18. *Εὐφρατησίαν*] hoc est Commagenem. sic Procopius hac ipsa in historia l. 2 belli Persici "postquam in Commagenorum regionem, quam Euphratesiam vocant, Chosroes pervenit" etc. quod, et ipsum sensum secutus, ante pro *ἐλθόντων* legi *ἐλθών.* **XYL.**

p. 656 v. 16. *Αυμιταρι*] Auxumitarum Indorum est apud Niccephorum 17 32, et Domnus Homeritarum, princeps Indorum, pro Damiano rege Ebraeorum. **XYL.** Azumitenses vocat Paulus Diaconus l. 16. de istis Homeritis Procopius de bello Pers. 1. GOAR.

p. 658 v. 15. *procensus*] credo publicum fuisse conventum, quo ad populum prodiret imperator. sic et infra in Iustino curpalata. **XYL.** *πρόκενος* processus sive processio est, *λιτή* etiam dicta. de vocabulo Meursius erudite. aliam porro processionem huiusmodi solemnem ad Hebdomum, id est septimum lapidem, habitam Iustini anno 9 legimus. GOAR.

p. 659 v. 23. *Hierosolymitani*] Eutychiei nomen inculcatum omisi. locus est suspectus ob vocem *τοποτηρηται* δέ. Eustochius eo *Georg. Cedrenus tom. II.*

tempore fuit episcopus Hierosolymorum. vide Evagrium 4 38, Niceph. 17 27. **XYL.**

p. 660 v. 3. *caecus*] ἀπό ὀμμάτων. vide Nicephorum 9 17. **XYL.**

p. 674 v. 10. *κύρις ἐλέησον*] vox a Graecis non adeo misericordiae exquirendae quam insoliti casus admirandi gratia vulgo pronuntiata. **GOAR.**

p. 675 v. 7. *ἔφρούλις*] nescio quid sit hoc, nisi fortassis sub furcam mittere. sic infra in Pogonato *ἔφρούλισην ἐν Συκαίς*. Zonaras habet eos interfectos fuisse. fortassis de ficis suspensos crederem, nisi Ficus esse suburbii Cpolitani nomen ex eius Leontio didicissem. **XYL.** non *supplieis* quibuscumque, ut nutans interpret, sed *suspensio furcae peremit*. **GOAR.**

ib. v. 17. *μετὰ φιλαρίας* haud dubie mendosum est, ut et pleraque quae sequuntur difficillima interpretatu, tum quia mendis non vacant, tum quia barbaris et semilatinis vocibus intermixtis perspicuitate carent, ut et paulo ante. **XYL.**

ib. v. 19. *κητόρια* quid sint, nescio sane. apparet fuisse festos dies, sive inito imperio sive alteri rei destinatos, qui magno sumpta agerentur. neque memini aliquid de iis alibi legisse. **XYL.** *κητόρια* τοῦ δωδεκαημέρου *convivia lactitiaeque indicia per duodecim dies a Christo celebranda*. *κλητόρια* indicat Meursius legendum, cui assentior Pauli Diaconi auctoritate ductus: *prandia, quae ex more sunt in decem et novem accubitis cessare fecit*. Theophanes primum *ἄριστα* vocaverat; eademque Luitprandus 6 3 *festas* describit: *est domus iuxta Hippodromum, aquilonem versus, mirae et altitudinis et pulchritudinis, quae deca enne cubita vocatur. quod nomen non ab re sed ex apparentibus causis sortita est: δέκα enim Graece, Latine decem, ἐννέα novem, cubita a cubando inclinata vel curvata possumus dicere. hoc autem ideo quoniam quidem novemdecim mensae in ea quae secundum carnem est domini nostri Iesu Christi nativitate apponuntur; in quibus imperator pariter et conviviae non sedendo, ut ceteris diebus, sed recumbendo epulantur; quibus in diebus non argenteis sed tantum aureis vasis ministratur etc.* videndus Leunclavius V. Conocloc. in Onomas. **GOAR.**

p. 676 v. 16. *κοσμικὰ δημοκρατία*] puto eum vocare, cum populus contra magistratum insurgit. notum est dictum eius qui democratiam suadenti respondit, domi suae eum debere eam institucere, si eam formam vere probet. **XYL.** *partium et factionum*, de quibus supra, sese mutuo incursantium et tumultuantium *caedes*. **GOAR.**

ib. v. 21. *Ἰουστινιανοῦ φιλοκαλοσμένου τοῦ τροῦλου*] forte, cum Iustinianus in eo esset ut trullam reficeret. **XYL.** *absoluto iam atque picturis caelaturis et opere tessellato perfecte exornato trullo*. quae interpret omisit. in voce *τροῦλος* alii *λ* geminant. **GOAR.**

ib. v. 23. *κιβώριον*] trullus quattuor columnis ad altaris an-

gulos sitis fultus, illudque tegens et ambiens, quales plerumque veteres ecclesiae Romanae adhuc servant, *κιβώριον* est. Germanus in *Mystagogia*, Codinus de templo S. Sophiae, et nos ex eis plura circa Graecarum ecclesiarum descriptionem. GOAR.

p. 677 v. 5. reliqua etiam reliqui, ne mihi et aliis nullo fructu essem molestus. *πινσούς* pinnacula verti. apud Suidam est, *πισός και πινσός, πισός δὲ παρὰ Προκοπίου*. ex Zonara sane liquet, cum magnum templum ab imperatore esset iam absolutum (huc respicit vox *φιλοκαλουμένου*), casum hunc evenisse. XII.

ib. v. 2. *πινσούς*] a *pisis* et leguminibus ridicule lectores arceat Meursius, ubi pro voce *πινσός* *pinisium* et *pisum* reponit. insulse quoque *pinnaoula* reddidit Xylander, quae sustentacula sunt, *pilas* nimirum et *stelae quadrae* grandiores concameratum tectum suffulcientes. casui non absinili impediendo in S. domo Lauretana, quam reparando illi qui Cpoli obtigit, curam adhibitam describit Tursebinus Lauretanae historiae l. 3 c. 7: *Basilicae testudo* (trullus) *stabat octo latericiis innixa pilis. attamen sive superstructorum parietum altitudine, sive nimio impositi plumbi pondere degrevante, succumbere oneri et rimas agere repente coepit, novo cellae ornamento cellaeque cui imminebat foedam ruinam minitans.* (sacra cella sub tholo, ubi CP ciborium eique suppositum altare erectum erat, locata est). hinc quibusdam interiectis: *confestim de communi sententia* (Sangallus architectus cum Nerucio) *pilas tanto oneri impares intentiore cura munire ac firmare aggreditur. igitur validis trabibus testudinem protinus fulcit, et circum effossis strenue fundamentis pilas impigre convestit quadrato lapide, firmatque quattuor inter alternas pilas arcubus minoribus exstructis, qui super imposito oneri forent satis.* uno verbo auctor noster ἤγειρεν ἄλλους πινσούς και ἐδέξατο τὸν τροῦλον. GOAR.

ib. v. 5. *ποχλαί*] gradus rotundi per gyrum in altum tendentes, quorum exterior structura pilas interiores communiebat et trullam subfulciebat. GOAR.

ib. v. 6. *τῶν ἀψίδων*] quattuor nimirum arcuum quattuor pilas simul connectentium et concamerato tholo sive trullo, ad eum excipiendum, suppositorum. GOAR.

ib. v. 20. *Οὔννοι*] Hunnos Cotriguos vocat Agathias, quos sub Zaberga duce in Europam irrupisse refert l. 5. GOAR.

ib. v. 23. *muri Anastasiani*] is ipse mox Longus murus dicitur. fuit autem exstructus ab Anastasio Dicoro imperatore. eius descriptionem qui volet, petat ex Anastasio Silentario Suidae et ex Nicephori 16 39. XII. ad barbarorum excursus reprimendos ab Anastasio exstructi ad Cherronesi isthmum. Agathias citatus: *in hoc isthmo porrectior inaedificatus est murus, in utramque mare productus.* *μακρὸν τεῖχος* sparsim in hoc historia vocatur. GOAR.

p. 678 v. 5. *ποιῆσαι φοσσάτον*] nihil minus est quam *fos-*
sam agere, iuxta Xylandrum, sed *copias cogere, castrá pōnere.*

φοσάτον est στρατός, ut Glossæ Græcobarbaræ docent; dicitur quoque de castris vallo munitis. GOAR.

p. 678 v. 10. πλοῖα δίπρυμνα] *aetuarias naves multiplices remigio, et ipsas amphiproras*, scribit Agathias. *aetuarie* sunt quæ remis aguntur, *amphiproras*, quæ utrinque proram habent, sicut et *δίπρυμνα*, quæ utrinque purpuri; quæ quandoque sine temone sunt, et non versæe hinc inde agi possunt. *amphiproras* huiusmodi Zonaras accurate describit in Constantino: πλοῖα δ' ἦσαν τὰ μὲν πλείστα μονήρη, ἔστι δ' ἂ καὶ δίπρυμα. καὶ τισὶν αὐτῶν καὶ ἕκ τῆς πρώτης καὶ ἕκ τῆς δευτέρας πηδάλια ἤσκητο, καὶ κυβερνήτας ναύτας τε διπλοῦς εἶχον, ὅπως καὶ ἐπεὶ πλέωσι καὶ ἀναχωρῶσι, μὴ ἀναστρεφόμενοι, καὶ τοὺς ἐναντίους ἐν τῷ πρόσπλω καὶ τῷ ἀπόπλω αὐτῶν σφάλωσι. GOAR.

ib. v. 13. *Curopalatum*] vox composita. est autem dignitatis appellatio, quod vel ex Zonara discas. Evagrius initio tomi 5 eam interpretatur, cum Iustino dicit fuisse aulae custodiam, hoc est palatii curam, commissam, quo munere fungentem Romani *curopalatin* vocent. sic et Nicephorus 17 33. sed et Iberiae *curopalates* alibi memoratur. Xyl. a suscepta *cura palatii*, ut loquitur Cassiodorus in Var. et Marcellinus l. 26 et 31. quia curat palatium, Latinis *cura palatii* dicitur. GOAR.

ib. v. 15. Σαγγαρέως] *Sarum* vocat Procopius l. 5 de Aedific. Iustiniani, orat. 6, cumque ex Armeniae montibus sua narratione deducit. *Agoreox* illi nomen imponit Paulus Diaconus, ac breviter de illo: *coepit imperator*, inquit, *aedificare pontem Agoreox fluminis, convertens eundem amnem in alium alveum, voluitque areus mirabiles quinque, et fecit eum meabilem, cum antea ligneus fuerit*. alii *Sagarim* vocant, ad quem *Nacolia Phrygiae* civitas sita est. *Zacarim* hodie dicunt Turcae ex Leunclavio. GOAR.

ib. v. 16. καμαρών] ea vox curvum et flexum notat. poeta: *hirtae camaris sub cornibus aures*. Xyl. *καμάρα* vel aliis *καμέρα* *fornix* est, *areus*, *tholus concaeneratus*. GOAR.

ib. v. 21. προβολάς] fortassis scribendum *προκαλάς*. Xyl. *μαγκιπεῖα* longe esse a *mancipio* significando iam superius insinuatum est. *pistrinum* enim est, sive *patis* vaenum expositi officina. *προβολή* vero officina quidem est, sed ea qua merces exponuntur, nil tamen in ea sit operis. *ἐργαστήριον* tandem artificum est, qua industria humana opus quodcumque potest elaborari. auctor infra ultimo Iustiniani anno. GOAR.

p. 679 v. 14. *Firikam et Brincas*] nomina vitiosa. et difficile coniectu quid sit restituendum. res gestae *Narsctis* contra *Gothos* sunt apud Procopium libro ultimo belli *Gothici*. Xyl.

ib. v. 21. μεσίαυλον] allusionem non sensum notat *Xylander* circa *μεσίαυλον*, quod *aream*, *atrium*, patentem sub dio locum mocnibus tamen clausum indigitat; de quo iam superius. hic vero tectum aliquod aedificium, at media in area locatum subindicat. GOAR.

p. 679 v. 21. ad vocem *Γαργονοστάσιον* annotatum est in *marginē*. *ἐμοὶ δοκεῖ παιδοστάσιον· γαρτζούνιον γὰρ παρὰ Λατίνοις τὸ παιδίον.* ceterum haec vox Latina non est, sed Francica hodieque est. *Xyl.* scribit idem Theophanes; verbumque est ex *Italico Graecoque conflatum*, et est *pedisequorum statio*, le parvis des garçons, ou laquais. *GOAR.*

p. 680 v. 18. *ἔπιπλα αὐλαεα, stragulae, vela* proprie sunt *pepla*, non *instrumenta*, ut corrupte interpres. *GOAR.*

p. 684 v. 17. *Ἄβαρις*] *Simocatta* 1 3: *Ὀύννοι δὲ οὔτοι προσοικοῦντες τῷ Ἰστροφῷ, ἀπιστότατον ἔθνος καὶ ἀπληστότατον.* *GOAR.*

ib. v. 18. *Artabanus*] hunc Zonaras *Arslamanem* nominat, *Evagrius* l. 5 *Adaarmanem*. *Xyl.*

ib. v. 22. *Hormisda*] rege Persarum Zonarae: nam *Evagrius* hunc quoque *Chosroem* facit. *Xyl.*

ib. v. 23. *τῇ μεγάλῃ ε'*] sic vocat seriam quintam, seu diem Iovis malis, quae proxime est ante pascha, celebris institutione sacrosanctae coenae, *der hoch oder grünen donnerstag*. sic et Zonaras in posteriore imperio Constantiani Leonis F. *Xyl.*

p. 685 v. 1. *τοῦ δεῖπνον σου τοῦ μυστικοῦ*] *modulus* est in *Basilii* missa, communionis tempore cantandus. *GOAR.*

ibid. quam imaginem dicat, ignoro, nisi quis putet de linteo impressa a Christo et ad *Abgarum Edessenum* missa sui imagie accipiendum. *Xyl.*

ib. v. 4. *Χερουβικὸς ὕμνος*] decantatur quotidie inter sacros liturgicos hymnos, cum a mensa propositionis dicta ad altare, solemniprocessu, sacra dona, id est, panis et vinum, deferuntur. Arcudius opere de Concordia utriusque ecclesiae, *Euchologium* in notis ad *Chrysostomi* liturgiam. *GOAR.*

ib. v. 6. *ἐξκουβιτῶρων*] ad fores palatii *excubabant* illi et aditum observabant. *Glossae Basilicorum*: *ἐξκουβίτωρες τῶν παρεξόδων τοῦ καλατίου ὑπάρχοντες φύλακες.* *Simocatta* quasi *Cedreni* scholiastes futurus 3 11 de *Tiberio* nostro scribit: *Ἰουστίνος Τιβέριον νιοθεσίᾳ κοσμήσας, καὶ τῆς βασιλείας κοινωνὸν ποιησάμενος ἀνηγόρευσε Καίσαρα. ἡγεμῶν δ' ἐτύγγανεν ὦν τῶν τοῦ βασιλέως σωματοφυλάκων καὶ ὑπασπιστῶν, ὃν κόμητα ἐξκουβιτῶρων τῇ συνήθει φωνῇ ἔθος Ῥωμαίοις καλεῖν.* isque idem forsane est quem post memoratos *excubitores* domesticorum *comitem excubitozem* nomine recenset *Marcellinus* l. 20. *GOAR.*

ib. v. 7. *στυφόμενος τοὺς πόδας*] Zonaras cum ex pedibus laborasse ait. *Xyl.*

ib. v. 15. *ἀρχιστρατήγου*] ignorat *Xylander caelestis militiae principis* *Michaelis* nomen, et pueriliter *principem ducum* appellat. *GOAR.*

ib. v. 18. *Eutyches*] *Euty chius* legendum ex Zonara et *Nicophoro* 17 36. et post paulo *Cedrenus* ita habet. *Xyl.*

p. 686 v. 16. ἐν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ πεσόνοτος] adoptatos ad pedes adoptantium procidere docet ritus Eucharologicus. praestat id Iustino Tiberius, et Sophiam Iustini uxorem non iam δέσποιναν, imperatricem, sed matrem sibi commendatam agnoscit, refert idem Simocalta loco citato; ipsumque patriarcham adoptionis vota ex Eucharologio legisse narrat, ad cuius preces etiam adstantes bene sint adprecati. GOAR.

ib. v. 21. Προικοννησίω] lapidis albi a Strabone l. 13 laudati, e Proconneso Propontidos insula eruti. GOAR.

p. 688 v. 10. ὁ δὲ ἐδήλωσεν] quia templi illius et Augustae unum erat commune Anastasiae nomen. de templo iam plura nos cum auctore. GOAR.

ib. v. 20. imbricatas] σωληνωτάς. divinavi hic; et ὄρνας, quia non intelligam, reliqui. ΧΥ. hic se divinasse affirmat interpres: quidni? cum et falsi sint vates? nullus tamen hic divinationi vel deceptioni locus, cum σωληνωταὶ στολαὶ non sint aliae nisi vestes multifido taenularum textilium ordine variegatae, quae sive directis canaliculis sive obliquis spiris distinctae effulgeant, luxuriam tamen, levitatem, profusionem aspectu suo praedicant. σωλήν enim canalis et alveolus est, ex quo canaliculatum et alveolatum quodcumque opus σωληνωτόν vocant Graeci, quod Galli canellé pronuntiant. GOAR.

ibid. ἀπὸ βλατίου] textum multitiuum est τὸ βλατίον, vel sericus quivis rannus: ubi enim in Nicetae Choniatae Alexii Comneni l. 3 una lectio habet ἀνευ τῶν βλατίων, altera ponit πλὴν τῶν σερικῶν νημάτων. unde nugae sunt et nullius momenti commenta, quae circa blatteum colorem, id est roseum vel purpureum, et Graecum βλατίον ex nominum allusione, velut e Delphico tripode, enuntiat sparsim Gretserus in Codinum. GOAR.

ib. v. 21. ὀξέως] nusquam acuti vel vividī, cum Gretsero citato, sed cum Graecis modernis violacei coloris vocem indicium esse dixeris; ac si velis attentius auctorem examinare, eiusmodi violacei decertantium in Circensibus ludis chlamydes fuisse affirmabis, quae a purpura non omnino abessent, γλάμυδας nempe παραπλησίας τοῦ βασιλικοῦ: intellige χρώματος vel σχήματος. GOAR.

ib. v. 23. διδακτυλίου ὄρνας] oras sive limbos duorum digitorum latitudine. ὄρνα vero dicitur, quia vestis ora vel ornamentum sit; ac propterea locus in quo stiebant vel se exornabant in Circo decertaturi, ὄρνατούριον dicitur apud Theophanem, ac imperatorem Philippicum εἰς τὸ ὄρνατούριον τῶν πρασίνων refert adduxisse Ruffium quendam; quem locum eundem oratorium Frasinorum, ubi nimirum oris et limbis vestibus attextis sese adornabant, dicit Paulus Diaconus; quem eundem ἀρματώριον Cedrenum vocasse contemplabimur. GOAR.

p. 689 v. 3. ὑπατεῖαν] intelligo monetam consularem: nam imperatores consulatum quoque gessisse et in titulis suis commemo-

rasse notum est. infra quoque in Phoca ὑπάτια pro donis missilibus et in populum sparsis ponitur, cum verbo βίπτειν. ΧΥΛ.

p. 689 v. 12. Σύρας] Mesopotamiae urbem ab Anastasio conditam: de qua in Anastasio. GOAR.

ib. v. 20. *Persarium tuldam*] sic et infra. credo fuisse signum aut vexillum praecipuum, sicut infra in Heraclio pro turma ponitur, *ein fanen*. ΧΥΛ. somniat hic circa *tuldum* Xylander, et *vexillum* referre fingit, a quo semotum erat omne vexillum, ad conflictum siquidem descendebatur vexillum, cum sarcinis iumentis impedi-
mentis pueris, quae τοῦλδον significat, nullum aut superfluum. Suidas: σαγμάρια τὸ παρ' ἡμῖν λεγόμενον τοῦλδον, τὰ βαστάζοντα ἀποσκευὴν, καὶ τὴν μετακομιδὴν τῶν ἐπιτηδείων. GOAR.

p. 690 v. 9. συμβολαίοις] *diplomatis et literis* correctius hic interpretabere quam cum Xylandro *contractuum formulis*. GOAR.

p. 691 v. 2. συκάμιννα] hem! *cucurbitale* interpretis acumen *cucurbitam* legentis, ubi tantum *mori fructus* aliis colligere licet. GOAR.

ib. v. 6. ὑποστρέψας ἐν τῇ ἰδίᾳ κλίνῃ] ad proprium lectum moriturus reversus est Tiberius, cum senatum exercitum et patriar-
cham de nuncupando imperii successore Mauricio suit allocutus. ἐπὶ τὴν ὑπαιθρον τῶν βασιλείων αὐλήν, ἣτις παρήνωται τῇ πολυστιβάδι τῶν ἀνακτόρων οἰκίᾳ, προαυλῶ περιφανεῖ καὶ περιδόξῃ τῷ προσκηρίῳ φοράδην ἤχθη. quae Simocattae 1 1 verba minus proprie reddidit Pontanus. πολυστιβάς enim οἰκία pro aedificiorum et habitationum superstructa et coacervata congerie, non pro herbis et frondibus thorum sumitur. GOAR.

p. 692 v. 14. in Romaniam] in dicionem Romanorum, εἰς τὰ Ῥωμαίων Ζοναραε. ΧΥΛ.

p. 693 v. 1. βεργίῳ] apud Nic. 18 37 legitur vimine. ΧΥΛ. *virga viminea*, λύγω a Theocriti scholiaste vocata: βεργίοις ἦτοι λύγοις δῆσαι. GOAR.

ib. v. 10. Μαρτυρούπολιν] Armeniae urbem quadraginta militum martyrio illustrem. GOAR.

p. 694 v. 18. βάνδοις] vexillis, puto militaribus, quae nobis *baner* dicuntur. Suidas in Βάνδον: οὕτω καλοῦσι Ῥωμαῖοι σημεῖον τὸ ἐν πολέμῳ. ΧΥΛ.

ib. v. 21. *publica deprecatio*] litania nimirum hic λιτή προσβηλα dicitur, et Suidae quoque λιτή est παράκλησις. eam ergo videtur litaniam instituisse, quae fieret ab uno sano ad alterum, cetera populi et pontificum procedente. supra λητή legebatur, minus recte. λιταί notum est vocabulum vel ex Homero, quid denotet. ΧΥΛ.

ib. v. 22. κατὰ παρασκευήν] *Parasceuis* singulis, *sextis* dictis feriis. GOAR.

p. 695 v. 24. Δαονίῳ] Thraciae loco. GOAR.

p. 696 v. 9. Σιμοκάττου apud Suidam duplici τ, estque

cognomentum Theophylacti sophistae. ceterum haec Chosroae praedictio lucidior fere est apud Zonaram et Nicephorum 18 27. **Xyl.**

p. 698 v. 22. *Μαγνέρας*] Luitprandus 6 2: *est Cpoli donius palatio contigua miras magnitudinis ac pulchritudinis, quae a Graecis ρ loco λposito, Magnaura, quasi magna aura, pro aula, dicitur.* **GOAR.**

ib. 23. *ἀρμαμέντον δημοσίων ὄπλων* locus. Iustinianus Nov. 85. **GOAR.**

ib. v. 24. *senes morborum*] *λωβήν* pro lepra saepe noster sumit, ut in Constantino etiam annotavimus. itaque vertere possis leprosos senes et fratres. verum ego in his omnibus, quod essent obscura, verbum verbo extuli, ut peritioribus coniectandi esset materia. **Xyl.** repone *leprosorium.* **GOAR.**

p. 699 v. 1. *τοῦ ζωτικῆς ἐγγόρηγον*] *sumptuum ad vitam necessarium penum.* **GOAR.**

ib. v. 8. Areobindi et Diaconissae templorum meminit et Niceph. 18 42. **Xyl.**

p. 700 v. 9. *κεράτια τέσσαρα* sunt numismatis sextans. numisma enim 24 ceratiis, 12 vero miliarisus aestimatur: unde *κεράτιον* miliarisii medium, folles 12. Scholiastes Basilic. Eclog. 23: *χρη γινώσκειν ὅτι τὸ ὄν κεράτιον φύλλεις εἰσὶ δώδεκα ἤτοι μιλιαρσίου τὸ ἥμισυ. τὰ οὖν δώδεκα κεράτια εἰσιν, νομίσματος ἥμισυ· τὸ γοῦν ἀκέραιον νόμισμα ἔχει μιλιαρσία ἰβ, κεράτια κδ.* **GOAR.**

ib. v. 12. *in singulos duobus miliaris*] hunc locum propterea non intelligo, quod neque de nummo satis constat quid valuerit, neque de notis *ε' ε' θ λ δ'*. miliarisium numismatis decimam partem facere annotavit Suidas: sed id rem non explicat. videre potes infra finem Leonis Iconomachi. **Xyl.**

ib. v. 16. *τῷ σιλεντίῳ*] *concilium, coetus, iudicium, consultiatio* est *σελέντιον* sive *σιλέντιον*. auctor in Leone Isauro: *σελέντιον κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων*. Latine quoque silentium pronuntiavit Paulus Diaconus in eodem Leone: *silentium contra sanctas ac venerabiles celebravit iconas*. Zonaras Leonem alterum, philosophum, ita in orbo iliaco detentum narrat *ὡς μηδὲ δυνηθῆναι διαλεχθῆναι τῇ συγκλήτῳ περὶ νηστίας τὴν συνήθη διάλεξιν, ἣ καλεῖται σιλέντιον*. **GOAR.**

ib. v. 19. quae sequitur de viso in Nilo amne monstro, desumpta videntur ex Niceph. 18 36. **Xyl.**

p. 703 v. 6. *σπάθην*] Isidorus 18 6: *frons, gladius ex utraque parte acutus, quam vulgo spatham vocant, ipsa est romphaea.* **GOAR.**

ib. v. 15. *ἐποίησε παιδία ὡς τὰ ξυλοκάδωνα*] fatue omnino et imperite lusisset in Mauricium populus, si utcumque, iuxta Xylandri sensum, *cum nolarum lignearum instar filios suscepisse effutivisset*. *ξυλοκάδωνον* itaque, cuius vice Theophanes *ξυλοκούκουδον* scribit, cum nil aliud sit praeter *lignum crepitaculum* vel *globulus*

Ligneus concavus et undequaque perforatus, in quo nuclei vel tintinnabula includuntur, ut perstrepero eius sonitu recreentur pueri, et populus ad ludicrorum istiusmodi instar Mauricii filios se tenere proclamet, summum in eos patremque Mauricium manifestat contemptum, eorumque mortem ludum, gemitus ludicrum strepitum sese habiturum minatur. *κούκουδον* porro *nucleus* est et *globulus*, *ξύλοκούκουδον* lignum streperis huiusmodi globulis plenum. an non Xylander vir ligneus et puerorum *ξύλοκώδωνον*; GOAR.

p. 704 v. 15. *ὀμφαλίω*] signo rotundo in areae medio fixo. GOAR.

ib. v. 22. *ἤτήσατο κοινωνῆσαι*] non dissimulabo me hic secutum esse nihil praeter coniecturam, neque aliud tum ad animum accidisse. si cui non satisfacio, excogitet aliquid commodius. sane postea Theodosius quoque Mauricii F cum ad supplicium iussu Phocae traheretur, *παρεκάλεσε πρότερον μεταλαβείν τῶν θείων μυστηρίων*. XYL. timet Xylander hominis de vita desperati et eucharistiam postulantis pietatem fateri in suis notis. GOAR.

p. 705 v. 14. *μαγιστριανός*] hic alias *μαγιστεριανός* dictus, et apud Theophanem *πρωτοκούρσαρ*, in glossis Basilicorum vocatur *μανδάτωρ* et *ἡμεροδρόμος*. Lexicon anonymum bibl. Regiae: *ἡμεροδρόμος ὁ ἥλιος καὶ ὁ πεζοδρόμος λέγονται, καὶ οἱ ταῖς βασιλικαῖς διατάξεσι ταχύτατα διακονοῦμενοι διὰ τὸν βορέαν*. Leon Constit. 3: *μανδάτωρες δὲ εἰσιν οἱ τὰ μανδάτα ἀπὸ τῶν ἀρχόντων πρὸς τοὺς στρατιώτας ὀξέως διακομίζοντες*. hinc eos expertos, vigiles, variarum linguarum gnaros expetit Mauricius, addit quoque voce sonora dotatos, ad iussa quaeque publice efferenda; unde inter Iustinianum et factiones *mandator* ut utriusque partis interpres et mediator eloquitur apud Theophanem: hic vero *missus* est, et responsa fert ad imperatorem. auctor iterum in Iustiniano Rinotincto statim sub initio. GOAR.

ib. v. 21. *προβάλλονται ἔξαρχον*] similibus verbis prius fuerat usus Simocatta 8 7: *τὰ πλήθη ἔξαρχον τὸν ἑκατόνταρχον Φωκᾶν προεστήσαντο*. quia nondum imperii nomen vel insignia ei detulerant, sed ut sit in tumultu, *caput et ductorem*, data imperii potiendi spe, sibi praeposuerant. GOAR.

p. 706 v. 2. *δρόμων*, sicut et infra usurpatur hoc vocabulum, navis est cursui, hoc est celerrimae navigationi, apta: est enim *δρόμος* cursus, tales fuisse quas Latini celoces appellant, ex Nonio Marcello et iis quae adducit scriptorum locis apparet, suffragante etiam primae syllabae quantitate. vide ad hanc historiam quae habet Nicephorus 18 40. XYL.

ib. v. 6. *Ῥήγιον* Thraciae urbs in Propontide, Hebdomo ad meridiem inferior, in qua Leon philosophus pontem aedificavit, de qua Constantinus de Admin. Imp. c. 51. GOAR.

p. 707 v. 8. *κάμπω τοῦ τριβουναλίου*] eo nempe urbis

campo, quo exstructum erat palatium dictum *tribunalium novemdecim aecubitorum*. GOAR.

p. 707 v. 12. τῆς ξυλοκέρκου πόρτης] ad imam sinis partem versus occidentem est ξυλόκερκος porta, a palis in eius fundamento fixis sic dicta. Leunclavius. GOAR.

p. 709 v. 5. ἀνάτειλον] progredere. sic apud Cicer. 1 de Nat. deor. "cum subito a laeva Roscius exoritur." XYL.

ib. v. 15. μεταλαβεῖν τῶν θείων μυστηρίων] solem meridie quaerit Xylander, et an haec verba communionem sacram indicent nutat. GOAR.

p. 710 v. 1. Calligraphus] si non sit propria, pictorem significat. paulo aliter historiam refert Nicephor. 18 41. et in margine nostri adscriptum est per genios in aere versantes (ἐναερίων πνευμάτων) fuisse ista Alexandreae nuntiata. XYL. nec propria nomen est, nec pictorem, ut Xylander innuit, significat. Simocatta exponit 8 13: ἄνδρα τινὰ τῶν εἰς κάλλος γραφόντων, ὃν ἐν συνθέσει φωνῆς καλλιγράφον ὀνομάζει τὰ πλήθη. de tachygraphis et calligraphis Origenis historiae ecclesiasticae. illi notarii erant, et ut celeriter, ita minus belle, hi tardius, at elegantissime pingebant, literasque coloribus et auro distinguebant; ac propterea χυσογράφους dictos nonnunquam reperies. GOAR.

ibid. παννυχίδος] convivio autem etiam sacro nocturno licebat vertere. XYL. non a quibuscumque excubiis, sed quas cum amicis nocturnus conviva peregisset domum repetebat calligraphus. Simocatta, qui quem morem memorat Alexandrinorum, ut natis matris diem septimum solemnem agentes noctem, quam longa est, luxu et convivio traducant, de eo Euchologium post baptismatis officium. GOAR.

ib. v. 2. ἐκ τῶν βωμῶν] interpres: ab altaribus. inepte: non enim in altaribus, ut ab iis loquerentur, erant simulacra. sed nec cuilibet simulacro suum erat altare. repono ex basibus suis. βωμός enim ut altare ita et simulacri basim, eo quod altaris exhibet figuram, significat. suffragatur Simocatta. GOAR.

ib. v. 5. Augustalem puto ab Augusto missam urbis praefectum intelligi. XYL.

ib. v. 12. τὸ πάκτον ἐκπυξήσας] aucto tributo: non enim modo pacta et conventa, sed et tributum pactamque tributi pendendi gratia pecuniam πάκτον indicat. auctor in Phoca anno 4: ὀρίσαι καὶ λαμβάνειν πάκτα. GOAR.

p. 711 v. 10. σακελλάριος] sacellas praepositus et ecclesiae aulario. GOAR.

ib. v. 14. ἐν τῷ μάλῳ] non in portu ipso, sed ad portum; hoc est in aggere portum, ubi nimis aperta sunt eius ostia, circumambiente, et fluctus ventosque violentius irrumpentes retardante. GOAR.

ib. v. 19. Crispus] Priscus Zonarae, Nicephoro, aliis,

quanquam generum Phocae Crispum Zonaras in Heraclio vocat, ut quidem legitur. **XYL.**

p. 711 v. 21. στρατηγὸν Ἀφρικῆς] στρατηγὸν hic praefectum interpretor. cum enim Africa a vicariis primo gubernata anno 439 in potestatem Vandalorum transiisset, iis demum post 95 annos profligatis a Iustiniano, vicario abolito, proprium praefectum ab imperatore accipiebat, cui substitutus ὑποστράτηγος hic memoratus is potest esse qui prius regebat, vicarius. Pancirollus in Notitia Imp. Occid. **GOAR.**

p. 712 v. 13. κόμητα ἀνατολῆς] comes Orientis sub sua dispositione Orientis provincias a Marcellino et Imperii Notitia relatas habebat. dignitatem eius militarem statuit Ambrosius ep. 29 ad Theodosium, civilem Valesius in Marcellini l. 24. cui Zosimus ab ipso relatus inclinat, et apprime favet auctor civilia negotia ab eo pertractata et Antiochensium Hebraeorum seditionem ab eodem poenis inflictis coercitam enarrans. **GOAR.**

ib. v. 18. τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα] quam non Edessenam postmodum inventam, sed Camulianensem vel aliam miraculose expressam aut ad prototypum non manu factam a picture effictam ac ideo ἀχειροποίητον quoque dictam scribit Gretserus Opusc. de Imag. non manu factis c. 15. de illa quoque Damascenus Studites in Theodoro. **GOAR.**

ib. v. 19. εἰς τὸν λιμένα τῆς Σοφίας] portus CP capacissimi pars est ex parte Galatae, Σοφία a Iustino de uxoris nomine nuncupata. vide auctorem Iustini anno 2. **GOAR.**

p. 713 v. 22. τῷ εὐκτηρίῳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου] sacrum illud oratorium translatis S. Stephani reliquiis condidit Theodosius. auctor in eius vita. **GOAR.**

p. 714 v. 6. βασιλικῷ σχήματι] morem illum antiquum praecessor Mauricius renovare studuit. auctor eius vitae anno 1. **GOAR.**

ib. v. 20. ἐστέφθη Ἐπιφανία] prima haec ex imp. filiabus ob Augustae matris mortem Augusta fuit coronata. **GOAR.**

p. 715 v. 5. στέφαντος αὐτὴν Σεργίου] non ab ipso modo imperatore, ut a Iustino primo factitatum narrat auctor, sed a patriarcha quoque coronabatur Augusta. **GOAR.**

p. 717 v. 12. in anno 60] locus mutilus et divinatoris egens. **XYL.**

ib. v. 16. usque ad *] librarius in margine adscripsit: ζητητέον ἕως ποῦτε, ὅτι οὐδὲ εἰς τὸ ἀντιγραφον ἔκειτό τι περὶ τούτου. **XYL.**

p. 718 v. 2. Βονο] sic est et apud Zonaram. et in margine nostri codicis pro Βονόσω erat annotatum Βόνω. **XYL.**

p. 719 v. 8. Τούρκων] hic primo Turci nomen legitur in auctore, de quibus iam p. 341: Τούρκοι τῆς ἐφῶς, οὓς καὶ Χαζάρους ὀνομάζουσιν. **GOAR.**

ib. v. 10. θεμάτων] thematos nomen hucusque auctori inno-

minatum, antiquis, quo nunc capitur sensu, ignotum. significat autem primo legionem alicui provinciae vel genti impositam. Constantinus Themat. Orient.: *πρώην καὶ κατ' ἀρχαῖς τάγματα τινα καὶ λεγεῶνες ὑπῆρχον ἀναγεγραμμένα κατ' ἔθνος.* ipsae vero provinciae temporis processu *θέματα* sunt vocatae; ac ne longius testimonia petamus, scribit hic auctor: *διὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν θεμάτων διερχόμενος.* plura Rigaltius et Meursius. GOAR.

p. 720 v. 14. quod scripsi lunam emeruisse, *ὑπέστη* erat in Graeco: sed coniecturam ex circumstantiis feci. ΧΥΛ.

p. 721 v. 18. *ἐν Γαζακῶ*] locus est mutilatus. ΧΥΛ.

ib. v. 14. *βίγλα* vox Latina Graeco more posita. sic saepe apud Nicetam. ΧΥΛ. *βίγλα excubiae militares.* *ἐπισκοπήν* vocavit Simocatta 2 9, *exploratum* scilicet, et secretam latentemque hostium disquisitionem, Cedrenus in Mauricio *κατασκοπήν*. GOAR.

p. 722 v. 9. *εὐαγγελίῳ*] nimirum ut inde sortes captaret. divinandi hoc genus superstitiosum et impium, quod et D. Augustinus memorat atque improbat, sine 119 epistolae ad Ianuarium. sic profani Virgilianas sortes consulebant, cuius rei exemplum est in Adriano Spartiani et alia alibi. ΧΥΛ.

ib. v. 12. *διετύς μίσερατιονε*] in margine *ὁ δὲ ἐπὶ βασιλεὺς Ἰσακίος ὁ Ἄγγελος, καὶ οὗς ἐπ' αὐτοφῶν εὗρε καθ' ἑαυτοῦ καὶ ἐφιλοτιμήσατο καὶ ἀξιωματῶν ὕψει ὑπερεβίβασεν.* ΧΥΛ.

p. 723 v. 7. *ἠπλήκυσσε castra posuit.* hanc esse huius vocis significationem, ex frequente eius usu apud nostrum deprehendi, rei notitia barbarum vocabulum explicante. ΧΥΛ. *ἠπλήκυσσεν*] *castra applicuit, admovit, posuit, fixit.* ita Paulus Diaconus. verbum a Latina lingua tractum est *τὸ ἀπλήκυσσῶ. castra melior.* GOAR.

p. 726 v. 19. *μαγαρίτην*] quem moderni Graeci *ἀρνόπιστον* vocant, is est qui abnegata fide foedo gentilitatis ritu sese inquinavit et polluit. *μαγαρίτῳ* namque est *inquinio, contaminio, sordidus impletio*, et metaphorice *legem violo et turpi desertione Christianam religionem foedo.* Theophanes: *ἐκάλυσεν Οὐμαρ οἶνον ἀπὸ τῶν πόλεων, καὶ μαγαρίζειν τοὺς Χριστιανούς ἠνάγκαζεν.* Paulus Diaconus uno verbo complexus est, *apostatare.* hinc *μαγαρίτης qui fidem abnegavit;* quam vocem ad eum quoque qui profano vitioque cibo se polluit ecclesia Graeca extendit. GOAR.

p. 727 v. 6. *Nestorianus religionis*] Persam Nestoriano errori socium atque patronum fuisse equidem non credit qui vel quae ante dicta sunt de eius superstitione recordetur. sed tamen infra in anno Heraclii 19 scribit noster Edessae ecclesiam sub Chosroa fuisse a Nestorianis occupatam. ΧΥΛ.

p. 728 v. 18. *σκαφῶν γλυπτῶν*] naviculae fluviales uno ligno excavato tumultuario praeparatae. *μονόξυλα* dictae, *σκαφαὶ γλυπταί, exsculptae* nimirum et scalpello rudiori trunco efformatae.

auctor de iisdem sexcentis in locis, ubi de Russis et Patzinacis mentionem agit. usum earum, et qua ratione per terram trahi vel hominum humeris soleant transportari, enarrat fusissime Constantinus de Admin. Imp. c. 8, de Patzinacarum ἐν μονοξύλοις navigatione.

GOAR.

p. 728 v. 18. τὸν κόλπον τοῦ κέρατος] portum Cprolitatum. Leunclavius. GOAR.

p. 729 v. 9. κατὰ τόπον τὸν λεγόμενον τῆς παλαιᾶς πέτρας] exinde illuc loci fiebat secundum antiquum tyrium processio, cuius ritum et preces exhibet Euchologium recens editum. petra illa praegrandis est, versus portam Adrianopolis nomine dictam. GOAR.

p. 730 v. 19. βάνδον significare *vexillum* facile est Sinocatam legenti agnoscere, 3 6. sic Paulus Diaconus Latine vocat. addit Rigaltius etiam τάγμα *bande troupe* indicare. assentiar, si modo cohortem vel agmen illud intelligat, quod sub uno *bando* sive vexillo, unde nomen accepit, militat, *une compagnie*. GOAR.

p. 731 v. 15. λωρίον] nusquam *lorica* est, sed *balleus*, ex quo scutum vel ensis pendet, *lorum*. Germanus in Mystagogia. GOAR.

ibid. τὰ βραχίονια] trito magis verbo legit Theophanes βραχιόλια, quae sunt ad brachia, *armillae*. ad sartores brachiorum iudumenta Xylandri. GOAR.

ib. v. 16. Scarumangium quid sit, cognosci posse puto ex iis qui linguam Graccam corruptam callent. audio ea lingua editam esse Iliadem Homeri, quam utinam nancisci possem. utinam vero lexicon eius linguae edatur, quo posteriorum temporum notitia apertior fieret. XYL. τὸ σκαραμάγγιον] Achmes c. 131 interpretatur *καββάδιον*. est autem *καββάδιον* sive *καββάδιον tunica* exterior, stricta quidem et corpori adhaerens, at brevior et globis ante pectus iuncta, nec sago militari omnino absimilis est. GOAR.

p. 732 v. 11. ξύλα μεγάλα ἀλόης] *ξυλαλόη* vulgo, medicis autem *Agallochon* dicta. ubi enim Dioscoridis codex Graecus περὶ ἀγαλλόχου, marginis annotatio τὸ νῦν ξυλαλόη scribit. addit Matthiolus optimum e Calecut emporio Lusitanos advehere, quod igni succensum suavisimum perflet odorem. GOAR.

ib. v. 12. *metaxa* genus est panni serici. vide quae annotavit Langus in Nicephori 17 32. XYL. *μέταξαν*] *filu serici* sive *sericum infectum*, non pannum ex eo textum significat. GOAR.

ibid. *καρβάσια καμισία*] *carbasinas camisias* interpretatur Xylander. feliciter. iis tamen lineas subtiliores bombycinasque, ad nitorem delicias et ostentationem ab orientalibus gestari consuetas, velim hic intellectas. GOAR.

ib. v. 13. *asemum* quid sit nescio, nisi forte argentum non signatum seu (ut Maro loquitur) infectum significat. XYL. argentum nullo adhuc caractere cusum et signatum. GOAR.

ib. v. 14. *νακοτάπητα*] *νάκος* quidem *vellus* refert, at non

ideo *νακωτάπητα pellicea vestis stragula est*, ut conicit Xylander, sed *aulaeum* vel *tapes* e serico vel lana *villosus*, tapes Persicus vel Armeniacus vulgo vocatus, cuius villi vellus quodammodo referunt. GOAR.

p. 732 v. 18. Theophania sunt id quod hodie Epiphaniam vocant, *der heiligen drey Künig tag*, sic dicta, quod Christo baptizato et pater se audiendum et spiritus sanctus in columbae specie cernendum praeberit. Dastagerdum et Dystagerda idem sunt. XYL.

p. 733 v. 5. *satellitem*] *σπαθάριον*. paulo ante, de *Raxasta*, armigerum verti. dicitur a *spatha*, qui est ensis vel pugio. XYL.

ib. v. 11. *καρδαρίαν*] *καρδαρήγαν* legit Theophanes, scribitque: *καρδαρήγας οὐκ ἔστι κύριον ὄνομα, ἀλλ' ἀξία μεγάλη παρὰ Πέρσαις τοῦ τῶν Περσῶν στρατηγοῦ*. GOAR.

p. 734 v. 18. *Chosroen patricidam*] nam Hormisdas patre capto et in vinculis necato regnum obtinuisse fertur. XYL.

p. 736 v. 5. *τῶν Ἰακωβιτῶν*] qui Iacobi Syri cuiusdam monachi sequaces, ac Eutychis et Dioscoridis in plerisque asseciae. lege vero annum 20, non 25, ut annorum series non interturbetur. GOAR.

ib. v. 14. *Phasidis*] Phaselidis habet Paulus Diacon. l. 18, ut in 7 centuria historiae Ecclesiasticae novae citatur. est autem Phaselis Pamphyliae urbs maritima, Lyciae propinqua. et hanc lectionem praefero, quanquam Phasidis etiam Zonaras habeat. XYL. toto spatio a *Phaside Lazorum Colchidos urbe et fluvio* ad Phaselim Pamphyliae aberrat Xylander in notis. GOAR.

ib. v. 18. *Φαράν*] urbs est inter Aegyptum et Arabiam media. GOAR.

ib. v. 19. *aqua submergendam*] *ὕδροβαφῆ*. fortasse dilata et inepta ac inutilis. XYL. correctius *leniter tinctam*; *futilem* et *fucatam* rectius dixeris quam *aqua submergendam*. GOAR.

p. 737 v. 3. *edicto sancit*] in margine *δόγμα ἐπὶ δόγματι ἀδογματίστον*. credo hoc voluit, edictum ineptum ineptae sententiae tuendae causa factum fuisse. sed et haec sunt ibidem annotata: *ὄρα ὅπως ὁ ἀνδρικότατος οὗτος βασιλεὺς τοῖς ἀρετικοῖς περιέκτισεν, οὐκ οἶδα δὲ εἰ καὶ αὐτοθελῶς*. XYL.

ib. v. 12. *S. Maximus* abbas fuit in Africa, quem, et eius duos discipulos, quod Monotheletis se opponerent, Constantis Heraclii N. imperator necavit, ut ex Zonara etiam liquet, et noster ad annum eius 16 non dissimulavit. locus est confusus. alii (Diaconus l. 18 et 19) Theodorum Cpoleos faciunt episcopum. XYL. particula *καὶ* his verbis *τοὺς μαθητὰς* praeposita, historiae veritas ac auctoris sensus habetur legitimus. Pyrrhus enim et Maximus Theodori Romani pontificis non fuere discipuli: sed sub Theodoro quae circa Pyrrham et Maximum nec non Maximi discipulos acta sunt, contigere. GOAR.

ibid. *καὶ Μαγτινον*] historiae inversus ordo, ut summam plurima proponantur. GOAR.

p. 737 v. 16. ὁ ἰσσημικός Ἀμαλῆα] Mahometus.

ib. v. 18. Gabithana et Iermochtia clades paulo inferius commemorantur. XYL. Γαβιθάαν Syriae urbem. de praelio ad eam commisso inferius Heraclii anno 24. GOAR.

ibid. Ἰερμουχάν] legit auctor anno 25 Ἰερμοχθάν, ac Syriae fluvium esse comonstrat. GOAR.

p. 738 v. 1. ecclesiae persecutor] is fuit Constans Heraclii nepos. XYL.

p. 751 v. 7. stipendium] ῥόγαν est in textu: sed ex Choniata didici hoc esse quod Graeci μισθόν dicunt. ac multo clarius ex nostro in Leone Iconomacho sub finem, ubi verbum est ῥογεύεσθαι. et non procul a fine Nicephori ἀπὸ γενικῶν Saraceni stipendia militum intercipiunt, centenariorum 13 rogam. ac in Constantino Leonis F ῥόγα exponitur συνήθης διανομή τῶν στρατευμάτων. et in fine Romani Argyri ῥόγας συγκλητικῶν refertur διανομή. denique Suidas etiam ῥόγαν interpretatur βασιλέων εὐσέβειαν καὶ φιλοτιμίαν. paulo ante συγγάρια conieci παρὰ τὸ συγγαίρεν dicta, glückwünschung, munera gratulatoria. XYL.

p. 754 v. 8. annos 12] idem est apud Zonaram in Constante Heraclii N. in Chronologia Nicephori archiepiscopi Cypolitani legitur anni 2 d. 26. eam Graecam ipse non vidi: Latine edita est, versa a Germaniae eximio ornamento et bonarum literarum columine Camerario, quem honoris causa nomino. XYL.

p. 755 v. 15. Colassenses] errorem sequitur a geographiarum rerum et nominum ignoratione propagatum, de quo alias. et Colassenses paulo post, ubi de Paulicianorum haeresi dicit, cum Asianis numerantur. XYL. non Rhodii modo, sed et Choniatae Phrygii, qui et Passalenses, sunt Colossenses; quod annotasse debuerat Xylander, ne impingeret. GOAR.

p. 756 v. 12. buccinatoris] βουκηνάτωρος: non enim patavi esse proprium. res non magna. XYL. βύκινον aut βούκινον buccina est, corneum et recurvum instrumentum, vento in bellis inflandum. differt a tuba, quae minor est, et Leonis Const. 7 dicitur μικρὸν βούκινον: buccina vero iuxta Nicetam in Manuele Comneno ἐπιμήκης αὐλών est, ac ideo μακρὸν ὡσεὶ βούκινα scripsit l. 6. hinc σάλπιγγα sive τοῦβαν a buccina saepius distinctam legas, quamvis Leo citatus etiam hanc cum illa confundat, cum ait signum fieri τῆ τοῦβα, ἣν νῦν λέγουσι βούκινον. GOAR.

p. 757 v. 16. Simconem nomine] locus est mutilus, et ut ex sequentibus liquet, sic legendum: Simeonem nomine, sed qui se Titum nuncupari vellet. post hunc Genesium, qui tamen se Timotheum etc. XYL.

p. 761 v. 6. alibi] credo cum innere librum aliquem theologicum a se conscriptum; qui fortassis non magna cum rerum iactura interciderit. quid si fuit δογματικὴ πανοπλία, armatura (puto) contra pravas opiniones de rebus sacris, quae supra, ubi de Mahometi deli-

riis narrat, in margine citatur, ita quidem, ut plura iis quae ibi referantur in illa sis inventurus. XYL.

p. 761 v. 15. *communicant*] accedunt ad mensam dominicam. XYL.

ib. v. 20. *Slavinos*] supra in Iustiniani anno 31 Sthlavini scribuntur, et deinde aliquoties. XYL.

p. 764 v. 6. *Πλωγώνάτος*] a promissa barba, quam e Sicilia redux Cpolitianis ostentavit, cum ex urbe digressuro primo lanugo circa genas exoriretur. GOAR.

ib. v. 13. *ἐφούλκισεν*] *furca suspendioque damnavit*, mutato ρ in λ pro *ἐφούρκισεν*: non in suburbio, ut Xylander, verum ut Strabo l. 7, *ἐπὶ τὸν ὑπὸ τῆ σπη καλούμενον λιμένα, in Syces portu*, qui nunc Galatae. GOAR.

ib. v. 22. *ἀπὸ Ἑβδομόμον μέχρι τοῦ Κυκλοβίου*] septem itaque milibus passuum, ab Hebdomo qui est septimus ab urbe lapis, ad Cyclobium portus CP locam, extendebatur navium Saracenicarum ordo. GOAR.

p. 765 v. 2. *τοῦ βραχιολίου τῆς χρυσῆς*] est Aurea porta versus Blachernas in imo sinu *τοῦ κέρατος*, sinus CP. *βραχιόλιον* est *flexus* ipsius sinus, *Κυκλοβίου* eiusdem sinus sauces, sive CP extrema pars versus Hellespontum. GOAR.

ib. v. 8. *ad Sylaeum traicere*] *ἐκπορίζων*. Zonaras *γενομένου τοῦ στόλου κατὰ τὸ Σύλαιον*. verbum *ἐκπορίζειν* hoc modo usurpatum alibi non observavi. pro Sylaco Melanchthon Maleam habet. XYL. Sylaeum secundae Pamphyliæ urbs. GOAR.

p. 766 v. 6. *μῖλια δέκα*] Zonaras habet tria. notae numerorum *ι'* pro *Ι'* affines habent figuras. servos quoque habet tantum 8. XYL.

p. 767 v. 1. *gubernabat*] verbum in Graeco deficit, *τῆς δὲ διοικήσεως Ἀλεξανδρείας Πέτρος μοναχός*. et vero Zonaras discrete scribit Alexandream tunc archiepiscopo caruisse, a Saracenis, ut et Hierosolyma, occupatam. sed in actis huius synodi, quae et citantur Centuria historiae Ecclesiasticae novae septima, exstat Petrum presbyterum et monachum locum tenuisse archiepiscopi Alexandrini. XYL.

ib. v. 9. *Polychronius*] nomen proprium monachi, qui mentitus visionem divinam, haeresim suam ut defenderet, mortuum esse in vitam revocatum scheda suae professionis imposita iactavit; et cum ad rem ventum esset, turpiter sese dedit, neque tamen ab errore destitit. Acta Synodi. XYL.

p. 770 v. 10. *πάσματα* quid sint, nescio. et post *συνέβη* deest aliquid. XYL. *πάσματα salebrae, scopulorum asperitas*. GOAR.

p. 771 v. 4. *τούτῳ τῷ ἔτει*, nota numeri omissa. sed actum hoc fuisse primo anno, ex sequentibus liquet. ceterum Abimelechus hic Arabum fuit princeps, Maniae successor. XYL.

ib. v. 5. Mardaitae sunt a lege Saracenicæ apostatae, ipais

Saracenis infensissimi. nominis cum Hebraeorum Maranis communis est radix. Leunclavius. GOAR.

p. 771 v. 7. *Arabes Romanis*] hoc in Graeco mutilum est. sed ex Zonara complevi. XYL.

ib. v. 19. *γάλκειον τεῖχος*] Mardaitarum agmen, quo velut aeneo muro obiecto Saracenorū irruptiones reprimelantur. GOAR.

ib. v. 21. *equestres exercitus*] *καβαλλαρικά θέματα.* sic Blondus et Diaconus. XYL.

p. 772 v. 3. quandoque *obsequium*, frequentius *provinciam* et *agmen* militum refert vox *ὄψικιον*. *legionem* significat, ubi, tum apud auctorem tum Theophanem, *τοὺς τοῦ Ὀψικίου, κόμητα Ὀψικίου* et similia leges. provinciam Asiae, Bithyniam nimirum, designat in Leone Philosopho: *ἡγάγετο δὲ κόρην ἐκ τοῦ Ὀψικίου.* in Romano Lecapeno: *περιενόστει τὸ Ὀψικιον.* in Zoe: *ἐν τοῖς τοῦ Ὀψικίου κτήμασιν αὐτοῦ.* GOAR.

ib. v. 5. *κλεισοῦρα*] Suidas *κλεισοῦραι:* οὕτω καλοῦνται τὰ ὄρυράματα τῶν διαβάσεων τῇ πατρίῳ τῶν Ῥωμαίων φωνῇ. *clusas* vocant Francorum annales. loci quoque praefectura *κλεισοῦρα* est. Constantinus de Admin. Imp.: *καὶ ἐγένετο κλεισοῦρα.* praefectus ipse *κλεισουριάρχης.* GOAR.

ib. v. 10. *Cyprinam insulam, τὴν Κυπρίνων νῆσον.* hand scio an Cyprum. XYL.

ib. v 17. *Σεβαστοπόλει*] Ponti Cappadocii urbe, de qua Ptolemaeus 5 6. GOAR.

ib. v. 23. *conto*] *φλαμουλλίου.* Zonaras *δόρατι.* apud Nicetam significat *σημαίαν.* hastile ergo vexilli fuit, et pro signo militari foederis literas Arabes gestarunt. XYL. *φλαμουλλίου*] in ipso conto, unde *flamula*, praeliantium *signum* sive *vexillum* dependebat. de *flamula* plurima Rigaltius. GOAR.

p. 773 v. 2. *pharetram*] *κούκουρον.* apud Nicetam hoc pro *γωντός* positum est. inde nostrum Teutonicum *köcher*; aut potius hoc a nostro desumptum. XYL.

ib. v. 8. *Sabbatius*] Sabbis patricius, et Cerasa est apud Diaconum. XYL.

ib. v. 17. *ἐξουσιαστήν*] qui infra in Basilio et Constantino Romani FF dicitur *Ἐπίκτης:* qui praecet operis, et eas urget. GOAR.

ib. v. 21. *loris*] *δι' ἀβηῶν.* habenis puto. apud Suidam est *μάστιγας αὐτῇ ἐν ὀχήματι ὡς οἱ γραμματισταὶ παισὶν ἐπιθέμενος.* XYL. *scuticis,* quales sunt equorum *habenae.* Meursius de illis docte verbo *ἀβίναι* vel *ἀβῆναι.* GOAR.

ibid. *monachus*] *ἀββᾶς.* sic et supra de monacho qui Mahometis Gabrielum suo testimonio comprobavit. et alias etiam: de generali logotheta supra annot. 1. XYL.

p. 774 v. 4. Phialam puto dicere eum, quod alias est amphitheatrum, in quo sedens populus ludos spectaret. Suidas non videtur abudere in *ἀμφίθετος φιάλη,* Diacon. l. 19 ait phialam ideo

exstructam, ut ibi populus imperatorem exciperet; quod huic sententiae non repugnat. nam *σαξιμοδέξιον* quid sit, sciunt (opinor) barbari. ΧΥΙ. *πλησίον δὲ τοῦ παλατίου*] ex regiae CP descriptione, penetrata obvii primum muri porta, amplissimum atrium fidelissimo satellitio munitum popularibus turbis pervium et concessum occurrisse liquet. ibi Venetae parti, cui propensius affecti erant imperatores ob rebelliones a Prasina ceu potcatiore saepius excitatas, Iustinianus hic sedes lapideas, quibus sese redeuntem vel egressurum faustis acclamationibus exceptura consisteret, extruere moliebatur. vicini nihilominus templi religione deterritus, ne se populi querelis obiceret, patriarchae Callinici vota coeptis auxiliari expetiit. ille non deiciendis sed dedicandis templis cum preces ab ecclesia statutas primo respondisset, mox imperatoris auctoritate victus, vim factam et assensum violenter extortum novo dei praeconio adinvento manifestavit apertius. *βάθρα* porro *τῶν Βενέτων lapideae sedes* erant *Venetarum factioni parandae*, et ut loquitur Paulus Diaconus, *bases populi construendae, ut illic imperatorem susciperent*. nam et ibidem vel iuxta constituisse Prasinos, colligo ex Leone Grammatico in Theophilo scribente, *τὰς ἀναβάθρας ἐνθα οἱ δῆμοι ἴστανται*. alium nihilo secius locum a Prasinis Venetos delegisse Simocatta, ubi de coronatione Leontiae Phocae tyranni uxoris, scribit 8 2. GOAR.

p. 774 v. 4. *τὴν φιάλην*] machina, qua e statuis marmoreis, metallicis fistulis vel apertis tubis profunditur, spargitur, in altam evibratur, ac tum oculorum cupidine satiata ad concurrentis populi sublevandam sitim et extinguendos ardores servatur et ultro liberaliter aqua exhibetur, *φιάλη* est, quasi *phiale*, lymphis exhibendis vas idoneum. huiusmodi phialis aedes publicae, templa, nec non palatia semper abundare exquisiverunt; de quibus Euchologica et doctissimus Allatius. GOAR.

ib. v. 5. *τελεῖσθαι ἐκεῖ τὸ σαξιμοδέξιμον*] at qui celebrabatur istud *σαξιμοδέξιμον*, ut perficiendo locus ecclesiae foret necessarius? vocabulum obscurum et difficile paucis enodat Leo Grammaticus in Theophilo. *φιάλην* (forsan *φιάλιν*) *ἐν ᾗ γίνεται τὸ σαξιμοδέξιμον λεγόμενον, τῶν ἵππων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν διερχομένων μετὰ χρυσῶν σαγισμάτων*. partes itaque in Circo decertaturae, vel praecedentem imperatorem (facta toties in historicis decantata *προελεύσει* sive *προῦδω*, hoc est cum solemnī pompa, processu) comitaturae in Saximodeximo tectos aureis stragulis equos ostentabant, et eo digressae capessebant viam. locus forsā ita dictus, quod esset *εἰσαῖξις δῆμων διεχομένων, partium populi imperatorem excepturarum introductio*. GOAR.

ib. v. 12. *εἰς τὸ Πιτρίον ἐκκλησίαν*] ad destructam compensandam. *Πιτρίον* saepius in hoc opere nuncupatur. GOAR.

ib. v. 19. *στρατηγὸς τῶν ἀνατολικῶν comes Orientis* est, de quo Notitia Imperii, *στρατηγὸς τῆς Ἑλλάδος* proconsul Achaiae

l. 13 vocata, cui praefectus *δρογγάριος* dictus imperabat. *δρογγος* autem totius classis erat pars tertia vel quarta, *δρογγάριος* huiusmodi *militum globi* ductor. hinc sicut *δρογγος* scribit Mauricius l. 1 Strategicorum *μέρος ἐστὶ, τὸ ἐκ τριῶν μερῶν συγκειμένων ἄθροισμα*, drungarios totidem fuisse sequitur. Leo in *Naumachicis* οἱ τῶν ἄλλων θεμάτων πλώϊμοι στρατηγοὶ δρογγάριοι ἐκαλοῦντο ποτὲ τοῖς ἄνω χρόνοις. Theophanes στόλον τῶν Κιβυρραιωτῶν memorat in Copronymo. GOAR.

p. 777 v. 2. ἐν Συκαῖς] in loco *Galata* nunc dicto, de quo Stephanus. *Sycae*, inquit, est civitas e regione novae Romae. idem habet Socrates 2 30. GOAR.

ib. v. 6. μονοστράτηγον] hic drungario opponitur, qui solus aciei imperat. GOAR.

ibid. pedestribus equestribusque] τῶν ἑξωκαβαλλαρικῶν. ex *Zonara* videtur legendum, quod secutus sum, τῶν πεζῶν καὶ καβαλλ. XYL.

ib. v. 22. *Abdelas*] legitur et Ἀβδεράς. sed illud praetuli, cum *Diaconus* hunc vocet *Habdallam* Saracenorum ducem, l. 20. sed quod ibi legitur *Tarentum* obsedissee, perspicue est mendosum, legendumque, ut noster recte habet, et apud hunc et apud alios *Antaradum*, quae insula est inter *Cyprum* sita et *Syriam*. sed et reliqua noster plenius, utiliter cum aliis comparandus. XYL.

p. 778 v. 23. *Chazari* populi sunt iuxta *Danubium* et *Patzinacas*, quorum princeps *chaganus* et *pech* appellatur. *Constantinus* de admin. Imp. c. 42: ὁ γὰρ χαγάνος ἐκεῖνος καὶ πᾶς Χαζαρίας. GOAR.

p. 779 v. 2. *Phanagorieam*] φαγουρίαν male legitur, et melior lectio supra scripta est. urbs est ad *Bosporum Cimmerium*. XYL.

p. 780 v. 11. Ἀπολλωνιάδα] urbem in *Parnasso* iuxta *Delphos*. *Stephanus*. GOAR.

ib. v. 20. ἐν τῷ τείχεϊ ἐφούλκισεν] apud *Zonaram* ἐν ξύλοις παρὰ τοῦ τείχεσιν ἀπήώρησε. quo ex loco conicere datur, φουλκίζειν esse in crucem agere aut in furcam: id est, quod de ligno suspendere, *hencken*. XYL.

p. 781 v. 1. βάρια esse ramos, vel ex *D. Ioan. evang.* c. 12 notum est. puto significari primam partem ludorum, et ad singulas decursiones certantium signum ramo datum fuisse. XYL. finis et dimissio cuiuscunque operis, et maxime celebritatis ἀπόλυσις est: βάρων autem hic *laurea* est, victori certaminis data. ad completum igitur primum usque certamen *Leontii* et *Apsimari* colla pedibus calcabat *Iustinianus*. indignum porro, qui purpuram tulerant, tulerunt deinde supplicium in *Circo*, in quo non adeo dilata ignominia, necdum editis spectaculis, multatos quondam servos legimus apud *Livium* l. 2: servum quidam paterfamilias, nondum commisso spectaculo, sub furca caesum modio egerat *Circo*. apud *Cicero*

nem de divin. 1: *servus per Circum cum virgis caederetur.* apud Lactantium 1 7: *Autronius Maximus diverberatum servum sub firca medio Circo ad supplicium egerat.* ad βαῖον redeo. Lexicon anonymum bibl. Regiae vocabulum περιβήϊον exponit τὸ ὑπὲρ τιμῆς διδόμενον quod honoris causa datur βραβεῖον. sane πρῶτον βαῖον non longe ab eo distat. GOAR.

p. 782 v. 10. *addita custodia*] φαμλικῶς. cum familiis, puto. sic et Cuspin. f. 199. σουβλαῖς forte sunt publicae. ΧΥΛ. σουβλας *verra* vel *palos* aptius quam *publicas* interpretabere. Hesychius quasi scholiastes: σκόλοψιν ὡς ὄπησιον· τοὺς γὰρ παλαιούς κακουροῦντας ἀνεσκολόπιζον ὀξύνοτες ξύλον διὰ χάρακος καὶ τοῦ νότου, καθάπερ τοὺς ὀπτομένους ἰχθύς ἐπὶ ὀβελίσκων. GOAR.

ib. v. 22. *primores eorum*] valde dubito de huius loci sententia. κεφαλᾶς capitaneos, ut loquitur, intellexi. ΧΥΛ.

p. 783 v. 20. *Δαματρία*] Bithyniae urbem; de qua iterum auctor in Monomacho p. 643. GOAR.

p. 784 v. 4. *παραπορτίω*] παραπύλιον scripsit auctor p. 143, *posticum* videlicet, sive *minoreσι* ad maioris ulterius latus *portam*. sic παρεκλήσιον est *minor ecclesia* sive *capella* ad maiorem sita, παραλαύριον *minus monasterium* iuxta maius, et ab eo dependens. GOAR.

p. 785 v. 6. *dux Philea*] διὰ τοῦ Φιλέα. aut per Phileam, ut loci sit nomen: nihil enim habeo certum. certe Suidas loci meminit hoc nomine: ubi autem locorum sit non habetur. ΧΥΛ. τοῦ Φιλέα] locum, non hominem hic interpretari ipsa dictionis constructio postulat: est autem ad latus urbis regiae oppidum, inter ipsam et Ponti Euxini fauces medium. GOAR.

ib. v. 14. neque satis scio quid armatorum sit, an ab armis, an ab ἄρμα. laeve scriptum reperi. ΧΥΛ. *oratorium Prasinorum* scribit Paulus Diaconus. aptius ὄρνατούριον Theophanes, locum videlicet in Circo, quo vestibus et armis Prasini decertaturi se adornabant, ἄρματώριον a sumendis ibidem armis vocat Cedreus. GOAR.

ib. v. 17. *princeps secretariorum*] ὁ πρωτοασκηρῆτις. ΧΥΛ. *πρωτοασκηρῆτις*] Paulus Diaconus interpretatur *primum a secretis*. Codinus in Orig. Cpolit. ἐπιστολογράφον *amanuensem* institutum refert. idem rursus ei Iuris dicendi potestatem supremam assignat de Off. c. 5. τὸ τοῦ πρωτοασκηρῆτις (sic enim scribit) ὑπηρέτημα δῆλον καὶ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος· πρῶτος γὰρ τῶν σκερῆτων λέγεται (alia lectio apud Meursium habet τῶν κριτῶν). ἔστι δὲ ὅτε συγκρίνουσι μετ' αὐτοῦ βασιλικῶ ὀρισμῶ καὶ ἕτεροι ἐντιμότεροι τούτου. GOAR.

ib. v. 18. *haeretico*] αἱρετικός. lego genitivo casu αἱρετικοῦ: nam Zonaras satis ostendit piū fuisse, et alii. ΧΥΛ.

p. 786 v. 7. *κοιτατώριον tabella* e qua pontificis institutio a consecrante legitur. Euchologium. GOAR.

p. 786 v. 8. *ἡ θεία χάρις* etc] verba quae instituendo, eadem in aliam sedem transferendo pontifici apud Graecos describuntur. ibidem. GOAR.

ib. v. 18. *in Phoeniciam*] sic Zonaras. *νοστερ εἰς τὴν Φοινικα.* XYL.

p. 787 v. 7. *τῶν ἀνατολικῶν στρατηγός*] *παρὰ στρατηγός εἰς τὰ καβαλλαρικά* dictus, *πρῶτο σπαθάριος· ὁ σωματοφύλαξ ἐστίν.* GOAR.

ib. v. 19. *ὑπηρεσία*] Zonaras *ἀποσκευῆ.* GOAR.

ib. v. 22. *auri scriptor*] ad verbum haec obscura. Zonaras quidem vectigalium publicorum exactorem ante imperium fuisse ait. sed hic credo aliud notari. XYL.

p. 789 v. 11. *spatharius*] hic non armigerum, sed dignitatem aliam ordinemque militare, significari apparet. nam et protospathariorum exstat mentio saepe iterata, et Sergius, qui contra Leonem Isaurum in Sicilia seditionem movit, protospatharius dicitur infra. et in Michaelo Balbo duo protospatharii sunt, Photinus ac Damianus, aliique alibi. Ameras seu Amerades videntur dici, quos Vnaschas nunc usurpant, praefecti. XYL.

p. 790 v. 1. *imperatorem faustis*] locus obscurus. ex Pauli Diaconi l. 21 colligitur quid sibi velit. is enim scribit Aegyptias classes cum frumento transfugisse Cpolin. videtur aliquid deesse. XYL.

ibid. *ἀπὸ τῆς Ἱερειας μέχρι τῆς πόλεως*] a Propontidos supra urbem faucibus, *Ἱερὸν* Straboni l. 7 et *Ἱερὸν στόμα* dictis, sex miliarium spatio ad ipsam usque urbem. GOAR.

ib. v. 23. *πρωτοσπαθάριος*] Codinus de Off. Curiae Const. c. 5: *τὸ παλαιὸν πρῶτος τῶν σπαθαρίων παραμονῶν.* ense imperatori accingebat. GOAR.

p. 791 v. 3. *Ὀνομαγούλον*] *asini genam habentis.* ita vulgaris fert dictio. GOAR.

ib. v. 4. *magistratus et praefectos*] *προβολάς καὶ ἀρχοντας.* supra, sub finem Iustiniani, pro voce *προβολάς* suspicabatur *προπωλάς* legendam. sed si ex hoc loco coniecturam sumere velimus, *προβολάς* a Cedreno pro magistratibus scriptum fuisse, locus ille fortassis ita fuerit accipiendus, ut intelligantur per tumultum non mancipia modo, sed et procerum res familiares direptionem passae. XYL.

ib. v. 15. *apostrophos*] proprium alicuius promontorii aut litoris puto esse, ab avertendo vel reflectendo dictum. XYL. non *montem aut promontorium*, sed *flexuosos et retortos sinus* haec indicat. GOAR.

p. 792 v. 2. *μαγαρίζειν*] ex Paulo Diacono et quidem reipsa vocem hanc intellexi. XYL.

ib. v. 4. *Caballinus*] quem alii Copronymum vocant a merda in baptisterium excreta. XYL.

ib. v. 6. *τῷ τρικλίνῳ τοῦ Ἀύγουστῆως*] triclinium hoc, ubi

Mauricii et Constantinæ nuptias refert celebratas, depingit Simeonem 10 1. *Λύγουστάλιον* vocat Euchologium in coronatione imperatricis. GOAR.

p. 792 v. 7. *τὸν μέγαν βαπτιστήρα*] respectu minoris. de utroque Euchologium. GOAR.

ib. v. 13. κισπερουνί] nempe ex baptismo. ordinum principes dixi *θεμάτων προύχοι* as, quia et infra *θέματα* Artabas dum pro Copronymo imperatorem creasse dicuntur. ponitur vox ea etiam pro exercitibus, ut duces intelligere liceat. XYL.

p. 793 v. 4. *ἐν τῷ τριβουναλίῳ*] interpretes pro *tribunali*. errat vocis ad Latinam allusione male ductus. *tribunalium* enim palatium erat augustissimum. favet et Cedrenum explicat Himerius: *ἐν τῷ παλατίῳ τῷ τριβουναλίῳ Εὐδοκίας γυναικὸς Θεοδοσίου τοῦ ἔχγονου Θεοδοσίου*. dicebatur idem novemdecim Accubitorum, de quo p. 307. GOAR.

p. 794 v. 8. *πρόοικον*] *domus regie maiorem* apud Gregorium Turonensem, apud Paulum Aemilium *magistrum militum* dictum reperies; cui parem non officio sed nomine Græci habuerunt *ἡλεκτώρα*. rectorem domus vocat Luitprandus c. ult. Hist. GOAR.

ibid. torrens] *ὁ χεῖμαρος*. vel sit proprium, Chianarus. torrentes autem sua exundatione non parvis aut male aedificatis pagis, sed urbibus quoque minime contemnendis magnas clades inferre vel Basilea docere potest. *δογματικὴν* papæ epistolam ad verbum decretalem verti. XYL.

p. 795 v. 20. Oecumenicum magistrum dictum puto, quasi cuius doctrina totus terrarum orbis illustraretur, aut cuius per omnem Christianitatem vigeret auctoritas. XYL.

p. 796 v. 18. *στράτωρ*] *ἱπποκόμος, qui equorum curam gerit*, equiso. GOAR.

p. 797 v. 1. *tormenti lapide*] *ἐκ τοῦ μαγγανικοῦ*. apparet machinam sic vocare, quæ magnum lapidem funibus contenta torqueret. mangonem vocat Paulus Diaconus l. 21, prope ad verbum hoc, ut pleraque, referens. XYL.

p. 798 v. 10. *seditionum*] *πατριαστήν. πατριάν* esse aliquid tribus aut curiæ simile, cum aliunde tum ex Suida apparet. ego secutus sum coniecturam. XYL.

ib. v. 12. σύγκελλον] Xylandri de syncello scripta suarum annotationum prima praesenti loco congruunt. presbyteris enim quibusdam in contubernii vitae familiaritatisque consortium a patriarcha receptis nonnunquam, eo vita functo, patriarchæ dignitas deferebatur; ac processu temporis non officio, quod fingit Xylander, sed *syncelli cancellaneis* honore et nomine patriarchæ successor designatus, ornabatur. legendus hic auctor in Michaele Theophili filio, ubi de Janne. attendenda quoque Theophanis verba: *ὁ λέων ἔχων ἐν τούτῳ σύμμαχον καὶ συμμετόχον Ἀνυστάσιον μαθητὴν καὶ σύγκελλον αὐτοῦ, συνταξάμενος αὐτῷ, ὡς τῆς ἀσβελίας ὁμόφρονοι, καὶ*

τοῦ θρόνου μοῖχον καὶ διάδοχον γενέσθαι. unde et Stephanus Basilii filius cum Photio educatus, et syncelli dignitate promotus, nullo discrimine in eius locum est subrogatus. auctor infra in Leone statim sub initio; nec non inferius, ubi Euthymium Nicolai quoque syncellum in patriarcham postmodum provecum narrat. ac denique disertis idem verbis hoc aliquando positum in raore, ut syncellus esset qui deinde patriarcha, explicat in Constantino Monomacho p. 775. GOAR.

p. 798 v. 16. *Δύρρις* videtur fuisse appendix Circi. *Zonaras* habet *δίπριον*. apparet locum significari equestribus decursionibus destinatum. XYL. Circi stadium, quo bigae quadrigaeve excurrunt. *durrim* reddidit Paulus Diaconus: sed mendose. GOAR.

p. 799 v. 1. *θηριομαχῶν*] alludit ad id quod Paulus de se commemorat, 2 Corinth. 11. XYL. ad Leonis ferocis imperatoris nomen, non ad Pauli verba, ut scripturit Xylander, auctor alludit. GOAR.

ib. v. 4. *Διάλογος ἐκλήθη*] ab auctoris sententia recedant nonnulli, qui Gregorium magnum, nominis huius primum, *Διάλογον* ob scriptos ab eo dialogos vocitatum scribunt. GOAR.

ib. v. 10. *Chrysoorroas*] auro fluens, hoc est aureum orationis flumen fundens; quam laudem Aristoteli tribuit Cicero. Diaconus Chrysaoram minus apte videtur vocare, aureo ense armatum: tametsi ob acrem idolorum defensionem videri queat hoc titulo cohonestatus. Lentrabus autem quid Graecis significet, non magis video quam quid Manzur. de quo aliquid poterat conici, si *λέντραβος* Graecum esset. Manzer fortasse est Manser *مانسر*, quod et in sacris literis et in Aramaea lingua spurium significat; atque ea vox est in Hispano idiomate retenta. Mansuris filium credo dici. in actis Cpolitanae synodi est fuisse Manzurem ignominiae causa a patribus ibi dictum. XYL. Paulus Diaconus: et pro *Mansur*, quod eius avitum nomen est, quodque redemptus interpretatur, sensu Iudaico, novumque ecclesiae magistrum, *Manseron* (spurium expone) mutato nomine vocitabat. Chrysoorroas sacris viris dicitur, de nomine fluvii Damascum patriam praeterfluentis. GOAR.

ib. v. 12. *μελωδός* hymnorum ecclesiasticorum auctor apud Graecos. GOAR.

ib. v. 14. *τῶν γραπτῶν* proprium putavi; et Graptensem episcopum feci, valde dubius. sed res non magna. XYL. nil magnum equidem et momento dignum Xylandro errasse; et tituli *inscriptorum* vice, ob iambos utriusque fratris ab impio Theophilo frontibus inscriptos, Theodorum *Graptorum episcopum* pro ingenii captu instituisse. de dira illa inscriptione auctor in Theophilo. GOAR.

p. 801 v. 8. Hieracitae qui fuerint, nondum scio. novi ea tempestate in Italia *γυναιοίθεακας* fuisse. sed hi nihil huc. XYL. τὸ *Ἱερὸν* fauces Propontidos, a quibus Hieracitae. GOAR.

ib. v. 13. *Ἐηρολόφῳ*] columna est qualis Traiana vel Antoniana Romae, ex uno solo lapide, ac ideo incolis *μονόπετρα* vocata,

e cuius radicibus gradus cochlearis per medium ad eius summa ascendit. *Ξηρολόφος* quasi *moles arida* vocatur. pluribus de illa Suidas et Codinus in Orig. CP. GOAR.

p. 801 v. 18. *διαλαλεῖν* non est *cives alloqui*, verum *edictum promulgare, voce praeconis iubere*. GOAR.

ib. v. 19. Quaestoribus nostris] qui a singulis ordinibus tributum exigent. *κάνονος* vox hodieque pro constituta pecunia usurpatur vulgo, quae annua solvatur. XYL. *tributum capitatum edicto posito pendendum*. GOAR.

t. II p. 8 v. 10. *ne quis*] hunc locum ex Suida restitui. XYL.

t. II p. 4 v. 5. *parce nobis domine*] Cedreni immanem blasphemiam abominantis verba. sed in margine adscriptum est: *ἐάν δέ τις μύρον πολύτιμον εἰς ἀλάβαστρον ἐμβάλῃ, χοιρωδέσταις, εἶτα κενώσῃ αὐτό, οὐ πάλιν ἢ εὐωδία τοῦ μύρου τῷ ἀγγεῖῳ προσμένει;* XYL.

ib. v. 14. quid sit *παρίππιον*, non satis novi. credo fuisse rhedam aut vehiculum cursui idoneum, quod unus aliquis eques curretaret. quid si veredus ita appellatur? XYL. Pancirolus de cursu publico: *concessa evectioe unus aut alter equus permitti cenuebatur: cum vero tertius veredus indulgebatur, parhippus aut paraveredus dicebatur*. est itaque parippus cursus publici equus. GOAR.

t. II p. 5 v. 10. *Theopolis*.] hoc est cognomentum magnae Antiocheae et apud nostrum et apud alios. XYL. cur Antiochia *Θεούπολις*, scripsit auctor anno Iustiniani 2. GOAR.

ib. v. 16. signum in caelo] nimirum crucis, qualis magno Constantino apparuerat. XYL.

ibid. Validus] *οὐαλίδ*. Hali hic vocatur a Diacono l. 22 et aliis, princeps Saracenorum. et Izidus Gizid. qui aliquanto post *Βακταγμος* legitur, is *Βακτάγγιος* est apud Zonaram. XYL.

t. II p. 6 v. 12. Chrysopolis urbs Asiae trans Propontidem, e regione Cpoleos, *Scutaret* nunc Turcis dicta, perperam a quibusdam cum Chalcedone confunditur. GOAR.

t. II p. 7 v. 12. *Γερμανίκειαν* Syriae urbem. Ptolem. GOAR.

ib. v. 13. Δουλιχία altera Syriae urbs est, Doliche Ptolemaeo dicta. GOAR.

t. II p. 8 v. 3. *ἐπίπλοις πεπλις et velis sacris*. Simeon Thesal. de templo *ἱερὸν ἐπιπλον τῆς ἁγίας τραπέζης* vocat altaris indumentum, id est *marpam*. GOAR.

t. II p. 9 v. 7. *Chrysaaronitae*] Chorosanitas Diaconus vocat l. 22, populum orientalis Persidis. XYL.

t. II p. 10 v. 12. *praeceptorem*] Germanum puto, cuius fuit syncellus. XYL.

ib. v. 15. palatio Syriae] locus fuit hand dubie Cpoli. acta huius concilii, quod 7 Cpolitianum dicitur, palatio Hieriae legunt. XYL.

t. II p. 11 v. 7. ἀποκρισιάριον] Latinis quoque vox haec familiaris pro legato, placita responsave hinc inde ferente. GOAR.

t. II p. 12 v. 2. Zicchia] apparet fluvii nomen esse ζιχλιας. et multo hoc emendatius legi puto quam Lyciam in Diacono hanc ipsam historiam totidem prope verbis referente l. 22. ceterum ex hoc loco lector in permultorum propriorum nominum notitiam pervenire potest, quibus loca Cpoli vicina notantur, et quae in his historiis passim occurrunt. idem pro Cupha habet Euphram. Danastris et Danapris mentio supra facta est in Rhinotmeto: non procul Euximo Ponto fuisse inde liquet. Masiam ex Diacono vicissim sumpsi, cum meus habeat Mediam, Μηδίας. XYL.

ib. v. 12. Galata urbs nominatissima ex adverso portus CP, ex cuius parte erant palatia Sophiana, et ab iis gelu mari compacto, sicut ex opposita Asiae Chrysopoli, transitus facilis erat, usque ad D. Mamantis in CP intimo cornu situm. GOAR.

ib. v. 14. σκάλα climacem quidem et gradus quoscunque nunquam significat: hic autem a scalae sensu deturbanda est dictio, et navali seu ei portus loco ad quem e navibus merces efferuntur et descendunt nautae affigenda. ὄρμον proprie vocat Moschopulus, τὸ μέρος τοῦ λιμένος, εἰς ὃ ἐλκόμεναι αἱ νῆες δέδενται, ὃ οἱ ποινοὶ σκάλαν λέγουσι. de scalis maritimis CP pluribus Pancirollus opusc. de 14 urbis eiusdem regionibus. GOAR.

t. II p. 13 v. 11. Tuntzam] Zitas habet Diaconus, et haec paulo fusius refert. ubi quod legitur *misso igne in cohortes*, mendum est: quid enim sit ignem cohortibus iniicere? potest autem corrigi, si pro cohortibus legas *cortes*: nam noster αὐλάς vocat, nos tuguria. Stephanum monachum νέον vocat, quod epithetum apud alios adest. XYL.

t. II p. 14 v. 1. στεφανίτην] hoc quid sit, nescio. XYL. hoc est, *nuntio monachali vitae remisso uxorem ducere suavit.* abhorruerunt Theophanes, Paulus Diaconus, auctor et alii a tam foedo scelere palam evulgando, nec nisi metaphora, coniugisque honestioribus insignibus velatum, edicere decreverunt. nam cum sine coronis sponsalia Graeci non celebrent, idem est apud eos *coronari* et *nuptias contrahere*, nuptiae siquidem ipsae στεφάνωμα vocantur; earumque et coronationis sponsorum ritum perspicuum videre est in recenti Euchologio. coronatus ergo pro monacho cum processit patriarcha, sponsaliorum iugo se subdere commonstravit, ieiuniorumque rigor simul illi relaxatus est, nec ulla fuit amplius voluptas a qua sibi duceret abstinendum. confirmat expositionem allatum tetrum imperatoris, de quo memorat auctor, facinus: nam et *monachorum habitum sive studium ignominiose traduxit, et publicae contumeliae in Circo exposuit, iubens unumquemque eorum manu ducentem mulierculam in medium prodire.* Leichonodraco impietatis aemulus ad eius nutum in provincia sibi demandata edixit, ut inferius

iacet, qui mihi et imperatori vult obsequi, is ornatum saecularem induat haecque ipsa hora uxorem ducat. GOAR.

t. II p. 14 v. 1. quod ad citharoedos attinet, alii habent, eos ut adhiberet suae mensae imperator permisisse patriarcham. sed quomodo ego verti, ita videntur postulare verba; et sententia est melior: non enim crediderim imperatoribus usu musices interdictum fuisse: sed monacho fidicines, ut luxuriam provocantes, scilicet non erant audiendi. XYL.

ibid. κρεῶν μεταλαμβάνειν] exanctorationis Cyrilli, nuper CP patriarchae, causa crimen e multis fuit unum, quod vetito carni-um esu patriarchium ἐμαγάρισεν iniquinaverat. GOAR.

ib. v. 9. in custodiam dedisset] ἀσφαλισάμενος ita converti. non dissimile illud Lucae Act. 16: τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. XYL.

ib. v. 17. Pelagiae] marem hunc facit Zonaras. XYL.

t. II p. 15 v. 6. chelandiis] Zonaras triremes habet, et apud Mesembriam naufragium passas scribit. XYL. navigium minus, inter scaphas et lintres a Paulo Diacono numeratum. omnes naves, ait in Iustiniano, dromones videlicet, trieres, scaphas, chimueras et lintres usque ad chelandia collegit. GOAR.

ib. v. 17. Manetis haeretici nomen merito infame est; quod in hoc quasi omen fuisse perversitatis innuit Cedrenus tom. 3 fol. 96. Diaconus l. 21 Manetis Cybiorensium sub huius patre ducis meminit. XYL.

ib. v. 18. quid officii sit τὸ βουκελλάριον, ignoro. et sane hic loci potius nomen videtur. et in Romano Argyro monasterium nominatur Mantineum, situm in Buccellario. et hiatus in Buccellariis terrae motum subsecutus in Michaelae Paphlagone refertur. cum his confer quae habet Suidas, ac Turneb. 24 16 Advers. ubi Buccellarium officii nomen fuisse docetur. Buccellariorum praefecti mentio, praeter nostrum, est etiam apud Zonaram in Irena, tom. 3 f. 96. XYL. regionem vocabulum indigitare nullus negaverit. ea est Galatia et Gallograecia, iuxta Suidam: Βουκελλάριοι οἱ Ἑλληνογαλάται, καὶ ἡ τῶν Βουκελλαρῶν χώρα ἡ Γαλογοραϊκία. plura de Buccellariis erudite tractat Rigaltius, sed quae sensum allatum dictioni tribuendum non evertant. GOAR.

t. II p. 16 v. 18. quod de idolis in domo patriarchae sequitur, ad verbum reddidi. credo eum sustulisse gemmas (ψηφίδας hoc intelligo) quibus ea fuerant ornata. XYL.

ib. v. 23. τοῦ πατριάρχου ποιήσαντος εὐχὴν] nullum officium, nullam dignitatem oratione non praemissa suscipiunt Graeci: creando Caesari idonea, de qua hic sermo, habetur in Euchologio recens cuso versus finem. GOAR.

t. II p. 17 v. 1. quod de permutatione Syriaca refertur, ob brevitatem est obscurum. constat tamen Syris delectatum fuisse Co-

pronymum, ut fortassis quosdam ex Syria in Thraciam acciverit, alius in eorum loca missis. XYL.

t. II p. 17 v. 3. inutile interpres *coronata*, quam nuptiarum contrahendarum causa coronatam scribere debuisset, iterato siquidem coronis imperatrices ornabantur, semel ut tori, secundo ut imperii consortes. secundas coronas numeravit auctor plerisque locis: primas hic recenset, easdemque fusissime describit Simocatta 1 10. GOAR.

ibid. in aede S. Stephani] vel potius corona sacra, ἐν τῷ ἁγίῳ στεφάνῳ. quae autem sit illa corona sacra, incertum. fuit quaedam a Mauricio dedicata, quam suo malo Leo huius filius sibi sumpsit, nescio an ea ad huiusmodi alioquin usus adhibita. XYL. in Palatii Oratorio. GOAR.

ib. v. 5. *Romanorum dictionem*] Ῥώμην. sic et alibi. XYL.

ib. v. 10. *Berzetiam*] Diaconus habet Beritiam, et pro Lithosraea Lithosriam. apparet nostra esse emendatiore. idem pro Elericho habet Telericum. XYL.

ib. v. 20. τὴν γενειάδα] adversa fortuna mulieres capillos, viri barbam etiam hodie sibi detrahunt Orientales. GOAR.

ib. v. 22. κατὰ τῶν σκελῶν ἀνθρακωθεῖς] bubones igniti extituerunt et exarserunt in eius inguibus. ita proprie reddendus auctor, iuxta Theophanis scripta. GOAR.

t. II p. 18 v. 6. σῶζου] correctius reddo *vale* quam *incolumia esto*. GOAR.

ib. v. 8. τοῖς χαλκοπρατεῖσι] ubi aerea quaeque supellex venum exponebatur. GOAR.

ib. v. 16. Nobilissimorum titulo exornabantur qui Caesarem natu maiorem filium sequebantur. Dempsterus in antiquitatibus Romanis. GOAR.

t. II p. 19 v. 2. *Tellerigus Longobardorum*] falsum esse hoc puto, et inculcatum a Bulgaro, de quo sequitur: longe alio enim loco tum fuit res Longobardica quam ut Byzantii opem implorarent. XYL.

ib. v. 6. μοναχούς προεβάλετο μητροπολίτας] ab antiquo monachos in pontifices evehunt Graeci, alios rarissime. GOAR.

ib. v. 19. primus inter palatinos sacerdotis erat papias, et custos palatii, cui tum ex religione tum ex auctoritate facile fuerat imperatrici sacras imagines subministrare. de papia commodius alibi. GOAR.

ib. v. 20. primicerios istos ecclesiasticos autumo, non palatinos, quos religionis fideique sensus non ita proxime tangebatur. de his Imperii Notitia, de illis Codinus c. 1 et Euchologium de Offic. ecclesiae CP. Lexicon anonymum bibl. Regiae *πριμμικήριον* uno verbo exponit *πρωτοταξίτην*, *ordinis cuiuslibet primum*. hi quos ecclesiasticos autumo, primi cantorum in choro recensentur. GOAR.

t. II p. 22 v. 21. *indictione*] ita signum illud hic interpretor, de quo supra: nam Diaconus annum proximum, quo synodus Byzantii tentata fuit, indictionem novam videtur liquido vocare, l. 23. de armatis autem eam turbantibus locus est in nostro mutilus. XYL.

t. II p. 23 v. 4. *catholica*] templum puto dici, in quod conveniretur ad synodum celebrandam. in templo Sophiae id factum acta eius docent. XYL.

t. II p. 24 v. 21. *patris*] mallem matris. Atroa et Quaestoria quid loci sint, videndum. XYL.

ib. v. 22. rasos] sic saepe loquitur. XYL.

t. II p. 25 v. 11. *εὐφημῖσθαι*] ut multos annos ei apprecarentur tum in popularibus tum in ecclesiasticis conventibus, ac nomen eius ubique cum filii imperatoris nomine celebraretur. GOAR.

ib. v. 18. κόρτην cohortem esse ex aliis locis didici, ut in Nicephoro de Bardanio. credo ergo praetoriam hic aut aliam nobilem notari. XYL. *τὴν κόρτην*] errat, ubi frequenter alludit interpres, et *κόρτην* putat esse cohortem. corrigit errorem Codinus de Offic. Cur. CP. scribens *εἰς τὴν τοῦ βασιλέως σκητὴν, ἧτις κόρτη ὀνομάζεται. tentorium* itaque, non *cohors* imperatoris est *κόρτη*. GOAR.

t. II p. 26 v. 23. *quod decuit*] Zonaras habet Constantinum pro tributo stercus iumentorum Bulgaro misissc. XYL.

t. II p. 27 v. 6. *Προύση*] Asiae civitate non longe a Nicomedia. GOAR.

ib. v. 14. Porphyra locus est in palatio puerperis imperatorum, maxime Constantinorum, celebris; qui cognomen ab eo duxerunt, ut vocentur Porphyrogeniti. XYL. unde porphyrogenitus. Luitprandus 1 2: *Porphyrogenitum autem non in purpura, sed in domo quae Porphyra dicitur natum appello. Constantinus enim domum istam aedificari iussit, cui Porphyra nomen imposuit, voluitque successuram nobilitatis suae sobolem istic in lucem prodire, quatenus qui suo ex stemmate nascerentur, luculenta hac appellatione Porphyrogeniti appellarentur.* haec ille rerum Graccarum in sua legatione testis oculatus. GOAR.

t. II p. 28 v. 1. *Copronymi genus extinctum*] nam Leo Constantini mortuus fuerat iam ante. Zonaras. XYL.

ib. v. 11. τῆς δὲ Ἀβύδου καὶ τοῦ Ἰερού κομμέτρια] fauces Propontidos sunt infra, versus Aegaeum mare, Sestos et Abydos, supra, versus Pontum Euxinum, τὸ Ἰερόν, ex Thraciae parte. his in faucibus, ne Cpoli defraudetur, penditur vectigal, quod ab Eirene minutum auctor memorat. GOAR.

ib. v. 20. hanc unam culpam] quasi vero atrocius hoc et magis nefarium atque impium excogitari quippiam potuerit. itaque non inepte librarius, *ταλάντα τε Κεδρητέ, καὶ τί τούτου χειρόν; ποῖον γὰρ θηρίον ἐπιβουλεύει τοῖς ἑαυτοῦ ἐγγόνοις;* stultissime, inquit, Cedrene, quid hoc ipso sit deterius? quae enim vel fera suo

insidiatur foetui? et rursus cum iuste hoc factum ait Cedrenus in secundis Michaelis Balbi nuptiis, annotavit: qui hoc iuste ais factum, saeve Cedrene? *πῶς λέγεις δικαίως, ἄγριε Κεδρηνέ;* idem ad Chrysaorii sententiam de eunuchis adscripsit: *εἶθε πάντες ἱποιοῦν κατὰ τὴν σὴν παραίνεσιν, Χρυσασόριε, εἰς τοὺς παμβεβήλους εὐνούχους.* id est: utinam, Chrysaorii, omnes huic de tuo turpissimis eunuchis consilio paruisent. Stauracios oportuit esse duos, aut altero loco falsum esse nomen. ΧΥΛ.

t. II p. 81 v. 3. *in Principis] ἐν τῇ Προγκήκῳ. Zonaram* secutus sum, tametsi noster crebro ita appellet. ΧΥΛ. *τῇ Προγκήκῳ] Propontidos insula infra Cpolim, in Astaceno sinu. GOAR.*

ib. v. 18. ὀρθομαρμάρωσιν] arcus aedificii semicirculam et antiquum σίγμα C refert, et iunctis inter se marmoribus constructur. sub erectis marmoribus constructus murus inconditum est Xylandri aedificium. GOAR.

t. II p. 82 v. 22. *exercitus] θεμάτων, quod provincias etiam alias designat. sed Zonaras scribit ἐπὶ τὰ γήματα, exercitus Orientis, cum creasse imperatorem. ΧΥΛ.*

t. II p. 83 v. 3. *pro φοιβεράτων, quod nihil (puto) significat, φοιδεράτων ex coniectura legi, quanquam rursus in Leone Armenio φοιβεράτων legatur. sed ibi Zonaras φοιδεράτων habet. ΧΥΛ.*

ib. v. 4. τοῦ κόμητος κόρης] qui comes cortinarius a Codino dicitur: ὑπηρετοῦσι δὲ οἱ κορτινάριοι εἰς τὴν τοῦ βασιλέως σκηνήν. et iterum: εἰσὶ καὶ κορτινάριοι ἔχοντες καὶ οὗτοι ἔνοχον, ὃς κόμητος καλεῖται. GOAR.

ib. v. 9. Catabolio] si non proprium, portum aut stationem navium denotare videtur. ΧΥΛ. Ciliciae urbs est Anton. GOAR.

ib. v. 13. Πρώτῃ] iuxta urbem, Propontidos insula. GOAR.

ib. v. 18. ἀπόλητον] ineptum, nullius pretii, ungemacht oder ungeschaffen, ut nos loquimur. Zonaras rem explicavit disertius. ΧΥΛ. futuum et inertem, qui ne quicquam agere aut moliri potest. GOAR.

t. II p. 84 v. 18. *κοῦρσος piraticum navale. GOAR.*

t. II p. 85 v. 18. *πεφαλητῶνος] videatur auctor p. 457 anno Leonis Isauri 16. GOAR.*

t. II p. 86 v. 14. *quod is contra leges] ante haec verba haud dubie aliquid excidit. nam neque Iosephus oeconomus neque Nicephorus patriarcha, sed huius antecessor Tarasius patriarcha Theodotam a Constantino repudiata Marina ductam coronavit. sed iam tum Platonem communionem Tarasii abstinere coepisse scribit, rursusque Nicephori subrogationem deinde improbasse, nimirum ambitione impulsus; quod Zonaras non dissimulat. ergo imperator, qui ante obdissidium cum Tarasio hunc Platonem sciret a Constantino in carcerem (quod annotavit idem) coniectum, tum quoque de eo cum sociis tandem eiciendo per occasionem egit. Iosephus autem oeconomus quid ad eam rem conduxerit, non liquet. ΧΥΛ. proprie: quod is, adversante legum sacrarum iure, nuptialibus coronis impositis*

Constantinum et Theodotam coniugio copulasset. non is ipse vero Nicephorus nuptiis interfuit aut benedixit, sed Iosephus, *oeconomus* ab auctore vocatus, a Theophane *monasterii Concaratas monachus et abbas*, qui inssu Tarasii vi a Constantino compulsi nuptialis benedictionis ritum est executus. quem quia Nicephorus Tarasii successor et fautor protegeret ac ecclesiasticae communionis socium faceret, Plato et Studitae monachi, nefandae illius copulae perpetui adversarii, velut ecclesiastici iuris violatorem habebant, nec ullum deinceps sacramenti consortium cum eo vel cum Nicephoro retinere decreverunt. his attentis cuncta Xylandri diluuntur dubia, quidque in eo coniugio Iosephus praestiterit liquet. modus porro loquendi de nuptiis sub coronationis voce iterum observandus. ΓΟΛΑΡ.

t. II p. 37 v. 7. paulo post, cum Cedrenus decem invectas imperio calamitates a Nicephoro memorat, librarius annotavit sub eo quoque decem plagas Romanorum imperio immissas, respiciens nimirum ad Aegyptias: *ὄρα καὶ ὑπὸ Νικηφόρου τῆ Ῥωμανίᾳ ἐπενεχθεῖσαν δεκάπληγον.* ΧΥΛ.

ib. v. 15. Chartaticum quid sit, sane ignoro. fortassis exactio fuit ad sustentationem scribarum et cancellariae, ut vocant. ΧΥΛ.

ib. v. 19. *fumarium tributum*] *rauchsteuer.* puto de singulis focis exactum fuisse, in quibus ignis fieret. omnia haec sane sunt obscura. quod ad octavum attinet, sic divino, voluisse eum ut quivis avi sui aut proavi modo censeretur, ac tantundem atque ille solvisset tributi penderet, etiamsi eorum bona inter varios heredes divisa singulis longe minorem censum reliquissent. ex historia cerularii, decimam sui auri partem adeptis reliquis domum referente, si cum Zonara comparetur, videbitur aureus vel nomisma aureum decima librae pars fuisse; quod fuit annotandum. sed et in Ioanne Tzimisca, ubi capnicum ab eo scribitur abolitum, animadvertere licet obolum fuisse argenteum, nomisma aureum. *περισπασμόν* sollicitudinem verti; quod scilicet humanissimus imperator non ignorans curas cum opibus auferri, et locupletes in magna esse sollicitudine, cerularium istum vulnerit molestia liberare, privatam tam anxie possidendo auro. ΧΥΛ.

ib. v. 20. *τὴν βασιλικὴν κουράτωρῶσαν* non *aerarium* vel *fiscum* quomolibet, sed *privatum principis peculium* ac *dominium* interpretor. huius praefectus *κουράτωρ*, quem Harmenopolus *λογοθέτην* vocat, de quo Agathias l. 5: *Ἀνατόλιον μόνον φθαρήνας ξυνέβη, ἄνδρα τῆ τε τῶν ὑπάτων ἀξία τετιμημένον, καὶ πρὸς γὰρ τὸ φροντίδα τίθεσθαι καὶ ἐπιμέλειαν τῶν βασιλέως οὐκῶν τε καὶ κτημάτων ἀρχὴν εἰληχότα. κουράτωρας δὲ τούτους καλοῦσι Ῥωμαῖοι.* ac ne ab auctore discedamus: ipse pinguiore agros et uberioribus monasteriorum possessiones τὰ κρεῖττονα τῶν κτημάτων in regiam suam *civatoriam* et dominium Nicephorum rettulisse dilucide narrat. memorat quoque Theophanes in Iustiniano *κουράτωρα* τῶν

κουρατωρειῶν, et in Mauricio Ἀριστόβουλον κουράτωρα τῶν βασιλικῶν οἰκῶν. GOAR.

t. II p. 38 v. 9. Δωδεκάνησον] ruit hic simul cum Xylandri versione *duodecim insularum ficta civitas*, si Δωδεκάνησον *duodecim Cyclades insulas* (quarum una erat praefectura et dispositio) interpreteris, quas Strabo quoque duodenario numero comprehendit, quibus et alias accessisse asseverat l. 10. GOAR.

ib. v. 15. κομμέρκια] *commerciorum vectigalia*, et tributa quaevis pro mercium asportatione fisco pendenda. auctor supra in Irene: Ἀβύδου καὶ τοῦ Ἱεροῦ τὰ κομμέρκια ἐκνούσῃς. GOAR.

t. II p. 39 v. 19. exteriori columella] ἔξω κιονίῳ. supra coniecturam meam exposui. sed et hoc suspicari licet, extra urbem in aliquo suburbio hunc, simulata a mundo discessione, in columna aliqua constitisse, quales supra Daniel Stylites aliique sunt commemorati. in autographo ἔξω est sine accentu, ut quasi cohaerere et coaluisse in unam vocem cum κιονίῳ videatur. quae sequuntur, prorsus sunt confusa. Χη.

t. II p. 40 v. 14. τὰ Εὐχάϊτα] Hellenopolis antiquis dicta, demum Theodoropolis, a Ioanne Zimisce ob corpus Theodori martyris in ea conditum reparata, Asiae urbs est. GOAR.

ib. v. 19. γνικόν λογοθέτην] ex praesenti loco γνικόν hunc λογοθέτην pro eo quem *cancellarium* dicimus sumi non posse liquet. quin potius τὰ δημόσια τέλη, quod hic exsequitur, ἀναβιβάζσαι, et alia fisco obvenientia ἀπαιτήσαι, ad *aerarii publici* (γνικου) praefectum spectat. vide auctorem infra p. 568, Curopalatum ad calcis extrema. GOAR.

t. II p. 41 v. 20. corpora Bulgarorum] τῶν βροφύλων. quod si ad Christianos referas, sensus erit eum adeo spoliis colligendis fuisse intentum, ut ne suis quidem humanandis tempus dederit. Χη.

ib. v. 22. ταμεία] in quibus videlicet bona Crumi conderentur. aula principis habitationem significat. Zonaras. Χη.

t. II p. 47 v. 22. imperatorio modio] mundum imperatricis apparet fuisse. Χη. *modiolum* muliebris eiusdemque regiae vestis genus esse, ut indubium textus ipse manifestat; cuius forma, si bene sim assecutus ex veteribus imperatricum figuris, sacco virili imperatorio non fuit absimile. distentum enim erat undequaque indumentum, et absque sinibus rigidum, circa lumbos adstrictum, ad pedes nonnihil amplius, et formae pene deformis. de manicis ita laxis ut ad terram usque defluerent taceo: satis quippe est invenustum illud quaecumque vocasse *modiolum*, ad *modioli* vasis potorii ad summam elati, ut Vitruvius loquitur, et rursus ad inum revertentis imitationem compositum. an quia *modimperator* vocaretur, qui leges convivis inter pocula diceret, ac propterea Graecae imperatrices *modiolum* sibi vindicare decreverint, mihi incompertum est. alii mitram expo-

nunt: et cum περιβάλλειν non de capite sed de corpore efferatur, ab allata de veste sententia non discedo. GOAR.

t. II p. 47 v. 23. iocum autem in nomine Barce non intelligo, quo uxorem Leonis notarit, ΧΥΛ. quibus scommatis Leonis uxorem impeteret Procopia imperatrix, non exponit auctor: tantum circa nomen eius multis lusisse innuit. nec difficili negotio. illi namque proprium cum *barca* (navigii genus intellige) nomen erat commune. GOAR.

t. II p. 48 v. 4. επιβατήριον εὐχὴν] scribit Xylander *votum pro felici* in urbem *introitu*, quam pro suscepto imperio et regio throno conscenso fecit patriarcha Nicephorus precem. in malam partem de eo qui rem alienam occupat, potest et in bonam sumi. sic επιβατήρια θύσαι, qui naves conscensuri sacrificabant, dicebantur. Leo vero, ita Paulus Diaconus, *scripserat Nicephoro de fide sua, petens etiam ut cum oratione et nutu eius imperium sumeret.* GOAR.

ib. v. 6. *Michaelo equis*] is est Michaelus Balbus. ΧΥΛ.

t. II p. 52 v. 24. φοιδεράτου legendum aliqui putant: retineo φοιβεράτου, de agmine dictum a *foederatis* diverso; de quo auctor p. 755 D et nos ibidem. GOAR.

t. II p. 54 v. 11. τῇ κέλλῃ] cellae Graecorum monachorum sunt taguria sibi invicem iuncta, circa mediam aream, in cuius iterum meditullio est ecclesia. demortui itaque alterius cellam hic occupabat. GOAR.

t. II p. 60 v. 23. εἰρημοῦ] habetur tractus ille iambis compositus in officio Laudum matutinarum, die natalicis Christi consecrato. de εἰρημοῦ significatione ecclesiasticorum rituum expositores Arcudius, Allatus, Euchologium. GOAR.

t. II p. 61 v. 5. παθοσιώσεως] quod vocabulum ex aliis locis permultis didici sive maiestatis sive etiam structurarum imperatori insidiarum crimen notare. et quod de uxoris nuptiis sequitur minatum Balbum, obscurum est vel ob ambiguitatem τοῦ αὐτοῦ. fortassis statuit Theodosiam Leone caeso ducere. quod de linguae morbo dicit, alludit ad Tantalum Orestis Euripidei. mox ubi scribitur quomodo Theodosia Balbum supplicio iam imminente eripuerit, in margine est annotatum ὅρα πῶς οὐ λείπει μέθοδος τὸν θεόν, ὅτε βούλονται συντηρεῖν τινά. est sane exemplum hoc memorabile παραδόξου σωτηρίας. ΧΥΛ.

t. II p. 62 v. 9. ἐν τοῖς ἀσηκρητοῖς] in palatio augustiore, iuri dicundo designato, ad Hippodromum extracto. πρὸς τὸν ἐκπόδρομον κατὰ τὰ ἀσηκρηταῖα. ἐκεῖσε γὰρ τότε τὸ τῶν ἀσηκρητῶν ἦν καταγώγιον. successu temporis, ut hinc liquet, alio translatum fuit. GOAR.

t. II p. 65 v. 15. κανικλείου ἀξιωμα quid sit, nescio. fit mentio etiam apud Nicetam in Manuele Comneno. ΧΥΛ. de *caniclei* praefecto post Meursium Gretserus plurima tum in comm. Codini, Georg. Cedrenus tom. II.

tum in addendis, nil tamen quod *caniclei* nomen vel officium exponat. utrumque breviter exsequor. *κάνλον* explicant Glossae Graecobarbarae *ἀλάβαστρον, φωκάδιον, μυροθήκην, vas unguentis condendis* ex alabastro vel pretioso fictili metallove confectum: *κλέος* autem cum *gloriam* sonet, *κανικλείον* erit vasorum huiusmodi nobilissimum. illudque erat, quo rubeus liquor sive cinnabaris imperatori chryso-bulla scripturo servabatur et proferebatur. vasisque huiusmodi castos erat ὁ ἐπὶ τοῦ *κανικλείου*. dictis suggerit auctoritatem Nicetas in Manuele Comneno 1 4, ubi cum Stypio natum quendam Theodorum εἰς τὴν τοῦ *κανικλείου* *μεγαλοκρεπῆ* *προβιβαζόμενον τιμὴν* asseruisset, Ioannem Hagiotheodoriten ideo invidia motum subdit eiusdem Manuclis 3 4: *ἐκ τοῦ τῷ Στυπείῳ* *δοθῆναι δοχεῖον ἐρωθροδάνου* *διάλιθον χρύσειον καὶ τοῖς ὄρκοις τοῦτον ἐπιστατῆσαι*. GOAR.

t. II p. 66 v. 3. *τὴν τρίτην φυλακὴν τῆς νυκτός*] auctor paulo infra: *ὥρα ἦν ὡς δεκάτη τῆς νυκτός*, a principio noctis horarum et vigiliarum, quarum tertia circum decimam terminatur, ducto numero. GOAR.

t. II p. 67 v. 21. *διὰ σκύλων* suspectum. nomen est loci proprium, et verti non debuit. infra, ubi describitur in Michaelo Theophili filio Theoctisti interitus, eadem vox repetitur. *ΧΥΛ* praesenti vocabulo nusquam *spolia* cum Xylandro intelliges, sed custodiae carcerisque publici locum, quo maioris infamiae causa trucidati Leonis cadaver ignominiose tractum fuit. auctor infra p. 543 Theoctistum iam iam neci tradendum eo ductum et asservatum narrat: *ἦγετο μὲν οὖν πρὸς τὰ σκύλα, φρουρᾷ τῶς παραδουθῶμενος*. GOAR.

t. II p. 69 v. 14. *ψυχικά*] non ad religionem solum, sed universim ad animam pertinent. GOAR.

t. II p. 71 v. 11. *Ἀδιγγάνους παλαμοσκόποις, λεκανομά-τεσι, νεφοδιώκταις, γυτευταῖς* annumerat Balsamon in canonem 61 Trullanum; et in 65 *οἰωνοσκόποις, γνώσταις καὶ ἔγγαστριμύθοις*, quasi profanis vaticiniis et superstitiosis divinationibus deditos. serpentes in sinu gestare, futura praedicere et plurima negari refert, quae ne scriptis quidem tradantur digna sunt. GOAR.

ιβ. v. 17. ἐκ τοῦ θείου βαπτίσματος υἰοθετησάμενος ἦν] *susciperat e baptismo et adoptavit*. secundum omisit Xylander, cuius ecclesiasticum ritum habet Euchologium. GOAR.

t. II p. 73 v. 1. *gentilibus eorum*] vel suis gentilibus: nam de Iudaeis intelligi non posse, ex sequentibus liquet. *ΧΥΛ*.

ιβ. v. 9. τὴν νῆσον τοῦ Ἀκρίτου] in Propontide, iuxta Protem dictam. GOAR.

ιβ. v. 17. sabbato ieiunare nefas Graeci ducunt ex canonum Apostolorum nomine evulgatorum 66. GOAR.

ιβ. v. 22. de deo, qui est supra omnia] hoc ita intelligo, noluisse eum Christum in formula iuramenti et sanctos nominari, sed

Iudaico more creatorem mundi noluisse, illo circumscripto, turari. **Xyl.**

t. II p. 75 v. 11. *fraudem struenti*] haec verba de meo addidi connectendae historiae causa. videtur enim, si modo nihil excidit et narratio integra est, Thomas hoc egisse, ut a Romanis summae rerum praefectus exercitus eorum aut urbes et provincias Agarenis proderet. **Xyl.** falso Xylander: *imperiumque Romanum ipsis*, id est Agarenis, *subiecturum*. quibus enim deinceps Romanus imperaret, aut quo commodo ductus se Saracenis subiiceret? verius respondendum, post proditos Saracenis Romanos fines tyrannum *Saracenorum proprium principatum ipsis solummodo subiectum relicturum promississe*, ne quam in posterum a Romanis molestiam paterentur. **GOAR.**

t. II p. 78 v. 12. *Zlxwv*] inter Sarmatas Asiaticos *Zlxovs* numerat Ptolemaeus Geog. 5 9. Russis, Chasaris et Patzinacibus Chersonesiis vicinos locat Constantinus c. 6, eosque *Zlxovs* vocat. **GOAR.**

ibid. *Kαθήρων*] hos Scythis adiungit Stephanus ex sententia Endoxi. Cabaros vocat Constantinus c. 39 et 40. **GOAR.**

ib. v. 15. *eum in filium adoptatum*] quemnam? et quidem mox rursum mentio fit huius adoptati filii. sed ne Zonaras quidem eum nominat. id quidem ait, Balbum sibi Constantini nomen sumpsisse. **Xyl.**

t. II p. 81 v. 3. *Gregorium*] is Leonis, iste Scyri exsulans consobrinus videtur fuisse. sic enim verto *ἀδελφιδούν*, vocem varie de cognatis usurpatam. paulo post haec opinio perspicue confirmatur. **Xyl.**

ib. v. 9. *Ἀναγγύρων*] plures a Graecis coluntur *Ἀνάγγυροι*, medici a mercede capienda alieni. nominatissimi sunt Cosmas et Damianus, quorum templum *ἐν τοῖς τοῦ Παυλίνου*. **GOAR.**

ib. v. 20. *τὴν ἐσθῆτα τῆς πανάγνου θεοτόκου*] de qua auctor Leonis anno 17. **GOAR.**

t. II p. 87 v. 14. *τὰς ἑταιρείας*] *exteros belli socios*. **GOAR.**

t. II p. 88 v. 10. *παράγαπτος καὶ νόθος υἱός*] *illegitima adoptione Thomae adscriptus*. **GOAR.**

t. II p. 91 v. 20. *ἀμερμούμνην*] Leunclavius Onomastico 2: *Emir Mumini*, inquit, *dominus est caerimoniarum aut princeps sacrorum* inter Saracenos. a Graecis *Amermumnes* scribitur in eorum historiis. idem alibi: *Amermumnes*, Graecorum in historiis *Ἀμερμούμνης*, factum est ex *Emir et Mumini*; quorum illud dominum significat aut principem, hoc ritus sive caerimonias sive cultus et *θερησιας*. nam proximi secundum *Haliphas* ita nominabantur, *velut principes sacrorum aut reges sacrorum*, more Romano. *Iovius interpretatur optime credentium in religione principes: sed potius dicere debuit, rectae religionis aut ὀρθοδόξιας aut virorum sacrorum principes*. **GOAR.**

t. II p. 93 v. 17. *Χάνδαξ ὀνομαζόμενος*] idem modernis Graecis *χανδάκιον*, et correctius *χάνδαξ*, ac *χάραξ* antiquis, scilicet *fossa*, *vallum*, unde universae insulae *Candiae* nomen deinceps est inditum. GOAR.

ib. v. 19. *ῥύμα*] haec sic verti ut sententia cohaereret: nam in Graeco locus est mutilus. *Χη.* supplevimus ex Scylitze. GOAR.

t. II p. 94 v. 1. *κόμητα τοῦ βασιλικοῦ ἐκποστασίου*] hunc nullo negotio *comitem stabuli*, ut veteres Franci loquebantur, intelligere possumus, quem posteriores Graeci *κοντοσταῦλον*, nostri *constabulum* et *constabularium* vocaverunt. GOAR.

ib. v. 10. *Σαρακενός*] promiscue, ut et alii, Agarenos Saracenosque ponit. quod autem de Chandace praecessit et sequitur, omnino inter se pugnat; nisi in media historia aliquid excidit, aut in nominibus erratum est. qui enim iubeantur castra in Chandace ponere, ubi ea iam ante habebant? *Χη.*

t. II p. 97 v. 20. *συντουρμαρχῶν*] *τοῦρμα* agmen est tribus orlinibus, sagittariorum videlicet, peltastarum et lancariorum, constans: hi ad centum, isti ad trecentorum, alii ad quingentorum numerum ascendebant, quibus *τουρμαρχης* exercitus duci subiectus praecrat. haec pauca e pluribus a Rignaltio docte collectis. GOAR.

t. II p. 100 v. 5. *πενταπύργιον*] quattuor rotundis in quatuor angulis, et una in medio quadrata turri exstructum. GOAR.

t. II p. 103 v. 14. *Θεοκτίστη ζωστή τε καὶ πατρικία*] una *zostes* sive *cinctae* privilegio et *patriciae* nomine augetur Theoctista Theodora mater. ambierunt enim etiam feminae sublimiorum et viris solummodo concessarum appellationes dignitatum, quidni et insignia, quae nullam arguerent in viris iurisdictionem, solam indicarent sublimitatem et honorem? *patriciatus* autem dignitas iurisdictione, qua solitaria est, vacat, gloriae fere supremus est gradus, ad quem proinde feminas sibi coniunciores potuerunt imperatores evehere, nec non *patriciatus* virilis insignibus exornare, *cingulo* nimirum. huius coniecturae Cassiodorus auctorem se prodit Var. 6 2. cuius verba sunt: *hinc est quod patriciatus honor ipse cinctus est, cum vacaret, nihil iurisdictionis habens et iudicantis cingulum non deponens*: morte quippe non exstinguitur honor huiusmodi. subdit propterea: *ornatus individuus, cingulum fidele, quod nescit ante deserere quam de mundo exire; unigue tantum cedit (coronae) fulgore, quem interdum etiam a nobis constat assumi.* ita formula ex principis persona. ex quibus quam vicinus fuerit imperatorio Theoctistae seu socru delatus honor non difficile est colligere. secundam *zostem* leges p. 580, tertiam p. 591. *ζώνης ὑπεροχὴν*, sicut et ob crimen *ἀφαίρεσιν*, memorat liber Leonis et Constantini AA. tit. 7 tomo 2 iuris GR. GOAR.

t. II p. 104 v. 23. *παρὰκεκομμένος*] ut *fatuus*, ita et toto corpore *truncus*, *nanus*, atque etiam *excisus virilibus*, *eunuchus*.

alias quantumvis fatuus in mulierum contubernium non fuisset admissus. GOAR.

t. II p. 105 v. 1. *Δένδεις*] Turcica dictio; hominemque, ut aiunt Graeci, *τρεμουλιάρην*, humeris et capite subsilicentem et *tre-mulum* refert. GOAR.

ib. v. 7. *suas pulchras purpas*] ex hoc loco facile est Cuspiniani locum emendare, quem *καλάμου* legisse apud Zonaram puto *ύφέν*, cum *μου* sit pronomen encliticum; et quid calamina sint, merito quaeratur, atque (ut puto) non immerito etiam quid thalami esse possint nimia. multa sunt talia apud Cuspinianum, quae ex nostro et Zonara facile suae restituantur integritati. XYL.

ib. v. 10. *μάναν*] *matrem*, vulgaris idiomatis vocabulo. GOAR.

t. II p. 106 v. 8. *timiditatis accusatum apud imperatorem*] sic divinavi, *άνανδρίας έγκλημα προσάψας εις βασιλέα*. XYL.

t. II p. 111 v. 4. *nonnulli neglecto*] ad verbum locus est obscurus. ceterum Hierotheus, cuius mentio paulo post fit, sodalis fuit Dionysii Areopagitae; de quo videre potes Nicephorum 2 20. XYL.

t. II p. 114 v. 1. *Χαλκή*] duplex Chalce Cpoli a portis acrcis dicta, una palatii, altera fori: haec fuit ecclesia ad forum ex Zonara in Monomacho, illa palatii ingressus. utriusque Salvatoris imago ad excitandam populi palatinorumque devotionem superpicta fuit. GOAR.

ib. v. 5. *non est deus*] videtur monachus alludere ad apostoli dictum in epistola ad Ebraeos c. 6, idque ad se accommodare. prodromus D. Ioannis Baptistae epitheton est, quod is Christi praecursor fuit. quem autem locum Esaiæ confessores isti, quos mox Cedrenus praedicat, ad confirmandum simulacrorum usum cultumque produxerint, sane coniecere non potui. eos quidem videntur iambi Theophili indicare, prius Hierosolymis quoque exsulare iussos, Byzantium venisse. XYL.

t. II p. 117 v. 15. *έφιλοτιμείτο δέ και μελωδός είναι*] verito: *sacri quoque poetae nomen ambivul.* *μελωδοί* namque Graecis sunt non qui cantui, sed sacrae poesi vacant, quales fuerunt Cosmas Maiumensis, Damascenus, Timocles, Theophanes et alii. GOAR.

ib. v. 16. *στιχηρά*] *versus*, proprie. genus carminum in ecclesia concinendorum. GOAR.

t. II p. 118 v. 1. *ού παρητήσατο τó χειρονομείν*] intelligo eum manus agitatione cantum rexisse, mensuramque, ut vocant, praescrripsisse, ut ad manus motum tempora carminis quod canebatur responderent. ita Horatius vult virgines Apollinem et Dianam Sapphico carmine celebrare, ipso praecunte, 4 od. 6: *Lesbium servate pedem, meique pollicis ictum.* τó *στιχηρόν* carmen est, *βαϊοφόρον* festum (ut vocant) palmarum. librarius adscripsit *ούκ οίμαι*, non putare se hunc esse auctorem. XYL.

t. II p. 118 v. 8. *ἐξέλθῃς Ἰθνη*] de his consulendum Graecorum Triodion. GOAR.

ib. v. 14. *Κρηνητῶν*] apud Zonaram per *ε* legitur, *Κρηνητῶν*, Crinitarum seu crinitorum. XYL.

t. II p. 119 v. 2. *Α. in Th.*] Alexius in Theophilum. XYL.

t. II p. 122 v. 16. *τοῦ δομῆστῆκου*] cum plures iidemque varii posterioribus saeculis apud Graecos fuerint domestici, quis eorum hic intelligatur dubium est. nam quamvis vox *δομῆστῆκος* idem indicarit primaeva tempore quod *οἰκειακός*, ad familiam vel quasi ad familiam spectans, deinceps tamen ad *praepositum ducem* et cuiusvis ordinis *primum* significandam traductam testis est Ioannes Citri episcopus in Iuris Graecoromani volumine: *ἢ τοῦ δομῆστῆκου προσηγορία κατὰ Λατίνους τὸν ἐξάρχοντα, τὸν προηγούμενον, τὸν ἐπιστάτην δηλοῖ* hinc in ecclesia chori dextri domesticus ac pariter sinistri, nec non alii; et quod militiam attinet, Orientalium thematum, sicut et Occidentalium, scholarum item domestici, ac tandem supremus omnium *μέγας δομῆστῆκος*, apud Codinum de Offic. Cur. Const. c. 1 et seq. ad propositum. pro Orientalium Occidentaliumve thematum praefecto *δομῆστῆκου* vocem in praesenti ab auctore usurpatam non asseret, qui scholas universas cum unico hoc domestico in conflictu cessisse observaverit. exponenda itaque vel de magno domestico, totius exercitus sub imperatore duce, vel de solarum praetorianarum scholarum praefecto, *δομῆστῆκος τῶν σχολῶν* penes Codinum vocato, cuius, ut asserit ipse c. 5 n. 42, par ferme fuerat ac magni domestici potestas, cum hic toti exercitui imperaret, ille Romanas solum satellitum scholas duceret, *φοιδεράτους* autem, exteros nimirum belli socios, comes foederatorum, qualis hic Persarum ductor Theophobus, sub sua dispositione, ut cum imperii Notitia loquar, teneret. vide infra Theophilum *foederatos* Persas eorumque agmina Romanis decibus suspicione in Theophobum enata subiicientem. GOAR.

t. II p. 123 v. 3. *χορδαῖς*] minores citharas sinu quidem exiguo, verum protenso manubrio, simul tribus aut quinque chordis instructas, asperum et a militari non alienum emittentes sonum, quales etiamnum hodie, forsan a Graecis olim acceptas, in castris animos exhilaraturi Turcae pulsant, *χορδάς* hic vocari existimo. GOAR.

t. II p. 124 v. 10. *φάλαγγος ἀρχηγός*] alio nomine *τουρμάροχης*, de quo Rigaltius. hoc autem 42 martyrum agmen ex Armeniis erat. GOAR.

t. II p. 127 v. 4. *σταυρόν*] quamvis etiam pro *στρατόν* ponatur, tamen id non quadrat. et *σταυρόν* legi. sed quid moris in eo fuerit, nondum didici. XYL. *σταυρόν*] *crucem ei mittit*, ait Xylander. at quam crucem? quo sine? tacet. mysterium evulgo. literis secretiora revelantibus ac pollicita sive pacta addito iuramento firmantibus solebant quondam in sacramenti testimonium crucem praefigere. Poptanus ex Phranzis Graeco textu: *vocatur in conspectum imperatoris Cpolitani, qui necum ex Iberia legatus advenerat. et imperator*

manu sua eo vidente tres cruces cinnabari in fronte bullae ad confirmationem pro consuetudine exprimit, bullamque auream in manus legato tradit. Leo Grammaticus: ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ Βασιλεῖος τοὺς τιμολογίας ἀπέγραψαν σταυροὺς ὄρω βεβαιούντες. similem; vagi et mendici monachi opera Theophilus usus, ne religionis deesset species, ad Manuelem misit, ut sacris sive χρυσοβούλλῃ fides amplior adderetur. hinc σταυροπάτας sacramenti huiusmodi violatores vocant moderni Graeci, qui *crucem conculcant*, hoc est, iuramentum ea primum in charta tabulis exarata firmatum intemeratum servare non verentur. his affinia eruditissimus *de Marca* in patriis Annalibus. GOAR.

t. II p. 127 v. 13. *princeps Ismaelus*] nescio an proprium sit hoc, an vero Ismaelitam significet, ut gentilicium. mox rursum ita ponitur. ΧΥΛ.

t. II p. 128 v. 3. *compater*] σύντεκνος. ex sententia et Zonara hoc didici; qui scribit Michaelum Theophili F a reduce Manuclio fuisse ex baptismo susceptum. *Gevatter*. ΧΥΛ. qua ratione scripsit Zonaras ἐκ τοῦ ἀγίου βαπτίσματος τὸν τοῦ βασιλέως υἱὸν Μιχαὴλ ἐδέξατο. hinc illi cum patre Theophilo compatris commune nomen. GOAR.

t. II p. 129 v. 1. *πατριάρχην*] ceu perditorum et perduellium ducem *πατριάρχην Ἰαννῆν* censuit auctor vocandum. Xylander iconomachi factus patronus *πατριάρχην* legit et religiose colit. GOAR.

ib. v. 4. *δρόμου λογοθέτην*] logotheta est cancellarius, ut vocamus, aut libellorum magister sive archivi praefectus. pro *δρόμου* legerem, si liceret, *δόμου*, ut intelligeres domesticum imperatoris atque intimum secretarium. nolui tamen ex coniectura mutare, praesertim cum sic rursum legatur initio Michaeli Theophili F et alibi frequenter, et Wolfius citet ex libro de Officiis palatii id munus iam tum, cum ille liber scriptus fuit, ignotum fuisse. interim non dissimulabo Himerium, qui sub Leone Basilii F (quem et philosophum nominant) rem contra Agarenos praeclare gessit, a nostro protoaecretis, a Zonara dromi logothetam dici. dissenserintne scriptores, an duo haec nomina idem officium notent, non est meum pronuntiare. certe Zonaras hunc Theoctistum caniclii praefectum (τὸν ἐπὶ τοῦ κανικλείου) vocat, in fine huius Theophili; et noster, ubi Theoctisti logothetae mortem refert, eo sublato Bardam caniclei dignitatem in se transtulisse ait. ΧΥΛ. intelligunt moderni quidam Graeci Turcicis edocti consuetudinibus, quas a suis maioribus acceptas putant, de bellici aerarii praefecto, vel de eo qui imperatoris iter conscientis censeret expensas et necessariis providendis numeraret pecunias. at quia Codini tempore, quo nec bella nec itinera ab imperatoribus suscipienda desierant, antiquatum erat huiusmodi logothetae ministerium, de eo potius qui Hippodromi, et ut contracte loquebantur, *Dromi* spectaculorum *rationes tenebat*, quique referente Turnebo *Dromi procurator* in antiquis inscriptionibus legitur, vel qui cursus publici

expensis providebat, cuius proinde officium imminuto undequaque imperio nullius erat utilitatis, quam de quocunque alio intelligendas censebatur. GOAR.

t. II p. 129 v. 6. Ἰαννῆν] ὑποκοριστικῶς vice Ἰωάννου. ita iudant in nominibus etiamnum hodie Graeci, ut *Mariae* nomen novem modis efferant, *Μαρία*, *Μαροῦ*, *Μαροῦλα*, *Μαρουλοῦ*, *Μαριστοῦ*, *Μαριστοῦλα*, *Ματερνέτα*, *Λουλοῦ*, *Λοῦλα*. GOAR.

ib. v. 15. *militiae praefecto*] στρατιωτικῶ militari. fanda, σφενδόνη, locus est in Circo, cuius et alibi apud nostrum et Zonaram mentio. XYL.

t. II p. 131 v. 2. *stipendia*] σιτηρέσια. notum est ita apud historicos militum stipendia vocari, quod maxima eorum in victu pars esset. XYL.

t. II p. 132 v. 17. τῶν μβ' μαρτύρων] Zonaras: οὗ τὸν τοῦ μαρτυρίου δρόμον ἐξήνυσαν παρὰ τοῖς Ἀγαθηνοῖς τεσσαράκοντα δύο πάντες τυγχάνοντες. festum eorum ab utraque ecclesia 6 Martii celebratur. GOAR.

ib. v. 20. καὶ μαντευσάμενος] fortassis innuit eum non modo consultasse cum suis de re gerenda, sed etiam ariolis et divinationibus usum, quibus impii solebant. XYL.

t. II p. 133 v. 5. ἄρχοντά τῶν ἀρχόντων] summum praetorem. sed quis ille aut quo inter Saracenos ordine ac officio fuisset, hic non exprimitur. XYL. *appellatur*, inquit Lennclavius Onomast. 2, a *Graecis ille, quem Turci Beglerbeg in regno suo nominant ceu dominum dominorum, qui videlicet alios sub se magistratus ac praesides tam civiles quam castrenses habet.* is autem Saracenus erat et Saraceno maiori militabat, cuius nomen et filii gloria memoratur inferius p. 612. inclinant in hunc sententiam Graeca Turcicaque edocti. quibus in provinciis vero princeps hic potestatem exercuerit, adhuc incognitum manet. GOAR.

ib. v. 6. *Δαξυμηγῶν*] memorat Strabo l. 12 Daximonitidos felicit agrum in Ponto iuxta Thermodontem fluvium, a quo Saraceni-cae profectionis locus et loci nomen ab auctore scriptum non absconat. GOAR.

ib. v. 16. *καλαμῶνα* enim mihi videtur dixisse forma *περικτικῶν* (cuius est *ἀμπελῶν*, *δαφνῶν*, vinetum, lauretum et similia) culmetum collective, multitudinem hastarum, quia multis in segete culmis erectis stantibus similis quodammodo est acies hastis armata, cum eae rectae tenentur; unde etiam poetas comparisonem duxisse novimus. Manuelus ergo videtur monuisse imperatorem fortassis non tot milites aut pugnam obituros esse in tanta multitudine. XYL. *καλαμῶνα* locum *calamidis consitum, arundinetum*, cui melius quam maturaе Xylandri *segeti* conferta hastarum copia potest similis videri. GOAR.

t. II p. 134 v. 17. τῶν δι' ἐμὲ προσμενάντων καὶ ἀπολομένων] *convenientius interpretor: cum iam perierint qui mei gratia fortiter in acie constiterunt. nisi legere malueris ἀπολέσθαι, et reddere: qui mei gratia usque ad integram internecionem conflictum sustinere paratos se exhibuerint.* GOAR.

ib. v. 21. Χιλιόκωμον] reponit Strabo Χιλιόκωμον πεδίων in Ponto, et penultima notae confirmat coniecturam. GOAR.

t. II p. 138 v. 1. τὸν ῥῆγα τῆς Φραγγίας] Occidentis imperatores regesve, praeter Bulgarorum principem vicinum et insensum, βασιλέας vocare semper abhorrerunt Graeci, ῥῆγας salutare contenti; unde haec ad Ludovicum Pium imperatorem πρὸς ῥῆγα, non βασιλέα Φραγγίας missa legatio. eaque forsitan est de qua vita et actus Ludovici illius Anonymo auctore scribunt anno 833: *Compendii consistenti legatio imperatoris CP, Marcus archiepiscopus Ephesi et protospatharius imperatoris, ad patrem (Ludovicum) missa occurrit; munera sibi data obtulit (Lotharius), patri missa subtraxit. quam ille licet ad patrem missam ad se tamen venientem suscepit, audivit, et tragoediam reportantem pene incaudiatam remisit.* GOAR.

ib. v. 9. τὸ λοιπὸν ἐμφανὲς μέρος τῆς πόλεως] principes populi, factionum δημάρχους, patriarcham et cleri praecipuos, quos in pari casu convocasse Mauricium describit Simocatta statim sub historiae initio. GOAR.

t. II p. 139 v. 8. δρουγγάριος praefectus Drungi, βίγλαe vigiliae, excubiae, hostium explorationes, quas puriore vocabulo ἐπισκοπήν et κατασκοπήν vocat Simocatta plerisque locis. qui hostes itaque exploratum ibat, excubias in exercitu ponebat et stantibus in excubiis praeficiebatur, erat τῆς βίγλας δρουγγάριος. de illo Codinus habet: πρὸ τοῦ πεζεῦσαι τὸ φοσσάτον ἀπερχόμενος ὁ τῆς βίγλας μέγας δρουγγάριος καθίστησι τὸ λεγόμενον ἡμεροβίγλιον, ὡς παρὰ τοῦ μεγάλου δομεστικου προσετάχθη. ita diurnas: mox nocturnas describit vigiliis. πρὸς δὲ τοὺς αὐτὸν τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς βιγλήσοντας ἀπερχόμενος οὗτος ὁ μέγας δρουγγάριος, πρὸ τῆς τοῦ δειλνοῦ ὥρας, λέγει οὕτως "ἀρχοντες, ἐτοιμάσθητε, δειπνήσατε, καὶ δότε τροφήν τοῖς ἵπποις." καὶ ὅταν ὁ τεταγμένος καὶ πρόπων τῆς βίγλας ἔλθῃ καιρὸς, ἐκβάλλει αὐτοὺς τοῦ στρατοπέδου. Leucclavius: Drungarius tribunus militum, Italis, Gallis, Germanis etiam colonello, Graecis χιλιάρχος, a drungo, inquit, baculo et regiminis insigni. GOAR.

t. II p. 140 v. 8. συνόδου] paulo post rursus sic ponitur. ego ordinem ecclesiasticum eo vocabulo intelligi arbitror. ΧΥΛ. ecclesiastici ac senatorii ordinis proceres intelligit. vulgo namque praesules Cpoli reperti simul cum eiusdem ecclesiae clero vocati σύνοδον dicuntur componere. GOAR.

t. II p. 142 v. 18. φατριάρχης] recte legitur, non πατριάρχης. GOAR.

t. II p. 144 v. 8. *λώρων διακοσίωv*] *taurearum* hic erat supremus numerus, quem iam habes in superioribus recensitum. GOAR.
ibid. *μεγαλόπολις* ob amplitudinem dicebatur Constantini urbs; *Θεούπολις* Antiochia ob id quod contigit Iustiniani tempore miraculum, de quo eiusdem anno 2, *Ἀγίοπολις* Hierusalem Christi nece consecrata. GOAR.

ib. v. 9. *natus fuit Iannes*] librarius hic adscripsit, quod recte multis aliis locis, ac rectius multo quam hic, annotasset, Cedrenum scribendi nimirum materia destitutum haec narrare: *οὐκ εἶχες, ὡς εἶοικε, τί γράφειν, ἀκρόμωρε Κεδρηνέ.* ΧΥΛ.

ib. v. 12. *ἡ μονή Σεργίου καὶ Βάκχου*] Iustiniani hoc erat aedificium, de quo statim sub initio imperii eius. GOAR.

t. II p. 145 v. 1. *ἔθνος ἄπιστον καὶ σκληρόν*] Abares existimo, quos pariter 1 8 vocavit Simocatta *ἀπιστότατον ἔθνος καὶ ἀπληστότατον.* GOAR.

ib. v. 16. *στοιχειωτικούς λόγους*] *στοιχεῖον* moderna lingua Graeci vocant secretam naturae in hominibus ad quamcunque rem propensionem et aptitudinem. frequentius pro larvis ac spectris noctu apparentibus ac domos infestantibus, ac demum pro inalis genibus, magorum strigumque magistris, usurpant. unde *στοιχειωτικοὶ λόγοι* verba sunt ad huiusmodi daemones convocandos. GOAR.

t. II p. 146 v. 12. *θαλαμηπολούμεναι*] *virgines et nuptiae nobiliores* in secretioribus thalaminis custoditae. GOAR.

t. II p. 147 v. 14. *ἐθριάμβευεν*] *manifeste impudens muliercula in omnium auditu criminis infamiam evulgabat.* Lexicon anonymum bibl. Reg.: *θριαμβεύω κατάδηλον ποιῶ.* GOAR.

t. II p. 149 v. 12. *τὴν τῆς ὀρθοδοξίας πανήγγυρον*] celebri clericorum et populi conventu agitur quotannis prima quadragesimae dominica *ὀρθοδοξίας* solemnitas, restitutis imaginibus, sub Michaelē Theophili filio et Theodora, a Methodio religiosissimo patriarcha primum instituta; in qua diris devoentur haeretici cuncti, maxime sacris imaginibus infensi, eorum nominibus subiuncto confestim anathemate pronuntiatis, iustusque deo optimo maximo pro haeresi quacunque profligata persolutis gratiis. rem gestam paulo aliter ab auctore narrat anonymus bibl. Reg. *ἐμήνησε (Θεοδώρα) τῷ ἁγιοτάτῳ πατριάρχη Μεθοδίῳ τοῦ δηλοποιῆσαι καὶ ἐπισυναΐξει πάντα ἄνθρωπον ὀρθόδοξον, ἀπὸ τε μητροπολιτῶν ἀρχιεπισκόπων ἡγουμένων, κληρικῶν καὶ κοσμικῶν, ὡς ἂν παραγένωνται ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ μετὰ τιμίων σταυρῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν. καὶ τούτων πάντων οὕτως γενομένων, καὶ ἀναριθμήτου πλήθους συναχθέντος ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, παραγίνεται δὲ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ μετὰ τῆς ἁγίας καὶ ὀρθοδόξου αὐτοῦ μητρὸς καὶ πάσης τῆς συγκλήτου, ἀνὰ κηρὸν βασιλικὸν εἰς ἕκαστος αὐτῶν βασιάζων. καὶ ἐνωθέντες τῷ ἁγιοτάτῳ πατριάρχη, καὶ ὁμοῦ μετὰ λιτῆς ἀπάραντες ἀπὸ τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου, μετὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ τοῦ*

τιμίου σταυροῦ καὶ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου, κατήλθον λιτανεύοντες μέχρι τῶν βασιλικῶν πυλῶν τῶν λεγομένων Κτεναρίων. καὶ δὴ καὶ ἔκτενοῦς εὐχῆς γενομένης, καὶ μετὰ κατανύξεως καὶ δακρύων πολλῶν καὶ στεναγμῶν τὸ κύριε ἔλεησον εἰπόντων, ὑπέστρεψαν ἐν τῷ ἁγίῳ ναῷ μετὰ χαρᾶς πολλῆς καὶ λαμπρότητος, τὴν θείαν καὶ μυστικὴν λειτουργίαν ἐκτελέσοντες. καὶ οὕτως ἀνεστηλώθησαν αἱ ἅγιοι καὶ σεπταὶ εἰκόνες ἐν τῷ τοῦ θεοῦ ναῷ τοῦ τιμᾶσθαι καὶ σέβεσθαι καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν πιστῶν. οἱ οὖν εὐσεβῶς κρατοῦντες μετὰ τοῦ σεβασμίου καὶ ἁγιωτάτου πατριάρχου Μεθοδίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μητροπολιτῶν καὶ ὁσίων ἀσκητῶν τὸ τηρικαῦτα ἐθέσπισαν τοῦ ἑορτάζειν τὴν ἁγίαν καὶ σεβασμίαν ἑορτὴν ταύτην ἐτησίως λαμπρῶς ἐν τῇ τοῦ θεοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ τῇ πρώτῃ κυριακῇ τῶν ἁγίων νηστειῶν, ἥτις καὶ μέχρι τῆς δευτέρας ἑορτάζεται. GOAR.

t. II p. 149 v. 20. τὸ πλήρωμα τῆς ἐκκλησίας] *omnes pontificum clericorum et monachorum ordines.* GOAR.

ib. v. 21. τοῦ Καριανοῦ] *ubi filiae Theodoraē habitabant et palatium extruxerat Mauricius.* GOAR.

t. II p. 150 v. 18. τούτου δὲ τὴν ὀλιγορίαν] *locus obscurissimus. ego sic intelligo, stipulatos fuisse pontifices et scriptis confirmasse, et salutem imperatori Theophilo impetraturos et veniam peccatorum suis ad deum precibus; quod et fecisse eos Zonaras scribit. eorum ergo promissorum ipsos admonet Augusta. et respondent se iis staturos, etsi Theophanes parum hoc curans minetur se suas iniurias deo indice prosecuturum. Zilicum haeresis videtur chrisma contempsisse, quantum ex hac narratiuncula datur colligere; et usus sum voce perficere, quod in Graeco est τελειοῦσθαι, et sacramentis ii adscribunt. Xyl. de Zilicibus his et quibuscumque aliis haereticis chrismate reconciliandis Euchologium notis illustratum theologice tractat.* GOAR.

t. II p. 153 v. 14. Ζαγοράν] *Mysiam inferiorem ad Haemum montem, cuius tractus ab incolis etiam Zagoria vocatur. idem habet Zonaras.* GOAR.

t. II p. 154 v. 10. πρωτομανδάτωρος] *magistranorum et praeconum praefecti, de quo supra.* GOAR.

ib. v. 14. Ἄμερ proprium nomen, Ἀμπερᾶς saracenicæ dignitatis, id est ducis: ἀμερμουμνῆς est sacrorum principis non proprium sed appellativum. GOAR.

t. II p. 155 v. 14. στρατηγὸς τυγχάνων τῶν Θρακησίων] *inferior scholarum domestico dux, qui partem tantum exercitus regeret, id est Thracicum thema.* GOAR.

t. II p. 156 v. 9. τὸν χοῦν ἐκεῖσε κατέθετο] *credo ita intelligendum, voluisse Manuelum ibi sepeliri.* Xyl.

t. II p. 157 v. 9. μετὰ τὴν τῶν ἀναφορῶν διοίκησιν] *lego ἀναφορῶν: quae in senatu aut alias acta essent, Theoctistus Theodoraē erat indicaturus. sic et Zonaras; quanquam ἀναφορά fortas-*

sis aliquid aliud potest significare, reditus nimirum publicos; quorum diligentem gessisse curam, et rei publicae utilem, Theodoram, ex eodem liquet. sed prius praefero, quia de Bardae interitu cum agitur postea, eadem vox sic usurpata est. *Xyl. acta referendi gratia* vertit Xylander. quanam acta? non explicat. deinde prefecturo quidem ad palatium Lausiaco Theoctisto logothetae mors erat parata: verum *μετὰ τὴν διοίκησιν post administratum iam munus*, non quasi in futurum *acta* in Lausiaco *relaturus* adhuc foret. satius dixero Theoctistum hunc ut logothetam aerarium administrasse, atque ideo coram imperatore vel eius consilio *περὶ τῆς τῶν ἀναφορῶν διοικήσεως de regis reditibus et vectigalibus* illisque recte administrandis disserere debuisset; quo peracto *μετὰ τὴν διοίκησιν τῶν ἀναφορῶν, administrato munere*, in Lausiaco prefecturus erat; quo in itinere mors parabatur. *ἀναφορῶν* autem hic lego *ἀπὸ τοῦ ἀναφορά*. alia enim dictio *ἀνάφορον*, eiusque plurale *ἀναφόρων* nullam sensum potest componere. vide auctorem p. 555. GOAR.

t. II p. 157 v. 14. *ἀσηκρήτεια*] ubi secretarii conveniebant. *Xyl. ib. v. 20. ἔταιρείας*] forte ex suis, qui in necem Theoctisti conspirassent. alioquin *ἔταιρείαι* sunt sodalitates, id est certus militum seu stipatorum aulicorum coctus, quarum mentio non infrequens. *Xyl. Xylander ex sodalitate*, ego ex *confoederatis* Imp. militantibus. GOAR.

t. II p. 159 v. 5. *τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίης παρίστη*] hinc insuper confirmo *λογοθέτην* esse supremum praefectum aerarii. Theoctisto namque eo munere fungente occiso, ut quid Theodora quaestores istos adesse iuberet nisi ut quam, memorato praefecto e vivis sublato, non poterat populus et senatus habere notitiam aerarii a filio Michaelis in sumptus inutiles dilapidandi, ipsa per quaestores, subiectos aerarii custodes ac ad manum administratos, aliunde fidem faceret? GOAR.

t. II p. 160 v. 11. *δεδωκῶς τῷ ἰδικῷ ὥστε καὶ ταύτας ζω-νεῦσαι*] forte sic: dedit eas privatis hominibus, qui cum eas gestare ipsis permissum aut decorum non esset, de iis conflandis auroque in usus suos vertendo cogitarunt, ut *τῷ ἰδικῷ* sit pro *ιδιώταις*. quid si *εἰδικῷ* forte scripsit? et monetae percussor, qui formam auro imprimeret, sic appellatur? sed nescio. *Xyl. privato acriario*. GOAR.

t. II p. 163 v. 23. *Λαλακαῖωνα*] vicina sunt Melitenae et Armeniae loca hic enumerata. GOAR.

t. II p. 164 v. 6. *Πλοσόντις*] ex Zonara pro *πίωσοντα* legi *πτῶσοντα*. idem habet *Λαλακαῶνα*, Lalacaonem. videtur in hoc alluisse ad *λαόν* et *κατείν*. *Xyl.*

ib. v. 9. γυρισθῆναι] quadrat huic loco modernus huius vocis usus, quo non modo *in gyrum includere*, sed et *in fugam vertere, retro amandare* et his similia significat. GOAR.

t. II p. 168 v. 2. *Μαμοῦμ*] is idem qui dignitatis nomine amerumnis modo vocatus est. GOAR.

t. II p. 171 v. 16. τοῖς τοῦ ἑκποδρόμου δικαστηρίοις] ibidem fuisse ἀσηκρήτεια superius ex auctore p. 543 legimus. Σεκρέτου autem sive, ut cum Eusebio 7 30 loquar, Σεκρήτου nomine non *secretariorum*, ut vertit interpres, *curiam*, quin potius ipsorum iudicum, censendam existimo. et ut alia missa faciam, satis sit Nicetae in Alexio Manuclis filio testimonium: τὸ τοῦ Θεοδώρου περικαλλῆς οἶκημα, ἐπάρχου ὄντος τῆς πόλεως καὶ τῶν οἰκειακῶν διέποντος ἐκκρέτον, τῷ δικαιοδοτικῷ τε θρόνῳ ἐμπρέποντος. Basilius etiam infra renovat τὸν ἑκπόδρομον, τόπων δικαστῶν. GOAR.

t. II p. 172 v. 5. καθηγμένων] improprie *princeps*, proprie *superior et praepositus*. GOAR.

ib. v. 7. τῇ δὲ τῆς οἰκείας νύμφης περιπλοκῇ] et sic supra quoque, ubi de summovendo Theocisto Bardas dicitur cogitasse. filium habuit Bardas Antigonum domesticum scholarum. XYL.

t. II p. 173 v. 18. ἰδρυμένην νίκη] in eadem porta labores Herculis sculpti usque hodie visantur. Leunclavius. GOAR.

ib. v. 19. Δεύτερον loci nomen est, ut et Hebdomum. Secundum verteres, ut et Stenum, quod mox sequitur, Angustias, nisi Graecam propriam retinere praestaret. πάγαι forte sunt πῆγματα. XYL. obelisci et pyramides ad Deuteron erectae. Lexicon ms bibl. Reg. πάγαι αἱ ἐξοχαὶ τῶν ὄρων καὶ τῶν πετρῶν. GOAR.

ibid. διαταρίοις] *excubias perpetuas agentibus*. GOAR.

t. II p. 175 v. 9. τὸ Βένετον] en tibi quattuor factionum hrdis in equestribus colores, caeruleus viridis albus et rosceus, quos aliis nominibus Simocatta Zonaras et alii vocant ἡεράνεον, γλοάζον, πορφυροῦν καὶ ἄσπρον. GOAR.

ib. v. 13. πρωτονοτάριος] ὑπογραμματέων πρώτος, ut loquitur Damascenus Subdiaconus. GOAR.

t. II p. 176 v. 8. ψωμοῦ] ab hac voce *panem usitatum ψωμί* Graeci nuncupant. *iis* Xylander, sed insulse. GOAR.

ib. v. 9. ἀσβεστότυρον] caseum non extinctum ad verbum sonat: quid rei sit, malo alios indicare. id quidem apparet, caseum rudem et minimi pretii fuisse. XYL. *coagulum* calci dilutae densiori simile, unde audit ἀσβεστότυρον. *caseum non extinctum* explicat Xylander: an illi quandoque arsit *coagulum*? utinam proverbium perciperet, ὅστις ἐκάην εἰς τὸ ὄξυνόγαλον, φουσᾶ καὶ τὸ κουρκούτι, pullem exsufflat, qui *coagulo adustus est*: in planis errans salebrosa non permearet, uno verbo, saperet. GOAR.

t. II p. 177 v. 4. Κολωνείας πρόεδρος] ad patriam Coloniam Asiae urbem, 68 locum inter episcopatus apud Codinum nunc tenentem, alludebat Grillus. GOAR.

ib. v. 8. ἐκφωνήσεις] orationibus, quas *collectas* vocamus, submissa voce perlectis, conclusiones sonora modulaque voce a sacerdote prolatae sunt ἐκφωνήσεις. GOAR.

ib. v. 14. φελόνην ἀναστέλλας χρούμασι χρῆσθαι] obscura

mibi. **XYL.** *casulam sacerdotalem totum hominem ambientem in brachia retorquens.* **GOAR.**

t. II p. 178 v. 16. *septum cancellatum, sive rete ligneum* populum a sacrario dirimens, sunt *πιγκλίδες τοῦ θυσιαστηρίου.* **Alatius.** **GOAR.**

t. II p. 179 v. 6. *τὸν συντακτήριον ἐκπληρῶν*] *Zonaras τῆ θεομήτορι συνταξόμενος,* clarius. sed supra D. Gregorius theologus perhibetur oratione syntacteria habita discessisse ab ecclesiae gubernatione; quae videtur de ecclesiae concordia et incolumitate constituenda fuisse. **XYL.**

ib. v. 14. *χωρὸν*] idem fere significat quod locus, *τόπος.* sed tamen hoc non tam visum fuit accipere pro proprio quam illud. **XYL.**

t. II p. 180 v. 15. *παρακοιμώμενος*] is est qui superioribus saeculis *κόμης τῶν ἐξκουβίτων* dicebatur, cuius nempe nomine Graeco reddito Romana eius appellatio destitit in curia CP. huius vices *ad tuendum palatium tutandamque rem privatam* Luitprandus esse dicit § 7. at non id exsequeretur nisi perpetuus palatii foret excubitor vel excubitorum praecipuus. an vero ut excubitor, sic quoque cubicularius asserendus cum Xylandro? non censeo. cubicularii etenim postremis saeculis semper eunuchi, Basilius *παρακοιμώμενος* vir integer exstitit. illi in penetralibus, hic ad fores stabat. illi denique *κοιτωνῆται, κουβικουλάριοι* vel alio quovis nomine dicti, huius nomen nil simile sonat. quin potius ei subditi excubitores ut variam appellationem sic diversum munus nacti ostendantur inferius p. 567, qua dicantur *παρακοῖται* et *παρακοιμωμένον ὀκλειοί,* familiares addicti, uno verbo sub eius dispositione. **GOAR.**

t. II p. 181 v. 15. *Βασιλικῷ δρόμῳ*] ad Basilium hanc usque *dromonibus* vix utebantur imperatores, sed *Agrariis.* de utrisque Constantinus de Admin. Imp. toto c. 51 fusissime, Cassiodorus quoque Var. I. 5 16. **GOAR.**

ib. v. 22. *senarius primus Euripidis est, medius integer, si legas καὶ δεῦτερον δέ.* videtur autem alludere ad nomen Basilicini. alioqui non video qui ex imperatoria credamus fuisse remigem familia. **XYL.**

t. II p. 182 v. 17. quale poculum sit discopoterium, non assequor certo. quid sit discus, alibi est explicatum. et polycandyla suspicor esse corruptam ex semilatina vocem, ut sint *πολυκάνδηλα* candelabra multas recipientia candelas. qua coniectura facile patiar firmitus aliquid monstrari. **XYL.** *discus* reponendo pani eucharistico, et *calix* vino consecrato recipiendo, sunt *διασκοποτήριον.* **GOAR.**

ib. v. 18. *πολυκάνδυλα*] ex pluribus auctoribus in Enchologio adductis repono *πολυκάνδηλα.* funale variis lychnis ornatum, e laqueari ecclesiae pendens ac luminibus eam totam illustrans. **GOAR.**

t. II p. 192 v. 12. τῆς πνευματικῆς ἀδελφότητος] ad instar adoptionis qua quis alterius adscribitur filius, ἀδελφοποίησιν, qua sibi alienum fraterno amore deinceps prosequendum, utriusque fortunae participem, consiliorum ac subsidii auctorem, perpetuo amicitiae nexu devinciunt, excogitavere Graeci. haec tamen ut antiquis legibus ignota, familiis nocua, pravorum consiliorum origo ac nefandorum facinorum adiutrix, posteris ecclesiae nec non imperii legibus proscripta fuit et damnata. antiquum tamen eius in ecclesia celebrandae ritum Eûchologium asservat; damnationis Ius Graecoromanum, Blastares, aliique Graecorum iureconsulti manifestam proferunt testimonium. GOAR.

t. II p. 194 v. 23. τῇ ῥάβδῳ] sagitta, pnto, aut spiculo missili. sane apud Latinos poetas calamus quoque pro sagitta poni observatum est, nimirum quod ex calamis fierent sagittae. Virgilius "cum Daphnidis arcum fregisti et calamos." Horatius "calami spicula Gnosii." ΧΥ.

t. II p. 195 v. 11. δια τὴν βασιλικὴν ἔφεστρίδα] ob religionem erga regia quaeque, vel ne purpurae insidens tyrannidis affectatae aliis opinionem, sibi periculum induceret. GOAR.

ib. v. 19. στρατώρσιν] ἑπποκόμοις equisonibus. hi πρωτοστράτωρα praefectum habebant, τῶν ἑπποκομῶν πρῶτον, non ut sub eo vilibus obsequiis equos curarent, sed ut stabulorum nobiliorem praefecturam gererent, et imperatori, si forsitan eques iret, obsequerentur. de quibus Codinus. GOAR.

t. II p. 196 v. 3. quid sit βαρδούκιον, barducium, incertus sum. credo fuisse balistam aut aliquod teli vel iaculi genus. ΧΥ. βαρδούκιον securiculam interpretatur Meursius. quo argumento? quia ad zonam appenditur, quia proiici potest, et ferae caput dissecare. divinat, et nihil ad rem depromit. diu ante me torsi antiquam vocabuli huius significatum exquirere possem, scribit Leunclavius Onomastico secundo. ait vero ibidem: Bardac urceus, lagena figlini operis, aquae gestandae facta. qui barducium imperatoris gerit, intelligitur ille qui lagenam aqua plenam gestabat eques ad usum imperatoris. retinuerunt et Turci hoc officium: nam inter iuvenes illos tres qui sultano sunt intimi cubicularii, unus est kinptar, qui potus sultani curam gerit et semper aquam pro sultano secum vehit eques in lagenam, sicut olim ea solebat etiam pro imperatore Graeco in barducio vehi. GOAR.

t. II p. 203 v. 7. in Eidixo] locum videtur haec vox significare, fortasse in quem suum quasi peculium quoddam imperator recondideret. ΧΥ. Εἰδίξῳ] legit Curopalates εἰδικῶ, auctor superiore p. 544 ἰδικῶ. ex quibus coniecturam non levem decerpo εἰδικῶ reponendum; et pro privato, regio tamen aereo sumendum, in quo non adeo servatur quam cuditur et signatur moneta. nil communius quam aerarium publicum et commune, quo publica vectigalia, ut modo narraturus est auctor, exiguntur et communes omnium redituum red-

duntur rationes, γενικόν vocari. εἰδικόν igitur γενικῶ respondere oportet, sicut generi species et privatum communi. at leve est, inquis, acumen, ubi auctoritas vel ex historia locus deficit. utrumque dicto facturus fidem depromo. Leon et Constantinus AA suis in legibus tomo 2 Juris Graecoromani insertis aerarii ministros instructuri, praecipuos memorant titulo 7, quaestorem, τὸν ἐνδοξότατον κόμητα τῶν θείων εἰσοδίων, gloriosissimum comitem sacrarum largitionum, qui logotheta est τοῦ γενικοῦ, cui mox adiungunt τὸν ἐνδοξότατον κόμητα τῶν θείων εἰδικῶν, gloriosissimum comitem sacrarum privatarum, eum de quo in praesenti quaestio movetur. solidas ex auro machinas, arbores, animalia, variam supellectilem repererat reconditam in thesauris profusus Michael: nummos ex ea conflaturus χαράξαι δέδωκεν τῷ βασιλικῷ ταμειῷ. παραπλησίως δὲ ἐποίησεν, inquit auctor p. 556, καὶ ἐν ταῖς στολαῖς βασιλικαῖς, ὧν αἱ μὲν ἦσαν ἄλοχρυσοί, αἱ δὲ χρυσοῦφαντοι, δέδωκε τῷ ἰδικῷ (lego correctissimus εἰδικῷ) ὥστε καὶ αὐτάς χωνεῦσαι. cui? nisi de quo nuper dixerat δέδωκε τῷ βασιλικῷ ταμειῷ, ut vocabulum παραπλησίως sensum eundem consequatur. non fuisse tamen signata, eaque Basilius imperium adeptus reperit. ubi? ἐν εἰδέξω scribit Cedrenus, vel ut superius ἐν ἰδικῷ, Curopalates ἐν εἰδικῷ. uno verbo in privato aulario vel conflatorio, quo principis εἶδος species et vultus monetae imprimitur. paucis Zonaras: δέδωκεν εἰς τὸ κοπήναι νόμισμα δι' αὐτῶν, ἅτινα ἐκείνου φθαρέντος ἔτι σωζόμενα ὁ μετ' αὐτὸν βασιλευσας Βασίλειος ἀνεκομίσατο. GOAR.

t. II p. 203 v. 10. instrumentum] musicum puto, ὄργανον, ein Orgel oder Instrument. de Genico annotata est principio operis. XYL.

t. II p. 204 v. 8. τὸ λεγόμενον γενικόν locus in quo τὰ δημόσια τέλη εἰσπράττονται. GOAR.

ib. v. 9. παρὰ τοῦ δημοσίου] a publico exactore. GOAR.

ib. v. 11. εἰς τὴν εἰρημένην διατριβήν] nullum hic nomen proprium proprie loquenti Xylandro: iudicii locum absque iudicio notat, in ficta Diatriba. planus auctoris sensus. ad locum memoratum, γενικόν nimirum, de quo illi sermo erat. GOAR.

t. II p. 206 v. 11. Τεφρικῆς] urbs haec et quaecunque in sequentibus loca memorata sunt Cilicum versus Armeniam et Armeniae minoris loca. GOAR.

t. II p. 209 v. 13. ταινιωθεὶς στεφάνοις] semel suscipiens imperium, et secundo quandoque triumphans, coronabatur imperator. primae coronationis insigne στέμμα est Codino, alterius huius τροπαιουχία eidem c. 6. ita Georgius Coresius in Epistolis. GOAR.

t. II p. 210 v. 4. τοῦ Χαρσιανοῦ] Cappadociae loci. GOAR.

t. II p. 212 v. 6. non assequerbar quid sibi illud πάτρων vellet, an parentes vel maiores, quod vix quadrat, cum ab ipso Chrysochire captus dicitur Pulades, an patronum significaret, itaque eum σαρκάζων appellaret. itaque omisi. XYL. Chrysocheiris olim capti-

vas Pulades recte vocat eum *πάτρωνα*: hac namque voce ex Italica *patrone* deducta dominos etiam hodie compellant Orientales captivi. alias Hesychius: *πάτρωνες οἱ πρῶτοι τῶν ἀξιοθέτων τῆς Ῥωμαίων πολιτείας*. GOAR.

t. II p. 213 v. 7. *Δουλον*] castellum mnitissimum Tarso vicinum, de cuius situ et commodis auctor superius p. 552 C. GOAR.

ib. v. 14. *τῷ Ἀργαίῳ*] Ptolemaeus 5 6: *ἕρη ἀξιόλογα διέξωκε τὴν Καππαδοκίαν, τό τε Ἀργεον*. GOAR.

t. II p. 214 v. 16. *Adapam*] apud Zonaram est Adata. sed rursus noster Adapam vocat in Constantino Leonis F ubi eam expugnatam a Barda Phoca refert. paulo ante pro *Ἀναβάρισης* legi *Ἀναξάρβης*, quae est Dioscoridis medici patria, urbs Ciliciae nota, etiam alias facta ipsius in re simili mentione motus. XYL.

t. II p. 216 v. 4. *Κουρτῶν*] forte Cretibus: nam Cretam quoque Agarenos tum tenuisse liquet. nisi si quid est aliud: nam Turci, quod ad elementa, magis huc quadrarent, quam quod ad rem. XYL. *Κουρτῶν*] *Curti* versus Coloniam et Mesopotamiam populi, exinde parva victoria in Cappadociam adducti, longe positi a Cretensibus, quos hic ob exilem et ieiuniam allusionem comminiscitur Xylander. GOAR.

t. II p. 218 v. 23. *Chrobatae*] eos esse credo qui Crabatae dicuntur, unde Croatia sive Crabatia. paulo infra hi Scythiae omnes Slavini dicuntur. *Ῥαούσιον* est Ragusium, etiam Zonarac. XYL. *Χρωβάτων φημι καὶ Σέρβων*] de singulis hisce populis ac eorum a Romanis defectione longam historiam textit Constantinus imperator toto de Admin. Imp. commentario. GOAR.

t. II p. 219 v. 21. *δρουγγάριον τῶν πλωτῶν*] Leo in Naumach. *κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ βασιλικῆ πλωτῆμον καὶ οἱ τῶν ἄλλων θεμάτων πλωτῆμοι στρατηγοὶ δρουγγάριοι ἐκαλοῦντο ποτε τοῖς ἄνω χρόνοις*. GOAR.

t. II p. 220 v. 4. *Λογγιβαρδία*] ex quo Ravennae morati sunt ac in Longobardia principatum exercuerunt Orientis imperatores, alium quemcunque locum in Italia sibi relictum, Calabriam scilicet Campaniam et Apuliam sive magnam Graeciam, cuius Barium hic memorata civitas est, *Λογγιβαρδίαν* nominaverunt. Constantinus de Admin. Imp. c. 27. GOAR.

ib. v. 19. nolui mutare *Δολίχον*. corruptum est ex *Λοδοῖχον* aut simili: nam historiae docent Ludovicum secundum tunc Occidentis imperatorem fuisse. quem noster, qui suis amplius vellet tribui, regem modo Franciae, sicut et Carolum magnum supra, vocat, huius avum. XYL. *Φράγγους* a Francis sibi mage notis quoscumque Latinos vocant Graeci; eoque maxime tempore quo vix a Francis distinguerentur Germani, Ludovicum secundum Germaniae regem, Lotharii successorem, facile fuit auctori *ῥῆγα Φραγγίας* celebrare. de legatione porro Basilii Chronicon a Pithoeo editum: *dicto anno (873) mense Ianuario, circa Epiphaniam, Basilii Graecorum impera-*

toris legati cum muneribus et epistolis ad Ludovicum regem Ratisbonam venerunt, atque ei inter cetera xenia crystallum mirae magnitudinis, auro gemmisque pretiosis ornatum, cum parte non modica salutiferae crucis obtulerunt, qui honorifice suscepti et congrua responsione accepta redierunt ad sua. GOAR.

t. II p. 221 v. 4. ὁ ἄρχων Φραγγίας] Ludovicus iunctis armis cum fratre Lothario Capuam, Beneventum, deinde Barium Saracenis eripuit. Seodas quoque eorum princeps captus ac cum suis a Ludovico traditus refertur a Leone Ostiensi 137 et 38. apud quem de quovis principe Saracenorum fortunae ludibria irridente altum alicuius, veritatem historiae require p. 142. GOAR.

t. II p. 225 v. 10. πλοῖα μέγιστα] a Saracenis vocata κονάρια, inquit, ac inferias εἰ δὴ γαλιᾶς κατονομάζειν εἰσέθεσι. GOAR.

t. II p. 228 v. 18. quod baptismum] divinavi, verbis etiam obscuris interpretandis. credo, quia baptismo eiurato fuissent Saraceni facti et recutiti, cum hoc voluisse dicere, cutim ipsorum propriam non esse sed religioni consecratam. altero supra versu κατὰ νῆσον verti per insulas: nondum enim erat recepta Creta. Nasar apud Zonaram vocatur Narsas. XYL.

t. II p. 231 v. 5. πρωτοβεσιάριος] rei vestiariae prae reliquis hic praerat. Meursius de illo clare, docte, fuse v. βεσιάριος. GOAR.

t. II p. 232 v. 16. πρώτου τῶν ἱπποκόμων] qui πρωτοστράτωρ, de quo alibi. GOAR.

ib. v. 22. εταιρείας ἄρχοντα uno vocabulo εταιριάρχην vocat Codinus, confederatorum ducem, de quo iam abunde superius. GOAR.

t. II p. 233 v. 14. οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε] in margine τυφλοσκοπιήν. est autem Homericum, Iliad. κ' de Apolline et alibi. XYL.

ib. v. 21. τῶν ἀρχιστρατήγων] Michaelis et Gabrielis caelestis exercitus ducum, a Graecis simul praecipua veneratione cultorum. GOAR.

t. II p. 236 v. 11. Diaconitzen] credo filium Chrysochiris fuisse, eius qui supra ostenditur interfectus. alioqui famulam significat vox, forma diminutiva, a diacono, ut Theophilites pro Theophilo. XYL.

ib. v. 19. Διομήδην] cuius templum ἐξώπορτα, extra urbem fuisse ostendit Ezechologium. GOAR.

ib. v. 23. τῶν πρωτοσπαθαρίων] σπαθάριοι satellites sunt, at spatha armati: qui praest, πρωτοσπαθάριος, qui etiam imperatorem ense accingebat. GOAR.

t. II p. 238 v. 11. aedem, ut ait poeta, vigentem] νεῶν ἡβώοντα. sane est scribendum ἡβώοντα. qui error me monet ut pro νεῶν sentiam fortassis νέον, ut est apud poetam, scripsisse Cedrenum, aliquos suspicaturos. ego tamen allusisse modo cum ad

locum Homeri suspicor, neque voluisse templum adolescentis nomine afflicere. sed νεων (hoc est ναόν) finitima appellatione dixisse: res est non magni momenti, et elegancia non usquequaque elegans. allusit autem ad Phoenicis verba Iliad. 9: οὐδ' εἰ κέν μοι ὑποσταίῃ θεός αὐτὸς γῆρας ἀποξύνσας θήσειν νέον ἡβώνοντα. quod propter imperitiores annoto.

t. II p. 233 v. 11. ad Pontem] ἐν τῇ πηγῇ: proprium puto, vel κατ' ἐξοχήν. paulo post plurali numero ἐν πηγαῖς ad fontes verti. δοξολογούντας paulo post verti doctores, coniecturam secutus, quod iis non minus quam cantoribus probabile sit aucta aut facta stipendia. ΧΥΛ.

t. II p. 243 v. 24. ὁ γενικός] intellige λογοθέτην. GOAR.

t. II p. 244 v. 8. τοῖς πολιτείας μαγίστροις] plerisque magistris nomine passim in hac historia insignitis, an officiorum vel militiae, etc. ubi vox occurrit, veniat intelligendus, potest oriri discrimen. at sane cum 24 posterioribus saeculis hac dignitate conspicuos fuisse referat Luitprandus alibi memoratus, πολιτείας μαγίστρον ab auctore vocatos, regii consistorii et secretioris consilii assessores coniciendos semper sum ratus. cui coniectura non placebit, is si potest, auctoris verba in alium sensum retorquebit, sicut haec alia Constantini de Admin. Imp. c. 51: Λέων ὁ βασιλεὺς φιλοτιμότερόν πως πρὸς τοὺς μαγίστρον καὶ πατρικίους καὶ οἰκείους συγκλητικούς διακείμενος, quibus dignitatem communem et rem publicam suis consiliis iuvantem, qualis erat patricia et senatoria, magistrerium fuisse manifestat. GOAR.

t. II p. 245 v. 3. ἀνεξίσωτος] ἐξίσωτης Sidae Graecisque modernis est censor et exactor; iuxta Blastarem is qui terras et agros inter vicinos possessores ex aequo dividit, quique tributis principi pendendi perpensis uniuscuiusque divitiis et possessionibus mensuram praefigit. peraequatorum vectigalium in urbe regia vocat Cassiodorus Var. I. 6 form. 6. ἀνεξίσωτος vero nulli huiusmodi subiectus est exactori vel peraequatori. GOAR.

t. II p. 249 v. 8. Hagiopolita] apud hunc et similes scripto res sicut regia urbs Cpolis loco, ita et pro Hierosolymis saepe urbs sancta κατὰ περίφρασιν ponitur, quod animadvertas facile, atque probabile est de Hagiopolita intelligendum Hierosolymæum. ΧΥΛ.

ib. v. 11. Harmonianorum] Zonaras non ἀρμονιανῶν, ut noster, sed ἀρμενιανῶν habet, Armenianorum. ex hoc loco apparet ius designandi ac suffragiis eligendi patriarchae Cpolitani fuisse penes Heracleae episcopum. praeses est πρωτόθρονος, principem in consessu locum habens, quales (puto) nostri decani. ΧΥΛ.

ib. v. 12. κατὰ πόδας δὲ Στέφανον] hallucinatur Xylander sive interpres sive scholiastes. bifariam errans emendatur. ut interpres hoc pacto. e vestigio in eius locum Leo fratrem suum Stephanum patriarcham designat ac promovet, quem quia tum episcopus Heracleae non numerabatur inter vivos, Theophanes

Caesareae primatialis antiquae vel praecellentioris sedis antistes, ac ideo primas inter alios obtinens, ordinavit et consecravit. scholiastae errorum veritas refellit, quae imperatori patriarcham designandi ius ubique attribuit, reservata Heracleensi episcopo, quod ei primitus fuisset subiecta CP sedes, eum consecrandi auctoritate, in cuius locum eo mortuo Caesariensis dioecesis *πρωτόθρονος* ad hoc munus suffectus est. qui enim antiquitus ante patriarchatum erectum *ἔξαρχοι* erant et primates, *ἢ* nunc *πρωτόθρονοι*. GOAR.

t. II p. 252 v. 18. *τῆς νέας ἐκκλησίας*] a patre Basilio in palatio in honorem D. Nicolai exstructae ac ubertim dotatae, de qua p. 588. GOAR.

ib. v. 22. *Angaeo*] Hagio Zonarae. sed profecto qui per id tempus Francorum fuerunt reges, quod ego invenire possim, talem generum non habuerunt. et amplius inquirendum censeo. haec sane in Caroli Crasei imperium incidant, paulo ante gesta quam eo mortuo Berengarius Ticini ex duce Fori Iulii contra Arnulphum imperatorem Romanorum rex Italiae est creatus. forte Hugo hic dux Longobardiae dictus fuit. sed nihil habeo comperti, nisi si is est Hugo ille Lotharii regis Lotharingiae ex pellice Vualdrada F Lotharii imperatoris N. quem constat ex historiis eo ipso tempore quo Leo non ita pridem imperator Cpolitanus factus est, Godefrido Frisiae regi sororis suae marito auctorem fuisse rebellionis contra Carolum Crassum imperatorem. ceterum id notum est, Cpolitano imperio subiectos a nostro hic et alibi Romanos dici, neque eum imperatores Germanos pro imperatoribus aut Romanis agnoscere. de qua re et supra monui, et nisi hoc observetur, multa absurde accipi oportet, ut (verbi gratia) quae in primo anno Nicephori Phocae de Italis opera Romanorum (sic vocat Cpolitanos) liberatis etc. *ΧΧΙ. Ἀγγαίων ὁ Λογγιβαρδίας δούξ*] bene quadrant hic Constantini de Admin. Imp. c. 27 verba: *ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις κατεκρατεῖτο ἡ πᾶσα ἐξουσία τῆς Ἰταλίας, ἢ τε Νεάπολις καὶ Καπὺνὴ καὶ Βενεβενδὸς τό τε Σαλέρνον καὶ ἡ Ἀμάφη καὶ ἡ Γαῖτη καὶ πᾶσα ἡ Λογουβαρδία* (sic scribit ille) *παρὰ τῶν Ῥωμαίων δηλονότι.* haec itaque Longobardia non Insubrum sed Campanorum et Apulorum fuit regio, de qua alibi, cuius dux iste Angaeon privatus princeps. etenim nonnisi aevo sequente a Normannis tota Italia Graeci penitus fuerunt eieci. *γαμβρός* etiam non *generum* modo sed allinem quemcumque ex parte uxoris significat. GOAR.

t. II p. 253 v. 4. *ἐπὶ τῆς τραπέζης*] tres imperatoris mensae proxime serviisse manifestat Codinus c. 7 n. 21, quorum hic, *ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης*, tertius est. *παρίσταται πρώτος οὗτος δὴ ὁ μέγας δομέστικος ἐγγὺς τῷ βασιλεῖ, μετὰ τοῦτον ὁ τῆς τραπέζης δομέστικος, καὶ μετ' αὐτόν ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης. stat magnus domesticus proximus imperatori* (honoris gratia), *post eum domesticus mensae* (cibus divisurus), *post istum praefectus mensae* (eosdem mensae appositurus). n. 33. *τὸ δέ γε παναγίαριον ὁ ἐπὶ τῆς τραπέζης λα-*

βῶν ἐπάνω τίθησι τῆς τραπέζης. hoc *dapiseri* officio Russorum *dux*, ei fidem mereatur Nicephorus Gregoras l. 7 a Constantino fuit ornatus. GOAR.

t. II p. 253 v. 16. βασιλεοπάτορα] nomen illud ductum Iulio et Tatiano benevolis sibi fratribus imposerat Marcianus: ἐὰν τοῦτο ἐκ Θεοῦ γένηται πατέρας ὑμᾶς ἀνακηρύξω. et paulo infra: Τατιανὸν καὶ Ἰούλιον μεταπεμψάμενος πατέρας αὐτούς ἀνεκήρυξε. verum benevolentiae gratitudinisque erga fratres, non muneris et dignitatis illis, velut Zautzæ, fuit appellatio. GOAR.

t. II p. 255 v. 3. quorum h. l. mentio sit Ungrorum (nam sic perspicue appellantur, ut et a Zonara, quamvis alii Ugros legant), ii haud dubie sunt qui hodie Ungari dicuntur. ΧΥΛ. Turcos hic cum Ungaris confundit interpres, quos auctor particula coniunctiva καὶ prodit diversos. eos autem intellige Scythias Chazaris vicinos, quorum contribules Monomacho regnante Persiam sibi subiecerunt. auctor de illis fuse, nec non Constantinus de Admin. Imp. c. 38. GOAR.

ib. v. 12. τὸν κοιμιστῶρα] de eo, prout ultimis temporibus officium administrabat, lus GR. parte 2 latissime. GOAR.

ib. v. 13. Κωνσταντινάκιον] Constantini ὑποκοριστικόν, quod Latinis Constantinulus. GOAR.

t. II p. 258 v. 9. *filia Babylonis*] imprecatio ex psalmo, ut videtur, 134 desumpta. ΧΥΛ.

ib. v. 10. *epiecta*] ἐπεικτης. hoc vocabuli quid significaret, non assequerbar, quanquam si conicere libeat putarem esse παρὰ τὸ ἐπειλεῖν, fortassis operarum exactorem. nam ab urgendo quidem dicitur: sed quos homines aut quas res urserit, sciant alii. Zonaras πῆκτην scripsit. quid autem est πῆκτης? fabrum vix puto. hic meam coniecturam exponam libere in re nullius aut non magni, ut apparet, momenti. πηκτῆς instrumentum est sive multarum chordarum sive alias varium concentum edens; quod non tam ex lexicis didici, quibus non temere credo, quam ex Plat. 3 πολιτειῶν. verba sunt: τριγῶνων ἄρα καὶ πηκτίδων καὶ πάντων ὀργάνων ὅσα πολύχορδα καὶ πολυαρμόνια δημιουργοῦς οὐ θρέψομεν. iam ea fuit Cedreni et huius farinae scriptorum licentia dicam an audacia, ut citharoedum aut musicum facile illis fuerit πῆκτην nominare. eius vitii (non enim est nisi vitium) exempla subinde iis legendis deprehendes. quid si ergo is πηκτῆς musicus fuit, atque adeo ille ipse musicus eunuchus (cui nomen musici facile ab arte potuit fieri, si quidem Copronymo Ionomacho et aliis potuit imperatoribus et aliis praeterea summis viris ab aliqua actione imponi, aut vero καλεῖσθαι pro cognominari poni ab homine nihil minus quam proprietatis studioso) qui occasionem Bulgarico bello sua avaritia praebuit, fretus gratia in qua apud hunc Zautzani fuit; quod eo erat facilius, si eum generis propinquitate attigisset. haec ideo libuit annotare; quod scio hac diligentia adhibita doctos viros saepe magnis honorum scriptorum vulneribus medicinam fecisse. interim nihil mutavi, ut si quis sciat Epicta

quid sit, dicere possit eo liberius. hoc addo, cognomentum epictas infra poni Christifero Andronici F in Basilio Romani F de Duro oppresso. de Samonae et omnium calumniatorum privilegio hic neque quaeri volo, neque exemplis productis rem qualis sit explicare. XYL. ἐπεικτής qui alio nomine ἐξουσιαστής, de quo auctor p. 442 et nos ibidem. Zonaras scribit πῆκτης, Leo ἐπήκτης, uterque mendose. GOAR.

t. II p. 259 v. 3. προκοίτων] παρακοιμωμένων τοῦ κοιτῶνος sacri cubiculi custodum, scribit Codinus. GOAR.

ib. v. 11. διανομὴν ψυχικῶν sic verti in genere, ea quae post mortem pro salute animae defuncti a propinquis fierent. fortassis fuit aliqua elemosynae distributio, quod διανομῆς vocabulum videtur velle. et quia non est expressum quo gradu cognationis Zoam attigerit Basilius, speciei vocabulum, ut assolet, communiter poni. certe nostram coniecturam de musico hic locus videtur valde approbare. XYL. Xylander: ut iusta persolverentur. emendate: ut eleemosynas a Zoe amita testamento relictas pauperibus distribueret. ψυχικόν enim eleemosyna est et quodcumque pietatis opus pro anima curanda susceptum. vox quoque διανομῆς ignarum quemvis erudit. GOAR.

ib. v. 21. ὁ μυστικός] Meursius civilem magistratum interpretatur, senatorem nimirum secretioris consilii, Iunius secretarium: mihi neuter arridet, licet ab eis ex integro non dissideam. longius autem a senatorio est μυστικοῦ munus, ceu militare et militaribus aliis a Codino c. 2 annumeratum, ipse non nisi militiae impenditur, ceu μυστικός τῶν σχολῶν militiae scholarumque mysticus. eiusdem quoque vestis c. 4 n. 33 nil senatore dignum refert; et si functio ab eodem Codino quaeratur, ex nomine, inquit c. 5 n. 41, patescit. uno verbo μυστικός τῶν σχολῶν est qui secreta principis ad stipatorum exercitusque scholas defert, qui quietem et ordinem indicit, qui silentiarium vetustum inter modernas scholas agit. idem Iuris Graec. l. 2 Manuelis Comneni Novella 3 et Alexii Comneni 2 fisci regū ex parte una et ecclesiae ministros ex altera de iuribus suis dissidentes conciliare iubetur; εἰδήσεως ἀκριβειστάτης διδομένης τῷ κατὰ τὴν ἡμέραν μυστικῷ, ὃς καὶ ὀφείλει καὶ ἄμφω οἰκονομεῖν, regia nempe et ecclesiastica iura. si violentius ex ecclesiarum praediis aliquid illi exegerint, παρὰ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν μεγαλειφανεστάτου μυστικοῦ καταναγκαζόμενος εἰς τὴν ἐπενεχθεῖσαν τιμὴ τῶν ὄφ' ἡμῶν κτήσεων βλάβην ἀποθεραπεύουσιν αὐτῇ. GOAR.

ib. v. 22. τὰ κατὰ τύπον κλητώρια] τύπους esse statuta, leges etc. apud hos scriptores saepe observatum est. κλητώρια haec puto fuisse solennia convivia sive epulas, quibus Augustus et Augusta et proceres interessent. in Iustiniano magno ad annum eius trigessimum mentio fit κητοριῶν δωδεκαημέρων, quae hoc loco collato, si legas κλητοριῶν, duodecim dies durantia convivia videri possint.

haec corriget aut augebit, si cui res est notior. XYL. v. supra in Iustiniano. GOAR.

t. II p. 259 v. 23. Ἄνναν] filiam, qua praesente velut Augusta, convivia de more celebrarentur. GOAR.

t. II p. 260 v. 17. de suggesto] ἄμβωνος, *lettner, porkirchen*. partem templi editam, quales columnis suffultae aut parietibus affixae vel in adytorum vestibulo in altum exstructae hominibus recipiendis in templis visuntur. XYL.

t. II p. 261 v. 7. tetraodium videtur hymnus quattuor partibus seu carminibus constans fuisse. sed quid illud Cyri Cosmae sit, viderint alii. psalmi verba ex usitata versione apposui. XYL. hymnus quattuor odibus constans sabbato magno cantandus in Triodio, libro totum quadragesimae officium contingente, qualis sit agnoscitur. GOAR.

ib. v. 8. Cosmas hic Maiumensis fuit episcopus Damasceni praeceptor et plurimum sacrorum hymnorum auctor. κυροῦ diminutive pro κυρίου. vox integra clarioribus, diminutiva κυρός inferioribus, κῦρ humilibus conceditur. GOAR.

ib. v. 18. ἀστροφής] secundas leviore poenitentia multant, tertias etiam graviore subiiciunt, quartas omnino reprobant ac damnant nuptias Graeci. eam ob rem ad coronam Augustarum more suscipiendam Zoem hanc Carbonopsinam nunquam admitti passa est Orientalis ecclesia. GOAR.

t. II p. 262 v. 7. τῇ Τριτάτῃ] Syriae. GOAR.

t. II p. 263 v. 20. nervos incidit] nempe ut sui insequendi atque ex fuga retrahendi commoditatem imperatoris ministris praeriperet. ceterum in Graeco est ἡγκυλοκόπησεν, quod verti pro sententia. XYL. magis arridet uncis vel ferris acutis pedes et angulas perforasse quam nervos equorum Samonam praecidisse. fugam enim latere cupiebat, et vox ἡγκυλοπῶ a scissione est aliena. GOAR.

t. II p. 265 v. 6. καθῆρθη] ab iis qui, ut praemisimus, quartas Leonis nuptias omnino illicitas censuerunt. GOAR.

ib. v. 7. ob hoc factum] nempe quod quattuor uxores unam post alteram duxisset: nam prior illa Zautzaea Zoe concubina nihil ei obfuit. quid autem sit μιτατώριον (ib. v. 9) mitatorium, nescio. de mitatis dictum aliquid supra. et fortasse fuit fani pars quaedam, quasi profana, et iis etiam accessa qui sacrorum usu arceantur. nam quid antiquitas in ecclesia fieret, hic nolim disputare, cum apud leviticus Graecos subinde appareat aliquid mutatum. mitatum nomen fuisse synagogae Saracenaee, in Isacio Angelo memorat Choniates. sed id huc non multum facit, nisi quod horum quoque synagogas apparere possit certis metis fuisse inclusas. non multo post rursus mitatorii huius fit mentio. XYL. τὸ μιτατώριον cubiculum ad latus altaris, in quo fesis a labore cantoribus mensa frugalis, panis scilicet et vinum, apponebatur. a mensa istiusmodi μινσατώριον sive μινσατώριον cum eruditissimo Allatio legendum putamus in Eucharistia notis. ad eum porro locum ceu sacris exclusus et excommunicatus

a patriarcha habitus, ne iuri suo renuntiaret aut oppositam sentientes offenderet, preces facturus et sacris utcumque interfaturus secedebat imperator. GOAR.

t. II p. 265 v. 10. *παρακοιμώμενον* intimum verti cubicularium, qui prope imperatorem cubaret; atque sic alibi etiam versum vellem evidentiae causa. *Γαλακθρηῶν* lactis fontes sonat. XYL.

t. II p. 266 v. 1. *κατὰ ταυτόν* est simul. ego autem sane non pnto hoc voluisse Leonem, ut simul tot uxores, sed ut una mortua altera duceretur. quod ipsum fecisse atque ideo ut impium a patriarcha fuisse excommunicatum apparet. nihil tamen volui mutare. Zonaras habet *κατ' αὐτόν*, ipsius, vel suo exemplo: id est, ut quartae Leonis nuptiae non Leoni modo non vitio darentur, sed idem aliis imitari impune liceret. post *κηδεστὴν* affinem verti: quod generae an socer aut quid tandem fuerit, ignorarem. XYL.

t. II p. 267 v. 22. *τοῦ πραιτωρίου*] quo rei in carceribus nec non Saraceni ob profanam religionem detinebantur, ut iam iam narrabit auctor. GOAR.

t. II p. 270 v. 17. *μὴ ἀθέατα*] lege *εὐθέατα*: id enim sensus videtur exigere. Megisto Coetonitae propria duxi. alias verti possent, maximo cubiculario. XYL.

t. II p. 271 v. 15. *στολὴν κοσμικὴν*] quam Latina ecclesia saecularem vocat. GOAR.

t. II p. 272 v. 19. *πιττάκιον*] *charta, schedula*, maxime ex pelle chartacea sive pergameno. GOAR.

t. II p. 273 v. 13. *τὴν συνήθη προσηγορίαν*] quam L. Verus apud Herodianum, Iulianus apud Marcellinum, Tiberius apud Simocattam, apud alios alii imperatores leto proximi leguntur habuisse. GOAR.

t. II p. 274 v. 19. *facto silentio*] edicto, arbitror, ut alibi quoque. XYL. non *edicto* vel *silentio*, sed *concilio* ponendum arbitror, ut alibi quoque. GOAR.

t. II p. 275 v. 8. *κληρικός*] ecclesiae magnae vel cuiuscunque metropoleos clero adscriptus et ecclesiastica dignitate vel officio insignitus est *κληρικός*: a quo τὰ *κληρικὰτα ὄφρεια* apud Balsamonem in Epist. Basilii ad Amphilochium. GOAR.

ib. v. 20. *δαίτωρα*] *rectorem domus* hunc vocat Luitprandus 5 c. ult. GOAR.

t. 276 v. 18. *στοιχεῖον*] sic vocat rem, quae magicarum artium vi alicuius hominis fortunam gubernet, qualis (verbi gratia) in Romano Lacapeno Simeoni Bulgaro statua in Xerolopho fuit, qua truncata is periit. fere simile aliquid poetae habent de fatali Meleagri stipite, et Apollonius in Argonautico carmine de Hamadryade, libro secundo. unde *στοιχειωματικοί* magi dicti, qui in res certis notis et incantationibus vim quandam ad aliquid praestandum putabantur conciliare. et *στοιχειοῦσθαι* verbum, magicis artibus aliquid moliri. et passive infra de ea statua *ταύτην γὰρ αὐτῷ ἐστοιχειῶσθαι*: nam

hanc ei vi quadam magica esse fatalem, εἰς τὸν Συμειῶν ἱστοικειῶ-
σθαι. XYL. positio stellarum vitae cuiuscunque praedominans est
στοικεῖον: unde *fortunas auctorem, sortem, futurum, genium, spi-
ritum noxium vel benevolum* vox significat. GOAR.

t. II p. 278 v. 23. πρώτου τῶν ἱερέων] πρωτοιερέυς, qui et
πρωτοπαπᾶς, sive τῶν ἱερέων ὁ πρῶτος archipresbyter est, et in
magna ecclesia ad sanctum altaris tribunal (non ita ubique) secundas
a patriarcha obtinet. Codinus. Euchologium. GOAR.

t. II p. 279 v. 24. *ad circum pergit*] atqui erat eo exclusus,
nisi alia fortassis porta intrarit, aut de alio, quod arbitror, circo lo-
quatur. XYL.

t. II p. 280 v. 4. *remigibus*] ἑλατῶν, quia remigio naves
impellant. πλωῖμους habet Zonaras, quod idem est, socios nava-
les. XYL. remiges non plebeios aut tumultuario lectos intelligi non
opinor: ut enim ἑταιρεῖαι, de quibus loquitur, *confoederatorum* erant
selectae turmae, ita et remigum dromonem imperatoris agere con-
suetorum; de quibus Constant. in Admin. Imp. c. 51. auctor infra
p. 615: *εἰ ἔχει ἄνδρας εὐειθεῖς, καὶ γενναίους καὶ τὴν βασιλικὴν
ἑρέττειν ἐπιτηδείους τριήρη.* GOAR.

ib. v. 5. ἄρματος arma vēti: neque enim curribus usi sunt;
et hanc vocem, quo modo multas, Graecam fecit, ut supra quoque
monui. XYL.

ib. v. 18. *Chaldiensis*] vox obscura et, ut puto, falsa. XYL.
Armeniae portio est *Χαλδία* versus Syriam. vox autem Xylandro
falsa est et obscura. GOAR.

t. II p. 281 v. 14. *Ἐπαρχος*] vindicandis criminibus vacavit
ultimis temporibus, unde et in praetorio reorum ergastulo domum
ex officio deputatam habuit. auctor plerisque locis. GOAR.

ib. v. 18. *τῆς ἐν Χρυσόπολει Δαμάλεως*] locus ita dictus
κατὰ τὴν ἀντιπέραν ἐν τῷ κλίον Ἰσταμὲνην λιθίην δάμαλιν, trans
Bosporum Thraciae, Chrysopoli. auctor paulo infra p. 617. GOAR.

t. II p. 282 v. 21. epirriptarium Graecam vocem retinui, quae
cucullam aut aliud quod capiti iniiceretur tegmen videtur significare,
παρὰ τὸ ἐπιρριπτέον. XYL. *mandyas*, Latinorum *pallium*, cunctis
vestibus *ἐπιρριπτέον*, a Xylandri *cuculla* diversum, ut patet ex Co-
dino c. 6 n. 2. GOAR.

ib. v. 22. apud Zonaram contrarium huius loci legitur, dissi-
luisse nimirum hanc pacificationem; quod probabilius et verius puto.
mox enim rursus sine violatae pacis mentione refert Simeonem in
Thraciam grassatum. XYL.

t. II p. 283 v. 18. *λαβεῖν εὐχὴν*] officia ministeriaque publica
non sine caelestibus auspiciis et ecclesiae votis suscipiebant Graeci.
unde patricius ab imperatrice renuntiatus Constantius confestim, de
more, precationem ad consecrationis instar suscepturus in ecclesiam
pergit. reperitur in Euchologio recens cuso in patricii ac curopalatae
promotione. GOAR.

t. II p. 283 v. 21. *drungarium vigilias facit*] repetitū ἀπὸ κοινουῦ verbum προχειρίζεται, utpote non existimans officium unius ἐταιρειάρχου duobus commissum fuisse, quod verba ambiguae posita prae se ferre videntur. XYL.

ib. v. 24. *si patricio honore insigniretur*] πατρικίος τιμηθεῖς. forte sic fuit vertendum, Bogas patricius promittit, etc. ut non hoc operae praemium rettulerit, sed iam ante patricius in se receperit rem. est enim ambiguus locus. quis autem sit ille princeps principum, ἀρχων ἀρχόντων, nondum didici. XYL.

t. II p. 285 v. 12. ὁ πρωτοπαπῆς τοῦ παλατίου] habebat imperator clerum proprium in palatio, in quo variae erant ecclesiae, ut S. Stephani, ducum caelestium, Elisaei et aliorum; clerici illius praefectus erat πρωτοπαπῆς τοῦ παλατίου. GOAR.

ib. v. 17. τοῦ ἱκανάτου] agminis ita dicti, auctor infra: τοῦ τάγματος ἀρχων τῶν ἱκανάτων. GOAR.

t. II p. 291 v. 2. ἀκόλαστος ὄχλος] alludit ad Euripidis locum, qui est in Hecuba. Ioannis Leonis successor est Gazidas, quod cognomen hic addidit etiam Zonaras. XYL.

t. II p. 293 v. 13. *tertia Galilaeae*] εὐαγγελισμόν vocari festum diem quo memoria recoli solet laetas de Christo incarnando nuntius a Gabrielo D. Mariae virgini oblatas, apparet. quid autem hoc Galilaeae sit, nescio, ac videtur mendosum: pro eo Zonaras pascha habet. XYL. ipsius paschalis hebdomadis feria tertia. Leo Grammaticus: τῇ τρίτῃ τοῦ πάσχα τῇ λεγομένῃ τῆς Γαλιλαίας. pari modo κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, τοῦ ἀσώτου, τῆς Σαμαρείτιδος etc. vocant dominicam qua Thomae, prodigi, Samaritanae etc. evangelicas lectiones percurrunt. GOAR.

ib. v. 22. quod Romanus Leoni opprimendo adeo stetit, cum quo paulo ante foedus fecisse dicitur, id nimirum novae necessitates pristinis praetatae efficiunt. *da libers kam, war leiders aus.* nam oppresso Leone, sub se habuit et generum et imperium. XYL.

ibid. χρυσοβούλλον *diploma regium* sive *regias literas, sacrae*, puniceo colore scriptae, quibus cum aureo sigillo, βούλλα, Caesareae imaginis fieret impressio. διὰ σφραγίδος χρυσεῆς ἀσφάλισσασθαι dixit auctor supra p. 178 et 615 A. GOAR.

t. II p. 294 v. 11. qui τουρμάρχης, is et μεράρχης, ταγματάρχης, et ut scribit Leo Constitut. 3, ποτὲ καὶ στρατηλάτης. ac ut Constantinus Themat. 1, οἱ δὲ λεγόμενοι τουρμάρχαι εἰς ὑποφυλάξ τῶν στρατηγῶν ἐτάχθησαν. σημαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα τὸν ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν στρατιώτας κοξοφόρους πεντακοσίους καὶ πελκιστάς τριακοσίους καὶ δεξιολάβους ἑκατόν. GOAR.

t. II p. 296 v. 3. *curatore manganorum*] id est, balistarum et aliorum id genus tormentorum, ut alibi. XYL. ut palatii et illius aerarii curam gereret, sicut reginae praecipuae europalatae. circa *machinas* et *balistas* nugatur hic scholiastes. GOAR.

ib. v. 4. *cum is venutum exiret*] fortassis, cum apud Cyn-

gium (loci nomen, forte ubi in urbe venationes edebantur) prodiret. XYL.

t. II p. 296 v. 22. *die sacrorum luminum*] puto esse quem alias purificationis Mariae vocant, *Liechtmesz.* XYL. caecutit Xylander in lumine, et quo purget oculos collyrio opus est illi, ubi purificationis diem interpretatur, qui, ceu notissimus, Theophaniorum esse dignoscitur. GOAR.

t. II p. 297 v. 4. *soli duo*] obscurus locus. forte Constantino domi relicto et spreto Romanns cum filio, utpote imperatores, sacram pompam duxerunt. de procensu alibi dictum. tribunalium locus tribunalis videtur. XYL.

t. II p. 298 v. 20. *τὸν σακελλάριον*] quem thesauri praefectum et custodem sub logothetae dispositione positum existimo. Pancirollus in Notit. Imper. Or. c. 47. Lexicon anonymum bibliothecae Regiae: *σακέλλιον βαλάντιον.* GOAR.

t. II p. 299 v. 14. *ἔκ τε τῆς ἐνάριτας καὶ τῶν ταγματικῶν*] *ex confederatorum et subditorum ordinibus.* GOAR.

t. II p. 302 v. 1. *ἀγίας σοροῦ*] dubito de hoc loco. *σορός* tumulum significat et sepulchrum. forte fuit aedes in Blachernis, sepulchri, in quod Christus depositus fuit similitudinem referens, quale Spiraе Nemetum suburbanum, et alia alibi visuntur, *zum heiligen Grab.* et fit mentio paulo post. XYL. templum est illud, in cuius sacratione loculo sanctissimae deiparae vestis et zona in Blachernis asservabantur. GOAR.

ib. v. 5. Chaldia regio est, ut apparet, Syriae, hoc quidem loco. nam in Nicephori Phocae imperio diserte Calabriae adscribitur: ex Basilio Romani F ubi Phocae contra Durum res gestae describuntur, Iberiae vicinam fuisse Chaldiam videri potest.

ib. v. 17. quod sit manglabitae, vel ut supra scriptum est, manglabitae officium, nescio. talia videntur etiam mystica et stypeiota et quem alias *βαίτωρα*, paulo post ipse *παραδυναστεύοντα* videtur dicere, quasi vicarium imperatoris. XYL. *τῇ τοῦ μαγγλαβίτου ἀξίᾳ τιμηθεῖς*] an non *μαγγλάβια* merebatur Xylander experiri, qui tam dure Cedrenum *ἐμαγγλάβισεν*? at nescivit, inquit. is itaque cornicularius et clavicularius dicitur apud Pancirollum in Not. Imp. c. 11, et est unius cohortis principem stipantis praepositus, et ad eius nutum, ceu sententiarum reorum exsequendis praefectus, sones quosque ab eo damnatos, eodem spectante, castigat. eam Bardariotarum fuisse suo tempore Codinus refert, de quibus: *κρέμνται δὲ ἐπὶ ζωῆς ἐκάστον τοῦτων λῶροι, οὓς καλοῦσι μαγγλάβια* (sic ille scribit) *ἠγουν βακτηρίας ἢ θάβδους, μαστίζειν τοὺς ἀξιῶν μαστίζεσθαι.* Leo Grammaticus: *ἀποστέλλει μαγγλαβίτην* (ita legit ille) *τὸν Μαυροθεόδωρον ξίφει ἀνελεῖν τὸν μοναχόν.* Turcae a Graecis plura mutuati ad conspectum imperatoris praecursorem habent *μαγγλαβίτην* (*biuirdi* sua lingua vocant), ad eius nutum reum quemque supplicii extremis subicere paratum. ac princeps ipse, regia deposita plebeiaque *πλημνῆτα*

veste, vicos circumit nonnunquam et anfractus viarum, si cuncta in pace ordine quiete composita sint exploraturus: sin tumultuantes rixantes incompósitos ac imperii iussa spernentes cives aut militiae adscriptos comperiat, a manglabitis viae comitibus ac suppliciorum instrumentis iam prius instructis extemplo corripit iubet, simulque poenis vel neci tradi, omissis iudiciorum tardis ambagibus, imperat. GOAR.

t. II p. 304 v. 7. *παραδυναστύων*] imperatoris amicus, qui nimirum consiliis et monitis imperatori in administranda re publica fideliter assistit; quem nunc imperii subadiuvam et publici status administrum vocitare solemus. is quoque in palatio morabatur. iam iam enim *καταβιβάζεσθαι τοῦ παλατίου*, ex eo deturbari, simul tamen *συγχωρεῖσθαι εἰσελθεῖσθαι προσκυνεῖν τὸν βασιλέα*, ut ad imperatorem veneraturus ac salutaturus accederet, potestatem accipere conspicietur. GOAR.

t. II p. 305 v. 1. *ἀμοφόριον* vestem b. virginis ibi repositam. GOAR.

t. II p. 307 v. 5. *ad hoc usus consilio Cosmas*] καὶ ὑποθήκη etc. *καταβιβάζεται*. hunc locum, secutus coniecturas et ea quae sequuntur, ita legi, ut si καὶ non ante ὑποθήκη sed ante καταβιβάζεται esset scriptum. apparet enim Cosmam genero suo favisse et in affectando regno consiliis iuisse, quare et magistratus ei fuit abrogatus, ut minime credam hoc iudice vel auctore mysticum fuisse aula pulsum. XYL.

ib. v. 21. *Chrabatos*] *χραβάτων* habet Zonaras. nos *χορβατίας* vitiose, literis traiectis. post Susurbulus, deinde Sursubulus scribitur. sicut postea Aposblathus et Aposalathus Melitensis. utrum rectius esset ignorans, utrumque reliqui. sic Cracas et Cracrás infra in Basilio, et alia alibi quoque multa id genus, quae persequi nolo. XYL.

t. II p. 308 v. 4. *στήλης simulacri, statuas.* ei namque caput deiecit imperator. GOAR.

t. II p. 309 v. 6. *βασιλικὸν κληρικόν*] qui ecclesiis in palatio inclasis ministrabat. GOAR.

ib. v. 7. *Μεσημβρία*] ad confinia Thraciae et Haemi montis radices, iuxta Anchialum sita. GOAR.

t. II p. 310 v. 6. *ἀποβάθρα*] locum ubi e navibus exire solent, ἀποβάθραν Xylander exponit; sed p. 623 *excensionis locum*. falso utrobique: est enim *tabulatum ligneum* ad instar domus in maris portu exstructum, ibidem descriptum, quo etiam convivium nuptiasque celebrare potuerint Romanorum et Bulgarorum principes. ἀναβάθραν potius, ut frequenter scripsit Codinus, legerem, nisi me versus auctorem religio et repetita vox detineret, qua nihilominus idem ac ἀποβάθρας indicari percipio, *tabulatum* videlicet portui terraeque contiguum, in quod e dromone Romanus imperator exsiliret, Petrus autem Bulgariae regulus e terra conscenderet, ac

ambo de pace collocuti placide conviverentur. attendantur auctoris verba p. 623 citata, nec non et haec Manuelem et sultanum Turcarum Chrysopoli collocuturos describentia apud Phranzis interpretem: *ibi triremi in tentorium sive tabernaculum sibi paratum concessit. imperator cum filiis in triremibus edebant ac bibebant, et inter se ipse et ameras partes millebant.* GOAR.

t. II p. 313 v. 6. *κοσμίτην* vocant architecti Graeci totam epistellii compagem ex coronide zophoro et ei subiecta trabe coagmentatam, *corniche, frize et architrave*, quod columnarium aedificium *κοσμηὶ ornat*, sic diotam. Germanus in *Mystagogia* *κιγλίσιν καὶ στηθεσι* sive *κιονίοις*, cancellis et columnis populum ab altare seiungentibus, *κοσμίτην* imponit. Constantinus de Adm. Imp. idem exsequitur: *ἴστανται δὲ καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον κάστρον καὶ κίονες πυκνοὶ ἔχοντες ἐπάνω κοσμίτας.* GOAR.

ib. v. 13. *cum nollet * sed*] locus est mutilus. credo sic integrandum: cum nollet, imperator vi cum eam deturbare viceretur, quaesivit etc. in margine librarius annotavit *ὄρα καὶ μητροπολίτου κακόνοιον καὶ ἀρχιερέως ἀπλαστίαν.* id, puto, *ἀπλαστίαν* dicit, quod Tryphonis animus non erat ita formatus ut artes istas intelligeret. quid si *ἀπλαστίαν* scribere voluit, quod non exsaturaretur legitima patriarchatus administratione? *ΧΥΙ.*

t. II p. 315 v. 23. *ἄμα δὲ τῷ νυμφικῷ στεφάνῳ*] Annam nuptam simul, et imperialis honoris consortem renuntiatam indicat auctor, nuptiarumque coronas sicut et imperii uno die suscepisse. GOAR.

t. II p. 319 v. 9. *Hugonem regem Franciae*] imo vero, ut historiae loquuntur, Italiae. sed in his rebus neque noster neque ceteri huius farinae scriptores fuere diligentes. Constantinum Porphyrogenitum intellige non Romani filium Constantinum, sed Leonis, eum cui ut genero imposuit Lacapenus, et ipso in ordinem redacto ac circumscripto fere solus cum suis filiis imperium gessit. Porphyrogenetorum primus commemoratur Copronymus, a conclavi palatii cui Porphyrae (fortassis quod purpureis tapetibus vel aulaeis esset exornatum) nomen, in quo natus esset; ac fortasse etiam reliqui, utpote genuini et suo loco nati imperatores, loco eo puerperiis destinato. noster Leonis F etiam infra sic exprimit, in primo Nicephori Phocae anno. Romanum Constantini F Leonis N Romanum tertium optime dices, ne cum altero Romano confundatur, Romani N Christiferi F. nomen filiae Hugonis traditur Bertha Eudoxia. *ΧΥΙ.* quem *περίβλεπτον* nominat Constantinus de Adm. Imp. c. 26, patrem habuit Adalbertum, matrem Bertam, avum Lotharium Ludovici Pii filium. magnae Franciae rex, ut verbis Constantini utar, nusquam fuit, sed comes provinciae sive Arclatensis. ab Italis vocatus, eiecto Rodolpho, Italiae regnum obtinuit; unde *ὀῆξ Φοργγλας* a Graecis appellari meruit. filiam Bertam ex concubina genitam, Sigefredo Parmensi episcopo sponsae duce, iungendam Romano Constantini Porphyroge-

niti filio Cpolim misit, ac Eudoxiae nomine deinceps audivit insignitam. GOAR.

t. II p. 319 v. 13. *demi*] id est pagi: sic enim Cicero convertit Atticos *δήμους*. ceterum aut *βάθρα* pedes significant, aut *στήθια* quoque aliud quam communiter. *ΧΥΛ. δήμοι*] prominentes tectorum tabulatorum petrarumque ex aedificiis facies, suggrundae et coronae parietis, sunt *δήμοι*, ut qui populum prospiciant. *βάθρα* diximus supra esse suggesta sedesque lapideas partibus imperatorem excepturis, ipsisque excipiendis, iuxta palatium dispositas. *στήθια* columellae sunt ordine dispositae ac superposito longiori epistelio iunctae, circumiecti clatri, circumdata septa et repagula, sive cancelli humiliores, spatio suo interiore receptos a circumstante vel irrudente turba propugnantes. Germanus in Mystagogia non longe ab exordio: *τὰ κιονία ἦτοι τὰ στήθια διαχωρίζοντα τὸ βῆμα ἀπὸ τοῦ λαϊκοῦ ναοῦ, καὶ κάγκελλα*. his tribus verbis expositis, plana est mens huius sententiae. *violenti ventorum flatus exorti sunt, quorum impetu suggrundae tecti et parietum decedentes et lapsae suggesta sedesque sibi subiectas, nec non et repagula comminuerunt et contriverunt*. Xylander quasi e scena risum facturus. *violentus ventus exaluit, inquit; et corruentes qui vocantur demi, contriverunt eorum qui infra erant pectora atque pedes*. GOAR.

t. II p. 320 v. 13. Elis historia ex principio librorum sacrorum Samueli est notissima. et narratio de Edessena imaginē est, quam secius atque hic, supra exposita. *ΧΥΛ.*

ib. v. 14. *Πρώτην*] Hellesponti ad CP insulam. GOAR.

t. II p. 324 v. 11. *poeta ait*] sensus est: sicut calor alius alio vehementior est, ita Stephani quoque astum et constum maiore Porphyrogeniti calliditate ac studio fuisse impeditum et irritum factum. *ΧΥΛ.*

ib. v. 23. *Πανόρμω νήσῳ*] Hellesponti insula. GOAR.

t. II p. 325 v. 1. *Τρεβίνθῳ*] in eadem Propontide. GOAR.

t. II p. 328 v. 2. *ὑπὸ Ἰωάννου*] ab Othone imperatore, scribit Curopalates, cui veritas historiae subscribit. GOAR.

t. II p. 329 v. 7. *mortua virgine*] ait se id supra quoque dixisse. sed in nostro codice, eo ipso loco quo eam quinque annos cum Romano vixisse dicitur, librarius quaedam, pato, omiserat, quae ab alio deinde sunt, ut et aliis locis, inserta. certe haec cum superioribus non congruunt, quod satis habui annotare. et quod hic paulo ante Ioannes Francorum sive rex sive imperator dicitur, horum neutrum historiae consentit, cum per id tempus Romanorum imperatores fuerint Henricus Auceps et Otto, cuius paulo post fit mentio, Saxones, in Gallia autem regnarint Ludovicus et eius filius Lotharius. *ΧΥΛ.*

ib. v. 16. *τοῦ ρημαντήρος τῆς ἐκκλησίας ἐν αὐτῇ*] excidit vocabulum hand dubie: nam quorsum refertur illud *ἐν αὐτῇ*? quale vel instrumenti vel armorum genus arripuerit, non possum divinare.

σημαντήρα accipi pro custode, quem Homerus pro pastore ponit, Iliad. ο' 325: σημαντορας οὐ παρόντος. et μήλα ἀσημαντα Iliad. κ' 485, quae pastore sunt destituta. παρὰ τὸ σημαίνειν, quod est ἐπιτάττειν, mandare. quomodo et σημαντῶν accipi potest initio Odys. ρ'. sed quid hic significet, obscurum relinquo. XYL. nullam σημαντήρος significationem agnovit Xylander, cum tamen signis clarissime personet. est enim *crotalus*, lignum oblongius, quadrum, modice tenue, malleolo quatiendum, ut excitato sono a sacerdote fidelibus in ecclesiam veniendi signum detur. est etiam σημαντήρ ferrea lamina bacillo ferreo ad fores ecclesiae in expositum finem verberanda, de qua, sicut et de signis e ligno, docte, ut solet, Allatius libro de recentioribus Graecorum templis. hoc itaque sive ligneo seu potius ecclesiae ferreo aereove signo manibus arrepto, ἐν αὐτῇ τοὺς ἐπιόντας ἤμύνετο, ingressos in eam (ecclesiam) Saracenos invadebat, propulsabat, debellabat strenuus ille sacerdos. GOAR.

ib. v. 19. ἐπεὶ μὴ ἔπειθε] Xylander: cum admissionem non impetraret. verius: cum ut sibi facinus condonaretur non persuasit, id est impetravit. GOAR.

t. II p. 331 v. 1. Leonem demeritus est] in textu est periinde scriptum ac si ad triumphatum Apolasaerum referretur, munera ei et honores ab imperatore obtigisse; quod absurdum puto, et ad eum rettuli cuius opera hostis captus et triumpho exhibitus esset. neque enim solebat triumphatis post pedibus pressas eorum cervices imperator gratiam ullam facere; et si novo hoc exemplo factum fuisset, vel maxime annotanda erat insolentia. Chabdanus autem Chalepi ameras fuit, ut in Romano tertio noster docet. XYL.

ib. v. 4. τὸ Χάλεπ Berroea Syriae, hodie Alep. GOAR.

ib. v. 14. quos ceperat] ἐξώγησε. locus videtur decurtatus, et hos ante hanc apparet expeditionem captos fuisse. XYL.

t. II p. 332 v. 21. κώνων δὲ καρπούς] vidit in Lexico Xylander κώνων, arcae melam et pinorum fructum significare; palcarum melam sibi elegit, pinorum vero fructus permisit inscius Theophylacti equis. GOAR.

ibid. Θάσια] alias λεπτοκαρύα, nuces Ponticae seu avellanae. GOAR.

t. II p. 333 v. 20. δομέστικον τῆς ἐκκλησίας] praeterit hunc officialem catalogus Codini: geminum domesticam noster exhibet τοῦ δεξιοῦ καὶ τοῦ ἐώνύμου χοροῦ, primarium videlicet dextri sinistrisque chori cantorem, quibus alius τῶν ψαλτῶν δομέστικος praepositur, omnibus πρωτοψάλτης. Euchologium. GOAR.

t. II p. 335 v. 5. τῶν ἑσπερίων Ρωμαίων] Graeci, Romani imperii successores, Ρωμαίους Romanos se usque in hodiernum diem iactitaverunt. veros autem Romanos, id est Latinos, Cedreni voce ἑσπερίους Ρωμαίους appellant. GOAR.

ib. v. 6. Ioannes Alberici filius] is est Ioannes 12 papa,

Alberici consulis Romani filius, de quo vide historicos. Ottonem magnum Romanorum imperatorem regem Francorum vocat; de qua re supra monui. cur autem hunc Polyencto similem dicat, non video. XYL.

t. II p. 335 v. 13. τὴν τετάρτην ἡγάγετο γυναῖκα] de quarum nuptiarum iure vid. Arcudius l. 7 Concordiae. GOAR.

t. II p. 339 v. 17. εὐχὴν παρὰ τινος τῶν ἱερέων λαβεῖν] manu sacerdotis longa precum serie praemissa consecrantur apud Graecos monachi, de quibus Euchologium. preces illae solemnem reddunt monachorum professionem. Balsamon. GOAR.

t. II p. 340 v. 12. σταυρώμασι καὶ πασσάλοις] palis nimirum in terram fixis, et clavis ligneis ad invicem tenacissime iunctis: σταύρωμα namque palus est. Hesychius: σταυροὶ οἱ καταπεπηγότες σκόλοπες, γάραιες, καὶ πάντα τὰ ἐστῶτα ξύλα, ἀπὸ τοῦ ἐστάναι ἢ ἐκ τοῦ εἰς τὴν αὔραν ἴσασθαι. Eustathius: σκόλοπες ὄρθα ξύλα καὶ ὄξέα, ἃ καὶ σταυροὺς ἐκάλουν. GOAR.

t. II p. 344 v. 5. ἐκρωφάγουν] nefandum monachis Graecis facinus, etiam aegrotis. GOAR.

t. II p. 345 v. 1. annos tres] in Graeco est XIII ἔτ'. sed falsum esse hoc, non Zonaras modo, sed multo certius numerorum ratio docet. confer enim hunc annum cum anno qui ad mortem Constantini patris eius est annotatus: invenies intervallum annorum non amplius trium. XYL.

t. II p. 346 v. 15. Methymnae] supra Mitylenae fertur fuisse in exsilio, sive is error est librarii, sive interea Mitylena Methymnam translatus Stephanus. utraque urbs est in Lesbo insula. XYL.

t. II p. 347 v. 3. cometopoli sunt dicti quasi pulli (id est filii) comitis. XYL. dictio πῶλος, vernacule ποῦλος, alteri adiecta *filium* simul et diminutivum quid sonat. sic ἀρχοντόπουλον *filium nobilis*, βασιλόπουλον *regis filium*, *regulum*, et tandem κομητοπούλους *comitis filios* vocat auctor; et ut subdit παῖδες τῶν μέγα δυνηθέντων ἐν Βουλγαρίᾳ κομητῶν. infra p. 694: κόμητος ὄντες παῖδες καὶ διὰ τοῦτο κομητόπωλοι κατονομαζόμενοι. GOAR.

t. II p. 349 v. 9. non enim aptius erat] in margine, τοιοῦτος ἦν καὶ ὁ τυραννήσας γέρον προσεχῶς ἐκείνος Ἀνδρόνικος. noti sunt de plebe versus Lucani, quibus Bringas contrarium malo suo fecit "nescit plebes ieiuna timere." XYL.

t. II p. 352 v. 6. ἐπιτίμια δευτερογαμούντων] laudatur a Graecis monogamia, bigamia toleratur et multatur, τριγαμία invisata est, τετραγαμία prohibita est penitus. cui vero poenae subiicitur διγαμία; biennali sacramentorum orbitati; de qua Nicephorus in Canonibus, Basilii Euchologium et canonistae Graeci. rationem si quaeras, incontinentiam cohibent et puniunt. GOAR.

ib. v. 20. πρωτοπαπᾶς] ecclesiarum palatii archipresbyter. speciose de eo loquitur Xylander, et pontificium palatinorum principem facit. strenuum pontificii nominis vindicem agit. GOAR.

t. II p. 355 v. 12. *notum Dandulpho*] temporum supputatio et aliae quaedam coniecturae me movent ut hunc credam esse eum quem historici nostri Rudolphum vocant, Burgundiae regem, et Italiae contra Berengarium. haec et alia multa haud temere apud alios scriptores inveneris. XYL. Πανδούλφω potius crederem legendum, nomine Latinis usitatore. contemporaneum autem Constantino octavo, Nicephoro huic Phocae et Ioanni Zimisci successori Pandulphum, Capuanum et Beneventanum principem, ῥῆγα Λογγιβαρδίας hac de causa vocatum ab auctore, bella etiamnum cum Graecis gerentem memorat Baronius annis 957 et 968 ex Chronico Longobardorum Beneventanorum principum. GOAR.

t. II p. 359 v. 1. Μακροϊωάννην] Ioannem a corporis proceritate sic dictum. GOAR.

t. II p. 362 v. 6. *videantur*] desunt multa. librarius: *λείπει ἐν φύλλον, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἀντιγράφου*. possunt ea utcumque ex Zonara repeti: nam alioqui noster est in multis copiosior. XYL. supplevimus ex Scylitze. GOAR.

t. II p. 364 v. 22. pro Anabarza Anazarbam legerem. et Drizium apud Zonaram est Drizibium. post defectum enumeratio est urbium, quas de Agarenis recuperavit eo bello Nicephorus. XYL.

t. II p. 365 v. 13. στρατοπεδάρχην] *castrorum mensoribus praefectum, metatorem praecipuum*. GOAR.

t. II p. 368 v. 7. *ad Taxeidium*] locus videtur fuisse ubi vectigalium aut pensionum rationes ducerentur. XYL. ταξείδιον est *navigatio seu iter mari conficiendum*, quo subditi gravantur, cum insperato advenientem imperatorem suscipientes donis conciliant, comitatum alunt, abscuntem etiam prosequuntur muneribus, ac sibi necessariis ad vitam destituuntur. quae de taxidio profert Xylander, ridicula sunt. GOAR.

ib. v. 15. *immobilibus bonis*] ἀκινήτοις. non dissimulabo studiose me hac usum voce, quae ambiguitatem retineret. nam et fundi sunt immobilia bona, ac quicquid eo genere censetur: et ego tamen magis hoc puto intelligi de aeternis, quas vocant, donationibus, heredem in perpetuam successionem obligantibus; qualibus amplificata esse bona quae ecclesiastica dicuntur, non est obscurum. nolebat, puto, unum aliquem imperatorem alii praescribere successuris quantum ex suo fisco decidere cogeretur huic vel huic monasterio, homo bello magnus, quod οὐ στείται μετρούμενα. ergo si quis vellet largiri, id siue praescriptione et in praesens (semel pro semper, quod aiunt) putabat praestare fieri. nam vix credo eum prohibuisse ne quis fundam donaret, praesertim privatus. sed redivitibus perpetuis fretos sacrificos videbat σκαταλάν. lector sequetur quod volet. omnino autem male apud hoc genus historicorum audiunt, quotquot bello rem publicam tuentes et argentes non ditant sacrificos. XYL.

t. II p. 369 v. 11. τεταρτηρόν] Zonaras scribit de hexagio vel sextula (nam ἐξάγιον lego) eum redegisse τεταρτηρόν. quod sic Georg. Cedrenus tom. II.

intelligo, posterioris nummi ad priorem fuisse eam proportionem quae est bessis ad assem, ut maior minoris esset sesquiplus. nam ut a 6 *ξάγιον*, ita a 4 *τεταρτηρόν* videtur dictus. ut si vetus 6 (verbi gratia) obolos, novus 4 obolos appendisset. *Ξεδον* pro sumpto videtur bis hic posuisse. **XYL.**

t. II p. 370 v. 4. *praedictum enim*] librarius non inepte *καὶ μὴν ἔδει μᾶλλον αὐτὸν διὰ τοῦτο διηνεκῶς τοῦ παλατίου διάγειν ἐπτός.* **XYL.**

ib. v. 10. *mirro enim absoluto*] haec ad Nicephorum pertinent, male cum prioribus connexa. **XYL.**

t. II p. 379 v. 4. *quorum hic quintum*] id verum esse nullo modo potest, cum omnino uterque natus sit patre Romano 3, antequam mater Theophano Phocae Nicephoro imperatori nuberet. ex his quae Panvinius, homo longe diligentissimus et peritissimus, annotavit, deprehendere potes Basilium 14, Constantinum 12 circiter annum isto tempore egisse, quo ad imperii societatem sunt a Zimisca adsciti, a qua vitricus eos vel propter aetatem arcuerat, vel saltem nihil praeter nomen habuerant. nam in fine Basilii Zonaras ait etiam cum Phoca eos imperasse. Panvino adstipulantur quae initio horum imperii multo quam haec aptiora leguntur apud nostrum et Zonaram habent testem. **XYL.**

ib. v. 7. *πρόεδρον*] eius munus fuit in cives et rem publicam praefecto urbis non absimile: is enim in lexico anonymo bibl. Regiae dicitur *ὁ τῆς πολιτείας ἀρχηγός, ἡγεμὼν καὶ πρῶτος.* nisi malueris a consiliis praecipuum affirmare, cum Constantinus Romani filius statim sub primis imperii auspiciis tres simul *προέδρους* creaverit, scholarum domesticum, protovestiarium et drungarium, quos non officii adaugere sed in negotiorum administrationem magis secretam advocare potuit, et iam communi facta dignitate praecipuum ex eis *πρωτοπρόεδρον*, ut habet Curopalates et Ius GR, constituere. **GOAR.**

t. II p. 380 v. 16. *διαρραγῆναι δὲ καὶ τὸν τόμον*] exstat in Iuris Graecoromani volumine l. 2, in quo, quae Nicephori Novellas revulsit, Basilii Porphyrogeniti sanctorum Novella subiungitur. **GOAR.**

t. II p. 391 v. 16. *dux fuisset*] nobilis est in historiis his Ducarum familia. sed hic officii nomen esse non dabito. neque enim arbitror eisdem fuisse Ducarum et Phocarum familias. et cum alibi, tum in principio Basilii Romani filii invenies hanc vocem pro duce positam. rursusque praefectum Thessalonicae Theophylactum Botaniam *δούκα* vocat, alias *ἀρχοντα* et *στρατηγόν* appellatum. sic et Antiocheae et Iberiae *δούκας* in Constantii fratris imperio. *θεῖος* autem et hic et alibi significat patris fratrem: nam Leo curopalates (de qua voce alibi dictum) frater fuit Nicephori Phocae imperatoris, filius Bardae Phocae, quem pater imperator factus Caesarem crearat. **XYL.**

t. II p. 391 v. 22. *paludamento*] *ἔφραστῆς* hic ponitur, quod est supra pro stragula veste, qua equus integeretur, positum videtur. ego non multam proprietatem istarum vocum apud hunc scriptorem deprehendi, itaque verti liberius. talia. porro circum haec loca aliquoties per Occidentem Cpolis et quae ei in Europa adhuc suberant, per Orientem Asiae provinciae sunt intelligendae, ne quis imperitus Italiam hic somniet. quod autem Theodora Zimisceae uxor, a Cedreno filia Constantini Leonis filii et soror Romani tertii a nostro dicitur, idem est fere apud Zonaram. Panvinius alios (puto) auctores secutus, filiam Romani 3 ex Theophanone Anastasia facit, sororem scilicet Basili et Constantini 10. XVI.

t. II p. 395 v. 23. *dissipatis qui ibi*] librarius in margine haec adscripsit: *θανμάξω ἔπερ οὐκ ἦν τότε τοῖς βαρβάροις δόρυ στιβαρόν, δι' οὗ τὸν τοιοῦτον ἀν ἐκάλυσαν τῆς ἀναβάσεως.* quod videtur eo pertinere, quia sane dilutae sunt hae narrationes; et tanta facinora diligentius per circumstantias describenda sunt, ne signimenta potius videantur et ineptiae. nam quin saepe unius hominis virtus contra multos hostes subsistat ac vincat, non est dubium historica fide. sed unum aliquem eo modo quo hic scribitur in murum evadere, multis desuper armatis hostibus videntibus, videtur τῶν ἀδυνατάων. verisimile est quod Zonaram innuere apparet, cum loco aliquo defensoribus vacuo murum tenuisse, itemque alios; inde in propugnatores facto impetu, iis profligatis, reliquis ascendendi facultatem parasse. non multo artificiosior est infra in Basilio de Ibatza excaecato narratio, ubi tanti facinoris auctor hostis potuit multitudinem hostilem armatam et frementem manus motu sedare et oratione demitigare, quae ne magistratum quidem semel concitata audire solet. XVII.

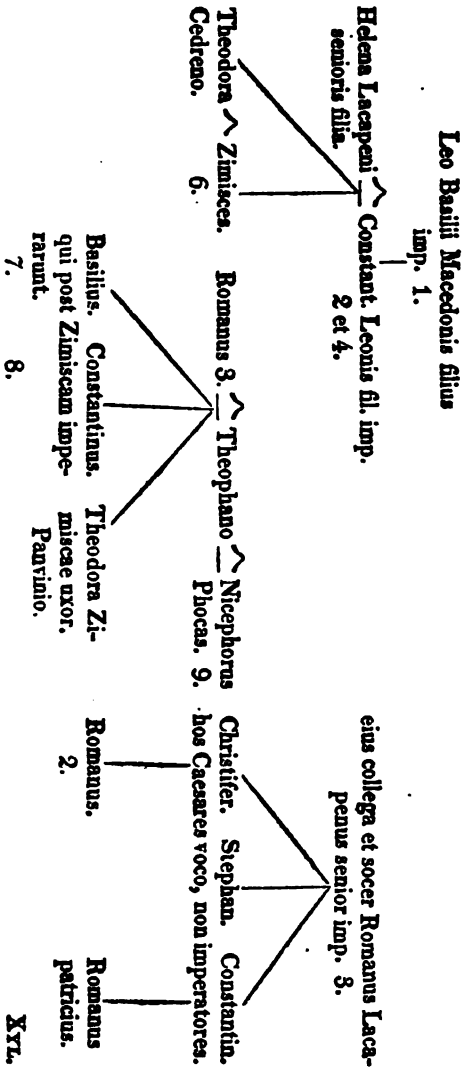
t. II p. 397 v. 16. *τῆς ἁγίας ἀναστάσεως*] quae vox non integra est scripta, nota tamen S ostendit non *ἀναστασίας*, non *ἀναστασίαν*, sed *ἀναστάσεως* legi debere. itaque accepi de Christi a mortuis resurrectione, eo facilius quod paulo post festus D. Georgio dies commemoratur, qui fere non multum abesse post pascha solet. de Anastasi et Anastasia noster supra alicubi. XVIII. *Ἀναστασίας* templum *ἀναστάσεως* quoque miraculo famam accepit: hinc promiscua vocis utriusque usurpatio: hic pro Christi resurrectione sumitur. vide auctorem in Valentiniano iuniore p. 315. GOAR.

t. II p. 402 v. 22. *Μονόξυλα* lintres sunt, uno pinguioris arboris trunco excavati, ita leves ut etiam humeris transferantur. *περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ῥωσίας ἐρχομένων Ῥῶς μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν ΚΙΙ.* Constantinus de Adm. imp. c. 9 diffuse. GOAR.

t. II p. 405 v. 22. *ὁ τῶν κρητῶν τοῦ βασιλεῖου*] aut Basili cognomen est Carupas, et vox *ἀμηνᾶ* omissa, aut *βασιλείος* aegram denotat. prius verum puto. et postea *ἀμηνᾶ* de eodem additur, nomine omisso. XIX. omissis Xylandri coniecturis et corruptionibus haec verba sic interpretor: *hunc cum vidisset Anemas regia*

Cretum stirpe satus, Curupae filius, unus imperatoris satellitum, quid clarius? nam paulo post Anemas hic, Cretensium Amerac, non Basilii filius enuntiabitur. GOAR.

t. II p. 410 v. 5. *Romanum vero patricium*] huius alii, quod sciam, non faciunt mentionem. in gratiam lectoris Constantinos et Romanos ordine hic exponam.

XYL.

t. II p. 411 v. 2. τῶν καλλινίκων] geminum Theodorum præcipuo cultu venerantur Graeci: στρατηλάτην unum, alium τύρωνα, ac utrumque in bellis defensorem propugnatoresque ceu καλλινίκον invocabant, ac imagines in vexillis pictas sciebant. Codiu. c. 6 n. 22. GOAR.

t. II p. 414 v. 2. γράμματα Ῥωμαῖστί] mihi nuper in Oriente degenti numisma huiusmodi acneum, in Museum Thuanum deinde translatum, incidit in manus, cuius dictio quidem Graeca, character autem Latinus, τὰ γράμματα Ῥωμαῖστί, hac figura cernuntur: Iesus Christus basileus basileon. GOAR.

t. II p. 415 v. 9. εὐνούχου] παρακοιμημένου, de more Eunucho. GOAR.

t. II p. 417 v. 17. Ἰφορον καὶ ἐπιστάτην τῶν εἰῶων] qualem magistrum officiorum Orientis describit commentator Notitiae imperii c. 62. GOAR.

t. II p. 418 v. 12. τῷ τάγματι τῶν στρατηλατῶν] quorum agmen viris bellica laude tam claris generosis ac fortibus erat collectum, ut singuli quique στρατηλάται, *militum magistri*, censerentur. GOAR.

t. II p. 420 v. 8. τὴν μάστιγα] ceu equisones flagellis impetratores instruit Xylander, Codinus duplici sceptro, cruce nimirum et ferula, c. 17 n. 35: τῇ μὲν δεξιᾷ χειρὶ κατέχει τὸν σταυρόν, τῇ δὲ ἀριστερᾷ κατέχει νάρθηκα. utraque sceptrum est, et ut loquitur Lexicon anonymum bibl. Reg. 930, σκήπτρον βασιλικὴ ῥάβδος. Symeon quidem Thessalonices metropolita crucem ferre εἰς δεῖγμα τῆς εὐσεβείας asserit, καὶ ἔτι ῥάβδον λαμβάνει, subdit ille, οὐ βαρεῖάν τινα καὶ σκληράν, ἀλλ' ἑλαφράν καὶ μαλακὴν. διὰ τὸ παιδευτικὸν ἐν προσηύξει καὶ μὴ δογμικὸν καὶ φθαρτικὸν, μηδὲ συντριβὸν καὶ ἀφανίζον. estque illa βασιλικὴ μάστιξ Bardae per somnum ostensa. GOAR.

ib. v. 17. ὁ σύγκελλος] syncellum sacerdotem, spiritus patrem, patriarchae socium ac contubernalem primis temporibus fuisse nota p. 1 manifestavit. eundem deinde annorum processu non cellae modo et habitationis consortem, sed et patriarchae successorem designatum praedicant exempla plurium a syncelli dignitate ad patriarchatum sedem evectorum, ipse auctor perspicuis verbis testatur inferias p. 775. iam cum hic Stephanus nec throni successor fuerit, nec esset patriarchae concellanus, ut qui Nicomediae ceu praesul pro solito resideret, qui syncelli nomen et dignitatem gerit? honores immodice semper ambierunt Graeci, nec officii cuiuspiam fungentes ministerio dignitatis nomen tribui sibi non infrequenter cupiebant; unde magistrorum apud eos, decrescente imperio, integrae cohortes, qui vigente in tot negotiorum turbis unus erat, et apud Codinum pluries repetita vox τὸ δὲ γὰρ ὀφθαλμικὸν οὐκ ἐνεργεῖται. cum itaque vita functo patriarcha sedis successionem plures expeterent, plures quoque syncelli titulo spem alere nitebantur aut saltem honoris vanam cupi-

dinem. hinc syncellorum examina, ac remotis a patriarchae domo praesulibus, qui nusquam sedis haeredes fuerunt, concessum syncelli nomen: qui cum ab impositi nominis exordio, in publicis ecclesiae conventibus, multos annos patriarchae precari soleret, ac in missarum solemnitatibus ea verba sacris ex aditis pronuntiare, quibus ad orandum pro patriarcha populus commonetur, is ideo et sacerdos esse et patriarchae concelebrare tenebatur, ac ipse idem *πρωτοσύγκελλος* erat in magna ecclesia, qui huiusmodi munus, velut syncellorum spectatissimus obiret, ac *πατριαρχικός σύγκελλος* audiebat, relictis in syncellorum turba, cum nomen commune factum est, ceteris, qui privatis in ecclesiis id exsequerentur muneri. addo et spirituales a confessionibus patres imperatorem ubique comitantes, ac in palatio (cuius intimam et secretius cubicalum vocabatur *κελλίον* ex Codino) commemorantes, ut ipsi *cancellaneos*, syncellorum appellatione ornatos. testis est Phranzes Ioannis ad concilium Florentinum proficiscentis describens comitatum. *aderant ei*, inquit, *sacerdotes sui* (a patriarchicis diversi) *et spiritualis pater Gregorius, magnus protosyncellus*. magnus hic, ut a patriarchae protosyncello alio distinctus, his adde inferius legenda p. 723 B et C, ne plerisque syncelli vox ignota dubium ingerat ex dictis non evolutum. GOAR.

t. II p. 422 v. 6. *μισθοφόροις Σαρακηνοῖς*] pace cum illis composita inter *ἐταιρείας*, de quibus auctor loquitur, annumeratis. GOAR.

ib. v. 21. *Laparam*] sic noster codex habet perspicue. apud Zonaram Lipara legitur, quae vox multo est concinnior, et cum etymo et cum lingua Graeca magis consonat. nisi forte Cappadoces dicebant *λαπαρόν*, quod alii Graeci *λικαρόν*. sed et Licandum per *λαῖτα* scribitur ibi, hic per v. XYL.

t. II p. 424 v. 2. *Ἀτταλείς*] ab Attalia Pamphyliae urbe, sicut et Cibra minoris Asiae, navali praeclara. GOAR.

ib. v. 4. *illo ipso duce*] hic locus in Graeco est confusus et mancus, ut quidem iudico. hoc ex sequentibus didici, hunc ipsum Curticem Duri classem duxisse, victumque ab imperatoriae duce Theodoro navali praelio fuisse. sed Cibratae an pro Duro steterint, an vero (quod putavi) ab imperatoris classe, cum ea ad Durum transivisset, iusserit eos Durus oppugnari, non sum certus. XYL.

ib. v. 13. *δεξάμενον*] scribit interpretis *δεξάμενος*: retineo *δεξάμενον*. ad Ioannem enim auctor ipse rettulit τὸ *δεξάμενον*, sicut et τὸ *βεβοημένον*. GOAR.

ibid. Dipotamum videtur dictum, quod inter duo flumina aut potius ad confluentes duorum amnium situm esset. XYL.

t. II p. 437 v. 5. *Κοντοστέφανον*] *κοντός* enim Graecis *parvum, modicum, brevem* significat. GOAR.

t. II p. 438 v. 5. *τῆς σφαίρας*] *Trulli*. GOAR.

ib. v. 11. *nulloque numero*] *μηδ' ἐν καρὸς λογισάμενος μοίρα*. in margine est esse hoc proverbium. sic autem de Aga-

memnone apud Homerum Achilles "τίω δέ μιν ἐν καρὸς ἀλογ." ubi quidam ἐγκαρὸς legunt ὑφέν. sed varias eius dictionis expositiones huc afferre non libet, cum possint ex scholiasta et Eustathio ac aliis repeti. XYL.

t. II p. 439 v. 12. ἀπὸ τῶν ἰσίων Τούρκων] unde Turci rediti Orientales exponit auctor p. 768. GOAR.

t. II p. 446 v. 7. *seiomasta*] *σειρά* est restis. sed quid sit *σειρομάστις*, nescio. pene scuticam converteram. XYL. *quid sit σειρομάστις*, docent Hesychius: εἶδος λόγχης. Suidas: εἶδος ἀκοντίου. Tzetzes: ἀκόντιον. legitur Num. 25 Phinees Israelitam scortumque turpiter copulatos *σειρομάστη* confecisse; pro quo Aquila ponit *κοντόν*, Symmachus *δόρυ*, Vulgata *pugionem*. Lexicon anonymum alibi iam citatum εἶδος ἀκοντίου, λόγχης. GOAR.

ib. v. 10. quod de cruce et ventilabro dicitur quasi adagio, hunc suspicor habere sensum, quod crux apud istos rerum pretiosissima adeoque sanctissima res haberetur, ventilabrum vulgaris et vilis. huic ergo maledicum, illi modestum comparabat fratres, quia et haec ex eodem quoque ligno fieri posse nulla est religio, et nota vatis divina sententia. XYL. sensum quidem, non verba paroemiae Xylander assecutus est. quid enim in *ventilabro* vile, aut quid a cruce sic alienum, ut cum de pretio sit sermo, extremum oppositum teneat? at tenebit certe, si germano iam significato pro *ligneo batillo*, quo terra rudera sordes exportari vel moveri solent, sumatur. sensum hunc iam ab antiquo habuisse testatur Euchologium in defunctorum officio, quo sacerdos terram iniecturus cadaveri πύον assumere et πύω eam respergere legitur. πνύριον et corruptius πνύρι modernum pronuntiant. ita Lexicon anonymum bibl. Reg. πύον, πνύριον. GOAR.

t. II p. 447 v. 7. *ἐνασχολούμενοι*] haec vox quantumlibet reclamante Xylandro retinenda, et versio hoc pacto corrigenda: *qui rebellionibus assueti et exercitati, data occasione, etc.* GOAR.

ib. v. 18. *Davidi fratre*] ἀδελφόν deest: sed et sensus hoc suggerebat et habet Zonaras. hoc ex loco apparet regulos istos, seu regionum Romanis vicinarum dominos, vocari curpalatas, et supra quoque facta est alicubi Iberiae curpalatae mentio. XYL.

t. II p. 448 v. 17. *ne pot. multipl.*] hunc puto potius quam scio sensum esse legis, qua reprimeretur nimia privatorum potentia, publica quoque bona in suam rem redigentium. quod puto fuisse ἐν ὁμάδι χωρίων αὐξάνεσθαι, alia subinde aliis praedia adicere. quod et hunc Malcinum fecisse videmus, et in Basilio praeside Tzimisces malo suo notaverat. si quis quid rectius afferet, non herbam ei sed coronam praebebit, non ut victori sed ut bene merito. XYL. bene meritorum de Xylandro, gratiam siquidem pollicetur in annotationibus, hac lege dico sanxisse imperatorem, non ut scribit ipse, *privatorum potentia publica quaeque bona in suam rem redigeret, dum alia subinde aliis praedia adiceret*: verum ne publici magistratus, dum gererent officium, privatorum bona etiam dato

pretio sibi compararent atque exinde aliis alia praedia facile concererent et coniungerent. Blastares c. 4 τοῦ Ἀστοιχείου ex politicis legibus hanc refert περί ἀγορᾶς καὶ πράξεως: ὁ κρατῶν ὀφφάκιον ἐν ἱπαρχίᾳ οὐ δύναται κινήτων ἢ ἀκινήτων ἀγοράζειν ἐν αὐτῇ πράγμα, ἢ δι' ἑαυτοῦ ἢ δι' ἑτέρου, εἰ μὴ παρὰ τοῦ δημοσίου. καὶ γὰρ καὶ τοῦ πράγματος ἐκπίπτει καὶ τὸ δοθὲν τμήμα οὐκ ἀναλαμβάνει. GOAR.

t. II p. 451 v. 16. *illo morte praevento*] non dubito quia hic locus sit mancus. sententiamque fuisse conicio, non successisse istam Dyrrachii prodicionem ob praeproperam Chryselii mortem. sed fuisse eo potitum Basilium, facile iudicaveris ex sequentibus, ut cum Basilium dicitur defendendi a Ioanne Dyrrachii causa instituisse profectionem, et de Ioannis ibi caesi morte a patricio Pegonita factus certior etc. XYL. nihil hic mancum aut mutilum Xylandro sensum percipienti: *si modo patriciis honoribus augeretur, quam eandem quoque dignitatem, eo vivis erepto, duo eius filii consequerentur.* hacque condicione Chryselius imperatori Dyrrachiam predebat. GOAR.

ib. v. 18. ὁ βουβός] sic *balbum* et *mutum* vocant Graeci. GOAR.

ib. v. 21. *Pedias* planitiem significat, sed proprium suspicatus sum. Ἰλλουστρίους dicit qui viri illustres inclinato imperio solebant dici, sicut spectabiles, clarissimi etc. res est nota, et notationem vocis ipse noster subiunxit. XYL. Ἰλλούστριοι *nobiles* hic interpretor. favet anctor subdens, ac στρατηγικαῖς ἀρχαῖς διακρέφοντας vocans hos *illustres*. suffragantur Basilic. Glossac, quae Ἰλλούστριον ceu εὐγενῆ exponunt. confirmat Blastares c. 17 τοῦ Ἀστοιχείου *mulierem nobilem Ἰλλουστρίαν* appellans: ἢ δὲ Ἰλλουστρία νομῖρους ἔχουσα παῖδας καὶ πορνογενεῖς. GOAR.

t. II p. 454 v. 2. *πριβαταρίων*] hoc quid sit, nondum didici, quid si aliquid praebendiariorum, quos hodie vocant, simile fuit? neque nescio b pro v poni solere, ut privatarum possis legere, quod tantundem mihi est notum. XYL. ut comitem privatarum rerum et peculiaris fisci imperator habebat, privati aerarii praefectum deinceps dictum, ita et ecclesiae suos curatores defensores oconomos, et ut auctor loquitur, *πριβαταρίους*, gazophylacii praesides. GOAR.

t. II p. 455 v. 1. *κολμησις τῆς θεοτόκου* videtur esse assumptio, nisi si quid aliud est: non enim habeo quod affirmem. vide infra in Ibatzae historia, quod ad hunc locum intelligendam faciat, *es war etwas unsern kirchweyhinen nit unehnlích.* XYL.

ib. v. 10. ἄρχοντα Ἀντιοχείας] prius δοῦκα vocaverat. GOAR.

t. II p. 456 v. 5. *Allelengyum*] in margine librarius ὀ τῆς θανμαστῆς ἐπιβολᾶς. quae si recte habent quod ad scripturam, mirari videtur exactionis tam subtilem rationem, qua etiam pro his satisfaceret qui paupertate extrema et rebus perditis impedirentur aut

etiam ita mortui solvere nequirent. sed Basilium hoc non invenisse, ex Iustiniani historia liquet. ne eo quidem lectorem defraudabo, quod adscribit mox, ubi deprecatores pontificis repulsam passi dicuntur. ἀλλ' ὁ ἐμὸς βασιλεὺς Ἰσαάκιος ὁ ἄγγελος μηδεὸς παρακαλέσαντος πολλὰ τῶν παραλόγων βαρῶν τῆς Ῥωμαίων γῆς ἐξετίναξεν. ΧΥΛ.

t. II p. 459 v. 13. Δίμα turtis ἐν κλεισοῦρα, in clusa sive muro inter duos montes asperos erecto, ad quam aditus hic passim dicitur κλειδίων. GOAR.

t. II p. 462 v. 14. χρυσοῖς γράμμασι] id est χρυσοβούλλῃ. GOAR.

t. II p. 464 v. 6. εἰς Χαζαρίαν] versus Alanos et Tansim sitam. GOAR.

ib. v. 9. qui Basilii imp. sororem] in Graeco est ἀδελφοῦ, quod mire obscurat locum. ego ad historiam respiciens lucem adhibui. loquitur de Bladimero Rossico principe, qui, ut Cedrenus supra ostendit, Basilii imperatoris sororem uxorem habuit. ΧΥΛ.

t. II p. 466 v. 12. βεξεῖτε] id vocabuli credo significare, fugite. quod circumstantiae arguunt aliquanto superius. ΧΥΛ. verbis Latinis, vel potius Italis, fugite o Caesar, pronuntiatione Italis eisdem propria. GOAR.

t. II p. 468 v. 9. quae urbs caput] verba minime cohaerent, et vix dubito quin locus sit mutilus. quod de urbe dicit, eam ego Strumpitzam fuisse coniicio. Ionium autem puto vocare eam regionem quae Adriatico immineret mari, ob vicinitatem. ΧΥΛ. verba minime cohaerent, inquit Xylander. imo non cohaeret interpretis auctori. post haec itaque verba πόλις δὲ Ἀχρῖς subiiciatur parenthesis, cuius meta sit in his aliis περὶ τὸ Ἐλλισσὸν τὸ φρούριον: nihil tunc mutilum aut obscurum exstat. πόλις δὲ Ἀχρῖς μητρόπολις ἐστὶ τῆς πάσης Βουλγαρίας. ipsa est nominatissima illa Iustiniana prima, Iustiniani patria, qua ecclesiasticis qua politicis supra plurimas urbes evecta. de qua Gregoras l. 2. ipse Iustinianus Novella 2, Cuiacius ad eum, et Geographi omnes. GOAR.

t. II p. 475 v. 13. στεφάνῳ χρυσῷ] corona haec τροπαιουχία est Codini, iudice Coresio Chiensi, triumphantium imperatorum ornamentum. GOAR.

t. II p. 476 v. 2. πρῶτος ὢν τῶν πρωτοπατῶν τοῦ ἐν τοῖς βασιλείοις ναοῦ] quem superius auctor πρωτοπατῶν τοῦ παλατίου vocavit; de quo iam abunde. GOAR.

t. II p. 477 v. 3. Ἀβασγίας] provinciae Scythicae Asiaticae, vicinae Iberibus. GOAR.

ib. v. 5. at 2] deest aliquid ante haec verba, nempe Xiphiae mentio, qui se socium perduellionis Phocae dedit; quod sequentia docent. alioquin οἱ δὲ et cetera pluralia ad unum Phocam referri non possunt. ΧΥΛ.

t. II p. 478 v. 1. *πρωτονοτάριον*] quem Notitia imperii *primicerium notariorum* vocat; de cuius officio insignibus et privilegiis Pancirollus in Comm. GOAR.

ib. v. 2. *τῆ νήσῳ τοῦ Ἀντιγόνου*] iuxta Cpolim inter Proten et Platen sita. GOAR.

t. II p. 479 v. 7. *δουκὸς ὄντος Θεσσαλονίκης*] his temporibus ducem habuit Thessalonica, et decrescente imperio augebantur dignitates. GOAR.

t. II p. 483 v. 6. *Bucellariorum* esse provinciam contendit Pancirollus in Not. imp. c. 47. negat Rigaltius in Fact. Lexico, et *Bucellarum*, annonae clarius dicam, oeconomos provisores portitoresque facit. illi lubentius assentior: nam Galatas ac Gallograecos soliti fuerunt exercituum duces huic officio mancipare; unde factum ut annonae ministri, Bucellarii Galatae, videantur officii sui nomen patriae tribuisse. GOAR.

ib. v. 9. *Ὀξεία νήσῳ*] parva Propontidis insula. Plate vero tertia est a CP meridiem versus in eadem Propontide. GOAR.

ib. v. 16. *Zachariae*] ante vocem *Ζαχαρίαν* est α scriptum, et superne quippiam literae ζ non absimile, cum gravi accentu. fortassis ἄρχοντα voluit exprimere librarius ea nota, mihi sane non intellecta, ut sit Zachariae praefecto. ego omisi in vertendo. XYL.

t. II p. 484 v. 19. *κατὰ τὸν Ἀρμενιακόν*] Zonaras τῶ τῶν Ἀρμενιακῶν θέματι, in provincia Armeniaca, id est, in Armenia, quae Romanis parebat. atque sic etiam infra *Ἀρμενιακόν* pro Armenia provincia ponitur, de peste, in Romano Argyro. XYL.

t. II p. 485 v. 10. *ex filia patricii*] nomen hic excidit: apud Zonaram Alypius est. idem Argyrum Argyropolum vocat, nimirum Argyri filium: quo modo comitopoli supra Bulgarici comitis filii dicebantur. de morte Constantini librarius non absurde adscripsit, τῷ ἐπολήσας, *Κωνσταντίνε, τάχιστα ἐξ ἀνθρώπων γενόμενος*: nam qui sic vivunt, non nisi summa dant rei publicae mala. XYL.

ib. v. 17. *ἱερολογεῖται*] *sacra nuptiali benedictione consociatur*. GOAR.

t. II p. 486 v. 13. *consanguineum patriarchae*] *ὁμαίμονα*. solet autem poni hoc vocabulum ab his scriptoribus pro fratre, quomodo et Virgilius dixit *et consanguineus leti sopor*,⁸ cum sit apud Homerum *ἔνθ' ὕπνω ξύμβλητο κασιγνήτω θανάτοιο*. pro *ἐκαίνησε* autem legi *ἐκένησε*, sententiam secutus. Zostica an proprium sit nomen, an vero (quod puto) Zostae officium notet, ambiguum est. XYL.

t. II p. 487 v. 11. *σύνθρονος* sedes est ad murum in gyrum altaris, et si velis, sedilium in choro series, quae cum presbyteris episcopus vel cum pontificibus patriarcha considet; unde Euchologium *consessum* vocat et *θρόνι eiusdem consortium*. in eo syncelli (velut et quidam *ἔκκρητοί* diaconi, ecclesiae magnae clerici sive officiales, de quibus abunde Ius Graecoromanum) non concessum modo

sed et praecessum (ut Romanos cardinales episcopis, quoad hoc honoris προνόμιον, praelatos imitarentur) votis omnibus, vi, gratia prae reliquis sacerdotibus ac pontificibus occupare sunt conati. videatur memoratum Iuris Graec. volumen medita. de chartophylace, et in Alexii Comneni Novellis. GOAR.

t. II p. 488 v. 3. τῷ ὄρει τῷ Ἄθῳ] ex monachorum et monasteriorum stupendo numero ἀγλου ὄρους posterioribus saeculis nomen adepti. GOAR.

ib. v. 7. Πετρίον] monasterium. GOAR.

t. II p. 494 v. 12. Τειλούχ] regio et urbs circa Taurum montem. Ortelius ex Curopalate. GOAR.

t. II p. 495 v. 3. Μισθείας] Galatiae urbe. GOAR.

ib. v. 13. στρατηγὸν αὐτοκράτορα] exercitus imperatorem et summum ducem. Synesius Orat. de Regno: αὐτοκράτορες εἶναι ποιεῖσθε. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ὄνομα στρατηγία, ἐστὶ πάντα ποιεῖν ὑποστάσης. καὶ Ἰπικράτης καὶ Περικλῆς ἔκλειον Ἀθήνηθεν αὐτοκράτορες στρατηγοί. GOAR.

t. II p. 497 v. 15. capita columnarum] locus est non summi momenti, et obscurus. κιονόκρανα sic verti, capita columnarum, χρίσμα incrustationem seu tectorium opus, ὑλογραφικόν coloribus pictum. neque vel nimis anxie sectatus sum vocum proprietatem, vel contendere velim me omnia esse assecutum. ΧΥΛ. τὸ τοῦ τείχου χρίσμα interpretor muri faciem bracteolis argenteis pictorio more linitam, χρίσμα siquidem pictorum est, non argentariorum; nec quisquam argenteis laminis Blachernense templum circumvestitum memorat. GOAR.

t. II p. 498 v. 17. episcopo Peritheorio] aut Peritheorii. est enim ambiguum, locine sit nomen an hominis ea vox. ΧΥΛ. urbis, non viri nomen, ex Ortelio. vertendum itaque Peritheorii episcopo. GOAR.

ib. v. 20. illud de fratre Michaeli imperatoris non immerito est suspectum. neque video quid aliud colligam quam fratrem eum fuisse Michaeli Paphlagonis, qui post hunc Romanum imperio potitus est; ut βασιλευπότος intelligas respectu auctoris, non Romani, quod et expressi. ΧΥΛ.

ib. v. 22. διφεις μετὰ τῶν αὐτοφόνων] ἐν τῷ κυνηγιῳ. Suidas. GOAR.

t. II p. 499 v. 18. Ὀνωριάδα] aliam Asiaticam regionem in Ponto. Ortelius. GOAR.

t. II p. 503 v. 4. πηγούτης] cuius mentum latius. GOAR.

t. II p. 504 v. 3. ὄλους canales et aquarum longius deductarum subterraneos vel etiam erectos in aquaeductibus tubos interpretor, καστέλλους ipsos aquaeductuum arcus et pontes, quibus superlabitur. GOAR.

t II p. 504 v. 5. *λωβοτροφεΐα*] forte quae vocamus leprosaria aut lazareta, in quibus leprosi aluntur: solet enim *λώβην* pro lepra usurpare *κατ' ἐξοχὴν*; ut alias monui. *XYL.*

ib. v. 14. *ἀγυρτικὴν τέχνην*] non sane hoc intelligo. nam Ioannes hic cubicularius fuit, nisi ante fortassis circumforaneum quacstum fecit. *XYL.* circulatoris vel circumitores medici, *περιοδεύται*, huc illuc curaturi, circumcursantes, serpentes et venena circumferentes, quibus omni morborum generi remedia, garrulo verborum examine, se allaturos promittunt; a quibus imperatoris *τριχόροια*. *GOAR.*

ib. v. 22. quod fuerit officium Panthei praefecto, nescio. templi alicuius custodia videtur. *XYL.* *πανθεῶται* militiae ministri, buccinatoribus iuncti circa imperatoris mensam. *πάνθειον* eorum turma, apud Anonymum Rigaltii et Meursii. *GOAR.*

t II p. 505 v. 10. *τὴν διανομήν*] hanc donativi seu stipendii distributionem, se praesente, propria imperatoris opera, solemnii apparatu, palmarum pervigilio peractam describit Luitprandus l. 6. Balsamon de illa se nihil promeritum conqueritur opusculo l. 7 Iuris Graecoromani reperiendo. *GOAR.*

ib. v. 18. ad Romani mortem annotavit librarius, *σημειῶσαι δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ τοῦ θεολόγου λέγοντος* "πῶς γὰρ σώσει ἢ ἄλλοτρία, ὃν ἢ ἰδίᾳ ἀπώλεσεν;" quod quo ipse rettulerit aut quid huc faciat, non video. nam Helena quidem extra culpam est, *ἄββρ* Argyni; quae quantum in ipsa fuit, maritum ultro solvens coniugium servavit, oculosque et imperium is ei debebat. sed in hoc Romano apparet quam deo improbetur, cum ipsius constitutiones quocumque etiam praetextu necessitatis violantur. *XYL.*

t II p. 506 v. 1. *τῆς περιβλέπτου*] id vocabulum nisi est, quod non puto, proprium, deest nomen divae, in cuius honorem monasterium condiderit. sed et infra in Calaphata est *τῆς περιβλέπτου μονῆς*, non procul a Simate. ceterum Michaelus hic imperator Paphlago fuit; et in margine habet epitheta *ἀργυροκράτου*, quod significat argento venditum, et *δαιμονίῳ κατόχου*, qui a malo esset occupatus genio, ut postea Cedrenus narrat. *XYL.*

t II p. 508 v. 20. *Barangorum*] ex Choniata apparet hos fuisse satellites seu stipatores imperatoris in bello, bipenniferos. unde et qui fuerint nescire se aut saltem explicari velle librarius ostendit initio Stratiotici, ubi eorum fuit mentio. *XYL.*

ib. v. 23. *virī acinace*] suine mariti an barangī? *XYL.*

t II p. 509 v. 4. *qui mortem sibi consciscunt*] sic verti, quod non puto omnibus violenta morte extinctis hanc fuisse conditionem impositam. sed ille sibi exitium adsciverat. *XYL.*

ib. v. 10. *οὐκ ὄναρ ἀλλ' ὕπαρ*] ex Homeri *Odyss.* τ' 549. *XYL.*

t. II p. 512 v. 1. *κάστρα*] *interpres arces. aptius urbes: urbes enim auctor frequentissime vocat κάστρα. sic Beneventum, Capuam, Barium in superioribus. GOAR.*

ib. v. 11. Ασπρακανία] sic supra aliquoties. nam hic *Βασπρακανία* legitur, Baaspracania, mendose nimirum alterum. certe in Monomacho et apud nostrum Baspracan, et apud Zonaram a geminato Baaspracan Media nominatur; et sic etiam in Cedreno deinceps legitur, ac Baaspracania. orphanotrophus est Ioannes imperatoris frater, sic et supra appellatus. *XYL.*

t. II p. 516 v. 6. *μανδύλιον* vulgo *sudarium, mantile. ἅγιον ἐμπραγῖον* vocavit nuper auctor p. 735. *Lexicon anonymum bibl. Reg. μανδύλιον χειρόμακτρον. GOAR.*

ibid. ὁ μέγας δομέστικος] primo hic in auctore legitur, sub quo militabant et alii τῶν ἀνατολικῶν, τῶν δυτικῶν καὶ τῶν Θερρασιῶν. *GOAR.*

ib. v. 7. ἐπιστολήν] *ιδιόγραφον. auctor ibid. GOAR.*

ib. v. 10. λιτήν] *Xylander haeretice et ambigue supplicium: plane et catholice processionem. GOAR.*

t. II p. 521 v. 7. . 47] contra fidem Graeci exemplaris (id enim 40 habet perspicue) sic scripsi, seriem annorum atque adeo indicationum secutus, ut lector facile animadvertet. *XYL.*

ib. v. 14. quid sit ἀερίκον, quod aërarium, verbum de verbo, expressi, non assequor, et quid ponderis aut nomismatis hoc signum 2 denotet. XYL.

ib. v. 20. baptizabat] non, puto, baptizabat, sed de sacro fonte suscipiebat, quod pietatis non postremum opus iudicabat, eoque se a deo sanitatem redempturum. id obiter notandum duxi, in hoc et sequenti valde multa esse non satis consentientia apud nostrum et Zonaram. sed quia uterque iam in manibus erit hominum, nostrum non est ea in has chartas ingerere. *XYL.*

t. II p. 527 v. 10. τῷ κράλη] *Xylander dicioni, verius regi. crales Bulgarica lingua rex. GOAR.*

t. II p. 528 v. 6. ἄρματα] *arma iam significat, non currus. GOAR.*

t. II p. 529 v. 25. *κουτζομύτης simus. GOAR.*

t. II p. 535 v. 15. *νωβελίσσιμον*] tres Constantini magni tempore tituli suere praecipui, Augusti, Caesaris, nobilissimi. Augustus imperator, Caesar imperii successor, nobilissimus Caesaris nominis quandoque potiundi spe fovebatur; unde nonnisi ultimi imp. filii vel affines praecipui eo titulo leguntur imperio florente ornati. plura de nobilissimo Trivorius *Observ. Apol. c. 10. GOAR.*

t. II p. 536 v. 21. ἀναφορά] *relationem reddit interpres, quia dirigitur ad populum. dicerem quoque decretum, ab imperatore editum. aptius redditur liber apologeticus et facti probata defensio. GOAR.*

t. II p. 537 v. 7. *stauropatam*] unde ei hoc nominis fuerit, non assequor. sonat quasi crucis conculcatorem. sed an impius etiam habitus hic sit, non constat mihi. XYL. verbis fidem publice facturus τὰ τίμια ξύλα, *crucem venerandam*, tangit, privatim crucem aliquam ostentat, vel transversis indicibus eam efformat, et per eam iurans exosculatur. scriptis quoque quidpiam firmans vel polliciturus, in chartae vertice, ceu sacramenti symbolum, eam apponit; de quo in superioribus. hinc *periurus* quivis, fidem exarata vel facta cruce oppignorans, non fidem sed *crucem proculcare*, temnere, conspuere, ceu *σταυροπάτης* censetur. Leo Grammaticus: *ἔξουθίνωσεν τοὺς ἐπιόρκους καὶ σταυροπάτας*. GOAR.

ib. v. 10. *ἀνασκαφεῖη ὀστέ]* saepe alias haec imprecatio usurpata est de mortuis. viventi enim qui refodiantur ossa? sed mirum abierat in usum ista imprecatio, ut de vivis quoque usurperetur; quo modo fatui nostrates multi ferramenta et instrumenta, alia re non succedente, aut laesi utcumque diris devovent imprecationibus, quae in ea non magis competunt, quam paupertas in saxum aut damnatio in foenum. XYL.

t. II p. 538 v. 20. τὰ *Ἐξκούβιτα*] *locum et stationem palatii excubitorum*. Codinus de Orig. CP: *ἔκτισε τὰ παλάτια τῆς Χαλκῆς καὶ τῶν Ἐξκουβίτων*. alibi tamen ipsas *excubias* τοῦ παλατίου, τὴν παλατίου παραφυλακὴν καὶ τάγμα τῶν Ἐξκουβίτων, ut Ruffas et Constantinus scribunt, significat; de quo nulla difficultas. GOAR.

t. II p. 539 v. 15. *Ἀντίπασχα*] oppositus Paschae dies et octavus Antipascha est, qui *κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ*, a lecto evangelio, nobis dominica in Albis. ἡ τρίτη qui sequitur, Martis dies. GOAR.

t. II p. 541 v. 21. *καταπάνω]* superiorem aut supra haec vox significat; apparetque eum alicui rei aut provinciae fuisse praefectum. sed quid fuerit, in obscuro est. ut et Argoclines, quale sit officii genus: album lectum in voce invenio, sed rem non assequor. quid si fuit quoddam, ut aureum, ita argenteum triclinium, cuius ille curator fuerit, *ἀργυροκλίνης*? XYL. tori minister, sive tardius in lecto decubituro principi ministrans adductisque et expansis circumquaque strati cortinis eum obvelans, *ἀργοκλίνης* est, *παρὰ τοῦ ἀργεῖν ἀμφὶ τὴν κλίνην*. GOAR.

t. II p. 542 v. 8. *δικαστὴν Ἑλλήνων]* qui lites ortas inter Saracenos aliosque septentrionales infideles ortas iudicaret, et de illis ex aequo et bono decerneret, in hoc a iudice castrensi discretus, quod hic Christianis imperatori militantibus, ille cunctis a Christi fide alienis ius diceret. auctor unum memorat, alium Codinus, nempe quinquagesimum secundum inter officiales recenset. GOAR.

ib. v. 17. *παρὰ τοῦ πρώτου πρεσβυτέρου τῆς νέας]* Xylander ridicule, et ut lubet, ex capite sibi fingit in nova Roma presbyteros. sanctius itaque et verius: *peracta nuptialis benedictionis solenni-*

tate ab ecclesiae novae archipresbytero. erat autem *ἡ νέα* ecclesia in palatio a Basilio imperatore constructa, de qua auctor p. 588 B. GOAR.

t. II p. 545 v. 13. Arduino Longobardo duce Normanni Apulia potiti sunt, eaque inter se divisa Graecorum amici nonnunquam effecti. Leo Ostiensis 2 68. GOAR.

t. II p. 546 v. 13. *φοιβεράτων*] error tollendus, quo foederati et foederati iidem censentur. hi ex omni externa natione, illi ex subditis Pisidis et Lycaonibus, ut hic auctor enarrat. GOAR.

t. II p. 548 v. 21. *σεβαστοφόρον*] imperii sibi delati nuntium *σεβαστοφόρον* nomine remunerabant Graeci imperatores, quasi qui Augusti dignitatem obtulisset. moris usum in Stephano manifestat auctor, et *σεβαστοφόρον* appellationis causam indicat eo quod *τὰ τῆς βασιλείας εὐαγγέλια τοῦτῳ διεκομίσατο*. Zonaras eo quod imperii insignibus illum ornasset. GOAR.

t. II p. 556 v. 7. *μάναι*] non *dominae* sed *matres*. GOAR.

t. II p. 557 v. 22. *bello suas*] ante haec verba asteriscum posui: sententia enim videtur mutilata. haec autem fuit, Cacicium non detrectasse Romanis subditum esse, sed tamen paterna dictione sibi relicta id voluisse facere. XYL. mutilus hic Xylandri, non literae sensus. huiusmodi vero est: *ad quamvis se subditum (vasallum) profiteretur, cum eo tamen bello decernendum sibi statuit imperator.* clarins legeret alius: *τῷ δὲ δούλῳ μὲν ἀνομολογοῦντι πολεμητέον ἐδόκει τῷ βασιλεῖ, εἰ quantumvis se subditum profitenti bellum indicendum censuit imperator.* GOAR.

ib. v. 23. Bestes postea *βεστάρχης* dicitur, Bestarcha, ut epitheton sit fortassis ab aliquo officio ductum: nam Catacalo quoque Ambustus infra in bello Medico Bestes vocatur. XYL. existimavi diutius, quod et aliis cum Meursio placuit, vestiariorum praecipuum *βεστάρχην* vocari. at cum is idem lasites nuper sit dictus *βέστης* et *ἄρχων τῆς Ἰβηρίας προβεβλημένος*, ac infra p. 771 A *τῆς χώρας*, id est Baaspracanas, *ἄρχων Ἀαρῶν βέστης*, et confestim *βέστης Κατακαλῶν τοῦ Ἀνίου καὶ τῆς Ἰβηρίας κατάρχων* legatur, relicta priore sententia, Iberorum dialecto et more regionis principem *βέστην* nuncupari censui, prout legimus Bulgaros chaganum, Saracenos ameram, Triballos cralem regulos suos vocitare. GOAR.

t. II p. 558 v. 20. *χωρία*] *pagos*. *χωρίον* moderna lingua *pagus*. GOAR.

t. II p. 559 v. 17. *servum*] servos fuisse magistros non credo. legerem aliquid aliud pro *δούλον*, fortasse *ἀδελφόν* aut tale quippiam: vero enim propius est fratrem quam servum Nicolai magistrum fuisse. XYL. auctoris ceu sana retenta lectione, monendus Xylander, eundem qui magister est, esse posse servum. an non dux in aliqua provincia regis subditus est et, ut aiant, vasallus? vox enim *δούλος* non in humilis servi sed in honorarii subditi significatu hic iacet. ad rem nostram. Cacicius sese nuper imperatoris

servum, id est subditum, fuit professus, at non alio proposito nisi ut in Anium Iberiamque perpetuum sibi vindicaret principatum. isque Constantinus pariter, magistri dignitate in aula CP provectus, simul potuit Alaniae portionis ab imperatore renuntiari dominus, ac ut subditus seu vasallus sub eodem in bellis mereri. GOAR.

t. II p. 562 v. 20. *Χρυσόπολιν*] Turcis nunc *Scutaret*. male a quibusdam cum Chalcedone inferius sita confunditur. GOAR.

t. II p. 563 v. 4. *τῶν ἀγίων ἀναγγύρων*] Cosmae et Damiani *nulla spe mercedis* medicam artem ex caritate *obeuntium*. GOAR.

t. II p. 564 v. 20. *στραβομύτην*] *oborto naso*. facilia Graecis ex corporum defectibus cognomina. GOAR.

t. II p. 568 v. 16. *solitudinis Turcorum*] locus hand dubie mancus, tametsi sententiam explere lector facile possit. Tragolipaces post Tangrolipaces dicitur. sed hoc non est inusitatum in hoc codice, idem vocabulum diverse scribi aliquanto inferius. XYL.

t. II p. 570 v. 22. *Leichudiae filius*] *τῆς Λειχουδίας*. paulo supra Constantini Leichudae facta mentio, in Tornicii defectione: nunc cur *τῆς* articulus femininus sit additus nescio, nisi quod coniūcio a praedio aliquo aut dicatione sua id eum cognominis potuisse habere. XYL. non a dicatione vel praedio, sed a matre, ex qua quandoque, si spectatior sit et nominatior, Graeci filios appellant, Stephanus hic dicitur *Λειχουδίας υἱός*; alias, iuxta Xylandrum, praedii vel dicationis filius est asserendus. GOAR.

ibid. *παράδυναστρέων* dignitatis seu magistratus est nomen, quasi imperatoris vicarium designans et collegam, qui et rector dicebatur. XYL.

t. II p. 575 v. 10. *fratre ex altero parente*] incertum, uterone an alia matre nato, quasi qui aliunde germinasset frater non germanus. hoc enim sonat vox *ἑτεροθαλής*. et tales flosculi in horum scriptorum pratis non sunt insolentes, estque eadem vox apud Zonaram, et infra rursus de Alimi fratre. XYL.

t. II p. 578 v. 23. *indictione secunda*] anno scilicet mundi 6557, siquidem indictio secundum annos mutatur, et quindecim annorum circuitu ad eundem reditur numerum. constat autem indictionem undecimam fuisse annum etc. 51, et duodecimam annum 52, ex superioribus, et quae de Theodorae imperio infra dicuntur, aliisque multis. ita Tornicii defectio, quae in primam indictionem dicta est incidisse, fuit anno 6556 secundum nostrum. hoc radiorum causa volui annotare. XYL.

t. II p. 589 v. 17. *Τριάδιτζαν*] olim *Surdicen*. GOAR.

t. II p. 596 v. 14. *haud longe Adrian.*] ita sane sententia requirit, nisi admodum fallor, satis ex sequentibus illustris. ergo in Graeco pro *καὶ πάνυ πόρρω* legendum *καὶ οὐ πάνυ πόρρω*. sic et in sepultura Monomachi pro *τυχούσης* lego *οὐ τυχούσης*. XYL.

t. II p. 597 v. 16. *Francopulum*] sicut ante Bulgari comitopuli dicebantur, ita hunc ego a Francis oriundum fuisse colligo,

Francigenam, qui fortassis cum turma aliqua Francorum equitum stipendia sub Monomacho fecerit, ut supra Arduenus sub Michaelo. et sane infra Franci dicuntur in Iberia militasse; et in Stratiotico diserte ostenditur quis fuerit iste Erbebius. XYL.

t. II p. 598 v. 3. *fuga evaderet*] hic in codice fere integra pagina erat vacua. deest, ut conicio, descriptio adversae in Patzinacas pugnae Nicephori rectoris, et impressionis deinde Patzinacarum alicuius et ad ipsum usque Byzantium excursionis, nec non qua ratione Kegenes urbe emissus fuerit. sed hic Zonaras nos iuvare non potest, ut certi aliquid sciamus, cum vix attigerit hanc tam longam et variam historiam. XYL. lacunam supplevimus ex Scylitza. GOAR.

t. II p. 603 v. 22. *ὁ ἀκόλουθος*] Codinus de Offic. c. 5: *ὁ ἀκόλουθος εὐρίσκεται μὲν ἐνοχος τῶν Βαράγγων, ἀκολουθεῖ δὲ τῷ βασιλεῖ ἔμπροσθεν αὐτῶν. διὰ τοι τοῦτο καὶ ἀκόλουθος λέγεται.* GOAR.

t. II p. 604 v. 24. *indictionibus 4 et 5*] in textu 14 et 5. sed id vitiosum puto, neque tantum inter haec et superiora interval- lum admitto; et s recte habere aio, *ἰῶτα* denarii notam ad δ vitio additam. quid multis? paulo post mentio tandem 7 et 8 indictionis fit. XYL.

t. II p. 610 v. 11. *ὁ πρωτεύων*] qui et *μέγας ἄρχων*. inter *ἄρχοντας* enim et *κατάρχοντας*, praesides rectoresque provinciarum, unus quispiam honoris gratia *πρωτεύων* seu *μέγας ἄρχων* ab imperatore designatus salutabatur. Coresius. GOAR.

t. II p. 61 v. 14. *Στρατήγιον*] locus est in quinta urbis regione. censet Pancirollus esse castra praetoriana, in quibus quia luserat forsitan Michael, ad illud alluserunt cives. GOAR.

ib. v. 17. *capita non literis*] hunc locum non intelligo etiam- num, neque eo interpretando vel me verum attigisse vel quenquam falsum nolo. XYL. *γράμμα capitis tegimen, formam pilei vel galeri* una ratione caput obumbrantem habuisse non suspicor, quin potius *fasciam* vel *taeniam* fuisse pro uniuscuiusque libito contortam, ad Turcici tegminis instar: linea enim fuit, ut auctor suggerit, et quia variis coloribus depicta, *γράμματος* obtinuit nomen; quae vero bysso lineis purpureis varia texebatur, *μεγαλόγραμμα*, imperatoris iussu, vocata fuit. vestium porro *γράμματα* dicunt Graeci quamlibet in eis colorum florum stellarum et figurarum varietatem. Lexicon anony- mum saepius laudatum v. *τριβωνοφόρος: ὁ φορῶν στολήν ἔχουσαν σημεῖα ὡς γράμματα.* GOAR. *μαργελλόγραμμα* legit Salmasius ad Vopiscum p. 406 col. 2 post Meursium in Glossar. in *μάργελλον*. FABROTUS.

ib. v. 20. scribis velocibus puto respondere nostros librariorum. XYL.

ib. v. 23. *διανέμειν ἐτησίως κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ πάσης*] a describendis Luitprandi verbis l. 6 calamum continere nequeo. *in ea*, Georg. Cedrenus tom. II.

inquit, *quas est ante βαλοφόρον, quod nos palmarum ramos dicimus, hebdomadae, tam in militibus quam in diversis constitutis officiis numismatum aureorum erogationem (unde nomen φόρας), prout cuiusque meretur officium, imperator facit; cui erogationi quia me interesse voluit, me venire praecepit. erat apposita decem cubitorum longitudinis ac quattuor latitudinis mensa, quas numismata loculis congregata, prout cuique dabatur, numeris extrinsecus in loculis scriptis retinebat. ingrediebantur denique ad imperatorem, non confuse sed ordinatim secundum vocantis vocem, quas scripta virorum nomina secundum officii dignitatem recitabat. quorum primus vocatus est rector domus, cui non in manibus sed in humeris posita sunt numismata cum scaramangis (tunicis) quattuor. post quem domesticus scholarum et λογισταστής τῆς πλοίας (τῶν κλειμῶν) sunt vocati, quorum alter militibus alter navigantibus praeerat. hi itaque paris numeri, quia dignitas par erat, numismata et scaramanga suscipientes prae multitudine non iam in humeris portaverunt, sed adiuvantibus aliis post se cum labore traxerunt. post hos admissi sunt magistri numero 24, quibus erogatas sunt numismatum aureorum librae unicuique secundum eundem numerum 24, viginti quattuor cum scaramangis. patriciorum deinde ordo hos pone est secutus, et 12 numismatum libris cum scaramanga una donatus. turba post hos immensa vocatur protospathariorum, candidatorum et id genus clientum. de accipiendo annuo donativo scribit Romanorum more Theodoricus rex apud Cassiodorum Var. 5 Ep. 26 et 27. antiquatum suo tempore deplorat Balsamon Iuris Graecor. l. 7 p. 471. GOAR.*

t. II p. 615 v. 6. Urani cognomen etiam supra habitum. XYL.

t. II p. 625 v. 13. ἀδνούμιον] quid hoc vocabuli sit, quidve rei significet, nondum didici. XYL. ἀδνούμιον *descriptio militum a tribunis, exercitus duce, vel quandoque ab ipso imperatore facienda: illi vero ex officio attendebat ὁ μέγας ἀδνουμιστής, magnus ad-numerator, cuius per se vices hic exsequitur imperator. GOAR.*

ib. v. 19. *domesticas] οἰκιστοῦς, forte qui ex ea provincia scripti militabant. peregrinas autem intelligo Gallicas duas et Rossicam: ipse ἐξ ἑθνῶν vocat. quod paulo post sequitur, antequam Comneniani cum imperatoris pugnarent, mutua inter eos fuisse agitata colloquia et alteros ab alteris vicissim ad defectionem sollicitatos, non absurde annotavit librarius, alienum esse hoc a congressibus militum. verba eius sunt: ἀνοικεῖα ταῦτα ταῖς τῶν στρατιωτῶν συντυχίαις. et sane videntur multo iustius talia reprehendi quam Glanci cum Diomedea colloquium illud. sed nos hic annotandi finem facimus. cetera ex lectione et comparatione aliorum scriptorum repetat lector: nos enim neque volumus neque potuimus omnia persequi. et quae praeterea de rebus imperii Cpolitani habemus, suo tempore (deo vo-*

lente) evulgabimus, ut doctioribus simul atque indoctioribus laborem ista conquirendi scrutandique minuamus, ac nonnulla etiam quae adhuc nos fugerunt venati proponamus. XYL.

t. II p. 629 v. 7. *κρονόληρον delirum*, quasi diceret cerebro vel ratione delira senem. τὸν κρονόληρον ad Xylandrum remitto. GOAR.

t. II p. 632 v. 18. *Κωνσταντῖνος ὁ Ψελλὸς τῶν φιλοσόφων ὁ ὕπατος*] non ex merito solum, sed ex officio tam exquisitam Pælli nomen, quo τῶν φιλοσόφων ὕπατος, hoc est ὑπέριτατος, dicitur; quanquam nonnisi ex merito tribueretur officium, nono supra vigesimum loco inter palatina enumeratum l. 2 Iuris Graecoromani. gessit etiam illud Theodorus patriarcha CP, de quo ad eiusdem libri calcem. GOAR.

t. II p. 635 v. 16. *διπλοῖδα*] *φελώνιον*, id est sacerdotalem *casulam* undequaque totum corpus sacerdotis ambientem. GOAR.

t. II p. 636 v. 12. *τοῦ τῆς ἐκκλησίας δευτερεύοντος*] τοῦ πρωτοπαπᾶ nimirum, qui secundas in omnibus post patriarcham obtinet. Codinus et Euchologium. GOAR.

t. II p. 638 v. 2. *τοῦ ἄμβωνος*] de quo legendus Codinus toto c. 17. GOAR.

ib. v. 3. *βασιλεὺς ἀτοκράτωρ*] imperator supremas obtinens diversus est ab eo qui στρατηγὸς ἀτοκράτωρ, ut princeps a subdito, rex ab exercitus duce. GOAR.

Ne de iniuste proscripta Xylandri memoria, si eius rescissae fuissent annotationes vel ex integro emendata interpretatio, nonnulli causarentur, in eo cum Cedreno edendo et recudendo, vir clarissime Fabr. te, tuam a me probatam sententiam laudavi, ac ut iam laudatae subscribo. labores quoscunque boni publici gratia licet infelici eventu susceptos sua laude privari nolunt, qui laboriosius bono publico insudant; ac velut, ne sensus humani pietas violetur, fetus monstribus pene similes res publica patitur, ita ne quospiam nocturnarum vigiliarum fructus alioquin insipidos vel delicatuli fastidientes respuant, illos si non ut suaves, saltem ut quibusdam incundos futuros, ipsi bono publico nati ceteris asservant depromunt apponunt. quantumvis acerbos arte nostra iusserunt dulcescere: industria tua iam sunt ex potiori parte emolliti, decocti, suaves non minus quam iucundi redditi. ut operi suscepto opem talisset gloriarer, opera mea lumen exhibui. GOAR.

I A C O B I G O A R I
I N I O A N N E M C U R O P A L A T A M
N O T A E.

t. II p. 641 v. 10. ἀλλοτριώσας τούτου παντάπασι τὴν βασιλείαν] religionem an ecclesiae sibi arrogatam ab imperatoribus Graecis laudabo potestatem, et ex ecclesia quosdam in palatium inductos ritus memorabo? saeco et mandya vestiebantur, quorum ille supremorum pontificum est in sacris habendis ornamentum, hic lectorum, ut ex scriptis Symeonis Thessalonicensis liquet, insigne praecipuum. crux sceptrum erat, regium penetrale κελύλλον *cellula* postremis saeculis audiebat, ac ἐν ἀκανίᾳ, sacco terra repleto iugiter manu gestato, perpetuum cum monachis leti quasi praesentis sibi fingeant spectaculum. sacra dona cum sacerdotibus et diaconis, quasi choro lectorum asciti, deducebant ad altare; ac ut ecclesiasticos canones ab eis sancitos taceam, episcopatus in metropoles eorum edictis mutatos scribunt Ius Graecoromanum Codinus et auctor versus historiae calcem. patriarchas insuper sanctissimae trinitatis invocato nomine cruceque signatos promovebant, tus in altari adolebant, ex eodem altari tripiciti cerco solis pontificibus concesso solemniter populo benedicebant pontificum more, ut auctor est Balsamon in Can. 69 Trullanae synodi. prorogato quoque in aulicos ac πολιτικούς ἄρχοντας civilis turbae viros huiusmodi iure legum Graecor. l. 4 Pothum quendam protospatharium simul ecclesiae magnae oeconomum, Theodosium pariter alium protospatharium summam bonorum monasterii addictorum curam gessisse leges, quam hic auctor τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς τῶν ἱερῶν κειμηλίων προνοίας καὶ προστασίας nomine intelligit. a qua tamen deinceps saecularibus tradenda potestate Commenum abstinuisse refert, belle siquidem scripsit Synesius Epist. 57: πολιτικὴν ἀρετὴν ἱερῶσύνῃ συνάπτειν τὸ κλέθειν ἐστὶ τὰ ἀσύγλωστα. GOAR.

t. II p. 643 v. 12. εἰς δὲ ἔκτισα] abundat loquendi Graecorum usus proverbii, quos μύθους vocant. in hoc particulam εἰς depravatam censeo, cum, nonnisi qui ore sunt blaeso, τὸ ἐγὼ etiam rustici pronuntient integerrime. particula ἵνα vel νά quandoque, ut hic, futuri nota est. verbum χαλῶ *perdo, corrumpo, destruo, deicio* communiter significat. GOAR.

t. II p. 644 v. 1. Βαράγγους] Βαράγγοι quasi dicas Φράγγοι, scribit Gretserus in Codinum. at quasi divinat Gretserus, qui Anglos, Graecorum auxiliares et imperatoris satellitium vel virtute promeritos vel ad illud missa legatione advocatos, Βαράγγους quasi Φράγγους vocatos censet. an non occidentalis quilibet, Gallus, Italus, Germanus Graecis Φράγγος? cur Βαράγγος Anglus quasi Φράγγος? ex

Matthæi Paris Anglorum historici lexico edoceo. *baranagium*, ait sive *barriagium*, quod et *baronagium*, procerum regni senatus est et coetus, vulgo *parlamentum*, a cuius nobilitate stipendiarii Gracorum Angli, vanam titulorum libidinem Graecanico more sectati, nomen sibi *Βαράγγων* in Curia CP finxerunt et adaptarunt. Barangos porro fuisse Anglos non dissimulat Codinus, qui etiam eos *Ἰγγλινοστί* loquentes inducit. vide p. 723 B. GOAR.

ib. v. 16. *σταυροειδῶς σχηματισθεῖσα*] conformatur in crucem pontificis vel sacerdotis manus, cum pollice medico digito superposito ex utroque crux componitur: reliqui porro digiti manent extensi, cunctique simul vocum harum *Ἰησοῦς Χριστός νικᾷ* literas primordiales demonstrant, auricularis videlicet rectus τό I, medius et pollex in crucem acti τό X, medius et index parum dissiti τό N. haec Thessalonicensis et Malaxus, de quo alibi. GOAR.

ib. v. 17. *ἐπιφωνοῦντι τῷ λαῷ τὴν εἰρήνην*] pace nimirum a pontifice vocibus his *εἰρήνη ὑμῖν* caelitus invocata, benedictionem poscenti. GOAR.

t. II p. 645 v. 2. *δικαιωμάτων φύλαξ*] bona iure cupiam obvenientia, non modo ius ipsum et legem vocant moderni *δικαιώματα*: ac ideo *δικαιωμάτων φύλαξ* apud eosdem est qui nobis regionum iurium defensor, qui et regius procurator. GOAR.

t. II p. 650 v. 1. *Αικατερίνης ἐν τῷ μοναχικῷ Ἑλένης μετανομασθείσης*] habent Graeci praeter familiarum et patriae *τῆς τιμῆς, τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς τύχης ὀνόματα*. illa quibusvis in baptismo imponuntur, haec ex fortuito casu excogitantur, qualia sunt apud Cedrenum *Κωντοστέφανος, Στραβομύτης, Ἀργυροῦς*, a corporis brevitate, nasi curvitate, morum candore indita. media tandem usui sunt in monasteriis, nec fortuito tamen aut mere pro libito, sed pietatis simul et honoris observata lege fiunt monachis propria, tum si sanctitatem redoleant, tum si cum baptismalibus saltem primordialibus in literis conveniant. unde discas cur Andronicus senior factus monachus dictus sit Antonius apud Gregoram l. 9; Ioannes Cantacuzenus apud ipsummet Ioasaph nomen acceperit, Georgius Phranzes cur audierit Gregorius et Elena eius uxor Eurpraxia, et tandem cur Aecaterina imperatrix vocata sit Elena, si non ex primordialis literae, saltem ex pronuntiationis consensu. GOAR.

ib. v. 7. *καθηγουμένου*] *ἡγούμενος* est quicumque monasterii praefectus, *καθηγούμενος* qui simul sacris ordinibus est ornatus, *προηγούμενος* qui expraefectus. GOAR.

t. II p. 651 v. 10. *δημοτικόν* inter et *κοινόν* illud est discriminis, quod inter collegia factioneave et confusam plebem observatur. GOAR.

ib. v. 17. *τῆς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου μνήμης*] de qua, et imperatorum erga sanctum fiducia Codinus c. 15 n. 9 et c. 17 n. 50. GOAR.

t. II p. 652 v. 16. *περὶ τὸ σῶμα ἦτον κολαστικός*] *corpus*

edomare et austeritatibus subigere assuetus, circa quodcumque aliud segnis ac hebes. GOAR.

t. II p. 653 v. 24. Sultani vocabulum Cedrenus significare dicit *παντοκράτορα καὶ βασιλέα βασιλείων*, hoc est imperatorem et regem regum. a Turcis iam vulgo pro domino usurpatur; et nomen hoc princeps eorum habet *κατ' ἐξοχὴν* ceu solus et maximus dominus. ita Leunclavius. GOAR.

t. II p. 654 v. 9. *σκλησμόν*] lego *κατακλυσμόν*, qua voce moderni negotiorum ingentem procellam solent interpretari. GOAR.

ib. v. 16. *λέμβοις ἀντοπρέμνοις*] Cedrenus et Constantinus de Adm. Imp. *μονόξυλα* vocant. GOAR.

t. II p. 665 v. 7. *τοῖς γενεθλοῖς τοῦ σωτήρος*] quo die sese cuncti apud Graecos muneribus excipiunt. GOAR.

t. II p. 672 v. 20. *ἀφωμοιώσαντο*] levibus praeliis bellum repraesentarunt. vel *ἀφωμοιώσαντο delibaverunt tantum et auspiciati fuerunt.* GOAR.

t. II p. 673 v. 24. *τὸ τῶν σχολῶν τάγμα*] satellitum indigenarum, quorum variae turmae quondam scholae nuncupabantur, legionem intelligo; in qua foederati, ceu qui distinctam inter praetorianos componerent militiam, non censentur inclusi. GOAR.

t. II p. 683 v. 9. *κρίσιν δέ*] obit imperator munus cui exsequendo *κριτής τοῦ φροσάτου* legitur institutus apud Codinam c. 16 n. 72. GOAR.

t. II p. 686 v. 22. *τὰς τοῦ χάσματος σήραγγας*] fidem Apocryphis nec erogo nec emendico. quod Graeci narrant sermone 18 Thesauri, lectionarii nimirum in eorum ecclesiis publice lecti, ne obscurus et inexplicatus maneat auctoris textus, breviter refero. Chonis, inquit, urbe Phrygiae asservabatur aqua manu votisque Ioannis apostoli benedicta, qua irrorata miraculis edendis nunquam caelestis et angelica virtus deerat. frequentia signorum Archippus quidam Hierapolitanus motus ad aquam condidit ecclesiam Michaelis superae militiae principis nomine dicatam, quam gentiles religioni nominique Christiano infensi traducto per eam Chryso fluvio deicere sunt aggressi. delusit eorum conatum et expectationem caelica potentia, et in adversam partem cursum egit fluvii. illi spreto miraculo coeptis obstinatus insistunt, et Cnphum Lycocamque fluvios aliunde deductos in ecclesiam agunt effunduntque: iamque aquarum diluvio corruiisset illa, si caelestium agminum dux Michael lancea, qua instructus apparuit, percussa petra ingentem in ea voraginem tantae aquarum molis absorbendae capacem excavasset. subeunt itaque subterraneas specus, *τὰς τοῦ χάσματος σήραγγας*, praecipites et humiles fluviorum vortices, et ecclesiae fundamentis longe accliviores, quasi loci religione territae, in vicinis deinde agros dato alveo emergunt, et inoffenso cursu mare versus illabuntur. *ἀπὸ αὐτὸ τὸ θαῦμα*, scribant illi, *ὠνομάσθη ὁ τόπος Χῶνας, ἀμὴ πρῶτα ὠνομάζετο Κολασσαί*: *miraculum Chonarum* (quasi dicas infundibuli) loco, *Colassae*

prius vocato, nomen indidit. monasterium voragini superstructum adhuc exstare, et urbi *Μιχαήλ Χώναις* nomen ab eo impositum docent, qui visu utrumque lustraverunt. GOAR.

t. II p. 689 v. 11. ἀποδύσουσα] lego ἀποτίσουσα, et expono *totum pro commeatu persolutura, vel ultimo ante diacessum colloquio excerptura.* recolenda *περὶ συντακτηρίου* superius scripta. GOAR.

t. II p. 690 v. 7. ἐφραστρίδες βασιλικαὶ καὶ χαλιναί] utraque purpurea sunt, haec aureo etiam limbo praetexta, ac ideo reliquis longe nobiliora. Codinus, Cedrenus in Basilio Macedone, Gregoras l. 9. GOAR.

ib. v. 11. τῆς Ζόμπου λεγομένης γεφύρας] pons iste est a Iustiniano constructus, *Πενταγέφυρος* alias dictus apud Cedrenum. vulgus *Ζόμπου* vocavit appellativo satius quam proprio nomine: *Ζόμπος* enim *gibbosum* significat, nec ineptum pontis valde convexi censeretur epithetum. de Sagari fluvio in Cedrenum meminimus. GOAR.

t. II p. 691 v. 4. κρύαν πηγὴν] gelidioris et frigidioris aquae fontes *κρύας πηγᾶς* moderni vocant, diversosque hoc nomine tum Chii tum Teni novimus. GOAR.

t. II p. 696 v. 11. σταυρὸν αὐτοῖς ἐπιδέδωκεν] qualiter crux in charta depicta sit fidei datae pignus et iurisiurandi symbolum, nota ad Cedreni p. 527 edisserit. GOAR.

ib. v. 19. τὸ νικητικώτατον σύμβολον] nil minus *telo ad victoriam pertinens* auctor intelligit, sed *crucem*, de qua illi sermo est, cuius virtute cuncti debellantur hostes, quam ut *victoriae symbolum*, post Constantinum vocibus his *ἐν τούτῳ νίκᾳ* circumdatam olim eam intuitum, imperatores in signis erigere consueverunt. GOAR.

t. II p. 700 v. 6. πατήσας ὡσπερ ἕθος] Persis, ex quibus Sultanus hic, devictos hostes pedibus proterere familiare fuit, ex quo Sapore eorum rex Valerianum imperatorem ad id necessitatis malum coniecit ut serviliter incurvatus illi equum inscensuro gradum sua cervice faceret. Caelius Antiq. Lect. 18 18. Iustinianus 2. Persas imitatus Leontium et Apsimarum, priusquam eius iussu capite plecterentur, serino ductus ultionis ardore non modico temporis spatio pedibus conculcavit. Cedrenus in eius vita. his provinciiis et feritate quam tempore vicinior Tamerlanes quoties equum conscenderet, prostrati ad pedes Baiazetis cervicibus ceu scabello utebatur. Dubravius l. 25. victos hostes ephippio instrato a Francis Normanicisque quondam calcatos referunt Normanorum chronica in Roberto primo. GOAR.

t. II p. 700 v. 16. adagium *μέχρις λόγων καὶ ἀλῶν* secretorum convictusque societatem amico concessam denotat. sale tenus et cymino dixerat olim Plutarchus in Sympos. consortium salis etiam hodie Turcae laudant. GOAR.

t. II p. 701 v. 12. ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων] de quo Codinus c. 6 n. 65: δέχεται τὰς τῶν αἰτούντων καὶ ἀδικουμένων ἀναφοράς, παβλλαροῦ διερχομένου τοῦ βασιλέως. referendarium hoc munere fungentem vocat Cassiodorus Var. 6 17, qua eius officia quam latissime exponit. Procopius paucis eam esse ait *qui supplicantium preces principi explicat, et eius responsionibus praeest.* regendarium eundem vult dici Pancirollus in Not. Imp. c. 18. at longe est huius de quo Cassiodorus quoque Var. l. 11, ab altero, cea militaris a civili, propositum. GOAR.

ib. v. 21. Σουλτανικῆς στολῆς] quos affecta vel honore prosequuntur ornant Mahumetani, si capitis velamen excipias, suis vestibus. hinc imperator Sultana, id est regia et Saracena, veste conspicuus ad suos revertitur. GOAR.

t. II p. 704 v. 6. δι' ἐκείνων τῶν κωμῶν καὶ τῶν χωρῶν] expono *per illos vicos et urbes iter habebat.* χώρα enim modernis dicitur *urbs.* GOAR.

ib. v. 13. τῶν ἀρχιερέων] mihi haec verba sonant: *nihil opitulantibus, qui ad salutis incolumitatisque eius pollicitum obtinendum missi fuerant, pontificibus.* GOAR.

t. II p. 705 v. 5. οὐδὲν βλάβοφρον ἢ ἀπόφρον] summa deploratis in rebus infortunati principis laus, quod tragicis querelis repudiatis et elegiaco sermone a Graecis adversa sorte iactatis frequenter usurpato, ad divinae providentiae decreta, non dicam laudanda, sed excipienda se converterit. τὸ εὐχαριστεῖν enim *contentum esse* dicunt moderni, sicut et *εὐχαριστημένον cui abunde satisfactum est;* quamvis qui calamitatibus oppressus deum in animum revocat, frequenter ad eum vocibus his suspiret, *δόξα σοι ὁ θεός,* ac proinde *εὐχαριστεῖν* manifeste percipiatur. GOAR.

t. II p. 706 v. 1. Νικηφορέτην] diminutivorum genus unum est apud modernos quale cernitur in hac voce *Νικηφορέτης* vice *Νικηφόρος.* Cedrenus similes habet *Θεοφιλέτην Διακονέτην* etc. aliud terminatur in *ακίος:* sic ille *Βασιλάκιος* cuius nomen *Βασίλειος.* tertium ex voce *πῶλος* et quacunque altera componitur: sic *Κομητόπωλον* sive *Κομητόπουλον* scripsit Cedrenus, et auctor seq. p. 852 *Λογγιβαρδόπουλον Lombardi filium,* seu etiam ita dicam, *Lombardulum.* GOAR.

ib. v. 4. σεκρεταρίου] quem Meursius eundem vult ac τὸν ἀσηκρητίς, qui *iudex* frequentius censetur. at cum hic τῷ πατρὶ τοῦ Μιχαὴλ ὑπηρετησάμενος describatur, principis potius minister a *secretis,* quam iudex cuius opera populo impenditur, renuntiandus est. GOAR.

t. II p. 714 v. 12. φούνδακα] *mensam* sive *negotialem argentariam, officinam usurariam,* ab Italis *fundaco,* ἀπὸ τοῦ φούνδου a *fundo,* id est *summa pecuniaria,* voce Graecis iureconsultis nota dictam. GOAR.

t. II p. 720 v. 5. Φράγγον Ρουμπέρτον] Robertum Guiscar-

dum intelligit, celebrem Normanorum ducem, qui Campaniam Calabriam Apuliam et Siciliam a Saracenorum Graecorum et Itolorum tyrannide in libertatem asseruit, de quo fuse Pandulphus Collenutius, Leo Ostiensis, Fazellus et Normanorum Annales. GOAR.

ib. v. 7. ἡ Λογγισβαρδία] id est Apulia et adiacentes provinciae, quibus ultimo Graeci imperaverunt. recolenda nota in p. 577 C. GOAR.

t. II p. 726 v. 4. γεννημάτων] legumina maxime et quae-
cumque seruntur, γεννηματα vocant Euchologium et Ius GR.
GOAR.

ib. v. 23. τοὺς βίους] βιον non vitam modo sed et opes
artem facultates, quibus vivitur, recentiores interpretantur, easdem-
que hic, damnata imperatoris avaritia, intelligi manifestum est.
GOAR.

t. II p. 727 v. 17. ἀθανάτους] ut ex antiquis legionibus haec
Victrix illa Pia, alia Fulminatrix alia item Felix, vel τῶν μεγάλων,
ex aliquo iam praeterito eventu, "de quo Imperii Notitia, dicebatur,
haec senescente et ad letum fere vergente imperio immortalitatem in
praeliis vane sibimet ominatur. GOAR.

t. II p. 733 v. 5. τοῦ Χαλιφᾶ] Cedrenus in Monomacho p.
776 Seriphum vocat secundum a Calipha, ceu dignitatis eius succes-
sorem: ipsam vero Calipham sive Halife Leunclavius in Onomastico
vicarium interpretatur, locum tenentem, heredem et successorem.
Halife Lullahe, inquit, vicarius dei, vices dei gerens in terris.
Halife Muhamedum, haeres Muhametis, successor Muhametis.
ita prisci Agarenorum reges se vocabant. ita Scachus Ismail
affectabat dici. eodem denique titulo se Turcorum principes
ornant. GOAR.

ib. v. 14. ὄσον ἐν ἀστικοῖς καὶ δημοτικοῖς] expono: quique
ex promiscua plebe vel ex regionum collegiorum partiumque prae-
cipuis confluerunt, eos siquidem δημοτικούς significare dictum est
in Cedrenum. GOAR.

ib. v. 17. ἐπιβατηρίων] prima coepta, operis inauguratio,
actionis encaenia, initia, nec non felicia auspicia dicuntur ἐπιβα-
τήρια. Cedrenus ἐπιβατήριον εὐχὴν orationem inauguratum primo
imperatorem felicibus votis prosequentem scripsit. Synesius quo-
que Epist. 57: οὕτω πικροῖς ἡμᾶς ἡ πόλις ἐπιβατηρίοις ἐξένισεν.
hic τοῦ εὐαγγελισμοῦ ἐπιβατήρια sunt sacra festi annuntiationis
initia et auspicia. GOAR.

t. II p. 734 v. 7. τῷ σαββάτῳ] sabbatum illud apud Graecos
festi palmarum pervigilium est. GOAR.

ib. v. 8. ἑορτάζεται] inter δισποτικὰς ἑορτάς Christi do-
mini festa numerat ecclesia orientalis Lazari a mortuis exsuscitatio-
nem, vulgo Λαζάρου τὴν ἡμέραν. GOAR.

t. II p. 735 v. 1. τὴν μεγάλην τρίτην] tertia sanctae hebdo-
mados feria: illius enim seriae cunctae Graecis μεγάλαι dicuntur.

Zonaras in Constantino Leonis Sapientis F: *κατὰ τὴν ἑβδὸν τῆς μεγάλης πέμπτης ἡμέραν.* GOAR.

t. II p. 736 v. 8. *στοιχείον*] vox ambigua, quam non *elementum* modo vel *literam*, sed potius *fatum*, *sortem*, *vaticinium*, *genium*, *portendendi vim et omen* referre non uno loco notatum est in Cedrenum. auctore vero nusquam scribente τὸ ν *στοιχείον*, verum *στοιχείον τοῦ ν*, in secundo potius quam in primo significata sumendum conicio; eiusque mens est haec. a superstitiose nominum Nicephori et Bryennii de imperio decertantium literas primordiales N et B observantibus, quod fatale est et portentum in N asseri praevalere fato τοῦ B, eo quod genius sors et fatum τῷ N alligatum, ut elementum ipsius lineae, rectum sit, B vero ob duos gibbos in rectam lineam retortos infelicis ominis. mirum porro quantum superstitionis vaticiniis imperio labente Graeci attenderint, ut nec imperatores et optimates ab eis sibi duxerint temperandum; de quibus Cedrenus Nicetas et Gregoras frequentius. GOAR.

t. II p. 738 v. 14. *πανάγιον*] *ἀγίους*, ut Latini *fratres*, se mutuo vocitant Graeci monachi: hunc itaque ceu praecipua sanctitate fulgentem *πανάγιον* compellabant. haec apud Graecos honoris monstra. GOAR.

t. II p. 741 v. 1. *βρύσις*] *fontem βρύσιν* vel *βρύσην* hodie vulgo Graeci nuncupant. *Βασιλαίου* itaque *βρύσις* locus ubi ex effossis eius oculis sanguis erupit est dictus. GOAR.

t. II p. 742 v. 15. *ἡ στήλη αὐτοῦ*] *eius statua.* GOAR.

t. II p. 744 v. 3. *περὶ τῶν τῇ βασιλίδι διαφερόντων χρημάτων*] haec logothetam aerarii praefectum esse si non convincunt, sol alter meridie serenoque caelo desiderandus est. GOAR.

FABROTI GLOSSARIUM

SIVE INTERPRETATIO OBSCURORUM VERBORUM

C E D R E N I.

---

⁷ *Ἀββᾶς*, ἄββᾶδιον abbas vel abba, pater. Novella 123. Hieremias patriarcha in 2 responso ad Theologos Wirtemberg. c. de monastica vita: οὗς ἄββᾶδας καὶ ἀρχιμανδριτας ἢ τάξεις ὠνόμασεν. maior. S. Benedictus in Concorilia regularum cap. 34: *qui et maior monasterii*. hinc ἄββατῖα paternitas. Concilium Meldense can. 10: *talis abbatia, quas paternitas Latino nomine dicitur, funditus removeatur*. hinc per contemptum ἄββᾶδιον. Stylianus ad Stephanum PP (exstat in Synodo 8 Cp.): ἄββᾶδιον ἀγεννὲς καὶ ἄσημον γοητικόν τε καὶ μαγικόν ὤκειώσατο. interpres: *abbatulum quendam obscurum et ignobilem, praestigiatores insuper et magum sibi adiunxerat*.

ἄβῆναι habenae. Theophanes: δι' ἄβῆνῶν μαστιγιῶσαι, habenis flagellare. Anastasius Biblioth. in hist. ecclesiastica nondum edita: *habena vel ferula caedere* in l. 1 § impuberi D. de Senat. Sil. Glossae Cyrilli: λῶρος *havena*, pro habenae. item: *ἑμᾶς habena*.

ἄδνοῦμιον dilectus, census et descriptio militum. Constantinus in Tact.: ἀρμόζει δὲ καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς ῥόγας καὶ τοῦ ἀδνομίου ἀδνομιάζεσθαι καὶ ἀπογράφεσθαι. Leo Tact. constit. 9 § 4: εἰ δὲ ποτε χρεῖα καλέσει τοῦτο γίνεσθαι χάριν ἀδνομίου. v. Suidam, Phavorinum et Glossas Basilicon.

ἀερίκον tributum pro spiritu aereo. Cuiacius. Leo Tactic. c. 20 § 71: ἀρκεῖ γὰρ αὐτοῖς τελεῖν τοὺς τε δημοσίους φόρους καὶ τὰ ἐπιχειμένα αὐτοῖς ἀερικά, καὶ μηδὲν πλέον καταβαρεῖσθαι. quem locum interpres non intellexit. videtur autem convenire interpretationi Procopii in ἀνεκδ., ut si tributum genus quod supra solitum canonem exigitur.

ἄθανᾶτοι immortales, ut apud Persas. Procopius περσ. p. 22: μόνον δὲ τὸν τῶν ἀθανάτων λεγόμενον λόχον ἠσυχῇ μένειν ἕως αὐτὸς σημήνην ἐκέλευσεν. v. Socratem hist. eccl. 7 20, Themistii orat., Athenaeum.

ἀκοίμητοι monachi insomnes. Series Episcoporum Byzantii, Inris GR. p. 298: καὶ μοναχὸν ἐκ τῶν ἀκοιμήτων. Concil. Florent. p. 723 ed. R: ἐν τῇ τῶν ἀκοιμήτων μονῇ. Theophanes: μοναχὸς ἐκ τῆς μονῆς τῶν ἀκοιμήτων. Nicephorus Callistus 15 23: μοναχοὺς ἐκ τῆς τῶν ἀκοιμητῶν μονῆς ἐκείσε ἐγκαταστήσας. epistola 141 Theodoretii inscribitur Μαρκέλλῳ ἀρχιμανδρίτῃ τῶν ἀκοιμήτων, et monasterium eorum Acoemetense. Victor in Chronico: *Primasius quoque Acoemetensi monasterio relegatur.* Ioannes PP in epist. ad Iustinianum: *qui de Cumitensi monasterio fuit.* recte Cuiacius emendavit *de Acumitensi.* idem Victor: *per monachos monasteriorum Achimitensium.* lege *Acumitensium* aut *Acoemetensium.*

ἀκόλουθος v. βάραγγοι.

ἀνταρσία. Theophanes in Phoca: ἤκουε γὰρ μελετωμένην ἐν τῇ Ἀφρικῇ κατὰ Φωκᾶ ἀνταρσίαν, *meditatum adversus Phocam rebellionem.* ἀντάρτης qui tyrannidem affectat. idem Theophanes in Mauricio: ὁ δὲ τύραννος Ἀλέξανδρον τὸν συναντάρτην αὐτοῦ ἐξέπεμψε. *συναντάρτης* est consocius et particeps rebellionis, correbellis Anastasio bibliothecario. Theodorus Metochites: ἐφ' οἷς ἐνεκάλουν ἀντάρτην αὐτόν.

ἀλλάγιον ἀλλαγή commutatio pecuniarum. etiam hodie Graecis ἀλλάγιον est permuto.

ἀλληλέγγυον. v. Zonaram in Basilio, et Novellam Basilii περὶ ἀλληλέγγυου ὀμοτελῶν, et Meursium.

ἄλογον equus, iumentum. Leo Tact. c. 10 § 5: διοικεῖσθαι τὰ ἄλογα αὐτῶν. Theophanes in Heraclio: πολλὰ τῶν ἀλόγων αὐτοῦ διεφθάρησαν. Nicetas Choniata. in Manuele Comn. 2: τὰ κούρη ἐν τοῖς ἀλόγοις φορτώσαντες, et de rebus gestis post excidium urbis: ἔτεροι δὲ τὰς ὑβρισθείσας ὑπ' αὐτῶν γυναῖκας εἰς τὰ ἄλογα ἀναβιβάζοντες. Basilica ad l. 17 D. de petit. heredit. hodie quoque Graecis ἄλογον est equus. sic Latini animal pro equo dixerunt. Iulius Firmicus Matthes. 3 c. 7: *regis animalibus praepositos.* legis Salicae tit. 19: *Scuriam cum animalibus vel foenile incenderit.* Theodorus Studita epist. ad Platonem: *in animalibus sedentes in urbem ingressi sumus.* ἀλόγοις.

ἄμβων ambo, pulpitum, suggestus. Annales Fuldenses: *in Basilica S. Petri ambonem ascendit, posito super caput suum evangelio.* Anastas. bibliothecarius in hist. eccles.: *super ambonem Chalcedonense anathematizavers concilium.* Concil. Laodicen. can. 15: εἰς τὸν ἄμβωνα ἀναβαιόντων. Synodus Cp. 7 act. 1: πρὸ τοῦ ἱερωτάτου ἄμβωνος τοῦ ναοῦ τῆς ἁγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας τῆς ἐπωνύμου Σοφίας. Basilus de vita S. Theclae, Theophanes in Iustiniano. Nicephorus Callistus 14 10: κεῖσθαι ταύτην ὑπὸ τὸν ἄμβωνα, ὃ βῆμα τῶν ἀναγνωστῶν ἐστίν.

ἀμηράδης, ἀμηρᾶς, ἀμηρεύειν. Zonaras: Ταρσοῦ

ἀμηνράς. amiras, amiraenus. amiraecum agere *ἀμηνρεύειν*. Theophanes in Heraclio: τὸν ἀμηνρεύοντα αὐτῶν.

ἀννώνα annona. Glossae Nomicae: ἀννώνα σημαίνει παραχήν, ἀγοράν καὶ τὴν ἐτήσιον διανομήν. Meursius legendum putabat ῥόγαν pro ἀγοράν. sed nihil mutandum: ἀγορά enim et species annonarias significat, ut observat Casaubonus ad Polybii l. 1. significat ἀννώνα et salaria, consuetudines, stipendia, opsonia, rogas, quae militibus aut magistratibus aut aliis erogantur. Novella 130 c. 1. Theophilus ad § ult. de milit. test. Macarius homilia 26. Vegetius 2 7. B. Ambros. 5 epist. 27. auctor incertus vel Ioannes Cpolititanus in Matth. homil. 51 et 53. Gregorius l. 1 epist. Ind. 3 c. 20. Anastas. biblioth. in historia Eccles.: *Macedonius vero Acholium quendam, qui exemerat adversus se machaeram, ex submissione inimicorum suorum per singulos menses annonas praecepit accipere.* v. Basilica ad l. 2 C. pro soc. et Gr. interp. ad l. 19 D. de testib.

ἀπληκεύειν castra locare, metari. Leo Tact. c. 9 § 37: *πάκεις ἀσφαλῶς ἀπληκεύειν*. Theophanes in Iustiniano: ἀπληκευόντων αὐτῶν πρό μικροῦ τῆς πόλεως. hinc ἀπληκτα pro castris. Leo d. c. 9 § 54. Onosander Strategici c. 9: *περὶ τοῦ συνεχῶς ὑπαλλάσσειν τὰ ἀπληκτα.*

ἀπόκρεως quadragesima, carnisprivium. v. Filesacum de Quadragesima p. 447 et Scorsum ad Hom. 15 Theoph. Ceramei. Nicephorus Gregoras l. 8: *ἀπόκρεω γὰρ ἦν καιρός.*

ἀποκρισιάριος. Isidorus Pelusiotes epist. 144 l. 4: *διὰ τοῦ βασιλικῆ ἀποκρισιάριου μαθόντες*. Sexta Synod. Cp. act. 1: *ἀποκρισιάριου Θεοδώρου τοῦ ὀσιωτάτου*. Menologium Iulii: *ἀποκρισιάριος τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας*. apocrisarius vel apocrisarius. Facundus Hermianensis l. 4: *a Stephano ecclesiae Romanae diacono et apocrisario*. Ferrandus diaconus ad Anatolium: *Eutychetis apocrisarius, ἀποκρισιάριος τοῦ Εὐτύχου*. Concilii Chalced. act. 1. hinc apocrisariatus. Humbertus contra Graecorum calumnias: *apocrisariatus sui tempore. ἀποκρισιάριον vetus interpres Synodi 6 Cp. interpretatur responsalem*. Facundus d. l. 4: *Romanae ecclesiae responsalem*. Aimoinus 3 c. 66: *per responsales Fredegundis*. Anastasius Bibl. in hist. eccles.: *responsales vero Felicis Romani conveniens*. et mox: *Felix autem compertis quae ab apocrisariis suis gesta sunt*. alii responsa facientem. Gregorius l. 7 epist. 5: *diaconus noster qui apud eum responsa faciebat*. Theophanes: *ὁ τὰς βασιλικὰς ἀποκρίσεις ποιῶν*. responsam est ἀπόκρισις in Novell. Iustiniani. Chronicum Alex.: *καὶ εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ τὴν ἀπόκρισιν*. S. Benedictus abbas Anianae in Concordia regularum c. 58: *fratres qui pro quovis responso diriguntur*. apocrisarius igitur est legatus ecclesiae vel principum vel etiam privati.

ἀρμάμεντον armamentum. Theophanes: *καὶ ἀπέθικεν ἐκεῖ τὸ ἀρμάμεντον*. Anastasius bibl. in hist. Eccl. sic vertit: *et illic*

posuit armamentum. armamentarium ὀπλοθήκη. gloss. Cyr.: ὀπλοθήκη armamentarium. Iosephus ἀρχ. 9 7: ἀνοίξας δὲ Ἰωάνδης τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ὀπλοθήκην. Ruffinus Aquil. ita vertit: *interoa Iaiadas aperiens armamentarium.* adde Novell. 81 c. 1. Theoph. in Mauricio. *interdum ἀρμάμεντον* accipitur pro ipsis armis. Leo Tact. c. 6 § 28: ἐτέρας ἀμάξας φερούσας τὸ ἀρμάμεντον ἐκάστου ἀριθμοῦ τῶν στρατιωτῶν. Constant. Tact.: ἔχε δὲ καὶ ἐτέρας ἀμάξας βασταζούσας τὸ ἀρμάμεντον.

ἄρματα arma. Leo Tact. c. 19 § 13: ἄρματα ἡτέωσαν. Constantinus in Tact.: φοροῦντα τὰ ἄρματα. Codin. de Offic.: εἶτε περὶ ἀλόγων εἶτε ἀρμάτων, *sive de equis sive de armis.* .item: στρουόμενοι ἀλόγων ἢ ἀρμάτων, *qui equis aut armis nonnullis careant.* utitur Achmes ὄνειρ. c. 24, 54, 69 et 156. Thomas Magister: ὄπλα οὐ μόνον τὰ κοινῶς ἄρματα. glossae Nomicae: ἄρμα σημαίνει καὶ ὄπλον. Graeci igitur recentiores τὸ ἄρμα καὶ τὰ ἄρματα dixerunt. Harmenop. 1 26 § 12: ὁ κλέψας ἀλλότριον ἄρμα, *qui aliena arma subripuit.* Alexius Rharturus: τὸ ἄρμα τὸ ἰσχυρόν. .item: ἔναι μέγιστον ἄρμα κατὰ τῶν ἐναντιῶν. Manuel Moschor.: ἄρμα ἐνικῶς τὸ τέθριππον, ἄρματα δὲ πληθυντικῶς τὰ ὄπλα. errat grammaticus qui negat τὸ ἄρμα ἐνικῶς arma significare. Eustath. ad Il. 2: ἡ τοῦ ἄρματος λέξις καὶ ἐπὶ ὄπλον λέγεται, καὶ Ῥωμαϊκὸν τοῦτο. Nicephorus Blemmidas Epitom. log. c. 8: τὸ ἄρμα ἐπὶ τῶν ὄπλων τῷ τῶν Ῥωμαίων ἔθει. quemadmodum autem ceterioris aevi scriptores τὸ ἄρμα et τὰ ἄρματα dixerunt, ita etiam postrema Latinitas arma usurpavit. Dositheus Magister in Glossis: *inermis sine arma.* leges Longobardorum tit. 42: *cum sagitta vel qualibet arma plagam fecerit.* hinc ἀρμάτοι in libris Basilic. et Cedrenum *armati.* Georgius Alexandrinus in Chrysostomi vita: οὔτε γὰρ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει τοῦτο πράττομεν, οὔτε ἐν δυναστείᾳ ἱππέων καὶ ἀρμάτων βασιλικῶν καὶ κλήθει στρατοῦ. et ἀρματοῦν *armare.* Concilium Florentinum p. 567 ed. R: ἵνα δόσῃ κάτεργα εἰκοσι μετὰ πάσης ἐξόδου ἀρματομένα. Alexius Rhart. doctr. in S. et magis. Parasc. et ἐξαρμάτος. Corona pretiosa: ἐξαρμάτος, ἀθωράκιστος, *exarmatus, inermis.*

ἀσηκρητεῖον secretarium. Synodus 8 Oecumen. act. 4: οὕτως ὁμολόγησαν καὶ χθὲς εἰς τὰ ἀσηκρήτης. videtur legendam ἀσηκρητεῖα: interpret enim vertit in *secretariis.* varia autem erant secretaria, de quibus in σέκρητον.

ἀσηκρήτης. glossae Nomicae: ἀσηκρήτης ὁ τῶν ἀπορρητῶν γραμματεὺς, *a secretis, a secreta, secretorum notarius.* Procopius Περσ. β': ἐτύγγανεν γὰρ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Ἰωάννην τὸν Ρουφίνου καὶ Ἰουλιανὸν τὸν τῶν ἀπορρητῶν γραμματεῖα πρόσβεις παρὰ Χοσρόην στείλας· ἀσηκρήτης καλοῦσι τὸ ἀξίωμα Ῥωμαῖοι· σήκρητα γὰρ καλεῖν τὰ ἀπόρρητα νενομίκασι. idem ἀνεκδ. p. 63 in fine: τοῖς δὲ ἀσηκρήτης καλουμένοις οὐκ ἀπέκρητο τὸ ἀξίωμα εἰς τὸ τὰ βασιλεὺς ἀπόρρητα γράφειν, ἐπ' ὧν περ τὸ ἀνέ-

καθεν ἐτέταχτο. Nicephorus patr. in Breviario Historico: ἀναγορευόντων εἰς βασιλέα Ἀρτέμιον Φιλιππικοῦ γραμματέα, ὃν τῇ Ἰταλῶν φωνῇ καλοῦσιν ἀσκηρῆτης. Sexta Synod. Cr. act. 2: Παῦλος μεγαλοπρεπέστατος ἀσκηρῆτης σεκρετᾶριος βασιλικὸς εἶπε. et act. 4: Διογένους τοῦ μεγαλοπρεπέστατου ἀσεκρέτις σεκρεταρίου βασιλικοῦ. Synod. Nic. 2 act. 2: βασιλικὸς ἀσκηρῆτης. Nicephorus Cpolitanus archiep. epist. ad Leonem PP: *cum igitur aetatem virilem attigissem et iuvenilem praeterissem in regalibus versatus atrius, militiam quandam exercebam, et ipsam non absque opera ac remissa, sed quae per manus et calamos exhibetur. etenim imperialibus intereram scriptoribus. asecretis eos vocare soliti, Latinae linguae scimus esse dictionem.* Landolphus Sagax l. 17: *dirigit igitur Phocas Theodorum asecretis.* primus ordinis πρωτοασκηρῆτης, *primus a secretis* Anastasio bibl. v. in πρωτοασκηρῆτης.

ἄσημον argentum etiam signatum. Georgius Alexandrinus in vita B. Chrysostomi: τὸ μὲν χρυσιον δέδωκε πτωχοῖς καὶ τοῖς δεομένοις, τὸ δὲ ἄσημον διένειμεν εἰς τὰς ἐκκλησίας. hodie ἀσημί Graeci dicunt pro argento et ἀσημένιον pro argenteo. Cyrillus patriarcha CP adversus Iudaeos: ὅπου εἶχε τὴν κεφαλὴν χρυσῆν, τὰ χέρια καὶ τὸ στήθος ἀσημένιον.

ἀσκητήριον asceterium. Iulianus Antecessor Novell. 6 G. Papias: *anasteterium, monasterium Graece*, pro asceterium vel asceterium, ut habent Iuliani codices mss. Menolog. Gr. in Martio: μετὰ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν σεμνῶν γυναικῶν οὗτος ὁ οἶκος γενήσεται ἀσκητήριον. Nicephorus Callist. 9 14: ὃς ἀλλαχοῦ, παρ' Ἀθηναίους δηλαδὴ, τὸ ἀσκητήριον εἶχε. hinc ἀσκητής apud S. Basil. Theophylactus ad c. 11 Lucae: οἱ μὲν γὰρ Φαρισαῖοι ὡς ἀσκητὰ ἐδόκουν καὶ ἀποκεκομμένοι τῶν ἄλλων. hinc συνασκητής, Curo-palates p. 817 et ἀσκήτρια ascetria, Iulianus Novella 53. ἀπὸ τῆς ἀσκήσεως sive exercitatione: ascetae enim seu monachi et ascetriae seu monastriae in omni pietatis genere se exercent.

ἄσσάριον assarium, as. v. Gloss. *assem* ἄσσάριον, ὄβολόν. et *assarium* ἄσσάριον, νομμῖον. Cleopatra περὶ σταθμῶν καὶ μέτρων: καλεῖται δὲ ἡ οὐγκία τετρασσάριον Ἰταλικόν. Papias: *assarium nummus, assis, vel figura denarii.*

Ἀγούστα Augusta, Augusti coniux. Achmes ὄνειροκριτ. c. 125. Simoc. 8 13. Basilica l. 1 tit. 6 c. 1: ὁ βασιλεὺς τοῖς νόμοις οὐχ ὑπόκειται, ἢ δὲ Ἀγούστα ὑπόκειται. Theodor. cpist. 138: τῇ εὐσεβεστάτῃ καὶ θεοφιλεστάτῃ Ἀγούστῃ.

Ἀγουσταίων Augustaenum. descriptio urbis Cpolit.: *Augustaenum, Capitolium, Monetaem.* Pachimerius l. 9: Ἀγουσταίωνος αὐλαίαν πληροῦντες. palatium Cpolitianum.

Ἀγουσταλίος Augustalis. Paulus l. 35 § 3. ex quibus caus. mai. praefectus quoque Aegypti. Basilica: ὁ Ἀγουσταλίος Ἀλεξανδρείας. Iustinianus Novell. 23: ἀκροατὴν ἔξει Ἀγουστα-

λιον. *Iulianus praefectum Augustalem*. Synesius epist. 29, 106 fin. Isidor. Pelus. 3 50. Nicephor. Callist. 10 11. Phot. Biblioth. p. 259 ed. Graecolat. Theophylact. Simoc. histor. Manric. 8 13. Ioann. Mosch. Lim. c. 207: ἀπό τῆς τάξεως τοῦ Ἀγυουσταλλίου. Theophanes homil. 46: δούξ Ἀγύπτου χειροτονεῖται καὶ Ἀγυουστάλιος.

αὐθέντης dominus. utitur Ioannes Cantacuzenus p. 756. Papias: *authentēs dominus, auctor*. hinc αὐθεντεία. Thomas M: αὐθεντεία δὲ παρ' οὐδενὶ τῶν δοκίμων φητόρων εὔρηται ἐπὶ τοῦ τῆς δεσποτείας ὀνόματος. Ioannes Moschus Limon. c. 79: δέδωκε δὲ τὸ κλειδίον τοῦ ἀρμαρίου τῷ αὐθέντῃ. Alexius Rhartarus: καὶ ἡ αὐθεντεία σας. et αὐθεντεῖν et αὐθεντικῶς. Hesychius: αὐθεντεῖν ἐξουσιάζειν. Codinus in παρεκβ.: αὐθεντικῶς εἰσερχομένους ἐν τῷ μεγάλῳ παλατίῳ τοὺς Λατίνους. Cyrill. patriarcha CP: κύριε ἦγουν αὐθέντῃ. et apud Laonic. Chalcond. μέγας αὐθέντης *le grand seigneur*. de Sophia Augusta Anastasius in histor. Eccles.: *accersitis Sophia Augusta pecuniarum venditoribus et notariis iussit desferri cautiones debitorum et breves. quibus lectis accepit breves, et praebeuit eos debitoribus et reddidit dominis suis*. Cedrenus αὐθένταις.

βαῖα dona ab imperatore aut patriarcha quotannis dari solita ante diem palmarum, unde eis nomen: est enim βαῖς seu βαῖον ramus palmarum. Ioannis c. 12. Porphyrius de abstin. ab anim. v. Eriphanii homiliam εἰς τὰ βαῖα. Dorotheus doctr. 15: μετὰ βαῖων, *cum palmis*. hinc hebdomas βαῖοφόρος. Georgius Logotheta in Chronico: ἔσπευσε καταλαβεῖν τὸ νυμφαῖον πρὸ τῆς βαῖοφόρου. quae et ἡ τῶν βαῖων. Metaphrastes Sept. in Cyriaco: ἕως ἡ τῶν βαῖων ἀφίκοιτο. haec autem erogatio non semel fiebat. Theophanes in Arpsimaro: καὶ ἐπάτησε τὸν τράχηλον αὐτῶν ἄχρις ἀπολύσεως τοῦ πρώτου βαῖου. quae totidem fere verbis Cedrenus. vide tamen notas posteriores ad p. 446 b.

βαῖουλος baiulus. Sophoclis scholiastes in Aiace Iorario: παιδαγωγὸς καὶ παιδοτρέβης, ὁ λεγόμενος βαῖούλος. Balsamo iuris GR. p. 472: τοὺς παιδοτρέβας βαῖούλους κατονομάζομεν. Theophanes: Θεοδόσιος ὁ βασιλεὺς Ἀντιόχον τὸν πραιπόσιτον καὶ πατρικίον καὶ βάγilon αὐτοῦ ἐποίησε παπᾶν. sic m. R: lege βαῖουλον. auctor anonymus in Annal. Franc.: *rex Carolus cum filiis et exercitu pacifice Franciam repetiit, filiumque suum Ludovicum regem regnaturum in Aquitaniam misit, praeponens illi baiulum Arnoldum, aliosque ministros ordinabiliter decenterque constituens tutelae puerili congruos*. Historia Miscella l. 23: *quae comprehensos omnes imperatoris homines cecidit atque totondit una cum Ioanne protospathario et baiulo ipsius*. Fredegarius scholasticus in Chronico: *Otto quidam filius Beronis domesticici, qui baiulus Sigiberti ab adolescentia fuerat*. Aimoinus de Gest. Fr. 4 88: *baiulus r. Sigiberti*. baiulus est paedagogus, praeceptor,

monitor, rector, *gouverneur*. hinc *baulatio*. Aimoinus hist. 6 39: *baulatiōni committens*.

βάνδον *bandum, vexillum, signum militare*. Hadrianus PP Epist. ad Carolum M. R: *qui Neapolitani ipsos Graecos cum bandis et signis suscipientes*. Anastas. Bibl. in ecclesiastica hist.: *hunc Hisam in honorem filii sui atque imperatorum terrorem cum imperatoriō ac decenti honore militiisque ac blandis (l. bandis) ac scoptris in Hierusalem mittit*. Procopius de bello Vandal. 2 p. 123: *τούς τε ὑπασπιστάς καὶ τὸ σημεῖον, ὃ δὴ βάνδον καλοῦσι Ῥωμαῖοι, Ἰωάννη ἐπιτρέψας Ἀρμενίῳ*. Leo Tact. c. 12 § 62: *τὰ δὲ βάνδα ἤγουν τὰ σημεῖα*. Constant. in Tact.: *ὀφείλει ἕκαστον τάγμα ἴδιον βάνδον ἔχειν*. Scholiastes in στήλιτ. α S. Gregor. Naz.: *σύνθημά ἐστι τὸ σημεῖον καὶ σύμβολον τοῦ στρατοῦ ὃ καλοῦσι βάνδον*. *bandora, cohors militum, scara*. Acta vitae Alexandri PP 3: *concurrerunt signiferi cum bandis*. Radevicus 2 66: *signis et bandis praecedentibus ad palatium perduxerunt*. Historia Wambae regis Toletani: *illum cum bandorum signis accessisse*. Benno Cardinalis de vita Hiltebrandi l. 1: *et cuncti milites banda gestantes*. Anastasius in Adriano: *eum cum bandora susceperunt*. hinc *βανδοφόροι*. Procop. d. l. 2 p. 134: *ὁ δὲ ἕτερος τὸ σημεῖον τοῦ στρατηγοῦ ἐν ταῖς παρατάξεσιν εἰσθῶς φέρειν, ὃν δὴ βανδοφόρον καλοῦσι Ῥωμαῖοι*. Leo Tact. c. 4 § 14: *καὶ βανδοφόρος μὲν ἐστὶν ὁ τὸ σημεῖον τοῦ βάνδου βαστάζων*. *signiferi, vexillarii, iidem draconarii dicti*. Ordo Romanus: *deinde milites draconarii, id est ἡμι signa portant*. Theodoret. epist. 59: *κομίζει δὲ ταύτην Πατροῦνος δρακονάριος*. adde epist. 133. significat βάνδον et turmam, scaram vel caneum militum. Glossae Nomicae: *κουστοδία στρατιωτικὸν στίφος, ὃ βάνδον Ῥωμαῖοι καλοῦσι*. auctor vitae Caroli M. in Annalibus Franciscis: *dominus vero Carolus una cum Francis castra meta'us est ad eandem, misitque scaram suam*. et p. 19: *perveniensque in locum Ingilherim misit quattuor scaras*. denique βάνδον victoriam significat, si Stephanum de Urbibus sequamur in Ἀλαβάνδα. *παρὰ Ῥωμαίοις, inquit, βάνδον τὴν νίκην φασίν*.

βάρραγοι *protectores Caiacio, securigeri*. de his Codinus de offic. vet. inscr. *χειλιάρχω κοορ. δ' βαράγγων*. Ioannes Cantacuzenus 1 41: *οἱ τε τοὺς πελέκεις ἔχοντες βάρραγοι προσαγορευόμενοι*. Graeci ad l. 3 § 5 D. ad leg. Cornel. de sicar.: *βαράγγου συγκλητικῶ τὸν ἕτερον βάρραγγον συγκλητικὸν φονεύσαντος*. Astrampsychus ἐν τῷ Πυθαγορικῷ λαξευτηρίῳ, *δηλοῖς εἰς βαράγγους καὶ μεγιστάνας καὶ ἀξιωματικούς*. hi Celtae erant, ut scribit Scylitzes apud Cedren. p. 792 d in ora, vel Angli, ut Codinus. praefectus eorum ἀκόλουθος, ut iam observatum.

βαρδούκιον *hastile, iaculum, pilum, telum quod iaci potest*. Constantinus in Tacticis: *ἐξικούρια, βαρδούκια, ματζούκια*.

βασιλεύς *rex, imperator, de praesentis temporis rege*. Zo-Georg. Cedrenus tom. II.

simus h: *ὡς ἂν μηδεὶς ἕτερος πλὴν αὐτοῦ βασιλεῖ παραδυναστεύει.*
et basilis pro Augusta. idem lib. eodem: σοβῶν κατὰ τῆς βασι-
λίδος τὸ πλῆθος. sic Byzantini imperatorem vocare soliti. Annales
Francorum: more suo, id est Graeca lingua, laudes ei dixerunt,
imperatorum eum et basileum appellantes. et iisdem pene verbis
sactor vitae Caroli M. et Eginardus de gestis Caroli M. et Annales
Fuldenses. ceteros ῥήγας per contemptum appellabant, ut ῥήγας
Φραγγίας. v. Luitprandum in Legatione.

βεργίλον virga. Anastasius Biblioth. in hist. eccles.: *contra*
Vulgures fundis et virgis armatos et blasphemantes minavit. Leo
Tactic. c. 7 § 3: μετὰ σκουταρίων καὶ βεργίων. et § 18: ἀντὶ
σπαθίων βεργία ἢ νάρθηκας ἢ καλάμους ἀντὶ κονταρίων ἀναδο-
δοῦς. Constantin. in Tact.: βασταζέτωσαν δὲ καὶ σκονιόρια καὶ
βεργία. Menolog. in Martio: ἔκλεξεν οὖν ὁ γέρονι μέχρις ἐνάτης
ἡμέρας οὐεργίας (sic ms.) δεκαπέντε μόχθῳ πολλῷ.

βεστιαρίτης v. *πρωτοβεστιαρίος.*

βίγλα vigilia. Eustath. II. 2: *σκοπὴν δὲ λέγει τὴν κοινῶς*
λεγομένην βίγλαν. Theophanes: κλείσας οὖν τὰς τῶν τεχνῶν πύ-
λας καὶ βίγλας θέμενος. Leo Tact. 11 § 9: ἔχειν δὲ καὶ βίγλας
ἔξωθεν, et c. 17 § 54: ἵνα βίγλα ἀκριβῆς καὶ ἀσφάλεια τοῖς λοι-
ποῖς γένηται. hinc βιγλάτωρ excubitor. idem Leo c. 14 § 16:
μετ' ὀλίγων βιγλατόρων. et βιγλεύειν excubias agere: Leo c. eodem
§ 13: ὀπίλων βιγλεύειν. et d. c. 17 § 102: διὰ τοὺς βιγλεύον-
τας πάντως. vel βιγλίξιν vigilare: Constant. in Tact. p. 38: πρὸς
τὸ βιγλίξιν αὐτοὺς, et p. seq. ἵνα προλαβάνωσιν οἱ καβαλλάριοι
καὶ βιγλίξωσιν.

βιξιλλάτιωνες vexillationes, alae equitum. Glossae Cyrilli:
βξιλλάτιων vexillatio. de vexillationibus Veget. et Cui. ad l. ult. C.
de his qui non impletis stipend. sac. sol. sunt.

βίσεξτος bisextus. Anastasius Antiochenus: *ὅτι ἡ τετραετία*
τοῦ λεγομένου βισέξτου εἰς τελεῖαν ἡμέραν ἀπαρτίζει τὴν κίνησιν.
Glossarium ms. illustriss. F. Cancellarii Petri Seguerii: βίσεξτος ἐκ-
νήμεσις τετραετίας.

βλαττίλον blatta. Salomon episcopus:

dulcius hoc cunctis argenti aurique talentis,
bombyce aut gemma, blattis eborisque fuisset.

Constantinus de administr. imper.: *ὄλον βλαττία. panis sericus.*
Fortunatus 2 3:

serica cui niveis agnata est blatta telis.

βουκελλάριος bucellarius. Glossae Nomicae: *βουκελλάριος*
ὁ ἀποστελλόμενος καὶ φέρων τινά. item: βουκελλάριος ὁ παρα-
μένων στρατιώτης. Graeci lib. 60 Basilic.: βουκελλάριοι λέγονται
οἱ παραμένοντες στρατιῶται. ἐκ δὲ τοῦ βούκα ὀνόματος, ὃ ἔστιν ὁ
ἄρτος, ἐκλήθησαν βουκελλάριοι οἱ τὸν ἄρτον τινὸς ἐσθλοῦτες ἐκ'
αὐτῷ τούτῳ τῷ παραμένειν αὐτῷ. bucellarii dicuntur stationarii
militēs. ex nomine autem bucca, quod est panis, vocantur bu-

cellarii, panem alicuius edentes in hoc ut morentur apud eum. bucellarii igitur sunt custodes corporis, protectores, stipatores, satellites, armigeri, asseclae, domestici procerum vel principia. sic etiam dicti clientes. Papias: *cliens bucellarius.* iudemque parasiti dicti. Aldhelmus de laudib. virginit.: *haec tanta prodigia cornens Claudius tribunus obstupuit, et corde compunctus cum septuaginta militibus et omni familia et vernacula clientela una cum parasitis et sodalibus credidit in dei filium.* et ibidem: *a propriis parasitis et domesticis clientibus.* de them. Buccell. vide Const. de th. orient. th. 6, et eundem de admin. imp. c. 51, et Cuiropal. p. 839.

βουκινάτωρ buccinator. Theophanes: *δύο ἀδελφοί τινες φιλόχριστοι ἐν Τριπόλει καταμένοντες, υἱοὶ βουκινάτορος.* Scholin in Epitom. SS. Cann. tit. 2 sect. 2: *ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Θεοδοσίου βουκινάτωρ βασιλικὸς βαπτισθεὶς, id est, sub patriarcha Theodosio buccinator quidam imperatorius baptizatus.* a buccina seu tuba, quae βουκινὸν Graecis posterioribus. Suidas: *φωναστικὴν εὐφωνίαν ἀσκειν, καὶ φωναστικὸν βουκινον.* Glossae Cyrilli: *σαλίπηξ tuba, litna, buccinum.* quanquam inter buccinam et tubam nonnihil interest.

βούνευρον. Theophanes in Phoca: *ὃν ὁ τύραννος βουνεύροισι μαστίγων ἀνείλεν.* et alibi: *ἀνὰ ῥ' βουνεύρων ἐκέλευσε τύπτεσθαι.* Menologium in Martio: *τοῦ ἀγίου μάρτυρος ἐπὶ πολλὰς τὰς ἡμέρας τοῖς βουνεύροισι ἀνηλεῶς συγκοπτομένου.* Simeo Metaphr. in Sergio et Baccho: *καὶ τὸν μὲν Σίργιον ἀσφαλίστάτη φρουρῆ παραδίδου, τούτῳ δὴθεν ἀμειβομένης αὐτὸν τῆς εὐεργεσίας, τὸν Βάκχον δὲ διὰ τεσσάρων ἰσχυρῶς ἐκταθέντα βουνεύροισι ὁμοίως ἐκέλευε καταξάλνεσθαι.* Constant. Manasses: *ὁμοίως βουνεύροισι τὰς αὐτοῦ καταμελαινει σάρκα.* item: *ὁμοίως βουνεύροισι τὸν λαμπρὸν καταικίσει τὴν σάρκα.* Martyrologium Usuardi mense Oct. d. 7: *quomiam Bacchus tam diu est nervis crudis (βουνεύροισι) caesus quoadusque totus corpore discissus in confessione emitteret spiritum.*

βραχιόνοιον armillae. Achmes c. 127 ὄνειρ.: *ἐὰν ἴδῃ ὅτι βραχιόνια ἔλαβε χρυσᾶ.*

γαλία vel *γαλαία* triremis, *galère.* Leo Tact. c. 19 § 10. *γαλιατὰ* Concil. Florent. p. 567 ed R. *galéasse.*

γενικόν aetarium publicum. huic praefectus τοῦ γενικοῦ λογοθέτης dicebatur. Nicephor. Gregoras l. 7. Codin. de offic. eundem γενικόν appellatum tradunt viri eruditissimi ex hoc loco Suidae: *Ἰωάννην ἐπίστησιν ἡγεμόνα τοῦ πολέμου διάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ λογιστὴν τῶν φόρων, ὃν γενικὸν καλεῖσι.* de quo dubito: nam de eodem Ioanne sic scribit Nicephorus in Breviario historico: *τούτοις ἡγεμόνα ἐπίστησιν Ἰωάννην διάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῶν δημοσίων φόρων λογιστὴν, ὃν λογοθέτην γενικὸν οἶδε καλεῖν ἢ συνήθεια.* atque ita forte legendam apud eundem p. 115: *τῶν δημοσίων λογιστὴν, ὃν τὸ δημόδες λογοθέτην*

καλοῦσι, nisi δημόσια pro tributis accipias. Theoph. in Constantino: τὸν τε Θεόδωτον τὸν μοναχὸν καὶ γενικὸν λογοθέτην. hinc ἀπὸ γενικῶν, qui eo munere functus. Ioannes Scylitzes in principio historiae: Νικηφόρου βασιλέως τοῦ ἀπὸ γενικῶν. Chronologia vetus: Νικηφόρος ὁ ἀπὸ γενικῶν. eadem verba in 8 Synodo p. 348 ed. Rom.

δεήσεις, ὁ ἐπὶ τῶν δεήσεων. libelli, libellorum magister. Georgius Alexandrinus in vita S. Chrysostomi: δούς τὰς δεήσεις τῶ βασιλεῖ. Graecus auctor ms, quem citat eruditissimus Allatius disert. 2 de lib. Eccl.: Ἰωάννου μαγίστρου καὶ ἐπὶ τῶν δεήσεων. de referendario et referendario dicam in Gloss. Nomic.

δεκανοί decani. v. tit. C. de decanis. B. Chrysost. in epist. Pauli ad Hebr. c. 7 hom. 13 p. 505 ed. Anglic.: καὶ τῶν λεγομένων δεκανῶν τόπον ἐπέχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἶσι. Flotilda in visionibus: *audiebatque vocem dicentem, quod hi essent archidiaconi et praepositi iudicesque et maiores atque decani.* B. Ambrosius l. 5 epist. 35: *quod ad Portianam basilicam de palatio decanos mittebant.*

δηλάτωρ, δηλατορεύειν. delator. Ulpianus in Timocrateam τὸν προσαγωγέα interpretatur δηλάτωρα. Theodoretus epist. 43: καὶ δηλάτωρος ἔργον δεξάμενος. utitur etiam epist. 45. Georgius Alexandrinus in vita S. Chrysostomi: ἔτυχε δὲ κατὰ τινα φθόνον διαβολικὸν δηλατορευθῆναι ταύτην τὴν ἄωρον χήραν εἰς τὰς ἀκοὰς Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως.

δαιτάριος atriensis. Glossarium Philoxeni: atriensis δαιτάριος, δαιταρχης. Theophanes: Εὐτυχιανὸς δὲ τις πρῶτος τῶν δαιταρίων. vet. Inscript. p. 576 7: *diaetarchus domus Augustae.* et in Heraclio: *ἐκρατήθησαν δὲ καὶ ἐκ τῶν δαιταρίων τοῦ καλατίου πολλοί.* Menologium d. 30 Iulii: *ὑπὸ τῶν δαιταρίων τοῦ μεγάλου καλατίου ἀποκομίζεται.* Martyrologium Notkeri: *qui cum esset caeterius palatii, pro diaetarius, ut zabolus pro diabolus apud Phoebadium contra Arrianos, et Gild. Sap.*

δικέρατον tributum veterum murorum reficiendorum causa a Leone iconomacho institutum. vide tamen Constant. Manass. p. 93 in Nicephoro. Theophanes infra in διοικητής. Anastasius Biblioth. in hist. eccles.: *ast imperator allocutus est populum dicens "vos non valetis aedificare muros, sed nos praecipimus administratoribus, et ipsi exigent in regulam per singulos annos nummum argenteum unum, quo imperium accepto aedificavit muros; et ita facta est consuetudo dandi huius siliquas administratoribus.*

δικτάτωρ dictator. Polyb. p. 237 d, 238 c. Diodor. Sicil. p. 127 in fin. t. 2 et p. 919. et 2. Paeau. Eutrop. met. p. 67.

διοικητής publicanus, tributorum exactor. Theophanes: *ἐντεῦθεν οὖν ἐπεκρατήσεν ἡ συνήθεια διδεῖν τὰ διαέρατα τοῖς διοικηταῖς.* administratorem vertit Anastasius loco supra citato. Hadrianus PP Epistola ad Carolum M.: *missi, inquit, Graecorum duo*

spatharii imperatoris cum dioecese, qui Latine dispositio dicitur.

δίπτυχα. in his erant inscripta nomina episcoporum. Constantinus Pogonatus epistola ad Dominum PP (habetur tomo 3 Concil. Gr. p. 7 e ed. R.): *ἐκβαλεῖν Βιταλιανὸν τὸν μακαριώτατον ἐκ τῶν διπτύχων.* Synodus Mopsuestena, cuius acta habentur in 5 Synodi act. 5: *Theodori antiqui nomen eiectum est diptychis.* Facundus Hermianensis l. 4: *cognovi nomen Ioannis in sacris diptychis scriptum.* idem catalogum episcoporum vocat l. 8: *ut ex catalogo episcoporum nomen eius Atticus episcopus iuberet auferri.* **ἑρατικὸν κατάλογον** S. Cyrillus ad Atticum apud Nicephor. Call. 14 26. **βίβλον ἐπισκόπων** B. Chrysost. epist. 125. et diptycha dicta, quia tabulae duplices erant, in quarum altera vivorum nomina perscripta, in altera vero eorum qui obierant. **γραμματεῖον** autem **δίθυρον** intelligit Georgius Alexandrinus in vita Chrysostomi: *καὶ λαβὼν ὁ Ἰωάννης δίπτυχον ἔγραψεν Ἐπιφανίῳ, sive duplices tabellas, in quibus epistolam scripsit Chrysostomus.*

δομέστικος τῆς ἐκκλησίας domesticus ecclesiae. v. Liturgiam ordinam parte 7, in consecratione episcopi, et Meursium in hac dictione. **δομέστικος σχολῶν, στρατάρχης,** praefectus, domesticus Scholarum. Constantinus Manasses:

οὗτος τὸν Βάρδαν τὸν Φωκᾶν στρατάρχην καθιστάνει, ὃν τῶν σχολῶν δομέστικον εἴποιεν ἂν Ῥωμαῖοι.

Historia Miscella 22: *Antonium patricium et scholarum domesticum.* de domesticis agemus in Glossario Nomico.

δοῦξ dux, ἡγεμῶν, στρατιωτῶν ἄρχων, στρατιωτικῶν καταλόγων ἄρχων, στρατοπεδάρχης. Glossae iuris: *δοῦξ ἡγεμῶν.* Constantinus de themat. 1: *ὑπὸ δοῦκα καὶ ἡγεμόνα.* Procopius pers. α': *οὐδεὶς δὲ οὔτε Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἄρχων, ὃν δοῦκα καλοῦσι. et de aedific. Iustin.: στρατιωτικῶν δὲ καταλόγων ἄρχοντα τῆδε καταστησάμενος, ὃν δοῦκα καλοῦσι.* Eusebius hist. eccl. 9 5: *στρατοπεδάρχης ὃν δοῦκα Ῥωμαῖοι προσαγορεύουσι.* Ioannes Cantacuz. l. 4: *ἐχομένης δὲ τῆς Χίου, ὡς περ ἱστορεῖται ἡμῖν, ὑπὸ τῶν ἐκ Γενούας ἀδίκως ἐν σπονδαῖς, πρὸς τὸν ἄρχοντα αὐτῆς, δοῦκα ἐγχερίως προσαγορεύμενον, ὁ βασιλεὺς ἔπεμψε.* Niceph. Call. 7 26. Harmenop. 1 16 § ult.: *πᾶσα προπέτεια κατὰ δονκὸς ἢ ἄρχοντος τοῦ στρατιώτου κεφαλικὴν ἐπάγει τιμωρίαν.* Arrius Menander in l. 6 de re milit. dixerat *adversus ducem vel praesidem.* v. ad Gloss. Basil.

δρουγγάριος praefectus drungi, tribunus, turmae unius praefectus. Glossae iuris: *δρουγγάριος ὁ χιλιάρχος.* item: *δρουγγάριον οἱ παλαιοὶ ἐκάλλον τὸν μίας μοίρας ἤτοι τοῦρμας ἄρχοντα.* Vetus inscriptio: *Γρηγοῦρά βασιλικοῦ στρατιώτος καὶ δρουγγαρίου γεγονότος.* p. 1161 2. erant autem plures, inter quos quidam μεγάλοι, ut praefectus rei navalis, **δρουγγάριος τῶν πλωτῶν,** Cedreno ὁ τοῦ στόλου **δρουγγάριος,** praefectus classis. Anna Comn. Alexiad. 3.

Nicetas Paphlago in vita Ignatii petr. CP: ὁ τοῦ βασιλικοῦ στόλου δρουγγάριος. τοῦ ναυτικοῦ δρουγγάριος Constantin. Manass. et δρουγγάριος τῆς βίγλης drungarius vigiliae. Constantinus Manass.: βίγλης γὰρ ἦν δρουγγάριος, εἰποισιν ἂν Ρωμαῖοι. Historia Miscella l. 24: *multique protospatharii et spatharii et excubitus domesticus et ordinum princeps, seu drungarius imperialis vigiliis.* rectius legitur apud Anastas. Biblioth. in hist. eccles.: *quin et ordinum princeps et exc. domest. seu drungarius vigiliis.* de drungario Cibyrhaeotarum Cedrenus in Leontio, Nicephorus in brevuario historico, Theophanes. Vide ad Gloss. Basilicorum.

δρουγγος, δρουγγιστή. drungus globus militum. Leo Tactic. c. 15 § 3: *κατὰ δρουγγους καὶ κατὰ τούρμας.* Veget. 3 16: *scire dux debet contra drungos, hoc est globos hostium.* sic legitur in veteri codice Nicolai Fabricii viri perillustri. hinc monachorum globus apud B. Chrysost. epist. 14: *δρουγγος μοναζόντων.* οὗτω γὰρ δεῖ εἰπεῖν καὶ τῇ λέξει τὴν μανίαν αὐτῶν ἐνδείξασθαι. hinc δρουγγιστή. Leo Tact. c. 18 § 144: *ἀθρόως δὲ καὶ τὸ λεγόμενον δρουγγιστή ἐκπηδῶντας. confestim, glomeratim.*

ἑβδομον. Nicephorus in Brevuario historico: *καὶ μόλις πρὸς τὸ πεδίον τὸ πρὸ τῆς πόλεως ὃ ἑβδομον καλοῦσι.* item: *κατὰ τὸν παραθαλάσσιον τόπον τὸν καλούμενον ἑβδομον. septimum miliarium.*

ἐγκαίνια encaenia. Isidorus de ecclesiasticis officiis 1 35: *quandocunque novum aliquid fuerit dedicatum, encaenia vocatur.* Nicephorus Callist. 8 3 et 18. Eurip. Schol. ad Orest.: *ἐγκαίνια ἢ ἐν ἐγκαινισμῶ.* Theophanes: *γένοντο τὰ ἐγκαίνια τῶν ἁγίων ἀποστόλων.* Marcellinus Com. in Chron.: *Thermarium quas dicuntur encaenia factas sunt.* Anastasius Biblioth. in hist. eccles.: *Iunio mense facta sunt encaenia SS. apostolorum apud Cpolim, et recondita sunt lipsana Andreas Lucas ac Timothei apostolorum, et transiit Menias episcopus cum sanctis lipsanis, sedens in carruca aurea imperatoria lapidibus insignita, tenens tres thecas SS. apostolorum in genibus suis, et ita encaenia celebravit.* hinc encaeniare. B. Augustinus tract. 48 in Ioannem.

ἐγκλειστος monachus, inclusus, reclusus. Theophanes in Justiniano: *ἐγκλειστος τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου.* et in Constantino Copronymo: *ὥστε ἅπαντας μοναχοὺς τε καὶ ἐγκλειστους καὶ κωνίτας.* Anastasius Biblioth. vertit *inclausos et cionitas: semper enim inclausum pro incluso apud eum legas.* Theodorus Hermopolites l. 7 tit. 8, exponens haec verba legis 2 D. de in ius voc. *nec eos qui propter loci religionem inde se movere non possunt, οὔτε, inquit, τοὺς μὴ δυναμένους διὰ τὴν τοῦ τόπου θρησκείαν ἐξ αὐτοῦ ἀναχωρῆσαι, ἤγουν τοὺς ἐγκλειστους μοναχοὺς ἢ τοὺς προσμοναχίους.* Mosch. Limon. c. 50: *διηγῆσατο ἡμῖν περὶ τοῦ ἀββᾶ Γιωργίου τοῦ ἐγκλειστοῦ.* Theodorus Stadita Catechesi 38: *stylita in primis, ac deinde factus clusius.* et in testamento eiusdem Livineius

vertit clusium, Graece *ἐγκλειστον*, pro incluso. Petrus Damiani epist. 19 lib. 1: *in epistola ad dominum Thersonem inclusum missu*. Fredegarius Scholasticus in Chronico: *Sigebertum reclusum basilicae S. Dionysii martyris*. hinc *ἐγκλειστήριον* pro monasterio. Ioannes Moschus Limonarii c. 69: *καθ' οὐ μέρος καὶ τὸ ἐγκλειστήριον ὑπήρχεν τοῦ γέροντος*. *clusa* pro eodem apud Marianum Scotum l. 3.

ἔκδικος defensor ecclesiae seu causarum ecclesiae. Synodus Nic. 2 act. 4: *ἐκδικος τῆς ἀγιωτάτης τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας*. Concil. Cr. sub Menna act. 1: *τοὺς εὐλαβεστάτους νοταρίους καὶ ἐκδικούς τοῦ αὐτοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου τῆς πρεσβυτέρας Πώμης ἐνταῦθα παραγεγονότας*. Hormisda epist. 36: *Paulinum ecclesiae Romanae defensorem cum scriptis praesentibus destinare curavimus*. Anastasius Biblioth. in hist. Eccles.: *Paulus quidam defensorum ecclesiae*. horum mentio in codice canonum Ecclesiae Africanae. et erant quattuor, qui et *ἐκκλησιέκδικοι* dicti, Iustinian. Novell. 56 c. 1. et ed. 13 c. 10. Concil. Cr. sub Menna act. 2: *Ἰωάννης ὁ θεοσεβέστατος πρεσβύτερος καὶ ἐκκλησιέκδικος τῆς ἀγιωτάτης μεγάλης ἐκκλησίας εἶπε*. primus πρωτεύδικος dictus. Concilium Florentin. sess. 25: *ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν κληρικῶν ὁ μέγας χαρτοφύλαξ καὶ ὁ πρωτεύδικος*. Balsamon ad can. 85 Syn. Carthag. et πρωτεύδικικόν βιβλίον idem ad can. 78 d. Synodi.

ἐνωτικόν edictum de unione ecclesiarum, cuius auctor Zeno. Sexta Synodus Cr. act. 10: *ἀποδεχόμεθα δὲ καὶ ἐν ἑπαίνῳ ποιούμεθα καὶ τὴν ὀρθὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐνωτικοῦ γραμματος, ὕπερ ὁ τῆς γαληνοτάτης λήξεως βασιλεὺς ἐξεφώνησε Ζήνων*. Theophanes: *Μακεδόνιος δὲ πικρῶς πεισθεὶς ὑπέγραψε τῷ ἐνωτικῷ Ζήνωνος*. Anastas. Biblioth. in hist. eccl.: *tunc et enotesium (sic ms.) fecit Zeno, ut quidam aiunt, ab Acacio Cypolitano dictatum*. postea tamen scribitur *enotico*. imo et *enotitium* in sequentibus. exstat Evagrii 3 14.

ἔξαρχος dux. Constantinus 1 de them. c. 12: *ἦν γὰρ ἐξάρχων τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τῶν καλουμένων ἐξκουβίτων*. nescio an legendum sit *ἔξαρχος*. regius tamen codex nil mutat. quid si legas *ἄρχων*, ut apud Cedrenum τοῦ τάγματος ἄρχων τῶν ἐξκουβίτων? *ἔξαρχοι* τῶν φατριῶν duces factionum: Basilica in interpretatione legis 16 D. de appellat. *exarchum* vertit Anastasius Bibl. in hist. eccles.

ἐξέρκετος exercitus. Glossae iuris: *ἐξέκτο στρατός*. leg. *ἐξέρκετος*.

ἐξισωτής peraequator. sic in l. ult. C. de censib. et censor et peraequator. peraequatorem *ἐξισωτήν* interpretatur Eustathius περὶ χρον. διαστ. sic dictus quod libros censuales emendaret, et tributorum onus habita ratione census ex aequo inter cives divideret. S. Basilius ep. 259: *διὰ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἀδελφοῦ Ἑλληνίου ἐξισούντος Ναζιανζόν*, et ep. 263: *διεπεμπάμεθα τῷ αἰδεσιμω-*

τάτω ἀδελφῷ Λιοντίῳ τῷ ἐξισωτῇ τῆς Νικαίας, et ep. 278: ὅσα τῆς ἐπὶ τῇ ἐξισώσει φροντίδος αὐτὸν ἀνεθέντα. idem prope munus peraequatoris et inspectoris. de inspectione Theodoretus ep. 43: καὶ τὴν ἐποψίαν τὴν πολλὰκις γεγενημένην κλεῦσαι βεβαιωθῆναι, et ep. 44: τῆς γὰρ ἐποψίας κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν γενομένης. censitores autem qui censum definiunt pro ratione eorum quae quisque possidet. Gloss. Philox. *censitor ἀπογραφεὺς, τιμητῆς*. vide epistolas S. Basilii 304, 352, 353, 426. Gr. Naz. orat. de Iul. censitore.

ἐξκουβίτα pro excubitoribus vel excubiis. Gloss. Cyrill. *ἀγροπνία excubitum*. item: *excubitum παννυχίς*. Nicephorus Callistus l. 17 c. 40: κόμητι ὄντι τῶν ἐξκουβίτων. Anastasius Biblioth. in histor. Eccles.: *ast populus scholariorum et excubitium*. hinc excubitorium. Anastas. Bibl. in Collectaneis: *dixeruntque in custodiam excubitorii*.

ἐξκουβίτωρ excubitor. Procopius de bello Vand. 2: ὅς τῶν ἐξκουβιτόρων ἦγετο· οὕτω γὰρ τοὺς φύλακας Ῥωμαῖοι καλοῦσι. Georgius Alexandrinus in vita B. Chrysost.: ἀποστέλλει ἡ βασίλισσα δύο ἐσκουβίτωρας. Metaphrast. mense Sept.: Ἰωάννης τις στρατιώτης ἐν τοῖς καλουμένοις ἐξκουβιτωρσιν. Chronic. Alexandr. ὁ στρατὸς τῶν φυλακτόντων τὸ παλάτιον ἐξκουβιτόρων. Mauricius Imp. epist. ad Gregor. PP: *in quibus omnes dixerunt tuam beatitudinem milites ad illos transmisisse cum uno tribuno et excubitore*. v. ad Glossas Basilicon.

ἐπείκτης. vetus glossarium Illustrissimi viri D. Petri Seguerii Fr. Cancellarii: ἐπείκτης ὁ σπουδαῖος qui urget operas ut festinent. v. Indicem in voce πρωτομάστωρ. Theophanes: ἔκτισε τὸν Ἰουστινιανοῦ τριβλίον λεγόμενον καὶ τὰ τοῦ παλατίου περιτειγσμάτα, καὶ ἐπέστησεν ἐπέικτην Στέφανον. vide notas P. Goar. ad p. 41, 42 et 598 b.

ἐπίσκοπος ποιμὴν μερικός. Barlaamus περὶ τῆς τοῦ πάπα ἀρχῆς c. 3: μερικούς δὲ ποιμένας, οὓς ἐπισκόπους, ἀνόμασαν. Gloss. L. g. *pastor ἐπίσκοπος*. τῶν λογικῶν προβάτων ἀγέλαρχης, Theoph. Cerameus hom. 47. *episcopus primi ordinis sacerdos, primus sacerdos*, S. Ambr. de dign. sacerdot. hinc ἐπισκοπή pro episcopatu. Justin. Nov. 123 c. 1. Basil. diaconus Conc. Ephesini parte 1. Gregorius presbyter in vita Gregorii Theologi: αἰτῶν τινὲς βασιλίδος ἐπισκοπήν. Theophanes: βουλόμενος Εὐτύχην τὴν ἀρχιμανδρίτην ὁμόφρονα αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπισκοπήν προχειρίσασθαι. Anastas. Biblioth. in hist. Eccles.: *per episcopem mittunt depositionem*. et *episcopium* pro eodem. Carolus 3 R. in epist. ad episcopos regni sui: *episcopium Tungrensium ecclesiae expetiit*. item episcopium pro domo episcopi, Synod. Pontigonensis can. 12. Anastasius in exilio S. Martini: *giraturos per totum episcopium*.

ἐπτάσκαλον locus Cpoli a septem scalis ita nuncupatus: est enim σκάλα scala. Moschopolus περὶ σχ. κλίμαξ ἡ κοινῶς σκάλα.

Suidas: ἀναβολεύς καὶ ἡ παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένη σκάλα. Corona pretiosa: σκάλα scala. v. Procop. Vand. β p. 148.

ἔταιρεία, ἔταιρειάρχης. cohors quae constabat ex belli sociis et foederatis. huius praefectus ἔταιριάρχης, sive ut loquitur Cedrenus, ἔταιρειας ἄρχων. erant autem, ut Meursius observat, plures eiusmodi ἔταιρειαι, quarum una ἡ μεγάλη dicebatur, eiusque praepositus μέγας ἔταιριάρχης; de quo Constantin. Manass. Georg. Logoth. et Nicetas.

ξιβήνη sibina, venabulum. Glossae Philoxeni: venabulum ξιβήνη. sic etiam exponitur in Gloss. Cyrilli.

ζωστή genus dignitatis. Codinus in παρεκβολαῖς: καὶ προήρχοντο αὐτῶν ζῶσται καὶ οἱ πατρικιοὶ καὶ οἱ προικπόσιτοι. v. not. posteriores.

ἡγούμενος hegumenus, maior, maior monasterii, praefectus, praepositus. S. Athanasius in metaphrasi ms Psalmi 67, ad illa vers. 26 προέφθασαν ἄρχοντες, οἱ ἡγούμενοι τῶν μοναχῶν. Synodus Nicaena 2 act. 1: Σάββας ὁ εὐλαβίστατος ἡγούμενος μονῆς τῶν Στουδίων: Anastasius biblioth. vertit *hegumenus monasterii Studii*. idem Anastas. biblioth. in histor. eccles.: *Petrum Euge-
menum S. Sabae*. lege *hegumenum*. Synod. Nic. d. act. 1 ἡγού-
μενον praepositum vertit. Ioannes Mosch. Lim. c. 95: ἡγούμενος ἦν τοῦ κοινοβίου τοῦ Ἀβαζάνου. Pallad. Laus. c. 76: ἡγούμενον πολλῆς ἀδελφότητος. hinc ἡγουμενεῖα, praefectura. Synodus 8 Oecumen. c. 4: τοὺς δὲ παρ' αὐτοῦ εἰς ἡγουμενεῖαν προχειρι-
σθέντας.

θέμα, θεματικοὶ provincia. Cedrenus: διὰ τῶν Ῥωμαῖ-
κῶν θεμάτων, ex Romanis provinciis. Anastasius biblioth. in hist. eccles.: *tam in regia urbe quam in thematibus degentes*. Theodoros Hermopolites ad l. 6 § 8 D. de offic. praesid.: οἱ στελλόμενοι ἄρχοντες εἰς τὰς ἐπαρχίας ἤτοι εἰς τὰ θέματα. hinc θεματικός provincialis; idem Hermop. lib. 9 tit. 1. interdum θέμα legionem significat. vetus Glossar. tit. de Militia: *legio τάξις, θέμα*. hinc θεματικοὶ legionarii. Cedrenus: *συναχθέντες δὲ οἱ θεματικοὶ, thematici milites*. Anastas. biblioth. in hist. eccles.: *appellatus est imperator ab omnibus ultra sitis thematibus*. Historia Misc. 22: *et cum ad Orientalium thema, cuius praetor erat Lacinus, cucurrisset*. de hoc themate Constantin. them. 1. et paulo post: *Artasudus autem a thematibus pronuntiatum est imperator*. et ibidem: *pervenit Constantinus Chrysopolim cum duobus thematicis militibus*. et lib. 24: *mulieribus vero thematicorum militum, qui fuerant in Bulgaria, auri quinque talenta dedit*. Codinus in παρεκβολαῖς ex Chronico Cpolitano: *ἔγραψεν δὲ καὶ τοῖς στρατηγοῖς καὶ τοπάρχαις καὶ δουξὶ καὶ πᾶσι τοῖς οὐσίω ἀρχηγέ-
ταις πάντων τῶν βασιλικῶν θεμάτων ἀνατολῆς τε καὶ δυσέως, ἄρκτου καὶ μεσημβρίας*. καβαλλαρικά θέματα apud Cedrenum sunt equestres copiae: ἵππικὸν ταγμα Herodiano.

Ἰδικτον edictum. Cedrenus: *ἐκτίθεται Ἰδικτον*. Glossar. Iuris: *ἐδικτοίς, διατάξεις*. Theophanes in Heraclio: *ἐκτίθεται τὸ λεγόμενον Ἰδικτον*. Agatho PP epist. ad Constantin. Heracl. et Tib. (exstat Synod. Constantin. 6 act. 4): *Ἀπολιναρίου αἰρέτικου κατὰ Διοδώρου πρὸς τὸ καίμενον ἐν τῷ ἡδίκτῳ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως τοῦ ἐν εὐσειβίῃ τῇ μνήμῃ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως*. Niceph. Callist. 17 29: *τὸ Ῥωμαῖσι ὀνομαζόμενον ἡδικτον γράφει*.

Ἰκανάτων cohortis nomen. Synodus 8 Oecumen. act. 1: *δομέστικος Ἰκανάτων*. Menologium Iulii d. 1: *δομέστικον αὐτὸν τῶν Ἰκανάτων προσετήσατο*. v. Constant. 1 de them. 5.

Ἰλλούστριος illustris. Arrianus Epict. 3 c. ult. Nicephor. Callist. 17 14: *Ἰλλούστριος δέ τις ἀξίαν*. Psellus Synopaeos v. 1255. Victor persecut. Afr. dixi ad Theophilum. et v. Cuiac. ad Eb. 12 cod. t. 1.

Ἰνδικτιῶν, Ἰνδικτος. indictus, indictio. Gregorius Taurominitanus orat. de Indict.: *ἀρχὴ τῆς χρονικῆς ὑπάρχει ἀνακυκλήσεως, Ἰνδικτα λεγομένη τῇ Ῥωμαίων φωνῇ*. alii tribuunt Theophani Cerameo arch. Tauromenit. S Maximus in Computo ecclesiast. c. 33. Isaacus mon. in Computo c. 1: *Ἰνδικτος ἦτις καὶ Ἰνδικτιῶν καὶ ἐκνέμησις λέγεται*. indictionem autem ab indictionibus dici verius est, quae cum annuae essent, inde coeperunt anni per indictiones numerari, ut tradit summus iuris interpres ad tit. C de indictionibus. indictiones autem sunt tributa. b. Augustinus in Psalm. 49: *quod vectigal nobis indicit, quoniam voluit esse rex noster et voluit nos esse provinciam suam. audiamus indictiones eius, non trepidet pauper sub indictione dei*. v. Claconum ad Cassianum.

καβαλλαρικῆ, καβαλλάριος, καβαλλικεύειν. ἑ-
ματα καβαλλαρικά apud Cedrenum et Theophanem. equestris exer-
citus καβαλλαρικὸς στρατός, Constant. Synodus Florentina: *καὶ ἐλ-
θόντες οἱ ἔμπροσθεν καβαλλάριοι*. Theoph. in Heraclio: *οἱ δὲ
Πέρσαι καβαλλάριοι*. Ioannes Moschus Limonariū c. 72. hinc
καβαλλικεύειν. Theoph. in Theod.: *καὶ δι' ἐκείνων ἐκαβαλλικεύ-
σαμεν*. Constantin. in Tact.: *ἀπὸ μεγάλων γὰρ κινδύνων ταῦτα
διασώζουσι πολλάκις τὰ ἱπάρια καὶ δι' αὐτῶν τοὺς καβαλλικεύον-
τας αὐτά*. idem de administr. imp. c. 15: *οὐ καβαλλικεύουσι δὲ
ἵππους*. Achmes c. 235: *ἐὰν ἴδῃ τις ὅτι ἐκαβαλλικεύει βορδῶνα*.
Glossarium ms: *καβαλλικεύει, ἀποβαίνει τὸν ἵππον*. utitur Actua-
rius lib. περὶ συνθέσεως φαρμάκων. sic Latini recentiores equum
caballare vel caballicare dixerunt. legis Salicae tit. 26: *et cum
(caballum) caballaverit*. legis Langobard. tit. 105 § 17: *si quis
caballum alienum ascenderit et intra viciniam tantum caballica-
verit*. Sangallensis 1 de gestis Carol. Magni: *per campum istum
caballicans*. a caballo videntur tamen Latini hac voce uti pro equo
viliore. b. Hieronymus epist. ad Heliodorum: *statimque cernamus
sagittas pilis, iuras galeis, caballos equis cedere*.

Καῖσαρ. Caesar, designatus imperio, imperii successor. Eutropius l. 10: *Caesares duos creavit, et mox: creatus est imperator.* et l. eod.: *solus in imperio Romano eo tempore Constantius princeps et Augustus fuit.* procedente vero tempore differentia fuit inter *διοπότην, σεβαστοκράτορα* et *Καῖσαρα.* vide Codinam de officii.

καλάνδαι calendae. interpres Cann. eccl. Afr.: *τῇ πρὸ ὀκτώ* *καλανδῶν Ἰουλίων, octavo calendas Iulias.* Glossae Iuris: *καλάνδαι αἱ πρῶται ἐνὸς ἐκάστου μηνὸς ἡμέρας.* Glossae Cyrilli: *καλάνδαι* calendae. v. Plutarchum in Galba.

καλίγιον calceus. *καλίγα* Modestino l. 10 de excusat. tut. Graeci ad l. 2 D, qui not. inf.: *καλίγα γὰρ ἐστὶν ὑπόδημα.* hinc *καλιγάριος* auctor. Glossae Basil. tit. ad leg. Aquil. l. 5: *καλιγάριος τις.* Iulius Firmicus Mathes. 8 c. 12: *coriorum confectores seu caligarii.* et l. 4 c. 7: *faciet pellarios, coriarios, caligarios.*

καλλιγράφος calligraphus, Anastasio bibliothec. in Historia eccles. v. notas posteriores. auctor incertus apud Suidam: *καὶ ταχυγράφους αὐτῷ παραστήσας ἑπτὰ, καλλιγράφους πλείους.*

καμελαύκιον capitis integumentum, galerus, pileus. Hero in Excerptis: *καμελαύκιον Ἀρκαδικὸν περιβαλλόμενος.* Theophanes in Iustiniano: *καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ σὺν τῷ διαλίθῳ καμηλαυκίῳ.* Leo Tact. c. 19 § 42: *ἦν δὲ τὸ λεγόμενον καμελαύκιον ἐπὶ κονταρίῳ ὑφυσόμενον.* Constant. de admin. imp.: *τὰ στέμματα ἄνεργῶν καμελαύκια λέγεται.* lexicon Stephani quod citat Fronto Ducacus ad tom. 6 b. Chrysostomi: *κίδαρις, κορυβάντιον, πῖλος ἐστὶν εἶδος καμελαυκίον, ὃ καὶ τιάρα νοεῖται.* Latinis camelaucus aut calamaucos aut camilaucium. Anastasius in Hist. eccl.: *inito bello cum Totila rege Gothorum potentissimo superavit et cepit Romam, et occidit Totilam, et vestimenta eius cruentata cum camilaucio (sic ms.) lapidibus pretiosis ornato misit Cpolim.* historia Misc. 22: *et praecepit Habdalas ruli barbas eorum, et fieri calamaucos cubiti unius et semis.* in libris manu exaratis legitur *amelaucos* vel *camelaucos.* Glossae Isidori: *galeros calamaucos.* item: *pileum calamaucum.* Iosephus ἀρχαιολ. 3 8: *ὑπὲρ δὲ τῆς κεφαλῆς φορεῖ πῖλον ἄκωνον.* Rufinus Aquileiens. vertit: *super caput autem gestat pileum in modum parvuli calamaci aut cassidis.* lege *calamauci,* ut apud Bedam, qui eadem fere verba usurpat. Anastasius de vitis Pontific. in Constantino: *apostolicus pontifex cum caumelaugo, ut solitus est Romae procedere.* legendum *calamauco,* vel quod magis placet, *camelauco.* Glossarium ms.: *camelaucus, vestimentum papas.* et totidem verbis Papias. atque ita Bonaventura Vulcanius legebat in Isidori Glossis.

καμισία camisia, interula, subucula. Victor Uticensis. persequitur. Africae l. 1: *de palliis altaris, pro nefas, camisias sibi et femoralia faciebant.* Anastasius biblioth. in hist. eccles.: *Chalba-*

sias camisias multas. Alcuinus de divin. offic.: *tunica linea vestis erat interior, quam camisam dicimus vel supparum.* Papias: *alba, vestis sacerdotalis, linea stricta, quae camisiuum dicitur.* v. eund. in poderis. unde ὑποκάμισον. Cyrillus Cp. advers. Iudae. c. 2 q. 1. Codinus in παρεμβολ. Mosch. c. 186.

κάμπος campus. Leo Tact. c. 7 § 80: *μη̄ ἐλάσης ἰσχυρῆς ἐν τῷ κάμπῳ.*

κανδιδᾱτοι. militum genus quos robur corporum et animorum commendabat, erantque inter stipatores principis. b. Hieronymus in Hilarione: *candidatus Constantii imperatoris.* Michael imperator epistola ad Ludov. imp.: *et ideo iustum existimavimus mittere ad vestram gloriam Theodorum protospatharium nostrum et Leonem nostrum candidatum.* Acta Sutrina sub Henrico r.: *pontifex mixit in occursum eius in montem Gaudii, qui et Marii dicitur, baiulos, cereostatarios, candidatos, defensores, stratores.* Luitprandus rerum Europae l. 3 c. 5: *turba post hos immensa vocatur, protospathariorum, spathariorum, candidatorum.* horum meminit Procop. 3 de bello G. Ioann. Moschus c. 185: *διηγῆσατο ἡμῖν ἡ Θεοφίλις καὶ φιλόπτωχος Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ κυροῦ Παύλου τοῦ κανδιδᾱτου.* Nicephorus Cpolitianus in Breviario hist.: *τῆν δὲ ἀξίαν ἦν κανδιδᾱτον Ῥωμαίοις κικλήσκειν ἔθος.*

κανίκλειον. Cedrenus: *κανικλείου τιμῆ, ἀξίωμα.* Synodus 8 tom. 3 Conc. p. 413 ed. R.: *γεγραφότος Χριστοφόρου πρωτασηκρήτης καὶ ἐπὶ τοῦ κανικλείου.* Ioan. Cantac. 4 40: *τὸν ἐπὶ τοῦ κανικλείου Ἄγγελον πρὸς βασιλέα πέμψας πρεσβευτήν.* Chronic. Cp.: *διὰ Νικηφόρου κανικλείου τοῦ Ἀλιατου.* caniclium. v. Meursium, Vossium de vitis sermonis, Almannum ad Procopii arcana p. 19.

κανών. quod quis velut ex regula facere debet. Moschus c. 98: *οὐδέποτε ποιῶν τὸν κανόνα μου, ἀφήκα τὸν νοῦν εἰς τὴν γῆν.* item psalmus et canticum statis diebus cani solitum. et divinum officium. vide Meursii Gloss. et Hugonis Menardi not. et obs. ad Concordiam regularum, c. 55 § 3.

καπνικόν tributum fumarium. videndus Theophanes in Nicephoro Logotheta.

καρδαρίγας. Cedrenus. Anastasius biblioth. cardarigam vocat in histor. ecclesiastica: *cardarigas vero, inquit, non est proprium nomen, sed dignitas maxima apud Persas.* ex Theophane.

καστέλλιον castellum. Constantinus Porphyrt. de them. 1 them. 9: *παρέδωκαν τὰ ἐκεῖσε καστέλλια.* Theophanes: *ἐκ τοῦ καστέλλιου ἀπέλυσαν.* Ioannes Moschus Limon. c. 167. Synodus Florentina: *εἰς τὸ καστέλλι Φραγκολί.* Ioannes Cantacuzenus 4 40: *τὸ λεγόμενον καστέλλιον διεπόρθησαν.*

κάστρον castellum, ἐπιτείχισμα, locus muris munitus. Suidas: *κάστρον φρούριον.* Achmes c. 283: *ἡ ἀγρὸν ἡ κάστρον.* Theophanes: *τούτω τῷ ἔθει Πέρσαι τὸ Βεδζανίδι καλουμένον κά-*

στρον παρέλαβον. sed et κάστρα pro oppidis poni notum est. Iustinianus Novella 128 c. 20: ἐν ταῖς πόλεσιν ἦτοι κάστροις. vet. int.: in civitatibus aut castris. intellige, aut oppidis. denique κάστρον παρεμβολή, castrum. Glossarium ms. παρεμβολή σκηνή, κάστρον, στρατόπεδον. Gloss. Graec. Latin. παρεμβολή falanx, castrum. Glossae iuris: κάστρον ἦγουν φουσατόν. φουσατόν pro castris poni ibi dicam ξὺν θεῶ.

κατέπανος. Curopalates p. 843 a. v. Meursium in ea dictione.

κελλίον, κέλλη, κελλιῶται. cellula. S. Athanasius Apol. 2: ἐν κελλίῳ νοσῶν καὶ κατακειμένος. Simeon Metaphrastes in Abramio: ἐν τῷ εἰρημένῳ κελλίῳ εὗρίσκειται μηδένα σύννοικον ἔχων. Menologium mense Martio: κλείσας τὴν θύραν τοῦ κελλίου. utuntur hoc vocabulo S. Basil. Pallad. in Laus. Doroth. doct. 4: καὶ ἐτίναςσον τὰ ψιᾶθια αὐτῶν ἔμπροσθεν τοῦ κελλίου μου. Ioannes Moschus Limon. c. 46 in fine. Nicephorus 11 38: ἔτερός ἐστι τόπος ἀμφὶ στάδια διστωὺς ἑβδομήκοντα πρὸς τὸ φιλοσοφεῖν δεξιῶς ἔχων, ὃς κελλία προσαγορεύεται, ὅτι περ οὐ κατὰ συνοικίας ἀλλὰ σποράδην τὰ τῶν μοναζόντων εἰσὶν οἰκήματα. Theophanes. idem κέλλη, cella. Simeon Metaph. in Pelagia: καὶ δὴ Πιλαγίας ἐπιστὰς τῇ κέλλῃ κρούσας ἐκάλει. Antiochus in Pand. Georgius Alexandrin. in vita b. Chrysostomi: σκυλευσας δὲ τὰς κέλλας. hinc κελλιῶται. Laonicus Chalcond. cellulani, a cellula qua includebantur.

κεντηνάριον centenarium, pecuniae quantitas. Georg. Alexandr. in vita b. Chrysostomi: ἀπαιτήσασα τὸν Πανυλίκιον κεντηνάριον. Codinus in παρεκβ.: ἐξοδιάσθησαν χρυσίου κεντηνάρια υνβ. Niceph. Callisti 15 27: ἐφ' ᾧ στόλῳ χίλια διακόσια χρυσοῦ κεντηνάρια λόγος ἔχει δαπανῆσαι αὐτόν. Theophanes, Candidus historicus apud Photium, Ioannes Moschus in Limon. Ἰλ. β. Anastas. bibliothec. in histor. ecclesiast.: et dicit ei quinquaginta auri centenaria. sic ms. v. Graec. ad l. 60 D. de iu. dot.

κεντηρίων, κεντυρίων, κεντουρίων. centurio. Aelius Rhart. doct. εἰς τὴν ἀγίαν καὶ μεγάλην παρασκευὴν: ἐπιστρέφουν ληστήν, κεντυρίωνα. scribitur et κεντυρίων et κεντουρίων. Graec. interpr. 48 Βασιλ. tit. 3: κεντυρίων ἐκάλυσε. Basil. ibidem ἑκατόνταρχος. Theophylactus ad c. 15 Marci: ὁ κεντυρίων, τουτέστιν ὁ ἑκατόνταρχος· κέντουμ γὰρ λέγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ἑκατόν. v. Euseb. histor. ecclesiast. 7 15. Niceph. Callist. 6 13.

κεράτιον siliqua. Constantinus in legibus Georgicis: κεράτιον ἔν ἦγουν φύλλεις δώδεκα. v. in φύλλεις.

κεφαλιτιῶν capitatio, census capitis. Theophylactus in Epist. Pauli ad Rom. c. 13: τῷ τὸν φόρον χρεωστούμενῳ, ἦγουν τὴν λεγομένην κεφαλιτιῶνα, ἀπόδος τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος δέ, ἦγουν τὴν ὑπὲρ τῆς γῆς συνεισφορὰν, τὸ τέλος. quae totidem verbis existant apud Oecumenium in eandem epist. c. 18.

κηρουλάριος *cerularius*, κηροπώλης *cerae venditor*. Anastasius bibliothec. in histor. ecclesiastica: *cerularius quidam erat in foro, ex laboribus suis locuples*.

κινστέρνα *cisterna*. Leo Tact. c. 15: *ἐὰν δὲ ἀπὸ κινστέρνας ἔχουσι πόσιμον ὕδωρ. utitur Suidas tribus locis, et Hero περὶ μέτρων*. Zonar. ad Conc. p. 581.

κλεισοῦραι *clusurae*, angustiores aditus qui non capiunt multitudinem. his autem hostes excludebantur. Procopius de aedific. Justin. p. 32: *καὶ τοὺς ἐν τῇ χώρῃ στενωποὺς ἐτειχίσατο, οὕσπερ κλεισοῦρας καλεῖν νενομίκασιν*. Stephanus in Arist. rhetoricam (nondum luce donatus est): *τὰς ἰδιωτικῶς παρὰ πολλοῖς λεγομένας κλεισοῦρας*. Eustathius. Π. β: *ἔπου ξυνοχῆς λέγει ὁδοῦ, ταυτὸν δὲ εἰπέιν κλεισοῦρας καὶ στενότητας*. Codinus in παραβολαῖς: *ἀπετυφλώθη ἐν τῇ κλεισοῦρα*. utitur Leo in Tacticis, Constantinus de administr. imperio, Theophanes et alii. Latini *clusuras*, *clausuras*, *clusas* et *claustra* dicunt. Cassiodorus 2 var. 5: *praecipimus 60 militibus in Augustanis clusuris iugiter constitutis annonas praestare*. sic enim legitur in veteri codice: *nam clado pro clado promiscue dixere, ut in l. 226 D. de V. S. clusus est, ut Flor. legitur. de clausuris auctor Miscellae l. 18: clausuras tenuere quas ducunt in Persidem*. Egica R. in Concilio Toletano 17: *intra clausuras noscuntur habitatores exsistere*. de clavis Anastasius bibliothecarius in Stephano 3: *ad custodiendum proprias Francorum clusas*. Hincmarus epist. 5 c. 6: *sed Aistulphus superbia elatus super Francos, qui ad custodiam propriarum secundum iussionem Pippini clusarum venerant*. Luitprandus 1 2: *quibusdam namque difficillimis separata erat a nobis interpositionibus, quas clusas nominat vulgus*. nil hic mutandum, nec l. 5 c. 8. de claustris Cicero 7 in Verrem: *qui nostros exercitus saepe excluderant, iis claustra loci committenda non existimavimus*. et eadem significatione alias utitur. Iornandes de rebus Geticis c. 32: *cui Valia rex Gothorum non minori procinctu ad claustra Pyrenaei occurrit*. a clusuris *clusuriarches*, κλεισουράρχης. Theophanes: *Γρηγόριος ὁ Καππαδόξ ὁ καὶ κλεισουράρχης γενόμενος*. auctor Miscellae l. 19: *et Gregorius Cappadox, qui et clusuriarches exstiterat*. *clusurae praefectus*.

κλήρος, κληρικοί, κλήρωσις. *clerus*, sacer ordo, sacrum collegium, generali appellatione omnes qui divino ministerio mancipati sunt. b. Hieron. ad Nepotianum: *clericus, inquit, qui Christi servit ecclesiae*. b. Augustin. in Psal. 67: *ecclesiastici ministerii gradibus ornati*. Magnum Etymologicum: *κλήρος λέγεται σύστημα τῶν διακόνων καὶ πρεσβυτέρων*. Occumenius in 1 epist. Petri c. 7: *κλήρον δὲ τὸ ἱερόν σύστημα καλεῖ, ὡσπερ καὶ νῦν ἡμεῖς*. b. Chrysostomus hom. de S. Ioanne apostolo: *ἐννόησον πάλιν τῶν ἐκκλησιῶν τὰ πλήθη, τὸν κλήρον*. interdum *clerus* accipitur pro omnibus qui subsunt episcopo. D. Basilus epist. 52:

καὶ νῦν δὲ ἀπὸ τοῦ λεγοῦ πληρώματος, τοῦ ὑπὸ σε κλήρου. Paulinus epist. 28 ad Victricium: *de sanctitatis tuas clero et corpore et spiritu esse cognovimus.* κληρικοί. Niceph. hist. eccles. 7 42: ὑπερβαλὼν τῇ ἀγιωτάτῃ θρησκείᾳ παρέχοντας, οὓσπερ κληρικούς ἐπονομάζειν εἰώθασιν. erat autem clerus quadruplex in imperio Orientali, ut docet Menrsius. de clerico principis Synodus 8 octav. act. 7: οἱ τοποτηρηταὶ εἰπον διὰ τοῦ ἐξελληνίζοντος Δαμιανοῦ βασιλικῷ κληρικῷ. de clero etiam palatii Hincmarus epist. 3 c. 26. hinc archiepiscopus sacri palatii, praefat. concilii Moguntiaci, archicapellanus sacri palatii, Ademarum in vita Ludovici Pii. denique *clericatus* in cod. canonum ecclesiae Africanae p. 283. clericis opponantur laici. Clemens Romanus epistola priore ad Corinthios: ὁ λαϊκὸς ἄνθρωπος τοῖς λαϊκοῖς προστάγμασι δέδοται. Theophanes: κολλοὶ τε κληρικοί καὶ μονασταὶ καὶ εὐλαβεῖς λαϊκοί.

κοιαιστῶρ quaestor. Constantinus Manasses: *κοιαιστῶρ τὸ ἀξίωμα.* Nicephorus Cpolit. in historiae breviario: Κοσμάν τὴν ἀξίαν ἦν δὴ κναιστῶρα καλοῦσι. Gregorius Nazianzenus orat. 10: διέτριβε μὲν ἐν τῇ Βιθυνῶν, τὴν οὐ πολλοστήν ἀπὸ βασιλέως διέπων ἀρχὴν. ἣ δὲ ἦν ταμιεύειν βασιλεῖ τὰ χρήματα καὶ τῶν θησαυρῶν ἔχειν τὴν ἐπιμέλειαν. ἐντεῦθεν γὰρ αὐτῷ τὰς μείζους ἀρχὰς βασιλεὺς προοιμιάζεται. sic apud Romanos quaestura primus ad honores gradus erat.

κόμης. τοῦ βασιλικῷ ἱπποστασίῳ, τοῦ σταύλου, ἀνατολῆς, ἐξκουβίτων, φοιδεράτων, κόρτης. τοῦ βασιλικῷ ἱπποστασίῳ *comes sacri stabuli*, vet. Inscript. Grut. p. 412 4. φροντιστῆς τῶν ἱππῶν Manass. *regalium equorum praepositus qui alias κόμης τοῦ σταύλου.* κόμης τῶν βασιλικῶν σταύλων Theophani: *est enim σταῦλος seu σταῦλον stabulum.* Eustathius ad Odysa. 6: *παρὰ μίντοι Ἀττικοῖς τὸ κλήσιον ἀμαξῶν καὶ ζευγῶν ἐστὶ δεκτικόν, ὃ λέγεται τοὺς Ῥωμαίους παρὰ τὴν στάσιν σταῦλον καλεῖν.* Theophanes: καὶ ἐπιφθάσαντες ἐν τοῖς ταύλοις (sic ms: *lege σταύλοις*) Σταυρικίον τοὺς ἱππους, etc. *le grand escuier.* κόμης ἀνατολῆς, apud Cedrenum, Theophanem, Iulium Pollucem in Chronico, Nicephorum Cp. *comes Orientis, κόμης τῆς ἐώας*, sub quo erant 15 provinciae Orientis, Zosimus 5. *κόμης τῶν ἐξκουβιτόρων, comes excubitorum, vel κόμης τῆς τῶν ἐξκουβίτων σχολῆς.* κόμης τοῦ βασιλικῷ ἐξκουβίτου, *comes imperialis excubiti.* Synodus Cp. 6 act. 14. Theophylactus Simoc. hist. Mauric. 3 11: *ἡγεμῶν δ' οὗτος ἐτύγχανεν ὢν τῶν τοῦ βασιλέως σωματοφυλάκων καὶ ὑπασπιστῶν, ὃν κόμητα ἐξκουβιτόρων τῇ συνήθει φωνῇ ἔθος Ῥωμαίοις καλεῖν.* *satellitum et protectorum principis comes et praepositus.* κόμης φοιδεράτων, *comes foederatorum, τουρμαρχης τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων, Zonarae.* aliis τῶν φοιδεράτων ἡγεμῶν, princeps foederatorum. v. infra φοιδεράτοι. κόμης κόρτης, *comes seu praefectus cohortis.* Glossae: *praefectus cohortis* ἑπαρ-

χος τῆς κόρτης. Leo Tact. c. 4 § 10: κόμης δὲ ἴστιν ὁ τοῦ ἐπὶ τὰ γαματοσ ἦτοι βάνδου ἀφηγούμενος. Gloss. Iuris: κόμης ὁ μιᾶς κόρτης ἄρχων, ὃ καὶ ἑκατοντάρχει ὑποτάττονται.

κομητόπουλος comitis filius. sic οὐμπερτόπουλος apud Annam Comnenam p. 412, λατρόπουλος apud Pachymerium. Har-menopulus.

κομμέρκιον commercium, tributum. Cedrenus: τῆς Ἀβύδου καὶ τοῦ Ἱεροῦ τὰ κομμέρκια ἐκούφισε. idem apud Theophanem. Anastasius bibliothecarius in hist. eccles. sic vertit: *Abydi ac Hieri ea quae dicuntur commercia relevavit.* idem Anastasius: *cum auri librarum duodecim persolverent, simul et consueta commercia.* Theophanes: τὸ κομμέρκιον τοῦ πανηγυρίου ῥ' λιτρῶν χρυσίου ἐκούφισεν. Constant. de admin. imperio: ἔχει δὲ καὶ κομμέρκιον ἐκ τῶν τοιούτων πραγματειῶν ἄπειρον.

κόρτη cohors. aula, *la cour du prince*, tentorium. κόμης κόρτης comes cohortis: v. supra in κόμης. Polyb. 11: τρεῖς σκίφρας (τοῦτο δὲ καλεῖται τὸ σύνταγμα τῶν πεζῶν παρὰ Ῥωμαίοις κόρτης). κονόρτα Graecis Basilicon interpretibus ad l. 2 D. qui not. infam. Theophanes: ἐξῆλθε πᾶσα ἡ βασιλικὴ ὑπουργία καὶ ἡ κόρτη, *toute la cour.* idem: ἐπήρασι δὲ καὶ τὸ τοῦλδον χρήματά τε καὶ ἵππους καὶ τὴν κόρτην μετὰ πάσης τῆς βασιλικῆς ὑπουργίας. Anastasius bibliothecarius ita vertit: *abstulerunt autem Vulgares eliam sarcinam, pecuniam, equos et aulaeam una cum universo regio apparatus.* sic duo manuscripti codices. nescio an satis emendate, et an scripserit *aulam.* κόρτη igitur Cedreni p. 472 b non est cohors: Cedrenus enim et Theophanes de re eadem loquuntur. nisi malis ibi cum P. Goar κόρτην tentorium principis interpretari.

κουβικλάρεα, κουβικουλάριος. cubicularia, cubicularius. Georgius Alexandr. in vita b. Chrysostomi: *παρέστη καὶ ἡ βασίλισσα πρὸ θυρῶν τῆς ἐκκλησίας μετὰ πάσης αὐτῆς τῆς φαντασίας καὶ τῶν κουβικουλαρίων καὶ τῆς τάξεως.* Ioannes Malela: Θεοδόσιος ὁ μικρὸς ἐφίλει ἔρωτι Χρυσάφιον τὸν κουβικουλάριον. Synodus Cr. 7. Niceph. Callist. Chronicon Alexandrinum, Nicephorus Cropolitani. cubicularius a cubiculo, *κοιτωνίτης, πρόκοιτος, κατακοιμητής.* sacri palatii cubicularius in Marcellini Chronico. erant autem plures palatini cubularii; quique his praeerat comes cubulariorum dicebatur. in Concilio Toletano 8 subscribit Odoacrus comes cubulariorum. v. Cuiac. ad tit. 5 l. 12 Cod. et Glossarium nostrum ad Iulianum.

κουβούκλειον, κουβούκλιον. cubiculum. b. Chrysostomus hom. de poenit.: *ὡς ἐν τινι κουβουκλείῳ ἀποκέκλεισται.* Codinus in παρεκβολαῖς: *κλειδώσας πάλιν ἔμπροσθεν αὐτῶν τὸ κουβούκλιον.* Chronicon Alexandrinum p. 90: *οὐσαν αὐτὴν ἐν κουβουκλείῳ.* Ioannes Mosch. Limon. c. 129: *ἔλθε εἰς τὸ κουβούκλιον.* S. Maximus c. 84 cent. 2: *συνέκλοντο δὲ τῇ μνήμῃ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἡ μνήμη τοῦ βαλλαντίου καὶ τοῦ σκεβρίου καὶ τοῦ*

κουβουκλείου. σέβριον ibi est cista. Ulpianus in l. 1 § 41 D. de pos. si cista signata. Basilica: ἰσφραγισμένον σκεβρίον.

κουμπάρια magna navigia. Constantin. de Themat. 2 c. 11: στόλος λς' κουμπάρων. Leo Tact. c. 18 § 140: δια τῶν παρ' αὐτοῖς πλοίων τῶν λεγομένων κουμπαρίων. Saracenicā vox est auctore Leone d. c. 18 et c. 19 § 70, Constantino d. c. 11 et Zonara. Latini tamen cumbam vel combam dixere. Glossar. Arabicolat. *lembus, navicula brevis, dicta et caupulus et cumba et lintris*. Gloss. Cyrill. σκάφη τὸ πλοῖάριον, comba.

κουράτωρ. τέσσαρας ἀρχόντων γειτόνων κουράτωρας ἀποκτείναντα. quinam erant isti curatores principum? utique primariae dignitatis viri. an veluti curatores divinae vel dominicae domus? Theophanes in Mauricio: κουράτωρ τῶν βασιλικῶν οἰκῶν. Sexta Synodus Cpol. act. 1: κουράτωρ τοῦ βασιλικοῦ τοῦ Ὁρμίσδου οἴκου. erat et curator principis, κουράτωρ τοῦ βασιλέως, ὃς νῦν λογοθέτης λέγεται, ut ait Constantinus Harmenopolus Breviarii l. 6 de dignitatibus tit. 1 § 5. κουράτωρ etiam accipitur pro curatore adolescentis, et κουρατωρεία pro cura sen curacione.

κουρατωρεία curatoria. Theophanes: τὰ δὲ κρείττονα τῶν πτισμάτων εἰς τὴν βασιλικὴν κουρατωρείαν αἴρεσθαι ἐκέλευε. Anastasius biblioth. in hist. eccles.: *ceterum quaeque meliora erant in rebus in regiam curatoriam deferri iubebat*. vide notas posteriores P. Goar. p. 44 col. 2 d.

κουροκαλάτης curopalates, qui palatium curabat, cui palatii cura commissa erat. Nicetas Paphlago in vita Ignatii (habetur tomo 3 Concil. ed. R.): Βάρδας μὲν γὰρ ἐφ' ἑαυτὸν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν ὑποποιούμενος πρῶτον μὲν κουροκαλάτης etc. curopalatae autem potestas prima post principem. Nicephorus in Breviar. hist.: Ἡράκλειος δὲ Θεόδωρον τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφὸν τὴν μετὰ βασιλείᾳ πρῶτην ἀρχὴν κεκτημένον, κουροκαλάτην δὲ αὐτὸν οἱ περὶ τὰ βασίλεια καλεῖν εἰώθασιν. corrupte curopalatus dicitur. Luitprandus in Legat.: *ante fratris eius Leonis curopalati et logoihetas praesentiam sum deductus*. corruptius curopalatus. Vigilius PP. in epist. encyclica ad universam ecclesiam: *Iustinianum exconuilem et curopalatii*. curopalatus Chron. Casin. c. 7. Latinis primum cura palatii dicebatur, l. 1 C. de comitib. et triban. schol. hinc excusa palatii Amm. Marcell. 22.

κούρσον, κούρσευμα, κουρσεύειν. incursio, praeda. Constantinus in Tact.: *μη ἀφίης τοὺς στρατιώτας εἰς τὴν πολεμίαν γῆν ἵνα ἀτάκτως ἐκβαίνωσιν εἰς κούρσα*. item: *καὶ γὰρ εἰς μὲν τὰ κούρσα καὶ τὰς ἄλλας ἐπιδρομὰς ἔρχουσιν οἱ στρατιῶται τὰ συστὰ μετ' αὐτῶν*. et κούρσευμα. Astrampsychnus ἐν τῷ Πυθαγορ. λαξ.: *δηλοὶ αἰχμαλωσίαν καὶ κούρσευμα*. hinc κουρσεύειν pro praedari. Constantinus in Tact.: *κουρσεύσας γὰρ τὴν Συρίαν καὶ κρατήσας αἰχμαλωσίαν καὶ πραιδαν πολλήν*. Theophanes in Heraclio: *κουρσεύων καὶ πραιδεύων*. v. i. κούρσωρες.

κούρσωρες cursores. Suidas: κούρη Ῥωμαῖσι τρέχει, ἔνθεν καὶ κούρσωρες. θεῖος κούρσωρ, cursor imperatoris. Caesarius dial. 2 resp. 107 B. Chrysostomus vel potius auctor homiliae de iusto et beato Iob, quae exstat tomo 6 oper. D. Chrysost.: καὶς ἀποστέλλουσι τοὺς δρομείς, κούρσωρας καλουμένους Ῥωμαῖσι. Philostorgius hist. eccles. l. 2: κάκεινην δὲ κάλιν φωραθῆσαν τινε τῶν κούρσῶρων μοιχωμένην. cursorem intelligit Libanius orat. 23 de honorib. ad Eustath.: Ἰππεῖτα οὐθ' ὁ καὶς ἤκεν οὐθ' ἂν ἐστὶ τὸ τρέχειν. Petron. vet. inscr. p. 600 15. Firmicus. Lupus abbas epist. ult.: cursor noster, donec veniamus, pauperis apud vos locum implebit. P. Blesens. ep. 41: cursores diversos nostrorum exploratores itinerum ante faciem meam circumquaque praemisit. Adventinus Metensium episcopus ad Nicolaum PP: nos tamen inter ista vix unum cursorem, religiosum videlicet presbyterum Theodoricum nomine, compendioso itinere cum prosecutione praesentium literarum ad vestram dirigere potuimus clementiam. Paulinus epist. 24: ut cursorem Dominicum Cardamatem signatis in lege divina antiquorum velocium laudemus exemplis. cursor igitur pro famulo accipitur, quem hodie Graeci οὐλάκις, Galli un laquais vocant. Laonic. Chalcondylas: καλοῦνται δὲ οὗτοι οἱ κύριες οὐλακίδες. vel pro tabellario enve quem ad aliquid perferendum mittimus. procurator in hist. Misc. et Anastasii biblioth. hist. eccl. Graece est, ὀρινος, πρωτοκούρσωρ, primus cursorum. κούρσωρες etiam dicuntur milites qui belli tempore incursiones faciunt. Leo Tact. c. 7 § 36.

κοῦσπος cippus. Lexicon vetus biblioth. Regiae: ζατρίκιον ὁ κοῦσπος, τὸ τῶν δούλων κολαστήριον. alii ποδοκάκη exponunt. quid sit autem ποδοκάκη explicat Simeon Metaphrastes in Luciano: καὶ τοῦτο μὲν εἰς τὴν ποδοκάκην (ξύλον δὲ προμηκὲς ἐστὶ στρεβλωτήριον) ἀμφοτέρους αὐτοῦ τοὺς πόδας ἐνεβίβαζον, ἐπὶ τίσσασα τρήματα διεκκύσαντες, ὅπερ ἐστὶ τὸ τῆς τιμωρίας ταύτης βαρύτερον.

κυνήγιον locus in quo venatio bestiarum ad populi voluptatem exhibebatur. hinc κυνηγοὶ θηριομάχοι in Glossis Nomicis, id est bestiarum; de quibus plenius ibi dicam. in eo supplicium de reis interdum sumebatur. Nicephorus in Breviario historico: ἐκπέμπει ἐν τῷ καλουμένῳ κυνηγίῳ τηθῆναι τὰς κεφαλὰς. item: ἐν τῷ τῆς πόλεως κυνηγίῳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀποτηθῆναι προστέταξε.

κυριακή, κυριακόν. μία σαββάτων. una sabbathi, dies dominicus. b. Gregorius Nyssenus πρὸς τοὺς ἀχθομένους ταῖς ἐπιτιμῆσιν: ποιοῖς γὰρ ὀφθαλμοῖς τὴν κυριακὴν ὄρξῃ ὁ ἀτιμάσας τὸ σάββατον; b. Gregorius Nazianzenus orat. 19. v. Niceph. Callist. 7 46. una sabbathi est dies dominicus, primus dies hebdomadae. Oecumenius in primam ad Corinthios c. 9: μίαν σαββάτων τὴν κυριακὴν λέγει. Theophylactus ad c. 18 Luciae: μίαν σαββάτων τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος τὴν παρ' ἡμῖν κυριακὴν ἐκάλουν.

vide eundem ad c. 24. ἡ μεγάλη κυριακή apud Cedrenum. et est dies paschatis. item apud eundem p. 295 d. κυριακή vel κυριακόν est templum. Niceph. Callist. 7 38. Cyrillus Catech. p. 494 ed. in 4. Chronicon Alexandr. p. 660. S. Athanas. in vita Ant.: ἐξελθὼν εὐθύς ἐκ τοῦ κυριακοῦ. Simeon Metaphr. in Cypriani martyrio: εἰς τὸ κυριακὸν ἀφικνεῖται. v. Zonar. ad c. 74. Synod. 6 in Trullo. Walafridus Strabo de reb. eccles. c. 7. sicut itaque domus dei Basilica, id est regia a rege, sic etiam κυριακά, id est dominica a domino nuncupantur. adde Aimoinum de gest. Francor. 2 c. 11.

κυρός, κύρ, κύρις. dominus. in inscriptione operis κυροῦ τοῦ Κεδρηνοῦ. Iosephus episcopus Methonensis sic inscripsit apologiam adversus libellum Marci metropolitae Ephesi: ἀπολογία εἰς τὸ γραμματίον κύρ Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου. Concil. Chalced. act. 1: ἀξιοῦμεν καὶ τὸν κύριον Μάμαν εἰπεῖν. vet. interp.: *supplicatus et dominum Mamam dicere*. Synod. Cr. 6 act. 14: ὁ κύρις Κωνσταντίνος. vet. int.: *domnus Constantinus*. et paulo post: δέδωκα αὐτὰ αὐτῷ τῷ κυρῷ Κωνσταντίνῳ. Concil. Chalced. act. 1: ἐπὶ τοῦ κυροῦ Θαλασσίου καὶ τοῦ κυροῦ Εὐσεβίου παρόντος καὶ τοῦ Σιλεντιαρίου ἐγένετο ἡ προῆξις.

κώδιξ, κωδίκιον. codex. b. Chrysostomus homil. in Salvatoris diem nat.: καὶ τοῖς ἀρχαίοις τοῖς δημοσίᾳ κειμένοις κώδιξιν ἐπὶ τῆς Πρώτης. Theophanes: Ἀναστάσιος ὁ βασιλεὺς εἶδεν ἐν δράματι ἄνδρα φοβερόν βαστάζοντα κώδικα. Pachymeres: τὸ κωδίκιον τῆς ἐκκλησίας εἰς πῖστιν προεκομίζετο. Sexta Synodus Cr. act. 5: τὰ εἰρημένα κωδίκια ὑποδεχέσθωσαν. vet. int.: *praedicti codices suscipiantur*. et act. 7 vet. int. vertit *codicillum*, et act. 13 *polyptychum*.

λατέροκουλον laterculum. quid esset laterculum explicat Cedrenus p. 169 d. Theodoretus Quaest. in lib. Regn. interrog. 40: κλιπθίον οἶμαι καλεῖσθαι, ὃ παρὰ τοῖς ἔξωθεν συγγραφεῦσι πλασίσιον ὀνομάζεται. εἶδος τοῦτο στρατιωτικῆς παρατάξεως τετραγώνων ἐχούσης τὸ σχῆμα. vide Cuiac. ad tit. Cod. de proxim. sacror. scriin. l. 13. ad Novell. 8, et de off. quaest. in Parat. Cod.

λεγάτον legatum. Suidas. occurrit passim in Basilicis. Concilium Florentinum sess. 3: ὥσπερ τι λεγάτον καὶ κληρονομίαν αὐτοῖς ἐγκατέλιπε.

λεκτικίον lectica. Menologium Augusti die 2: τὸ ἱερὸν λειψάνον ἐν λεκτικίῳ ἐπὶ ὄνῳ καταθείσα. Graeci ad l. 60 § 8 D. loc.

λέσσα. v. Meursium.

λιβελλίσσιος libellensis. Nov. 20 c. 9. qui libellos conscribit, in l. hac lege C. de proxim. sacr. scriin. l. 3 C. ubi senat. Iulianus Antecessor Nov. de adiut. Quaest. vide ad Theophilum de satisfat.

λίβελλος libellus. Phavorinus. Synodus 6 Cr. act. 3: εὐρέθησαν ἐν αὐτῇ λίβελλοι δύο. et act. 4 laudatur Pyrrhi λίβελλος τῆς πίστεως. Theophanes in Heraclio: καὶ λίβελλον ἐπιδεδωκώς ὀρθοδοξίας τῷ πάπῃ. apud b. Chrysostomum epist. ad Innocentium λίβελλοι κατηγοριῶν, libelli accusationum, libelli accusatorii.

λόγος locus angustus. v. Meursium in ea dictione.

λογοθέτης logotheta. plures erant. γενικός λογοθέτης, de quo supra in γενικόν. v. Procopii arc. p. 81 et 104 et notas ib. Nicephorus Gregoras 8: ὁ λογοθέτης τοῦ γενικοῦ Θεόδωρος ὁ Μετοχίτης. ὁ τῶν οἰκειακῶν. Georgius Pachymeres: τοῦ μεγάλου λογοθέτου τῶν οἰκειακῶν. ὁ τοῦ δρόμου logotheta dromi seu cursus. Constantinus de admin. imp. c. 32. Theophanes in Constantino: ὧν εἶσιν οἱ πρωτεύοντες Κωνσταντίνος ὁ πατρικίος καὶ λογοθέτης τοῦ δρόμου γενόμενος. τοῦ στρατιωτικοῦ: sexta Synodus Cr. act. 1: στρατιωτικοῦ λογοθέτου, septima act. 1: Ἰωάννου βασιλικοῦ ὀστιάριου καὶ λογοθέτου τοῦ στρατιωτικοῦ λογοθεσίου. Anastasius biblioth. ita vertit: *Ioanne imperiali ostiario et logotheta imperialis logothesi.* alius interpres ita: *Ioanne regio ostiario et quaestore aerarii militaris.* τῶν ἀγγελῶν Codinus de officis meminit. denique ὁ τῶν σκερῶν λογοθέτης, Nicetas, qui et μέγας λογοθέτης dicebatur. Nicephorus Gregoras l. 6: Μουζάλων ὁ μέγας λογοθέτης. cancellarius hodie est. Papias: *logotheta edictum imperatoris foris populo nuntiat.* vide Chron. Casin. c. 68.

λωρίκιον, λουρίκιον. Leo Tact. c. 15 § 9: τοὺς μὴ ἔχοντας λωρίκια. Constantinus Tact.: ἔχενωσαν δὲ τὰ λωρίκια θηκάρια δευράτινα. Gloss. ms. in v. ὄπλα: θῶραξ ὁ σιδηροῦς χιτῶν, ὅπερ ἔστι λουρίκιον. Glossae Nomicae: μανδύας, ἱμάτιον, τὸ λουρίκιον. Chalcond. l. 9: ποιοῦντες λωρίκια ἐξαιρέτα. Theophanes in Heraclio: ἔλαβον τὰ λουρίκια αὐτῶν. Corona pretiosa: giaccho λουρίκι. hinc λωρικάτοι. Leo d. § 9. apud Theophanem in Iustiniano λουρικάτοι, in Theodosio λωρικάτοι.

λώριον lorum. v. Meursium.

λώρος lorum. Scholiastes antiquus Homeri ad Il. γ: ἱμάς, λῶρος. Eustath. Il. β: τελαμῶν δὲ νῦν λῶρος πλατύς, δι' οὗ ἡ ἀσπίς ἀνεφέρετο. Macarius hom. 32: λῶροις αὐτὸν βασανίζε. Schol. Eurip. in Hippol.: εἰώθασιν οἱ ἀρματηλάται περιάπτειν τὰ λῶρα τῇ ἄντυγι. Theodorus Metochites in hist. Romana: μαστίξεται τὸν νῶτον λῶροις πλεκτοῖς· τοιοῦτον καὶ γὰρ τὸ φραγγέλιον. Glossarium ms. illustrissimi Franciae cancellarii P. Seguerii: ἀμφωρίσκος ὁ λῶρος. vide Breviarium Graecum p. τξ' et φιζ' parte 2. Graeci autem λῶρος et λῶρον dixerunt, ut Latini lorus et lorum. Gloss. Cyrilli: ἱμάς habena, lorius, corrigia, hoc lorum.

μαγαρίξειν Mahometicam impietatem profiteri. Theophanes: καὶ πρὸς τινὰ μαγαρίτην εἰπεῖν. Anastas. biblioth. in hist. eccl.: *et ad Cosman quendam iuxta se stantem Romanorum profugum margaritam diceret.* idem: *occisus est Humar Saraceno-*

rum dux a quodam Persa margarita apostata. l. margarita. v. Hist. Miscell. l. 19.

μάγγανον manganum, mangana, machina bellica. Glossae Philoxeni: ballistra σφενδόνη, μάγγανον πολεμικόν. Scholiastes Thucyd.: βάλανός ἐστι τὸ βαλλόμενον εἰς τὸν μοχλὸν σιδήριον, ὃ καλοῦμεν μάγγανον. idem Scholiastes Aristophanis in Concionantes p. 734 col. 2. Papias: tormentum dicitur quicquid summa vi torquetur, ut vulgo manganum. Abbo de obsidione Parisiens. p. 453 ed. P. Pith.:

*conficiunt longis aequae lignis geminatis
mangana, quas proprio vulgi libitu vocitantur,
saxa quibus iaciunt ingentia, seu iaculando
allidunt humiles scenas gentis truculentae.*

Hist. Miscell. l. 20: sistens arcobulistus et magnas in turribus et argumentosus alius machinas. Anastasius autem bibliothec. sic habet in hist. eccles.: sistens arcobulistas et mangana in turribus. lege igitur apud auctorem Miscellae mangana, vel si mavis, manganas: nam et manganas dixerunt. in passione S. Tyemonis: ad machinam exstructam, quam vulgo mangonam appellant. lege manganam. prius magis placet: nam et scripti codices habent mangana, ut notat Canisius variis in Miscellam; et Anastasii, ex quo auctor Miscellae sumpsit, in veteri codice ita legitur. hinc μαγγανάριος, qui mangana conficit, manganarius. Leo Tact. c. 15 § 35: δι' ἐπιβολὰς τῶν συνόντων μαγγαναρίων. Hist. Miscella l. 17: Basam urbis manganarium interficere nitebatur. sic lege: nam Theophanes habet μαγγανάριον. imo et Anastasius in hist. eccl. et μαγγανικόν. Cedrenus p. 455: βάλλεται τῷ ἐκ τοῦ μαγγανικοῦ λίθῳ. Theophanes in Iustiniano iuniore: παραδεδωκώς αὐτῷ πρὸς καστρομαχίαν κριὸν μαγγανικά τε καὶ πᾶσαν ἑλέπολιν.

μαγιστεριανός, μαγιστριανός. magistrianus, agens in rebus, officialis magistri officiorum. Isidori Pelsiotae epist. 229 l. 3 inscripta Αεοντίῳ μαγιστριανῶ, et l. 4 81. Synodus Nicaena 2 act. 1, ex libro de vita S. Sabae: παρόντων ἔτι καὶ ἀκούοντων τῶν τε μαγιστριανῶν καὶ ἀρχόντων. Anastas. bibl.: praesentibus magistrianis. Theophanes: Ἰουλιανὸν μαγιστριανὸν μετὰ σάκρας. Anastas. in hist. eccles.: Iulianum magistrianum cum sacra. Constantinus imp. epist. ad Arrium in fine (exstat autem apud Gelasium Cyzicenum act. Conc. Nicaeni l. 3): διὰ Συγκλητῶν καὶ Γαυδεντίου μαγιστριανῶν. utitur Constantinus de admin. imp., Pallad. hist. Laus. c. 149. occurrit saepe in Concilio Ephesino. Agapitus episcop. epist. ad Leonem imp. (exstat Concil. Chalcedon. parte 3) c. 45: ne quod impedimentum fieret Endoxio viro devoto magistriano. Marcus Gazensis diaconus apud eminentiss. cardin. Baronium: interim autem dum purgaretur locus, venit magistrianus epistolae afferens imperatoris semper memorandae eudoxiae. Breviculus histor. Eutylianistarum: dirigit magistrianos per totum

Oriente. Amstas. biblioth. in Hormisda: *cum militibus et magistrarianis*. Acta Abercii apud eund. Baron.: *Valerianum et Basianum magisterianos divinatorum nostrorum officiorum misimus*. alius *magistros* legitur. priorem lectionem confirmat Simeon Metaphrastes in Abercio: *καὶ Οὐαλέριον καὶ Βασιανὸν μαγιστριανούς εὐθὺς εὐτρεπισθῆναι κελεύσας*, et paulo post: *Οὐαλέριον καὶ Βασιανὸν μαγιστριανούς τῶν θείων ἡμῶν ὄφφικίων ἐπέμψαμεν*. sic legitur in duobus mss. meminere Marcellinus Comes et Victor in Chronicis. de agente in rebus Ammianus Marcellinus. Glossae Philoxeni: *agens in rebus μαγιστριανός*. Concil. Chalced. act. 1: *Κωνσταντῖνος ὁ καθωσιωμῆτος μαγιστριανός*. vet. int. *agens in rebus*. et p. 76 in fine eod. *Βερωνικιανός μαγιστριανός*. int. *magistrarianus*. ut act. 3 p. 229 d. Leo M. epist. 70 ad Marcian. Aug.: *ut confestim Nectarium agentem in rebus Alexandriam mitteret*. Lucifer Caralitanus epist. ad Florentium magistrum officiorum: *Bonosus in rebus agenti perferendum traditum*. Synod. 5: *Comitas dicor agens in rebus*. Anastasius in Liberio: *tunc missa auctoritate per Catulinum agentem in rebus*. adde b. August. Confess. l. 8 c. 6 et l. 9 c. 8, b. Ambros. epist. ad Marcellinam et de offic. l. 3. S. Athanas. Apolog. ad Constantin. imp.: *Ἀντιλόγος τῶ καὶ Εὐάγγελος ἀγεντισηρικούς*. interpres vertit *praefecti sericorum*. sed alii cod. habent *ἀγεντησηρῖβους*, id est *agentes in rebus*. v. not. Fronton. Ducaei ad hom. 13 b. Chrysa. ad Antioch. vetus interpres Novellae 17 c. 4. *μαγιστριανὸν magistrarianum* vertit, et Nov. 124 c. 3. Iulianus autem Nov. 21 c. 1 *agentem in rebus*, Nov. 122 c. 2 *magistrarianum*. Theodoretus epist. 79 *στρατηλατιανὸν* vocat, epistola autem 136 *μαγιστριανόν*. agentes autem in rebus dicti, quia in rebus et in actu militant. erant, inquam, ut dixi, magistrariani officiales magistri officiorum, de quo infra in *μάγιστρος*.

μάγιστρος, μαγιστερία, μαγιστέριον. magister. divinatorum seu aulicorum officiorum magister, *μάγιστρος τῶν θείων ὄφφικίων*, Chalc. Conc. act. 1. magister sacrorum officiorum: Sexta Synod. Cp. act. 1 *μάγιστρον τῶν βασιλικῶν ὄφφικίων*. palatii magister. S. Athanasius apolog. ad imp. Constant.: *Παλλάδιος ὁ γενόμενος τοῦ παλατιου μάγιστρος*. inter epistolas S. Basilii 84 329 416 inscriptae sunt *Σωφρονίῳ μάγιστρον*. Stephanus *περὶ πόλεων* in ἀκόναι: *διαφέρουσα μὲν τῷ πανευφήμῳ πατρικίῳ καὶ τῷ πάντα σοφωτάτῳ μάγιστρον Πέτρῳ*. v. b. Chrysostomi homil. 17 ad Antiochenos et notas. Graeci magistrum interpretantur *ἡγεμόνα τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων*. Suidas: *Ρουφῖνος Κελτὸς γένος μάγιστρος τῶν ἐν τῇ αὐλῇ τάξεων καταστάς*, ex Zosimo p. 773. alii strictius accipiunt magistri officium, ut Procop. Gaz. in l. 3 Regum c. 3: *ὁ αὐτὸς δὲ ἦν οὗτος τῷ νῦν παρὰ Ῥωμαίοις μάγιστρον, τῶν φρουρούντων τὸν βασιλεῖα στρατοπέδων ἡγούμενος*. Agathias l. 4: *ὁ μὲν γὰρ ἐν λοχαγοῖς ἐτέλει ὁ Βαράξης, ἄτερος δὲ τῶν μὲν ἐν τῇ*

αὐτῇ ταγματῶν τοῦ Λαζῶν βασιλέως ἠγεῖτο· μάγιστρος ὄνομα τῆ ἀρχῆ. Theodoretus Quacst. in 2 Regnor. interrog. 40: ὁ νῦν παρὰ Ῥωμαίοις μάγιστρος ὀνομαζόμενος τῶν περὶ τὸν βασιλέα πεζαιτέρων, ἀσιδηφόρων φημὶ καὶ δορυφόρων, τὴν ἡγεμονίαν πεπίστυται, quod scilicet principis satellitibus praecisset. ἐπιστάτην δορυφόρων vocat Synesius de providentia, praetorianis militibus praepositum. magnus autem magistri honos, quo ornati etiam imperatori consanguinitate iuncti. Constantinus Manasses:

τῶν λαμπρῶν τινὸς καὶ περιδύξων,

πρὸς γένους ὄντος βασιλεῖ, μαγίστρου τὴν ἀξίαν.

magistri dignitas dicebatur μαγιστερία vel μαγιστέριον. Glossae iuris: περιὸν ἀρχῆ, ἴσως μαγιστέριον. Theophanes: καύει τὸν Λογγίνον τοῦ μαγιστρίου. ut apud Sidonium magisteria palatina et militaria l. 1 epist. 3 et in l. un. C. de quaestor. et mag. off.: aut *efficaci magisterio*. Cl. Salmas. ad Trebell. Poll. p. 293 legit *magisteria*. sed Cuiacii auctoritas potior apud me est, *magisterio retinentis* in d. l. un. Severus Sulpitius Dial. 3 c. 15: *missis obviam magisterii officialibus*. sic *magisterio fungi* apud Sueton. in Domit. nec video cur dignitas magistri magisteria dicenda sit, ceterorum autem magistrorum magisterium. Cuiacius magistro officiorum similem esse eum arbitratur qui in Gallia dicitur *présost de l'hostel*, ad l. 3 C. de praepos. sac. cub. v. eundem Parat. Cod. tit. de offic. mag. offic. qui ea dignitate functus est dicitur ἀπὸ μαγίστρων, ex magistro. Concil. Chalced. act. 1, Theodoretus epistola 110. dixerunt et μαῖστρον, ut in Theodoreti epist. 140, inscripta Βιγκομάλω μαῖστρον. Theophanes: Ἰλλος ὁ μαῖστρος. Codinus in Orig. Cr.: καὶ ἔδωκε κεντηνάρια τῷ λαῷ διὰ στρατηγίου μαγίστρου. in exemplari viri perillustris Nicolai Fabricii legitur μαῖστρον. Basilica in l. 7 § 1 D. de instit. μαῖστορα τοῦ ἰδίου πλοίου. sic legendum, ut in Regio cod. Synops., nou μαγίστωρα, ut in Basil. ms.

μαγκίπειον, μάγκιψ. pistrinum. Chronicon Alexand. p. 786: ἔκτισε δὲ ἔνδον τοῦ παλατιοῦ μαγκίπεια. Nicephorus Callisti 12 22. quod Ulrianus alicubi dixit *coniecit in pistrinum*, Graeci vertunt ἐν μαγκίπιῳ παράσχω. Vita Ioannis eleemosynarii c. 21: *et animal portans siligines a mancipio causa prandii ipsius*. hinc μάγκιψ pro pistore. Glossae iuris: μάγκιψ ὁ τεχνίτης τοῦ δημῶδους ἄρτου. Ulrian. in l. 13 § ult. de usufr.: *ei stabulum pistrino locaverit*. Basilica: οὔτε μάγκιπι τὸ στάβλον. vide Cuiac. de divers. temp. praescript. c. 13.

μαγκλαβίτης. μαγκλάβιον est lorum, flagellum. Theodorus Hermopolites l. 7 tit. 8: τύψας αὐτὸν μαγκλαβίοις ἢ χάβδοις. Achmes c. 249. Astrampsychus ἐν τῷ Πυθαγ. λαξευτηρίῳ: δηλοῖ δὲ καὶ φόνους καὶ κοπὰς κεφαλῶν καὶ χειρῶν καὶ ποδῶν καὶ μαγκλάβια. hinc μαγκλαβίτης. Georgius Logoth. in Chronic.:

τὸν δὲ μαγκλαβίτην Νικόλαον. de quo v. Meursium et doctiss. Vossium de vit. sermonis.

μακελλεῖσιον, λεωμακέλλιον. macellum, laniatorium. hinc μακελλάρης et μακελλάριος lanius. Astrampsychus ἐν τῷ Ἡυθαγορικῷ λαξευτηρίῳ: ὁλοὶ δὲ εἶναι τὸν ἄνθρωπον μακελλάρην καὶ μάγειρον. μάκελλος idem quod μακελλεῖσιον. Xiphilinus in Nerone: τῆν ἀγορὰν τῶν ὄψων, τὸ μάκελλον ὠνομασμένον. hinc λεωμακέλλιον apud Cedrenum. v. Meurs. in μάκελλος.

μάνα mater. v. Meursium et eruditiss. Vossium de vitis sermonis l. 3 c. 24. μᾶ ἢ μήτηρ κατὰ βρέφους προσφώνησιν Eustathius ad Il. 5. Etymol. in πᾶς.

μάνδρα, μανδρίτης, ἀρχιμανδρίτης. monasterium. Georgius Alexandrinus in vita b. Chrysostomi: οὗς δὲ καὶ ἀρπάζων ζώντας ἐν τῇ ἑαυτοῦ μάνδρᾳ. item: σπουδαίως χωρεῖν ἐπὶ τὴν μάνδραν τὴν τοῦ πατρὸς. Dorotheus doct. 23. Nicephorus Call. 14 51. Simeon Metaphrastes: εἰς τὴν νεότεριστόν σου ταύτην μάνδραν. Alcuinus epist. 27: *coelestis mandras armina*. Albinus 2 de vita S. Willibrordi: *circuit iccirco vigil hoc tutamine mandras*. hinc μανδρίτης. Conc. Const. sub Menna act. 5. Ermenoldus in vita S. Solae: *mandritis e diverso venientibus*. et ἀρχιμανδρίτης. Synodus Cp. 7 act. 1: *εὐλαβεστάτων ἀρχιμανδριτῶν ἡγουμένων τε καὶ μοναχῶν*. Avitus Viennensis epist. 2: *copiosae monachorum multitudinis praepositus fuit; cuius officii personas episcopi Orientales archimandritas appellant. monachorum princeps*, vetus interpres Concilii Chalcedonensis.

μανδύλιον mantile. Etymologicum. Alexius Rharturus doctrina ult. εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ μανδύλιον. v. Meursii Gloss.

μανίκιον manica. Theophanes in Theodosio: τὰ μανίκια τῆς δεξιᾶς αὐτῶν χειρὸς κατέβαψαν. Constantinus in Tacticis p. 15: δειὶ δὲ καὶ κένδουκλα ἔχειν αὐτοὺς πολὺ πλατέα ἔχοντα καὶ μανίκια πλατέα. Glossae Nomicae interpretantur λαβὴν seu capulum. nos ibi dicemus.

μάππα, μαππάριος, mappa. de mappa vide eos qui de Circo scripserunt, et Vossium virum longe doctissimum de vitis sermonis c. 4. Marcellinus Comes in Chronico: *una duntaxat ultimae mappae insaniēti populo denegata*. hinc μαππάριος, qui mappam in Circo mittebat.

μαργελόγραμμον. sic legit Salmasius ad Vopiscum p. 406 col. 2 post Meursium in Glossario in μάργελλον. vide et notas posteriores p. 57.

ματρικάριος. ξυλουργός, faber lignarius.

ματρίκιον matricula. Canones Ecclesiae Africanae: τὸ ματρίκιον καὶ ἀρχετυπον τῆς Νουμιδίας, *matricula et archivum Numidiae*. Zonaras ad can. 93 Concil. Carth.: ἀπογραφὴ τις·

αὕτη γὰρ ἐστὶ τὸ ματρικίον. Graeci l. 22 Basilic. tit. 4 ad Novel-
lam 73 c. 8: γίνεται σύγκρισις γραμμάτων καὶ ἀπὸ τοῦ κώδικος
καὶ ἀπὸ τοῦ ματρικίου.

μάτριξ matrix. Graeci ad l. 15 C. de testib. οἶον ἰσοκώδιξ
ἢ μάτριξ. Gloss. Lat. Graec. matrix σημεῖον ὀνομάτων. Glossae
Nomicae: μάτριξ ἀπογραφὰ καὶ ἀντιγραφὰ. Tertullianus de
Fuga: cum in matricibus beneficiariorum et curiosorum etc. v.
not. ad Cann. eccl. Afr. p. 46, Zonar. ad can. 36 Synod. Carth.
hinc matricularii, id est inscripti matriculae. Aldhelmus de laudibus
virginitatis: sed omne patrimonium et ornamentorum gloriam,
tam discriminalia capitum et periscelides crurum quam olfa-
ctoriola nardi et ererundia collo gemmiferis lunulis pendentia,
ad stipem mancis et matricularis (l. matricularis) prodiga libe-
ralitate contulerunt, id est egenis. de variis matriculis v. Vossium
de vitii sermonis.

ματρωνικίον matroneum. v. Meursium.

μέταξα metaxa, sericum. Laonicus Chalcond. l. 4: τρέφει
ἢ χάρα αὕτη μέταξάν τε καλλίστην ποιουμένη. videndi Achmes
ὄνειρ. c. 222, Procop. ἀνεκδ. p. 111, Zonar. ad Concil. p. 231,
Nicephorus Callist. tom. 2 p. 787, Cuiacius ad l. 10 C. de muri-
legulis.

μiliaρίσιον miliarensē, nummi genus, duodecima pars
solidi. Constantinus de admin. Imp.: μιλιαρίσιων ἑτέρας δέκα λίτρας.
Georgius Syncellus: καὶ σκευὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν λαβῶν ἐχάραξ
νομίσματα καὶ μιλιαρίσια. Moschus Limonarii c. 185, Nicephor.
Callist. tom. 2 p. 838, Codinus in originib. Constant. p. 79, Meno-
log. in Martio, Theophanes in Heraclio. Cedrenus deducit a militia.
Hero περὶ σταθμῶν: μιλιαρίσιον δὲ τὸ ἀργυροῦν, ὃ ἐστὶ καὶ α.
στρατιωτικὸν δόμα· μιλίτια γὰρ ἢ στρατεία.

μίσιος. Cedrenus interpretatur ἄθλον. Glossae Graec. La-
tinae: ἄθλον missum.

μισσίκιος missicius, qui missionem consecutus est impletis
stipendiis. dixi ud Theophilum.

μιτατώριον. v. notas posteriores p. 51 col. 2. viri doctis-
simi de vera lectione addubitant. moneo tamen ἀπαράλλάκτως apud
Leonem Grammaticum legi εὔρεν αὐτὸν ἐν ᾧ ἠϋχето τόπω εἰς τὸ
μιτατώριον. et μέχρι τοῦ μιτατορικίου. sic legitur in Regio exem-
plari pro μιτατωρίον.

μοδίολος. v. eundem p. 45 b.

μοναχός, μονάξων, μοναστής. καλόγηρος, monachus.
Gloss. Graec. Latinae: μοναχός solitarius, singularis, monachus.
Rutilius in Itinerario l. 1:

*ipsi se monachos Graio de nomine dicunt,
quod soli nullo vivere teste volunt.*

hinc singularitatis professio can. propositum 10 quaest. 3. Zosimus
p. 800: ἀπειληπτο δὲ ἢ νῦν ἐκκλησία ὑπὸ τῶν λεγομένων μονα-

ζῶν. Eriphan. physiol. c. 22. idem μονάζων. Macarius homilia 38, B. Chrysost. epist. 14. μοναστής Gregorius presbyter in vita Gregorii theologi: μοναστής ἀντί κοσμικοῦ καὶ ἀκτῆμων ἀντι χρηματικοῦ εἶναι ἐλόμενος. καλόγηρος. Ioannes Moschus Limon. c. 27 et 45. Gallis beau père. μονάστρια ζωή, vita solitaria, Constant. Manassa. μονάστρια monacha. Manasses: καὶ τίθεισι μονάστριαν.

μονή monasterium. Nicephorus Gregoras 3: ὃς ἐτύγγαυα παρὰ τὴν ἑαυτοῦ μονήν. Simeo Metaphrastes in Hilarione: ἐπὶ τὴν μονήν τοῦ Ἀντωνίου ἀφικνουμένοις. Suidas in Iustin. Rhinotm.: τῆς Καλλιστράτου μονῆς μοναχός, et ibidem: ἡγούμενος τῆς τοῦ Φλώρου μονῆς. Cedrenius simpliciter ἡγούμενος τοῦ Φλώρου. hinc μονῆδριον monasteriolum. Niceph. Greg. 4.

μονοστράτηγος. p. 444 a. monostrategus. Anastas. Bibl. in hist. Eccl.: imperium ad patrem proprium transferre satagebat, quem et monstrategum fecit. sic duo ms. scribe monostrategum, ut alibi apud eundem.

μονόξυλα scaphae de singulis trabibus excavatae. Veget. de re milit. 2 c. ult. Chronicon Alexandrinum p. 900 et 904. Niceph. Cp. in Breviar. Hist. Gloss. Graec. Lat.: μονόξυλον *lintris*. Zosimus l. 4: οἱ μὲν οὖν βάρεβαροι τὸ τῆς δυνάμεως ἀκμαϊότατον πλήθει μονοξύλων ἐμβιβάσαντες ἔταξαν.

μονοπόλειον monopodium. Cuiuspalates p. 850. vide tit. Cod. de monopod.

μουλικὸν ζῶον, μουλα, μουλίων. Theophanes ὃ Constantino. animal mulinum Anastasio Biblioth., ut μουλα in Basilicis, mula. Alexander Trallianus l. 1 c. 15: πεσεῖται δέ, εἰάν τρέλας ὄνου καὶ μούλης ὑποδυμιάσης. et μουλίων mulio. Basil. ad l. 60 § 7 D. loc. et alibi.

μυστικοί mystici. Ioannes Cantacuzenus l. 3 c. 97: μυστικῶ τῶ Κιννάμω καὶ Ἀσάνη πανυπερσεβαστῶ. Niceph. Greg. 8: ὄθεν καὶ δόλω παρὰ μοναχοῦ μυστικοῦ ἀλλίσκεται. v. posterior. not. p. 51. Balsamon ad Conc. p. 520 d.

νάρθηξ narthex. de narthece, an intra ecclesiam vel extra esset, v. eruditissimam dissertationem Leonis Allatii de narthece et de Graecorum templis p. 110 ed. Paris.

νοτάριος notarius, qui notis sive literarum compendiis scribit. S. Basilius epist. 178, inscripta νοταρίω: οἱ λόγοι τὴν φύσιν ὑπόπετρον ἔχουσι. διὰ τοῦτο σημείων χρῆζουσιν, ἵνα ἐκταμένων αὐτῶν λάβῃ τὸ τάχος ὁ γράφων. S. Athanasius epist. ad Solitar. vit. agent.: οὔτε γὰρ στρατιώτου παρόντος, οὐ παλατινῶν ἢ νοταρίων ἀποσταλέντων. B. Chrysost. ep. 1 ad Innocent.: καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου βασιλέως νοταρίων εἰς τοῦτο ἀποστείλαντος. occurrit passim, ut Synodi Constant. 6 act. 2 et 3, apud Theophanem, Codinum in Excerptis, interpretem Caun. eccl. Afr. et libris Basil. *ingrediantur quoque et notarii, quos ad recitandum vel ad excipiendum ordo requirit.* in capite quod inscribitur, ordo de celebrando con-

cālio, ante concilium Eliberitanum. in schola notariorum qui primum locum tenet, primicerius notariorum dicitur. Prosper in Chronico: *nullo iure debitum Ioannes ex primicerio notariorum regnum sumit.* Concil. Chalcedon. act. 3: *Ἀκτίος ἀρχιδιάκονος καὶ πρωμικήριος νοταρίων εἶπε.* vide in *πρωτονοτάριος.* officio functus ὁ ἀπὸ νοταρίων, Theophanes. v. Cuiac. ad tit. Cod. de primicerio et secund. et Meursium in hac voce.

νοῦμέρα numeri, cohortes. Theophylactus ad Acta Apostol. c. 10: *σπεῖρα δὲ ἐστὶν ὃ καλοῦμεν νῦν νοῦμερον,* ex B. Chrysost. homil. 22 in Acta. Menologium Iulii d. 8: *ᾧσπε τοὺς στρατιώτας ἰδόντας τῶν δύο νομηρίων σὺν τοῖς δυοῖν τριβούνοις Νικοστράτη καὶ Ἀντιόχῳ πιστεῦσαι τῷ Χριστῷ.* et d. 14: *ἐν τοῖς νομηρίοις στρατευόμενος ὑπὸ τριβούνον Κλαύδιον.* Theodorus l. 45 βασιλ. tit. 1: *στρατιώτου ἀδιαθέτου τελευτῶντος καὶ ὄντος ἀδιαδόχου, τὰ πράγματα αὐτοῦ δίδοται αὐτοῦ τῷ ἰδίῳ νομηρίῳ.* Constantinus dixerat in l. 2 C de hered. decur. ad vexillationem in qua militavit, res eiusdem pervenire. Basil. ἐκ τοῦ τάγματος αὐτοῦ κληρονομεῖται. Glossa interlin. ἐκ τοῦ συστήματος. numerus igitur sive νοῦμερον, vexillatio, *τάγμα, σύστημα,* pro eodem hic accipitur. vox numerorum occurrit in libris iuris et aliis auctoribus. vet. inscr.: *ὁδὸν redditum numeri.* alia: *numerus militum caligatorum.* alii ἀριθμούς appellant. Theophanes in Iustiniano: *ἴδους δὲ αὐτῶ καὶ ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς στρατηλάτου ἀριθμούς τέσσαρας.*

νωβελίσσιμος nobilissimus. Curopalates p. 863 c d. hac dignitate ornati imperatoris filii, fratres et proxima necessitudine coniuncti; quibus aliquid principalis maiestatis accedebat: utebantur enim corona et *χλαῖναν χρυσοῦν* gestabant. Theophanes in Constantino Cypronymo: *Νικήταν τὸν ἴσχατον ἀδελφὸν αὐτῶν ποιησάμενος βελίσσημον ἐπέθηκεν αὐτῷ χλαῖναν χρυσοῦν καὶ τὸν στέφανον.* lege *νωβελίσσιμον.* Anastasius Bibliothecarius haec ita vertit in Histor. Ecclesiastica: *et Nicetam novissimum fratrem eorum novelissimo facto superposuit et chlamydem auream et coronam.* sic legitur in duobus mss pro *nobilissimum faciens.* de eodem Niceta Nicephorus Cpol. in fine Breviarii Historici: *Νικήταν δὲ νωβελίσσιμον.* Theophanis in Leone etiam perperam legitur in ms. *καὶ τρισὶν ὁ βελισήμοις,* pro *τρὶσὶν νωβελίσσιμοις.* Philostorgius Hist. Eccl. l. 8: *Ἰωβιανὸς ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν Κωνσταντινουπόλιν ἀπαίρων, καὶ γεγωνῶς ἐν Ἀγκύρᾳ, θάτερον τῶν ἑαυτοῦ παιδῶν Οὐαρωνιανὸν κομιδῆ νέον ὄντα ἐπιφανέστατον, ὃ παρὰ Ῥωμαίοις τὸν νωβελίσσιμον δύναται.* vide eundem l. 12.

οἰκονομηνικός oecumenicus. de titulo Oecumenici vide quae diximus ad collectionem constitutionum eccles. Balsamonis.

ὄρνα pro ornatura. Papias: *limbus est, quam nos ornaturam dicimus, quae ambit extremitatem vestium, aut ex filo aureo contexta assutaque extremis parte vestimenti.*

ὀρφανοτρόφος orphanotrophus, pupillarum vel adolescen-

tium tutor aut curator, qui pupillos vel adolescentes parentibus orbatos sustentat et educat. Nicephorus in Chron.: Ἀκατίος πρεσβύτερος καὶ ὀρφανοτρόφος.

ὀφφίκιον officium. Eustathius ἰλ. μ': ἀνὴρ γὰρ Ἑλλήν οὐ διπλάζει τὰ δασέα, ὑφαιρουμένου τοῦ ὀφφικίου. Synodus 6 in Trullo c. 7: ὀφφίκια ἐκκλησιαστικά ἔχοντας. Balsamon: ἐκκλησιαστικοῦ ὀφφικίου ἦτοι ἀξιώματος, et paulo post: ὀφφίκια δὲ λέγονται ἀρχοντίκια. v. eund. ad can. 34 Synod. Carthag. et Zonaram ad Concil. p. 420. Niceph. Call. 14 39: πρῶτον ὀφφίκιον.

ὀψίκιον, ὀψικεύειν. obsequium, obsicium, comitatus et principis satellitium. occurrit saepe apud Theophanem Georgius Alexandrinus in vita B. Chrysostomi: ἠκολούθει δὲ αὐτῷ προερχομένῳ καὶ τάξις μεγάλη, οὐ μόνον εἰς ὀψίκιον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ θέλοντες καὶ ἐπιθυμοῦντες ἀχροαταὶ γενέσθαι τῆς σοφίας αὐτοῦ. Vita S. Ioannis cleemosynarii c. 26: et ecce quidam regius cubicularius, habens secum et alios obsequii divini, θεῖον ὀψικίου. Anastasius Bibliothec. in Histor. Eccles.: sumptisque secum his qui erant obsicium. item: Maria uxor Leonis coronata est in triclinio Augusta, et processit sola cum solemnibus obsequiis. ei praepositus comes obsequii dictus, κόμης ὀψικίου, apud Theophanem. Synodus Cpolitana 7 act. 1: κόμητος τοῦ θεοφυλάκτου βασιλικῶν ὀψικίου. Anastasius Biblioth. ita vertit: comite deo conservandi imperialis officii. legendum obsequii vel potius obsicium: utrumque usurpat. idem Anastasius in Hist. Eccles. Bachurius, inquit, primus patricius et comes obsequii interemptus est. sic ms. lege obsequii. et in Collectaneis in Exsilio S. Martini: mittit chartularium suum et quosdam ex obsequio suo. Gregorius 2 in epist. ad Leonem Isaaurum: Νεξεύξιος γὰρ ὁ τότε κόμης τῆς πομπῆς. interpres: comes obsequii; nisi ipse Gregorius est, qui Latine scripsit. τοῦ λεγομένου βασιλικῶν ὀψικίου, Nicephorus in Brev. Histor. hinc ὀψικεύειν obsequi, comitari, obsequium praestare. Theophanes: ὡς ὑπατικὸς ὀψικεύετο. Concil. Florentinum sess. 16: ἀπῆλθον δὲ πάντες ὀψικεύοντες τὸν πατριάρχην.

ὀψώνιον obsonium, stipendium, diarium, salarium. Polybius: τῇ τῶν ὀψωνίων ἀποδόσει. citatur in Ecloga περὶ τῆς ἀρετῆς καὶ κακίας ms. Gloss. Gr. Lat. ὀψώνιον orpsonium, diarium. B. Gregor. Nazianz. orat. 9: ἀρκεῖσθε τοῖς ἰδίοις ὀψωνίοις οἱ στρατιῶται, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὸ διατεταγμένον ἀπαιτεῖτε. ταῦτα ὑμῖν διακελεύεται μεθ' ἡμῶν Ἰωάννης ὁ μέγας τῆς ἀληθείας κηρυξ, ἡ πρόδρομος τοῦ λόγου φωνῆ: τί λέγων ὀψώνιον; τὸ βασιλικὸν σιτηρέσιον δηλονότι καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἐκ νόμου τοῖς ἐν ἀξιώμασι δωρεάς. B. Chrysostomus hom. 23 in posterior. ad Corinthios: Ἦταν γὰρ εἶπη ὀψώνια, τὴν ἀναγκαίαν λέγει τροφήν. Theophylactus in epist. Pauli ad Rom. c. 6: ὀψώνιον λέγεται τὸ τοῖς στρατιώταις παρὰ τοῦ βασιλέως διδόμενον σιτηρέσιον. Oecumen. in eand. epist. c. 8: ὀψώνιον λέγεται ἡ βασιλικὴ δωρεά. Nicetas

Chon. Manuelis Comneni l. 7: *ὀψώνια τοῖς στρατευομένοις παρέχονται*. Basilica in l. 17 D. mand. *salarium interpretantur ὀψώνιον*. vide l. 13 tit. 1 c. 18 § 2. hinc *ὀψωνάτωρ* stipendiarius: Athenaeus p. 171. sed et *ὀψώνιον* accipitur pro militiae tempore, ut Dosithēi l. 3 Gramm. sententia 1.

πάκτον, πακτοῦν. pactum, tributum. Constant. de adm. Imp.: *μη δύνασθαι παρέχειν τὸ τοιοῦτον πάκτον*. Theophanes: *ἑποσχομενος καὶ ἐτήσια τῷ βασιλεῖ παρέχειν πακτα*. Menologium Augusti die 17: *τοῦ δὲ βασιλέως Λέοντος προθεμένου δοῦναι αὐτοῖς πάκτα, αὐτοὶ καὶ φύλακας τῇ πόλει ἐγκαταστήσαι ἀπήτουν*. hinc *πακτοῦν* saepissime apud Cedrenum et Graecos Iuris interpretes, quod est pacisci, pactare, quod barbarum est.

παλάτιον palatium. Scholiastes Oppiani *ἄλιεντ. εἰ: μέγαρον τὸ παλάτιον*. utuntur Diodor. Sic. p. 228, Arrianus Diss. Epict. 4 1, S. Athanas. epist. ad solit. vitam agentes et de vita S. Antonii, B. Chrysost. in liturgia, Macarius hom. 15, S. Basil. in inscriptione ep. 308, Gregor. Thaumaturgus ser. in Annuntiat. S. Mariae V. Cyrillus epist. ad clericos et Lamponem (exstat autem in 5 Synodo coll. 5): *ἀνὴρ τις τῶν ἐπισήμων στρατευομένων ἐν παλατίῳ*. v. Eustath. in Dionys. p. 49.

πάπας, παπᾶς. papa, pater. Constantinus Manasses in Chron.:

*οὗτος ὁ Κώνστας ὁ σκαιὸς αἰφυγία θλίβει
Μαρτῖνον τὸν ἐπίσκοπον τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης·
πάπαν αὐτὸν ἀποκαλεῖν οἶδε Ῥωμαίων γλῶσσα.*

Eustathius ad ll. 5: *πάπας τῇ Ῥωμαίων φωνῇ πατέρα σημαίνει*. occurrit passim in conciliis Graecis, apud S. Basilium et alios. adde et Constantinum de them. 2 10. *παπᾶς* Conc. Chalced. act. 1: *ὁ παπᾶς Εὐτυχῆς*, qui alias *ἀρχιμανδρίτης*, ibidem.

παπίας pater. Eustathius ad ll. 5: *πᾶς λεγόμενος μονοσυλλάβως κατὰ βεβήτους προσφώνησιν, καθά φασιν οἱ παλαιοί, ὡσπερ καὶ μᾶ ἢ μήτηρ, καὶ κατὰ ἀναδιπλασιασμόν πάπας καὶ παπίας*. erat et nomen dignitatis in aula Cpolitana: Anastasius Bibl. in Hist. Eccl.: *media vero hebdomada ieiuniorum tentus est Iacobus protospatharius ac papias*. v. Meursium.

παπυλιῶν papilio, tentorium, tabernaculum. Modestus de vocabulis rei militaris, Vegetius l. 1 c. 3. Chron. Alexand. p. 626: *ὑπὸ τὸν παπιλιῶνα*.

παρακοιμώμενος accubitor, paracoemomenus. Constant. Manas.: *παράκοιτον καὶ φύλακα τῆς βασιλείου κλίνης*. Constant. de admin. imp.: *ὁ νῦν Βασιλείου παρακοιμωμένου οἴκος*. Luitprandus in legatione: *sederunt cum eo ad disceptationem vestram secundum eorum traditionem sapientissimi viri, Attico potentes eloquio, Basilii paracoemomenos, protoasecretis, protovestiaris et duo magistri*. et postea: *Basilii parakimomenos pro paracoemomenos*. Anastas. Biblioth. in Hist. Eccl.: *voce magna*

ad paracoemumenum. sic legitur in duobus mss. magna dignitas: παράκοιτος, πρῶγμα Ῥωμαίοις μέγα, Manasses. v. Meursium.

παραμήριον rugio, sica. Cedrenus: τῷ παραμηρίῳ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐξέτεμε. auctor Miscellae: *rugione quo erat accinctus caput eius amputavit.* Glossae Cyrilli: μάχιρα τὸ παραμήριον, sica. utuntur Leo et Constantinus in Tact. Concilium Chalcedon. act. 11: *γυμνώσας παραμήριον.*

παρὰ πόρτια portae parvulae, portellae, quae dictio passim exstat apud Anastas. Bibl. Gloss. Cyr. παραπύλιον portella. Leo Tact. c. 15 § 4: εἰς τὰ παρὰ πόρτια τῆς πόλεως. Theophanes: ἐπὶ τὸ ἄνω τῶν Καλλινίκης παραπορτίῳ.

παρὰ σκευὴ dies veneris. Eustathius: *περὶ χρονικ. διαστημ. c. 4: μεγάλη παρασκευή,* apud Cedrenum, *le grand vendredi.* quare dicatur *παρὰ σκευὴ* docet Theodorus Metochites in Historia Romana p. 35 et seq., Ioan. Damasc. orat. in Sabb. 5, et Mich. Glycas.

παρὰ φοσσατεύειν castra iuxta locare.

παροικία. paroeciae Ephesinae episcopus: Cedrenus p. 247 c. paroeciam vel parrochiam pro dioecesi poni pervulgatum est.

πατριάρχης, πατριαρχεῖον. patriarcha. hinc πατριαρχεῖον domus patriarchae. Sexta Synodus Cr. act. 4: Ἀνωστασίον πρεσβυτέρου καὶ μοναχοῦ τῶν εὐκτηρίων τοῦ ἐνταῦθα εὐαγοῦς πατριαρχείου. vet. int.: *venerabilis patriarchii.* de Romano pontifice et patriarcha Cpolitano dico ad Collectionem constitutionum ecclesiasticarum, cuius auctor Balsamon, qui antea ignorabatur.

πατριάρχιος patricius. patricii post Augustum primi. Ioannes Tzetzes Chiliad. 1 hist. 34: Θεόφιλος ἀνθύπατος, πατριάρχιος, κοιμιστῶρ. Menologium Graec. in Augusto: οὐ μόνον εὐγενοῦς γένους ἀλλὰ καὶ πατρικίας ἐξουσίας ἔνδοξος. pater imperatoris vel imperii. Constantinus Manasses: *πατέρα καὶ προφύλακα ποιῶ τῆς βασιλείας.* Priscus in Excerptis de Legat. τὸν δὲ Νόμον τὴν τοῦ μαγίστρου τιμὴν ἄρξαντα καὶ ἐν τοῖς πατρικίοις σὺν ἐκείνῳ καταλεγόμενον, οἱ δὴ τὰς ἀρχὰς ἀναβεβήκασιν πάσας. v. Sozom. 8 7, Niceph. Call. 13 1.

πατρικιότης patriciatus dignitas. Constantinus de administrando Imp.: καὶ προεβιάσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν πατρικιότητα.

πατριμόνιον patrimonium. Theophanes in Leone: τὰ δὲ λεγόμενα πατριμόνια τῶν ἀγίων καὶ κορυφαίων ἀποστόλων τῶν ἐν τῇ πρεσβυτέρῳ Ῥώμῃ τιμωμένων, ταῖς ἐκκλησίαις ἔκκαλαι τελοσόμενα χρυσοῦ τάλαντα νϛ', τῷ δημοσίῳ λόγῳ τελείσθαι προσέταξεν. v. ad Glossas Basilic.

πίνα fames. v. Meurs. alii scribunt *πεινα*, ut auctor Lexici Graecobarbari.

πινάκιον. Curopalates p. 850 d. v. Meurs.

πινσός pila lapidea, tumulus manufactus. Theophanes in

Iustiniano: ἐφύγησαν τοὺς πινσοὺς τοὺς βαστάζοντας τὸν τροῦλλον, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐβάσταζαν. λοιπὸν συνιδῶν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἤγειρεν ἄλλους πινσοὺς, καὶ ἐδέξατο τὸν τροῦλλον. Codinus in Excerptis: ἐγένετο δὲ τὸ ῥῆμα τοῦ ἀγγέλου πρὸς τὸν παῖδα εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ πινσοῦ. item: εἶθ' οὕτως ἐμμουσίωσαν καὶ ὀρθομαρμάρωσαν αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς πινσοὺς καὶ τὰς στοάς. Glossarium Seguerianum: πινσός ὁ τοίχος.

πιττάκια. Glossae Cyrilli: πιττάκιον *pittacium*, *brevis*. Lampridius in Alexandro Severo: *perlegebat cuncta pittacia*. Iulianus in l. 49 § 1 de recept. *arbitr adesse litigatores vel per nuntium vel epistolam iubere potest*. Harmenop. l. 4 64: δι' ἐπιστολῆς ἦτοι πιττακίον. Scaevola in l. 47 § 1 de pact. *si quod instrumentum a te emissum apud me remanuit*. Basilica: εἰν δὲ εὐρεθῆ παρ' ἐμοὶ πιττάκιόν σου, ἔστω ἀνίσχυρον. non quavis autem epistola, sed brevem significat. Isidori Glossae: *pittacium epistola brevis et modica*. Isidori Glossae: *pittacium epistola brevis et modica*. Nicaena 2 Syn. act. 4: ἀντὶ βιβλῶν πιττάκια ἡμῖν ἐπεδεικνυον.

ποιναλίξειν poena afflicere. v. Meursium.

πολυκάνδηλα, κανδήλα, κανδήλαβρον. polycandela, multas candelas ferentia. Anastas. Bibl. in Hist. Eccl.: *sumptis autem mutuo venerabilium domorum pecuniis, avaritia coarctatus, accepit etiam ecclesiae magnae multas candelas ferentia, simul et alia vasa ministrantia*. Theophanes in Heraclio: ἔλαβη καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας κἀνδηλά τε καὶ ἕτερα σκευῆ ὑπουργικά. sic ms. puto autem legendum πολυκάνδηλα. nam κανδήλα Graeco-barbaris est candela. Gregorius M. in dialogo quodam quem Graece vertit S. Zacharias pontifex: ἐσπέρας δὲ γινομένης πάσας τὰς κανδήλας ἔσβεσε. et saepe ibi occurrit. Eustath. ad Odys. η: κείται δὲ παρ' αὐτῶ καὶ κανδήλας χρήσις, ὅλον ἀσσαρίου κανδήλας πρίω, ἤγουν ἐξώνησαι. Graeci ad l. 44 D. de manum. test. l. 48 Basil. tit. 3: ἐφ' ᾧ τε ἐν τῶ μνημείῳ μου μῆνα παρὰ μῆνα ἄπτειν αὐτοὺς κανδήλαν. v. Ioann. Mosch. Lim. c. 105. et κανδήλαβρον pro candelabro in Basilicis l. 15 tit. 4 c. 6.

πόρτα porta. Leo in Tact. c. 11 § 19: εἰς τὰς πόρτας τοῦ φωσάτου. Constant. de admin. Imp.: ἠνοιξαν τὰς πόρτας καὶ ὑπέδεξαντο αὐτοὺς μετὰ περιχαρίας. ἐκεῖνοι δὲ ἅμα τοῦ εἰσελθεῖν τὰς τε πόρτας ἐκράτησαν. Chron. Alexandr. p. 900. Zonar. ad Conc. p. 582. Menologium Graecum m. Oct.: καὶ θάπτονται ἐν τῇ Μελανθησίᾳ πόρτη. Theophanes in Iustiniano: παρεφύλαττον τὰς πόρτας πάσας τοῦ τειχοῦς.

πόρτος portus. Nicephorus Callisti 13 35: μέγιστον δὲ ὁ πόρτος τῆς Ῥώμης νεώριον.

πραιδεύειν, πραιδα. praedari. Excerpta ex historia Ioannis Malelae: καὶ πολλοὶ Χριστιανοὶ ἐφρονεῦθησαν ὑπὸ τῶν κατὰ πόλιν ὄχλων ᾧν ἔφυγε καὶ ἐπραιδεῦθησαν. Theophanes: καὶ ἤλθε πραιδεῦσαν ἕως τοῦ Βυζαντίου. Concil. Cr. sub Meuna act. 5: ὅλας

τὰς ἐκκλησίας ἐπραιδενσαν. Leo Tact. c. 17 § 85. Constant. Tact. p. 25. hinc πραιδα praeda Ioannes Moschus Limonarii c. 155: τὴν πραιδαν πεποιήκεν. S. Athanasius in epist. ad Africanos: εἰς πραιδαν δέδωκε τὴν ἐκκλησίαν. sed scripti codices habent πραιδαν. v. Glossarium Nomicum in ea dictione.

πραιπόσιτος praepositus. Basilius in Grammatica: πραιπόσιτος τὸ ἀξίωμα. praepositorum appellatio latissima est. Ammianus Marcellinus meminit praepositi cubiculi, fabricae, Martensium militum, monetae, Tyrii textrini. de praeposito cubiculi titulus est l. 12 Cod. Philostorgius Hist. Eccles. 11 4: τὴν τοῦ πραιποσίτου τιμὴν ἀναβάς. erat et praepositus cubiculariorum. Theophanes: πραιπόσιτος τῶν κουβικουλαρίων. de praeposito laborum titulus est l. 12 Cod. et praepositus palatii. Marcellinus in Chronico et auctor incertus vitae S. Athanasii: καὶ ἐν τοῖς βασιλείοις πραιπόσιτον ὑποφθείρας. Ioannes Malela: καὶ τὸν πραιπόσιτον τοῦ παλατίου αὐτοῦ Ῥοδανὸν ἄνδρα δυνατὸν ὄντα καὶ εὐπορον καὶ διοικοῦντα τὸ παλάτιον ὡς πρῶτον ὄντα ἀρχιευνοῦχον καὶ ἐν μεγάλῃ τιμῇ ὄντα. quem πραιπόσιτον τῆς αὐλῆς vocat Simeo Metaphrastes m. Sept. in Eudoxio et Romulo. praepositus thesaurorum. S. Basilius epist. 264: ἐγὼ καὶ διὰ τοῦ βικαρίου τῆς Θράκης ἐπέστειλα τῇ θεοσεβείᾳ σου διὰ τινος πραιποσίτου κατὰ Φιλίππου πόλιν θησαυρῶν. erant et praepositi militum, de quibus in l. 3 § ult. et l. 6 § ult. D. de re milit. Rufus in LL. militaribus: ἴαν τις στρατιωτῶν χεῖρας ἐπιβάλη τῷ ἰδίῳ πραιποσίτῳ, κεφαλικῶς τιμωρεῖσθαι. dicam plenius ad Iulianum Antecessorem et Glossarium Nomicum.

πραιτώριον praetorium, pro auditorio iudicum, vel aedibus praetoris, principum, vel eorum qui in aliqua potestate sunt civili aut custodia seu loco quo rei coërcabantur. de auditorio iudicum passim observatum est. de aedibus praetoris Nicephorus in Breviario historico: εἰς τὸ πραιτώριον ἄνεισιν. de palatio principis B. Chrysostomus in epistolam Pauli ad Philipp. c. 1 hom. 2: ἐν ὄλῳ τῷ πραιτωρίῳ· τέως γὰρ οὕτως ἐκάλουν τὰ βασιλεία. Theophylactus ibidem: τοῦ πραιτωρίου, τουτέστι τῶν βουσιλείων. exstat epigramma Silentiarii l. 4 ἀνθολ. c. 23 epigr. 10 εἰς τὸ μέγα πραιτώριον. Constantinus de them. 1 th. 14 in Samo insula: ὁ δὲ στρατηγὸς τοῦ θέματος αὐτὴν ἔλαχε Σμύρνην τὴν πόλιν πραιτώριον. de praetorio quo rei continentur, Menologium Graecum m. Apr.: καὶ ὡς περ τινὲ τῶν κακούργων περιθεις αὐτῷ κλοιά ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦτον κατεῖρξεν. Georgius Alexandrinus in vita Chrysostomi: ὁ δὲ ἄρχων παραλαβὼν τοὺς ἀσκητὰς ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἱμάτια καὶ ἀπήγαγεν εἰς τὸ πραιτώριον.

πριβατάριον quemadmodum, inquit vir eruditissimus in post. n., imperator habuit privati aerarii praefectum, quem κόμητα πριβατῶν appellabant, ut apud S. Basil. in inscript. epist. 415 et 423, Concilium Chalced. act. 1: κόμης τῶν θείων πριουάτων, de quo etiam alibi dixi, ita et ecclesia suos privatarios seu gazophylacii praesides.

πριμικήριος, πριμικήριος primicerius, primus cuius-
canque ordinis sive corporis et collegii, veluti notariorum. Sexta
Synod. Cp. act. 9: *πριμικήριος τῶν θεοσεβεισάτων νοταρίων.* sic
etiam scribitur in Concilio Florentino. Conc. Ephesini parte 2: *Πέ-
τρος προεβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν.*
Niceph. Call. 15 30. Usuardus in Martyrol. m. Maio: *quorum prior
cum esset praepositus cubiculi imp. Decii, alter primicerius.*
erant et primicerii ecclesiastici, veluti primicerius scholae cantorum.
Benno Cardinalis de vita Hildebrandi l. 1. primicerius sedis Aposto-
licae. Ioannes PP epist. 7 ad universos Gallos et Germanos. Nico-
laus PP epist. ad Hincmarum Rhemensem. Alcuinus ep. 25: *cap-
ellae primicerium.* Anastasius in exsilio S. Martini: *quia in ab-
sentia pontificis archidiaconus et archipresbyter et primicerius
locum praesentant pontificis. le doyen.* de officio primicerii eccle-
siastici vide Isidori iunioris episcopi Hispalensis epistolam ad Leude-
fredum episcopum Cordubensem apud Loaysam in notis ad Concilium
Toletanum 8. qui secundum locum gradumve obtinet, secundicerius.
Anastasius: *cucurrere cum aliquantia ad praedictam portam,
cum quibus et Demetrius secundicerius.* Concilium Cpol. sub
Menna act. 1: *νοταρίων σεκουνδοκήριος.* Menologium: *ὁ δὲ Βάγκος
σεκουνδικήριος.* vide l. 12 Cod. tit. 7.

πρόεδρος praeses, praesul, antistes. erant autem πρόεδροι
ecclesiastici vel palatini. de ecclesiasticis sexta Synodus Constantin.
act. 12: *τῆς Ἀλεξανδρείας πόλεως πρόεδρον.* vetus interpretes anti-
stitem vertit. et act. 13: *Σεργίου τοῦ γενομένου πρόεδρον, Sergii
quondam praesulis.* Petrus Siculus historiam suam nuncupat τῷ
πρόεδρῳ sive ἀρχιεπισκόπῳ Βουλγαρίας. hinc πρωτοπρόεδρος.
Ioannes Cypripalates p. 839 b.

προέλευσις processio, pompa. Eustathius ad Il. 1: *ἰστέον
δὲ ὅτι πέμπειν παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον καὶ τὸ στέλλεσθαι θριαμ-
βικῶς, ὅθεν καὶ πομπή ὁ θριαμβος, ὃν προέλευσιν ἢ κοινὴ γλῶσσα
καλεῖ.* v. Meurs.

πρόκενσος processus. de processu principis Chronicum Ale-
xandrinum: *ἐν προκέσσω τοῦ ἑβδόμου.* Concil. Cpol. sub Menna
act. 3: *προκένσου ὄντος βασιλικοῦ.* Marcellinus Comes in Chro-
nico: *hoc tempore dum ad horrea publica Theodosius processum
celebrat.* item: *Anastasio Caesare in processibus degente.*

πρόοικος maior domus. sic interpretatur Anastasius Biblio-
thecarius in Historia Ecclesiastica. palatii praefectus, palatii princeps,
subregulus. Ursinus de rebus gestis S. Leodegarii: *ut omnes se
gratularentur regem habere Childericum et palatii praefectum
Leodegarium.* idemque Ebroinus a Theodorico rege in *pristi-
num statum restitutus, et maior domus effectus, cogitare
cepit de ulciscendis inimicis, qui eum meminissent habere sub-
regulum,* id est maiorem domus vel palatii principem. v. P. Warnef.
de gest. Lang. 6 c. 16.

προτίκτωρ protector. protectores sunt σωματοφύλακες sive milites electi ad custodiam principis, qui latus principis protegunt. de his Procop. ἀνεκδ. p. 108. Simeon Metaphrastes in. Oct. in Demetrio: Μινουκιανού προτίκτωρος πρὸς τὴν σφαγὴν ὑπουργήσαντος. et Sept. in Sophia: παραχρημα τοίνυν αὐτός ἀλογίστω θυμῷ ἐπιτρέψας, οὗς ἢ τάξις προτίκτωρος οἶδε καλεῖν, ἐπὶ τῷ ἀγαγεῖν ἐκείνας ἐκπέμπει. Paulinus Nolanus epist. 37 ad militem saeculi: *deinde in hac militia soletis in votis habere hanc officii promotionem, ut protectores efficiamini.*

πρωτασηκρήτης, πρωτοασηκρήτης, primus a secretis, protosecretaria. Nicetas Paphlago in vita Iguatii: Φώτιον πρωτοσπαθάριον τε ὄντα καὶ πρωτασηκρήτην. Codinus in Origin. Cr.: καθὼς φησι Πλούταρχος πρωτοασηκρήτης. in scripto codice viri perillustri Nicolai Fabricii τοῦ μακαρίτου, πρωτασηκρήτης. Nicephor. Gregoras 8: θυγάτηρ Νεοκαισαρείτου τοῦ πρωτασηκρήτου. πρωτοασηκρήτης, apud Theodorum Herimopolit. ad l. 41 de Reg. Iur. Collectanea Anastasii in Hypomnestico: *quin et Theodorus protosecretarius praetorii praefecti Cpolitani ante hunc enarravit mihi.*

πρωτεύων. Epistola 421 S. Basilii inscripta est πρωτεύοντι: exstant et epistolae Theodoretii inscriptae πρωτεύοντι, i. e. 15 et 33. primatem interpretantur.

πρωτοβεστιάριος primus praefectus vestiarii. βέστιον aut βέστης Graecis recentioribus est vestis. Glossae Basil. ms. βέστια τὰ ἑμάτια. Iulius Pollux in Chronico hactenus inedito: ἀφορίσας οἶνον, κρέα, βέστια. hinc βεστιαρίτης Cedreno, aut βεστήτωφ. Theophaues in Reg. cod.: ἀπόλεσαν οἱ βεστήτορες τὸ στέμμα τοῦ βασιλέως. προκαθήμενος τοῦ βεστιαρίου Georgius Pachymerius. et βεστιαρίον pro vestitu in l. 4 D. de aliment. et cibis. legat. vestiarii in aliis iuris locis. Astrampsychus ἐν τῷ Πνθθαγορ. λαξ.: δηλοῖ ἀρραβῶνα εἰς πραγματείαν πολλοῦ πράγματος βεστιαρίον. accipitur et vestiarium pro loco in quo vestes reconduuntur. Continuator Theophrastis in Theophilo: ὃ καὶ χρηματιζόμενον σήμερον βεστιάριον τῶν ἀποθησαυριζομένων πέπλων ἐκ Σηρικῶν. item: ὃ καὶ τῶν τῆς Αὐγούστης ἐστὶ βεστιάριον. hinc imperiale vestiarium apud Guilelmum Tyrium 2 de Bello Sacro. Interp. vetus homiliarum in Matthaeum quae B. Chrysostomo adscribuntur, vel certe interpres Ioannis Hierosolymitani in Matth. c. 23 v. 14: *sicut enim paterfamilias cellarium aut vestiarium suum non habet expositum cunctis.* denique vestiarius is est, ut exponit vetus Glossarium ms, qui vestibus praestat. eadem Papius. idem interpres homiliarum Ioannis Hierosolymitani: *si tu vestiarium tuum studiosum et clavicularium cellarii tui fidelem tibi requiris.* Michael Cerularius in epistola ad Petrum Antiochenum episcopum: *quae ab imperatore vestiarius accepta referebat.* Graece scripserat ὁ βεστιάριος. Petrus diaconus Chronici Casinens. l. 4 c. 21: *Pandulphus vestiarius exurgens dixit.* imperialis vestiarius apud Guilelmum Tyrium de

bello sacro 2. idem vesterarius c. 8. Conc. Pontigon. et in epist. quadam Ioann. 8. itaque primus praefectus vestiarii, ut iam dictum est, πρωτοβεστιάριος dicebatur. Anna Comnena Alexiados 3: πρωτοσέβαστός τε καὶ πρωτοβεστιάριος. et apud Cedrenum. Constantinus Porphyrog. de Themat. l. 1 12: Θεοδόσιος ὁ πρωτοβεστιάριος τοῦ μακαρίου μου πατρός. Io. Cantacuz. 1 43. Laonicus Chalcond. l. 9. auctor anonymus in vita Basilii imperatoris: ὦν Προκόπιος ὁ τοῦ βασιλέως ἤγειτο πρωτοβεστιάριος. Ge. Acropolites p. 3 d ed. Reg.: πρωτοβεστιάριον οὗτος τιμήκεν. alius erat qui βεστιαρίτης dicebatur, de quo Cedrenus p. 375. primus autem vestiarites πρωτοβεστιαρίτης dictus, deque eo Codinus de Officiis. Io. Cantacuzenus 4 19: τότε δὲ ἄρχοντα ἐν Βερροία Διπλοβατάξην τὸν πρωτοβεστιαρίτην καταλιπών. Georgius Logotheta in Chronico Cr.: τὸν δὲ Ἄγγελον Ἰωάννην πρωτοστράτορα, πρωτοβεστιαρίτην δὲ τὸν Καρυανίτην. Nicephorus Gregoras l. 6: Λιβαδάριον τὸν πρωτοβεστιαρίτην.

πρωτομανδάτωρ primus mandatorum. μανδάτωρ mandator, officii genus. Synodus Nicaena 2: ὁ λαμπρὸς βασιλικὸς μανδάτωρ εἰσελθὼν ἔφη. Constant. Porphyg. in Tact.: μανδάτωρας ἀγρόπνους καὶ γοργούς. Theophanes in Iustiniano: μανδάτωρ τίς ἐστιν οὐκ οἶδα. qui sint mandatores explicant Glossae Nomicae: μανδάτωρες οἱ τὰ μανδάτα ἀπὸ τῶν ἀρχόντων πρὸς τοὺς στρατιώτας ὀξέως διακομίζοντες. de quibus ibi dicam.

πρωτονοτάριος primus notariorum seu primicerius notariorum. Concilium Chalcedon. act. 1: Ἰωάννης πρεσβύτερος καὶ πρῶτος τῶν νοταρίων εἶπε. vet. interpretes: Ioannes presbyter et primicerius notariorum dixit. v. supra in περιμικλήριος. Hadrianus PP epist. ad Carolum Maguum: Radonem dilectissimum protónotariūm vestrum. πρῶτιστος τῶν βασιλικῶν γραμματείων. Nicephorus Brev. Hist. v. P. Warnesr. de gest. Langob. 4 34.

πρωτοπάπας primus papa, primus post patriarcham sacerdos. Balsamon ad canonem Apostolorum 59: τυχὸν χωρεπίσκοπον προβληθέντα ἢ πρωτοπάπαν. et ad can. 8 Synodi Antioch.: τοὺς ἐν ταῖς χώραις πρεσβυτέρους ἦτοι τοὺς πρωτοπαπάδας. et ad can. 10: πρεσβυτέρους ἢ πρωτοπαπάδας καὶ χωρεπισκόπους. vide Meursium.

πρωτοσπαθάριος primus spathariorum, qui principis spatham gestabat. inter epistolas Photii exstat inscripta Θεοφίλω πρωτοσπαθαρίω. dicam ad Glossas Basilicorum.

πρωτοστράτωρ primus imperialium stratorum Anastasio in Hist. Eccles. Nicephorus Gregoras 7: ὃς καὶ τὴν πρωτοστρατορικὴν παρὰ βασιλέως ὑστερον παρείληφώς ἦν βακτριαν Theophanes: εἰσῆλθε Ρουφίνος ὁ πρωτοστράτωρ τοῦ Ὀψικίου. v. infra in στρατῶρ.

πρωτοσύμβουλος protosymbolus Anastasio biblioth. Cedrenus explicat.

ῥαίκτηρ rector, genus dignitatis. v. Meursium, Menolo-

gium Graecum Ang. 31: ἐν ἐκείνῃ γὰρ τῇ νυκτὶ ἐμφανεῖσα τῷ φαίπτωρι καὶ νεανίσκῳ τινὶ τοῦ φαίπτωρος. v. not. posteriores. meminuit rectoris loci P. Walaf. de gest. L. 6 24.

ῥεγεῶν regio. Eustathius ad Odys. θ: κατὰ τοὺς παρὰ πολλοῖς ῥεγεῶνας ἢ τὰς Κρητικὰς τόμας, ἢ καὶ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς δήμους. Concil. Chalcedonense act. 13: καὶ ἡ πρότερον οὖσα ῥεγεῶν πάλιν μετὰ ταῦτα ἐγένετο πόλις. Gregorius M. in dialogo quodam quem Graece vertit Zacharias pontifex: τῇ τῶν Ῥωμαίων πόλει ἐν τῇ ῥεγεῶνι τῇ ἐπιλεγομένη Σουβούρα.

ῥήξ, ῥήγας. rex. Synodus Oecum. 8 act. 3: καὶ πρὸς τὸν ῥήγα λανθανόντως ἐκπέμψαντα. Nicetas Paphlago in vita Ignatii patriarchae Cpol.: δώροις γὰρ λαμπροῖς ὅτε μάλιστα τὸν ῥήγα Φραγγίας Λοδόηχον καὶ Ἰγγιβέργαν δὲ τὴν αὐτοῦ γαμετὴν ὑποποιούμενος. Gregorius M. in dialogo quem Graece vertit Zacharias pontifex: Ἐρμινυλίδος ὁ ῥήξ υἱὸς ὑπάρχων Λουβιλιλίδου τοῦ ῥηγὸς τοῦ τῶν Οὐσιαιγύθων ἔθνους. Io. Cantacuzenus l. 4: Κάρολος ῥήξ. utitur et Theophanes, Constantinus 2 de Them. c. 11, Codinus in παρεκβολαῖς. dixerunt et ῥηγίς. Synodus Florentina: καὶ οἱ μεγάλοι αὐθέντες καὶ ῥηγάδες καὶ δουκάδες.

ῥόγα, ῥογεύειν, ῥογάτορες. roga, stipendium, donativum, quod militibus vel populo vel clero ab imperatore vel Romano pontifice vel patriarcha Cpolitano erogabatur. Anna Comuena Alexiados l. 3: καὶ δωρεαῖς ἀκινήτων καὶ αὐξήσεσι ῥογῶν καὶ προσθήκαις δόσεων. Iulius Pollux in Chronico: ῥογὰν δὲ χορημάτων τῷ στρατῷ διανεμῶν. Georgius Alexandrinus in vita S. Chrysostomi: ἐπίσταται ἡ σὴ εὐκλεία ὡς πολλὰ ἀναλώματα ποιεῖ ἡ βασιλεία εἰς τε τὰς ῥόγας τῶν στρατοπέδων. Const. de admin. Imp. p. 137 et 140, et Tact. p. 16. Anastas. biblioth. in Hist. Eccl.: exercitum roga privatim deseruit. idem de vit. Pont. in Deusdedit: data roga militibus pax facta est. et in Hist. Eccl.: dum roga penes Strumonem amnem populo distribueretur. idem Anast. de vitis PP: hic vero rogam, stipendium scilicet, clero suo in presbyterio maxime ampliavit. et in Bonifacio 5: hic clerum amavit, rogam integram clero suo dedit. Scholiastes Synops. Basilic.: τὰ μὲν τῶν πεκουλίῶν λέγεται καστρέσια ἤτοι ἰδιόκτητα. ταῦτα δὲ ἔστιν ὅσα ἀπὸ ῥόγας κληρικῶ τινὶ ἢ χαριτουλαρίῳ ὑπάρχοντι ἴδονται. hinc ῥογεύειν, quod est erogare, Novell. 180 c. 1. Theophanes: ῥογεύσας χορήματα. et ῥογάτωρξ erogatores Synops. Bas. 57 tit. 4 rogatarii. Papias: rogatarius petitor, distributor. quod si verum est, rogatarius est tam qui rogat quam qui erogat. vel erogatarii. Synodus Pontigonensis c. 14: erogatarii et eleemosynarii ecclesiastici. Graeci hodie quoque iisdem verbis utuntur; et Lexicon Graecolat. ῥόγα stipendium, salarium. ῥογεμένος stipendiarius. ῥογεύω mercedem pendo.

ῥούσσιον russeum. vox exstat apud Graecum scholiastem Oppiani p. 18.

Ῥωμανία imperium Romanum seu Cpolitatum. Eriphanus l. 2 Panarii, et haeresi 66. Theophanes in Heraclio: *πάσης Ῥωμανίας ἀρχιμαλωσία. μεγάλη Ῥωμανία* Astrampsyclus ἐν τῷ *Ἰνθαγορικῷ* λαξεντ.

σακελλάριος sacellarius, pecuniarum custos, aerario praepositus. Scholiastes ad Gregorii Nazianzeni Steliteut. 1: *σακέλλιον Ῥωμαϊκῆ λέξις ἐστὶν φυλακὴν τῶν χρημάτων σημαίνουσα· ὄθεν καὶ σακελλάριον καλοῦσι τὸν ταμίαν καὶ φύλακα τῶν χρημάτων.* Nicephorus patriarcha in Hist. Const.: *τὸν τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαν.* sacellarium fortasse non male vertes, a sacello seu sacculo. est autem sacellus aut sacculus marsupium ac crumena. Petronius: *unde lenatores viverent, nisi aut locellos aut sonantes aere sacellos pro hamis in turmam mitterent.* Paulus in collat. LI. Mos. et Rom. t. 10: *si sacellum vel argentum deposuero.* at 2 sent. t. 12 *edidere si sacculum*, et in l. 29. Dep. Glossar. ms: *saccus et sacculus, marsupium, fiscus.* Glossae Cyrilli: *βαλλάντιον sacculus, sacculum.* excerpta ex veteribus Glossis tit. de vestim.: *sacellum μαρσίπιον.* Glossae Iuris: *μάρσιπος, σάκκος, θυλάκιον, βαλλάντιον.* Graecus interpres legis 3 § si plus D. de statu lib. εἴτε ἐν σακκούλιῳ ἅμα καὶ εἴκοσι νομίσματα δέδωκε. erat autem vel ecclesiasticus vel imperialis. Niceph. Call. 18 44. Nicephorus patriarcha in Chronogr.: *Θωμᾶς διάκονος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ σακελλάριος.* quae totidem verbis exstant apud Theophanem in Phoca. Nicetas Paphlago in vita Ignatii: *πὼς γὰρ τοῦ Ἀυδοῦ σακελλάριον σιωπῇ τὸ πρᾶγμα παραπέμψωμεν;* Sexta Synodus Cr. act. 12: *βασιλικὸς σακελλάριος.* inscriptio epist. 50 Photii: *Ἰωάννη πατρικίῳ καὶ σακελλάριῳ κατὰ τοὺς ἀγγραφίους.* Conc. Romanum act. 1: *Theophanes notarius regionarius et sacellarius relegit.* Anastasius in collatione S. Maximi: *qui fuerat sacellarius Petri quondam praetoris Numidiae.* Iosephus ἀρχ. 12 2: *τοῖς βασιλικοῖς τροπεῖταις.* Rufinus vertit *regius sacellarius.* idemque dicebatur ὁ ἐπὶ τῆς σακέλλης, apud Theodorum Herinopol. ad l. 99 D. de verbor. sign.

σάκρα imperatoris epistola. Constantinus Pogonatus in epistola praefixa 6 Syn. Cr.: *Ἰουστίνος δὲ σάκρας πανταχοῦ πέμψας.* Septima act. 1: *οἱ δεσπότες ἡμῶν οἱ ἀγαθοὶ τιμῶν σάκραν καὶ προσκυνουμένην ἐκέλευσαν ἀποστεῖλαι.* Anastasius vertit *sacram.* Menolog. Augusti d. 2: *διὰ γραμμάτων τῷ πατρὶ σημάνασα καὶ σάκραν βασιλικὴν δεξαμένη.* Theophanes: *καταλαβόντων τῶν σάκρων τῆς δεσποίνης Βερίνης.* Menander de Legat.: *πέρας τε δεξαμένων τῶν συνθηκῶν ἀντεδόθησαν αἱ λεγόμεναι σάκρα.* vide eundem p. 114. Nicephorus Callisti 14 33. Chronicon Alexandr. *πέμψας θείας σάκρας.* Veget. 2 7: *tribunus maior per epistolam sacram imperatoris iudicio destinatur.* vox tamen *sacram* deest in ms cod., ut et apud Modest. de vocab. rei milit. ego mallem *sacram* retinere et epistolam eicere. S. Augustinus lib. ad Donatist.

post Collat. c. 31: *illi multorum imperatorum sacras, nos sola portavimus evangelia*. Breviculus historiae Eutylianistarum: *contra Ioannem episcopum sacra principis deferente, ab episcopatus illius confirmatione papa suspensus est*.

σαξιμοθέξιμον. vide Meursinm.

σειρομάστης lancea, telum, framea, pugio. v. Meursium. aliter exponit Moschop. 1 περὶ σχ.: *σειρά ἢ ἄλυσις, ἀφ' οὗ σειρομάστης*.

σέκρετον, σεκρετάριον, secretum, secretarium: nam promiscue usurparunt tam Graeci quam Latini, ut Marcellini l. 15 *iudiciale secretum*, id est secretarium. Theophylactus Simocatta Hist. Mauric. 8 8: *μεθίσταται τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένου σεκρέτου*. Basilica l. 60 tit. 33 c. 29: *εἰσέρχονται εἰς τὸ σέκρετον*. Glossae ibidem: *εἰς τὸ δικαστηρίου σεκρετάριον*. v. Concilium Cpolit. sub Menna, act. 1 et 5. erat autem secretum seu secretarium locus in quo causae reorum expendebantur. Passio S. Cypriani: *in secretario Paternus proconsul Cypriano episcopo dixit*. iudicii formam eleganter describit Ioannes Hierosolymitanus in Matthaem c. 25 v. 31: *criminosas personas iudex auditurus in publico tribunal suum collocat in excelso, circa se constituit vexilla regalia; ante conspectum suum ponit super mensam calliculam, unde tribus digitis mortem hominum scribat aut vitam. hinc inde officiales ordinate consistunt: in medio secretario ponuntur genera horrenda poenarum, quas non solum pati sed et videre tormentum est. stant iuxta parati tortores, crudeliores aspectu quam manibus. tota iudicii facies cuiusdam schematis terrore vestitur; et cum ad medium productae fuerint criminosae personae, ante interrogationem iudicis ipsius iudicii terribili discutiuntur aspectu*. lego et secretarium senatus. vetus inscriptio: SECRETARIUM. AMPLISSIMI SENATUS. in quo asservabantur acta senatus. et secretarium praetorii in postulatione quadam apud B. Augustinum lib. 3 contra Cresconium grammaticum c. 56, et apud Severum Sulpitium de vita S. Martini dialogo 2. Theophanes in Phoca: *ἔβαλον πῦρ εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ ἔκαυσαν τὸ σέκρετον καὶ τὰς φυλακάς*. sive secretarium praetorianum, Cassiodor. 11 36. secretarium Palatii. Sexta Synodus Cpolitana act. 1: *ἐν τῷ σεκρέτῳ τοῦ θείου παλατίου, τῷ οὕτῳ λεγομένῳ Τρούλλῳ*. et act. 7: *τοῦ Τρούλλου σέκρετον*. secretarium principis. S. Maximus in disputatione cum Pyrrho: *ἐν τῷ βασιλικῷ σεκρέτῳ*. Balsamon ad can. 34 Syn. 6 in Trullo. Meursius observat varia fuisse secreta ex constitutione quadam Alexii Comneni, et Cedreno, rerum privatarum nempe et publicarum. quem vide: nam aliorum scripta exscribere solens non sum. erant et secretaria in ecclesiis. Synodus Carthag. c. 36: *εἰς τὸ σήκηρον τῆς ἐκκλησίας Ῥεσιτουύτης*, item: *εἰς τὸ σήκηρον τῆς ἐκκλησίας Πάκισ*. Georgius Alexandr. in vita B. Chrysostomi: *οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐξηγούμενος τοῖς ὄχλοις, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ σεκρέτῳ καὶ ἐν τῷ ἐπισκοπέῳ καθήμενος*. Concilium Romanum act. 1: *quid ergo*

denovo secretaria nostra ingredi postulasti? Concilium Caesaraugustanum: *Caesaraugustae in secretario residentibus episcopis.* in secretario scilicet episcopii. Concilium Chalcedonense act. 1: *ἐν τῷ σηκρήτῳ τοῦ ἐπισκοπείου.* habebant et patriarchae secretaria, quae item duo, magnum scilicet et minus. Synodus Nicaena 2 act. 1: *Πέτρος ὁ εὐλαβέστατος ἀναγνώστης καὶ νοτάριος τοῦ εὐαγοῦς πατριαρχικοῦ σεκρέτου ἔχων ἐπὶ χειρᾶς ἀνέγνω.* Anastasius Bibliothecarius in Hist. Eccles.: *iconas ex muniis factas, quae patriarchii secreti minoris erant, erasit, et imagines magni secreti, quae sculptae ex ligno erant, deposuit.* in eis asservabantur vasa sacra et libri ecclesiastici, iura episcopalia et patriarchalia, et decreta synodalia, sicut in aliis secretariis vel principum instrumenta tam privata quam publica, et principales constitutiones, et aureae bullae. Concilium Bracarense 2 c. 41: *non liceat quemlibet ministeria tangere, nisi subdiacono aut acolytho in secretario tangere vasa dominica.* Paulinus epist. 12 ad Severum: *in secretarius vero duobus quae supra dixi supra absidem esse, hi versus indicant officia singulorum. a dextra absidis*

hic locus est veneranda penus qua conditur, et qua promitur alma sacri pompa ministerii.

a sinistra eiusdem

si quem sancta tenet meditanda in lege voluntas, huc poterit resiliens sacris intendere libris.

invenio et secretarium pro actione sive sessione. Sexta Synodus Cp. p. 192 d: *secretarium secretarium.* Concilii Romani d. act. 1 in fine: *venturum secretarium.* et act. 2: *praeteritum secretarium.* secretaria autem inde dicta quod secreto et interius negotia ibi tractarentur. huc alludit B. Augustinus tractatu 23 in Ioannem: *quasi in thesauro, quasi in secretario quodam et penetrati interiore.* vide Balsamonem ad can. 9 et 12 Syn. 7 et ad can. 34 Syn. 6 in Trullo, Zonaram ad CC. p. 486, 561 in fine, et 629 c, 714 d. Nicephorum Callisti 6 30 et tomo 2 p. 531. v. P. Pith. adv. 2 c. 12. Iuret. tom. 3 Biblioth. Patrum Graecolat. p. 905. Vales. ad Ammianum p. 87.

σεκρετάριος Curopalates p. 839 c. *secretarius* a secretis. Nicephorus Callisti 15 c. ult.: *Κωνσταντίνος σεκρετάριος.* Concil. Chalcedon. act. 1: *σηκρητάριος τοῦ θείου κονσισταρίου.* v. Cuiac. ad tit. Cod. de primicerio.

σέλλα, σελλίον, sella. Constantinus in Tacticis: *ἐχέτωσαν δὲ καὶ αἱ σέλλαι ἐπισέλλια δασέα.* Eustath. ad Il. 7: *παρὰ μέντοι τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ τῆς κοινώτερον λεγομένης σέλλας ἢ λέξις (δίφρος) κειμένη εὐρηται.* et ad Od. a: *ἀστράβη, ὃ σημαίνει σέλλαν καὶ σαγμάριον.* Glossae Cyrilli: *σέλλα sella.* Suidas in ἀφ' ἑδρῶν: *ἔδραι γὰρ λέγονται αἱ σέλλαι.* hinc *σελλάριος.* idem: *κέλης ὁ μόνος ἵππος, καὶ ὁ ἐπὶ τούτου φερόμενος ὁ σελλάριος, eques.* Eustath. Πλ. ο: *τὸ δὲ κελητίζειν ἀπὸ τοῦ κέλητος παρήκται, ὃ δηλοῖ τὸν ἀνευκτον ἵππον, καὶ κατὰ τινὰς τὸν μονάμπυκα, ὃς*

νῦν, φασί, σελλάριος λέγεται. dixerant et σελλίον. Eustathius Ἰλ. β: σέλιμα γὰρ ἢ καθέδρα, ἐξ οὗ καὶ τὸ σελλίον ἔοικε λέγεσθαι. Scholiastes Aristophanis in Concion.: ἡ τὸ σελλίον ἢ τὸ καθιστήριον βασιτάζουσα. Varinus: ὀκλαδίας, σελλίον. et σελλάριον Achmes Ονειροκρ. c. 14 et 262.

σενάτον, σενάτωρ, senatus. Codinus in παρεμβολαῖς: ἀντικρὺ τοῦ σενάτου. Hesychius Milesius in Cpoli: ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ τοὺς συγκλήτου βουλῆς ἀναποδόμησεν οἴκους, σενάτα τούτους ὀνομάσας. et σενάτωρ. Priscus in Eclogis de Legat.: σενάτορα πρεσβεύεσθαι. Paeonius Eutropii metaphrastes: σενάτωρας αὐτοὺς καλέσας κατὰ τὴν Ἰταλῶν φωνήν, ἐπειδὴ σένης ἐκείνοι καλοῦσι τοὺς γέροντας.

σίγνον, σιγνοφόρος, signum, vexillam. S. Proclus oratione nona: οὐκ οἶδεν ἄρματα χρυσοκόλλητα, οὐχ ἡμίονους ἐξάσκρους, οὐ τὴν λοιπὴν φαντασίαν ἢν εἰώθασιν οἱ πρόσκαιροι βασιλεῖς ἐν τοῖς προόδοις ἐπιδείκνυσθαι, οὐχ ὄπλα, οὐ θυρεοὺς, οὐ σίγνα. Paeonius Eutropii metaphrastes l. 1 in fine: καὶ τὰ σημεῖα τὰ στρατιωτικά, ἅπερ ἦσαν ἐν τῇ προτέρᾳ μάχῃ παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἀφρηγμένοι (σίγνα καλοῦσιν αὐτὰ Ῥωμαῖοι) πάντα ἀνολαβῶν. Theophylactus in Acta Apostolorum c. 21: τί ἐστίν, αἴρε αὐτότ; τουτέστιν ὃ παρ' ἡμῖν λέγουσι κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν συνήθειαν, ἐν τοῖς σίγνοις αὐτὸν ἔμβλυβε. idem scribit Oecumenius in Acta c. 32. uterque habet ex B. Chrysostomo homil. 46 in Acta. apud Gelasium Cyzicenum l. 1. Act. Conc. Nicaeni capituli 5 inscriptio haec est: περὶ τοῦ σίγνου etc. adde Chr. Alex. p. 780. sed et σίγνον ἀντὶ τοῦ ἀνδριανταρίου ponitur, ut apud Horatium *mobile signum*. inscriptio vet. Grateri p. 86 8: τὸ σίγνον ἀργυροῦν σὺν παντὶ κόσμῳ ἀνέθηκε. hinc σιγνοφόρος vexillarius. Ioannes Tzetzes p. 481 v. 9 et seq.

σικαρίος sicarius. B. Chrysostomus homil. 46 in Acta Apostolorum: τοὺς δὲ σικαρίους οἱ μὲν γένος τι ληστῶν φασίν αὐτοὺς εἶναι, οὕτω καλουμένους ἀφ' ὧν ἐπεφύροντο ξιφῶν, σικῶν λεγομένων παρὰ Ῥωμαίοις.

σιλεντιάριος silentiarius. Philostorgius Hist. Eccles. l. 7 sect. 7: ἰδεῖν τινὰ τῶν λεγομένων σιλεντιαρίων πυρὸς φλόγα τοῦ στόματος ἀφίεντα. Theophylactus Simocatta hist. Maur. 8 9: σιλεντιαρίου δὲ οὗτος στρατεύμασιν ἐκκεδόμετο. Georgius Alexandrinus in vita Chrysost.: καὶ δηλοῖ αὐτῷ διὰ τινος σιλεντιαρίου. silentiarii erant protectores principis in interiore cubiculo constituti. quod Zonaras ait, silentiariorum officium esse inter vilissima, dubitari potest verumne sit, silentiarius enim θαυμασιώτατος dicitur Concilii Chalced. act. 1 p. 77 ed. R. et p. 116. Dorotheus doct. 23: ὡσπερ γὰρ ἐν τῷ παλατίῳ εἰσὶ μεγάλα καὶ λαμπρὰ στρατιαί, ὑπόθου τὴν σύγκλητον, τοὺς πατρικίους, τοὺς στρατηλάτας, τοὺς ὑπάρχους, τοὺς σελεντιαρίους· εἰσὶ γὰρ αὐταὶ πολῦτιμοι στρατιαί. vide Aleman. ad Arcana Procopii, Meursii Gl., Cui. 12 Cod. tit. 16, Vossium de vit. serm. primus ordinis primicerius silentiario-

rum dicebatur, *πριμμικήριος τῶν σιλενταρίων*, Concil. Chalcedon. act. 11. Agath. 5: ὅς δὴ τὰ πρῶτα τελῶν ἐν τοῖς τῆς ἀμφὶ τὸν βασιλέα σιγῆς ἐπιστάταις.

σκάμνος scamnum. *σκαμναλία* Concil. Cpolitanum act. 5: ὠνηθῆναι τινα σκαμνάλια.

σκαραμάγγιον scaramangium, scaramangis. Luitprandus Rer. Europ. l. 6 c. 5: *cum scaramangis duobus*. vestis arcendae pluviae idonea, ut putant viri eruditissimi Lennclavius in Pandecte Turcico et Vossius l. 2 de vitii sermonis c. 17. viderint tamen an scaramangium sericum, cuius meminit Achmes c. 158, arcendis coeli iniuriis satis idoneum sit. v. Glossas Basilic. in πόλλι.

σκευοφύλαξ sacrorum vasorum custos. et qui dignitate ceteris antistabat, ὁ μέγας dicebatur. Concilium Florentin.: ὁ μέγας σκευοφύλαξ ὁ Ξανθόπουλος. locus autem in quo asservabantur vasa sacra σκευοφυλάκιον dicebatur. Sexta Synodus Cp.: τὸ ἀϋθεντικὸν βιβλίον τοῦ σκευοφυλακίου ὑπάρχον. Anastasius Bibliothecarius in Historia Eccles. vertit *vasorum custodiarium*.

σκορπίων scorpio. Regnorum l. 3 c. 12: ἐγὼ δὲ παιδεύσω ὑμᾶς ἐν σκορπίοις. Hieronymus vertit: *ego autem caedam vos scorpionibus*. apud Cedrenum legitur ἐν σκορπίῳ. Martyrologium Usuardi m. Iul.: *eculeum, nervos, fustes, flammam scorpionesque perpassi*. et m. Nov. d. 8: *primo in carcerem missi, deinde scorpionibus gravissime sunt caesi*. gravius scorpionibus caedi quam flagellis. Sugerius abbas S. Dionysii libro de vita Ludovici Grassi: *sed quos pater flagellis, patre nequior scorpionibus caedebat*. Martyrologium Hrabani: *iussi sunt in eculeo levari, et attrahi nervis, et fustibus ac scorpionibus caedi*. Innocentius 3 de contemptu mundi l. 1 c. 27: *torquentur tygribus, et scorpionibus flagellantur*.

σκουτάριον scutum. Constantinus de Themat. 1 13: ἐν ἧ τὸ σκουτάριον τοῦ μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου ἀποκρέμαται. Oppiani scholiastes: *σάκος τὸ σκουτάριον, ἀπὸ τῶν πρῶτως εὐρόντων αὐτὸ Σακῶν*. Theodorus Hermopolites l. 7 tit. 11: *πινακίδιον ἢ σκουτάριον*. Theophanes: *ἐβάσταξε σκουτᾶρι μικρὸν*. Corona pretiosa: *scudo σκουτᾶρη*. σκουτᾶριος autem est scutarius. utitur M. Antoninus 1 de vita sua. sed viri doctissimi malunt σκουτᾶριος. vide tamen Suidam in *πρασινός*. B. Hieronymus in fine Chronici: *hic tribunus scutariorum e Pannonia etc*. Simeo Metaphrastes in Hilarione: *scutarius quidam cum in basilica B. Petri torqueretur*. Iulius Firmicus Mathes. 3 c. 14: *faciet scutarios vel imperatorum protectores, vel qui proprio excubitu salutem principibus servant*. v. notas ad Cantacuzenum p. 995. dixerunt et σκουταράτους. Leo Tactic. c. 9 § 74: *τὰς δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἤγουν σκουτάτων*. Const. Tact. p. 6: *καὶ πρῶτον μὲν τοὺς σκουταράτους*. hinc σκουτεύειν, scuto defendere. Leo d. c. 9 § 49: *καὶ ὑπ' αὐτῶν ὡσανεὶ σκουτεύεσθαι*. adde § 64. de scutariis vide Ammianum Marcellinum et Glossarium Nomicum.

σοῦβλα, σουβλίον *subula*, *veru*. Suidas: ὀβελὸς καὶ ὀβελίσκος ἢ σοῦβλα. Niceph. Callist. 7 44: κατὰ τοῦ κρυφίου πόρου σοῦβλας εἰσώθει, et 10 7: ἦσαν δ' οἱ καὶ ὀβελίσκοις σοῦβλαις τούτους διέπειρον. Menologium Martii d. 22: ὁ δὲ πρῶθεισας σοῦβλαις κατακεντῆσαι αὐτὸν ἐκέλευσε. et Iunii d. 13: καὶ σοῦβλαις σιδηραῖς πρῶθεισας τὰς ἀκοὰς διελαύνεται. *idem est σουβλίον*. Leo Tact. c. 20 § 80: πλὴν σουβλίου σιδηροῦ καὶ ποτηρίου. Eustathius ad Od. κ: τὸ δὲ ἠπήσασθαι παντελῶς φησι (Ἄλλιος Διονύσιος) βάρβαρον. συμφθέγγεται δὲ τῷ Διονυσίῳ καὶ ἡ συνήθεια, παρ' ἧ τὸ σουβλίῳ τρυπᾶν ἠπᾶν λέγεται. et ad ll. α: πεμπωβολον, λέξις Αἰολικῆ, καὶ δημοῖ ἐργαλείον τι μαγειρικὸν πενταδάκτυλον, καὶ ὡς ἂν τις ἰδιωτευόμενος εἴπη, πεντάσουβλον. Corona pretiosa: σουβλή *veru*. Glossae Nomicae: σουγλάριον, ἐργαλειοθήκη. Ἰσως σουβλάριον.

σουλτάνος *sultanus*. Nicephorus Gregoras Hist. 3: εἰ μὴ τις τῶν τῷ Σουλτάν κατὰ γένος προσηκόντων etc.

σπαθάριος *spatharius*, *satelles qui spatham seu ensen gestaret*. Theodoretus epistola 110: ὡς ἐδέξατο γράμματα καὶ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου σπαθαρίου καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου ἀπὸ μαγίστρων. Theophanes: ὁ σπαθάριος μαγίστρου. Procopius Gazaenus in Genesim c. 39: *archimagirus scilicet satelles et quasi spatharius*. Idatius episcopus in Chronico: *et cum ipso per spatharium eius aliqui singulariter intromissi iugulantur honorati*. Rufinus Aquileiensis de vitis PP l. 2 n. 59: *quemadmodum imperatoris spatharius semper illi assistit armatus*. Breviculus Historiae Eutychnianistarum: *cum partes suas Eutyches videret urgeri, per Chrysaphium spatharium Theodosii praesidium principis expetivit*.

σπάθη *spatha*. frequentius usurpant σπαθίον. Constantin. Tact. p. 4: μετὰ τῶν σπαθίων αὐτῶν, et p. 10: σπαθία ἠκονημένα καὶ σεσαιμωμένα. Theophanes: σπαθίον γυμνάσας. *hinc σπαθίζειν*. Menologium Iunii d. 18: τὸν ἅγιον Θεόδουλον σπαθίζεσθαι καὶ οὕτω τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ἐκμηθῆναι. σπάθη *autem vox pure Graeca est*. Iul. Pollux 10 31. Theodorus Prindromus encomiῳ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν: ἦθη κειμένην θεωρῶ πρὸς τοῖς ὕμων τραχίλοις τὴν σπάθην τὴν βασιλικὴν δεινῶς ἠκονισμένην.

σπόρτα *sporta*. Glossae Graec. Lat.: *σπορὶς sporta, fiscella, fiscina*. *hinc σπόρτουλα seu τὰ ἐν σπυριδι διδόμενα ξένια*, ut est in Glossario Nomico, *sportulae*. Concilium Chalcedonense act. 10: λαμβάνων Δανιῆλος ἐπίσκοπος σπόρτουλα. vide Novell. 82.

στιχηρά. *cantica certa in ecclesia*. vide Meursium. Codinus in Excerptis: ἦτις σοφωτάτη οὐσα καὶ κανόνας καὶ στιχηρὰ ἐποίησε καὶ ἐμελώδησεν.

στρατηγός. Anastasius in Historia Ecclesiastica: *Anatolium Orientis straligon*. vide Bonaventuram Vulcanium ad Constantini librum 1 de Thematibus 1.

στρατηλάτης. Glossae Cyrilli: *στρατηλάτης magister militum*. sic etiam vertit Iulianus Antecessor Novella 125 c. 1. Concilium Cyprianum sub Menna: *Βιταλιανού στρατηλάτου πολλά τὰ ἔτη*. interpres: *Vitaliani stratelutis multi anni*. Glossarium manu exaratum: *στρατηλάτης, ἡγεμών, ἄρχων στρατοῦ*. adde Zosimum l. 2 p. 688, Eusebium Hist. Eccles. 7 32, Theodorum Lector. l. 1. Damascius in Excerptis Photianis p. 572: *μετὰ ταῦτα ὁ μέγας τῆς ἔω στρατηλάτης ἐπεχείρησεν*. S. Athanasius in epistola ad solit. vit. agentes: *ὁ μὲν στρατηλάτης Σεβαστιανὸς τοῖς κατὰ τόπον πραιποσίτοις καὶ στρατιωτικαῖς ἐξουσίαις*. Dorotheus doctr. 23.

στρατοπεδάρχης. Georgius Logothet. in Chron. Constant. Menologium m. Mart.: *Παντίλης ὀνομαζομένης γαμετῆς στρατοπεδάρχου τινός*. erant autem plures, et inter eos ὁ μέγας. Pachymerius: *αἰρεῖ δὲ καὶ τὸν Συναδηνὸν καὶ μέγαν στρατοπεδάρχην*. hinc *στρατοπεδαρχία*. Theodorus Prodromus (exstat in R. bibliotheca) in Panegyrico πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Κομνηνόν: *καὶ πάλιν μάχαι καὶ στρατὸς καὶ στρατοπεδαρχία*. v. Meursium, et not. posteriores ad p. 656.

στράτωρ. Onomasticon: *strator ἀναβολεύς*. Leo Tactic. c. 14 § 81: *καὶ στρατῶρος ἑνὸς καὶ σπαθαρίου ἑνός*. Georgius Pachymerius: *ἢ μαγεῖρους ἢ στρατῶρας*. Theophanes: *μετὰ σπαθαρῶν τινῶν καὶ στρατῶρων καὶ ἑτέρων βασιλικῶν ἀνθρώπων*. Papias: *stratores, compositores sellae regiae*. B. Augustinus sermone 2 in novis: *ternos stratores curribus imposuerat*. Guntherus Ligurini l. 2:

strator erat de plebe quidem, neque nomine multum vulgato, modica in castris mercede merebat.

vide Voss. de vit. serm. 1 7 p. 33, et Cui. l. 12 Cod. tit. 24, et ann. ad P. Warn. 2 c. 9.

σύγκελλος. Cedrenus p. 775. syncellus patriarchae successor designatus. Synodus Nicaena 2: *συγκέλλων γενομένων τῶν ἐκείσε πατριαρχῶν*. et act. 7: *πατριαρχικός σύγκελλος*. Historiam Georgii monachi sic inscribitur: *Γεωργίου τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ καὶ συγγέλου γεγονότος Ταρασίου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως σύνταξις*. ita dictus quod cum patriarcha degeret et quasi in eadem cella commoraretur. Concilium Chalcedonense act. 3: *οὐδὲν δὲ ἦρτον καὶ τῶν ἐκδοθέντων παρ' ἐμοῦ μαρτύρων, συγκέλλων αὐτοῦ ὄντων καὶ παραφερομένων, nihil minus et per nominatos a me testes, syncellos eius constitutos, qui hactenus cum ipso degere et manere videntur*. v. ibid. p. 239 e ed. Rom. Guilielmus Tyrius de bello sacro l. 14 c. 12: *et quoniam iterum eundem patriarcham oportebat habere praeter supradictos metropolitanos familiares suffraganeos, quos Graeci cancellos vocant*. emendant in ora *syncellos*. nescio an rectius legerentur *concellos* vel *concellianos* aut *concellaneos*. erant autem plures, quorum primus *πρωτοσύγκελλος* dicebatur. vide supra in ea dictione.

Συκαί Sycæ, Sycae. Cedrenus: προσώρμησεν ἐν Συκαῖς. Anastasius biblioth. in Hist. Eccles.: *et applicuit ex adverso civitatis in Sycis*. Nicephorus in Chronographia: οὗτος ἐτέραν ἐκκλησίαν ἀνίστησιν ἐν παραθαλασσίῳ τῷ ἐπιλεγόμενῳ Συκαῖς, Εἰρήνην τὸν οἶκον ἐπονομάσας.

σύντεκνοι. v. Glossarium Meursii.

σχολάριοι scholarii, scholares, cohortes militum qui ad castridiam palatii deputati erant. Procopius 8: οἱ περὶ τῆς τοῦ παλατίου φυλακῆς λόχοι, οὔσπερ σχολὰς ὀνομάζουσι. et in ἀνεκδ.: ἕτεροι στρατιῶται οὐχ ἡσσοὺς ἢ πεντακόσιοι καὶ τρισχίλιοι τὰ ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ φυλακῇ τοῦ παλατίου κατέστησαν, οὔσπερ σχολαρίους καλοῦσι. Chronic. Alexandr.: καὶ ἐκαύθη τὸ μετὰ τοῦ πορτίκου τῶν σχολαρίων καὶ προσηκτόρων καὶ κανδιδάτων. Serpima Synodus Cr.: εἰσελθόντων οὖν τῶν βασιλέων καὶ τοῦ λαοῦ τῶν ταγματῶν, σχολαρίων, ἐξκουβιτόρων τε καὶ τῶν λοιπῶν στρατευμάτων τῶν στρατευομένων ἐν τῇ βασιλίδι πόλει. Anastasius interpretatur scholarios. sic apud Marcellin. Comit. in Chronico: *rusticus comes scholariorum*. alias scholares, ut Concilii Chalcedon. act. 3. Sulpitius Severus de vita S. Martini c. 1: *ipse armatam militiam in adolescentia secutus inter scholares alas sub rege Constantio, deinde sub Iuliano Caesare militavit*. sic etiam in codice Theod. et Iustin. et aliis auctoribus passim legere est. scholares autem a scholis militaribus dicti, quae plures erant. Malchus de legat. p. 76: καὶ τὰς σχολὰς ἀπάσας. Theophanes in Iustiniano: αἱ σχολαὶ καὶ οἱ προσηκτορες καὶ οἱ ἀριθμοί. v. Meursium in Gloss. et Vales. in Marcellini l. 14 p. 32.

σχολαστικὸς scholasticus, causarum patronus. S. Basilii epist. 242: εἰ δέ τινα δίκην γυμνάζει ὁ σχολαστικὸς ὁ δεῖνα ἔχει δικαστήρια δημοσία καὶ νόμους. Anastasius Sinaita ὄδηγος quaestione 3: ὅτι τις σχολαστικὸς πολλὰ κατηγοράσατο. Ioannes Hierosolymitanus in Matthaeum homil. 24: *ut dum apostoli accusantur, dum respondent, in singulis quibuscunque praetoriis Christi veritas praedicetur et Iudaeorum perfidia demonstretur, et gentibus vel ad salutem credentibus pietatis mysterium reveletur. audientes autem apostoli, quia coram regibus et iudicibus stare iuebantur, ne forte dicant ad Christum: tu ipse scis quia in illorum iudiciis scholastici praesunt*. Usuardus in Martyrologio Febr. d. 6: *in cuius confessione quidam Theophilus scholasticus conversus*. in gestis Dorotheae in quibus eiusdem passio continetur, advocatus dicitur. Theophanes: Εὐσέβιος τις σχολαστικὸς τῆς βασιλείας Κωνσταντινουπόλεως. sic ms. apud Cedrenum τῆς βασιλείας legitur. Franciscus Pithoeus in Glossario Iuliani Antecessoris v. Basilica legebat βασιλικῆς, basilicae. Anastasius biblioth. in Hist. Ecclesiastica sic vertit: *Eusebius quidam scholasticus imperatricis Cypoleos*. advocatus igitur urbis regiae seu βασιλευσούσης Κωνσταν-

τινονπόλεως, ut in Concilio Chalcedonensi et alibi. v. Glossarium nostrum ad Iulianum.

σωλέα solea. Codinus in παρεκβολαῖς: καὶ τὴν πολυτέμητον σωλέαν καὶ τὸν πολυποίκιλον πάτον. v. notas ad Cantacuz. p. 994 et Allatium de recentior. Graecorum templis p. 171 et seqq.

τάβλα tabula. Nicephorus Callisti 4 25: προφήτης ταύλαις καὶ κύβοις παίζει. Concilium Eliberinum can. 79: *si quis fidelis alea, id est tabula, luserit.* hinc ταβλίζειν tabula ludere. tablisare apud Diomedem in Grammatica. Isaacus Porphyrogenitus in charact. Palamedis: ᾧ δὴ πρώτως τὸ ταυλίζειν ἤτοι κυβεῖν ἐξεύρηται. et mox: ᾠρίσατο τὴν ταύλαν. Astrampsychus ἐν τῷ Ἰηθαγ. λαξευτ.: ἔχει κοινωνίαν πρὸς γυναῖκα καὶ παῖδας ἀγενεῖους, πρὸς εὐνοῦχους καὶ παίγνια καὶ ζατρίκια καὶ ταυλία. item: καὶ ζατρίκην καὶ ταύλην. scribebant igitur τάβλαν, ταύλην et ταυλίον.

τάβλια, ῥούσια. praetextas coccino, habentes tabulas seu orbiculos rufos, clavos purpureos habentes. ῥούσιον est rufum.

τακτικά libri de re militari. b. Chrysostomus homilia 3 in epistolam Pauli Thessalon.: μετὰ τῶν διδασκάλων τῶν τὰ τακτικά διδασκόντων αὐτούς. B. Gregorius Nyssenus Catechetic. orat. 35: ὡσπερ γὰρ παρὰ τῶν πεπαιδευμένων τὰ τακτικά πρὸς τὴν ὀπλιτικὴν ἐμπειρίαν ἀνάγονται, δι' ὧν βλέπουσιν οἱ πρὸς τὴν εὐρυθμίον τε καὶ ἑνοπλίον κίνησιν παιδευόμενοι. Theophanes Cerameus homil. 41: οἱ τὰ τακτικά ἐκπαιδεύοντες.

ταξάτιων taxatio, praesidium. Theophanes in Constantino: καὶ ἐκ τοῦ οἰκείου στρατοῦ ταξάτιωνα ἐν αὐτῇ κατέστησαν. Anastasius bibliothecarius in Hist. Eccles.: *quod formidantes praelium et taxationem tumultuarent.* et taxati, ταξάτοι, milites praesidarii. idem Anastasius: *misit taxatos ex themate obsidio.* Theophanes in Theodosio: χίλιοι ταξάτοι σὺν αὐτῷ τούρμαρχοι ἐκεῖ εἰσηλθόν.

ταξίδιον, ταξιδεύειν. Meursius interpretatur praesidium. aliter notae posteriores ad p. 658. Basilica l. 10 tit. 93: ὁ ἐν ταξιδίῳ διάγων, *qui in expeditione occupatus est.* l. ult. C. de restit. mil. sic accipiendum videtur ταξίδιον apud Constantinum Tact. p. 22: ἐὰν ἀπολυθῇ στρατιώτης εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ εἰς ἡμέρας ἐνκαιρίας, ὅτε οὐκ ἔστι ταξίδιον. et ταξιδεῦσαι p. 13: ἂν τε παραχειμάσαι μέλλῃ που τὸ φοσσάτον, ἂν τε ταξιδεῦσαι. Achmes ὄνειροκ. c. 15: ἐὰν ἔχει ὄδον ταξιδίου, ληστευθήσεται.

τίτλος titulus. Glossae Iuris: τίτλος, κεφάλαιον, αἰτία, ἐπιγραφὴ. hinc τιλοῦν. Georgius Alexandrinus in vita Chrysostomi: τιλωθῆναι τὸ προάστειον τοῖς βασιλικοῖς.

τοποτηρητής legatus, vicarius, locum agens, loci servator. Theophanes: καὶ οἱ μὲν τοποτηρηταὶ τοῦ πάπα Λέοντος. interpres can. Ecclesiae Africanae: τοποτηρητὴ τῆς ἐκκλησίας Ῥώμης, *legato ecclesiae Romanae.* et τοποτηρησία legatio ibid. p. 161. Sexta Synodus Cpolitana act. 1: τοποτηρητοῦ τοῦ κόμητος τοῦ βασιλικοῦ ἔκκουβίτου. vet. Interp.: *et locum agente imperialis co-*

mitis excubiti. et ibidem: τοποτηρητοῦ τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως. vet. int.: *loci servatore sedis magnae Alexandrinae civitatis.* sic etiam Anastasius bibl. vertit Nic. Syn. 2 act. 3. idem in Hist. Eccles.: *tunc Dioscorus dixit: et nos omnes hoc assentiamur. et loci servatores quidem Leonis papae Romani Dioscori videntes impetum.* Concilium Suessionense 2 act. 1: *venit Sigloardus servans locum archidiaconi Rhemensis ecclesiae.* adde Iulianum Antecess. Nov. 124 et Nov. 125 1. v. Constantin. de administr. Imp. p. 182. Ioannem Moscum Limon. c. 19 186 in fine, Ioannem Zonaram ad Concil. p. 384 et 410. Balsamon. p. 591 d et 630 d.

τοῦ ἄλδον impedimenta et sarcinae exercitus. Glossae Nomi-cae: τοῦ ἄλδος τὰ σαγμαρία τὰ τὴν ἀποσκευὴν πολεμίων βαστάζοντα. item: τοῦ ἄλδος ἡ ἀποσκευὴ καὶ χρεια πᾶσα τῶν στρατιωτῶν, τουτέστι παιδῆς τε καὶ ὑπόζυγια, καὶ εἴ τι ἄλλο πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ φωσάτου ἐπισύρεται. quod dicitur de iumentis apparatus omnem et suppellectilem seu sarcinas militum vehentibus, desumptum videtur ex Leonis Tacticis c. 10 § 7. secunda glossa sumpta est ex eiusdem Leonis c. 4 § 29. Vegetius 3 c. 6: *impedimenta, sagmarum, caliones vehiculaeque in medio collocantur.* Constantinus Tact. p. 32: τὸ δὲ τοῦ ἄλδον ὅλον οἱ ὑπουργοὶ τοῦ στρατοῦ καὶ τὰ σαγμαρία καὶ ἡ ἀποσκευὴ πᾶσα ὀφείλουσι περιπατεῖν εἰς τὴν μέσσην τῶν παραταγῶν. Theophanes in Mauricio: τὴν φάλαγγα τῶν Περσῶν διέσπασε καὶ τὸ τοῦ ἄλδον παρέλαβεν, et ibidem: πολλῆς δὲ ἀλώσεως ἐν αὐτοῖς γενομένης παραλαμβάνουσι καὶ τὸ τοῦ ἄλδον. existat ea vox apud Harmenopolium 2 6 § ult., si sequamur emendationem Cuiacii Observat. 9 c. 1 potius quam scripturam duorum veterum codicum quos cum editis contuli. impedimenta autem in medio collocabantur. Vegetius d. c. 6. Philo Iud. περὶ βίου M. l. 1: γηραιούς δὲ καὶ γυναῖκα καὶ παῖδας ἐν μέσοις τάξας, ἵνα διὰ τῶν παρ' ἐκάτερα φρουρὰν ἔχωσιν, εἴαν τε κατόπιν ἐχθρῶν ὄμιλος ἐπέη. Prucopius de bello Vand. 1 p. 102 et l. 2 p. 123. Onosander Strategici c. 6 ut praeda. Agathias l. 1 p. 20: καὶ τὴν λείαν ἐς μέσον ἀπολαμβάνουσῃς.

τουρμαρχης turmae praefectus, turmarchus. Zonaras in Leone Armenio: τουρμαρχὴν τοῦ τάγματος τῶν φοιδεράτων. in Novella quadam Constantini Porphyrog.: παρὰ τοῦ τουρμαρχου προφωρηθέντος. v. eundem Constantin. de Themat. l. 1 them. 1 in fine. Historia Miscella l. 23: *comprehendit illos debellatos, et interfecit Andronicum spatharium et Theophilum turmarcham.* ἀπὸ τῆς τούρμας. Constantinus th. 5 l. 1 de Th.: μήτε τούρμας μήτε δρουγγοῖς τετιμημένον.

τριβονάλιον tribunalium. Anastasio bibl. in Hist. Eccles. Nicephorus Polit. in Hist. breviario: ἐν τῷ τριβουναλίῳ λεγομένῳ δεκαεννέα ἀκουστίων, in tribunalio quod novemdecim accubitiuum dicitur. Philostorgius Hist. Eccl. l. 11: ἐν τῷ λεγομένῳ τριβουνα-

λιῶ, πρὸς αὐτοῖς τοῖς τοῦ βασιλέως ποσί, ταῖς μαχαίραις κατεκύψατο. Chronicon Alexandrinum p. 676.

τριβοῦνος tribunus. Glossae Cyrilli: τριβοῦνος tribunus. Glossarium ms: πρωτοστάτης τριβοῦνος. b. Chrysostomus ep. 14: τοῦτο ἀκούσας ὁ τριβοῦνος, λαβὼν τοὺς στρατιώτας οὓς εἶχεν, ἐξῆλθεν. Theophanes: Οὐαλεντινιανὸς τριβοῦνος τότε ὦν τάγμα-τος κορνοντιῶν λεγομένου μέρους. Concilium Chalcedonense act. 1: καὶ ὁ λαμπρότατος τριβοῦνος νοτάριος καὶ ῥεφερενδάριος διδάξει. loquitur de tribuno et notario principis. et S. Basilius epist. 208 ad Iulianum imperatorem: ὁ περιβλεπτός σου τριβοῦνος. adde Isidorum Pelusiot. l. 1 epist. 186 et l. 2 epist. 291, Theodorum Lectorem in hist. Eclog., Harmenop. 4 tit. ult. § 28, apud quem legatarū pro legatis accipiuntur, ut et apud Sangallensem l. 2 de gestis Caroli M. legatarū regis Afrorum, et in epistola quadam legatis Francorum ab Italiae clericis directa. v. Henrici Valesii viri eruditissimi annotationes in Amin. Marcellini l. 17 p. 140.

τριᾶγιον trisagium. his quae observavit Meursius in Glossario, adde Andream Caesariensem in Apocalyp. p. 5 inter opera Chrysostomi ed. Commel., Menologium Graecum Sept. 5, Nicephorum Callisti 15 28 et 18 51, Theophanem, Antiochum homilia 130. quem vide p. 1246 tomo 1 Biblioth. Graec. Lat. ed. prioris.

τροῦλλος, τροῦλος trullus. Theophanes in Iustiniano: ἐτρύγησαν τοὺς πινσοὺς τοὺς βαστάζοντας τὸν τροῦλον, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐβάσταξαν. λοιπὸν συνιδῶν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἤγειρεν ἄλλους πινσοὺς, καὶ ἐδέξατο τὸν τροῦλον. item: ὁ τροῦλος τῆς ἐκκλησίας Ἐδέσσης. v. Evagrii 4 31, et not. posteriores ad p. 386 a b, Allatum de recentiorum Graecorum templis p. 159 ed. Paris. v. in στέρετον.

τύπος typus, forma, edictum. Martinus PP epist. ad Amanandum episcopum Traiectensem: imperialem typum sacrilego ausu, totius plenum perfidiae, a clementissimo principe nostro fieri persuasit. Anastasius bibl. in Hist. Eccl.: Basiliscus autem hunc Alexandriam cum typis contra synodum misit. et mox: praeterea Basiliscus typo generali Chalcedonense abiicit concilium. idem: promulgavit autem formam imperator de episcopis et oeconomis et orphanotrophis et xenodochis, ne hereditates possiderent, nisi quae priusquam provéherentur habuisse probarentur, de quibus et testamentum emittere potuissent. v. tom. 3 S. Basilii p. 70 Notarum.

ὕπαντή. Ditmarus l. 5: ibi tunc Tagmo venerandus 4 Non. Febr., id est ὕπαντή domini, id est obviacione Iusti Simeonis etc. v. Meursium.

ὕπατία, ὕπατεύειν. consules initio magistratus sui hypatiam sive numinos in populum spargebant. Marcellinus Comes in Chronico: Marcianus Augustus suis statuít decretis ut hi qui consules fieri cupiebant, nihil aeris in populum spurgerent. vel

principes. Theophanes de Iustiniano: ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς ὑπατίαν, καὶ τοσαῦτα ἔδωκε χρήματα ὅσα οὐδεὶς βασιλέων ὑπατεύσας. item: ἐποίησε δὲ ὑπατίαν καὶ ἔρριψε χρήματα πολλά. Anastasius bibl. in Hist. Eccles.: *iactans liberaliter hyptiani. dixi ad Theophilum* § ult. de rer. divis.

φ α λ σ ε ὔ ε ι ν falsare, adulterare.

φ α μ ι λ ί α familia. Achmes c. 79 104 299. Theophanes in Mauricio: αἰχμαλωτίζομεν τὰς φαρμιλίας αὐτῶν.

φ α υ ρ ι κ ί σ ι ο ι. explicat ipse Cedrenus p. 168: id est, qui arma faciunt in publicis fabricis, φάβριξι. S. Athanasius in epistola ad solitarios: ἀπὸ τῆς ἐκεῖ καλουμένης φάβρικος.

φ ε λ ὄ ν ι ς, φ ε λ ὄ ν ι ο ν, pheolium, vestis sacerdotalis, vel casula seu planeta, ut tradunt viri eruditissimi. Ignatii patriarchae CP missus ad Nicolaum Pap. ἱμάτιά τε καὶ φελόνια καὶ ἐγκόλπια. b. Chrysostom. in epist. 2 D. Pauli ad Timoth. c. 5: ἱμάτιον ἐνταῦθα λέγει, ὡς τινὲς φασί, τὸ γλωσσόκομον, ἔνθα τὰ βιβλία ἔκειτο. falluntur qui φελόνην interpretantur γλωσσόκομον seu arculam in qua libri recondebantur. vide Suidam in φαινῶλης et φενύλης, Balsamonem ad Concilia p. 622 a, Hugonem Menardum in librum Sacramentorum S. Gregorii papae p. 318, Meursium in Glossario Graecob. et in primis Ἀρχιερατικόν D. Isaacii Haberti, qui ob vitae integritatem, singularem pietatem, et rerum tam divinarum quam humanarum notitiam summam ad primi ordinis sacerdotium promoveri meruit, p. 23 et 38.

φ λ α μ ο ῦ λ ι ο ν, φ λ ά μ ο υ λ ο ν, flamulum, signum, vexillum. Theophanes: καὶ ἐπεράσασα τὰ τε φλάμουλα. Leo Tact. c. 12 § 54: ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς μάχης φλάμουλα κοντάρια μὴ ἐχέτωσαν. et c. 19 § 40: εἶναι δὲ σημεῖον ἰστάμενον ἐν τῷ σῶ δρόμονι, εἴτε βάνδον εἴτε φλάμουλον. Glossae Nomicae: φλάμουλον ἢ σημαία. item: φλαμβουλάριοι (ἴσ. φλαμουλάριοι aut φλαμπουλάριοι) ὧν ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ δόρατος φοίνικα ῥάκη ἐξήρτηται. sic φλάμπουρον apud auctorem Cornuae pretiosae, et βασιλικὸν φλάμπουρον apud Nicolaum Rigaltium Glossarii mixobarbari p. 201. Modestus (in mss Tullius de re militari) de vocab. rei milit. *quia velis, hoc est flamulis*. sic legitur in eisdem mss atque ita legendum Vegetii l. 2 c. 1, non *flammeolis*, ut viri docti reponendum putabant.

φ ο ι δ ε ρ ᾶ τ ο ι foederati. Procopius belli Goth. p. 324: καὶ φοιδεράτοι ἐπικληθέντες (οὕτως γὰρ αὐτούς τότε Λατίνων φωνῇ ἐκάλεσαν Ῥωμαῖοι, ἐκείνο οἶμαι παραδηλοῦντες, ὅτι δὴ οὐχ ἡσημένοι αὐτῶν τῷ πολέμῳ Γότθοι, ἀλλ' ἐπὶ ξυνοθήκαις τισὶν ἔνθεκτοι ἐγένοντο σφίσι. φοίδερα Λατίνοι τὰς ἐν πολέμῳ καλοῦσι ξυνοθήκας, ὥσπερ μοι ἔμπροσθεν δεδήλωται λόγοις, libro scilicet 1 de bello Vand. p. 106. vide Glossarium Nomicum in φοιδεράτους, et notas Iacobi Sironi ad Apollin. Sidonium p. 30.

φ ὀ λ λ ι ς follis. Basilius in Grammatica: φόλλις ὁ ὀβολός.

Eustathius ad Iliad. α: ἐποίησαν ὄβολους τοὺς λεγομένους φόλλεις. Hero περιὶ σταθμῶν: ὄβολους ῥαί' ἀργύριον πληροῖ. sic legitur in Regio codice. aliorum exemplaria habent: ἡ φόλλις ῥαί' ἀργύρια πληροῖ. quid si legamus: ὄβολος ἢ φόλλις? Excerpta ex Eriphanio de mensuris et ponderibus: τρία βαλάντια, ὃ καὶ φόλη θηναίων διακοσίων πενήκοντα, γίνονται λίτραι τισ', et paulo post: φόλης καὶ βαλάντιον ἔχει ἀργυροῦς δύο ἡμισυ, θηνάρια διακόσια, πενήκοντα λίθρας. sic legitur in R. exemplari: expendant eruditi. vetus inscriptio: *inferet poenae nomine folles millē*. Acta Cirtensia Numatii Felicis: *Nundinario et Victori dixit: scitis acceptos esse folles a Lucilla?* S. Augustinus serm. 40 in Novis: *nam quidam, quod revera dicitur accidisse, homo non dives, sed tamen etiam de tenui facultate pinguis adipe caritatis, cum solidum, ut assollet, vendidisset centum folles, ex pretio solidi pauperibus iussit erogari.* folles autem alii erant aerei, alii argentei. de utrorumque valore Sirmondus ad d. sermonem 40. vide Procopii arcana p. 111, Achm. c. 237, Moschum Limon. c. 134, Scaligerum de re nummaria p. 60, Vossium de vitii sermonis l. 3 c. 12 p. 431 in Folleralis.

φόρος forum. Marcus imperator in epistola ad senatum apud Iustinum Apologia 2: καὶ κελύω τοῦτό μου τὸ διάταγμα ἐν τῷ φόρῳ τοῦ Τραϊανοῦ προτεθῆναι πρὸς τὸ δύνασθαι ἀναγινώσκεσθαι. observatione dignum est quod scribit Theophylactus ad Acta Apostolorum c. 28, *principum imagines foros appellari: ὡς μέχρι νῦν αἱ τῶν βασιλέων εἰκόνες φόροι προσαγορευόνται.* idem Oecumenius in Acta c. 39.

φοσσάτον, φοσσατικῶς, fossatum, exercitus. B. Chrysostomus homil. 23 in epistolam ad Ephesios: ὁ παρῶν βίος ὁδὸς τίς ἐστι καὶ στρατιά, καὶ ὡς ἂν εἰκοι τις τὸ λεγόμενον παρ' αὐτοῖς φοσσάτον οὐ ζητήσῃ οἰκοδομὰς λαμπράς. τίς γάρ, εἰπέ μοι, κἂν σφόδρα εὐπορος ἦ, αἰρήσεται ἐπὶ τοῦ λεγομένου φοσσάτου οἰκοδομεῖν οἰκίας λαμπράς; οὐδὲ εἰς· κατάγελως γὰρ ἔσται καὶ τοῖς ἐχθροῖς οἰκοδομήσει καὶ αὐτοὺς ἐπισπάσεται. ὥστε ἐὰν νῆφωμεν, οὐδὲν στρατιᾶς καὶ φοσσάτου ὁ παρῶν βίος διενήνοχε. v. l. ult. C. de restit. mil. et l. 21 § 1 D. comm. in Basilicis. dixi ad Theophil. de milit. testam. Synod. Cr. 7: ὅτι τὸ ἔθνος Ἀγαρηνῶν φοσσατικῶς ἐξέρχεται. Anastasius ita vertit: *quod gens Agarenorum hostiliter fuisset egressa.*

φουκίξειν. δι' Ἀδάμαντος ἐφούκισε καὶ ἀπεκεφάλισε p. 385 b. sic scribe. Theophanes autem τοὺς μὲν ἐφούκισε, τοὺς δὲ ἀπεκεφάλισε. Anastasius bibl. in Hist. Eccles. ita vertit: *alios suspendit, alios decollavit.* falluntur igitur qui aliud esse putant φουκίξειν aliud φουκίζειν: nam utrumque pro farca suspendere seu farcae subici ponitur. Theophanes: οἱ δὲ δύο ἔπεσον ἐκ τῆς φούρκας· πάλιν ἐκρεμάσθησαν, καὶ πάλιν ἔπεσον. v. Suidam

φούρκα, Ioannem Moschum Limon. c. 72, Alexiura Rharitarum doctrina penult.

φούρνος furvus. Eustathius Iliad. π: ὄρα τὴν ἐπὶ ἄρτον χρῆσιν παλαιὰν τοῦ τράκτου. ἐν δὲ τῷ τοιοῦτῳ τόπῳ καὶ φούρνον ἐκείνός φησι κοινότερον, οὐ παρώνυμον ἰστορεῖ φουρνίκιον ἄρτον καθὰ τοῦ κλιβάνου τὸν κλιβανίκιον. Io. Moschus Limon. c. 184: βάλλειν εἰς τὸν φούρνον τοὺς ἄρτους. utitur et Achmes c. 159.

χαρτιατικόν. chartiaticam est id quod quasi pro chartis officialibus datur. Cuiac. observ. 4 18. Theophanes: καὶ χαρτιατικῶ ἕνεκα ἀνὰ κεράτια β'. Anastasius bibl. in Histor. Eccles.: et praestare chartiaticorum causa siliquas binas.

χελάνδιον chelandium navigii genus. Theophanes in Theodosio: ἐκ τῆς πόλεως ἐξερχόμενα χελάνδια πλείστα ἐκόμεζον. Anastasius in Hist. Eccles.: stolum chelandiorum bis milium contra Bulgariam; et ingressus est ipse in rubea chelandia. et paulo post: in chelandio moritur.

χρυσόβουλλον aurea bulla. Pachymerius: χρυσοβούλλιος λόγος. item: βούλλη χρυσῆ κατασφαισάμενος. est enim βούλλα bulla. Menolog. Aug. d. 31: ἔχουσα σφραγίδα διὰ χρυσεῖνης βούλλης. Romanus et Constantinus imperatores in diplomate quidam: sancimus vero licere et potestatem tribuimus ipsius mansionis abbati per praesens nostrum benignum chrysobullum et sigillum etc. Graece fuerat χρυσόβουλλον. S. Agobardus de insolentia Iudaeorum: praecepta ex nomine vestro aureis sigillis signata. Luitprandus in Legatione ad Nicephorum Phocam Imp. Cp.: his dictis atque completis χρυσοβούλλιον, id est epistolam auro scriptam et signatam, mihi dederunt vobis deferendam, sed non vobis dignam, ut mens credit mea. tulerunt autem et alias literas argento signatas. hinc bullare. vita S. Ioannis eleemosynarii: pittacium bullatum. et disbullare. Synod. 6 Constantin. act: 16.

χρυσογράφος auriscriptor.

ψυχικόν eleemosyna. Auctor Graecobarbarus in historica narratione de Belisario: δότε μοι πάλιν ψυχικὸν ἄρχοντος ὀβλόν τε.

ὠμοφόριον pallium archiepiscoporum. Georgius Alexandr. in rebus Chrysostomi: καὶ ἐνειλεῖ τῷ Ἀμμωνίῳ ἀνδρὶ ἡλικιώτῃ τὸ ὠμοφόριον ἐν τῷ τραχήλῳ οἰκείαις χερσίν. Sexta Synodus Cpolitana act. 8: γυμνούσθω τοῦ περιεπιμένον αὐτῷ ὠμοφορίου. vetus interpres: nudetur circumposito ei pallio. vide Isid. Pelus. 1 epist. 136. ὠμοφορεῖν. v. can. 14 Syn. 8 Constantin.

ὄρειον horreum. dixi ad Theophilum. hinc ὄρειάριος: ὁ ὄρειάριος ἐνάγεται, cum horrearario agendum. Basilicus ad l. 4 D. ad exhibend.

INDEX GRAMMATICUS.

- Α**βῆναι 773, 21.
 ἀγρόπολις II, 691, 6.
 ἀγκυλοκοπεῖν 632, 8. II, 263, 20.
 ἀγκυλοτομεῖν II, 263, ποτ.
 ἀδεξιότης II, 200, 2.
 ἀδιαδόχως II, 318, 2.
 ἀδνοσύμων II, 625, 13.
 ἀειπαγῆς εἰρήνη 734, 20.
 ἀερικόν II, 521, 14.
 ἀεροσκοπία 20, 1.
 ἀερίς II, 308, 16. 503, 21. 24.
 509, 4. 514, 20.
 ἀκώνωπα 431, 23.
 ἀλλάγιον II, 369, 17.
 ἀλεκτορομαντεία 548, 15.
 ἀλογοθέτητος II, 713, 22.
 ἀλόη 732, 11.
 ἀμνητεῖν 745, 5. 789, 15.
 ἀνά νομίσματος 700, 8. ἀνά μιλι-
 ρισίων δύο ib. 11.
 ἀνάδοχος II, 352, 10. 20. 353, 2.
 ἀναδρομή σώματος 688, 5. 708, 16.
 ἀνακατεῖν 227, 23.
 ἀναρριζάναι 674, 16.
 ἀνασκιάζει 783, 10. 786, 16. 798, 20.
 II, 5, 2.
 ἀνασκαφεῖν τὰ ὀστέα 775, 21. II,
 537, 10.
 ἀναφάλας 691, 11. II, 118, 6.
 ἀναφορά II, 180, 7. 536, 21. 23.
 537, 6. 542, 23.
 ἀνευδοκίμος II, 645, 3.
 ἀνευθερίας II, 177, 14.
 ἀνεύλογος II, 692, 16.
 ἀνθρωπολατρεία 739, 20.
 ἀνίμῃσις 452, 8.
 ἀνιστορεῖν II, 238, 1.
 ἀντίκασα II, 539, 3. 15.
 ἀπαράμιλλος II, 102, 12.
 ἀπειρανδρως 11, 21.
 ἀπληκτεῖν 723, 7. 726, 8. 731, 13.
 776, 19. 780, 6. 781, 20.
 ὁ ἀπὸ ὀμμάτων 660, 3.
 ἀποκρισιάριος II, 11, 7.
 ἀποκαγῆναι II, 107, 12. 176, 9.
 371, 17. 580, 4.
 ἀποκεμπτοῦν τοὺς καρπούς 67, 8.
 ἀποστρατηγικὸς II, 692, 17.
 ἀποσχίσαι i. q. σχίσμα ποιῆσαι II,
 36, 13.
 ἀποτελματῶσαι II, 559, 23.
 ἀργυροπράτης 629, 10.
 ἀρκερπῶς II, 305, 3.
 ἀριστον περὶ δειλὴν ὄφλιαν II, 400,
 19.
 ἀριστοπολιτεία 429, 16.
 ἀρμαμεντον 698, 23. 709, 9. II, 15,
 13.
 ἀρματώριον 785, 14.
 ἀρρητοῦρηγμα II, 201, 23.
 ἀρχαιονομία 65, 16.
 ὁ ἀρχων τῶν ἀρχόντων II, 133, 5.
 284, 5.
 ἀρβεστότυρος II, 176, 9.
 ἄσημον 732, 13.
 ἀστυκίωμη II, 691, 6.
 Ἀνυγοστικαὶ στολαί II, 203, 12.
 αὐτοφονετικὴ εἰκασίς 343, 7.
 ἀχρεώστητος II, 207, 8.
 βάϊον 781, 1.
 βαΐουλος 600, 12.
 βαλάντιον ἄθρον II, 718, 17.
 βάνδον 694, 18. 730, 19. 732, 10.
 βαπτιστικόν 797, 21.
 βαρδοσκίον II, 195, 23. 196, 3.
 βασιλοπάτωρ 573, 15. II, 253, 16.
 293, 15.
 βεζεῖτε II, 466, 13.
 βεργίον 693, 1.
 βεσάργης II, 559, 16. 663, 11. 14.
 20. 678, 22. 719, 10.
 βέστης II, 557, 23. 675, 23.
 βίγαι, βυγάρως 299, 3. 4.

- βίγλα 721, 14.
 βλαττίον 688, 20.
 τὸ βοικελλάριον II, 15, 18. 497, 7.
 βοικελλάριοι II, 483, 6.
 βραδεύειν 709, 4.
 βραχιόλιον 765, 2.
 βραχιόνιον 731, 15.
 βριαρῆς 708, 20. II, 8, 8.
 βριαρῆς 700, 16.
 βροντόφωνος 419, 8.
 βρούγαμα II, 79, 12.
 βυκινάτωρ 755, 19.
 γαληρότης II, 100, 21.
 γάτα II, 479, not.
 τὸ γενικόν II, 204, 8. δ γενικός
 II, 243, 24.
 γεννήματα 786, 5. II, 725, 4.
 γλωσσοκοπεῖν II, 25, 23.
 γυρισθῆναι II, 164, 9.
 δέ] ὄπου δ' ἔν 624, 1.
 δεητήριον II, 377, 8.
 δειμάτωσις II, 653, 2.
 δεινὸν καὶ πέρα δαιουῶ II, 47, 20.
 21.
 δεκανοί 299, 5.
 δεκίπληγος 87, 21. 418, 23.
 δέμα II, 458, 1. 459, 13 bis. 19.
 533, 12.
 δημοκρατία κοσμικαί 676, 16.
 δημοσιακαὶ ὄφειλαί II, 735, 5.
 δημοτεύειν 678, 1.
 διαγογγυσμός II, 199, 21.
 διαδέχεται pass. 699, 5. 736, 1.
 διαδηματοφορεῖν II, 32, 15.
 διαιτάριος II, 174, 17.
 διακόνισσα II, 724, 19.
 διασκέλευσις II, 686, 11. 716, 12.
 διαφίρων i. q. ἴδιος II, 203, 5.
 723, 19. 724, 8. 744, 3.
 διδασκῦλιος 638, 23.
 διένεξις II, 203, 23. 287, 1. 433, 8.
 δημοκρατία ἡλικία 550, 7.
 δισκοποτήριον II, 182, 17.
 δουκίτης ἀστήρ II, 11, 13.
 δουκική ἀρχὴ II, 727, 5.
 δουλοκρατία 347, 15.
 δωδεκαῖνος II, 38, 9.
 ἐγκλειστος 631, 15. 19. 773, 22.
 781, 5. II, 13, 16. 36, 12.
 ἐγγλίσιος II, 18, 1.
 ἐγχόρηγος 699, 1.
 εἶδη II, 102, 4. 21. 370, 3. 374, 7.
 403, 1. 497, 14. 530, 15. 535, 10.
 539, 2. 7.
 εἰδικόν II, 203, 7.
 εἰδωλείον 184, 23. 186, 15.
 εἰδωλόθρονος 236, 9.
 εἰκῆν δέ II, 70, 16. ἐρεῖν II, 668,
 12.
 ἐκπορίζων 765, 7.
 ἐκπυκτός II, 660, 4.
 ἐκποισμός 641, 17.
 Ἑλλαδικοί 213, 13.
 ἐνδιαδήκως II, 139, 13.
 ἐνεδομυχεῖ II, 439, 4.
 ἔνθα περὶ 716, 18.
 ἐξέλαστορον II, 299, not.
 ἐξέρετος 678, 7.
 ἐξιστορεῖν II, 152, 17.
 ἐξοίσειν II, 389, 9.
 ἐξουσία II, 193, 23.
 ἐξουσιάρχης II, 498, 11.
 ἐξωμιονίται 645, 8.
 ἐπαγορασμός II, 39, 9.
 ἐπαοιδία 19, 17.
 ἐπιβαρῆς 493, 5.
 ἐπιγλανυλίτιν 541, 4.
 ἐπίλυσις οἰωνῶν 47, 9.
 ἐπινέμησις 379, 2.
 ἐπιρριπτάριον II, 282, 21.
 ἐπιρρίπτειν neutr. 790, 11.
 ἐπισημότης II, 723, 13.
 ἐπισκοπεῖον II, 40, 5.
 ἐπισκοπήσαι II, 34, 14.
 ἐπιστατικῶς II, 123, 10.
 ἐπτάϊ 305, 19. 20. 306, 4.
 ἐρηροτηκότος II, 57, not.
 εὐλογοφανής II, 248, 13.
 εὐνοησιμότης II, 72, 4.
 εὐστηθός 688, 5.
 ἐφρεμίω 209, 21.
 ἐχόμενα i. q. ἐγγύς 642, 20.
 ἐῶ i. q. ἐγὼ II, 643, 12.
 ζάμβαιος 623, 20.
 ζιγγίβερ 732, 13.
 ζωθακτος II, 117, 6.
 ζωγονίσαι 722, 7.
 ζωδάκαστος 778, 11.
 ζωστή II, 103, 15. 451, 10. 474,
 22.
 ηκασί 695, 6.
 ηλιακός 698, 22.
 ἡμέρα] ὁ κατὰ τὴν ἡμέραν βασι-
 λέυς II, 251, 17.
 θανατήριον 679, 1.
 θανατικόν 676, 10. 12. 777, 13.
 θανή 133, 20.
 θάττων ἢ λόγος II, 167, 5. 176,
 10. 11. 512, 15. 563, 1. 24.
 574, 5. λόγον θάττων II, 229,
 19. 429, 9. 10. 533, 14. 568, 22.
 583, 16. 595, 9.

- θέμα** II, 15, 20. 16. 10. 37, 7. 40, 15.
θέματα II, 4, 19. 32, 22.
θεματικά II, 24, 16.
θεοβδέλυτος 788, 6.
θεομήτηρ 718, 20. II, 733, 16.
θεομήτωρ II, 3, 5. 101, 20.
θεοπασχίται 612, 3. 651, 3.
θερμήσαι II, 27, 6.
θνησις 675, 21. 676, 4. 7. 703, 23.
θρίαμβος 470, 22.
θρίασις 471, 1.
λαματήριον 190, 19.
ιδίικον 546, 13. 680, 6. 737, 3.
ιδιοπεριουρίτως 458, 20.
ιδιοτροφεῖν II, 674, 13.
ιερατεῖον 577, 21.
ἰλοῦστριοι II, 451, 23.
ἴνα ἐνθάσσονοι II, 136, 6. 8. **ἴνα**
θῆσμεν II, 155, 23. 156, 1.
ἰ. διδικτιῶν 573, 6.
ἰουδαϊσφρων 660, 15.
ἰστορία II, 152, 15.
καβαλλαρικά 785, 21. **καβαλλαρικά**
θέματα 771, 21. 772, 16. 777, 6.
 781, 17.
εἰς καθέλις II, 698, 7. 723, 7.
καθῆρεν i. q. **καθεῖλεν** 683, 9.
καθολική II, 23, 4.
καλαφάτης II, 537, 8. 10.
καλλία 622, 19.
καμάρα 678, 16. II, 25, 3.
κάμηλα, **καμελαῦνια** 297, 14.
καμηλευῖν 739, 1.
καμίασια καρβασία 732, 12.
κάμπος ὁ τοῦ τριβουναλίου 707, 8.
κατάλοι 496, 17.
καπνικόν II, 37, 19. 77, 16. 413,
 24.
καρμεντία 294, 11.
κάσος 220, 11.
ἡ κάστελλος II, 504, 5.
κατά] ὁ κατά τὸν Φωκῶν προσ-
αγορεύσμενος II, 236, 9.
καταβολή κόσμον 3, 10. II, 5, 22.
κατακτυπηθῆναι τὰς φρένας II,
 86, 6.
κατάμαστος 45, 10.
καταφρόνως 459, 3.
ὁ κατεπάνω II, 494, 23. 519, 6.
 541, 21. 702, 3. 727, 12.
κατίσχυσις II, 653, 1.
καυλοκοπεῖν 645, 19.
κεκατηραμένον 760, 1.
κενοφλώριον 455, 3.
κένταρχος 705, 21. 708, 15.
κεράτια 700, 9. 801, 22.
κεφαλήτων 800, 20. II, 35, 18.
κεφαλικάι μάχαι II, 728, 17.
κηρουλάριος II, 39, 1.
κιδάριον 676, 23.
κιτατάριον 786, 7.
κλίσουρα 725, 18. 772, 5. II, 11,
 11. 13, 10.
κλισουριάτης 775, 4. II, 165, 2.
κλησίγραφος II, 117, 4.
κλωβός II, 247, 4.
κοινολεξία II, 153, 21.
κολλυρίς 59, 9.
κομητόποιοι II, 347, 3. 435, 1.
κομμέτρια II, 28, 11. 38, 15.
κόρη II, 25, 18. 33, 4.
κοσμίτης II, 313, 6.
κουβικουλαρία II, 26, 10.
κούνουρος 773, 2.
κουμπάρι II, 225, 11. 227, 4.
κουράτωρ II, 478, 16.
κουρατωρεία II, 37, 21. 311, 15.
κουρίσκος 532, 19.
κούρσος II, 34, 13.
κούσπος 45, 6.
κράβρα II, 843, 12.
κριστάτοι 794, 10.
κροτεῖν ἀγῶνα II, 737, 3. **μάχη**
 731, 7. **πόλεμον** 225, 12. 497, 8.
 656, 10. 690, 16. 693, 16. 702, 13.
 723, 8. 725, 1. 727, 24. 765, 1.
 796, 24. II, 9, 7. 257, 13. 522, 17.
συμπλοκή II, 601, 11. **σύνοδον**
 651, 2. II, 36, 16. **συγκροτεῖν**
πόλεμον 567, 22.
κυριακά 497, 15. II, 873, 8.
κυριακόν 517, 22.
κυριαρχῶν 313, 14.
κῶδιξ 298, 20.
λατέριουλον 298, 9.
λεγάτον II, 179, 12.
λεπτίμιον 602, 9.
λεπτόν παχῦ 717, 17.
λέσσα II, 591, 20.
λίβελλος ἀφείσεως II, 352, 17. 18.
λίβερ 298, 21.
λιμαγγοῦν 734, 15.
ἡ λογὰς II, 726, 8.
λόγος II, 717, 18. 718, 9. **ἀπα-**
θείας II, 17, 16. 33, 8. 704, 13.
σωτηρίας II, 37, 2.
λωβός 570, 20. 698, 24. 699, 3.
λωβοτροφεῖον II, 504, 5.
λωρίον 731, 15.
μαγαρίζειν 791, 21. 792, 2.
μαγαρίτης 726, 20.
μαγιστριανός 705, 14. 771, 8.
μαγκυπεία 568, 7. 678, 21.

- μακρονομία 308, 24.
 μανίκιον 788, 7.
 μανχαιοφρων 637, 22.
 μάνα II, 105, 10. 24. 556, 7.
 μαρνοδοτεῖν 419, 6.
 μαρκάριος 297, 15.
 μαργαριτάριον 658, 17.
 μαρτύριον, martyris templam 604,
 17.
 ματρικάριος 298, 22.
 ματρίκιον 298, 16. 22.
 ματρωνία 296, 15.
 μεσασμός II, 644, 23.
 μεσοκήπιον II, 115, 16.
 μεταθέσιμον 786, 7.
 μετεωρισμός 220, 8.
 μετοικεσία 138, 10.
 μωροφαγήσαι 286, 12. 291, 4.
 μιξοπόλιος 700, 24.
 μόλος 711, 14.
 μοναδρεῖν 35, 16.
 μονοφυσίται II, 7, 15.
 μοσχοποιεῖν 83, 13.
 μοσχοποιία 18, 18.
 μουλικὸν ζῆφον II, 9, 16.
 νικιοτάπητα 732, 14.
 νικάρια νομίσματα 563, 14.
 νιν/α II, 104, 11. 105, 7. 11. 22. 24.
 106, 1.
 νοσημαχεῖν II, 647, 18.
 νόμερος 603, 12.
 ξυλή 786, 14.
 ξυλοκόδωνον 708, 15.
 οἰκειωτικός i. q. ἴδιος II, 651, 15.
 ὀλομερῆ 548, 12.
 ὀξυγράφος 445, 9.
 ὀπισθάγκωνα 613, 2.
 ὀπισθοτέλεια II, 40, 21.
 ὀρεοφανῆ τμήματα II, 12, 6.
 ὀρθομαρμάρωσις II, 31, 19.
 ὀρθοποδίασι 80, 18.
 ὄρα 688, 23.
 ὅτι κολλῆ II, 54, 4. 62, 18. 148, 3.
 441, 9. 10. 491, 16. 502, 14.
 ὅτι i. q. ὥστε II, 87, 4.
 ὀφθαλμοκλανήσαι 629, 10.
 ὀφωνικός II, 668, 16.
 παγγέραστος 53, 22. 381, 15.
 τὰ παιδογόνα II, 504, 15.
 πάκτον 710, 12. 715, 3. 716, 22.
 II, 11, 6. 26, 22.
 παλμωτικὸν 64, 9.
 παμψηφί 609, 13.
 πανεπέραστος 381, 16.
 πακίας ὁ τοῦ καλατίου II, 19, 19.
 πακυλεών 244, 6.
 παραπόρτιον 784, 4.
 παραπροσκοπιεῖσθαι II, 61, 14.
 παραπροσάτεσθαι 745, 13.
 παραρημα τοῦ θανεῖν II, 139, 16.
 παρενφρατίδιος II, 500, 13.
 παρίκπιον II, 4, 13.
 πασίρρωμος II, 645, 20. 685, 16.
 πατριωότης II, 49, not. 196, 7.
 216, 17. 276, 3. 372, 9.
 πατριμῶνιον 800, 16.
 πάτρων II, 212, 6.
 πεξοφύλακες II, 697, 16.
 πενταγέφρων 678, 16.
 περιαντίλειν II, 276, 2.
 περιβιτάριος II, 454, 2.
 περιούσιος λαός 772, 15. II, 217, 5.
 περιστάτεσθαι 73, 21. 465, 5.
 πετροκλάσηρος 795, 3.
 πιθήσαι II, 476, 8.
 πινσός 677, 2.
 πιστικός II, 471, 3. 434, 22. 495, 11.
 506, 11. 664, 2.
 πλωῖσι II, 15, 5.
 ποιεῖν γαμβρόν, φίλον 713, 12. 13.
 ποιναλλίειν II, 26, 4.
 πολιταρχία II, 326, 3. 480, 15.
 πολυκάνδηλον II, 132, 18.
 πονηροπραξία 159, 17.
 πορμότης II, 691, 6.
 πραιδερεῖν 698, 6. 729, 19. 787, 2.
 πραιπόσιτος 544, 6. II, 455, 18.
 498, 19. 523, 10.
 προγονόθεν II, 289, 2.
 πρόεδρος II, 379, 7. 480, 23. 541,
 13. 615, 21. 683, 16.
 προκατακεπηλησμένον II, 216, 5.
 πρόκειστος II, 297, 12.
 πρόκοικος 794, 8.
 προπύργιον 726, 8.
 πρόσγραφον 298, 13.
 προῦποστολή 676, 23.
 προφιλιαθῆναι 622, 21.
 πρωταίτιος II, 342, 1.
 πρωταπόστολος 760, 3.
 πρωτασημητήης II, 172, 23.
 πρωτενοῦχος 773, 17.
 πρωτεύων II, 130, 8. 11. 372, 3.
 πρωτόθρονος II, 249, 14. 314, 19.
 315, 1.
 πρωτοκαθεδρία 635, 5.
 πρωτόκλητος II, 191, 3. 239, 12.
 πρωτομανδάτωρ II, 154, 10. 300, 2.
 πρωτονοτάριος II, 175, 13.
 πρωτοπαπῆς II, 285, 12. 352, 20.
 πρωτοπρόεδρος II, 635, 9. 705, 18.
 735, 16. 789, 5.

- πρωτοστράτηγος 785, 12.
 πρωτοσύγκλιτος II, 619, 14.
 πρωτοσύμβουλος 776, 17.
 πτωθῆναι 438, 11. 617, 10. 628, 20.
 639, 20. 640, 18. κατεκτάθη
 522, 18.
 πῦρ τὸ σκευαστόν II, 85, 4. 316, 16.
 553, 1. τὸ ὑγρόν II, 227, 12.
 πυργοκράτεια II, 673, 11.
 πυρετικὴ νόσος II, 243, 16.
 ῥινοτμηθῆναι II, 693, 1.
 ῥόγα 751, 7. II, 285; 7. 505, 11.
 ῥογεύεσθαι 802, 4. 6.
 ῥυθμιστής II, 139, 13.
 σαββατίζειν II, 313, 3.
 σάκχα 594, 4. 639, 12.
 σαξίμοδιξιμον 774, 5.
 σάχαρ 732, 13.
 σεβαστοφόρος II, 327, 10. 550,
 18.
 σεμετάριος II, 706, 4.
 σεμρετικὰ ζητήματα II, 652, 10.
 σέλλα 731, 15.
 σίγμα II, 31, 18. 540, 14.
 αἶγρον 225, 11. 394, 18.
 σκαιοτροπία II, 56, 21. 76, 13.
 σκάλα II, 12, 14.
 σκαραμάγγιον 731, 16.
 σκιρτοί 43, 17.
 σκοτεινόμορφος 527, 2.
 σούβλα 782, 11.
 σουλτανικός II, 654, 2. 701, 21.
 σπάτια i. q. στάδια 297, 20.
 σπονδεία II, 609, 17.
 στάσεις II, 37, 8.
 σταυροπάτης II, 537, 7.
 στεφανίτης ἀντὶ μοναχοῦ II, 14, 1.
 στηλογραφεῖν II, 38, 16.
 στηλογραφία II, 55, 1.
 στιχηρόν II, 117, 16. 118, 2.
 στοιχεῖν 771, 5. 9. II, 35, 16.
 στοιχειωτικοὶ λόγοι II, 145, 16.
 συγγάρια 750, 23.
 συγγέρεια II, 733, 2.
 συλλαβαὶ ἀθωοῦσαι II, 90, 22.
 συμπάεδρος II, 462, 2.
 συμπληγὰς II, 551, 6.
 σύμπονος II, 659, 2.
 συμποσοῦσθαι II, 654, 21.
 σύμφωνα II, 309, 14. 311, 4. 355, 2.
 673, 2. 707, 14.
 σύμφυχα σκόφη i. q. αὐτανδρα
 765, 14. 781, 10.
 συνάναρχος 500, 6.
 συναγματάρχης II, 671, 13. 733,
 22.
 ὁ συντακτήριος II, 179, 6. 689,
 10.
 συντεκνία II, 353, 3.
 σύντεκνος II, 128, 3.
 συντοουμάρχης II, 97, 20.
 σχετικῶς ἔχειν II, 348, 3.
 σωκίζειν 599, 10.
 σώκιστρον 599, 10.
 σωληνωταὶ στολαὶ 688, 20.
 τάβλα 220, 8.
 ταβλία 34, 21. 85, 1. 8.
 ταξιαίων 776, 16.
 ταξίδιον II, 368, 7.
 τάχα II, 74, 2. 76, 3: 87, 17. 89, 15.
 96, 10. 115, 2. 123, 3. 177, 19.
 178, 13. 259, 11. 285, 22. 296, 14.
 297, 2. 10. 23.
 τὸ τάχος II, 684, 6.
 τερατόμορφος II, 479, not.
 τεσσαροκοντάριος στρατός II, 97, 4.
 τεταρτηρόν II, 369, 11.
 τετρακεράτων τόκος II, 38, 14.
 τετραπέρατος ὁ κόσμος 318, 4.
 τζουκανίσματα II, 480, not.
 τζουκανιστήριον II, 538, 21.
 τιλία 298, 19.
 τοξοκράτης II, 378, not.
 τοπαρχεῖσθαι 144, 10.
 τούλδον 689, 20. 723, 14. 731, 1.
 II, 36, 21.
 τραχεινός 731, 13.
 τραχυκορία II, 458, 5.
 τριήμερεύειν II, 681, 5.
 τρισάγουστος 539, 24.
 τριχοραχάτοι 794, 10.
 τροῦλος 676, 21. 677, 2. 5.
 τυγγάνουσα ἔτυχε II, 29, 24.
 ὕδρις 701, 15.
 ὕδρομυλος 516, 19.
 ὑελοψύς 687, 1.
 ὑλογραφικὴ εἰκὼν II, 497, 20.
 ὑπερέρωσις II, 423, 13. 554, 4.
 ὑπορροαί II, 87, 8.
 ὑπόσπανος τῆν γενειάδα 607, 12.
 ὑπουλία 797, 10.
 φαλσεύειν 733, 18.
 φαμίλια 697, 19.
 φαμιλικῶς 782, 10.
 φαντασιαστής 30, 22.
 φιλαμαρτήμων 580, 7.
 φιλείδωλος 527, 14.
 φλάμουλα 298, 8.
 φλαμούλιον 772, 23.
 φονοκτονία 286, 23.
 φορεσία βασιλική 35, 2.
 φουσατόν 678, 5. 729, 7. 731, 12.

- φουσαττιάς 776, 19.
 φουλιίζειν 675, 7. 764, 13. 780, 20.
     801, 9.
 φοῡνδαξ II, 714, 12.
 φουρνηκή τροῦλία 531, 15.
 φοῡρνος II, 643, 13.
 φραγελωθῆναι 431, 3.
 φραγματάϊδος II, 277, 11.
 φυλακίζειν II, 25, 15.
 χαλαζηδόν II, 592, 10.
 χαρτιατιών II, 37, 15.
 χειμεντής 629, 9.
 χείμη 629, 9.
 εἰς χείρας συμπλοῆς II, 83, 5.
 χαλανδιον II, 15, 6.
 χυλοετηρίς 9, 20.
 χυιδόβιος II, 276, 20.
 χυουσαγγυρον 627, 12. τετραετηρ-
     κόν ib.
 χυουολόχαι 727, 11.
 χυουσοφύρητος 245, 13.
 χυουσοτριλινος 690, 8.
 χυουματοουργία 767, 22.
 ψευδεσημίτης II, 39, 19.
 ψυχικά II, 69, 14. 259, 11. 319, 2.
 ψυρίον 630, 16. 786, 5.
 ὡς ἄτε 309, 15. 458, 6. 505, 14.
     II, 24, 3. ὡς καθε̄ II, 709, 22.
 δεισας ὡς μὴ οἰχῆσονται II, 77,
     19 εσφ. τὸ μὴ διαχθῆναι δε-
     δοικῶς II, 84, 13. 14. δέει τοῦ
     μὴ παροφθῆναι II, 175, 1.
-

INDEX HISTORICUS
IN GEORGIUM CEDRENUM.

- A**aron Abrahami f. cum Maria Mosi obtrectans I, 126, 22. eius mors I, 92, 12. 128, 12. 140, 7. virga amygdalina I, 122, 15.
- Aaron Arabum dux II, 34, 15. a Samuele fratre interficitur II, 435, 18.
- Aaron Besta, Prusiani frater II, 573, 23 sqq.
- Abacucus quo tempore vixerit I, 186, 5.
- Abandazes scriba I, 653, 7.
- Abarae castelli expugnationi II, 207, 1.
- Abarima mons I, 140, 11.
- Abas rex I, 212, 17.
- Abaagi subacti II, 618, 7. Pancratio traditi II, 573, 15.
- Abdelas Romanos bello adoritur I, 777, 22.
- Abdelae castri excidium II, 208, 11 sqq.
- Abdomelec pacem petit II, 215, 21 sqq.
- Abderachmam regnum in Perside obtinet I, 777, 11. eius interitus ibid. 16.
- Abdias vates I, 177, 6 sqq. 188, 17.
- Abdius vates I, 186, 1.
- Abdon Pharatonius I, 105, 21. eius numerosa proles ibid. 22.
- Abdon Selemi f. I, 147, 16.
- Abelus lapidibus a Caino interfectus I, 16, 3. eius iustitia et cadaveris e conspectu hominum sublatio I, 15, 14 sqq. nomen quid significet I, 366, 18.
- Abessas Serviae f. I, 119, 16.
- Abessaus heros I, 115, 16.
- Abia Ieroboami victor I, 118, 20.
- Abias Samuelis f. I, 110, 14.
- Abias rex I, 188, 13 sqq.
- Abiathar Abimelechi f. I, 151, 1.
- Abiathar Iudaeus I, 479, 2.
- Abigaea Davidi soror I, 119, 15.
- Abimelechus iudex, Gedeonis f. I, 96, 6. 147, 10.
- Abimelechi Gerarorum regis cum Abrahamo pactum I, 56, 9 sqq. item cum Isaaco I, 58, 7.
- Abimelechus nuncios ad Iustinianum pacis confirmandae causa mittit I, 771, 4 sqq. eius numisma a Iustiniano spreum I, 772, 11.
- Abimelechus Cutlumusi frater II, 593, 17 sqq.
- Abisaca Sunamitis ad calefaciendum Davidum adducta I, 160, 21.
- Abisaius heros I, 152, 19.
- Abnerus Neri f. I, 149, 20.
- Aborigines I, 259, 12.
- Aboros urbs I, 187, 16.
- Abrahami genus, aetas et vita I, 28, 1 sqq. 47, 14. 75, 1. e Chettura posterius I, 76, 19 sqq.
- Abrahamus Gagathathi f. I, 74, 15.

- Abramius a sultano fratre occisus** II, 606, 6 sqq.
Abramitae monachos et imagines defendunt II, 111, 13 sqq.
Absalomus lapidibus obrutus I, 115, 10.
Abubachares Moamedi cognatus I, 738, 4. **primus Moamedi successor** I, 739, 14. **eius mors** I, 745, 5.
Abulvares, classis praefectus, Romanos vincit I, 756, 1 sqq.
Abulchares Romanos vincit II, 359, 4 sqq.
Abydi oppugnatio II, 444, 14 sqq.
abyssus quid I, 426, 2 sqq.
Acacius haereticus I, 553, 14.
Acacius Cpolititanus episcopus I, 617, 23. **Henotici conditor** I, 619, 15 sqq.
Acaedemici philosophi unde dicti I, 283, 23 sqq.
Acephalorum haeresis I, 615, 9. 625, 22.
Accaron I, 109, 10.
Acæmeti monachi I, 611, 19.
Achabus Israelicus rex I, 176, 5. **eius filii a Iehu caesi** I, 118, 21 sqq. **stirps deleta** I, 186, 8 sqq. **eius interitus** I, 179, 7. **a Michaea praedictus** I, 177, 18 sqq. **item ab Elia** I, 178, 21 sqq.
Achaeus Lapathi f. I, 211, 20.
Achanus lapidibus obrutus I, 142, 11.
Achazus Oziae f. I, 119, 1.
Achelous fl. cur hippocentaurus fingatur I, 247, 10.
Achelous Posidonii f. I, 246, 20.
Achiabi clades I, 202, 1 sqq.
Achias Achielis f. I, 176, 8.
Achias Selonites vates I, 117, 17. 185, 23.
Achiel Bethelita I, 176, 8.
Achilles I, 218, 22. **iratus a pugna abstinet** I, 222, 10 **eius interitus** I, 228, 4 sqq.
Achrydes urbs II, 462, 25.
Acrisius posterior I, 213, 11.
Acrita insula II, 73, 9.
Actiaca victoria I, 573, 7.
Acumus Hunnus, Illyrici rex, magnum Bulgarorum stragem edit I, 651, 17 sqq.
Acusilaus historicus I, 23, 15
Adadus, Axumitarum rex, Damiano bellum infert I, 656, 6. **eius votum quale** *ibid.*
Adama Sodomae urbs I, 51, 7.
Adamus quamdiu in paradiso fuerit I, 12, 1 sqq. **eius mors et liberi** I, 18, 7 sqq. **cum Eva cur paradiso expulsus** I, 15, 3 sqq. 364, 14 sqq.
Adamus novus ex virgine natus I, 484, 4 sqq.
Adana urbs II, 360, 23 sqq.
Adar Idumaeus Solomonis adversarius a deo excitatus I, 170, 19.
Adanctus magister martyr I, 470, 8.
Addon Iudaeorum pont. max. I, 265, 21.
Adelphius haereticus I, 514, 21.
Adelphii episcopi visio de Ioanne Chrysostomo I, 584, 4 sqq.
Ader satanas Solomoni immissus I, 118, 16.
Ader Syriae rex Samariam obsidet I, 182, 9.
Adezer Siroae successor I, 735, 22. **a Barraza interfectus** *ib.* 23.
Adinon heros I, 115, 13. 152, 3.
Adonias Davidi f. regnum invadit I, 160, 23.
Adonibezecus I, 95, 14 sqq.
Adonidi Cinyrae f. nupta Venus I, 29, 9.
Amosis I, 74, 12.
Adranes aquae ductus I, 685, 10.
Adriani imperium I, 437, 14 sqq. **exilium** II, 235, 23.
Adriani theriae urbs I, 437, 16 sqq.
Adrianopolis condita I, 437, 18. **capta et recepta** II, 284, 10. 302, 22 sqq. **a Crumo capta** II, 184, 19 sqq. **a Samuele infestata** II, 454, 22 sqq.
adulterae e lege Vulcani quomodo puniendae I, 35, 15 sqq. **earum scortationes nolae tinnitu publicandi mos Romae sublatus** I, 568, 19 sqq. **crimen et inquisitio apud Ebraeos** I, 121, 18 sqq.
Aegaei interitus I, 215, 9 sqq.
Aegaeum mare *ib.* 12.

- Aegialea I, 248, 13.** maritum Diomedem e bello reducem aver-
 sata I, 234, 12 sqq.
Aegialeus Sicyoniorum rex I, 144,
 5.
Aegisthus I, 214, 4. 224, 4 sqq.
Aegyptiarum rerum scriptores I,
 23, 11.
Aegyptiorum ortus I, 27, 1. regni
 initia I, 20, 2. reges post Vul-
 canum I, 36, 1. post Alexandrum
 I, 340, 20 sqq. sapientia I, 165,
 8 sqq. theogonia I, 82, 19
 sqq.
Aegyptius, a quo regioni nomen,
 Beli f. I, 38, 12 sqq.
Aegyptius latro I, 347, 3.
Aegyptius Duri equus II, 432,
 20 sqq.
Aegyptus ab Antiocho occupata I,
 285, 12 sqq. item a Saracenis
 I, 746, 5 sqq. cur decem plagis
 allicta I, 85, 19 sqq. 87, 20
 sqq. 132, 9 sqq.
Aelia pro Hierosolyma ab Adriano
 condita I, 408, 14 sqq. 437,
 24.
Aelurus cur a Leone imp. non pu-
 nitus fuerit I, 609, 1 sqq. eius
 fuga et interitus I, 617, 7 sqq.
 618, 9.
Aemiliani imperium I, 454, 1.
Aenea regio I, 273, 14.
Aeneae ad Didonem adventus I,
 245, 19 mors I, 238, 12. suc-
 cessio et historia I, 237, 22
 sqq.
Aeneadum regnum I, 238, 14
 sqq.
aeris fabricandi ars a Vulcano Ae-
 gyptiis tradita I, 35, 17 sqq.
aeris consideratio I, 20, 1. diver-
 sitas I, 428, 17 sqq.
Aeschylus Athenensium legislator
 I, 145, 21.
Aesculapii aetas I, 95, 23 sqq.
 147, 14 sqq.
Aesopi aetas I, 273, 22.
aether primo creatus a deo I,
 6, 13 sqq.
Aetherius faber I, 563, 22.
Aethiopia a Mose vastata I, 86,
 17 sqq. eius diluvium I, 146,
 18.
Aethiopum in Aegyptum irruptio
 Mose duce repressa I, 86, 3 sqq.
Aethra I, 217, 22.
Aetna ignem emittit I, 255, 13.
Afer Saturni f. I, 28, 21. a quo
 Afri ibid.
Africa a Belisario subacta I, 649,
 15 sqq.
Africae nomen regioni Carthagi-
 niensium inditum I, 255, 21.
Africanus historicus I, 7, 20. 17,
 12. eius aetas I, 441, 8.
Agago Amalecitarum regi parci
 Saul I, 412, 19 sqq. eundem
 Samnel iugulat I, 113, 2 sqq.
 ob eum servatum Saulo regnum
 erseptum I, 149, 20 sqq.
Agamemnon I, 217, 12. eius in
 Troianos expeditio I, 218, 22 sqq.
 interitus I, 233, 22 sqq.
Agapetus concilium Cpolititanum
 convocat I, 651, 1 sqq. eius
 obitus ibid. 7.
Agareni I, 50, 23 sqq. Siciliam
 et Lemnum affligunt II, 260, 10
 sqq. victi II, 9, 1 sqq. 266,
 9 sqq. 240, 8 sqq. 382, 15 sqq.
 484, 10 sqq. victores II, 93,
 23 sqq. 273, 3 sqq. Thessalo-
 nicam capiunt II, 262, 16 sqq.
 eorum, qui Carthagine regnant,
 incursiones a Thoma repres-
 sae II, 77, 17 sqq. eorundem
 cum Theophilo bellum II, 130,
 14 sqq.
Agave Cadmi f. I, 42, 10. Echioni
 nupta ibid. 19 sqq.
Agelaeorum lex I, 270, 10 sqq.
Agenor Neptuni f. I, 38, 11 sqq.
 eius liberi ibid.
Agasilai continentia I, 359, 13
 sqq.
Aggaei aetas I, 186, 5 sqq.
Agrippa Herodes I, 322, 21 sqq.
 Iudaeorum rex I, 324, 7 sqq.
Ajax Nauplii f. I, 248, 18 sqq.
Ajax Oilei f. I, 234, 11.
Ajax Telamonius I, 222, 13 sqq.
 eius cum Memnone congressus
 I, 226, 15 sqq. interitus I,
 232, 8.
Aides Molossorum rex I, 143, 15
 sqq.
Alamundarus, Saracenorum rex,

- Severianos refellit I, 631, 22**
 sqq.
Alar urbs I, 187, 16.
Alarichus Vandalorum dux Romam
capit I, 588, 1 sqq.
Albania Latini f. Aeneae nupta I,
238, 9 sqq.
Albanorum castellum a Romanis
capitur I. 724, 18.
Albas rex I, 238, 19.
albuginis medicamentum I, 192,
14 sqq.
Alcanis Chorasmii conatus et in-
teritus II, 591, 6 sqq. 592, 20
sqq.
alchymista I, 629, 8 sqq.
Alcibiades Atheniensis I, 145, 22.
Alcinous Ulyssem in patriam us-
que comitatus I, 233, 10.
Alcmena Iovis uxor I, 32, 11 sqq.
Alda, Georgii Abasgorum reguli
uxor, imperatori se adiungit II,
503, 9.
Aleta rex I, 245, 13.
Alexas Ptolemaeus I, 291, 23.
Alexander, qui et Paris, Troiani
belli auctor I, 216, 13.
Alexandri Magni genus et res ge-
stae I, 264, 13 sqq. 265, 3 sqq.
continentia I, 272, 11 sqq. 359,
15 sqq. regnum in multas par-
tes divisum I, 272, 21 sqq. 284,
19 sqq. 339, 3 sqq. 401, 9 sqq.
de eo Danielis vaticinium I, 272,
6 sqq. 401, 14.
Alexandri Hierosolymitani episco-
pi martirium I, 453, 15 sqq.
Alexandri episcopi virtute silen-
tium philosopho impositum I,
498, 18 sqq.
Alexander Diospolis episcopus pu-
nitur I, 645, 17 sqq.
Alexandri Mammaeae f. imperium
I, 450, 3 sqq.
Alexander imp. mollis ac disso-
lutus II, 275, 13 sqq. eius obi-
tus II, 277, 21.
Alexandria ab Alexandro condita
I, 266, 5. a Persis occupata I,
715, 16 sqq. terrae motu con-
cussa I, 550, 17. navis inde
ingens Romam advecta I, 302,
9 sqq. ibidem theatrum colla-
psum I, 599, 14.
Alexius Moseles excaecatus II, 25,
23.
Alexius Moselos in Longobardiana
a Theophilo socero missus II,
118, 14 sqq. quae dona ab
eodem acceperit II, 119, 10 sqq.
Alexius Studiani collegii magister
II, 479, 11 sqq.
Alexius patriarcha Eustathii suc-
cessor ibid. eius obitus II, 550,
6 sqq.
Alidis in Romanam ditionem im-
pressionem facit I, 776, 9.
Alimus Artze potitur II, 578, 13.
sex millia Romanorum militum
interficit II, 503, 2 sqq. eius
interitus II, 155, 2 sqq. 503,
4 sqq.
Allacasseus a Deleano pellitur II,
529, 16 sqq.
allelengyum quid II, 37, 13. lege
imperatum II, 456, 3 sqq. ab-
rogatum II, 486, 7.
Alphesiboea I, 296, 16 sqq.
Althaea I, 246, 17 sqq.
alumen quale in mari mortuo I,
51, 15.
Alusianus patricius Deleanum ocu-
lis privat II, 533, 2 sqq. Thes-
salonicam oppugnat II, 532, 2
sqq.
Alys fl. II, 432, 25.
Amalecus solitudinis cultor quan-
do se erexit I, 737, 15.
Amalecitarum occidio Saulo prae-
dicta et concessa I, 112, 14
sqq.
Aman in crucem Mardocheo pa-
ratam actus I, 208, 19.
Amanis castris excidium II, 208,
11.
Amanitae I, 738, 19.
Amantia capta II, 236, 15.
Amantius praepositus Amastasio
insomnium suum aperit I, 636,
2. cur a Iustino necatus I, 637,
23.
Amara urbs II, 154, 18.
Amasias rex I, 189, 5.
Amasis Aegyptiorum rex I, 616,
14.
Amastris insula I, 781, 5.
Amastriana unde dicta I, 566, 12
sqq.

- Amazonum mores I, 270, 17 sqq.
 S. Ambrosius Mediolanensis episcopus, Eudoxii successor I, 545, 21 sqq. Origeni familiaris I, 442, 2 sqq. 444, 7 sqq. eius libertas I, 556, 17 sqq. in Theodosium imp. concio I, 571, 23 sqq. huius de eo testimonium I, 559, 15.
 Amer cum Carbea se coniungit II, 154, 14 sqq. Nicaeam obsidet I, 796, 12. Xerxis factum imitatus II, 163, 6. eius adversus Romanos expeditio II, 166, 19 sqq.
 ameras imperii nomen I, 745, 5. amerae Tripolitani occisio I, 755, 21.
 ameradum trium occubitus I, 751, 4.
 Amerus Chalebus gladius dei ib. 5.
 Amessas Abigaeae f. I 119, 16.
 Amida urbs I, 725, 13. oppugnatur I, 628, 23.
 Aminadabi domum arca dei delata I, 109, 18 sqq. 149, 10.
 Ammonitae a Saulo victi I, 111, 6.
 Amorium urbs II, 69, 5.
 Amphilochii chria I, 555, 15 sqq.
 Amphion et Zethus musici Thebas condunt I, 44, 16 sqq.
 Amphitritae simulacrum I, 565, 16.
 Ampieri arcis captio II, 561, 6.
 Amonis Manassae f. interitus I, 73, 2.
 Amorium Phrygiae urbs I, 615, 10. 763, 5. Michaeli Balbi patria II, 69, 4. occupatur I, 763, 10. exciditur II, 136, 16 sqq. eius pulchritudo ibid.
 Anosus Manassae f. Iudaeorum rex I, 121, 13. 195, 4.
 Amosus vates I, 186, 3. 187, 5. 189, 10.
 Amulius I, 257, 4 sqq.
 Amyci caedes I, 210, 8.
 Auyntas rex caesus I, 221, 23 sqq.
 Anacharsis Scythia I, 358, 2.
 anachoretae qui I, 612, 10.
 anagnostae I, 521, 23.
 Ananias Augari cursor I, 308, 15.
 Ananias vates quando vixerit I, 188, 17.
 Anani pontificis mors I, 330, 5.
 Ananilus primus alienigena Iudaeorum pontifex I, 322, 4.
 Anastasiae martyris reliquiae alatae Sirmio I, 608, 20. Nicomedia I, 614, 7. eius templum I, 551, 17 sqq. ab incendio servatum I, 610, 2 sqq.
 Anaetasia Tiberii II uxor I, 689, 1. eius mors I, 698, 3.
 Anastasia Constantini III uxor I, 753, 14.
 Anastasia Iustiniani II mater I, 783, 24.
 Anastasiopolis I, 630, 17.
 Anastasii Theopolitani episcopi de Apollonio Tyaneo testimonium I, 432, 5.
 Anastasius I ante imperium silentiarius I, 620, 17. a quo ad imperium promotus I, 625, 20 sqq. Acephalorum haeresi addictus ibid. eius forma ibid. Ariadnam uxorem ducit I, 626, 8. liberalitatem ostentat ib. 19. qualem se in rebus ecclesiasticis praebuerit I, 627, 14. Chrysargyri tabulas combussisse creditus I, 627, 12. Manichaeis favet I, 630, 1. eius statua I, 629, 6. cum Aretha pax I, 628, 14. quale ei donum ab alchymista oblatum I, 629, 8 sqq. a populo conviciis exagitur I, 631, 12. eius terribile visum in somnis I, 635, 10 sqq. quomodo id evitare conatus sit I, 636, 7 sqq. eius mors ibid.
 Anastasius syncellus I, 798, 15.
 Anastasii, patriarchae Antiocheni, interitus I, 712, 10.
 Anastasius Thomae f. II, 88, 11.
 Anastasii patricii fuga II, 537, 11 sqq.
 Anatolius Flaviani successor I, 602, 7. Leonis papae vicarius I, 605, 2. episcopus Cpolitanus I, 607, 9. Leonem imp. coronat I, 608, 5.
 Anaxagoras philosophus eiusque decreta I, 278, 1 sqq. cognomen Mens ibid. sapientiae gratia in Aegyptum profectus I, 165, 20.
 Anaximander philosophus I, 243,

10. eius aetas I, 276, 15 sqq. decreta ibid.
- Anaximenes philosophus eiusque decreta I, 277, 15. Alexandri Magni praeceptor ib. 23.
- Anazarba Ciliciae metropolis I, 639, 20. saevissimo terrae motu prostrata I, 640, 12 sqq. a Nicephoro II subacta II, 361, 19.
- Anchsalum a Chagano subigitur I, 692, 4. eius incensio I, 697, 5. instauratio II, 29, 3. occupatio I, 781, 19.
- Achius Gethae rex I, 115, 7.
- Ancus Martius I, 260, 12.
- Ancyra Galatiae urbs I, 717, 1. a Persis expugnata ib.
- Andragastas Slavinorum dux I, 692, 18.
- Andragathii in Gratianum fraus I, 551, 5 sqq. caedes I, 568, 22.
- Andrassus locus II, 341, 11.
- Andreas Calybites cur a Copronymo flagris interfectus II, 11, 15.
- Andreae apostoli reliquiae depositae I, 659, 2. eius aedes restituta II, 239, 12.
- Andreas Scythia scholis praeficitur II, 216, 14 sqq. ei imperium abrogatur II, 217, 18. eiusdem victoria II, 218, 3. virtus II, 216, 14 sqq.
- Andromacha I, 224, 6. Achilli supplicat ib. 13.
- Andromachus a Samaritis caesus I, 265, 22.
- Audromedae raptus I, 40, 13.
- Audronici insidiae II, 266, 12 sqq. interitus II, 268, 13.
- Andubarius astronomiae doctor apud Indos I, 27, 9.
- Anemae virtus II, 410, 12.
- Angaea I, 49, 11.
- Angaero Longobardiae dux II, 252, 22 sqq. a Romanorum societate deficit ibid.
- Angelus Procopii proditor I, 542, 19.
- angeli piorum saluti inserviunt I, 79, 1.
- anginae caninae morbus II, 522, 2.
- animalia munda omnia I, 419, 20. eorum effigies Mosis lege prohibita I, 116, 18.
- animae brutorum et hominum diversae I, 8, 11. de earum immortalitate philosophorum sententia I, 663, 9 sqq. de anima Platonis dogma I, 280, 9 sqq. 282, 2 sqq.
- Anio cur bellum ab imperatore illatum II, 556, 15 sqq.
- Anna Samuelis mater I, 108, 17.
- Anna Mariae virginis mater I, 326, 1.
- annales, qui et paralipomena I, 119, 7.
- annonae caritas Romae I, 322, 19.
- annus quid sit ab Urielo Enochus doctus I, 21, 12. quot septimanis constet ibid. olim decem mensium I, 259, 23. anni ab Adamo ad Augustum computati I, 333, 11.
- Antaeus ab Hercule victus I, 214, 18.
- Antaradus condita I, 523, 15.
- Anteia, quae et Stheneboea I, 212, 19.
- Antenor ad Graecos oratio I, 230, 7. eiusdem ope ereptum Troianis palladium I, 229, 17.
- Anthae interitus II, 421, 16 sqq.
- Anthemii locus II, 119, 16.
- Anthimi martyrium I, 464, 22.
- Anthimi poetae aetas I, 612, 16.
- Anthimus episcopus Cpolititanus I, 651, 4.
- Antichristi imperium ab Esaia praedictum I, 120, 21.
- Antigona Oedipi f. I, 46, 7.
- Antigonia condita I, 292, 8.
- Antigonus I, 273, 2. 284, 22. 292, 8.
- Antigoni, scholarum principis, convivium II, 193, 9 sqq.
- Antiochenses a Theodosio puniti I, 560, 11.
- Antiochensis patriarchatus reditus II, 5, 6 sqq.
- Antiochia condita I, 38, 2. 339, 8. olim Antigonía I, 292, 8 sqq. a scorpiis et culicibus per Apollonium liberata I, 431, 20. terrae motu periclitata I, 522, 7. 676, 17. gravi clade bis afflictata I, 640, 12 sqq. 646, 6. ad eam instaurandam Iustini imp. sumtus I, 641, 19. Theopolis

- appellata I, 646, 21. capta a Chusroe I, 652, 1. ab Arabibus I, 751, 22. Nicephori imp. iniussu a Burtza expugnata II, 364, 1 sqq. 365, 5 sqq.
- Antiochus Arianus I, 542, 11.
- Antiochus Epiphanes Seleuci f. Aegyptios debellat I, 285, 13 sqq. ex amore novercae aegrotus I, 292, 15. eius interitus I, 287, 13 sqq. de Iudaeis victoria I, 401, 13.
- Antiochus Eupator cum Iudaeis bellans I, 288, 4.
- Antiochus Persa paedagogus Theophilo Arcadii f. missus I, 686, 13.
- Antiopa Nyctei f. ab Amphione et Zetho filiis liberata I, 44, 1 sqq.
- Antipae martyrimum I, 566, 11.
- Antipas Herodes I, 521, 16.
- Antipater Alexandri successor I, 273, 6.
- Antipater Ascalonita Palaestinae praefectus I, 293, 11. veneno sublatus ibid. 19.
- Antipater Iudaeae rex I, 304, 2.
- Antipatris condita I, 323, 13.
- Antoninus Pius imp. I, 438, 21.
- Antoninus Philosophus imp. I, 439, 14.
- Antoninus Caracalla imp. I, 448, 20.
- Antonius consul et imperator Rom. cum Caesare dissidens I, 304, 4. ab Augusto vincitur I, 320, 5.
- Antonius Alexandrinus Didymum de oculorum amissione consolatur I, 522, 13.
- Antonius Cauleas patriarcha II, 253, 23.
- Antonius Studita patriarcha II, 414, 6. eius obitus II, 434, 15.
- Antonius Paches Nicomediae episcopus II, 516, 1.
- Anysii liber de mensibus I, 295, 16.
- Anzis locus II, 133, 9.
- Ao Chaldaeis lumen I, 296, 19.
- Aodus ambidexter index I, 95, 19. 99, 3. 146, 14.
- Apamea Syriae condita I, 292, 12. a Persis occupata I, 652, 2. 714, 7.
- Aper Cari socer I, 464, 10. Carini socer et caesor I, 568, 5.
- Aphar Abrahami f. I, 77, 6. unde Africa dicta ibid.
- Aphaidotus I, 146, 21.
- Aphrodysium maris eluvione operitur I, 657, 17.
- Aphrodyte Venus unde dicta I, 28, 22.
- Apidanus amnis II, 450, 6.
- Apis I, 569, 12.
- Aplesphares bellicarum artium peritissimus II, 559, 18. Cacicil arces expugnatas occupat II, 559, 1. Romanam ditionem infestat II, 593, 6. reprimitur ib. 21.
- Apochapsus Agarenorum princeps II, 91, 20.
- Apolaphar Siciliae praefectus II, 514, 6. a fratre Apocapso bello pressus ib. perit II, 524, 18 sqq.
- Apolinarius haereticus I, 555, 10. Macedonii discipulus I, 664, 19. eius haeresis I, 457, 21 sqq. scripta I, 533, 21.
- Apollo Daphnaeus I, 217, 9. Iovis f. I, 32, 7. quomodo pro deo haberi coeptus I, 32, 6 sqq. Thymbraeus I, 227, 12. eius cum Marsya certamen I, 52, 19. Daphnaei sanum conflagrat I, 536, 9 sqq.
- Apollonius Tyanaeus a Domitiano damnandus evanescit I, 431, 2. eius aetas I, 346, 18. miracula I, 73, 11. 431, 14 sqq. de Anaxagora dictum I, 278, 10.
- apostoli XII totidem fontibus Israelitis ad Elima inventis praesignificati I, 137, 8. eorum stolae ubi inventae I, 642, 5. templum quando dedicatum I, 689, 1.
- Apron urbs I, 568, 4.
- Apsimarus a Romanis imperator creatus quem exitum habuerit I, 777, 1 sqq.
- aqua a Mose in sanguinem conversa I, 84, 8. 87, 22. 132, 11. ab eodem e saxoeducta I, 91, 18 sqq. a Davide deo libata I, 153, 4. in oleum conversa a Narcisso I, 450, 9. in vinum conversa I, 538, 12. aqua experimenti Iosepho et Mariae oblata I, 327, 18. in creatione mundi distributa I, 425, 6 sqq.

- aquae penuria I, 679, 12. consecratio in Theophaniis I, 531, 1. diversa natura I, 428, 13.
 aquaeductus Valentiniani a Basilio reffectus II, 477, 1.
 Ar mons I, 197, 23.
 Arabaotha I, 141, 16.
 Arabes a Romanis victi I, 765, 11. 773, 1. 777, 17. a Bulgaris interficiuntur I, 790, 17. fame et pestilentia premuntur ibid. 12. Armeniam accipiunt I, 773, 8.
 Arachachum castellum II, 309, 4.
 Arachus patricio honore ornatus II, 496, 12.
 Aradus a Mabilia capta I, 755, 3.
 Aramus Tharæ f. I, 47, 19. eius filii et interitus I, 48, 15.
 Ararat montes I, 20, 18.
 aratri inventio I, 15, 16.
 Araxes fl. II, 558, 11.
 arbitrii humani libertas I, 80, 20 sqq.
 Arbogastus Gallus Eugenii in occupanda tyrannide socius I, 568, 8.
 arboris Adamo interdictæ natura I, 13, 8 sqq.
 arca dei a barbaris sublata et Azotum delata I, 109, 4. restituitur I, 109, 14. in domum Aninadabi et Oseae deposita I, 110, 4. arca Noæ I, 20, 20.
 Arcadiani I, 574, 12.
 Arcadiopolis I, 568, 6.
 Arcadius præfectus a Zenone interfectus I, 622, 3.
 Arcadius Theodosii f. orientis imp. I, 573, 22. eius forma I, 574, 7. imperium I, 586, 3. statuæ ruina I, 801, 13.
 Arcesilaus Alexandri successor I, 273, 8.
 Archelaus Herodis frater Viennam relegatus I, 323, 2.
 Archelaus Herodis f. Iudææ præfectus I, 333, 2.
 Archelaus philosophus eiusque decreta I, 278, 16 sqq.
 arcus caelestis signum I, 21, 8.
 Ardaburius cur a Leone magno interfectus I, 607, 15.
 Ardalæ excidium II, 214, 3.
 Ardys Lydorum rex I, 239, 12.
 arena pro aqua in baptismo adhibita I, 440, 3.
 Areobindus ad consulatum evehitur I, 599, 12. eius aedes deiparæ condita I, 699, 7.
 Aretas quando ab Homeritis occisus I, 639, 8.
 Arganum urbs II, 154, 18.
 Argauthum castellum II, 209, 3.
 argenti e terra eruendi primus auctor I, 19, 20. nullum pretium tempore Solomonis I, 164, 23. guttis argenti pluit I, 463, 15.
 Argivorum regnum ad Sicyonios translatum I, 143, 8.
 Argonautarum ætas I, 104, 4. 209, 10.
 Argus centoculus I, 144, 11.
 Argyrippa condita I, 234, 15. 249, 1. Maleventum et Beneventum post dicta ibid.
 Argyrocastrum castellum II, 496, 10.
 Ariadna Minois f. I, 215, 3.
 Ariadna Leonis imp. f., Zenonis Isauri uxor I, 609, 6. 614, 4.
 Arianorum tumultus I, 528, 13.
 arida sive sicca terra cur dicta I, 8, 6.
 Aristobulus rex et pontifex Iudæorum a Pompeio captus I, 316, 12.
 Aristoteles Platonis discipulus I, 256, 3. in quibus a præceptore discrepet I, 281, 11 sqq. eius decreta et ætas ibid. sqq. de terra sancta testimonium I, 747, 1 sqq.
 arithmetica ab Abrahamo Aegyptiis tradita I, 48, 3. 53, 21.
 Arius Graecorum erroris sectator I, 510, 9. in Nicaena synodo damnatus I, 495, 16. 500, 3. revocatus ab exilio I, 505, 6. eius hæresis I, 501, 6 sqq. fraus et interitus I, 518, 15 sqq.
 arma bellica quando primum fabricari coepta I, 47, 4. eius artis Vulcanus auctor I, 35, 18.
 Armathaima I, 111, 8.
 Armenia a Persis occupata I, 712, 4. ab Hunnis vexata I, 633, 3.
 Arabibus tradita I, 778, 1. Saracenis subdita ib. 10. vastata II, 163, 8.
 Armeniorum principes vivi cremantur I, 778, 11.

- Arphaxadus I, 23, 5.
 Arsaber Ioannis frater II, 146, 4.
   magister insignis II, 161, 12.
 Arsacidae II, 183, 3.
 Arsacius Chrysostomi successor I,
   585, 8.
 Arsalem Davidi regia I, 198, 1.
 Arsenius summae apud Theodosium
   existimationis I, 573, 12.
   monachus I, 576, 10.
 Arses Ochus I, 256, 19.
 Artabani regnum I, 253, 4. in
   Romanorum ditionem incursio
   I, 684, 18.
 Artabadi Armeniorum ducis I, 787,
   8. cum Constantino Copronynio
   socero bellum I, 798, 17. II, 4,
   11. ciades et supplicium II, 6,
   6 sqq.
 Artaxerxes Longimanns I, 253, 5.
 Artaxerxes Ochus I, 256, 19.
 Artemisia I, 299, 14.
 Artemius Anastasius imp. I, 785,
   20.
 Artemii martyrium I, 537, 4.
 Artemon haereticus I, 454, 10.
 Arthasaathas, qui et Cyrus I, 251,
   11.
 Artzanucus fl. II, 208, 2.
 Artzenorum fuga II, 578, 7.
 Artzepagus II, 577, 7.
 Arxana a Philippico capitur I,
   693, 8.
 Asa rex Iudae I, 176, 5. 188, 15.
   eius de Israelico populo victo-
   ria I, 119, 11.
 Asaelus I, 115, 17 sqq. Serviae
   f. I, 119, 16.
 Asanis crudelitas II, 573, 19. in-
   teritus II, 575, 2.
 Asaphus vates I, 159, 10. 185,
   22.
 Ascalon I, 109, 10. prius Gera-
   ra I, 51, 1.
 Ascanius Iulus Aeneae f. I, 238,
   14.
 ascetae I, 348, 10. 351, 10.
 Ascholiis episcopus I, 552, 16.
 Asenetha Potipharis f. Iosepho nu-
   pta I, 66, 21.
 Aseri benedictio I, 71, 15.
 Asiae nomen unde I, 229, 13.
 Asirotha I, 126, 22.
 Asius praestigiator I, 229, 11.
 Asmonel Maccabaei I, 319, 11.
 Asotae robur II, 284, 5 sqq.
 Asotes Taronitae f. Samueli gener
   II, 451, 1 sqq.
 Aspar cur a Leone magno inter-
   fectus I, 607, 16. eius filius
   caesar a Leone creatus I, 613, 18.
 assaron mensurae genus I, 131, 19.
 Asser Iacobi f. I, 60, 1.
 asses numi a Numa dicti I, 260, 2.
 Assyrii a Perseo victi ac Persae
   dicti I, 40, 23. ab Alexandro
   victi I, 266, 7. clade ab ang-
   gelo afflicti I, 191, 8. eorum
   regnum I, 28, 10 sqq. ab Ar-
   bace abolitum et ad Medos trans-
   latum I, 190, 4.
 Assur Nemrodi f. I, 22, 11.
 Astacus quae post Nicomedia I,
   292, 24.
 Astarte I, 170, 6.
 Asterius imp. I, 217, 17.
 astrologiae inventio et ortus I, 16,
   11. 54, 1. 73, 4.
 Astyages, qui et Artaxerxes et Da-
   rius I, 208, 11. et Nabogiadus
   I, 249, 4.
 Astyanax Hectoris f. I, 224, 7.
 Astydamea I, 296, 17.
 Astynoma Afro nupta I, 28, 21.
   quae et Chryseis I, 221, 19.
 Asuama Setho fratri nupta I, 16, 6.
 Atalanta I, 247, 20.
 Athanasius magnus propter Arium
   episcopatu Alexandriae pulsus
   I, 505, 13. post sexennium re-
   stituitur I, 523, 10 sqq. iterum
   relegatus I, 524, 12. at mox
   reversus I, 528, 14. a Iuliano
   pellitur I, 536, 4. obit I, 545,
   14. loci eius I, 353, 12. 750, 9.
 Athanasius Celestes Mango in epi-
   scopatu Alexandrino succedit I,
   620, 1.
 Athanasius Iacobitarum patriarcha
   I, 736, 5 sqq. qualem Heraclio
   quaestionem proposuerit ibid.
 Athenae a Scythis vastatae I, 454,
   14. a Xerxe incensae I, 255, 9.
   unde dictae I, 145, 3.
 Athenais Leontii f. I, 590, 9.
 Athenienses Graecorum literis
   XXIV uti quando coeperint I,
   255, 16.

- Athinganorum haeresis II, 69, 5 sqq.
 Atlanta insula facta I, 255, 15.
 Atlas astronomus I, 144, 13. cur
 corlum gestare creditus I, 53, 6.
 144, 14.
 atomi I, 282, 20.
 Atreus I, 214, 3 sqq.
 Atrides cur Menelaus I, 217, 12.
 Attica diluvio vastata I, 143, 12.
 Attici Cpolitani episcopi miracu-
 lum I, 587, 16.
 Avares a Mauricio quid postula-
 rint I, 691, 19. in Romanorum
 potestatem veniunt I, 703, 1.
 in Thraciam quando venerint
 I, 716, 6. Romanos vincunt I,
 684, 17. turpiter domum rede-
 unt I, 729, 15.
 aves sacrificiis admissae quae I,
 136, 20.
 Aufidus fl. II, 546, 5.
 Auga Herculis uxor I, 245, 16.
 Augari duplex morbus I, 308, 12
 sqq. ad Christum epistola ib.
 auguria I, 64, 3 sqq.
 Augustio columna I, 667, 3.
 Augustus s. Octavius I, 300, 22.
 ab eo imperatores Romani et
 mensis Sextilis nominati I, 73,
 17. 300, 23. cum nasceretur
 parentum insomnia I, 301, 1. in
 amicos officiosus I, 302, 2. li-
 bidinosus ib. 16. ad iram pron-
 us I, 303, 16. census univer-
 salem instituit I, 321, 2. mo-
 rituri dictum ib. 6.
 Augustus dux Alexandriae a Iustino
 imp. capite truncatus I, 684, 9.
 Aula castellum II, 596, 13.
 Anlis Scythiae regio I, 235, 1.
 Anan Iudaeus I, 483, 5.
 Aurelianus imp. I, 455, 1.
 Aurelius Antoninus imp. I, 449,
 17.
 Aureorum Pythagorae carminum
 capita et summa I, 274, 5 sqq.
 auri e terrae visceribus eruendi
 primus auctor I, 19, 20. eius
 ars inventa I, 29, 8.
 Ausitis terra ab Esao dicta I, 77, 7.
 auspicii refutati exemplum I,
 271, 5.
 Aventus, qui et Pseudantoninus et
 Illelogabalus, imp. I, 449, 17.
 Axlus fl. II, 455, 7.
 Azar Siciliam invadit I, 778, 12.
 ab Heraclio vincitur ib.
 Azarias propheta I, 186, 2.
 Azarias pontifex maximus I, 189, 9.
 Azarias Raphael I, 192, 9.
 Azazium castellum II, 492, 7.
 Azidas Chunei f. Ciliciae bellum
 infert I, 778, 16.
 Azii Aegyptii vita qualis II, 501, 16.
 Azizius Aegypti princeps pacta vio-
 lat II, 456, 16.
 Azotus I, 109, 10.
 Azymorum festivitas I, 131, 14.
 135, 1.
 b littera in r mutata I, 50, 2.
 Baalus sive Belus Assyriorum rex
 I, 29, 5. eius idolum crematum
 I, 185, 4. sacerdotes caesi I,
 185, 1. 186, 13.
 Baanes imperator designatus I,
 745, 21. a Saracenis vincitur
 ib. 23. Armeniam Arabibus tra-
 dit I, 778, 1.
 Babilas episcopus et martyr I, 451,
 2. 453, 16. 464, 12. eius reli-
 quiae a Iuliano translatae I,
 536, 14.
 Babylon condita et amplificata I.
 21, 21. 28, 9. 203, 5. eius in-
 colae Samaritanos translati I, 187,
 19. eorundem mores I, 270, 9.
 Bacchae I, 43, 18.
 Bacchus cur Lenaeus dictus I, 52,
 16. Osiris Aegyptiis ibid
 Bactagmi supplicium II, 6, 18.
 Bactriani, qui et Bregmanes I,
 270, 3.
 Badizes Amori proditor II, 136, 10.
 Baianns Leonis equiso II, 232, 16.
 eius interitus ibid.
 Bala iacobi ancilla I, 59, 23.
 Balaaci vaticinium I, 122, 23.
 Balasamus vates I, 433, 4. eius
 vaticinium I, 484, 21.
 Balathista claustrum II, 458, 4.
 Balba Cabadis frater I, 625, 1.
 Balba occupata I, 699, 12.
 Balbini Maximi imperium I, 450,
 21.
 Baldadus Sanchita I, 125, 4.
 Balichus Iudaeus I, 293, 20.
 balsami proventus iuxta mare mor-
 tuum I, 51, 21

- Baltasar Nabuchodonosoris** f. l, 251, 18. **Babyloniorum rex** l, 207, 12. **Danieli ad eum verba ibid.** qui et **Rinigliſar** l, 190, 9. **caesus** ib. 16.
- Banaias heros** l, 152, 14.
- Banaias Ioisdae** f. l, 115, 20.
- Baptismus arena patratuſ** l, 440, 3. **eius genera** l, 440, 12.
- Baracus index** l, 95, 22. **cum Dehora** l, 99, 8.
- Barama Chosrois** f. **Persarum regina** l, 735, 23.
- Baramus adversus Chosroem insurgit** l, 695, 10. **ab eo occiditur** ibid.
- Barazas Chosrois** f. **a Persis occisus** l, 735, 23.
- Bardan profugus** l, 783, 7.
- Bardanisius** ſ. l, 745, 13.
- Bardanus excaecatus monachus** fit ll, 32 1 sqq. 33, 14.
- Bardas Michaeli avunculus, Petronae et Theodoraſ frater** ll, 155, 21. **de Theodoraſ interitu cogitat** ll, 158, 8 sqq. **caniciei et europalataſ dignitates adeptus** ib. ll, 161, 3. **adversus Saracenos expeditionem facit** ll, 161, 19 sqq. **caesar** fit ll, 165, 11. **ecclesiasticos vexat** ll, 162, 6 sqq. **eius facinora** ll, 173, 5. **in Cretenſes expeditio** ll, 179, 4 sqq. **insonnium** ll, 178, 12. **interitus** ll, 180, 19.
- Bardas Durus Rossos vincit** ll, 384, 7 sqq. **Bardam Phocam seditiosum capit** ll, 388, 19. **imperator salutatus, bellum adversus Basilium II molitur** ll, 419, 3. **quibuscum pacta inierit** ib. 17 sqq. **a Phoca devictus** ll, 430, 6 sqq. **ad Chosroem fugit** ll, 433, 13. **ab eo in custodiam datur** ll, 434, 3. **liberatus** ll, 438, 24 sqq. **rursum imperium appetit** ll, 441, 17. **a Phoca circumvenitur** ll, 443, 15. **amisso visu imperatori reconciliatur** ll, 446, 20.
- Bareza vidua Romanis se coniungit** l, 644, 1.
- Baris castrum capitur** ll, 221, 3.
- Barnabae apostoli reliquiae in Cypro quando inventae** l, 618, 23.
- Barrazas a Persis necatus** l, 735, 23. **quam diu regnarit** ibid.
- Baruza Persarum dux** l, 694, 9. **eius interitus** ibid.
- Basan, quae post Scythopolis** l, 138, 16.
- Basilicinus** ll, 181, 15.
- Basilides haereticus** l, 438, 14.
- Basilis castellum** ll, 469, 19.
- Basiliscus Verinae frater magnae classis adversus Genserichum missae dux** l, 615, 2. **contra Zenonem seditione mota, imperator fit** l, 615, 21. **Cpolitaniſ exosus Cucuſum a Zenone relegatur** l, 616, 16 sqq. **in turrim conclusus fame necatur** ibid.
- Basilius magnus ecclesiae Caesarensis antistes** l, 531, 16. 545, 9. **a Valente vexatus** l, 547, 22.
- Basilius Onomaguli** f. **in Sicilia Imp. creatus interficitur** l, 790, 23 sqq.
- Basilius Macedo, Michaeli imp. cubicularius, quomodo ad imperium pervenerit** ll, 180, 13 sqq. **eius origo** ll, 182, 19 sqq. **ſuturae dignitatis omina** ll, 184, 17 sqq. 186, 17 sqq. 188, 20 sqq. **roboris et fortitudinis specimina** ll, 193, 15 sqq. **a Michaelo imp. protostrator creatus** ll, 194, 16 sqq. **a Barda insidiis appetitur** ll, 196, 8. **in imperium assumptus a Michaelo** ll, 200, 8. **eum sibi insidiantem opprimit** ll, 201, 11 sqq. 182, 12. **eius iustitia et lenitas** ll, 202, 11 sqq. **ecclesiae et legibus consulit** ll, 205, 3 sqq. **insidiis petitur** ib. 16. 215, 15. **adversus hostes feliciter rem gerit** ll, 206, 6 sqq. 213, 12 sqq. 216, 1 sqq. 225, 9 sqq. **eius animus gratus** ll, 236, 19. **templa terrae motibus concussa reficit** ll, 237, 16 sqq. **palatia ab eodem coudita** ll, 238, 8 sqq. **religionem Christianam auget** ll, 241, 22. **obit** ll, 248, 6. **eius uxor** ll, 198, 5.

- liberi II, 205, 22. animus benignus II, 373, 7.
- Basilius Durus a Romano imp. affini cur cum uxore urbe electus II, 501, 24.
- Basilius Scamandrenus patriarcha II, 382, 9.
- Bastra ab Vimaro capta I, 745, 6.
- Batatae caecatio II, 566, 7.
- Bathuel Nachoris f. I, 58, 23 sqq.
- Bathyrhyaces locus II, 210, 6.
- battaritis herba mirae efficaciae I, 535, 3.
- Beclamum Chosroae palatium I, 732, 1.
- Belemarnis tribus II, 583, 3.
- Beliaris iugo subditus Nabuchodonosor I, 204, 8.
- Belisarius ad debellandos Vandalos mittitur I, 649, 15. item contra Chosroem I, 652, 16. contra Hunnos I, 678, 3. eius laus I, 653, 11. obitus I, 680, 1.
- Belus Semiramidis f. Assyriorum rex I, 20, 3.
- Beneventum I, 234, 15. Argyrippa prius I, 249, 1. a rege Franciae deficit II, 223, 3.
- Beniaminea tribus cur Iudaicae annexa I, 117, 1. stirpis interitus I, 107, 9.
- Beregaba II, 11, 10.
- Berguleum I, 568, 6.
- Beride locus II, 84, 22.
- Berosus notatus I, 20, 3. eius historia I, 23, 12.
- Berrhoea condita I, 292, 12. unde Irenopolis II, 29, 2. vastatur II, 344, 18.
- Berytus terrae motu eversa I, 523, 22.
- Desbius mons, qui et Vesuvius I, 424, 13.
- Beasus Darii satrapa et caesor I, 266, 8.
- Bethabara locus I, 329, 14.
- Bethela I, 49, 11.
- Bethleheza olim Euphrata I, 60, 16.
- Bethschemesani cives idololatrae I, 109, 23.
- Biberius pro Tiberio I, 345, 21.
- biblicorum librorum numerus I, 9, 10.
- Bibliorum sacrorum in linguam Graecam translatio I, 289, 17.
- bibliotheca Alexandrina I, 289, 17.
- Bidynae obsessio II, 454, 19.
- bigae, bigarii I, 299, 3.
- Biseri patricii interitus II, 4, 11.
- Bituminis fontes in mari mortuae I, 51, 15.
- Bizya ab Anastasio occupata II, 88, 10.
- Blachernensis portus II, 80, 20.
- Bladimerus Rossorum regulas II, 551, 8.
- Bladiathlabi Bulgari perfidia II, 462, 8. eius vidua cum familia Basilio se dedit II, 468, 17.
- Boana dux qualia spolia Heraclio adduxerit I, 730, 18.
- Bodena castellum II, 453, 17.
- Boeoti literas a Cadmo edocti I, 42, 7. eorum fines I, 46, 17.
- Bogdanus cur patricio ornatu gradu II, 467, 21.
- Bogomili haeretici I, 514, 20. 547, 21.
- Bogoris Bulgarorum dux II, 151, 1. eius soror capta Christianam religionem imbibit II, 152, 3.
- Bolonis castelli expugnatio II, 464, 2.
- Bolers locus II, 453, 16.
- Bonifacius Leonis papae vicarius I, 605, 1.
- Bonosus exercitus dux creatur I, 712, 13.
- Boozus I, 107, 21.
- Borises Bulgarorum rex captus II, 346, 1. ad magistri dignitatem euectus II, 413, 14. a Bulgaro interficitur II, 435, 2 sqq.
- bos Iupiter a Cecrope dictus I, 145, 5.
- Bosporo urbi nomen unde I, 644, 16. 645, 5.
- Bostra I, 451, 21. 745, 6.
- Botrys urbs I, 659, 10.
- Brachmanes I, 267, 13 sqq. 358, 1. eorum lex I, 270, 3.
- Bringa Nicephoro insidiatur II, 347, 8.
- Briseis, quae et Hippodamia, Achilli ab Agamemnone crepta I, 222, 6 sqq.
- Brisus Gallorum rex I, 263, 20.

- Britannorum mores I, 270, 15.
 Brumalia I, 259, 3.
 Brutus libertatis Rom. vindex I, 262, 15.
 Bruti et Cassii caedes I, 304, 5.
 Bryantis occupatio I, 789, 23.
 Bryantis palatium a Theophilo aedificatum II, 109, 1.
 Bryennius exsul II, 611, 15. revocatur II, 616, 3. ab Opsara excaecatur II, 622, 5. eius et Acoluthi res contra Patzinaces gestae II, 603, 21.
 Bryzias statuarius I, 536, 11.
 Bucephalus Alexandri M. I, 300, 3.
 Bucoleonus locus II, 49, 6.
 Buculithus locus II, 421, 17.
 Budas, qui et Terebinthus I, 455, 15.
 Budenae obsessio II, 461, 3.
 Bulgari in Illyricum et Thraciam irumpunt I, 628, 12. 766, 11. in Mysiam I, 651, 17. cum Constantino Pogonato foedus componunt I, 766, 13. in Baruis habitant I, 770, 5. deficient I, 781, 16. a Leone V imp. vincuntur II, 53, 11. Christiani fiunt II, 152, 4. Saracenorum societatem ambiunt II, 356, 15. a Rossis infestantur II, 372, 12. eorum regnum aboletur II, 413, 7. unde Comitopuli appellati II, 434, 20. a Basilio II victi II, 457, 9. ei se tradunt II, 467, 4. eorum ossa congesta II, 475, 5. rebellant II, 527, 5. rursus subiguntur II, 531, 8 sqq.
 Buninus Paridis f. I, 228, 23.
 Bupalus statuarius I, 564, 13.
 Bura terrae motu absorpta I, 255, 18.
 Burtza Antiochae dux II, 423, 15. eius cum Aulace Saraceno amicitia II, 366, 5. Antiocheam capit ib.
 Busiris diruta I, 467, 19.
 Butelliana Gabrielii regia incensa II, 460, 21.
 Byzantii statuarii opera I, 566, 20.
 Byzantium a Constantino moenibus cinctum et Cpolis dictum I, 496, 16. a Severo captum et dirutum I, 442, 9. a scorpiis et anguibus per Apollonium liberatum I, 431, 16. ab Avaribus obsessum I, 728, 15. frustra a Thoma oppugnatum II, 80, 13. eius septem turres I, 442, 10.
 Byzus rex I, 197, 8.
 Cabades Perozæ f. a Persis rex constituitur I, 623, 15. Manichaeos in suis finibus trucidat I, 639, 11. captus I, 624, 20. qua ratione e custodia liberatus ibid.
 Cabala II, 90, 19.
 Caballinus filium Leonem imperio inaugurat II, 9, 19.
 Cabeas anthropophagi I, 270, 9.
 Cacicus Iobanesicae f. II, 557, 15. cum Nicolao pacem facit II, 559, 2.
 Cades Barnea I, 138, 4.
 Cadmea urbs I, 42, 12.
 Cadmus Agenoris f. I, 38, 15.
 Boeotorum rex I, 42, 8. eius ex Harmonia filiae I, 42, 9. litterae ib.
 Caesaris iuvenis somnium I, 300, 10. equus mirabilis ib. 2. nomen unde I, 289, 14. regnum I, 299, 20. res gestae I, 300, 6. eius caedes, et eam praegressa prodigia ibid.
 Caesarea Cappadociae a Barda occupata II, 388, 19. a Masalma expugnata I, 794, 20. a Persis capta I, 714, 10.
 Caesarea Palaestinae Panaeas prius I, 323, 13. a Mabilia occupata I, 753, 20.
 Caesarea Philippi olim Panosus I, 323, 7. Panais I, 534, 8.
 Caesarii de diversarum gentium moribus liber I, 269, 19.
 Cagathathus Levis f. I, 74, 14.
 Caini nomen I, 366, 16. res I, 15, 16. mors I, 16, 3. 18; 13.
 Cainano reperta gigantum scriptura I, 27, 11.
 Calabria ab Agarenis occupata II, 99, 3.
 Calandionis relegatio I, 620, 3.
 Calchas vates I, 219, 6.
 Calebus Iephunae f. I, 89, 5. populi Israelici dux I, 146, 4.
 C. Caligula imp. I, 346, 3.

- Callinices filii** I, 756, 21.
Callinicus coronam Constantino adfert I, 753, 9. **solum patriarchae occupat** I, 776, 4. **oculis captus Romam relegatur** I, 781, 3. **barbarorum naves una cum hominibus demergit** I, 765, 12.
Callinici porta I, 784, 4.
Callistraticus monachus vaticinio Imperium Philippico promittit I, 784, 11. **excaecatur** ib. 18.
Calocyrus Chersonii principis f. II, 372, 8. **eius perfidia** II, 383, 14.
Calypso I, 332, 22.
Cambyses, qui et Artaxerxes I, 252, 21.
Cameia Manichaeorum metropolis II, 213, 10. **eius excidium** ib.
camela, camelautia, sportae genus I, 297, 14.
Campaniae terrae motus I, 499, 2.
Candace regina Alexandrum capit I, 266, 23.
Canopi sacerdotis astus I, 570, 11.
Canticorum Solomonis locus I, 384, 8 sqq.
Capetrum castellum II, 578, 19.
Capitolini templi conflagratio I, 380, 10.
Capitolium I, 259, 21.
Cappadocia a Persis occupata I, 712, 3. **ab Hunnis vexata** I, 633, 3.
Capuae a rege Franciae defectio II, 223, 11. **obsessio** ib. 21.
Caracallae imperium I, 448, 20.
Carbauis excidium II, 214, 3.
Carbas Manichaeus Romanam ditionem invadit II, 154, 17. **eius virtus** II, 162, 13.
Carbasias Arabum princeps II, 570, 15.
Carbonitis solitudo II, 568, 5.
Carcinii excidium II, 208, 10.
Cardames Bulgarorum princeps II, 26, 21. **eius ad Constantinum literae** ibid.
Cardarichae fuga I, 693, 15.
Cariana rostra in Blachernis a Mauricio condita I, 694, 18.
Carinus imp. I, 464, 6.
Carmentae fatidicae nomen I, 294, 11.
Carpocrates haereticus I, 438, 15.
Carrae urbs I, 527, 3.
Carterius monachus I, 577, 8.
Carthago deleta I, 255, 22. **a Belisario subacta** I, 649, 3.
Carthago nova, quae et Neapolis, coadita I, 246, 15.
Carti portus occupatus I, 789, 23.
Carus imp. I, 464, 6.
Casamanis excidium II, 214, 3.
Cassandra Aeneae f. I, 273, 18.
Casandra locus I, 273, 19.
Cassander Alexandri successor I, 273, 11. **eius filiam Thessalonicam ducit** ibid. **Alexandro venenum exhibet** I, 271, 9.
Cassii et Bruti caedes I, 304, 5.
Castamon Isacii Comneni domus II, 622, 20.
Castor Ledaе ex Cygno f. I, 212, 12.
Catacalo Orientis dux designatus II, 597, 14.
Catacalo Ambustus Armeniacae legionis dux II, 523, 20. **eius astutia** II, 574, 10. **dux Orientis** II, 597, 15.
Catalini consilium II, 588, 21 sqq.
Catharorum mansio I, 684, 8.
Catvae relegatio I, 751, 16.
Catailadus II, 262, 19.
Caucasus a Thuro caesus I, 30, 9.
Cecropia I, 145, 5.
Cecropius episcopus terrae motu oppressus I, 530, 6.
Cecrops cur geminus factus I, 144, 22. **Mosi contemporaneus** I, 76, 16.
Cedoctus locus II, 86, 4.
Celaenae oppidum I, 20, 19.
Celestinus episcopus Romanus I, 593, 22.
Cenchreensis portus II, 227, 23.
Centum colles locus II, 594, 7. 597, 21.
Cephalenia ins. II, 229, 8.
cephaletio census I, 800, 20.
Cepheus Aethiopiae rex I, 40, 12. **Perseo bellum infert, ac victo succedit** I, 48, 18 sqq.
Cepi locus II, 198, 22.
ceratium I, 801, 22.
Cerdo haereticus I, 439, 2.
Ceres Isis Aegyptiis I, 52, 16. **frumenti et hordei inventrix** ibid.

- Cerinthus haereticus** I, 437, 9.
Cerrualae II, 126, 11.
Cabdanus a Phoca proelio superatus II, 344, 10 sqq.
Chadicha Moamedii uxor I, 738, 21.
Chaganus pacem violat I, 692, 15. vincitur I, 697, 20. 702, 1 sqq.
Chazarorum dux Iustiniano insidiatur I, 778, 21. Scytharum princeps I, 800, 7. Chazariae regulus II, 129, 22.
Chalacha condita I, 22, 12.
Chalcedon Bithyniae a Constantino instaurata I, 496, 6. eius muri deiecti I, 542, 23.
Chalcedonensis synodus I, 604, 16. 669, 4. quarta quando acta I, 604, 16. ab Euthynio confirmata I, 626, 7. eius approbatio I, 637, 16. impugnatio, I, 629, 19. sententia I, 670, 12.
Chalcopractorum aedes aedificata I, 602, 5. Iudaeorum synagoga ibid.
Chaldaeorum divinatio I, 47, 11. genus a Semo I, 62, 3. libido I, 270, 9. regnum I, 20, 2 sqq.
Chaldaicarum rerum scriptores I, 23, 11.
Chalebus tribu Iudaeus I, 128, 21.
Chamaitha regio ab Heraclio occupata I, 730, 11.
Chanathotes a Mose necatus I, 87, 1.
Chamosus Tyriorum idolum I, 170, 7.
Chamos quam terrae partem acciperit I, 24, 1. quarum nationum auctor I, 26, 8 sqq.
Chanaan Chami f. Sewi ditionem invadit I, 24, 22. eius posterii I, 25, 2.
Chandacae expugnatio II, 340, 19.
Charax locus II, 92, 20.
Charito Ioviani uxor I, 540, 21. eius confessio I, 455, 8.
Charon a Phoca interfectus II, 391, 21.
Charpote castellum II, 419, 12.
Charsianum castrum I, 800, 6.
Chartica urbs I, 245, 23.
Charybdis I, 233, 3.
Chatzaria a Basilio II subiecta II, 464, 5.
Chazara Leonis mater II, 19, 1.
Chazari in Persidem impressionem faciunt I, 728, 5.
Chelidonium qua ratione liberatum II, 561, 9. 562, 15.
Chelkias sacerdos legis dei librum repertum regi offert I, 195, 22.
Chenephris odium in Mosen I, 86, 21.
Cherubicus hymnus quando cantari institutus I, 685, 4.
Chetura Abrahamo ducta I, 51, 3.
Chironis centauri iustitia I, 358, 10.
Chlamydam purpurearum usus apud Romanos I, 34, 23.
Chlomarum castellum I, 693, 24.
Chlori cognomen I, 469, 21.
Chobar fl. I. I, 199, 23.
Chodollogomor I, 51, 9.
Choereas II, 90, 20.
Choerosphactae incarcerationio II, 256, 6. etymon ibid.
Chorathus torrens I, 176, 15.
Chorbatæ Basilio se dedunt II, 476, 4 sqq.
chordapsus morbus II, 10, 10.
Chorosanis castelli expugnatio II, 126, 15.
Chosroes I Antiochiam capit I, 652, 1. in fines Romanos irrupit ib. 13. pugnam detrectat I, 654, 17.
Chosroes II regno Persarum potitus I, 695, 10. cum Heraclio foedus inire recusat I, 715, 1. eius simulacrum quale I, 718, 21. eius palatia ab Heraclio eversa I, 731, 22. Christianos ad societatem Nestorianae haeresis adigit I, 727, 5. in cadaver Saini saevit I, 728, 5. a filio necatur I, 734, 12.
Christiani a Tiberio ab accusatoribus defensi I, 331, 1. vexati I, 464, 16. 544, 16. 516, 12. 522, 10. Alexandriae a Iudaeis afflicti I, 589, 14. dextro oculo privati I, 467, 16. contra eos imperatorum edicta I, 471, 20.
Christi dies natalis quomodo inquirendus I, 304, 17. baptisma, pascha et supplicium in quos dies inciderit I, 305, 7 sqq. eius

- epitola ad Augurum I, 309, 22.
 inventa I, 312, 16. 313, 11. Byzantium translata ib. eius facies in sindone expressa I, 309, 18. effigies Edessae ab Augaro posita I, 311, 3. Cpolim translata I, 314, 2 sqq. de ea decretum I, 767, 9 sqq. de duplici eius natura contentio I, 460, 10. de criminibus eius historicorum sententia I, 611, 7. de eo ex virgine nascituro vaticinium Apollinis I, 209, 20. de eo Iosephi testimonium I, 345, 2.
- Chrysaorii** in eunuchos dictum II, 29, 7.
- Chrysaphius** alias Zumnas I, 601, 13. relegatur I, 601, 16. a Iordane dolo necatus I, 603, 10.
- chrysgyrum** tributum ab Anastasio abolitum I, 626, 23. eius tabulae ab Anastasio combustae I, 636, 15.
- Chryseis** quae et Astynoma I, 221, 19.
- Chryses** Apollinis sacerdos I, 221, 20.
- Chrysobullum** locus II, 217, 22.
- Chrysochir** Tephricae praefectus II, 206, 11. Manichaeorum dux II, 209, 16. eius interitus II, 212, 9.
- Chrysothoas** fl. qui et Nilus I, 24, 12.
- Chrysostomi** vita et virtutes I, 576, 6 sqq. discipuli I, 581, 16. mors I, 582, 3. corpus Cpolim translatum I, 585, 15. de Iobo testimonium I, 77, 8. de Iosua I, 94, 3. de Iudaeorum vaecordia I, 399, 4.
- Chusartomus** Syriae rex I, 146, 6.
- Chusus** Aethiops I, 28, 8. Nemerodi f. I, ib.
- Cibullius** I, 295, 7.
- Ciceronis** insomnium I, 301, 9.
- Ciliciae** nomen I, 39, 10.
- Cilix** Agenoris f. I, 38, 14.
- Cimerdius** I, 252, 22.
- Cinnaei** I, 142, 21.
- Circe** I, 232, 23.
- circi** a Romulo conditi portae I, 258, 14.
- Cistrinita** Arabum dux II, 454, 16. ab Urano contusus II, 454, 15.
- Cithaeron** mons I, 43, 4 44, 4.
- civium Romanorum** census sub Servio Tullio I, 261, 8.
- Claudiopolis** condita I, 347, 9.
- Claudius** imp. I, 346, 11. 454, 11.
- Cleantho** Cadmi f. I, 42, 10.
- Clemens** cur Stromateus dictus I, 438, 13. sub Domitiano damnatus I, 431, 11.
- Clemens** Romanus Petri discipulus I, 363, 24.
- Cleobulus** Lindi tyrannus I, 564, 10.
- Cleopatra** Aegypti regina I, 304, 9. eius interitus I, 320, 7.
- clericorum** coelibatus a Paphnutio improbatum I, 503, 23.
- Clytaemnestra** Danae f. I, 143, 6. Ladae f. I, 212, 5. 233, 24.
- Clytia** Thestii f. I, 212, 4.
- Cnaphei** relegatio I, 618, 6.
- Codrus** I, 145, 15.
- coelum** cur Graecis οὐρανός I, 8, 3. eius stridor horrendus I, 676, 17.
- colossus** Rhodius I, 299, 10.
- columbae** cur sacrificiis admissae I, 136, 20. earum finis pro sale I, 180, 15.
- Combustus** a Patzinacis victus II, 599, 12.
- Comes** Diomedis uxoris adulter I, 248, 18.
- cometa** visus I, 638, 3. 640, 8. 647, 8. II, 7, 5. 11, 13. 414, 7. 543, 7. unde docites dicatur I, 745, 1. II, 11, 13.
- Commentiolus** ab Andragasto praedam recipit I, 692, 17. Chaganorum exercitum profligat I, 692, 15.
- Commodus** imp. I, 441, 3.
- concilium** Nicaenum primum I, 495, 16. 499, 21. Cpolitatum I, 553, 6. 554, 16. contra Theopaschitas I, 651, 1. universalium enarratio I, 768, 6.
- Consaenus** I, 295, 9.
- Constans** I Constantini M. f. I, 495, 21. 520, 1.
- Constans** II I, 754, 2 sqq. imp. cum dedecore Cpolium redit I,

- 756, 15. fratricida I, 762, 8. eius interitus I, 763, 12.
- Constantis Pii caedes I, 529, 5.
- Constantia a Mabria occupata I, 755, 1. eadem et Antardus I, 523, 15.
- Constantia Constantii f. I, 472, 19.
- Constantina cum tribus filiabus a Phoca occiditur I, 711, 13.
- Constantinopolis a Constantino M. condita I, 496, 11. statuis et monumentis dives I, 563, 14 sqq. terrae motibus concussa I, 599, 19. incendio vastata I, 609, 23. obsessa I, 728, 15. II, 562, 21.
- Constantinus Chlorig f. I, 469, 20.
- Constantinus M. imp. I, 473, 15 sqq. primus imperatorum diademate usus I, 517, 7. eius forma I, 472, 23. baptisma I, 476, 5. leges sacrae I, 478, 6. erga episcopos observantia I, 500, 15. mora I, 519, 16. corpus in S. Acacii templum translatum I, 530, 7.
- Constantinus Magni f. I, 520, 2. 521, 18.
- Constantinus III I, 753, 2. caesar factus I, 715, 22.
- Constantinus IV Pogonatus patris percussorem interficit I, 763, 19. unde dictus I, 764, 6. fratribus nasos praecidit I, 764, 14. cum Bulgaris pacem componit I, 770, 15. eius mors ib. 22.
- Constantini Silvani doctrina I, 757, 6.
- Constantinus V Caballinus Copronymus Leonis III f. nascitur I, 792, 3. eius crimina II, 3, 1. 13, 13. adversus Bulgaros expeditio II, 17, 8.
- Constantinus Artabasdi strator I, 796, 17.
- Constantinus VI cum Irene quamdiu regnarit II, 20, 9. crudelis II, 25, 19. a matre excaecatur II, 27, 11. eius fertile ingenium II, 31, 14.
- Constantinus Leonis V f. vocem amissam recipit II, 72, 6.
- Constantinus Balbutzicus II, 161, 9.
- Constantinus Basilii I f. II, 213, 12. obit II, 243, 15.
- Constantinus VII Leonis VI f. II, 278, 3. imperium recuperat II, 323, 19. eius vitia et virtutes II, 325, 17. insidiis petitur II, 327, 14. 336, 23. literas restituit II, 326, 11. obit II, 337, 23.
- Constantinus Ducas ad invadendum imperium instigatus II, 278, 10. perit II, 280, 11.
- Constantinus patricius Bardae frater II, 387, 20.
- Constantinus VIII multa mala excitat II, 480, 9. malos fovet, bonos vexat II, 481, 9. successorem sibi instituere cogitat II, 484, 15.
- Constantinus Diogenes Thessalonicae dux incarceratus II, 487, 17. monachus fit II, 497, 8.
- Constantinus Carantenus patricius II, 488, 18.
- Constantinus Dalassenus tumultus excitat II, 492, 20.
- Constantinus Mucupela urbe eiectus II, 519, 20.
- Constantinus domesticus ad dignitatem nobilissimi evehctus II, 535, 14.
- Constantinus Cabasilas dux occidentis II, 541, 14.
- Constantinus Catapanus Artoclines ob amorem Zoeae ab uxore necatur II, 541, 20.
- Constantinus IX Monomachus II, 543, 5.
- Constantinus Caballurius Cibyracotarum dux II, 554, 11.
- Constantinus Arianites II, 596, 16.
- Constantinus hetaeriarca adversus Patzinacas missus II, 600, 13. ab iis vincitur II, 601, 15.
- Constantius Chlorus I, 469, 20.
- Constantius Constantii f. Iuliani pater I, 472, 18.
- Constantius imp. I, 520, 15. eius forma ib. 23. mors I, 531, 8.
- Constantius Magni pater I, 472, 10. eius mors ib. 13.
- consules Romae creati coopti I, 263, 3.
- Contoleo Cephalleniae praefectus II, 457, 4.

- Contostephanus unde dictus II, 437, 5.
 CONVO literae in victoriatu numismatibus quid significant I, 563, 14.
 Coptus urbs diruta I, 467, 19. expugnata II, 207, 1.
 Corcyra prius Phaeacia I, 233, 8.
 Corinthi calamitas I, 638, 14.
 Cornelius primus ex gentibus baptizatus I, 346, 11.
 corporis exornandi inventum I, 19, 21.
 corus mensura I, 165, 5.
 Corythaeus Paridis f. I, 228, 23.
 Cosilae pagus I, 562, 22.
 Cosmas Alexandriae patriarcha II, 5, 14. quando ab errore Monothetarum ad veram religionem transierit ibid.
 Cosmae patricii consilium II, 355, 15.
 Coschamerus Cinnaeus I, 147, 3.
 coturnices Ebraeis in deserto oblatae I, 131, 15.
 Cranaeus Atticae rex I, 145, 13.
 Craterus Cilyraeorum praefectus II, 95, 21. eius cum Agarenis acro proelium II, 96, 1. interitus II, 97, 1.
 Crates Thebanus philosophus I, 278, 12.
 creationis opera XXII I, 9, 9.
 Crenitae cur imperium abrogatum II, 357, 20.
 Creta ab Hispanicis Agarenis occupatur II, 91, 14. quomodo in servitutem venerit II, 94, 16.
 Cretensium Agarenorum clades II, 226, 17. ferocia ab Orypha repressa II, 97, 2.
 Creusa I, 238, 14.
 Crispus Constantini f. baptizatus I, 476, 3. eius mors I, 497, 22.
 Crispus Phocae gener I, 713, 8.
 crocodili descriptio I, 701, 7.
 Croesus Lydorum rex I, 239, 13.
 Crumus Bulgarorum princeps II, 184, 19.
 Crustemia I, 235, 11.
 crux domini ab Helena reperta I, 497, 23. eius signum Constantino M. oblatum I, 474, 14. in coelo visum I, 528, 4. 537, 20. in templo Serapidis repertum I, 569, 6. in vestimentis, libris, mappis I, 537, 23. II, 8, 1.
 Crytagon Crumi successor in Christianos saevit II, 185, 10.
 Ctesiphon quartum capta I, 464, 7.
 Ctetaei post Itali dicti I, 245, 17.
 Cubricus postea Manes I, 456, 5. vivus excoriatus ib. 8.
 cucurbita silvestris ab Elysaeo vesca reddita I, 181, 5.
 Cucusuus Cappadociae oppidum I, 617, 2.
 cultri lapidei in circumcissione Iosuae usurpati I, 141, 23. cum eodem sepulti I, 143, 2.
 Cupha fl. II, 12, 3.
 Cupidinis simulacrum I, 564, 13.
 Curcuus a Rossis caesus II, 405, 9.
 Curetes I, 61, 21.
 curiae maximae in foro Constantini conflagratio I, 610, 11.
 Curterius imperatori se cum populo dedit II, 207, 10.
 Curupes in Phocae potestatem reductus II, 340, 19.
 Cusech Iudaeus I, 484, 4.
 Cutacium castellum II, 209, 3.
 Cutlumusus Abramii consobrinus II, 606, 1. sultano adversatur II, 571, 23.
 cyclops Homericus I, 232, 17.
 Cydnus fl. I, 539, 6.
 Cygnus ab Achille caesus I, 221, 5.
 Cynus sema I, 232, 16.
 Cypriani martyrium I, 451, 3. 453, 7.
 Cyprus qua occasione metropolis facta I, 619, 3.
 Cyrenii census I, 332, 16.
 Cyriacus anachoreta Iohannis ieiunatoris successor I, 699, 8. quamdiu vixerit I, 612, 11.
 Cyrillus Alexandriae episcopus I, 593, 22. quando mortuus I, 601, 4. Coelestini locum in Ephesina synodo tenet I, 594, 12.
 Chrysostomo reconciliatus I, 575, 16 sqq.
 Cyrillus Gortynis episcopus quando martyr factus II, 94, 18.
 Cyrilli diaconi necati iecur gustatum auctori exitiosum I, 533, 10.

- Cyri Persarum regis res gestae I, 238, 12 sqq. 249, 20 sqq.
 Cyrus praefectus urbis imperatori in iudicium adductus I, 598, 22 sqq. episcopus Smyrnaeus sit ib.
 Cyrus episcopus Alexandriae I, 736, 17.
 Cyrus patriarcha Cpolitanus I, 781, 4.
 Cyzicus capta et deleta I, 209, 14. terrae motu concussa I, 656, 18. occupata a Saracenis I, 765, 3.
 Cyzicus Cyzicenorum et Hellespontiorum rex ab Argonautis caesus I, 104, 7.
 Dacibyza I, 544, 19.
 Dadamus lexani f. I, 76, 20.
 Dadastana oppidum Ioviani imp. morte clarum I, 540, 18.
 Dadoa haereticus I, 514, 21.
 Daedalus I, 214, 9.
 daemon a Sara piscis iocinore et corde adustus pulsus I, 192, 15. monachi precibus a progressu prohibitus I, 526, 13. daemones a Christianis pulsus I, 634, 17 sqq. a magis interdum ab acti I, 432, 11. eorum impostura I, 549, 16. de excisis Syracusis colloquium II, 235, 10. incantationes a Solomone inventae I, 124, 15. 167, 8.
 Dagisthei balneum a Iustiniano perfectum I, 645, 15.
 Dagithense monasterium II, 55, 9.
 Dagmaipho senator I, 541, 13.
 Dagon Azoti idolum I, 109, 4.
 Dalassenus Byzantium redit II, 508, 5. Michaeli imperium non probat II, 506, 22. perfide relegatus II, 510, 24.
 Dalila Samsonis uxor I, 106, 17.
 Dalmata Gallus I, 472, 19.
 Dalmatarum defectio II, 99, 10.
 Dalmatius caesar designatus I, 519, 13. 521, 9.
 Damascus a Persis capitur I, 714, 24. a Saracenis I, 746, 4.
 Damasus Romanus pontifex I, 554, 18.
 Damatrys urbs I, 783, 20.
 Damianus Ebracorum rex in Aladi potestatem redactus I, 656, 6.
 Damiani patricii interitus II, 94, 5.
 Damiano cubicularii munus abrogatur II, 197, 21.
 Damiani anerae mors II, 284, 20.
 Davidis monasterium II, 381, 1.
 Dampolis castellum II, 596, 20.
 Dan fl. I, 50, 7.
 Dan Iacobi f. I, 59, 23. eius benedictio I, 71, 4.
 Danae Acrisii f. a Iove compressa I, 39, 16.
 Danapris fl. II, 12, 3.
 Danastris fl. II, 12, 3.
 Danaus Beli f. I, 38, 13. a Lynceo caesus I, 143, 4.
 Dandulphus Longobardiae rex II, 355, 8.
 Daniel Babylonem captivus abductus I, 198, 15. regis insomnia interpretatus I, 199, 7. honoratus I, 240, 2. 241, 8 sqq. 249, 7. in foveam leonum detrusus I, 209, 3. 249, 7. loci ex eo laudati I, 121, 4. 319, 3. 323, 22. 334, 7. 389, 2. 397, 5 sqq. 401, 16. 405, 10. 407, 5. eius septimanae I, 251, 19. 253, 9. 319, 15. 324, 6. 342, 7. 407, 8. 487, 3. aetas I, 186, 6.
 Daonil mulier qualem infantem pepererit I, 695, 14.
 Daphna Antiochiae I, 536, 9.
 Daphnes balneum I, 738, 2.
 Daphnomeli vaframentum II, 471, 1.
 Danubius ponte lapideo intratus I, 517, 23.
 Daras castrum I, 630, 14. 684, 20. ab Iado captum I, 752, 4. item ab Artabano I, 684, 20. 711, 7.
 Dardanum excisum I, 216, 11.
 Dardanus Phrygum rex I, 212, 16. 216, 9.
 Darius Babyloniorum rex a Cyro caesus I, 249, 3.
 Darius Arsamis f. I, 256, 20. 284, 15.
 Darius Cyri f. et successor I, 248, 7. qui et Cambyses ib.
 Darius Hystaspis f. rex I, 252, 21 sqq.
 Davidi historia et res gestae I, 113, 17 sqq. 150, 5 sqq. eius posterius Domitiano suspecti I, 430, 4. eius sepulcrum I, 170, 22. 293, 24.

- Davldus Bulgarorum archiepiscopus II, 467, 18.
 Debora fatidica I, 95, 24. Israelico populo praeceat cum Baraco I, 99, 9. 146, 20.
 Debra locus II, 527, 21.
 decalogus I, 132, 21. quomodo populo ex igne traditus I, 129, 18.
 decani qui I, 299, 5.
 Decii imperium I, 453, sqq. mors ibid.
 Deianira I, 246, 19.
 Deiphobus Achillem necat I, 228, 3. a Menelao mutilatur I, 229, 3. Helenam ducit ibid. occiditur I, 231, 18.
 delatores I, 296, 7. pulsus II, 626, 22.
 Deleanus Teichomerum per literas ad societatem invitat II, 528, 13 sqq. rex Bulgarorum ab exercitu declaratus contra imperatorem exercitum ducit ib. Alusianum laete excipit II, 531, 20.
 Delii Apollinis fanum I, 145, 6.
 Delpha Iacobi ancilla I, 60, 1.
 Delphicum oraculum Christo nato abolitum I, 320, 16. 532, 4.
 Delphinae interitus II, 444, 10.
 Delta locus I, 700, 21.
 Demetrius Nicanor I, 339, 21.
 Demetrius Phalereus I, 290, 3.
 Democriti aetas et dogmata I, 213, 14.
 Demophilus Arianus I, 546, 18. 552, 19.
 Denderis fatuus II, 104, 23.
 Dermocaites quomodo magistratum gesserit II, 528, 3.
 Desius mensis I, 523, 16.
 deus cur homo fieri dignatus I, 489, 19. cur se Abrahami, Isaaci et Iacobi deum vocet I, 490, 10. 315, 12. eius filius unus I, 479, 17. 488, 21. quomodo et unus, et trinus I, 479, 9. unus, non plures I, 82, 9.
 Deucalionis tempore diluvium I, 26, 15. 146, 10. 144, 21.
 Deuterius episcopus quomodo barbarum baptizavit I, 630, 19.
 Deuteronomii libri summa I, 141, 17.
 Dexiophanes I, 304, 13.
 Diabasis campus II, 87, 7. 285, 11.
 Diabena I, 236, 23.
 diabolus quid Graecis I, 15, 6.
 Diacene locus II, 597, 21.
 diademate primus imperatorum usus Constantinus M. I, 517, 7.
 Dianae Ephesiae templum I, 299, 13. eius porta I, 565, 7.
 Diaphanes Erasistratus I, 292, 15.
 Diatriba locus II, 204, 11.
 dictator I, 299, 22.
 Dictys Cretensis belli Troiani scriptor I, 223, 4.
 Didii Iuliani imperium I, 442, 1. nomen unde ib.
 Dido quae et Elisa I, 245, 20.
 Didymus caecus quo tempore I, 522, 11.
 dies creati mundi prima quibus postea sacris memoriae dicata I, 7, 1. novissimus secundi adventus Christi XXV Martii futurus I, 7, 12.
 diluvium Noachicum I, 21, 1. Atticum I, 143, 12. 145, 2. Deucalionium I, 146, 10. Thessalium et Aethiopicum ibid. 18. universale cur Aegyptiis ignotum I, 26, 22.
 Dina Iacobi f. I, 59, 22. eius stuprum vindicatum I, 60, 12.
 Diocaesarea deleta I, 524, 11.
 Diocletiani imperium I, 464, 14 sqq. mors I, 469, 7. 472, 5.
 Diogenis dictum I, 359, 9.
 Diomeda Phorbantia f. I, 221, 14.
 Diomedes multis donis a Basilio ornatus II, 236, 19.
 Diomedes Oenides Tydei f. et successor I, 246, 17. 248, 10.
 S. Diomedis de Basilio vaticinium II, 188, 21.
 Dionysiopolis maris eluvione tecta I, 657, 15.
 Dionysius Siculorum tyrannus I, 256, 5.
 Dionysii Alexandriae episc. martyrium I, 453, 15.
 Dionysii Corinthii martyrum I, 439, 11.
 Dioscurus, Cyrilli inimicus et suc-

- cessor, Origenicarum haeresium
 sectator l, 601, 6. eius haeresis
 l, 604, 16.
 Dipocenus statuarus l, 564, 8,
 Dirce l, 44, 5. 14.
 Dohromerus proconsulis honore
 afficitur ll, 452, 17.
 Doceano imperium abrogatum ll,
 546, 18.
 Dodecanesum ll, 38. 9.
 Doeg Iudaeus l, 483, 18.
 Domentziola Phocae frater l, 710,
 15.
 Dominica Valentis uxor l, 548, 2.
 Ariana l, 550, 11.
 Domitiani imperium l, 429, 13 sqq.
 mors ibid.
 Domitiani orientis praefecti cae-
 des l, 524, 16.
 Domitianus Caucanus capitur. ll,
 462, 1.
 Dorostolum alias Dristra ll, 398,
 16 sqq. eius obsidio ll, 400, 8.
 Dorylaei ab Amorio distantia ll,
 132, 6.
 Draco Athen. legislator l, 145, 19.
 draco a Silvestro pont. necatus l,
 476, 19.
 dracones Indiae l, 269, 10.
 Draginae planities ll, 522, 12.
 Dragonuzus patricio honore affici-
 tur ll, 467, 13.
 Draxani perfidia ll, 453, 24. in-
 teritus l, 454, 5.
 Drepana condita l, 517, 19.
 Drinus fl. ll, 468, 7.
 Drizium urbs l, 697, 6.
 Drizium castellum ll, 361, 18.
 Ducas Pseudoconstantinus ll, 315, 6.
 Dureius et Durateus equus l, 230,
 19.
 Dymas rex l, 218, 14.
 Dyrrachium terrae motu prostra-
 tum l, 522, 23. 638, 14. a De-
 leano captum ll, 529, 16.
 Dystagerda Chosrois palatium l,
 732, 9.
 Eberus Salae f. l, 22, 4.
 Ebraei Eberi posterii l, 22, 18. v.
 Iudaei ib.
 Echioui nupta Agave l, 42, 23.
 Edenis sublimior terra a Sethi po-
 steris inhabitata l, 17, 4.
 Ederion Achaeorum rex l, 212, 11.
 Edessa condita l, 292, 12. a Chos-
 roe obsessa l, 312, 5. eluvie
 afflicta l, 639, 21. a Persis oc-
 cupata l, 714, 7. a Romanis
 recepta ll, 500, 16. oppugnata
 ll, 515, 19.
 Edna Abrami f. l, 47, 16.
 Eetion caesus l, 221, 18.
 Eglon Moabicus rex ab Aodo cae-
 sus l, 99, 1.
 Elcanae cum uxoribus suis Silo-
 nem adscensus l, 108, 14.
 Elcesaeus haereticus l, 453, 19.
 Eleanas heros l, 115, 14. 151, 23-
 152, 9.
 Eleazarus Mosis f. l, 87, 5. 92, 11.
 Eleazarus Aminadabi f. arcae dei
 custodiendae praefectus l, 110, 5.
 Eleazarus Aaroni patri in sacer-
 dotio suffectus l, 92, 11. 140, 8.
 Eleazarus magnus Solomonis arte l,
 124, 8.
 Eleazari vatis aetas l, 186, 2. 188,
 17.
 Eleazari, scribarum principis, con-
 stantia, pietas et mors l, 286,
 11. 288, 14.
 Electra Pyladi nupta l, 237, 16.
 Elemagnus Belegradorum princeps
 ll, 475, 3.
 elephantini in India crebri l, 269,
 16. ab Antiocho adhibiti l,
 288, 8.
 Elerichus Bulgarorum princeps ll,
 17, 13. eius ad Constantinum
 literae ib. 15.
 Elesbaan Aethiopum rex, l, 639, 9.
 Eleutheropolis olim Hebron l, 58,
 19.
 Elga Rossa baptizata ll, 329, 1.
 Eli sacerdos populo Israelico prae-
 fectus l, 108, 3. 149, 5.
 Eliacimus Ioacimi in regno collega
 l, 198, 4.
 Elias a corvis pastus l, 176, 11.
 cum Enocho secundi adventus
 Christi praecursor l, 435, 22.
 ignem a caelo devocat l, 180,
 1. in caelum raptus ibid. 16.
 182, 8.
 Eliezer Mosis f. l, 132, 5.
 Elima l, 137, 8.
 Eliphazus Themanita l, 125, 3.
 Elisabetha cum Iohanne in solitu-

- dinem egressa in spelunca moritur 1, 328, 23.
- Elisabetha Aaroni nupta 1, 317, 14.
- Elisaeus vates 1, 177, 12 sqq. quando Alexandriam translatus 1, 612, 12. in eius sepulcro quidam sepultus reviviscit 1, 187, 1. 335, 6.
- Eliuhus Buzita 1, 125, 15.
- Elizes Moglenorum princeps 11, 462, 2.
- Eloma vallis 1, 94, 5.
- Elpidius patricius ad Chaganum mittitur 1, 692, 5.
- embolimaei menses 1, 343, 21.
- Emet Saracenorum 1, 237, 1.
- Emmaus, quae et Nicopolis 1, 534, 16.
- Empedocles philosophus et eius decreta 1, 275, 19. 455, 16.
- Endymion philosophus et cur a luua adamatus dicitur 1, 126, 14.
- Ene ultima mensis dies 1, 296, 22.
- Enochus et Elias secundi adventus Christi praecursores 1, 436, 4.
- Enochus Iaredi f. 1, 17, 13. in paradysum translatus 1, 20, 12. eius liber occultorum 1, 21, 11.
- Enon Caini f. et urbs 1, 15, 16.
- Enosus primus speravit appellare nomen domini quomodo dictum 1, 17, 9.
- Enthusiastae haeretici 1, 514, 18. 547, 20.
- Enyalios Neptuni f. 1, 38, 9.
- Epeus lignei equi faber 1, 230, 21.
- ephecticus Pyrrho philosophus 1, 283, 18.
- Ephesinae synodi 1, 594, 9. 601, 11.
- ephodum Gedeonis 1, 101, 7, 104, 14. quid 1, 107, 2.
- Ephorus historicus 1, 23, 15.
- Ephraimus Iosephi f. 1, 66, 19. 68, 20.
- Ephron Chettaeus 1, 58, 20.
- Epicharmus quas literas invenit 1, 200, 20.
- Epicurus philosophus eiusque decreta 1, 282, 19.
- Epimetheus 1, 144, 10. musicae inventor ib. 20.
- Epiphaniae coronatio 1, 714, 20.
- Epiphanius Chrysostomo reconciliatus 1, 583, 9 sqq. eius de Ambrosio et Origene sententia 1, 445, 8. vitae finis ei a deo indicatus 1, 583, 9.
- Epiphanius patriarcha 1, 651, 4.
- Epirrhos regio post Asia 1, 229, 12.
- Episparis vicus 1, 757, 4.
- Era capta 1, 751, 12.
- Erasistratus medicus 1, 292, 15.
- Erbebius capitur 11, 619, 7. eius tropaea 11, 616, 22.
- Erechtheus Assyriorum rex 1, 83, 6.
- Eremosycaea excidium 11, 214, 4.
- Erichthonius Cecropis f. 1, 145, 7.
- Erii locus 1, 698, 24.
- Ertosi 1, 295, 24.
- Erythro, Caroli f., Constantino in matrimonium datur 11, 21, 12.
- Esaias vates 1, 186, 3. serra li-gnea dissectus 1, 194, 15. sine calceis incedere iussus 1, 593, 24. eius locus 1, 318, 9. reliquiae Paneade advectae 1, 600, 9.
- Esaias Rhodi episcopus punitur 1, 645, 17.
- Esau Isaaci f. 1, 59, 7. a Iacobo interfectus 1, 61, 11.
- Esdras vates Iudaeorum dux 1, 244, 22.
- Essaei Pharisaeis et Scribis potiores 1, 348, 14. 354, 12.
- Essebon 1, 147, 14. iudex 1, 105, 19.
- Esthera Dario regi nupta 1, 208, 12. 249, 5. 253, 6.
- Eteocles Oedipi f. 1, 46, 6 sqq.
- Eva 1, 11, 18.
- Evagrius philosophus ad Christum conversus a Synesio 1, 672, 19. eius epistola 1, 674, 6. scheda in armario reservata ibid. 11.
- Evander Aeneae f. 1, 238, 23.
- evangelium Matthaei a Zenone in palatio repositum 1, 619, 1. evangelia aureis voluminibus a Constantino M. perscripta 1, 517, 10.
- eucharistia Macedoniana in lapidem mutata 1, 575, 12.
- Euchitae haeretici 1, 514, 19.
- Eudocia Theodosii uxor 1, 590, 21. 602, 16. criminis de Paulino sibi impacti insons 1, 607, 2.

- Eudocia Opsiciana Leonis uxor** II, 260, 1.
Eudoxia Valentiniani imp. uxor I, 598, 21. Gizerichum ex Africa advocat I, 606, 3.
Eudoxius Maxentio substitutus I, 530, 11. Arianus I, 541, 19.
Evechias alias Nemrodus I, 21, 23.
Evenus fl. I, 247, 13.
Eufratae sepulta Rachel I, 60, 15.
Eugenius episcopus Byzantinus I, 451, 3.
Eugenius martyr I, 537, 7.
Eugenius tyrannus a Theodosio victus I, 567, 15.
Evilmerodachus rex I, 206, 21.
Eulalius Iustinum heredem testamento nominat I, 637, 2.
Eumenes Alexandri successor I, 273, 4.
Eunomii error I, 510, 9.
eunuchus ne patricii dignitate ornaretur cur Theodosius edixit I, 600, 11.
Euphemias reliquias cum cista in mare a Constantino abiectae II, 15, 7. relatae II, 20, 22.
Euphemius Sicilium Saracenis prodit II, 97, 19.
Euphraemius Euphrasii successor I, 642, 7.
Euphrasius Antiocheae episcopus I, 640, 23.
Euphronius haereticus I, 553, 14.
Euphrosyna Irenae f. II, 95, 16.
Eupolemus I, 87, 8.
Euripides I, 245, 6. eius locus I, 44, 18.
Euripus urbs ab Esma petitur II, 225, 9.
Europa Agenoris f. I, 38, 22. eius raptus ib. et I, 42, 4.
Europae regioni nomen unde I, 38, 23.
Europum castellum I, 653, 3.
Eurotas fl. I, 212, 1.
Eurus fl. II, 436, 18.
Eurydice Cadmi f. I, 42, 10.
Eurynome Cadmi f. I, 42, 10.
Eurystheus rex I, 215, 23.
Eusebia Constantii uxor I, 529, 15.
Eusebii annales I, 338, 17.
Eusebius Nicomediae episcopus, Arianus I, 521, 17. 523, 3.
Eusebius Samosatorum episcopus I, 542, 10.
Eusebius Caesareensis episcopus I, 545, 20.
Eusebius scholasticus Nestorii reprehensor I, 593, 7.
Eusebius Dorilaei episcopus Anastasium presbyterum oppugnat I, 593, 17.
Eustathius episcopus Antiochenus I, 514, 17.
Eustathius Calabriae praefectus II, 355, 2.
Eustathius cur Dyrrachio praefectus II, 474, 2.
Eustathius patriarcha II, 476, 1. eius mors II, 479, 13.
Eutyches haereticus I, 459, 12.
Eutyches monachus Nestorii I, 668, 10.
Eutyches episcopus I, 685, 18.
Eutychianus I, 449, 12.
Eutychius patriarcha Cyprianus relegatur I, 680, 2. eius obitus I, 690, 10.
S. Euthymius I, 613, 22.
Euthymius patriarcha II, 265, 19. patriarchatu depulsus II, 274, 17.
Entropii portus I, 706, 20. 711, 14.
Euzoius Arianus I, 531, 9. 542, 11. 553, 14.
Exabulii consilium II, 89, 14.
excantationum libri Solomonis I, 124, 4.
Exodi libri summa I, 141, 7.
Ezechias Achazi f. I, 119, 1. eius vita et regnum I, 186, 2. 190, 10 sqq.
Ezechiel quo tempore I, 186, 6. captivus abductus I, 190, 21. cur radere caput a deo iussus I, 597, 7.
Fabia Heraclii uxor I, 713, 23.
fames ingens I, 180, 13. II, 6, 7. in Hierosolymorum oppugnatione I, 375, 7. in Ponto I, 590, 7. sub Diocletiano I, 468, 16. sub Romano Argyro II, 499, 15.
Faunus Iovis f. et in regno successor I, 29, 6. etiam Mercurius dictus ib. et I, 32, 7. Italiae rex ib. 9. quomodo pro deo haberi coeptus ib. 14. Aegypti rex ib. 19.

- Fausta Constantini M. uxor** I, 519, 21.
Faustus Petri discipulus I, 369, 10.
Februa dea I, 295, 15.
febrnare quid I, 295, 20.
Februarius mensis unde dictus I, 263, 22.
Februarii et Manlii historia I, 263, 8.
Febras Etrusco sermone Februarius mensis I, 295, 16.
ferrea lines Romanae et Bulgari- cae ditionum II, 153, 10.
Ferrea loci nomen II, 597, 19.
ferri usus a Vulcano inventus I, 35, 15.
festivitates tres Iudaeis a Mose praeceptae I, 134, 24.
ficus folii et fructus diversa ratio I, 14, 19.
filii dei cur verbum vel ratio dicatur I, 514, 4sq. eius a patre progressus quomodo genitura dicatur *ibid.*
Flavianus Antiocheae episcopus I, 514, 17. 530, 20.
Flavianus magnae aedis Cpolitanae vasorum custos I, 601, 6.
Flavii libera in Neronem vox I, 378, 7.
Floriani imperium I, 463, 11.
fons Nicopoli omnes morbos sanans I, 534, 16.
fontes XII ad Elima reperti SS. apostolorum typus I, 137, 8.
formicae ingentes I, 269, 14.
Franci a Constante oppugnati I, 522, 11. Italiam sibi vindicant II, 545, 8. eorum cum Turcis societas et dissidium II, 617, 12 sqq.
Francopullus dux popularium II, 597, 15.
frigus gravissimum II, 11, 18. 311, 24. 456, 15.
frumenti penuria I, 657, 20.
Fulminatrix legio I, 439, 21.
Gabaonitae cum Iosua coniuncti I, 142, 12. calones et lixae esse iussu *ibid.* 15.
Gabiniorum urbs instaurata I, 523, 10.
Gabrielus angelorum princeps Mo- sis doctor I, 87, 13. quando Mariae apparuerit I, 327, 2.
Gabrielus s. Romanus Samuelli f. Bulgarorum princeps II, 458, 22. eius interitus II, 459, 2.
Gadus Iacobi f. I, 60, 1.
Gadus vates I, 159, 10. 185, 22.
Gainas tyrannidem contra Arcadium occupat I, 574, 21. eius interitus I, 575, 3.
Gainas episcopus I, 655, 19.
Galba imperator I, 379, 10.
Galatia ab Hunnis vexata I, 633, 3. a Persis occupata I, 712, 5.
Galenus quo tempore I, 439, 4.
Galilaeorum dogmata I, 337, 6.
Galla Theodosio imp. nupta I, 552, 15.
Gallerii clades I, 477, 7. in Christianos persecutio I, 471, 13. mors I, 472, 9.
Galli Roma potiti I, 263, 6.
Gallienus cum Valeriano patre imp. I, 454, 3.
Gallus cum Volusiano imp. I, 452, 13.
Gallus Dalmata Constantii f. I, 472, 18.
Gallus Constantius caesar designatus I, 524, 5. eius caedes *ibid.* 18.
Gallus Valentis f. I, 548, 2.
Gamala urbs I, 333, 7.
Ganges fl. I, 268, 12.
Ganymedes Troi f. I, 211, 2. eius mors *ib.* 14. a Iove rapta fabula unde I, 211, 14 sqq.
Garsonastasi confagratio I, 679, 21.
Gastria monasterium II, 161, 6.
Gathynia urbs I, 211, 23.
Gaza I, 109, 10. ab Heraclio capta I, 721, 18.
Gazarenus II, 90, 8.
Gedeon iudex I, 99, 20. 104, 14. 147, 6. qui et Ielobaalus I, 101, 10. eius de barbaris victoria I, 147, 6.
Geezi Neemanis servus lepra infectus I, 181, 8.
Genii mali eorumque usus I, 79, 4.
Gennadius patriarcha I, 611, 7.
geometricae inventio I, 73, 4.

- Geon fl. qui et Nilus l, 24, 6.
 Georgius Abasgiae dux ll, 477, 2
 488, 23.
 Georgius Alexandriae episcopus l,
 533, 1.
 Georgius Cappadox l, 523, 12.
 Georgius Droso Aaronis scriba ll,
 580, 23.
 Georgius Maniaces tyrannidem af-
 fectat ll, 494, 1. 545, 3.
 Georgius martyr l, 464, 22.
 Georgius patriarcha l, 764, 4.
 Georgius Piasidensis quomodo He-
 racleum sit allocutus l, 719, 3.
 Georgius Syncellus historicus l, 1, 2.
 Georgius Taronita ll, 531, 3.
 Georgius Taulus Chatzariae prin-
 cepts ll, 464, 10.
 Gepidae l, 652, 4. 601, 2.
 Gerara nunc Ascalon l, 51, 1.
 Gerasimus virtutibus et miraculis
 nobilis l, 612, 9.
 Germanicia Syriae l, 459, 1. a
 Copronymo recepta ll, 7, 11.
 Germanus patriarcha l, 797, 12 sqq.
 Geronis expugnatio ll, 214, 20.
 Gersamus Mosis f. l, 87, 5.
 Gersomus l, 132, 5.
 Geryon l, 298, 24.
 Gesaema l, 62, 15.
 Getae et Antonini imperium l,
 448, 20.
 Getha l, 109, 10.
 gigantes anguipedes Abrahami tem-
 pore l, 6. 18. cur anguipedes
 dicti l, 19, 4. eorum ortus ac
 forma l, 18, 21.
 Gileada urbs oppugnata l, 110, 22.
 Gilimerus a Belisario obsidione
 circumventus l, 649, 4. Cpolim
 abducitur ib. 19.
 Gizerichus ab Eudoxia ex Africa
 evocatus l, 606, 2. 613, 8.
 Glaschonis excidium ll, 208, 11.
 Gloes in pugna occiditur l, 644, 10.
 Godolias Iudaeus l, 480, 23.
 Goliathus a Davido victus l, 114,
 4. 150, 11.
 Gomar Procopii proditor l, 542, 17.
 Gomorra l, 51, 7.
 Gorasis l, 569, 17.
 Gordas, Hunnorum regulus, fit
 Christianus l, 644, 13. ab Hun-
 nis necatur ib. 21.
 Gordia, Mauricii soror, Philippico
 in matrimonium datur l, 692,
 11.
 Gordiani imperium l, 450, 21.
 Gorgo Medusae caput l, 40, 4.
 crematum l, 42, 2.
 Gortyna Cretae urbs condita l,
 39, 4.
 Gothi l, 601, 1. Arianismum
 amplexi l, 547, 16. Romam ca-
 piunt l, 658. 3. 659, 4. prae-
 eunte cerva, Thraciam incur-
 sant l, 547, 12.
 Gotholia Achabi f. eiusque im-
 pietas l, 120, 6.
 Gotholia Zambrae f. l, 188, 19.
 Gothoniell iudex l, 93, 19. 98, 19.
 146, 9.
 Gozan fl. l, 187, 17.
 Graeci litteras a Iudaeis docti l,
 87, 8. eorum in Italia res ge-
 stae ll, 544, 17.
 Gratianus caesar declaratus l, 541,
 18. eius imperium l, 550, 12.
 sagittandi peritia l, 551, 10.
 Gregorius Magnus Armeniae ad
 Christi fidem conversae auctor
 l, 498, 13.
 Gregorius Mirificus l, 454, 9.
 Gregorius Theologus l, 546, 13.
 551, 17.
 Gretas, Herulorum rex, fit Chri-
 stianus l, 643, 10.
 Grylli impudentia ll, 177, 20.
 Gunaria locus l, 622, 23.
 Gundufundus tribunus militum l,
 734, 3.
 Gyges Atticae rex l, 143, 10.
 Gyris annis ll, 164, 7.
 Halys fl. l, 241, 6. 242, 9. 727, 3.
 Harmonia Cadmo nupta l, 42, 8.
 Hebron nunc Eletheropolis l, 58,
 19.
 Hecataeus historicus l, 23, 15.
 Hector Trouis l, 223, 14.
 Hecuba captiva abducta l, 232, 14.
 Hedraazar Salomoni hostis exci-
 tatus a deo l, 170, 19.
 Helena Ledaе ex cygno f. l, 212,
 8. Menelao nupta, Paridi rapta
 l, 217, 21. Deiphobo nupta l,
 229, 3.
 Helena Constantini M. mater l.
 472, 14. Hierosolymam profi-

- ciscitur l, 497, 23. eius laudes l, 499, 8. mors l, 517, 12.
- Helena, quae et Constantia, Iuliano nupta l, 529, 15.
- Helenopolis l, 517, 20.
- Helice terrae motu absorpta l, 255, 18.
- Heliogabalus imp. l, 449; 17.
- Heliopolis Aegypti urbs l, 765, 12.
- Helius Cleopatrae f. l, 320, 9.
- Hellanicus historicus l, 23, 15.
- Helos locus unde dictus ll, 235, 2.
- henoticum quid l, 619, 16.
- Heraclea Thraciae urbs l, 615, 18. expugnata ll, 90, 12.
- Heracletus philosophus eiusque decreta l, 245, 6. 276, 7.
- Heracius, Africae praefectus, imperatoris pater l, 711, 21.
- Heraclii corpus ubi repositum l, 752, 24.
- Heraclius imp. quo modo Imperium adeptus l, 711, 19 sqq. Persas debellat l, 717, 18. 721, 6. Monotheletarum haeresi addictus l, 736, 12. 752, 15. imperio spoliatur l, 745, 19. eius mors l, 752, 14.
- Heraclonas cum Martina imp. l, 753, 16.
- Hercules Iovis ex Alcimena f. l, 32, 11. duodecim eius opera l, 148, 21. alii septem l, 33, 15.
- Herculus imp. l, 472, 1.
- Hermes Trismegistus l, 36, 15.
- Hermogenes dux caesus l, 528, 17.
- Hermonim mons l, 19, 13.
- Hermopoli arbor omnes morbos sanans l, 534, 19.
- Herodes aedituus, Antipatri pater l, 293, 12.
- Herodes Agrippa l, 322, 22.
- Herodes Antipas l, 321, 16 sqq. Lugdunum in exilium missus l, 323, 16.
- Herodes Antipater l, 322, 15.
- Herodes M. Antipatri Idumaei f. l, 293, 19. rex Iudaeorum l, 316, 5. 321, 16. eius mors l, 323, 15. 332, 22. filii l, 321, 10.
- Herodes Philippus l, 321, 16.
- Herodianus Mauricio quae evenitura ipsi essent denunciat l, 703, 9.
- Herodias l, 323, 17.
- Herodotus historicus l, 33, 15. quo tempore l, 245, 7.
- Hesiodus historicus l, 23, 14. eius aetas l, 161, 7. 170, 22.
- Hestiaeus historicus l, 23, 13.
- Hexapla Origenis l, 445, 7.
- hiems acris l, 657, 20. 709, 2. 764, 15. 789, 16. ll, 456, 15.
- Hierax portus ll, 234 20.
- Hierocles Heliogabali libertus l, 449, 20.
- Hieronymus Aegyptius historicus l, 23, 14.
- Hierosolyma capta l, 198, 7. 199, 18. 201, 1. 202, 14. 285, 3. 291, 16. 375, 2. 376, 15. 408, 14. 437, 19. 715, 11. a Solomone quomodo ornata l, 164, 15 sqq. ab Olophernae obsessa l, 243, 16. cor terrae l, 748, 22. ibi templum Christi ll, 501, 18.
- Himerius ll, 262, 11 sqq. eius interitus ll, 277, 2.
- Hippocrates l, 213, 20. 253, 2.
- Hippodamia Brisei f. l, 221, 22.
- Hippolytus Theseli f. l, 215, 16. 296, 17.
- Hippolyti de Ioannis evangelistae obitu testimonium l, 434, 21.
- Homerus quo tempore l, 161, 8. 170, 22. eius carmina qualia Cpoli l, 616, 8. eius statua l, 648, 4.
- Honorichus Gizerichi f. l, 606, 14.
- Honorius Theodosii f. consul creatus l, 454, 5. a patre Theodosio coronatus l, 568, 21. occidentis imp. l, 573, 22. eius stoliditas l, 588, 6. mors l, 569, 6.
- Hora loci nomen ll, 546, 14.
- Horcosii nomen unde ll, 79, 14.
- Hormisdas episcopus Romanus adversarius concilii Chalcedonensis damnat l, 683, 7.
- Hormisdas, Baramae successor, a Saracenis pulsus l, 735, 23. 752, 8. 683, 7.
- hortus pensilis Babylone l, 203, 15.
- Hostiliani imperium l, 451, 17.
- Hanni fines imperii Romani incursant l, 615, 10. 633, 3. 677, 20. Romanorum socii l, 644, 1. Moagerae regnum tradunt ib. 21.

- alias Slavini l, 677, 20. albi
 Nephthalitae l, 623, 1.
 Hypapantae feriae quando insti-
 tuta l, 641, 19.
 Hypatius Anastasii imp. cognatus
 seditiosus contra Iustinianum l,
 647, 12.
 Hyperborei l, 357, 21.
 Hypogotthi l, 601, 2.
 Hyrcanus ultimus regni Israelici
 sacerdos l, 291, 4. 319, 6. 322,
 5. 323, 2. eius nomen unde
 l, 324, 2.
 Hysmine Oedipi f. l, 46, 5.
 Iabimus Chanaanicus rex l, 146, 19.
 Iacobitae in Thraciam translati ll,
 19, 12.
 Iacobus Isaaci f. l, 59, 7.
 Iacobus Iudae f. l, 329, 6.
 Iacobi Insti vita et martyrium l,
 361, 5.
 Iacobus Zebedaei f. necatus l, 347,
 21.
 Iadus totam Mesopotamiam subi-
 git l, 752, 3.
 Iairus Galaadites et eius numerosa
 proles l, 105, 9. 147, 10.
 Ialae facinus l, 99, 14. 147, 2.
 Iamblichus l, 548, 14.
 Iannes et Iambres magi l, 83, 7.
 ib. 20.
 Iannes Theophili imp. praceptor
 ll, 112, 16. patriarchae nequi-
 tia ll, 143, 4.
 Ianuarius a Iano dictus, et anni
 initium l, 295, 13.
 Ianus heros l, 295, 10. cur bi-
 frons ib. cur Cibullius dictus
 ib. 12. item Quirinus ibid. 8.
 Consaeus ib. 9. Patricius ib.
 Iapeti posterius l, 24, 13. 25, 16.
 eius terra Europa dicta l, 39, 23.
 Iarbas rex l, 245, 22.
 Iaredus Malaleelis f. l, 17, 13. 18.
 17.
 Iasita superioris Iberiae princeps
 ll, 519, 5.
 Iason l, 104, 4.
 Iatrosophistae l, 166, 8.
 Ibanes Baaspracaniae metropolis
 ll, 580, 8.
 Ibas Edessae episcopus l, 595 6.
 eius epistola damnata l, 670, 24.
 Ibatza Belgarorum dux ll, 463, 18.
 regnum affectans oculos amittit
 ll, 470, 4 sqq. capitur ll, 533, 15.
 Ibis avis l, 131, 6.
 Icmor cur in honore ab universis
 habitus ll, 405, 19. eius inte-
 ritus ibid. 15.
 Iconii nomen l, 40, 18.
 Idaei Dactyli et posterius eorum l,
 61, 21.
 idea Platonica l, 278, 23.
 Idithumus vates l, 159, 10.
 idololatriae auctor Seruchus l, 81,
 15.
 Idomeneus l, 223, 4. Ulysses ad
 Alcinoem mittit l, 233, 8.
 Idus l, 239, 6. 294, 14. 297, 4.
 Iebosthes Chanaanicus l, 115, 11.
 Iebus urbs 197, 17. post Ierusa-
 salem l, 50, 1.
 Iechonias Ioacimi f. rex l, 200, 7.
 qui et Ioachimus ibid. I, 202,
 20. 207, 9.
 Iehu rex l, 118, 21. 184, 11.
 186, 2.
 Iephta Galaadites iudex l, 105, 15.
 147, 13.
 Ieremias Chelciae f. l, 195, 22. cur
 subligaculo succinctus vaticinari
 iussus l, 597, 1. a Sedechia in
 foveam coniectus l, 201, 3. eius
 locus l, 390, 8.
 Iericho a Iosua capta l, 142, 6.
 instaurata l, 176, 8. ab Elisaco
 miraculo honestata l, 180, 17.
 183, 22. etiam Phoenicum urbs
 dicta l, 142, 20.
 Ierinochtha amnis l, 746, 3.
 Ierobaal qui et Gedeon l, 96, 3.
 101, 10.
 Ieroboamus quomodo regnum na-
 ctus l, 116, 20. 117, 20. 118, 18.
 174, 18. 176, 3. 187, 4. idolo-
 latra l, 174, 17 sqq. manus eius
 arida restituitur ibid.
 Iesbas l, 152, 20.
 Ieshones Abrahami f. l, 51, 4.
 Ieshadas heros l, 152, 4.
 Iesse Obedi f. l, 107, 23.
 Iesus Sirachi f. quo tempore l,
 290, 13. 340, 6.
 Iexanus Abrahami f. l, 51, 4. 76, 19.
 Iezabala Achabi uxor l, 176, 7. a
 Iehu interfecta l, 118, 21. 179,
 10. 184, 14. 186, 10.

- Ignatius martyr I, 437, 11.
 Ignatius patriarcha II, 172, 1. in-
 iuste a Barda pulsus II, 205, 7.
 ignis Persis unde sacer I, 41, 16.
   a Chaldaeis cultus I, 570, 9.
   astu Canopi sacerdotis domitus
   ib lanceata forma de caelo de-
   missus I, 675, 9.
 Illisum castellum II, 468, 9.
 Ilium conditum I, 147, 14. 211, 4.
   captum I, 149, 9. 216, 11. 231,
   16. sqq.
 Illus III conditor I, 103, 21. Trois
   f. I, 211, 2.
 imaginum restitutio II, 141, 11.
 imbres magni I, 658, 8. II, 468,
   12.
 Imnus campus I, 590, 3.
 imperatorum habitus I, 714, 4. in-
   signia II, 47, 9. nomen quando
   usurpari coeptum I, 47, 2.
 Impraclus Arabum dux II, 119, 22.
 Inachus Argivorum rex I, 37, 17.
   143, 3.
 inane I, 282, 20.
 Inargus universam Achaemenida-
   rum gentem ad defectionem a
   Saracenis concitat II, 439, 6.
   eius cum Chosroe proellum ib.
   15. interitus II, 441, 15.
 incantationes daemones a Solo-
   mone inventae I, 163, 8. inef-
   ficaces reddendi scientia I, 19, 23.
 incendia I, 609, 23. 616, 2. 640,
   14. 658, 13. 679, 19. 691, 16.
 Indalma I, 570, 3.
 Indiae solitudines transitu per dif-
   ficiles I, 269, 15.
 Indicae nuces I, 267, 22.
 indictionum initium I, 573, 4. ap-
   pellatio unde I, 303, 21.
 Indorum mores I, 270, 3. eorum
   rex qualia munera imperatori
   miserit I, 750, 22.
 infantes monstruosi I, 542, 5. 554,
   8. 548, 11.
 Innocentii Rom. pont. de Chryso-
   stomi morte locus I, 582, 4.
 Ino Cadmi f. I, 42, 9.
 insula nova enata I, 795, 7.
 Ion Ionum auctor I, 82, 19.
 Io urbs, quae et Iopolis I, 37, 17.
 Ioab I, 115, 16. Davidici exer-
   citus princeps I, 153, 14. 159, 10.
 Ioachazus rex I, 185, 7. Iosias f.
   I, 198, 4.
 Ioachimus Iechoniae pater a Na-
   buchodonosore necatus I, 198,
   4. 207, 9.
 Ioachimus Mariae virginis pater I,
   526, 1.
 Ioannes Aegyptius monachus I,
   568, 13.
 Ioannes Antiochense episcopus I,
   595, 3.
 Ioannes archiepiscopus vivus a Sa-
   racenis combustus II, 374, 19.
 Ioannis Artemii ducis interitus I,
   786, 15.
 Ioannes baptista ab Herode et Cleo-
   patra decollatus I, 323, 3. 329,
   1. 331, 3. eius caput Cpolim
   advectum I, 554, 2. 562, 16. re-
   liquiae Alexandriam translatae I,
   574, 10. eius templum II, 111,
   24.
 Ioannes Bladiethlabus Gabrieli in-
   terfector II, 459, 2.
 Ioannis Bulgari interitus II, 466, 22.
 Ioannes Catzas Osroenae praefec-
   tus I, 751, 16.
 Ioannes Chaldiae praefectus Sa-
   mueli captivus II, 467, 13.
 Ioannis Chrysostomi de tempore
   quo Adamus in paradiso fuerit
   sententia I, 12, 20. eius me-
   moriam quando primum solenni-
   ter celebrata I, 592, 3. oratio-
   nes statuariae inscriptae I, 570,
   22.
 Ioannis Curcuae, domestici scho-
   larum, res contra Saracenos ge-
   stae II, 310, 18 sqq. eius lad-
   des II, 317, 21.
 Ioannes Cutzomytes cur a Nico-
   politano in frustra dissectus II,
   529, 24.
 Ioannes Damascenus I, 799, 9.
 Ioannes episcopus Cpolititanus I,
   685, 17.
 Ioannes evangelista Patmum de-
   portatus I, 431, 12. eius obi-
   tus I, 634, 3.
 Ioannis Mendici fanum I, 610, 6.
 Ioannes Monachus historicus I, 4,
   10. eius consilium II, 163, 17.
 Ioannes Muzalo Calabriae praefec-
   tus II, 355, 5.

- Ioannes Pitricauda quando floruit I, 765, 17.
 Ioannes protovestiararius historicus I, 5, 4.
 Ioannes Romanorum dux Chosroem subsannat I, 696, 9.
 Ioannes scholasticus Eutychiei successor I, 680, 1.
 Ioannes Theologus ab exilio per Nervam revocatus I, 434, 3.
 Ioannes Tzimisces orientis praefectus II, 347, 12. Saracenos vincit II, 359, 21. eius imperium II, 379, 1.
 Ioannopolis II, 397, 17.
 Ioas rex I, 185, 9. 186, 17.
 Ioasus Ochoziae f. ex reliquiis Davidicis servatus I, 120, 3. 188, 22 sqq.
 Ioathamus rex I, 189, 12.
 Ioathanus Gedeonis f. I, 96, 8.
 Iobabus Dadami f. I, 76, 20.
 Iobanesices Anii dominus, Armeniae maioris praefectus II, 556, 18.
 Iobus Zarae f. I, 77, 2 sqq. 125, 21. eius liber in compendium redactus I, 124, 18.
 Iocas Laii f. ex Iocasta I, 45, 4.
 Iocasta I, 46, 3.
 Iochabeda I, 74, 15.
 Iodaes pont. max. Ioasum suffuratus I, 120, 3. 317, 16.
 Ioelus Samuelis f. I, 110, 13.
 Ioelis locus I, 422, 16.
 Ionadabus Richabi f. Essaeorum sectae institutor I, 348, 15.
 Ionas vater, Sarephthanae viduae f. I, 176, 21. 186, 3. a ceto devoratus et tertia die restitutus I, 121, 13.
 Ionathas heros I, 152, 1. eius facinus I, 112, 10.
 Iones simulacricolae I, 82, 19.
 Ionitae I, 41, 6.
 Iopolis I, 41, 8.
 Ior f. I, 50, 6.
 Ioramus Ochoziae in regno successor I, 118, 19. 182, 4. caesus I, 186, 9.
 Iordanes Chrysoaphio vicem rependit I, 603, 8.
 Iordanus unde dictus I, 50, 5.
 Iosaphatus rex I, 188, 16.
 Iosephus asceta et pharisaeus I, 351, 3.
 Iosephus Bringa rem publicam gerit II, 339, 2. relegatur II, 351, 9.
 Iosephus historicus a Vespasiano captus I, 380, 6. testimonium de excidio Ierusalem et Iudaicae gentis calamitatibus I, 394, 12. 406, 11.
 Iosephus Iacobi f. I, 59, 23. a fratribus venditus I, 62, 5. Aegypto praefectus ib. 7 sqq. moritur ibid.
 Iosephus vitricus Christi I, 327, 13 sqq. eius virga florens I, 326, 21.
 Iosias Amosi f. rex I, 195, 7 sqq. de eo vaticinium I, 175, 2.
 Iosua Navae f. I, 89, 5. 138, 7. 154, 24.
 Iothor Mosi socer I, 88, 4. 126, 8. qui et Raguclius I, 87, 3.
 Iovianus imp. I, 531, 10. 539, 15. prius protector I, 531, 11.
 Iozabea Ochoziae soror, uxor Iodaes I, 188, 22.
 Iphigenia Agamemmonis f. I, 219, 4 sqq. 235, 12 sqq.
 Iphitus Olympiadum auctor I, 189, 12.
 Irena Chagani filia sit Christiana I, 800, 7.
 Irena Constantini uxor I, 800, 7.
 Irene Constantini VI mater II, 20, 9. Caroli affinitatem quaerit II, 21, 12. Leoni imp. matrimonio iuncta II, 17, 2. quamdiu sola imperium tenuerit II, 27, 21.
 Irena Sergii patricii uxor II, 161, 10.
 Isaacus Abrahami f. divinae naturae typus I, 53, 10. eius nominis etymon I, 52, 1.
 Isaaci monachi adversus Valentem imp. libertas I, 549, 3.
 Isaicius Comnenus imperator designatur II, 620, 20. 622, 20. Nicaea potitur II, 628, 12. eius et Stratitotici praelium II, 630, 14.
 Isamus-Arabum princeps II, 5, 3.
 Isamus collis II, 174, 13.
 Isidigerdes Persarum rex I, 586, 12.
 Arcadii filio Theodosio tutor constitutus I, 586, 4.
 Isidori dictum I, 81, 4. de officio

- principis locus l, 580, 3. de Chrysostomi exilio sententia l, 582, 16.
- Isis, quae et Ceres l, 52, 16.
- Iamaelus et posterior eius l, 50, 13.
- Isacasius Antiocheae quaestor l, 612, 21.
- Israelitae censi l, 88, 22. 89, 8. 140, 2. 159, 10. eorum reges l, 186, 8. regni finis l, 188, 7. v. Iudaei.
- Israelus l, 67, 15 sqq. carnalis et spiritualis l, 69, 4.
- Issachares Iacobi f. l, 59, 20. eius benedictio l, 71, 2.
- iubilaeus annus l, 134, 19.
- Iudaea eadem cum Syria l, 23, 23. Herodis filiis divisa l, 333, 1. quoties ab hostibus vastata l, 422, 22.
- Iudaei literas et leges a Mose accipiunt l, 87, 8. propter idolatriam in barbarorum servitutem redacti l, 146, 19. 148, 18. eorum quatuor captivitates l, 400, 10. 406, 11. e. Babylonia redeuntium numerus l, 254, 7. Romanis tributarii l, 293, 5. 316, 13. Romae cum Christianis disputant l, 478, 15. a Constantino dispersi l, 499, 6. servos emere vestiti l, 522, 2. synagoga Cpoli interdicti l, 572, 12. templum instaurare conati l, 525, 21. 537, 9. Alexandria pulsi l, 589, 14. v. Israelitae.
- Iudas Galilaeus l, 303, 23. 337, 6.
- Iudas Iacobi f. l, 59, 20.
- Iudas Maccabaeus l, 287, 9. 288, 4. fugit ib. 24. l, 339, 17. pontifex max. factus l, 289, 5.
- iudicium Israelicorum aetas l, 146, 1. 209, 10. res gestae l, 98, 1.
- Juditha Esao nupta l, 59, 13.
- Judithae historia l, 243, 20.
- iugo sacrificium l, 405, 18.
- Iulianus Antiocheae episcopus l, 612, 7.
- Iulianus Galli frater caesar declaratus l, 529, 12. imperator l, 524, 16 sqq.
- Iulianus Halicarnassi episcopus l, 460, 7. 637, 11.
- Iulianus Didius imp. l, 442, 1.
- Iulia Amulii f. l, 257, 3.
- Iulius Caesar v. Caesar.
- Iulius et Tatianus fratres l, 603, 13.
- Iulius mensis antea Quintilis l, 294, 8.
- Iulus Ascanius Aeneae f. l, 238, 14.
- Iuno Picis Iovis soror et uxor l, 29, 2.
- Iuno Samia l, 564, 12.
- Iuno Semiramidis f. l, 28, 16.
- Iupiter Abrahami aequalis l, 28, 16. 32, 1. eius uomen quid significet l, 144, 16.
- iuramentum manu femori supposita confirmandi mos l, 67, 12.
- Iustinianus I Iustini I e sorore nepos l, 641, 23. haereticos persequitur l, 642, 16. eorum templa orthodoxis adtribuit l, 645, 7. Iudaeorum motus sedat l, 646, 22. magnum templum instaurat l, 650, 12. eius horologium quale ib. adversus impuros leges l, 646, 2. ad synodum literae l, 660, 19. novellae l, 646, 2. statura l, 642, 12. statua l, 656, 17. obitus l, 680, 5.
- Iustinianus II Rhinotmetus cur dictus l, 771, 1. cum Bulgaris bellat l, 772, 1. imperio pulsus l, 774, 15. 775, 23. Sebastopolim proficiscitur l, 772, 13. imperium recuperat l, 778, 19. a Bulgaris victus l, 781, 16. in Chersonesi incolas saevus ib. 3. eius interitus l, 778, 19 sqq. 784, 4.
- Iustinus philosophus haereticis obstitit l, 438, 12. eius martyrium l, 439, 11.
- Iustinus I unde ortus l, 636, 17. belli gloria insignis ib. 22. res ecclesiasticas ordinat l, 638, 13. eius mors l, 642, 2.
- Iustinus II europalates imperator coronatur l, 680, 7. eius statura et habitus ib. 10. obitus l, 686, 19.
- Iuvenalis Hierosolymorum episcopus l, 594, 12. Leonis vicarius l, 604, 23.

- Izedus Mabiae f. adversus Romanos mittitur** I, 763, 3.
Izedus Umari successor I, 793, 5.
Izethus Arabum princeps I, 788, 9.
Izidos Leipsus Validi successor II, 6, 2.
Kalokaeri interitus I, 519, 13.
Kegeus II, 582, 6. ad Romanos transit II, 583, 7. Patzinacas Tyrachios graviter affligit II, 584, 8. eius interitus II, 603, 16.
Kenophlorium castrum I, 455, 1.
Laban Bathuelis f. Iacobi socer I, 59, 3.
labyrinthus I, 215, 7.
Lacedaemonii Graeciae principes I, 216, 7.
Lacon Lapathi f. I, 211, 19.
Laconicae nomen unde I, 211, 19.
Laius Thebanorum rex I, 45, 3.
Lalacaeo locus II, 163, 22.
Lamechns homicida I, 15, 9.
Lamis Assyriorum rex I, 30, 15.
Lampetiani haeretici I, 514, 18.
Lamprus unde ortus I, 765, 15.
Lampsaci concilium celebratum I, 541, 19.
Laodicea condita I, 292, 11. 339, 6.
Laomedon Hectoris f. I, 224, 4. rex I, 216, 8.
Lapara nunc Lycandum II, 422, 20.
Lapathus rex I, 211, 19.
lapis patefactionis supra pectus sacerdotis pendens fatidicus I, 412, 10.
lapides de coelo demissi I, 607, 1.
Largius astrologus I, 430, 20.
Larissa castellum a Samuele captum II, 436, 3.
Latinus Hercules f. I, 245, 15.
Latra mons II, 163, 17.
Latum saxum castellum II, 200, 22.
Laurentii martyrium I, 451, 2. reliquiae quando depositae I, 592, 1.
Lavinium conditum I, 238, 21.
Lazari monachi supplicium II, 113, 6.
Lazari reliquiae II, 260, 6.
Lazi et Abasgi formidine correpti domum discedunt I, 723, 19.
Lazica Arabibus traditur I, 776, 10.
Lea Iacobo nupta I, 59, 17.
Leda Thestii f. Tyndareo nupta I, 212, 5.
Legopolis I, 221, 21.
Lemnus ab Agarenis affligitur II, 260, 12.
Lenaei nomen Baccho unde I, 52, 15.
Leo Melissenus v. Melisennus.
Leo e Caria oriundus historicus I, 4, 8.
Leonis I papae epistola quaedam I, 605, 8.
Leo I imp. I, 607, 11. classem adversus Gizerichum mittit I, 613, 8.
Leo II ab avo caesar creatus et mox imperator I, 616, 4.
Leo III Isaurus equitatus dux I, 785, 20 sqq. imperii vaticinium accipit I, 789, 4. imperium quomodo nactus ib. 10. imagines evertit I, 794, 12. eius cum Germano actio I, 797, 8. contra Italiam conatus I, 800, 11. eius mors I, 802, 9.
Leo IV Constantini Copronymi f. II, 19, 1.
Leo V Armenius imperium occupat II, 45, 23 sqq. imagines abolere conatur II, 55, 15 sqq. eius ingenium II, 59, 14 sqq. interitus II, 66, 20. uxor in monasterium relegata II, 71, 22.
Leo episcopus Thessalonicensis solio deturbatus II, 170, 3 sqq.
Leo patricius maiestatis accusatus a famulis II, 232, 16.
Leo VI imperio potitur II, 237, 11. 248, 14. adulter II, 250, 5. adversus Bulgaros bellat II, 254, 16. a Turcis auxillum petit ib. 24. insidiis petitus II, 257, 16. in templo vulneratus II, 260, 16. Argyrus unde dictus II, 269, 22. eius mors II, 274, 3. uxor Zoe II, 261, 17. filius II, 264, 22. 270, 23.
Leo Tripolites, Agarenorum dux II, 302, 23 sqq. unde Tripolitea dictus II, 262, 19.
Leo curopalates relegatus II, 379, 16.
Leo protovestiarius contra Bardam

- Durum missus II, 424, 10. in Duri potestatem venit II, 427, 1.
 Leo Tornices imperium affectat II, 561, 16.
 Leonides Origenis pater martyr I, 441, 20.
 Leontii philosophi mors et testamentum I, 590, 8.
 Leontius Graeciae dux factus I, 774, 19. imperator sit I, 776, 3. eius supplicium I, 777, 3. 780, 21.
 Leonto Phocae uxor I, 706, 15. 708, 21.
 Lependrenus Maniacae successor II, 515, 16.
 Letha carcer I, 624, 24. 695, 2.
 Leucactae locus I, 709, 14.
 lex Mosaica in tabulis duabus I, 136, 6. 88, 13. 90, 7. leges XII tabularum Romam allatae I, 255, 12.
 Libanius sophista I, 533, 18. 548, 13. eius de Chrysostomi facundia testimonium I, 574, 14.
 Liberius episcopus Romanus I, 542, 8.
 Libya Iovis ex Io f. Neptuno nupta I, 37, 21. 38, 9.
 Libya regiō nomen unde I, 39, 1.
 Libycarum bestiarum natura II, 69, 19.
 Licinius caesar creatus I, 474, 3. imperator a Constantino declaratus I, 477, 21. Christianos persequitur I, 495, 12. eius exitus I, 497, 3 sqq.
 Linus I, 53, 2.
 Liparites Horatii Liparitae f. II, 572, 17. capitur II, 579, 14.
 literae a Setho inventae I, 16, 16. a Constantino imp. restituae II, 326, 8.
 Lithoprosopus mons in mare decidit I, 659, 11.
 Locana urbs II, 207, 11.
 Longinus orientaliū dux II, 4, 14.
 Longi castelli expugnatio II, 465, 8.
 Longobardi bellum Romanis inferunt I, 694, 24. ab Agarenis victi II, 219, 22. a Graecis deficiunt II, 457, 1.
 Lotus Arami f. I, 48, 7. ab Abrahamo discedit I, 51, 5.
 Lubanus mons I, 21, 18.
 Lubarus mons I, 24, 21.
 Lucae acta apostolorum I, 371, 20. martyrium I, 372, 17. sepulchri eius inventi miraculum ib. 21. reliquiae Cpollim relatae I, 373, 3. 518, 8. 659, 2.
 Lucas Ariamus I, 542, 11. 552, 20.
 Lucianus martyr I, 517, 19.
 Lucius Leonis papae vicarius I, 604, 23.
 Lucretiae caedes I, 262, 6.
 Lulum castellum II, 174, 10. a Romanis receptum II, 213, 7.
 Luna Cleopatrae f. I, 320, 9.
 luna sistere iusta a Iosua I, 94, 4. 142, 16. eius cultus I, 82, 19. signa I, 8, 22. eorum observatio I, 19, 21. summus defectus II, 272, 6.
 Luppia Iustina imp. uxor a populo Euphemia dicta I, 637, 1.
 Lycaon caesus I, 227, 4.
 Lycaones a Perseo devicti I, 40, 14.
 Lycurgus legislator I, 189, 10. 96, 1.
 Lycus I, 44, 5.
 Lycus fl. ab Apollonio coercitus I, 347, 1.
 Lydorum regnum I, 239, 12.
 Lynceus Argivorum rex I, 143, 3.
 Lyrnessus capta I, 221, 17.
 Lysaniae tetrarchia I, 333, 9.
 Lysimachus Alexandri successor I, 273, 5.
 Lysippus statuarius I, 564, 12.
 Lytha Hercali nupta I, 245, 12.
 Mabilas, Arabum princeps, in Cyprum expeditionem facit I, 755, 1. Constantem pacem postulat I, 762, 3.
 Macarius martyr I, 537, 7.
 Macarius episcopus Antiochenusur loco motus I, 766, 21.
 Maccabaeorum res gestae I, 285, 3. de iis vaticinium Danielis I, 403, 17.
 Macedonum regnum I, 245, 3.

- Macedonius haereticus ecclesiam** invadit I, 528, 14. deponitur I, 530, 6. henoticum approbat I, 628, 1.
Macedonius monachus iram Theodosii placat I, 561, 4.
Macedonius episcopatus ab Anastasio praefectus I, 627, 23. multo morbis liberat I, 633, 9. quid Theodoro per visionem dixerit ib. 11. relegatus I, 631, 1. eius exitus I, 633, 9.
Macellus locus I, 521, 20.
Macrinus imp. I, 449, 11.
Macrobius I, 267, 18.
Madianus vel Mediamus Abrahami f. I, 51, 4. a quo Madianitae I, 77, 5.
Madianitae a Gedeone domiti I, 99, 18 sqq.
Maecander A. II, 198, 23.
Maecenas in Augustum libertas I, 301, 20.
Magnaura unde pentapyrgum dicitur II, 100, 5.
Malorinus imp. I, 606, 17.
Maitas locus II, 594, 13.
mala Hesperidum Herculi attributa quid significant I, 33, 1 sqq.
Malachiae de Iudaeorum ritibus abolendis vaticinium I, 413, 21 sqq.
Malachus Barezae maritus I, 644, 1.
Malaleel Enosi f. I, 17, 12.
Maleventum I, 234, 15.
Mamaimus rex I, 187, 6.
Mamansi martyris templum I, 521, 22.
Mammaea Christiana religione ab Origene instituta I, 450, 3 sqq.
Mamumus princeps geometriae deditus II, 166, 15.
Manasses Iosephi f. I, 66, 20. eius benedictio I, 68, 13 sqq. impietas et poenitentia I, 120, 17.
Manasses Ezechiae f. et successor I, 194, 12.
Mandro praedium I, 216, 16.
Manes qui et Scythianus I, 455, 14. eius haeresis I, 455, 10 sqq.
Manetho magus I, 432, 16.
Manetho historicus I, 23, 11. eius error I, 20, 2.
Manglabyta II, 297, 14.
Maui I, 199, 13.
Maniaces Siciliam recipit II, 520, 1. pessime excipitur II, 520, 9 sqq. Francos ad defectionem coactos II, 545, 19. ex Italia pellit II, 547, 10. imperium affectans perit II, 548, 15 sqq.
Manichaei unde oriundi I, 455, 10 sqq. deiparae et venerandae cruci obtrebant I, 759, 8 sqq. mendaces I, 760, 10. obsceni I, 761, 16. clade afficiuntur II, 209, 16 sqq. Pauliciani II, 39, 13.
Manlius Capitolinus I, 263, 11.
Manna Israelitis in deserto datum I, 131, 18. 137, 13. typus Christi corporis ib. quando defecerit I, 142, 4.
Mantia praedium II, 238, 3.
Manuelus magister II, 128, 1.
Manuelus Michaeli III tutor II, 139, 11. imperatricem ad reponendas sacras imagines adhortatur II, 141, 11. ad Agarenos fugit II, 126, 5. cum Theoctisto dissidet II, 156, 2. perit II, 185, 20.
Manuelus patricius a Nicephoro contra Saracenos missus vincitur II, 360, 8.
Manzikierte urbs II, 590, 19.
Maomedus v. Moamedus.
Marabitis regio I, 240, 4.
Maras heros I, 152, 6.
Marcel castellum II, 129, 22.
Marcellus episcopus I, 569, 4.
Marcianus imp. I, 602, 10. 603, 3. a Gizericho dimissus I, 604, 11. concilio Chalcedonensi praest I, 669, 3.
Marcio haereticus I, 439, 1.
Marci evangelium Petri monitu scriptum I, 347, 21. martyrium I, 372, 10.
Marci monachi vaticinium II, 261, 5.
Mardaitae I, 765, 19. revocati I, 771, 10.
Mardocheus I, 208, 10 sqq. 253, 5.
mare inter Alexandriam et Pharum

- ab Antonio exsiccatum I, 304,
8. mortuum sive salsum I, 51,
10. rubrum Mosis virga per-
vium factum I, 85, 3. universi
partes duodecim I, 137, 1.
- Maria caelestis et spiritualis Eva
I, 11, 18. vere deipara I, 594,
23. 667, 17. quot annis post
Christi mortem vixerit I, 330,
2. eius genus, forma, vita I,
326, 9.
- Maria Leonis III uxor I, 792, 5.
- Mariae Magdaleneae reliquiae II,
260, 6.
- Maria Mosis et Aaronis soror I,
74, 15. 127, 5.
- Mariani de imperii successione res-
ponsio I, 620, 20.
- Maridis in Iulianum libertas I,
535, 17.
- Marina Constantini VI uxor II, 23,
19. in monasterium detrusa II,
26, 6.
- Maronea Cynossema I, 232, 13.
- Mara, qui et Thurus I, 30, 5.
Assyriorum rex I, 29, 3. 30, 5.
unde dictus I, 295, 21.
- Marsyas, philosophus et musi-
cus, fistularum inventor I, 148,
12.
- Maryas fl. I, 148, 16.
- Martina Heraclonae mater I, 715,
4. 753, 16.
- Martinaces monachus factus II,
128, 19.
- Martinus papa Iohannis successor I,
737, 12. Monothelitis adversa-
tur I, 755, 5. propterea relega-
tus I, 762, 1.
- Martii dies XXV, prima creati mun-
di, etiam novissima futura I, 7,
12.
- Martyropolis urbs I, 725, 10.
- Maruamus imperium Arabum oc-
cupat II, 7, 5. eius exitus II,
9, 6.
- Masalmas, Saracenorum princeps,
Leoni Isauro scribit I, 787, 11.
capit Pergamum I, 788, 3. Cae-
saream I, 794, 20. Charsianum
castellum I, 800, 5.
- Massa Moabitarum rex Ioazno tri-
butarius factus I, 182, 5.
- Maeematha Esao nupta I, 59, 13.
- Masipha I, 110, 8.
- Massalianorum haeresis I, 514, 18.
547, 20.
- Mastiphatis daemonum principis
cum deo colloquium I, 53, 8.
- Mastusia I, 25, 8.
- matrimonium cum vita monastica
comparatum I, 353, 12.
- Matronalia I, 296, 12.
- Matthaei evangelium quando in-
ventum I, 618, 23.
- Matzucium castellum II, 459, 14.
- Mauricius imp. Tiberii gener I,
690, 18. pacis studiosus I, 691,
22. coronam Sophiae et Con-
stantinae deo consecrat I, 701,
20. publicum balneum absol-
vit I, 694, 20. calliditate magni
exercitus vim eludit I, 697, 8.
eius insomnium I, 705, 13. fuga
I, 706, 1. mors I, 707, 6.
- Maurophori alias Chrysaronitae II,
9, 6.
- Maurus mons I, 765, 19. II, 365, 5.
- Maurusii in Africa magnos tumultus
excitant I, 694, 24.
- Mausoli sepulchrum I, 299, 11.
- Maxentius imperator creatus a mi-
litibus I, 473, 13 sqq. eius cla-
des I, 474, 19.
- Maximianus Britannicus I, 551, 3.
- Maximianus Herculeus Caesar I,
464, 15. eius in Christianos
odium I, 467, 14. interitus I,
477, 11.
- Maximianus in Nestorii locum pa-
triarcha deligitur I, 594, 21.
- Maximilla vates I, 439, 1.
- Maximini imperium I, 450, 13.
caedes I, 463, 7. 477, 11.
- Maximus Balbinus imp. I, 450,
21.
- Maximus, Valentiniano imp. occi-
so, imperium Rom. occupat I,
605, 21. trucidatur I, 606, 4.
- Maximus tyrannus a Theodosio M.
sublatus I, 568, 21.
- Maximus philosophus I, 533, 16.
- S. Maximus a Constante manu et
lingua privatus I, 761, 21.
- mechonothum quid I, 119, 1.
- Medea Chasoni abducta I, 210,
22.
- Media a Medusa dicta I, 41, 1.

- hodie Baspraca II, 570, 18. superior alias Aspracania II, 463, 10. 512, 9.
- Mediolanense consilium indictum** I, 524, 13.
- Medusa a Perseo capite truncata** I, 40, 7.
- Melanthius mons** I, 235, 3. 237, 8.
- Melcha Arami f. Nachori nupta** I, 48, 7.
- Melchiae nomen** I, 75, 3.
- Melchisedechus Salemi rex et sacerdos** I, 58, 14. Christi typus I, 49, 16. nominis etymon ib.
- Melchon idolum** I, 170, 3.
- Meleager Alexandri successor** I, 273, 4.
- Meleager Oenei f.** I, 247, 18.
- Melenicus castellum** II, 460, 7.
- Meletius episcopus Antiochenus** I, 542, 8.
- Melibius Oedipi educator** I, 45, 7. 46, 8.
- Melindia** I, 143, 15.
- Melippa Thestil f.** I, 212, 2.
- Meliasenus Contostephanum in terram prosternit** II, 437, 3. cur nou ductus in triumpho II, 446, 10.
- Melitena a Constantino V recepta** II, 10, 3. Romanis subdita II, 311, 14.
- Melui castelli deditio** II, 213, 8.
- Memnon Ephesi episcopus** I, 595, 2.
- Memnon Indorum rex** I, 223, 25. eius cum Aiace congressus I, 226, 15.
- Menademus philosophus** I, 290, 2.
- Menander comicus** I, 340, 1.
- Menander magus et haereticus** I, 437, 7.
- Menas Epiphaniæ successor** I, 651, 5.
- Menas praefectus** I, 700, 19.
- Menelaus Plisthenis f.** I, 217, 10.
- Menicum castellum a Musarapho conditum** II, 495, 1. a Theoctisto receptum II, 496, 5.
- mensis Ebracorum primus Nisan** I, 7, 2. lunaris quot dierum I, 343, 18. mensium divisio I, 239, 4. apud Romanos ratio I, 294, 13.
- Mercurius sive Faunus Iovis f.** I, 29, 6. Italiae rex ib. quomodo pro deo haberi coeptus I, 32, 6.
- Aegypti rex** ib.
- Mercurii Trismegisti philosophia** I, 36, 15.
- Merdasa Chosroae f.** I, 734, 3.
- Meriopus Argivorum rex** I, 143, 7.
- Merodachus Manassem captum dimittit** I, 194, 20. eius ad Ezechiam litterae I, 198, 18.
- Meroe urbs prius Sabba** I, 75, 20.
- Meros Persei f.** I, 42, 1.
- Mesanachia castrum** II, 424, 14.
- Mesembria fl.** II, 12, 4.
- Mesopotamia, quae et Syria** I, 146, 6. a Iado subigitur I, 752, 3. eius incolae I, 711, 7 sqq.
- Messanae obsessio** II, 523, 20.
- Methodius incarceratus** II, 73, 4. relegatus et vivus in sepulchrum inclusus II, 116, 15. revocatus II, 126, 3. in Iannis locum sufficitur II, 143, 10. eius castitas II, 146, 20. pingendi ars II, 152, 14.
- Metrodorus Persa philosophus** I, 516, 16. molas aquaticas extruit ib.
- Metrophanes Byzantii episcopus** I, 477, 3.
- Metrophanes episcopus Smyrnaeus** II, 147, 3.
- Mezromus Aegypti rex** I, 21, 14. 32, 11. eius etymon I, 23, 2.
- Michaeas vates** I, 185, 23. 188, 16. Achabo interitum denunciat I, 177, 18.
- Michaelus archangelus divini exercitus princeps Iosuae visus** I, 142, 5. eidem templum a Constantino consecratum I, 210, 16.
- Michaelus I curpalates Nicephori I gener** II, 43, 10. imperium suscipit ib. sqq. cum Bulgaris pugnat ib. imperium Leoni V concedit II, 47, 6. in Prota insula vitam exigit II, 48, 14.
- Michaelus II Balbus patricius fit** II, 52, 21. maiestatem et imperii affectati reus II, 61, 4, 62, 10. Leonem Armenium occidit II, 71, 10. litterarum rudis II, 74, 2. eius artes II, 69, 4. invidia II, 76, 12. secundae nuptiae II, 95, 1. interitus II, 99, 5.

- Michaelus III Theophili f.** II, 139, 11. prodigus II, 159, 9 sqq. impius II, 176, 20. Basilium interficere cogitat II, 181, 6. 202, 2. occiditur 201, 7 sqq.
Michaelus IV quomodo ad imperium pervenerit II, 504, 11. rerum omnium administrationem Nicetae committit II, 510, 1. eius obitus II, 533, 18.
Michaelus V, Michaeli IV e sorore nepos, caesar fit II, 512, 19. imperium adeptus II, 534, 5. Zoae insidiatus II, 535, 16. imperio et oculis privatur II, 539, 14 sqq.
Michaelus VI Stratioticus veterem disciplinam restituit II, 614, 8. in summos viros iniquus II, 615, 15 sqq. 619, 12. eius legationes II, 632, 6.
Michaelus syncellus incarceratus II, 117, 7.
Michaelus Psellus II, 170, 15.
Michaelus Burtza dux Antiochiae II, 417, 12. incarceratur II, 423, 16 sqq.
Michaelus Theognostus II, 487, 23.
Michaelus Spondyla dux Antiochiae II, 488, 8.
Michaelus patricius II, 543, 11. occiditur II, 601, 10.
Michaelus Cerularius patriarcha II, 550, 6.
Michaelus Serviorum princeps Stephani f. II, 607, 3.
Michaelus Uranus dux Antiochiae II, 615, 3.
Mimas I, 549, 7.
Minervae Lindiae simulacrum I, 564, 7.
miracula I, 312, 12. 314, 3. 439, 14. 567, 7. 575, 5. II, 7, 17. 9, 10. 21, 6. 57, 1. 242, 4.
Mizizius a Syracusanis imperator creatus I, 763, 17.
Moageras Gordae frater I, 644, 21.
Moamedus unde ortus et quo modo auctus I, 738, 3. ab Hebraeis pro Messia habitus ib. eius superstitione I, 739, 15. in Armeniam exercitum ducit I, 774, 14.
Mochus historicus I, 23, 9.
Mocil martyris templum restauratum II, 239, 9.
Moesia fl. II, 12, 5.
monachi quomodo orti I, 347, 21. laudati I, 253, 7 sqq. a Theodosio cur beati dicti I, 595, 22. comburuntur a Conone I, 796, 2. affliguntur II, 15, 14.
Monophysitae II, 7, 11.
Monotheletarum haeresis condemnata I, 736, 4 sqq. 770, 16.
Montanus haeticus I, 441, 11.
Mopsucrenae I, 531, 5.
Mopsuestia I, 458, 9. II, 17, 5. a quo condita I, 777, 22. oppugnatur II, 361, 21 sqq.
Morozeorgius cur dictus II, 482, 20.
Mortagon Bulgarorum rex expeditionem contra Thomam suscipit II, 85, 14 sqq.
Mosis vita et res gestae I, 74, 13 sqq. eius in rubo spectaculum a Philone quomodo explicatum I, 508, 14.
Mosomachus sagittarius I, 271, 13.
Muchametus Imbraeli f. II, 566, 15 sqq. cum Pisasirio configit ib. eius interitus II, 569, 5. mulieres quae ne pudicitiam perdant se conficiunt nam inter martyres censendae I, 470, 6. virorum habitu pugnant II, 406, 21. in Britannia communes I, 270, 15. earum apud Agelaeos opera ib. 10. ne capita velent a Decio edictum I, 453, 6.
Mundus Giesmi f. rex Sirmii Bulgaros vincit I, 652, 3.
mundus quo die creatus et interiturus I, 6, 13 sqq.
Musaraphi interitus II, 496, 2.
musica ab Epimetheo inventa I, 144, 20.
Muthidis Pharaonis f. I, 75, 11.
Myaces quomodo Iustinianum compellarit I, 779, 18.
Mysia vastata II, 512, 2.
Naaba Amanitis Solomonis uxor I, 161, 11.
Naasus Ammonitarum rex I, 110, 21.
Naban sive Nabanus mons I, 92, 14. 129, 3. 140, 8.

- Nabogiadus**, qui et **Darius** et **Artaxerxes** et **Astygus** I, 249, 3.
Nabothi vinea ab **Achabo** occupata I, 178, 14.
Nabuchodonosor **Iudaeam** bello infestat I, 198, 7. **Hierosolyma** capit I, 201, 1. in feram mutatur I, 203, 20 sqq.
Nabunassar, qui et **Salmanasser**, rex I, 189, 20.
Nabuzardanes **Hierosolyma** vastat I, 202, 1.
Namesius I, 184, 11.
Narba amnis I, 733, 21.
Narcissus **Hierosolomitani** episcopus I, 450, 9.
Narcissus **Commodi** caesor I, 441, 15.
Narecho rex **Aegypti** I, 37, 11.
Narses **Persarum** rex victus I, 470, 15.
Narses ad debellandum **Gotthos** **Romam** missus I, 659, 4. quam **terribilis** **Persis** fuerit I, 710, 18. a **Phoca** comburitur *ibid.* eius domus exstructa I, 684, 7.
Nasaris contra **Agarenos** rex feliciter gestae II, 229, 8 sqq.
Nathanus vates I, 159, 9. 185, 20.
S. Nazarii templum restitutum II, 239, 16.
Naziraci I, 122, 16.
Neandros urbs deleta I, 221, 4.
Neapolis, quae et **Carthago** I, 246, 12.
Nechabo **Aegypti** rex I, 195, 9. 197, 11.
Necropyla fl. II, 12, 4.
Nectarius **Copolitanus** episcopus I, 574, 2. in **Gregori** **Theologi** locum successit I, 553, 22.
Nectenabo **Aegypti** rex I, 264, 8.
Neeman lepra per **Elisaeum** liberatus I, 181, 8.
Negra urbs I, 639, 7.
Nehemias I, 244, 12. ab **Artaxerxe** ad **Hierosolyma** restituenda dimissus *ibid.* urbem instaurat I, 254, 17. 342, 19.
Nemrodus I, 21, 21. *idem* qui et **Enechius** et **Orion** *ibid.* I, 27, 3. 28, 8.
Neocaesarea mari absorpta I, 522, 17.
Nephtalimus **Iacobi** f. I, 59, 20. 71, 15.
Nero imp. I, 360, 8. cur **leonis** nomine a **Paulo** appellatus I, 372, 2.
Nerva quidam a **Domitiano** vivus comburi iussus I, 430, 16.
Nervae imperium I, 433, 19.
Nestor I, 218, 22.
Nestoriani haeresim suam confirmare conantur I, 669, 10.
Nestorius unde ortus I, 592, 23. cunctis invisus I, 593, 13. damnatur I, 595, 12 sqq. 604, 16 sqq. eius haeresis I, 459, 8. 592, 23 sqq. 604, 16. II, 12, 20.
Nica oppidum II, 183, 17.
Nicaea ab **Adriano** instaurata I, 438, 11. obsidetur I, 796, 12. a **Barda** **Duro** occupatur II, 429, 1. synodus *ibi* habita I, 499, 21. 504, 1. II, 23, 6.
Nicephorus I imperator fit II, 29, 3. eius aedificia II, 33, 12 sqq. malae artes II, 36, 23 sqq. adversus **Bulgaros** expeditio II, 40, 16. interitus II, 42, 9.
Nicephorus II **Phocas** unde ad imperium pervenerit II, 340, 1 sqq. cur **Polyeucto** iratus II, 351, 21 sqq. eius virtutes II, 353, 6. vitia II, 367, 14 sqq. invidia *ibid.* leges II, 368, 7 sqq. res adversus **Saracenos** praecclare gestae II, 354, 2. 360, 21 sqq. interitus II, 375, 14 sqq. eius percussores a **Tzimisce** extorres acti II, 380, 10.
Nicephorus **Phryx** historicus I, 4, 8.
Nicephorus ex laico patriarcha II, 34, 5. relegatur II, 56, 17. eius ad **Michaelum** II litterae II, 72, 13.
Nicephorus **Phocas** **Saracenos** superat II, 236, 8. loco suo traditur II, 256, 16.
Nicephorus **Besta** **Uranus** relegatur II, 379, 14. ad **Chosroem** legatus II, 433, 13.
Nicephorus **Comnenus** protospatharius II, 464, 19. **Aspracinae** praefectus II, 481, 22. magistratu privatur II, 482, 13.
Nicephorus **Xiphias** ex exilio re-

- vocatus in Studiano monasterio monachus sit II, 487, 3.
- Nicephorus eunuchus in Orientem missus II, 593, 6. adversus Patzinacas legatus II, 597, 11.
- Nicephorus imperio destinatus in monasterium relegatur II, 610, 10 sqq.
- Nicetas Paphlagon historicus I, 4, 6.
- Nicetas, Artabadi f., a Constantino V captus II, 6, 11 sqq. eius obitus II, 19, 15.
- Nicetas Oryphas II, 219, 18.
- Nicetas Sclerus ad Turcos mittitur II, 254, 24.
- Nicetas patricius captus II, 360, 16.
- Nicetas Michaelis IV frater II, 610, 1.
- Nicodemi iusta in Iudaeos increpatio I, 506, 2.
- Nicolaus historicus I, 23, 14.
- Nicolaus haeticus I, 437, 9.
- Nicolaus mysticus patriarcha II, 259, 20. eius obitus II, 307, 1.
- Nicolaus Chrysobergius patriarcha II, 634, 15.
- Nicolitzas in Basilii potestatem venit II, 452, 20. patrioii honore ornatus II, 453, 3. Thesalonicensem custodiendus mittitur II, 474, 11.
- Nicomedes rex I, 292, 23.
- Nicomedia ab Adriano instaurata I, 438, 11. terrae motu concussa I, 530, 4. 674, 17.
- Nicopolis Palaestinae, quae et Emaus I, 534, 16.
- Nicopolis seditiosa II, 530, 15.
- Nigidii astrologi de Augusto nato vaticinium I, 301, 4.
- Nilus fl.; qui et Geon et Chrysorrhoeas I, 24, 1. eius exundatio I, 268, 15. 571, 8. monstra I, 700, 19.
- Ninive a Nino condita I, 22, 11. 28, 18.
- Ninus Assyriorum rex I, 29, 19. matrem Semiramidem uxorem habet I, 28, 18.
- Nisan primus Ebraeorum mensis I, 7, 1.
- Nisibis a Sapore oppugnata I, 524, 1.
- Nizarus I, 738, 13.
- Noa I, 20, 20 sqq.
- Noba urbs vastata I, 150, 18.
- Noemi in Moabitis migratio I, 107, 14.
- nonae I, 239, 4. 294, 13. 296, 22 sqq.
- Notiae castelli incendio II, 462, 6.
- Novati haeresis I, 453, 17.
- Novum castrum I, 455, 1.
- Numa Pompilius Romuli successor I, 259, 13. quando floruerit I, 802, 7. chlamydes purpureas gestandi morem instituit I, 34, 19. primus obolos sua effigie signat I, 801, 22.
- Numerianus imp. ab Apro et Diocletiano aesus I, 464, 9 sqq.
- Numerorum libri summa I, 140, 21 sqq.
- numi a Numa dicti I, 260, 4. 801, 22.
- Nyctens Cadmi successor I, 43, 23.
- Nymphaeum I, 543, 14. conflagravit I, 610, 9.
- Nymphius amnis I, 725, 17.
- Nysia regio, quae et Nyseium I, 43, 7.
- Nyssa puella mactata I, 237, 4.
- Nyssa urbs I, 237, 4.
- Obedus Booxi f. I, 107, 20.
- Oblis I, 361, 5.
- Ochozadus I, 56, 9. 58, 3.
- Ochozias Achabi f. I, 56, 9. 58, 3. rex I, 179, 13. eius proles praeter Ioasum exincta I, 188, 19.
- Ochozias Gotholiae f. I, 120, 3. a Iehu caesus I, 118, 21.
- Ochus Artaxerxes I, 256, 19.
- Octagoni conflagratio I, 647, 22.
- Octavius v. Augustus.
- Odessa maris eluvione tecta I, 657, 15.
- odontotyranus bestia I, 269, 5.
- oecumenica concilia I, 495, 16.
- Oedipus Laii et Iocastae f. I, 45, 1. eius mora I, 46, 11.
- Oeneus I, 246, 17.
- Oeniandi episcopi libertas I, 633, 21.
- Oenones Paridis uxoris mors I, 229, 2.
- Ogus Basanis rex Mosi domitus I, 93, 10. eius urbs regia I, 129, 7.
- Ogygis aetate diluvium I, 22, 10.

- Oida mulier fatidica I, 186, 4.
 196, 2.
 Olophernes I, 243, 16 sqq. ab lu-
 ditha caesus ib.
 Olympus mons I, 189, 12. ad eum
 Constantinus imp. profectus II,
 337, 14.
 Olympiades quando et a quo in-
 stituta I, 189, 12. unde dictae
 I, 216, 3.
 Olympiorum initium et finis I,
 573, 1.
 Onesimi martyrium I, 431, 10.
 Oniae pontificis pietas I, 285, 18.
 291, 9. mors ib.
 Onopnictes fl. II, 214, 7.
 Ophireum aurum I, 158, 5.
 Ophuis Elis f. I, 108, 20.
 opobalsamum unde in Palaestina
 propagari coeptum I, 167, 18.
 Oppianus quo tempore I, 440,
 19.
 Opsara a Bryennio pugnis caedi-
 tur II, 621, 3.
 Or I, 128, 11. 138, 10. 139, 20.
 oraculum de Nerone I, 360, 8. Ar-
 gonantis datum I, 219, 16 sqq.
 Oresti I, 234, 18. Croeso I, 240,
 6. 251, 1. Iuliano I, 532, 4.
 538, 6. Valenti I, 549, 7. Chal-
 cedone repertum I, 542, 22.
 Ordio Amphionis et Zethi educa-
 tor I, 44, 4.
 Orebi Medianitae caedes I, 100,
 24.
 Orestis historia I, 234, 4 sqq.
 Oresti imperium abrogatum II, 503,
 16.
 Oribasius Iuliani medicus I, 532, 4.
 Orientales et Aegyptii ab Ephre-
 sino consilio discrepantes I,
 595, 9.
 Origenes quo ingenio et quibus
 moribus I, 442, 21 sqq. a mar-
 tyrii honore repulsus I, 447, 5.
 Hierosolymis concionatus ibid.
 eius errores I, 663, 15. de S.
 Ambrosio testimonium I, 444, 14.
 eius errata ex nimio Sacrarum
 litterarum arcana scrutandi stu-
 dio I, 445, 21.
 Orion, qui et Nemrodus, inter si-
 dera collocatus I, 27, 3. 28, 8.
 Orontes fl. I, 41, 7. 237, 12.
 Orphanotrophi improbitas II, 523,
 4. caecatio II, 550, 6.
 Orpheus I, 53, 1. lyricen et ci-
 tharoedus cur fictus I, 148, 7.
 eius poemata I, 101, 11. 147, 18.
 Orus Aegypti rex I, 36, 1.
 Oryphas II, 97, 2.
 Oseas rex I, 187, 13. 188, 7. va-
 tes I, 186, 3.
 Osiris Aegypti rex I, 36, 1. qui
 et Bachus I, 52, 18.
 Osmus fl. II, 589, 22.
 Ostia condita I, 260, 13.
 Osurru planities II, 576, 4.
 Otho imp. I, 379, 10.
 Othoniel iudex I, 98, 17.
 Oxyartes I, 273, 6.
 Ozias, qui et Zacharias, Amasiae
 f. I, 189, 6.
 Ozielus vates I, 186, 2.
 Paganus Bulgarorum princeps II,
 13, 8.
 Pagumanis tribus II, 583, 4.
 Palaepolis I, 237, 14.
 Palaestina prius Chanaan I, 28, 2.
 58, 9.
 Palamedes tabulae lusoriae et lit-
 terarum inventor I, 220, 4.
 Ulyssia fraude circumventus ib.
 Palatium a Palante dictum I, 257,
 21. munitur II, 369, 20.
 palatia unde dicta I, 238, 23.
 Pales Aeneae f. I, 238, 24.
 Palladium furto Troianis ablatum
 I, 229, 5 sqq. Aeneae a Dio-
 mede donatum I, 238, 4. Dio-
 medi funestum ib. Romae in
 aede Martis repositum I, 257,
 24.
 Palladius Cnaphaei successor I,
 621, 3.
 Pallenae arx I, 273, 14.
 palmarum LXX trunci ad Elima
 reperti totidem discipulorum
 Christi typus I, 137, 8.
 Palmenothis mors I, 86, 21.
 palmeta lerichuntis mellifera I,
 184, 3.
 Pamphili martyris reliquiae I,
 523, 4.
 Pan qualis a Graecis pingatur I,
 615, 15.
 Panais, quae et Caesarea Philippi
 I, 534, 8.

- Pancalea campus** II, 431, 21.
Pancratius Georgii f. obses II, 478, 10.
Pancratius Abasgiae dominus II, 519, 5.
Pancratius Iberiae regulus Liparitae uxorem violat et tota Iberia potitur II, 572, 17.
Paneade Punis sanum exstructum I, 323, 13.
Panii captio II, 90, 10.
Panosus urbs Caesarea Philippi dicta I, 323, 7.
Paphlagonia Persis occupata I, 712, 5.
Paphnutius coelibatum clericorum improbat I, 503, 23.
parabola quid I, 96, 13.
Paradisus tertia die creatus I, 8, 4. cur eo expulsus Adamus I, 15, 3.
Paralipomena compendio repetita I, 119, 7.
Pardi protospatharii interitus II, 548, 9.
Paris, qui et Alexander, Priami f. I, 216, 13. 227, 21 sqq.
Parium arx I, 216, 20.
paroemia I, 97, 16.
Pasarem sultanus obsidet II, 572, 6.
Pascha dominicum XXV die Martii cur celebrari solitum I, 7, 9. 307, 6. eius celebrandi modus a Constantino institutus I, 505, 2. quarto Christus passus I, 307, 15.
Paschasius protospatharius II, 319, 7.
Paschasius Leonis papae vicarius I, 604, 23.
Pasiphae I, 214, 9.
Patricii de thermis et inferis sententia I, 425, 3.
Patrocli caedes I, 223, 16.
Patzinacae II, 283, 22. Romanos vexant II, 514, 17. 581, 20. ab iis vincuntur II, 384, 11. 386, 19. 604, 14. coeliaco morbo corripiuntur II, 586, 9.
Paulicianorum haeresis I, 754, 4. II, 153, 18. a quibus propagata I, 756, 17. II, 10, 8.
Paulinus episcopus I, 542, 12.
Paulinus cur ab Eudocia dilectus I, 590, 21. pomi causa necatus I, 601, 15.
Paulus anagnosta Nicetae successor II, 19, 15.
Paulus Antiochense episcopus I, 637, 19.
Paulus apostolus I, 346, 11. a Nerone caesus I, 360, 20. Pharisaeus ante vocationem I, 354, 4. eius in scribendo sapientia I, 448, 3. martyrium I, 360, 20. 371, 16 sqq.
Paulus confessor Cpolitianus episcopus I, 522, 18. eius reliquiae I, 554, 2.
Paulus haereticus Cpolitianus episcopus I, 528, 14. 737, 9. episcopatu deiectus I, 655, 22. relegatus I, 529, 7.
Paulus Emesae episcopus I, 595, 12.
Paulus Magistriani ad Abimelechum mittitur I, 771, 8.
Paulus Samoatenus Callinices f. haereticus I, 457, 11. 756, 19.
Pegani relegati II, 200, 14.
S. Pelagiae sanum a Constantino destructum II, 14, 16.
Pelagius patricius cur a Zenone interfectus I, 621, 13 sqq. eiusdem morituri precatio ib. scripta ibid.
Pella I, 264, 11.
Pellerigus, Bulgarorum princeps, a Leone patricius creatur II, 19, 8.
Pelopel generis signum I, 236, 16.
Peloponnesiorum nomen unde I, 213, 11. regnum I, 214, 3.
Pelops I, 213, 11.
Pemolissa castellum II, 626, 14.
Peneus fl. II, 449, 22.
Pentateuchi summa I, 140, 21.
Pentapolis caelesti igne consumpta I, 50, 14. eius urbes I, 51, 5. 109, 8.
Pentecostae festum I, 134, 24.
Penthesilea I, 223, 21. eius mors I, 225, 11.
Pentheus Echionis et Aganes f. I, 43, 1. Dionysi insidiis caesus ib. 21.
Percrin castellum II, 502, 15.
Perdiccas I, 272, 21.
Pergami captio I, 788, 3.

- Periblepti monasterium II, 540, 11.
 Peripatetici I, 282, 10.
 Pernici castelli oppugnatione II, 464, 23.
 Perros Persa ab Hunnis victus I, 623, 1.
 Persarmenia regio I, 724, 10.
 Persae a Perseo dicti I, 30, 17.
 prius Assyrii I, 40, 23. item Magog et Magusaei I, 54, 1. eorum reges I, 252, 7 sqq. clades I, 724, 18. 728, 2. cum Romanis proelia I, 684, 15. 689, 15. 694, 11. pax 735, 1. leges I, 690, 1. II, 120, 13. in Saracenos rebellio II, 439, 3.
 Persepolis ab Alexandro capta I, 266, 10.
 Perseus Iovis ex Danae f. I, 30, 15. 32, 6. 39, 15. alatus ibid. veneficus ibid. Assyriorum regno potitus, Persis nomen dat I, 30, 15.
 Persica arbor I, 534, 19. eiusdem Hennopoli miraculum ib. sqq.
 Perstibla Bulgariae regis II, 395, 5. expugnatur ibid. sqq. II, 452, 11.
 Pertinacis imperium I, 441, 15.
 pestis Romae ingens I, 377, 13. 441, 7. universalis I, 452, 4 et 14. sub Diocletiano I, 468, 1.
 Phoca I, 708, 22. 777, 13. II, 8, 5. Cpoli I, 675, 20.
 Petissonius Pharaonis I, 73, 18. 83, 5.
 Petros locus II, 629, 22.
 Petronas II, 130, 3. 155, 9. 160, 18. Amerem ad pugnam provocat II, 163, 22. scholarum domesticus creatur II, 165, 8. eius obitus ibid.
 Petrus apostolus a Nerone caesus I, 360, 20. 371, 13. a Manichaeis prostratus abiicitur I, 760, 2. eius et Pauli aedes a Iustino condita I, 684, 12.
 Petri Alexandriae episcopi martyrium I, 464, 20.
 Petrus Apameae episcopus a Iustino relegatus I, 637, 21.
 Petrus Athanasii successor I, 545, 14.
 Petrus Basilii M. frater I, 546, 19.
 Petrus Bulgariae princeps II, 346, 21. Romani imp. neptem ducit II, 309, 11.
 Petrus Cnaphens Apolarum errorum sectator I, 611, 21. a Zenone revocatus I, 617, 4. eius facinora I, 612, 6. 620, 2. mora I, 621, 3.
 Petri Damasceni metropolitae relectio et supplicium II, 5, 16.
 Petrus Deleanus Bulgariae rex II, 527, 5.
 Petrus monachus Alexandrinae ecclesiae gubernator I, 767, 1.
 Petrus Mongus Aeturi successor I, 618, 9. episcopatu deicitur ib. eius obitus I, 619, 23.
 Phadali in Romanorum ditionem impressio II, 17, 5.
 Phaedra Theseo nupta I, 215, 13. eius mors ib. 22.
 Phalcius rex I, 187, 9.
 Phalacrum castellum II, 213, 20.
 Phanemoth mensis I, 7, 2.
 Phanorrhoea vicus I, 757, 2.
 Pharaonis solitudo I, 128, 5.
 Pharaones Aegyptiorum reges I, 37, 11.
 Phareis Pharaonis f. I, 75, 11.
 Phares I, 199, 15.
 Pharisaei I, 354, 4.
 Pharus Deiparae fanum II, 48, 14.
 Phasis fl. II, 573, 5.
 Phaselus Antipatri f. I, 293, 19.
 Phatlmus Afrorum princeps tributi semissem Romanis dimittit II, 357, 7.
 Phenanna Elcanae uxor I, 108, 14.
 Pherecydes Syrius ad Aegyptios profectus I, 165, 18.
 Phersae patricii interitus II, 478, 13.
 Phidiae eburneus Iupiter I, 564, 14.
 Philadelphus Byzantii episcopus I, 449, 8.
 Philippicus Bardanes imperator creatur I, 783, 1. eius virtutes et res gestae I, 784, 21 sqq.
 Philippus Herodes I, 321, 22.
 Philippus Macedonum rex I, 245, 3. eius mors I, 264, 21.
 Philippus Arabs imp. I, 451, 20.
 Philippi diaconi obitus I, 434, 11.
 Philippopolis I, 451, 22.
 Philo de Therapeutis I, 351, 10. eius de Trinitate sententia I,

- 507, 16. de vita ascetica liber
1, 348, 5, 361, 10.
- Philochus** 1, 56, 9, 58, 3.
- Philorei** agilitas II, 343, 3.
- Philyra** 1, 298, 19.
- Phineas** Elis f. 1, 108, 20.
- Phineas homicidio iram dei placat**
1, 411, 18.
- Phocas dux exercitus creatur** 1,
705, 20. imperium occupat 1,
708, 14. vinosus ib.
- Bardas Phocas Leonis f. seditio-**
sus II, 388, 14 sqq. Durum vincti
II, 426, 3 sqq. 431, 4 sqq.
- Leo Phoras Bardae pater curo-**
palates II, 389, 3.
- Phoenices litteras a Iudaeis acce-**
perunt 1, 87, 8. eorum res a
quibus descriptae 1, 23, 14.
- Phoenicia a Saraceis occupata** 1,
746, 4.
- Phoenix Agenoris f.** 1, 35, 7, 38,
11.
- Phorbantis caedes** 1, 221, 10.
- Phoroneus Atheniensium rex** 1, 145,
15.
- Phoroneus, Argivorum rex, Grae-**
corum legislator 1, 138, 14.
- Photinus Belisarii privignus** 1, 680,
18. Orientis praefectus II, 93,
19. Siciliae praeficitur II, 94, 8.
- Photinus patriarcha** II, 172, 22, 213,
1. solio deiectus II, 248, 20.
- Phrataphernes Alexandri successor**
1, 273, 7.
- Phrygiae excidium** 1, 216, 11.
- Phyrocastri vastatio** II, 213, 17.
- Physcon** 1, 291, 21.
- Picus Iupiter Assyriorum rex** 1, 29,
12. post etiam Italiae ib. eius
posterius Italiae reges 1, 144, 9.
- Pilatus de Christi rebus Tiberio**
scribit 1, 330, 10, 336, 8. eius
in Iudaeos iniuriae 1, 337, 3.
interitus 1, 343, 5.
- Pindus mons** II, 450, 20.
- Pinzarachus ab Aegypto amer-**
numana deficit II, 495, 9. Tri-
polis ameras II, 502, 6.
- Pirithous Proserpiam rapturus ne-**
catus 1, 143, 15.
- Pisassirius Arabum princeps** II,
567, 19. eius interitus II, 570,
11.
- Placidia Olybrio patricio desponsa**
1, 606, 15.
- Placilla Theodosii imp. uxor** 1,
552, 14. eius virtus 1, 559, 18.
mors 1, 570, 18. statua ab An-
tiocheus confracta 1, 560, 11.
- Plata insula** II, 511, 1.
- Platonis philosophi dogmata** 1, 278,
23 sqq. eius cum Dionysio Si-
culo congressus 1, 256, 5. de
vitae solitariae praestantia laus
1, 356, 9.
- Platonis martyris templum refe-**
ctum II, 239, 20.
- Pliscobae captio** II, 452, 11.
- Podandus locus** II, 217, 7, 414,
18.
- Polycarpi in Marcionem haereti-**
cum scintilla 1, 439, 7. mar-
tyrium ib. 11.
- Polycratis de Iohannis et Philippi**
obitu testimonium 1, 434, 13.
- Polydanas caesus** 1, 226, 22.
- Polydorus a Polymestore proditus**
1, 222, 17 sqq. caesus ib.
- Polyeuctus patriarcha** II, 334, 3.
Tzimiscae diademate redimit II,
381, 6. eius cum imperatore
controversia II, 351, 21.
- Polymedon Aetherionis f.** 1, 43, 4.
- Polymestor rex in Polydorum per-**
fidus 1, 222, 17 sqq.
- Polyuices Oedipi ex matre f.** 1,
46, 5.
- Polyxena** 1, 224, 4. Achilli sup-
plicat ib. 15. eius forma 1, 227,
10.
- Pompeius, occupata Hierosolyma,**
profanat templum 1, 316, 8.
- Pompeipolis Mysiae urbs** 1, 641,
21. eius ruina ib.
- Pontus ab Hunnis vexatur** 1, 633, 3.
- Porphyrius philosophus** 1, 441, 19.
- Porphyrii martyris reliquiae** 1,
523, 4.
- Portula vestalis viva defossa** 1, 255,
10.
- Porus Indiae rex** 1, 266, 19, 273, 7.
- Posidonius** 1, 246, 20.
- Prasini** 1, 258, 19. Venetos ado-
riuntur 1, 679, 7.
- Praxiteles Cnidius** 1, 564, 12.
- Prespa lacus** II, 469, 16.
- Priamus Hectoris cadaver ab Achil-**

- le redimit l, 224. 4 sqq. eius
 caedes l, 231, 16.
 Prilapum castellum capitur ll, 400,
 24.
 Priscilla vates l, 439, 1.
 Priscus ad Sigidonem copias ducit
 l, 609, 24. Chaganum vincit l,
 702, 21. in exilio moritur l,
 713, 7.
 Probus imp. l, 463, 11.
 Proclus insomniorum coniectore l,
 636, 5.
 Proclus Cpolis episcopus l, 599,
 15. 601, 4.
 Proclus philosophus l, 533, 16.
 Proconnesii relegatio ll, 56, 19.
 Procopia Chichalci imp. uxor ll,
 47, 18.
 Procopii in Persiam expeditio l,
 599, 6.
 Procopii martyrium l, 464, 20.
 Procopius protovestiarius ll, 231, 3.
 Prodrumi faunum ll, 113, 16. imago
 a Lazaro monacho depicta ibid.
 Proetus rex l, 212, 18.
 Prometheus l, 95, 23. 144, 10.
 grammaticae inventor l, 144, 15.
 Proserpina l, 143, 15.
 Prota insula ll, 404, 13.
 Proterius Dioscori successor l, 605,
 3. eius interitus l, 660, 2. cor-
 pus combustum l, 608, 18.
 Protilai caedes l, 220, 23.
 Proteus rex l, 218, 1.
 protopapa quid ll, 285, 10.
 protostrator quid ll, 120, 4.
 Prusianus Bulgarus cur oculis pri-
 vatus ll, 487, 12. relegatur ll,
 483, 4. monachi rasio ll, 497, 5.
 Pselli historia l, 4, 2.
 Pseudantoninus l, 449, 17.
 Pseudoconstantinus Ducas ll, 315, 6.
 Psyche pro Luna l, 282, 15.
 Ptolemaeus Alexander l, 340, 14.
 Ptolemaeus Alexas l, 291, 23.
 Ptolemaeus Dionysius l, 292, 1.
 340, 16.
 Ptolemaeus Epiphanes l, 291, 1.
 Ptolemaeus Evergetes l, 290, 12.
 292, 1. 340, 4.
 Ptolemaeus Lagi f. l, 272, 21. 284,
 14. 340, 2.
 Ptolemaeus Philadelphus l, 289,
 17. 340, 3.
 Ptolemaeus Philometor l, 291, 2.
 Ptolemaeus Philopator l, 290, 15.
 340, 6.
 Ptolemaeus Physcon l, 291, 21.
 Ptolemaeus Soter l, 291, 21. 340,
 15.
 Ptolemaei reges tredecim l, 73, 15.
 284, 19.
 Pulcheria Theodosii soror l, 600,
 17. cum Theodosio iunioris fra-
 tre imperat l, 586, 20. eius
 pietas l, 587, 10. aedem dei
 genitrici in Blachernis condit l,
 604, 13. cur aula expulsa l,
 601, 15. in aulam reducit l,
 602, 2. Marciani nomine tenus
 uxor l, 607, 6. divum Step ha-
 num sibi loquentem vidit l, 592,
 10. eidem magnificum templum
 condit ibid.
 Pupleui imperium l, 451, 5.
 Pygmalion Didonis frater l, 246, 2.
 Pyladis historia l, 235, 6 sqq.
 pyramides l, 299, 6. earum ex-
 tructio l, 28, 13
 Pyrrho philosophus l, 283, 15.
 Pyrrhonii eorumque decreta l, 283,
 15 sqq.
 Pyrrhus Sergii successor l, 737, 4.
 Pythagoras Samius historicus l,
 243, 4. sapientiae gratia in Ae-
 gyptum profectus l, 165, 18.
 eius arithmetica et aureum car-
 men l, 243, 11. 274, 4. me-
 tempsychois l, 275, 4.
 Pythiae thernae l, 209, 18. 519,
 16
 Python Alexandri successor l, 273, 3.
 Quintilianus imp. l, 454, 19.
 Quintilis mensis postea Iulius l,
 294, 8.
 Quirinus, qui et Ianus l, 295, 7.
 Racasta post Alexandria l, 270, 24.
 Rachel Iacobo nupta l, 59, 20.
 eius mors et sepulchrum l, 60,
 14.
 Radomerus Samueli f. ll, 468, 19.
 Ragabus Phaleci f. l, 46, 19 sqq.
 Rageas locus ll, 426, 5.
 Raguel Esai f. l, 76, 19 sqq.
 Ragus Dadami f. l, 76, 19.
 Ragusii obsessio ll, 219, 9.
 Rahaba meretrix, Ierichunte capta,
 sola cum suis servata l, 142, 5.

- Rancabae imperii amissio quomodo fuerit praedicta II, 49, 1 sqq.
- Randolphus captus ad Comnenum abducitur II, 631, 13 sqq.
- Raphaeus posteri Gigantes I, 152, 19.
- Raphaelus angelus Tobiae f. in Mediam dux I, 192, 1 sqq.
- Rapsacii castelli captio II, 208, 6.
- Razastes adversus Heraclium mittitur I, 730, 6. eius cadaver a Romanis inventum I, 731, 14.
- Rebecca I, 58, 23.
- Recimerus Romanae rei publicae administrator I, 606, 19.
- Remata locus II, 520, 5.
- Remi caedes I, 258, 1.
- Rentacii in patrem impietas II, 207, 20.
- Regia tribus cum sacerdotali permixta I, 317, 16.
- Regma et filii eius I, 25, 15.
- Rhes, quae et Semiramis I, 28, 12, 52, 5.
- Rhobotha condita I, 22, 11.
- Rhodanus praepositus punitus I, 544, 4.
- Rhodopa fl. II, 436, 17.
- Rhodus terrae motu concussa I, 264, 19. 522, 21. a Mabria occupatur I, 755, 8.
- Rhodii Colossenses dicti I, 755, 10. soli aeream statuam ponunt ib.
- Riniglisar, qui et Baltasar, rex I, 199, 9.
- Roboamus unicus Solomonis f. I, 161, 11. patri succedit I, 173, 13. eius regnum ibid. sqq.
- Roma quando condita I, 189, 16. 257, 10. a Romulo dicta I, 259, 10. a Gallis occupata I, 256, 1. itam a Gothis I, 588, 1. a Gize-richo I, 606, 4. ab Alarico ibid. terrae motu concussa I, 522, 23.
- Romanus I Lecapenus cum Constantino VII coniunctus II, 292, 20 sqq. imperium consequitur II, 294, 18 sqq. eius filii coronati II, 306, 18. nuptiae II, 315, 21 sqq. imperium amittit II, 320, 8 sqq.
- Romanus II Constantino VII insidiatus II, 336, 23. imperio potitur II, 338, 14. quomodo perierit II, 344, 22.
- Romanus III Argyrus fit gener Constantini VIII II, 484, 22. imperium suscipit II, 485, 21. legatos Arabum temere spernit II, 491, 12 sqq. eius mors II, 504, 7.
- Romanus Saronita in Elegmon monasterium se confert II, 342, 18.
- Romanus Sclerus ad magisterii splendorem extollitur II, 487, 1.
- Romulus conditor Romae I, 257, 10 sqq.
- Romulus Augustulus imp. Romae I, 614, 8.
- Rossi Bulgariam infestant II, 372, 12. sibi vindicant II, 383, 14. eorum clades II, 316, 10. 399, 19. 406, 10. 479, 5. 553, 4. eorum cum Patzinacis pax II, 412, 11.
- Rossum urbs II, 361, 19.
- Ruffus Opsicianorum praefectus I, 785, 11.
- Rufinius lucus I, 299, 18.
- Rufinus magister I, 557, 16. 586, 7.
- Rusa Chosroae palatium I, 731, 22.
- Rutha Booze nupta I, 107, 18.
- Rutuli ab Aenea victi I, 238, 9.
- Saba haereticus I, 514, 18.
- Sabaoth I, 296, 20.
- Sabba Aethiopiae urbs a Therbe prodita I, 75, 20.
- Sabbatius Arabibus Armeniam reddit I, 773, 8.
- Sabbatii haeresis I, 464, 23.
- Sabellius haereticus I, 451, 14. 555, 7. eius error I, 510, 6.
- Saberi Hunni I, 644, 1.
- Sachacius Brachamius II, 422, 15 sqq.
- Sacticius II, 301, 6 sqq. eius obitus ibid.
- Saelus Apochapsi filius II, 227, 1 sqq.
- Saes a Chosroe contra Romanos mittitur I, 718, 6.
- Sainus cum exercitu suo ab Heraclio fusus I, 723, 10. eius cum Theodoro pugna I, 727, 21 sqq.
- Sala Gigantum scripturae reperitur I, 27, 11.
- Salamis Cypri terrae motu deiecta I, 519, 10.
- Salem urbs I, 50, 3. 197, 23.

- Salmanae caedes I, 101, 3.
 Salmanassar Assyriorum rex I, 189, 20.
 Salome Herodiadis f. I, 321, 19.
 Salome obstetrix, Mariae consobrina I, 327, 21.
 Salomon I, 167, 23 sqq.
 Salvianus legatus I, 697, 1.
 Samaeas vates I, 185, 20.
 Samanes iudex I, 107, 10. 149, 1.
 Samaria, nunc Sebaste I, 180, 23. caput regni Ieroboami I, 174, 13. divinitus obsidione liberata I, 182, 9 sqq. expugnata I, 187, 14 189, 20. instaurata et Sebaste dicta I. 323, 9. 148, 19.
 Samaritae a Iudaeis quomodo diversi I, 188, 3.
 Samcas heros I, 115, 14.
 Samegar iudex I, 95, 19.
 Samonas II, 258, 10. eius fuga II, 263, 17. 271, 21.
 Samosata obsessa I, 161, 22.
 Samson index I, 106, 2 sqq.
 Samuchus subitis incursionibus Romanam ditionem vexat II, 616, 5. Francos prandentes adoritur II, 617, 23.
 Samuelus vates I, 108, 5. 149, 7.
 Samuelus Bulgariae princeps II, 435, 22. eius interitus II, 455, 6 sqq.
 Samsoniae conflagratio I, 679, 19.
 Samsus a Saracenis obsessa II, 253, 12.
 Sandsbarenius monachus II, 245, 10. eius poena II, 250, 18. relegatio II, 252, 14.
 Sangarius fl. I, 678, 15. II, 626, 16.
 Saniana II, 90, 18.
 Sapore Persarum rex Christianis infestus I, 516, 12. Nisibin expugnare frustra conatus I, 524, 1.
 Sappho I, 145, 13.
 Sara Abrahamo nupta I, 47, 20. 58, 12.
 Saraceni, qui et Ismaelitae I, 50, 22. Mesopotamiam incursant II, 615, 10. Syriam I, 628, 11. Persidem I, 752, 7. Mysiam capiunt II, 512, 2. a Romanis victi II, 123, 16. 231, 18. 359, 21. 361, 2. 500, 12. 514, 12. a Turcis II, 568, 16. eorum regnum divisum II, 566, 17.
 Sarbaranca et Sarbaraza ab Heraclio vincuntur I, 722, 13.
 Sarbarus contra Romanos a Chosro missus I, 718, 16. Romanorum ditiones deprædatur ib. cum iis pacem componit I, 733, 11.
 Sardanapalus Assyriorum rex I, 30, 15. qui et Salmanassar I, 189, 20. a Perseo caesus I, 40, 18.
 Sardica a Crumo capta II, 36, 21.
 Sardii praesulis exilium II, 73, 4.
 Sardus fl. II, 214, 7.
 Sarus fl. II, 362, 5.
 Saturninus haereticus I, 438, 13.
 Saturnus Cretae rex I, 52, 5. a filio Iove regno pulsus I, 28, 22.
 Satyrus quid Boeotorum sermone I, 44, 23.
 Satyri occupatio I, 789, 21.
 Saulus Kisi f. Iudaeorum rex I, 110, 20 sqq. 149, 13 sqq.
 Sauromatae I, 547, 2.
 Scelos murus II, 475, 8.
 Scenopogiorum festum I, 50, 19.
 scholariorum ordo institutus I, 451, 7.
 Scirtus amnis I, 639, 23.
 Scleraena Monomachi concubina II, 556, 2.
 scorpil cubitalis I, 269, 14.
 Scylla et Charybdis I, 233, 2.
 Scyllis statuarius I, 564, 8.
 Scythae victi II, 386, 16. 394, 17. 411, 12. 555, 6.
 Scythopolis I, 237, 21. Basan prius I, 138, 17.
 Sebaste, quae prius Samaria I, 180, 23. 323, 10.
 Seber I, 181, 1.
 Sebochas heros I, 151, 22.
 Seboin urbs Sodomae I, 51, 5.
 Secundus Orientis consul Manichaeos graviter persequitur I, 639, 16.
 Sedechias regno a Nabuchodonosore praefectus I, 200, 15 sqq. ad pistrinum damnatus I, 202, 13. eidem oculi eruti I, 422, 4.
 Sedek I, 49, 16.

- Segor Sodomae urbs I, 51, 5.
 Segubus Achielis f. I, 176, 7.
 Seirus mons I, 129, 12.
 Seleucia I, 237, 14. condita I, 292, 11. 339, 6.
 Seleucus Nicanor I, 273, 1. 285, 1. Antiocheae conditor I, 37, 21. 641, 6.
 Seleucus Philopator I, 285, 2. quot urbium conditor I, 292, 11.
 Sellumus rex I, 187, 6.
 Semele Cadmi f. I, 42, 8. Poly-medonti nupta I, 43, 4. eius interitus ib.
 Semi posteri I, 25, 3. 26, 4. tabernacula quid ibid.
 Semiramis Nemrodi uxor I, 28, 12. semneia i. q. monasteria I, 347, 21 sqq. 352, 3.
 Senacheribus I, 194, 4.
 Senacherimus Mediae princeps II, 464, 10.
 Seon Amoraeorum rex Mosi domitus I, 93, 10.
 Sephus Baphae f. I, 151, 22.
 Sephora Iothoris f. I, 76, 19. Mosi uxor I, 88, 4. 132, 1.
 Septem dormitorum puerorum miraculum I, 593, 19.
 Seraphimi I, 107, 2.
 Serapion mathematicus I, 448, 22.
 Serapis eiusque simulacrum I, 569, 10 sqq.
 Sergius Cpolitanus episcopus I, 736, 20.
 Sergius Siciliae praefectus I, 790, 23.
 Sergius Photii frater II, 161, 10. Leonis discipulus II, 171, 3.
 Sergii patriarchae obitus II, 475, 19.
 Seruchas Ragabi f. I, 47, 1. idololatriae auctor I, 81, 14.
 Servia Davidi soror I, 119, 15.
 Servia oppugnata II, 453, 5. rursus imperio coniungitur II, 515, 8.
 Servius Tullius I, 261, 3.
 Serum mos I, 269, 23.
 Sesoses in Persiam cum magno exercitu a Cabade mittitur I, 625, 11.
 Sesostris Aegypti rex I, 36, 10 sqq. 564, 7.
 Setenae castelli expugnatio II, 466, 2.
 Sethus Adami f. tertius I, 16, 5.
 Severus Graecis haereticus I, 442, 6.
 Severus Gallerii f. I, 473, 16.
 Severus cum Iuliano aufugit I, 637, 10.
 Severi balneum cur Zeuxippi nomen gesserit I, 647, 22.
 Severi imperium I, 442, 6.
 Sextilis mensis, qui post Augustus I, 294, 9. 300, 23. cur Februarius dictus I, 263, 22 sqq.
 Sextus philosophus I, 283, 15.
 Siazur loci nomen I, 734, 1.
 Sibylla Cumaea I, 189, 6.
 Sibylla Samonaea I, 197, 10.
 Sibylla Samaea I, 249, 18.
 Sicheuae civium internecio I, 60, 12.
 Sicilia a Saracenis invaditur II, 99, 3. 260, 9. 516, 16. 525, 5.
 Siclaga urbs I, 115, 7.
 Sidas rex Aegypti f. I, 49, 18.
 Side Belo nupta I, 38, 12.
 Siderocastrum I, 801, 6.
 Sigidon a Chagano subigitur I, 692, 2.
 Sigma loci nomen II, 540, 14.
 Sigmæ templi reflectio II, 238, 13.
 Silphius mons I, 37, 23. 41, 5.
 Silpius mons I, 235, 3. 237, 12.
 Silva urbs condita I, 238, 19.
 Silvester pont. Rom. I, 471, 3. Constantinum M. baptizat I, 475, 17. cum Zambre miraculis contendit I, 491, 6 sqq. 495, 4. contra Iudaeos disputat I, 478, 15.
 Simae fuga II, 214, 2.
 Sinelus ab Adriano eiectus I, 438, 4.
 Simeon Cleophae f. post Iacobum episcopus Hierosolymis I, 329, 3. 377, 17. martyr I, 437, 11.
 Simeon haereticus I, 514, 18.
 Simeon Iacobi f. I, 59, 20.
 Simeon Iudaeus I, 489, 23.
 Simeon monachus doctrina et miraculis clarus I, 606, 22.
 Simeon protovestiarius cur urbe eiectus II, 511, 8.
 Simeon Stylites I, 596, 17 sqq. eius mors I, 609, 21.

- Simeonis Bulgari et Romani imp. de pace colloquium II, 305, 4. eius interitus II, 307, 20. superbia II, 356, 6.
- Simocatti historia I, 696, 9.
- Simon magus baptizatus I, 346, 8. eius cum Petro apostolo certamen I, 362, 12: 364, 3. interitus I, 369, 22 sqq. praestigiae I, 368, 12 sqq.
- Simonides quas litteras invenerit I, 220, 19.
- Simonium I, 370, 4.
- Sion Hierosolymorum arx a Davido aedificata I, 161, 5. urbs Iudaea nominata I, 197, 16.
- Sirenium saxa I, 233, 2.
- Siridis mons I, 16, 15.
- Sirmium I, 691, 18. eius dominus dolo a Diogene caesus II, 476, 15.
- Siroes Chosroae f. Persarum rex I, 734, 4. 735, 1.
- Sirus insula II, 80, 9.
- Siserae de Iudaeis victoria et clades I, 99, 6 sqq. mors I, 147, 2.
- Slavii castris eversio I, 778, 16.
- Sisinnius Chrysostomi successor I, 590, 19.
- Sisinnius Nicolai Chrysobergii successor II, 448, 21.
- Smyrnae quale spectaculum II, 522, 6.
- Socister Persa ab Areobindo necatus I, 599, 8.
- Socrates philosophus I, 245, 5. veneno extinctus I, 255, 17. eius dictum I, 359, 4. temperantia I, 360, 3.
- Sogdiani caedes I, 253, 15.
- Sodoma urbs et regio I, 51, 5.
- Sol Vulcani f. Aegypti rex I, 35, 12.
- Sol Cleopatrae f. I, 320, 9.
- solis prodigiosus recessus I, 190, 12. obscuritas I, 650, 7. defectus I, 754, 21. 773, 11. II, 7, 15. 23, 4. 253, 8. 375, 4. 434, 19.
- Soldani de fortuna chreia II, 221, 8 sqq. in regem Franciae dolus ibid.
- Solimani in Thraciam profectio I, 789, 14.
- solitudo Indiae periculosae I, 269, 15.
- Solomon Davidi secundus ex Ber-
sabe f. I, 160, 24. dei gratia cur tandem destitutus I, 170, 9 sqq. senex idololatra factus I, 172, 15. eius sapientia et libri I, 123, 22 sqq. sepulcrum ab Myrcano et Herode effossum I, 173, 7.
- Solon Atheniensium legislator I, 145, 19. eius cum Croeso colloquium I, 250, 11 sqq.
- Sophar Minaeus I, 125, 4.
- Sophia uxor Iustini curopalatae I, 680, 14. quomodo a Tiberio culta I, 688, 12 sqq.
- Sophia Constantino Babutzico uupta II, 161, 6.
- Sophia, Phocae soror, Constantino Duri fratri nupta II, 392, 6.
- Sophiae portus I, 685, 12.
- Sophianorum palatium I, 684, 3.
- Sopho mons II, 628, 9.
- Sophocles I, 245, 6. eius locus I, 82, 7.
- Sophonias I, 186, 4. eius locus I, 414, 18.
- Sophronius Hierosolymorum episcopus I, 736, 20. Christianorum calamitatem lamentatur I, 746, 13.
- Sosander Hippocratis frater I, 213, 21.
- Sosco castellum II, 457, 1.
- Sosis Aegypti rex I, 36, 1.
- Sosthemii nomen unde I, 210, 14.
- Soxopetra amenimnae patria expugnata II, 130, 17.
- Sparta I, 217, 7.
- spatharius I, 296, 9.
- Spathae expugatio II, 206, 18.
- Sperchius amnis II, 450, 7.
- Sphagellus Persthabeni exercitus praefectus II, 395, 5. eius casus II, 402, 4.
- Sphendanes I, 252, 21.
- Sphendosthabus Rossorum princeps II, 372, 7. viginti millia Bulgarorum compedibus constringit II, 400, 12. Rodostoli obsidionein adversus Romanos perfert II, 402, 11. eius interitus II, 413, 15.
- Sphengus Bladimeri frater II, 464, 8.
- Sphinx mulier ab Oedipo necata I, 45, 10 sqq.

- Spondyles Antiochense dux II, 490, 13.**
**Spyridion episcopus sophistam re-
 futat I, 502, 17.**
Stagus castellum II, 475, 2.
**Stauracius patricius magnam prae-
 dam ex Peloponneso adfert II,
 21, 18. eius interitus II, 28, 6,
 42, 21 sqq.**
Stela insula II, 231, 8.
Stephanicum castellum II, 209, 4.
**Stephani Alexandrini vaticinia I,
 717, 7.**
**Stephanus Cappadox imperio exus-
 tus II, 236, 4**
**Stephanus Mediae praefectus a
 Turcis victus II, 571, 7.**
Stephanus patriarcha II, 307, 3.
**Stephanus syncellus ad Durum le-
 gatur II, 420, 17.**
**Stephanus Theopoli patriarcha eli-
 gatur II, 5, 3.**
**Stephani et Theodoti aulicorum
 facinora I, 773, 16 sqq.**
Stephanus patriarcha II, 253, 22.
**Stephani iunioris supplicium II,
 13, 13 sqq.**
**Stephano martyri templum a Pul-
 cheria conditur I, 592, 14.**
**Stheneboea, quae et Antea I, 212,
 18. 296, 16.**
Stiliconis caedes I, 587, 19.
Stoa Poecile I, 282, 9 sqq.
Stoici I, 282, 13.
Stragna fl. I, 574, 15.
**Stratitici apparatus in Comnenum
 II, 637, 2.**
**Stratonica privigno Antiocho nu-
 pta I, 292, 19.**
Stratonis turris I, 323, 11.
Strongylum castellum II, 18, 2.
Strumpitzae deditio II, 467, 13.
**Studius Ioannis baptistae templi
 conditor I, 611, 17.**
Stuphianus I, 789, 19.
**Stylianus pontificum Palatinorum
 princeps II, 352, 20.**
**Stylianus Zautza logotheta dromi
 creatur II, 250, 5.**
Stypeii captio II, 460, 24.
**Stypeiota Andreae Scythae suffi-
 citur II, 217, 17.**
**Styraces victus Iustiniano trans-
 mittitur I, 645, 5.**
**Suleiman exercitum in Romanos
 ducit I, 801, 5.**
**Sunamitidis filius ab Elisaeo vitae
 restitutus I, 181, 2.**
Suphianus Aphi f. I, 765, 9.
Susacimus Aegypti rex I, 118, 1.
Syca urbs, I, 777, 2.
Sychaei interitus I, 246, 1.
**Symbatius Bardae gener II, 180, 2.
 eius rebellio II, 200, 14 sqq.
 relegatio ibid.**
Symmachus I, 441, 17.
Synaesus mons I, 751, 11.
Synepon haereticus I, 454, 9.
**Syracusae ab Agarenis deletae II,
 234, 10.**
**Syria unde dicta I, 39, 10. eius
 reges post Alexandrum I, 339,
 1 sqq. a Saracenis vastata I,
 711, 7. occupata I, 746, 21.**
Tacitus imp. I, 463, 7.
Tantalus I, 211, 10.
**Tarasius patriarcha II, 22, 16. eius
 obitus II, 34, 3.**
Tarenti castris expugnatio II, 232, 6.
Tarquinius Priscus I, 260, 18.
Tarquinius Superbus I, 261, 19.
**Tarsus condita I, 40, 18. expu-
 gnata II, 361, 21 sqq.**
**Tatianus et Iulius fratres I, 603,
 11 sqq.**
Tatianus haereticus I, 439, 1.
Taurus mons I, 725, 10.
**Taurus Cretae rex I, 38, 18. 42,
 4. Pasiphaes I, 214, 9.**
Tecmesa I, 222, 21.
**Teichomerus Bulgariae rex II, 528,
 8.**
**Telegonus Ulyssis ex Circe f. I,
 232, 23 sqq.**
**Telephus Herculis ex Auge f. I,
 245, 15.**
Teles I, 296, 16.
**Tellerigus Longobardorum rex II,
 19, 8.**
**templum Hierosolymitanum a So-
 lomone conditum I, 118, 5. 161,
 13. posterius aedificatum I, 252,
 14. ab Antiocho profanatum I,
 286, 4. 293, 1. ab Umarae aed-
 ificari coeptum I, 754. 15.
 templa a Constantino M. con-
 dita I, 497, 22.**

- Tephrica urbs** II, 154, 18. 206, 11. obsessa II, 212, 21.
Terbelis Bulgarorum princeps I, 780, 3.
Terebinthus Budas I, 455, 14.
Teridates rex Christianus fit I, 498, 13.
terrae motus I, 543, 21. 550, 17. 590, 19. 608, 3. 618, 16. 628, 16. 639, 20 sqq. 646, 5. 636, 16. 674, 12. 679, 1. 691, 15. 791, 20. 801, 9. II, 5, 11. 9, 10. 23, 23. 173, 14. 372, 18. 438, 3. 500, 4. 503, 16. 513, 23. 515, 14. 521, 23. 532, 21.
tetrarchae Iudaeae I, 322, 15.
Teuthras regulus I, 222, 21.
Thaddaeus Augarum baptizat I, 310, 20.
Thalamon insula I, 524, 17.
Thales philosophus I, 275, 9.
Thaleuta Amazon I, 266, 13.
Thamar alienigena I, 107, 23.
Thamnatharacha I, 143, 1.
Thara Nachoris f. I, 47, 11.
Tharbe Aethiopum regis f. Mosis amore capta I, 75, 20.
Tharras Iudaeus I, 489, 10.
Theba ab Aarone capta II, 35, 21.
Thebae conditae, et unde dictae I, 44, 17.
Theclae templum I, 621, 5.
Theglaphalassar Assyriorum rex I, 187, 11.
thokol I, 199, 14.
Themeli presbyteri facinora II, 329, 11.
Theoboëus Bratonis f. I, 43, 23.
Theocista Theophili socrus II, 103, 8.
Theoctistus patricius Michaeli imp. tutor II, 139, 11. **incarceratus et interfectus** II, 157, 11 sqq.
Theodectes tragicus cur excaecatus I, 290, 8.
Theodora Iustini I uxor I, 639, 15. **quando defuncta** I, 658, 8.
Theodora Chagani soror, Iustiniani II uxor I, 778, 24.
Theodora Theophili imp. uxor II, 103, 7 sqq.
Theodora Michaeli III uxor II, 158, 7 sqq.
Theodora Iohannis Tzimiscis uxor II, 392, 17.
Theodora Constantini VIII f. II, 485, 9. **fit monacha** II, 498, 6.
Theodora Constantini IX uxor Imperatrix II, 610, 23 sqq.
Theodoricus cur ministro caput amputarit I, 628, 6.
Theodoritus Tyri episcopus I, 595, 3. **eius de haeresium varietate locus** I, 462, 4. **scripta contra Ephesium concilium** I, 670, 9.
Theodoropolis I, 411, 20.
Theodorus Augustanus historicus I, 4, 6.
Theodorus Daphnopates historicus I, 4, 6.
Theodorus Sidensis historicus I, 4, 6.
Theodorus, Raithensis presbyter, haereticus I, 457, 1.
Theodorus martyr I, 478, 1. **eius sanum** I, 411, 17.
Theodorus Iovanni papae subrogatus I, 737, 8.
Theodosiopolis condita I, 568, 3. **a Constantino recepta** II, 10, 3.
Theodosius M. imp. I, 550, 12 sqq. **ab Ambrosio sacris exclusus** I, 556, 17 sqq. **eius monumenta** I, 567, 15 sqq. **statua deiecta** I, 618, 19. **mors** I, 363, 5. 573, 20.
Theodosius iunior Arcadii f. imp. I, 574, 17. 586, 20. **eius mores et ingenium** I, 586, 20 sqq. **Marcianum sibi succedere iubet** I, 602, 8.
Theodosius III I, 787, 11.
Theodosius a Chrysaphio deceptus I, 601, 15. **a Phocae ministris captus** I, 709, 12. **a monacho pro milite accipitur** I, 595, 22. **a Constante interficitur** I, 762, 8. **cur monachos beatos pronuntiet** I, 596, 7. **episcopus in concordiam redigit** I, 595, 12. **imperator designatur** I, 786, 17.
Theodotus monachus I, 773, 21. **eius supplicium** I, 776, 1.
Theoduli reliquiae I, 523, 7.
Theognis haereticus I, 553, 11.
Theophanes confessor historicus I, 4, 1.

- Theophanes et Theodorus Grapti** . II, 114, 8. 149, 19.
- Theophanis metropolitanae avaricia** II, 518, 10.
- Theophanis patricii relegatio** II, 321, 7.
- Theophanonis relegatio** II, 380, 17. revocatio II, 382, 10.
- Theophilites** II, 189, 23.
- Theophilus imp. Michaeli Balbi f.** II, 99, 17. 104, 3 sqq. novercam aula expellit II, 101, 2. imaginum et monachorum hostis II, 109, 3 sqq. eius iambi II, 115, 19. gliae II, 118, 11. cum Impraelo proelium II, 122, 10. adversus Saracenos expeditio II, 125, 3. vaticinium II, 128, 10. morbus II, 137, 17. mors II, 138, 5 sqq.
- Theophilus Eroticus Cypri praefectus rebellans** II, 549, 16.
- Theophobus ex qua familia oriundus** II, 120, 8. ei imperium a Persis defertur II, 131, 2. eius obitus II, 131, 18 sqq.
- Theophrastus philosophus** I, 340, 3.
- Theophylactus Botaneieta Thessalonicae praefectus** II, 459, 6.
- Theophylactus Edessenus presbyter** II, 7, 5. eius obitus II, 10, 1.
- Theophylactus, Leapei f., patriarcha** II, 315, 2. eius obitus II, 332, 4.
- Theophylactus protospatharius** II, 549, 22.
- Theopompus mente captus** I, 290, 5.
- Theotecnus praestigiator** I, 471, 13.
- Thera insula** I, 794, 23.
- Therasia insula** I, 794, 23.
- Thermita castellum captum** II, 463, 23.
- Thermuthis filia Pharaonis Mosem servat** I, 130, 19. eius mors I, 86, 21.
- Thersa capta** I, 187, 6.
- Theseus f.** I, 214, 21.
- Thessaliae diluvium** I, 146, 17.
- Thessalonica ab Agarenis capta** II, 262, 16. ab Alusiano oppugnata II, 531, 20.
- Thessalonica Alexandri f. et urbs** I, 273, 11.
- Thestius rex** I, 212, 1.
- Thethmosis** I, 74, 13.
- Thoas Iphigeniam frustra persecutus** I, 237, 17.
- Tholas iudex** I, 105, 8. 147, 10.
- Thomaitae incendium** II, 25, 2.
- Thomas contra Michaelum II rebellans** II, 74, 11 sqq. imperator declaratur II, 78, 6. vincitur II, 83, 5 sqq.
- Thraciae historia** I, 5, 4.
- Thracia a Rossis vastata** II, 384, 17. maris eluvione operata I, 657, 15.
- thriasis** I, 471, 1.
- Thraeyllus astrologus** I, 344, 2.
- Thules Aegypti rex** I, 36, 1.
- Thurus Assyriorum rex** I, 29, 3.
- Thyestes rex** I, 214, 3.
- Tiberias condita** I, 323, 9. 333, 23.
- Tiberius imp. Augusti successor** I, 323, 9. 333, 23. quid de Christo senserit I, 330, 17. iam senior a virtute desciscit I, 337, 22.
- Tiberius Iustini imp. collega** I, 685, 19. eius aedificia I, 690, 6. triumphus I, 690, 18. mors I, 691, 1.
- Tibianus praefectus** II, 559, 2.
- Tigris fl.** I, 25, 21. 192, 10. 725, 12.
- Timocles poeta** I, 612, 15.
- Timotheus annualium scriptor** I, 103, 18.
- Timothei apostoli martyrium** I, 431, 10.
- Timotheus Litroboles Macedonio substituitur** I, 631, 4. eius obitus I, 665, 15.
- Timotheus Aelurus Alexandreae ecclesiae turbator** I, 608, 6. Chersonone deportatus I, 609, 17. a Zenone revocatus I, 617, 4.
- Timothei Gazei de tributo Chry-sargyro tragoedia** I, 627, 7.
- Tiresias philosophus** I, 42, 12.
- Tissus fl.** I, 702, 15.
- Titus imp.** I, 380, 12.
- Tobias quomodo albuginem contraxerit** I, 191, 15 sqq.
- Toplitzum castellum** II, 604, 4.
- Tornicii motus** II, 566, 7.
- Tolilae interitus** I, 659, 15

- Trangrolipaces Persiae rex II, 569, 23.
 Traianopolis I, 437, 3.
 Traiani imperium I, 436, 17.
 Triacontaphylli domus in monasterium convertitur II, 497, 9.
 Triaditza olim Sardica II, 436, 19.
 Tricerberus canis I, 143, 19.
 Tricomis Palaestinae I, 237, 1.
 Triphylli interitus II, 31, 20.
 Tripolemus Alexandri successor I, 273, 8.
 Tripolis Phoeniciae urbs II, 365, 1.
 Troia condita I, 147, 14. 211, 3. excisa I, 216, 11.
 Troianum bellum I, 149, 6. 216, 11.
 Troili caedes I, 227, 4.
 Tropae captio II, 236, 14.
 Tros Phrygiae rex I, 211, 2.
 Trypho patriarchae vicarius II, 311, 22. patriarchatu fraude deicitur II, 313, 12.
 Tullus Hostilius I, 260, 9.
 Tydeus Oenei f. I, 248, 10.
 Tyndareus Laconum rex I, 212, 5.
 Tyrachus Kilteri f. Patzinacarum rex II, 582, 4 sqq.
 Tyro Agenori nupta I, 38, 14.
 Tyropaeum castellum II, 390, 20. 443, 19.
 Tyrus ab Agenore extracta, et regnum institutum I, 38, 17. a Tauro capta ibid. condita I, 103, 21.
 Tzamandi urbis situs II, 423, 20.
 Tzathus Lazorum rex I, 638, 17.
 Tzernas fl. II, 461, 1.
 Tzimisce imp. coronatur II, 380, 3. eius uxor II, 392, 17. humanitas II, 396, 12. triumphus II, 413, 2. interitus II, 415, 9 sqq.
 Tzulader castrum I, 634, 17.
 Valens imp. Valentiniani fratris collega I, 541, 15. successor I, 547, 11. Arianus I, 541, 19. 547, 15. eius interitus I, 549, 17.
 Valentiniani maior imp. I, 540, 22.
 Valentinianus iunior imp. I, 551, 13.
 Valentinus haereticus I, 439, 1.
 Valerianus excoriatus I, 454, 3.
 Valeriani et Gallieni imperium I, 452, 4 sqq. 454, 3.
 Vandali I, 601, 1.
 Venus Afri et Astynomae f. I, 28, 20. Adonidi nupta I, 29, 9. Cnidia I, 564, 10.
 Veri cum M. Antonino imperium I, 439, 14.
 Verina Basilici soror I, 615, 2. Leonis magni uxor I, 607, 13. Vespasianus imp. I, 380, 4.
 Vestales virgines institutae I, 259, 18.
 Vesuvii incendium I, 424, 13.
 victoriorum numismatum inscriptio I, 363, 14.
 victorinus I, 463, 15.
 Virgilius I, 303, 22.
 Vitalianus seditiosus I, 632, 9.
 Vitellius imp. I, 379, 21.
 Ulemarodachus rex I, 206, 21.
 Ulysses I, 218, 18 sqq. 232, 3 sqq.
 Umarus Abubacharis successor I, 745, 5. templum Hierosolymiticum aedificat I, 754, 15. quando vita functus I, 793, 5.
 Ungari ab imperatore in auxilium adsciti I, 254, 24.
 unguenti in ecclesia coram populo consecrandi auctor I, 530, 22.
 Uniori imperium I, 451, 13.
 Volusianus Galli f. I, 452, 4.
 Volusiani et Galli imperium I, 452, 4 sqq.
 Ur Chaldaeorum urbs I, 47, 7.
 Uranus I, 8, 1. 53, 3.
 Urielus angelorum princeps I, 17, 22. quae Enochum docuerit I, 21, 11.
 Uthaxadus martyr I, 498, 16.
 Uvalidus Arabum princeps II, 6, 1.
 Uvarum vallis I, 747, 22.
 Vulcanus Aegypti rex, Mercurii successor I, 35, 12.
 Uzi Unnica gens II, 582, 10.
 Xandames rex I, 267, 12.
 Xenaias a Calandione profligatus I, 620, 9 sqq. a Cnaptheo Hierapolitano episcopatu praeficitur ibid. a Cnaptheo Philoxenus nominatur ibid. conf. t. 637, 21.

- Xerolophus Arcadii l, 567, 3.
 Xerxes spurius l, 253, 15.
 Xiphias in Antigoni insula monachus ll, 477, 9 sqq.
 Xylinitae interitus l, 792, 14.
 Xylocastrum vastatio ll, 213, 17.
 Xylocerca porta l, 707, 12.
 Zaba fl. l, 730, 15.
 Zabarnazus a Iustiniano recipitur l, 650, 17.
 Zabulon Iacobi f. l, 59, 20. 70, 23.
 Zacharias baptistae pater l, 326, 18.
 Zacharias rex l, 187, 5. qui et Ozias, Amasiae f. l, 189, 6.
 Zacharias vates l, 186, 5.
 Zachariae Bestae cur lingua excisa ll, 483, 15.
 Zacynthus insula ll, 229, 8.
 Zagora ll, 153, 14.
 Zagoria l, 780, 14.
 Zambres Iudaeus l, 491, 6. magus l, 478, 17.
 Zapetra urbs ll, 207, 16.
 Zara Esai f. l, 77, 16.
 Zaretha vallis l, 138, 4.
 Zarethus Raguellis f. l, 77, 2.
 Zebeas rex Madianitarum caesus l, 101, 1.
 Zebedaei mors l, 329, 18.
 Zebeelus dux ll, 728, 5.
 Zebi Madianitae caedes ll, 101, 1.
 Zembria Abrahami f. l, 51, 3.
 Zeno Stoicus l, 282, 8.
 Zeno caesar declaratus l, 614, 3.
 Leonis imp. gener l, 611, 20. in quorum haeresi fuerit l, 615, 8sqq. voluptatibus deditus ib. orientales episcopus Menotico subscribere cogit l, 619, 15.
 Zenodia Basilisci uxor l, 616, 1.
 Zethus et Amphion musici l, 43, 24 sqq.
 Zethus Theobaei f. l, 44, 11.
 Zeuxippus Sicyoniorum rex l, 144, 5.
 Zeuxippus balneum l, 442, 15.
 Zichia fl. ll, 12, 2.
 Zilicum haeresis ll, 150, 19.
 Zoeter l, 329, 8.
 Zoe Carbonopsina, Leonis VI uxor ll, 261, 17. imperii administrationem accipit ll, 283, 1. anula electa ll, 296, 9.
 Zoe Romanum maritum tomit, ll, 504, 22. Ioanni insidiatur ll, 519, 12. Monomacho nubit ll, 542, 2 sqq.
 Zoroastres Persa astronomus l, 29, 21.
 Zorobabel a Cyro Hierosolyma remissus l, 242, 16. 253, 20.
 Zosimus rhetor Gazarus a Zenone interfectus l, 622, 2.
 Zoste urbe elicitur ll, 487, 15.
-

INDEX HISTORICUS

IN IOANNEM SCYLITZAM.

- Abulchar dux Italiae** II, 722, 2.
Abydus II, 703, 1.
Acephalorum haeresis II, 687, 13.
Aecaterina Augusta imperatori persuadet ut monachus fiat II, 648, 7.
     monacha II, 650, 1.
Achridae locus II, 739, 11.
Achridis praetor II, 716, 17.
Adana II, 703, 23.
Adrianopolis II, 727, 4 sqq.
Aemilianus metropolita Iconii II, 733, 12.
Agareni Christianos vexant II, 664, 14.
     orientem incursant II, 709, 3.
Alamanni II, 718, 22.
Alexander Cabasilas Scopiorum dux II, 726, 4.
Alexandrona Ciliciae urbs II, 677, 17.
Alexius Comnenus praeses II, 713, 14.
     730, 12.
Alusianus Bulgarus II, 678, 21.
Alyates captus oculis privatur II, 703, 2.
Amasia II, 713, 14
Amertices transfuga II, 661, 23.
     Turcorum praefectus II, 672, 18.
Amorium direptum II, 677, 22.
Andronicus caesaris filius II, 659, 10.
     eius fuga II, 698, 2. **eidem oculi effossi** II, 704, 3.
Anium II, 653, 22. 654, 4.
Anna Constantini Ducae f. II, 659, 10.
Anthium locus II, 682, 5.
Antiochea Syriae a Turcis diripi-
     Georg. Cedrenus tom. II.
     tur II, 662, 8. **fame confecta**
     II, 677, 14.
Apocape Beste II, 675, 22.
Apsilianus versutus et bellicosus II, 671, 16.
archangelorum dies festus I, 649, 19.
Ardoinus II, 720, 16.
Argaum II, 670, 20.
Artach a Saracenis occupatum II, 677, 2.
Artze castellum II, 691, 18.
Asa sultanus II, 699, 21.
Athyra castellum II, 730, 4. **ib.** 17.
Ausonides fines II, 676, 18.
Azae oppidum II, 676, 5.
Baaspracania II, 653, 10.
Baltolibades II, 684, 12.
Barangi milites II, 644, 1. 668, 5.
     737, 15.
Basilacius II, 693, 22.
Basilius Apocapes II, 654, 10.
Basilius protovestiaris Maleses II, 701, 12.
Berdena Botaniatae imp. uxor moritur II, 738, 5.
bestarches dignitas II, 663, 16.
Blachernarum palatium II, 647, 4.
Bodinus II, 715, 15. 717, 7. **rex Bulgarorum declaratur**, II, 715, 8.
     eius praedationes II, 717, 7. **capitur** II, 718, 7.
Boitachus moritur II, 718, 20.
Borilus Botaniatae familiaris II, 734, 21.
Boryses II, 716, 21.

- Bolaniates dux Romanorum in Turcos mittitur** II, 662, 12 sqq.
Brycunius res occidentis perturbat II, 735, 8. oculos amittit II, 737, 15.
Caesarea a Turcis diripitur II, 661, 4 sqq. 680, 3.
Calabria Romanis subiecta II, 721, 2. 722, 2.
Callipolis II, 722, 12.
Catacalo Combustus curopalata creatur II, 642, 5.
Catma ager II, 676, 20.
Celzene regio II, 682, 7. sqq.
Chalepitae cum Turcis coniuncti II, 662, 8.
Chalep regio II, 672, 12.
Chalep princeps II, 674, 21. 676, 18.
Chataturius Antiochae dux II, 684, 3.
Chleat locus II, 681, 17.
Cherobachi locus II, 655, 22.
Chonensis res publica a Turcis invaditur II, 686, 15.
Chorsalarius Turcorum dux II, 643, 11.
Chrysopolis urbs II, 735, 4. 740, 24. 742, 7. 710, 10. 726, 23.
Cilicia a Turcis direpta II, 661, 16.
Claudiopolis II, 684, 17.
Coesyria vastatur II, 670, 2.
color prasinus II, 730, 21.
columna magna Constantini II, 742, 14.
Combustus curopalates II, 642, 5.
Comopolis Herculius II, 693, 24.
Comnenus imp. II, 641, 1.
Comnenus monachus II, 648, 7.
Constantinus Bodenus Bulgarorum rex creatus Petrus vocatur II, 715, 18.
Constantinus Ducas imp. II, 651, 7. eius pietas II, 652, 15. in iudiciis arrogantia ib. mors II, 659, 4 sqq. eius liberi ib.
Constantinus Constantini Ducae f. imp. II, 742, 3.
Constantinus Lichudes protovestarius patriarcha fit II, 644, 18. eius mors II, 658, 14.
Constantinus Theodorocanus capitur II, 728, 11.
Cosma monachus patriarcha deligitur II, 731, 12.
Cotyaenum II, 704, 7.
Crispinus invasus II, 678, 19. ad imperatorem legationem mittit II, 679, 6.
Crya fons II, 691, 3.
Cutlumus Turcorum dux II, 732, 5.
Cyzicus urbs terrae motu afflicta II, 657, 16.
Damianus Dalassenus II, 716, 7.
Diabatenis II, 743, 2.
Diaboleos patricius II, 716, 19.
Diogenes dux Sardices patricius et bestarches II, 663, 16. magister creatur II, 665, 5. imperator declaratus cum Endocia Augusta coniugitur II, 666, 11. eius caecatio II, 704, 10. mors ibid.
Dobromiris II, 741, 19.
Docaea oppidum II, 702, 14.
Doceannus II, 720, 10.
Doleanus Servorum rex II, 715, 7.
Dorylaeum locus II, 679, 6.
Dyrachium II, 722, 8 et 18.
Eienopolis ab indigenis Eleinopolis II, 689, 13.
Eriorum palatia II, 688, 21.
Endocia potitur imperio cum liberis II, 660, 12.
Eustathius magister interficitur II, 701, 12.
Fabiorum familia Romae celebris II, 726, 18.
fames ingens et crudelissima II, 714, 15. 725, 9.
Francorum natio II, 679, 19.
Francica legio II, 708, 6.
Gaita Franca Roberti uxor II, 720, 21.
Georgii martyris dies festus II, 651, 16.
Georgius Boitachus o Conchanis ortus II, 717, 17.
Georgius Maniaces II, 720, 8.
Gymnus praefectus II, 739, 13 sqq.
Gytarius locus II, 677, 22.
Halys fl. II, 690, 22.
Hapsinalius bellicosus et versutus II, 671, 15.
Hebdomi monasterium II, 714, 4.
Hierapolis arx II, 673, 1 sqq. 675, 22. obsidetur II, 685, 21.
Iconii res publica viris abundans II, 683, 4.

- Ioannes Caesar patruus Parapinacii II, 707, 1. dux declaratur II, 709, 5 sqq. victus capitur a Ruselio ibid. imperator declaratur II, 710, 16.
 Ioannes Bulgariae archiepiscopus II, 742, 18.
 Ioannes Xiphilinus monachus patricius et Bulgariae archiepiscopus creatus II, 658, 23. eius interitus II, 731, 12.
 Ioannes Sidae metropolitanus II, 705, 16.
 Iosephus magister Trachaniota II, 692, 4.
 Isaacius Comnenus imp. II, 641, 1. fulgure tactus II, 647, 14 sqq. monachus obit II, 649, 9.
 Isaacius Comnenus dux exercitus a Turcis vincitur II, 708, 4 sqq. Antiochens dux II, 718, 14.
 Lazari miraculum II, 734, 7.
 Libellisius Antiochiae princeps II, 673, 3.
 Lobitzum II, 646, 10.
 Longobardia a Roberto Franco occupata II, 720, 4 sqq.
 Longobardopulus Michaelis filium ducit uxorem II, 718, 8.
 Machmutius amarus II, 673, 18.
 Mangana II, 645, 1. 651, 16.
 Manicatae qui II, 720, 13.
 Manuel Comnenus europalates dux et princeps exercitus II, 685, 8. 688, 9. 691, 14.
 Maria ex Alanis Botaniatae imp. uxor II, 738, 10.
 Matziciert urbs Romana II, 692, 11 sqq.
 Maurocastrum oppidum in Armenia II, 679, 16.
 Melissopetrium II, 702, 2.
 Melitene II, 653, 8. 671, 14 et 23.
 Metabole oppidum. H. 711, 19.
 Michael declaratur archiepiscopus Ephesi II, 738, 19.
 Michael Parapinacius imp. II, 705, 13.
 Molibotum monasterium II, 659, 9.
 Myriophlitus urbs terrae motu evertitur II, 657, 12.
 Neapolis locus II, 647, 12.
 Nemizzus vir illustris II, 679, 23.
 Neocaesarea a Turcis eversa II, 670, 7.
 Neocomus urbs regia II, 689, 11.
 Nicaea terrae motu concussa II, 657, 20.
 Nicephoritzes e Buccellariis oriundus II, 705, 23 sqq. eius insolentia. ibid. dux Antiochiae declaratur. ibid. eiusdem potentia et malitia II, 707, 1.
 Nicephorus Botaniates imperatori suspectus pellitur II, 690, 19. europalates creatur II, 726, 9. imperator fit II, 734, 11.
 Nicephorus Bryennius a sultano vincitur II, 693, 6. imperator nominatur 727, 4 sqq.
 Nicephorus Carantenus Scopiorum, dux II, 715, 22.
 Nicephorus Maurus patriarcha Antiochiae II, 742, 22.
 Nicephorus Palaeologus II, 688, 2.
 Nisus urbs II, 717, 7.
 Pancratius dux Armeniae II, 653, 22.
 Panium urbs Thraciae eversa II, 657, 12.
 Parapinacius unde dicatur II, 714, 18.
 Patzinacae Occidentem premunt II, 721, 19. 730, 23. 741, 3.
 Pemolissa oppidum II, 642, 5.
 Perenus dux Italiae II, 722, 15.
 Petrilus apud Constantinum primus II, 716, 14 sqq.
 Petrus Bulgarorum rex II, 715, 18.
 Pharesmanes Iberus praefectus II, 675, 22.
 Philarethus Brachmanius II, 681, 18.
 Piperidum monasterium II, 702, 7.
 Podandi clausura II, 703, 19.
 Praeneton II, 734, 21.
 Prisdiana II, 716, 1.
 Prota insula II, 705, 1.
 Psellus philosophorum princeps II, 688, 2. 702, 11. 706, 19.
 Rhaedestus terrae motu evertitur II, 657, 7. 564, 23.
 Rheas locus II, 732, 13.
 Robertus Francus II, 720, 4 sqq. dux Calabriae II, 724, 1.
 Roma II, 726, 17.
 Romanus Diogenes imp. II, 666,

11. exercitum imbecillem ad-
 versus sultano ducit II, 868, 2
 sqq. eius oratio II, 693, 14.
 captus a sultano dimittitur II,
 699, 9 sqq.
 Ruselius Latinus dux exercitus a
 Turcis capitur II, 708, 6. 711,
 18. 713, 17. 730, 5. eius in-
 teritus II, 743, 16.
 Salernum urbs Calabriae maxima
 II, 721, 2.
 Samuch Turcus II, 653, 11.
 Samuel Alusianus Bulgarus bestar-
 ches II, 678, 21.
 Sangarium II, 690, 10.
 Sardices Diogenes dux in exilium
 mittitur II, 663, 16 sqq.
 Saronites II, 717, 10 sqq.
 Scopiorum urbs expugnata II, 717,
 17.
 Scribonae populus II, 721, 22.
 Sebastia II, 670, 3. 671, 9.
 Selte II, 646, 2.
 Sergii monasterium II, 718, 14.
 Sopho mons II, 710, 21.
 Straboromanus praeses II, 735,
 15. 743, 20 sqq.
 stratopedarches II, 648, 18.
 Tame Uzorum dux II, 695, 5.
 Tarchola locus II, 676, 21.
 Tarsi planities II, 684, 7.
 Tatus II, 719, 8.
 Taurus mons Munzarus appellatus
 II, 682, 7.
 Teclae protomartyris festum II,
 646, 10. templum II, 647, 4.
 Teluch regio II, 671, 12.
 Theodorus Duceianus Isaacii imp.
 ex sorore nepos II, 647, 24.
 Theodorocannus Constantinus ca-
 pitur II, 728, 11.
 Theodosius episcopus Diaboliae II,
 739, 5.
 Theodosiopolis urbs II, 691, 17.
 701, 20.
 Theodulus Bulgariae archiepisco-
 pus II, 658, 23.
 Theodulus Synadenus II, 743, 4.
 Theognostus proconsul II, 716,
 17.
 Thrymbus in Calabria dux exer-
 citus II, 721, 22.
 Tornicius Cotetzes II, 695, 5.
 Trachaniotes II, 695, 19.
 Traditza urbs II, 645, 20.
 Traianopolis urbs II, 728, 2 sqq.
 Traianus caesar II, 728, 21.
 Turcorum excursionses sub Con-
 stantino Duca II, 652, 20 sqq.
 insolentia II, 686, 11 sqq. de
 Romanis victoria II, 660, 12 sqq.
 698, 23. 721, 21.
 Tyropoeum oppidum munitum II,
 703, 8.
 Tzamandus oppidum II, 678, 5.
 Tzarolum II, 656, 14.
 Ungari pacem violant II, 645, 17.
 Uzorum natio II, 654, 10 sqq.
 clades. ibid.
 Xiphilius Trapezuntius patriar-
 cha deligitur II, 658, 14.
 Zompi pons II, 709, 10.